

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ
ΑΛΗΘΕΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΤΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ

(Ιανουαρίου 5 1919 — 31 Δεκεμβρίου)



ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΛΕΙ
ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1919

ERKENNTNISSE

AVANTAGE

DESIGNING FOR THE FUTURE OF THE PHARMACY



PHARMACY

EMERGENCY PREPAREDNESS

PHARMACY

SISMANOGILIO

PHARMACY

PHARMACY

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΤΗΣ

„ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ“

† Ὁ μητροπολίτης Φιλαδελφείας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ, πρόεδρος — ἀπὸ τοῦ αὐγούστου δὲ † ὁ
μητροπολίτης Δαρδανελίων ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ — ὁ Μ. πρωτοσύγκελλος Ἀθηναγόρας — ὁ ἀρχιγραμμα-
τεὺς τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἀρχιμ. Διονύσιος Μηνᾶς — Χρ. Παπαϊωάννου — Κωνστ. Ἰωαννίδης († Μάρ-
κος Βασιλείου).

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ

Ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ, ἐπίτιμος διευθυντῆς
καὶ ὑπεύθυνος

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ, καθηγητῆς τῆς ἐν Χάλκῃ θεολογ. ἀκαδημίας, διευθυντῆς
ΑΛΕΞ. Ι. ΜΕΛΙΔΗΣ, διευθυντῆς τοῦ πατριαρχικοῦ Ληξιαρχείου

ἐκτάκτως μετέσχον τῆς συντάξεως

† ὁ μητροπολίτης Πελαγονίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΚΑΒΟΥΡΙΔΗΣ

† ὁ μητροπολίτης Τραπεζούντος ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ

† ὁ μητροπολίτης Βιζύης καὶ Μηδείας ΑΝΘΙΜΟΣ ΣΑΡΙΔΗΣ

† ὁ μητροπολίτης Δαρδανελίων καὶ Λαμψάκου ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

† ὁ μητροπολίτης Σελευκείας ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΣΤΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

† ὁ ἀρχιεπίσκοπος Μίνσκης καὶ Τουρόβης ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ὁ ἀρχιγραμματεὺς τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἀρχιμ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

ἀρχιμ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ

διάκονος ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ, καθηγητῆς τῆς ἐν Χάλκῃ ἀκαδημίας

ἀρχιδιάκονος Σμύρνης ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ΠΑΝΤ. ΚΟΜΝΗΝΟΣ, καθηγητῆς τῆς θεολογικῆς ἀκαδημίας

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΥΣΤΑΚΙΔΗΣ, καθηγητῆς τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΤΟΥ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟΥ ΕΝΝΑΤΟΥ ΤΟΜΟΥ

ΑΡΘΡΑ ΚΥΡΙΑ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΚΑ

ἐκτενέστερον γεγραμμένα

Ἅγιοι Τόποι·	153, 165
Ἄθρησκον ἐκπαίδευσιν ὄχι·	168
Ἀλήθειαι παλαιαὶ καὶ νέαι (συμπλήρωμα εἰς τὰς ἐπὶ τοῦ ἄνω ἄρθρου διασαφήσεις)·	230
Ἄλυσσος ἀδιάρρηκτος·	65
Ἀμερικανικὴ ἐκκλησ. ἀποστολή·	89, 94, 100
Ἀπαιτήσεις καρδίας καὶ νοῦ·	270
Ἀπορίαί τινές·	280, 289
Ἀποστολή (ἡ) τοῦ σεβασμ. τοποτηρητοῦ·	57, 64, 71, 109, 115, 133
Βιβλία τρία ἀρτιφανῆ·	249
Γάμοι μικτοὶ ἐν τῇ καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ·	316
Γενναῖα σκέψις, παρήγορος ἰδέα·	257
Δάκρυα γῆς, οὐρανοῦ παραμυθία·	317
Δημοσιογραφία πτωματοχαρῆς καὶ πτωματοπῶλις·	241
Διαπαιδαγωγοὶ κοινωνιῶν·	35, 51, 62, 67, 78
Δίκαια τῶν ἔθνων·	41
Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῶν·	321
Δύο προτάσεις·	17
Ἐθνικὸν ἱερὸν (καὶ ἐπιστολὴ Γκιούρνειν)·	49, 59
Ἐκκλησιῶν μέγιστα (Ρωσσίας ἱεράρχαι κλπ)·	90, 116, 185, 194
Ἐκκλησία (ἡ) καὶ τὸ Κράτος·	119, 127, 136, 142
Ἐκκλησῆαι (καὶ αἱ)·	300
Ἐπιστολὴ ἐξ Ὁξφόρδης·	285

Θεολογικὴ σχολὴ Χαλκῆς (ἀκαδημία)· 76, 121, 202
328

Θεσμίων ἀναθεώρησις·	25
Θρησκευτικῶν ἀναγκῶν θεραπεία·	197
Ἱεραρχία Νέας Ἑλλάδος·	85
Ἱστορίας (ὑπὲρ) καὶ τεχνῶν·	83
Κατάργησις δουλείας·	33
Κοινωνικὴ Εἰρήνη καὶ τάξις·	265
Ναὸς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ·	309
Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον·	125
Ριζαρίου Σχολῆς ἱστορία·	226
Ρωσσία (τὰ ἐν)·	104
Ρῶσσοι πατριάρχης Τύχων·	123 (συνδυαστέον πρὸς τὸ ἀνωτέρω, καὶ τὸ: Ναὸς τοῦ Σωτῆρος)
Σαφεῖς ἐπίκαιροι γνῶμαι·	177
Στρατολογία χριστιανῶν·	19
Συνέδριον παγγριστηανικόν·	28
Τελειόφρονοι Θεολ. Σχολῆς Χαλκῆς (ἀπὸ τοῦ 1913—1919)·	293
Ἐπὲρ ἱερῶν κειμηλίων·	300

Μνεῖαι ἐπισήμων ἡμερῶν

Μέγα Πάσχα·	100
Πρώτη τοῦ ἔτους 6—7	
Ἄνδρου Πρωτοκλήτου μνήμη·	308
Ἰωακείμ Γ' πατριάρχου μνημόσυνον·	273
Ἐλευθερίου Βενιζέλου ἑορτή·	330
27 Ἰανουαρίου 1919·	σελ. 38
9 φεβρουαρίου >	> 45
18 μαρτίου >	> 80

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

- Εἰς ὄλα τὰ τεύχη* κυριώτεραι εἰσι
- Ἅγιον Ὄρος· 186, 212
- Ἄγωγή πάτριος· 332
- Ἀμερικῆς ἑλληνικαὶ κοινότητες· 144, 161, 176
- Βατοῦμ ἑλληνικὴ κοινότης· 186
- Βιβλιοθήκη πατ. αρχική· 227
- Βυζαντιναὶ σπουδα· 31
- Γραφεῖα πατριαρχικά· 91, 116, 174, 201, 227
- Διδασκάλων μνήμη· 92, 228, 274, 2
- Ἐθνικά διδασκαλεῖα· 239, 274
- Ἐθνῶν σχέσεις· 7, 39, 55, 75, 91, 130
- Ἐκκλησιῶν κοινότητα· 23
- Ἐκκλησιῶν σχέσεις· 39, 91, 194, 199, 200, 211, 219
- Ἐπίκαιρος εὐχή· 58
- Ἐπιτροπεῖα ἑκτακτοί· 16, 23, 24, 40, 82, 130, 187
- Ἐρυθρὸς Σταυρὸς· 16
- Ἐσπερίας ἑλλην. κοινότητες (Ρουμανίας, Ρωσσίας)· 163, 211, 299
- Εὐποίας ἔργα· 31, 32, 40, 46, 55, 64, 82, 212
- Ζουγκουλδάκ ἑλλην. κοινότης· 331
- Θρησκευτικὰ περιοδικά· 187, 201, 212
- Ἰατρῶν μνήμη· 46
- Ἰωακείμιον παρθεναγωγεῖον· 46
- Κήρυγμα ἱερὸν· 287, 299
- Κληροδοτήματα· 75
- Μεγάλη τοῦ Γένους Σχολή· 8, 84, 211
- Μία ἀποστολή· 327
- Μνήμη λησμονηθεῖσα (γουναραδῶν)· 162
- Μουσικὸς καὶ Δραματικὸς Σύλλογος (Ἀθηνῶν)· 201

- Ὀρφανοτροφεῖον Ἐθνικόν· 188
- Πάτμου μονή· 108
- Πεντηκονταετηρίς Μ. Γεδεών· 24, 175, 186
- Σερβικὴ ἐκκλησιαστικὴ ἀποστολή· 185
- Συναίου θεοβαδίστου μονή· 299
- Σύλλογος Ἑλλην. Φιλολογικὸς (διαγωνίσματα)· 240
- Συμβούλιον Ἐθνικὸν Μικτόν· 16, 83, 107, 287, 308
- Συνελεύσεις ἐκλογικαί· 75, 77, 83, 274
- Σύνδοδος ἱερὰ· 23, 39, 71, 83, 84, 91, 107, 122, 129, 138, 153, 163, 174, 186, 200, 308, 330
- Σωματεῖα· 7, 92, 130, 149, 175, 308

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΕΞ ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

- Ἀλεξανδρεῖας· 47, 138, 188, 195, 212, 228, 255, 275, 299, 332.
- Ἀντιοχείας· 287
- Ἱεροσολύμων· 8, 32, 76, 138, 175, 188, 201, 212, 219, 255, 275, 332
- Κύπρου· 64, 255, 270, 299
- Ἑλλάδος· 47, 56, 71, 83, 92, 138, 150, 175, 188, 201, 212, 228, 256, 299
- Σερβίας· 138
- Μαυροβουνίου· 113
- Διασποράς· 32, 108, 188, 201, 219, 228, 256, 276, 287, 308
- (ἐν 288 σελίδι, Μαδαγασκάρης ἑλληνικὴ ἀποικία).

ΠΑΡΟΡΑΜΑ

ἐν σελ. 200, στήλῃ α', στίχῳ 33, ἀντὶ ἐτῶν ἀνάγνωθι αἰώνων.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ κλπ.

- Ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» πρὸς τὸ
 ὁμογενὲς ὁμόδοξον δημόσιον· 272
- Ἐγκύκλιος περὶ καταργήσεως τῆς τουρκ. γλώσσης· 35
- Ἐγκύκλιος ἐρανοῦ ὑπὲρ τῶν ὄρφανῶν· 297
- Ἐκθεσις Ἐπιτροπείας συνοδικῆς περὶ κοινωνίας
 Ἐκκλησιῶν· 277
- Ἐκθεσις μητροπολίτου Τραπεζοῦντος· 244
- Ἐπιστολαὶ περὶ τῆς ἀνορθώσεως τοῦ χωρίου Δα-
 λαῖν ἐν Λοθαριγγίᾳ· 303
- Ἐπιστολὴ hamlin. καὶ παρατηρήσεις ἐπ' αὐτῆς· 222
- Ἐπιστολὴ Ράινδαλλ ἀρχιεπισκ. Καντερβουρίας· 248
- Ἐπιστολὴ Πλάτωνος μητροπολίτου Χερσῶνος καὶ
 Ὀδησσοῦ· 11, 105

 ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑΙ

- Ἄννης Ἐμμανουῆλ Μητῆ· 220
- Βασιλείου Ἀδαμίδου· 220
- Γεωργίου Θεοχαρίδου· 8
- Γρηγορίου Κωνσταντινίδου Μ. ἱεροκήρυκος· 195
- Ἐλευθερίου Ταπεινοῦ· 176
- Κυριακοῦ μοναχοῦ Ξηροποταμνοῦ· 56
- Μάρκου Βασιλείου· 276
- Νεοφύτου Ἀδαμίδου ἀρχιμανδρίτου· 108
- Νικολάου Νικολαΐδου ἀρχιμανδρίτου· 24
- Παναγιώτου Ἀκρίτα· 32
- Πρωθένιου καμαράση Παν. Τάφου· 8
- Πολυκάρπου μητροπολίτου πρώην Δεβρῶν-Βελισ-
 σοῦ· 103
- Στεφάνου Παντοκρατορνοῦ ἀρχιμανδρίτου· 72
- Σπυρίδωνος Παύλου Λάμπρου· 195
- Φίλιππου Παπαδοπούλου· 48
- Χαρίτωνος μοναχοῦ Κουτλουμουσιανοῦ· 48
- Ἐπιτύμβιον τῷ ἀοιδίμῳ Καισαρείας Ἰωάννῃ· 108

ΟΜΙΛΙΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑΙ

ἐπὶ κυριακῶν εὐαγγ. ἀναγνωσμάτων
 εἰς σελίδας 205, 213, 221, 229, 234, 252, 253.

ἐρμηνεῖα αὐτῶν πλατύτρον
 ἐν σελ. 268, 291, 305, 325

ἀποστολικῶν περικοπῶν
 σελ. 282, 312

 ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

ἱστορικαὶ, κανονικοῦ δικαίου κλπ.

- Ἄγιορεῖται λόγιοι φωτιζόμενοι· 68-70, καὶ 88-89
 (συνέχ. καὶ συμπλήρωσις ἀπὸ τοῦ ΛΗ' τόμου).
- Ἀντιμισαίων ἱερῶν (περὶ) τὸ τέταρτον· 73-75
- Ἀφιερωμάτων (περὶ) ἱερῶν· 3-6, 14-15, 22-23,
 30-31, 54-55

Βασιμῶν ὑπὸ Καβάσιλα κρινόμενος· 181-84

Βυζαντινῶν (βλ. Καλαισθησία)

Δίκαιον καὶ τύπος ἔκλογης, χειροτονίας, καὶ καθαι-
 ρέσεως τοῦ πατριάρχου Κιπλόεως· 106-107, 113-15,

Ἐλληνισμὸς ὁ κατὰ Συρίαν πρὶν ἡμῶν· 206-209,

Ἐλληνοαρμενικὴ συνεργασία εἰς ἔτη προγενέστερα
 (III' αἰῶνα)· 163-64

Ἡμερολογίου μεταρρυθμίσις· 97-100 (βλ. καὶ
 σχετικὴν εἶδησιν ἐν 88 σελίδι)

Καλαισθησία (Ἡ) τῶν βυζαντινῶν· 124, 131-32,
 138-140, 150-52, 156-58, 171-74

Κανονισμῶν ἀπόπειραι (1821-1861)· σελ. 214 18,
 235-39, 271-72 (ἡ συνέχεια παραπέμπεται εἰς τὸ
 Μ' τόμον)

Μοναστηρίων ἱερῶν χρησιμοποίησις· 204, 210-211

Νικολάου Κομνηνοῦ Παπαδοπούλου ἐπιστολὴ (περὶ
 πολλῶν κανονικῶν ζητημάτων)· 189-194 καὶ 197

Ὀσφρίκια αὐτοκρατορικὰ (βυζαντινά)· 158-161

Στασίδια πατριαρχικοῦ ναοῦ· 179-81

Τραπεζοῦντος σχολὴ θεικῶν ἐπιστημῶν· 12-14,
 20-22, 28-30, 43-44

Φαναριωτικῆς ζωῆς παλαιὰ σκηνὰ· 146-148

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Συνδρομὴ ἑτησίᾳ προκαταβαλλομένη

Συνδρομὴ ἑτησίᾳ Λ. Τ. 2, διὰ τὸν κατώτερον κληρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 1. Ἐν τῇ ἔσπερικήφ φρ. 50.

ΠΕΡΙ ΙΕΡΩΝ ΑΝΤΙΜΙΝΣΙΩΝ

ΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Μετὰ τὸ περὶ τῶν ἱερῶν ἀντιμινσίων ὑπόμνημά μου καὶ τὰς εἰς αὐτὸ παρεκβολὰς τιῦ φίλου Μ. πρωτοσυγκέλλου κ. Ἀθηναγόρα, τὸ δεύτερον ἔγραψα, προσθήκην μικρὰν ποιούμενος εἰς αὐτάς. Γράφω, νῦν τὸ τρίτον, τετάρτην παραδιδοῦς τοῖς φιλαρχαίοις συλλογὴν εἰδήσεων, ἀναφερομένην εἰς τὴν λειτουργικὴν ταύτην ἱερὰν ὁθόνην, μελέτης ἀξίαν, καθὸ συνιστῶσαν τὸ τυπικὸν τῆς καθαγιασεως τῶν ἀντιμινσίων. Ἐκριναι πρέπει καὶ χρήσιμον ἵνα ἀξιῶσωμεν τοῦ φωτὸς τοῦ τύπου τυπικὸν παλαιὸν, ἀποτελοῦν οἰονεὶ τινα συνέχειαν τῆς τυπικῆς διατάξεως τῶν ἐγκαίνιων τῶν ἱερῶν ναῶν.

Ἡ τυπικὴ διάταξις αὕτη εὐρηται ἐν ἀγιοταφικῇ χειρογράφῳ τοῦ ἐνταῦθα Μετοχιῦ τοῦ Παναγίου Τάφου, φέροντι παλαιὸν ἀριθμὸν 38, πλουτοῦντι καὶ τινας ἀνορθογραφίας, καὶ πάντοτε τὴν λέξιν γράφοντι **ἀντιμίσσιον**. Περιέχει φύλλα 104 μικροῦ σχήματος καὶ γράφει πρὸς τὸ τέλος ταῦτα· «Ἡ ἀκολουθία αὕτη τῶν τριῶν θείων λειτουργιῶν, τοῦ τε Χρυσορρήμονος Ἰωάννου, τοῦ μεγάλου Βασιλείου, καὶ τῶν προηγιασμένων, ἅμα σὺν τῷ τακτικῷ, ἐγράφησαν διὰ χειρὸς οἰκτροῦ Θεοδοσίου κα

τῶν ἐλαχίστων ἱερομονάχων ἐλαχιστοτέρου, ἐν τῇ θείᾳ καὶ ἱερᾷ καὶ βασιλικῇ πατριαρχικῇ μονῇ τοῦ τιμίου Προδρόμου τοῦ ἐν τῇ Μαύρῃ Θαλάσσει, πλησίον Σωζοπόλεως. Ἐν ἔτει ΖΡΚΒ', ἰνδικτιῶνος ιβ', μαῦρ ιγ', ἡμέρᾳ ε' ».

Ἐγράφη λοιπὸν τὸ χειρόγραφον τῷ 1614, ὅτε πραγματικῶς ἠριθμοῦμεν δωδεκάτην ἰνδικτιῶνα, ἡ δὲ 13 τοῦ μαῖου, καβ' ἦν ἡ τοῦ χειρογράφου συνεπληρώθη μεταγραφῇ, συνέπεσεν ἀκριβῶς ἐν ἡμέρᾳ παρασκευῇ. Ἐκδιδωμὶ τὸ τυπικὸν τοῦτο πρὸς συμπλήρωσιν ὅσων γινώσκωμεν (δῆθεν) καὶ ὅσων ἐμάθημεν νῦν περὶ ἀντιμινσίων, εὐχόμενοι ἵνα εὑρεθῶσιν ἀντιμίνσια παλαιότερα ὧν εὑρεν ὁ παιοσλ. κ. Ἀθηναγόρας, καὶ γραφῇ περὶ ἀντιμινσίων ἄρθρον ἕτερον τοῦ πέμπτου.

Τάξις γινόμενῃ ἐπὶ καθιερώσει ἀντιμινσίων

Τῶν ἱερέων τιθέντων τῇ τραπέζῃ τὰ ἀντιμίνσια, τούτοις ἐκ τῆς οἰνάνθης τὸ ἀρκοῦν τρεῖς ὁ ἀρχιερεὺς ἐπιχείει σταυροειδῶς, λέγων «Ραντιεῖς με ὑσσωπῷ καὶ καθαρισθήσομαι· πλυνεῖς με καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκαν· [θήσομαι]». Τοῦτο δὲ τρίτον εἰπὼν, ἐπισυνάπτει καὶ τὰ ἐξῆς τοῦ ψαλμοῦ· καὶ δοξάζων, λέγει· Ἐυλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντοτε, νῦν καὶ αἰεὶ κλπ. Εἶτα λαμβάνει τὸ ἀγγεῖον τοῦ μεγάλου

μύρου, καὶ τοῦ διακόνου εἰπόντος Πρόσχωμεν, ποιεῖ δι' αὐτοῦ σταυροὺς τρεῖς, μέσον ἓνα καὶ δύο ἑκατέρωθεν, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος λεγομένου καὶ ψαλμοῦ «Ἴδου δὴ τί καλὸν» ἕως τέλους· καὶ δοξάζουσι. Καὶ αὐτὸς φη[σί]. «Δόξα σοι Ἁγία Τριάς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰς τοὺς αἰῶνας». Ἐἶτα θυμιᾷ τὴν ἁγίαν τράπεζαν λέγων «Κρίνον μοι, Κύριε, ὅτι ἐγὼ ἑνακα»; ἕως τέλους.

Πληρωθέντων δὲ τῆς θυμιάσεως καὶ τοῦ ψαλμοῦ, λέγει ὁ διάκονος. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν καὶ ὁ ἀρχιερεὺς εὐχεται «Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὁ τὴν ἁγίαν σου Ἐκκλησίαν ἀρρήτῳ σοφίᾳ θεμελιώσας, καὶ ἀντίτυπον τῆς ἀγγελικῆς ἐν οὐρανῷ πολιτείας τὴν τῆς ἱερωσύνης τάξιν ἐπὶ τῆς γῆς συστησάμενος, Σὺ, Δέσποτα μεγαλόδωρε, πρόσδεξαι καὶ νῦν δεομένους ἡμᾶς, οὐχ ὡς ἀξίους ὄντας περὶ τηλικούτων αἰτεῖν, ἀλλ' ἵνα τὸ ὑπερβάλλον δειχθῆ τῆς σῆς ἀγαθότητος· οὐ γὰρ ἐπαύσω τὸ ἀνθρώπινον γένος πολυτρόπως εὐεργετῶν, κεφάλαιον δὲ ἡμῖν ἰδωρήσω τῶν εὐεργεσιῶν τὴν ἐν σαρκὶ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ παρουσίαν, ὃς ἐπὶ γῆς ὄφθεις καὶ λάμψας τοῖς ἐν σκότει φῶς σωτηρίας, ἀνήνεγκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν θυσίαν καὶ γέγονε τοῦ κόσμου παντὸς ἰλαστήριον, κοινωνοὺς ἡμᾶς τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἀναστάσεως ποιησάμενος· καὶ ἀναληφθεὶς εἰς οὐρανοὺς, ἐνέδυσσε τοὺς ἑαυτοῦ μαθητὰς καὶ ἀποστόλους, καθὼς ἐπηγγέλατο, δύναμιν ἐξ ὕψους, ἣτις ἐστὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ ἐκ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ἐκπορευόμενον· δι' οὗ γενόμενοι δυνατοὶ ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ βάπτισμα παρέδωκεν νίθεσις, ἐκκλησίας ἀνέστησάν, ἰδρυσαν θυσιαστήρια, ἱερωσύνης ἔθεντο κανόνας καὶ νόμους· ὧν ἡμεῖς οἱ ἁμαρτωλοὶ κατέχοντες τὴν παράδοσιν, προσπίπτομέν σοι τῷ αἰωνίῳ Θεῷ, καὶ δεόμεθά σου, εὐτπλαγχε, τὸν πρὸς τὴν σὴν ὑμνωδίαν οἰκοδομηθέντα τοῦτον ναὸν τῆς θείας σου πλήρωσον δόξης, καὶ τὸ ἐν αὐτῷ παγὲν θυσιαστήριον ἁγίων ἁγίων ἀνάδειξον, ὥστε ἡμᾶς παρεστῶτας αὐτῷ, ὡς τῷ φρικτῷ τῆς βασιλείας σου θρόνῳ, ἀκατακρίτως λατρεύειν σοι, δεήσεις ὑπὲρ ἡμῶν καὶ τοῦ λαοῦ σου παντὸς ἀναπέμποντας, καὶ

τὴν ἀναίμακτον θυσίαν τῇ σῇ προσφέροντας ἀγαθότητι, εἰς ἐκουσίῳν καὶ ἀκουσίῳν ἁμαρτημάτων συγχώρησιν, εἰς κυβέρνησιν βίου, εἰς ἀγαθῆς πολιτείας κατορθώσιν, εἰς ἐκπλήρωσιν πάσης δικαιοσύνης. Ὅτι εὐλόγηταί σου τὸ ὄνομα τὸ πανάγιον τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν». Εἰρήνη πάσιν. Ὁ διάκονος. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνωμεν.

«Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων· ὅτι ἦν ἐξέχεας χάριν ἐπὶ τοὺς ἁγίους σου ἀποστόλους καὶ ἐπὶ τοὺς ὀσίους ἡμῶν πατέρας ἡξίωσας, διὰ τὴν πολλὴν σου φιλανθρωπίαν, καὶ μέχρις ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν ἐκτείνει ταύτην. Διὸ διόμεθά σου, Δέσποτα πολυέλεε, πλήρωσον δόξης, καὶ ἁγιασμοῦ, καὶ χάριτος τὸ Ἰουσιαστήριον τοῦτο, ὥστε μεταποιεῖσθαι τὰς ἐν αὐτῷ προσφερομένας σοι ἀναίμακτους θυσίας εἰς τὸ ἄχραντον σῶμα καὶ τὸ τίμιον αἶμα τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, πρὸς σωτηρίαν παντὸς τοῦ λαοῦ σου, καὶ τῆς ἡμῶν ἀναξιοτήτος. Σὺ γὰρ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν, Θεὸς τοῦ ἐλεεῖν καὶ σώζειν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Τίῳ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν». Ἐἶτα, προσαγομένων τῶν λειψάνων, καὶ ἐμβαλλομένων τῇ κηρομαστίχῃ, ἐπιχέει τοῦτοις ὁ ἀρχιερεὺς μῦρον, καὶ ἐνθέμενος αὐτὰ ὀπισθεν τοῦ ἀντιμυσιῶν, ἐν ᾗ ἠτομάσθη θήκη, καὶ ἀσφαλίσάμενος καλῶς, ψάλλει τὰ τροπάρια ταῦτα ἤχος Γ'. Ὁ ἐν τῇ πέτρᾳ τῆς πίστεως οἰκοδομήσας τὴν Ἐκκλησίαν σου, ἀγαθὲ, ἐν αὐτῇ κατεύθυνον τὰς ἰκεσίας ἡμῶν, καὶ πρόσδεξαι λαὸν ἐν πίστει βωθῶντά σοι· Σῶσον ἡμᾶς ὁ Θεός· Σῶσον ἡμᾶς, φιλάνθρωπε Κύριε. Καὶ τὸ· Δόξα σοι, Χριστέ ὁ Θεὸς ἀποστόλων. Ἐἶτα εὐχεται τὴν εὐχὴν ταύτην

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καὶ ταύτην τὴν δόξαν τοῖς ὑπὲρ σου ἀλλήλασιν ἁγίοις μάρτυσι δωρησάμενος, τὸ σπείρεισθαι ἐν πάσῃ γῇ τὰ λείψανα αὐτῶν ἐν τοῖς ἁγίοις οἴκοις σου καὶ καρπύς ἰαμάτων βλαστάνειν, αὐτὸς, Δέσποτα, ὁ πάντων τῶν ἀγαθῶν χορηγὸς ὑπάρχων, πρεσβείαις τῶν ἁγίων, ὧν εὐδόκησας τὴν ἀπόθεσιν τῶν λειψάνων ἐν τούτῳ σου τῷ σεπτῷ οἴκῳ γενέσθαι, ἀξίωσον ἀκατακρίτως τὴν ἀναίμακτόν

Σοὶ προσενεγκεῖν ἐν αὐτῷ θυσίαν· καὶ δώρηται ἡμῖν πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα, ἀντάμειψιν παρέχων καὶ ἐν τούτῳ τοῖς ἀθλήσασιν ὑπὲρ τοῦ ἁγίου ὀνόματός Σου, τοῦ θαυματουργεῖν δι' αὐτῶν πρὸς ἡμετέραν σωτηρίαν. Ὅτι Σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα, τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου.

Καὶ τελειομένης τῆς εὐχῆς, εὐθὺς ψάλλεται τὸ τρισάγιον· καὶ τελειοῦται ἡ θεία λειτουργία. Μέχρι δὲ συμπλήρωσεως ἡμερῶν ἑπτὰ, καθεκάστην τελεῖται τῶν ἀντιμισίων ἡ λειτουργία ἐν τῷ ναῷ τούτῳ. Μετὰ δὲ τὴν ζ' (=ἐβδόμην) ἡμέραν, ὅτε βούλεται ὁ ἱερεὺς λειτουργεῖν.

Ἰστέον δὲ, μετὰ τὸ ἁγιασθῆναι τὰ ἀντιμίσσια οὔτε ράβονται, οὔτε πλύνονται· ἀλλὰ μόνου ἐπιγράφονται οὕτω: **Θυσιάστριον Θεῖον καὶ ἱερὸν, καθιερωθὲν καὶ ἁγιασθὲν παρὰ τοῦ παναγιωτάτου, ἡμῶν δεσπότητος καὶ οἰκουμένου πατριάρχου κυροῦ** (ὁ δεῖνα), εἰς ὄνομα τοῦ (δεῖνα) ἐν μηνὶ (τῷ δ.) καὶ ἔτους (δ.) ἡ μητροπόλεως ἡ ἐπισκόπου τῆς (δεῖνα) πόλεως.

(διὰ τὸ πιστὸν τῆς μεταγραφῆς)

ὁ μ. χ. Μ. Ι. Γ.

Εἶδησεις

Συμβούλων ἔκλογαί

Κατὰ τὴν γενομένην τῇ παρελθούσῃ παρασκευῇ συνεδρίασιν τοῦ ἔθν. Συμβουλίου, ἐνεκρίθη νὰ διεξαχθῶσιν αἱ ἔκλογαί τεσσάρων μελῶν τοῦ Συμβουλίου, κατὰ τοὺς τὰ καθ' ἡμᾶς πράγματα διέποντας Κανονισμοὺς, νὰ συνέλθωσι δ' αὐριον, κυριακῆν, πάντες οἱ ἔχοντες δικαίωμα ψήφου ὀρθόδοξοὶ κήτικοὶ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς πρὸς ἀνάδειξιν πρωτοβαθμίων καὶ δευτεροβαθμίων ἑνοριακῶν ἀντιπροσώπων τῶν μελλόντων ν' ἀποτελέσωσι τὴν τῇ Δ' κυριακῆ τῶν νηστείων ἐν τοῖς Πατριαρχείοις συνερχομένην ἔκλογικὴν συνέλευσιν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ οἱ ὀκτὼ σύμβουλοι ἐξελέγησαν τῇ 7 νοεμβρίου, πρέπει δὲ ν' ἀντικατασταθῶσιν οἱ τέσσαρες, ἀπεφασίσθη νὰ ὀρισθῶσι διὰ κλήρου οἱ μέλλοντες ἀποχωρήσαι. Ἰπεδείχθησαν δὲ διὰ κλήρου

οἱ ἀποχωρήσαντες, κ.κ. Ἀλ. Κιοσόεουλος, Ἀλ. Παπᾶς, Αὐρήλιος Σπαθᾶρος, καὶ Χρ. Χαρολαμπίδης.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ μὲν ἀντιπρόσωποι τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς εἰσὶν ὀρισμένοι 28, ἡ δὲ ἑνορία Ἐξω—Κιονίου, καταστραφεῖσα πέρυσιν ὑπὸ πυρκαϊδῆς ἀδυνατεῖ ν' ἀποστείλῃ ἀντιπρόσωπον, ἀπεφασίσθη νὰ πέμψῃ ἡ κοινότης Σταυροδρομίου διὰ τὴν ἔκλογικὴν προσεχῆ συνέλευσιν τρεῖς ἀντιπρόσωπους — Δίκαιον δ' ἐκρίθη νὰ θεωρηθῇ πρωτοβάθμιος ἑνορία καὶ ἡ τῶν Ταξιορχῶν Παλατᾶ, ἐκλέγουσα δῆλον οὖν ἕνα ἀντιπρόσωπον μόνον, οὐχὶ δὲ καθὼς ἐγένετο μέχρι τοῦ 1914, ὅτε ἐξέλεγεν, ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῶν ἑνοριῶν Παλίνου καὶ Ξυλοπόρτης, δευτεροβαθμίους ἀντιπρόσωπους, ἐκλέγοντας δύο κοινούς τοῦ ἑνοριακοῦ τούτου συμπλέγματος — Ἐπίσης ἀπεφασίσθη ὅπως αἱ ἑνορίαὶ τοῦ Γαλατᾶ, πᾶσαι ἁμοῦ συνερχόμεναι, ἐκλέξωσιν ἀπὸ κοινοῦ διὰ ψηφισφωρίας ἄμεσου τοὺς δύο τῆς μεγάλης ταύτης ἑλληνικῆς κοινότητος ἀντιπρόσωπους, οὗς ἀπὸ τοῦ 1887 μέχρι 1914, ὅτε ἐγένετο ἡ τελευταία κατὰ νόμους ἔκλογῃ συμβούλων, ἐξέλεγον οἱ δεκαεξὶ δευτεροβάθμιοι, οἱ ἐκλεγόμενοι ἀνὰ τέσσαρες, ὑπὸ τῶν εἰς τὰς 4 ἑνορίας τοῦ Γαλατᾶ κατοικούντων ὀρθόδοξων.

Σχέσεις ἔθνων.—Τῆ προχθῆς, πέμπτη, ὁ πανοσλ. Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Ἀθηναγόρας, ἐν σονοδίᾳ τοῦ διερμηνέως τῶν Πατριαρχείων. Σπ. Κωνσταντινίδου, ἐπεσκέψατο τὸν ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς ἐπανακείμενον ασφολογ. ἀρχιεραβεβῆτον καὶ συνεζήτησεν αὐτῷ, ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ ἐπανόδιῳ ἐν μέσῳ τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ.

Φιλάνθρωπον κληροδοτήμα.—Κατὰ τινα τῶν τελευταίων δικαστικῶν τοῦ ἔθν. Συμβουλίου συνεδριῶν ἀπεφασίσθη ἡ διαθήκη τοῦ ἐσχάτως ἀποβιώσαντος ἐν Μιχαηλῷ (Μ. Ρεύματι) τοῦ Ἀνάπλου μακαρίτου ἱεροῦ Σταύρου Μαρκοπούλου, ὅστις πλέον τῶν τετρακισχίλων χρυσῶν τουρκικῶν λιγῶν κληροδοτεῖ εἰς τὰ ἐθνικὰ νοσοκομεία. Ὁ σέβ. ἀναπληρωτῆς τοποτήρητῆς, φιλογενέστατα προσεγγεθεὶς, παρητήσατο, καθὼς κληρονόμος τὸ ἐκ τοῦ κληροδοτήματος φιλκίδιον, διπρὸ τοῦ εὐεργετούμενου φιλάνθρωπου καθιδρύματος.

Χριστιανικὰ μανησεῖα.—Τῇ τετάρτῃ, ὁ ἀρχιεπὸς τοῦ ἑλληνικοῦ ἐν Βουλγαρίᾳ στρατηγὸν ἀνταγματοφῶς κ. Μαζαράκης, ἔλθων εἰς τὰ Πατριαρχεῖα καὶ παραλαβὸν ἐκεῖθεν τὸν Μ. χαρτοφύλακα κ. Μ. Γε-

δῶν, μετέβη πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Ἁγιοταφ. Μετοχίου, τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰωακειμίου παρ-
 θαναγωγείου, τοῦ βυζαντινοῦ ναοῦ τοῦ Μουχλίου, τῆς
 Μονῆς τῆς Χώρας (Κιχυριὲ) καὶ τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου
 Γεωργίου ἐν Ἐδιρνέ-καπὶ, πρὸς προσκύνῃσιν τοῦ ἐν
 αὐτῷ φυλαττομένου μεμβρανίου Εὐαγγελίου, μεμαρ-
 τυρημένου κτιήματος ἄλλοτε τῆς Ἁγίας Σοφίας. Εἰς
 τὰς δύο ἔθνικὰς σχολὰς ὑπεδέξαντο τὸν κ. Μαζαρά-
 κην μετὰ ζητωκραυγῶν οἱ μαθηταὶ καὶ αἱ μαθή-
 ταιαι ψάλλουσαι τὸν ἔθνικὸν ὕμνον. Ὁ συνταγματάρ-
 χης προσεφωνήθη καταλλήλως ἐν τῇ Μ. Σχολῇ καὶ
 τῷ Ἰωακειμῷ, ἀπήντησε δὲ προσφορώτατα διὰ λό-
 γων προκαλεσάντων ἀληθῆ συγκίνησιν.

Θεολογικὴ Σχολή. — Τοῦ σεβασμ. γέροντος
 Δέρκων κ. Καλλινίκου παραιτησαμένου τὰ καθήκοντα
 προέδρου τῆς ἑφορίας τῆς ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ Θεολογ.
 Σχολῆς, ἀνειθέθη ἡ προεδρεία αὐτῆς, ἐγκρίσει συνοδι-
 κῇ, τῷ σεβ. μητροπολίτῃ Αἴνου καὶ Τραπεζοπόλεως
 κ. Ἰωακειμῷ.

Σχολὴ γλωσσῶν. — Ὑπὸ τοῦ Ἐθν. Συμβου-
 λίου μέλος τῆς ἑφορίας τῆς ἔθν. σχολῆς ἐμπορίου καὶ
 γλωσσῶν ἐξελέγη ὁ ἀξιότιμος κ. Α. Χριστοδουλίδης,
 ἀντικαθητῶν τὸν ὑποβαλλόμενα παραίτησιν ἑλλογ. κ.
 Μιχ. Θεοτοκάν.

Περιοδευσταί. — Ἀφίκετο προχθὲς εἰς τὴν πόλιν
 ἡμῶν ὁ θεοφίλ. ἐπίσκοπος Πατάρων κ. Μελέτιος
 Χρηστοίτης, ἄλλοτε ἑβοηθὸς τοῦ μητροπολίτου Πισσι-
 δείας, ἀπὸ τετραετίας δὲ τῆς μητροπόλεως Ἡρακλείας,
 ἐν τῷ τμήματι Μακρᾶς Γεφύρας (Οὐζοῦν-Κιοπρού).

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Κατ' ἐπιστολὰς ἐκ τῆς Ἁγίας Πόλεως,
 ὁ μακαριώτατος πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Δα-
 μιανὸς, ἀπὸ τῆς 23 δεκεμβρίου παρελθόντος ἔ-
 τους, αἰτῆσει μὲν τῶν ὀρθοδόξων Παλαιστίνης,
 εὐμενεία δὲ τὰς διοικούσας τὰς χώρας ἐκεῖ-
 νας ἀγγλικῆς κυβερνήσεως, ἐπανελθὼν εἰς τὸν
 θρόνον αὐτοῦ, ἀπὸ τοῦ οὐοίου βία ἀποσπασθεῖς
 ἀπὸ τῆς εἰς Δαμασκὸν, ἀνέλαβε τὴν διοίκησιν
 τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων μετὰ τῶν ἀπομει-
 νάντων πέντε ἀρχιερέων τῆς ἱερᾶς Συνόδου
 καὶ τῶν ἐν αὐτῇ συνεδρευόντων ἀρχιμανδριτῶν.
 Ἐπὶ τῇ ἐπανόδῳ τοῦ πατριάρχου, ἀπεσῦρθη πρὸ
 τῶν Χριστουγέννων εἰς Κάϊρον μεταβῆς ὁ προ-
 σωρινῶς προστὰς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἁγίας
 Σιών πανιερ. ἀρχιεπίσκοπος Σιναίου Ὁρουκ κ.
 Πορφύριος, ἐκ τῶν ἀρχιερέων ὧν τοῦ πατριαρ-

χικοῦ τούτου κλίματος, ἀπεσῦρθησαν δὲ καὶ εἰς
 τῶν ἀρχιερέων καὶ ἐξ ἱερομόναχοι καὶ διάκονοι.
 Ἡ περὶ τὸν μακαριώτατον κ. Δανιανὸν ἱερὰ σύ-
 νοδος προέβη εἰς ἀκύρωσιν πρακτικῆς τινὸς ἀπο-
 κηρύξεως τοῦ πατριάρχου, κατὰ σεπτέμβριον
 τοῦ παρελθόντος ἔτους συνταχθέντος, καὶ πα-
 λαιοτέρου τινὸς ἀπὸ δεκεμβρίου 1908 γενομένου,
 καταργηθέντος δὲ μετὰ δύο μῆνας ὑπὸ συμ-
 πασῆς τῆς ἁγιοταφτικῆς ἀδελφότητος, ἵτις ἐκ-
 τοτε συνειργάζετο ἐν ἄκρᾳ συμπονοῖα μετὰ τοῦ
 μακαριώτατου πατριάρχου.

Ἡ ΕΚΚΛ. ΛΗΘΕΙΑ ἐκδίδεται κατὰ πᾶν Σάββατον.

Συνδρομὴ ἑτήσια προκαταβαλλομένη καθ' ἕνα τὸ ὄση
 μωνικὸν κρᾶτος λίραι 2, διὰ τὸν κατώτερον κληρὸν καὶ τοὺς δι-
 μοδιδασκάλους 1, ἐν τῷ ἔσωτερικῷ φράγ. 50.—Πᾶσα αἴτησις
 ἢ χρηματικὸν ἔμβασμα ἀπευθυντέα ἐπ' ὀνόματι τοῦ προέδρου
 τῆς διευθύνουσης ἐπιτροπῆς σεβ. μητροπολίτου Φιλαδελφείας
 κ. Χρυσοστόμου Πάσαδὲ πληρωμὴ δέον ἀπαραίτητως νὰ φέρῃ
 τὰς ὑπογραφὰς αὐτοῦ τε καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ λογιστηρίου
 τῆς Πατριαρχεῖας κ. Κ. Ἰωαννίδου ὡς ταμίου, μετὰ τῆς σφρα-
 γίδος τοῦ φύλλου.

Δήλωσις

Ὁ τέως περιοδεύων πρὸς ἔγγραφὴν συνδρομητῶν
 εἰς τὴν «Ἐκκλ. Ἀλήθειαν» κ. Χ. Κυδωνόπουλος οὐ-
 δεμίαν σχέσιν ἔχει πρὸς τὸ φύλλον ἡμῶν, πᾶσα δὲ
 πράξις αὐτοῦ, τοῦ λοιποῦ οὐδαμῶς ὑποχρεοῖ τὴν
 διευθύνσιν αὐτοῦ.

Δήλωσις

Παρακαλοῦνται θερμῶς οἱ συνδρομηταὶ τῆς «Ἐκ-
 κλησιαστικῆς Ἀληθείας», ὅπως φέρωσιν εἰς τὴν γῶσιν
 τοῦ γραφείου αὐτῆς πᾶσαν μεταβολὴν τῆς διευθύν-
 σεως αὐτῶν. Τοῦτο οὐδεμίαν ἀναλαμβάνει εὐθύνην
 διὰ πᾶσαν ἀνωμαλίαν ἐν τῇ παραλαβῇ τοῦ φύλλου
 ἢ ὅσον δὲν καθίσταται γνωστὴ ἢ ἀλλαγὴ τοῦ τόνου
 ποῦ τῆς διαμονῆς.

Υπεύθυνος Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Συνδρομὴ ἑτησία προκαταβαλλομένη

Συνδρομὴ ἑτησία Α. Τ. 2, διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδυσκείλους 1. Ἐν τῷ ἔσωτερικῷ φρ. 50.

Η ΕΚΔΟΓΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ

Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν συνήλθεν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἡ ἑτησία ἐκλογικὴ συνέλευσις πρὸς ἀνάδειξιν τεσσάρων μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, εἰς ἀντικατάστασιν τῶν κκ. Χ. Χαραλαμπίδου, Α. Σπαθάρη, Α. Κιοσέογλου καὶ Α. Παπᾶ, οἵτινες ἐθεωρήθησαν ὡς ἀποχωροῦντες συνεπεὶ τῆς συλλήβδην κατὰ τὸν παρελθόντα Νοέμβριον ἀντικαταστάσεως τοῦ ὅλου σώματος τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, ἀποφασίσασα ὅπως ἀνανέωση τὴν θητείαν τῶν ἀποχωροῦντων μέχρι τῆς 7ης Νοεμβρίου 1919.

Ἡ σημασία τῆς συνελεύσεως ταύτης οὐδενὸς δύναται νὰ διαλάβῃ τὴν προσοχὴν. Αὕτη ἀπετέλεσε μέχρι τοῦδε τὸ ἔμφανεστερον σύμβολον καὶ τὸ πιστότερον κάτοπτρον τοῦ πολιτεύματος τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, τοῦ σχόντος ὡς θεμελιώδη βάσιν τὴν στενὴν ἐπικοινωνίαν καὶ ἐνότητα κλήρου καὶ λαοῦ καὶ χρησιμοῦσαντος ὡς πρῶτυπον τῶν διοικητικῶν καὶ πολιτικῶν συστημάτων πάντων τῶν λαῶν τῶν ἐπιζητησάντων τὴν ἑαυτῶν χειραφέτησιν ἀπὸ τῶν δεσμῶν τῆς ἀπολυταρχικῆς δουλείας. Ἀπετέλει δὲ τὴν ἐπίσημον ἑτησίαν πρὸ τῆς

ἀνωτάτης ἡμῶν ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἐθνικῆς ἀρχῆς παράστασιν τῶν ἀμέσων τοῦ λαοῦ ἀντιπροσώπων καὶ τὴν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συγκέντρωσιν τῶν Διοικητικῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους Σωμάτων μετὰ τῶν ἐντολέων τοῦ λαοῦ, προσερχομένων ὅπως λάβωσι γνῶσιν τῶν κατὰ τὴν ἑτησίαν περίουον πεπραγμένων καὶ διὰ τῆς ψήφου αὐτῶν συμβάλωσιν εἰς τὴν ἀνανέωσιν μέρους τοῦ ἐτέρου αὐτῶν τοῦ ἔλκοντος ἀμεσώτερον τὴν καταγωγὴν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς λαϊκῆς θελήσεως καὶ ψήφου.

Ἡ χρῆσις ὁμοῦ τῆς ψήφου ταύτης ἀπόθροια καθ' ἑαυτὴν δικαίωματος ἱεροῦ, ἔχοντος τὰς ρέξας αὐτοῦ ἐν αὐτῇ τῇ φυσικῇ ἐλευθερίᾳ τοῦ ἀνθρώπου καὶ ταῖς ἀπαιτήσεσι τοῦ χριστιανικοῦ πνεύματος, προσέλαβεν ἐξαιρετικὴν σπουδαιότητα ὡς ἐκ τῶν ἰδιαιτέρων συνθηκῶν ὑφ' ἃς ἐν τῇ προκειμένῃ περιστάσει αὕτη ἡσκήθη.

Λόγοι ἐθνικοὶ καὶ ἱστορικοὶ, ἀποβλέποντες τότε εἰς αὐτὴν τὴν περίουον τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἐθνικῆς ἡμῶν περιουσίας, ἐδημιούργησαν τὸ κρατήσαν σύστημα δι' οὗ τὸ δικαίωμα τῆς ἀναδείξεως τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου περιορίσθη ἐν ταῖς χειρ-

οὐ τοῦ λαοῦ τῆς πρωτευούσης, καθισταμένου οὕτω τοῦ ἐρημνέως τοῦ φρονήματος καὶ τοῦ ἐκτελεστοῦ τῆς θελήσεως σύμπαντος τοῦ ὑποδούλου Ἑλληνισμοῦ. Εὐνόητος ἐντέθεν ἡ λεπτότης καὶ ἡ εὐθύνη τῆς ἀποστολῆς ταύτης, τῆς ἀποβλεπούσης πλεόν οὐχὶ εἰς τὴν ἀσκησιν ἀτομικοῦ δικαιώματος καὶ τὴν διάθεσιν ψήφου προσωπικῆς, ἀλλὰ τὴν συνολικὴν ἔκφρασιν καὶ ὑποβολὴν τῆς γνώμης καὶ τὴν ἐκπροσώπευσιν σύμπαντος τοῦ ἔθνους, ἐπὶ τῆς διακανόνισεως τῶν ζητημάτων καὶ τυχῶν τοῦ ὁποίου μέλλει αὕτη ἵνα ἐπιδράσῃ ἰσχυρῶς διὰ τῆς ἐκλογῆς τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου ἐκείνου, τοῦ ἀποτελοῦντος τὸ ἕτερον τῶν βημάτων ἀφ' ὧν τὰ ἔθνη ἀσφαλῶς ἐξυπηρετοῦνται καὶ προασπίζονται.

Οὐδένα ἐξ ἄλλου διαφεύγουσιν αἱ ἐξαιρετικαὶ συνθήκαι ὑφ' ἃς ἡ Ἐκκλησία διατελεῖ, πολλαχόθεν ὑπὸ πολλῶν ἀντιξῶν περιστατικῶν περιστοιχουμένη καὶ ἐπασπειρουμένη εἰσέτι ὑπὸ κινδύνων ἐμφανῶν καὶ ἀφανῶν. -Ανέκαθεν μὲν κληρὸς τῆς Ἐκκλησίας ὑπῆρξαν αἱ θλίψεις καὶ δοκιμασίαι εἰς ἃς αὕτη ὑπεβάλλετο πρὸς ἐπιτέλειαν τῆς ὑψηλῆς αὐτῆς κλήσεως. Ἰδίᾳ ὁμοίως κατὰ τὴν ἱστορικὴν ταύτην ἐποχὴν, καθ' ἣν ζύμωσις ποικίλη συντελεῖται περὶ ἡμᾶς διαγράφουσα τὰ γνωρίσματα τῆς μεγάλης μεταστροφῆς ἧτις παρασκευάζεται διὰ τὸν ἀνατολικὸν κόσμον, ἡ Μ. Ἐκκλησία καθίσταται ὁ στόχος ποικίλων ἐπιβούλων βλέψεων, ζηλοτύπως ἐχουσῶν πρὸς τὴν ἰσχὺν καὶ τὸ κῶρος τῆς πνευματικῆς αὐτῆς ἐξουσίας τῆς ἐχούσης τὰς ρίζας αὐτῆς ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ θεοῦ αὐτῆς ἰδρυτοῦ καὶ ταῖς μεγάλαις παραδόσεσι τοῦ ἔθνους ἡμῶν μεθ' οὗ αὕτη σὺνδυασθεῖσα ἀπέβη ὁ θεματοφύλαξ τῆς ὑψηλοτέρας ἐκπολιτιστικῆς παρακαταθήκης ἣν οἱ αἰῶνες ἐκκληροδότησαν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῇ.

Ἡ ἐξαιρετικὴ στιγμή ἦν ἡ ἐθνικὴ ἡμῶν πορεία διέρχεται, ἡ ἀπρόσκοπτος κατεύθυν-

σις καὶ σταδιοδρομία τῆς ὁποίας ἐξαρτᾶται κατὰ πολὺ ἐκ τῆς ἀθορυβου καὶ μακρῶν ἐπιδεικτικοῦ πατάγου καὶ ἀντεγκλήσεων διαχειρίσεως τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν ζητημάτων, ἀπαιτεῖ ὁμοῦ ἐν ὀνόματι τοῦ ὑπερτάτου ἐθνικοῦ συμφέροντος ἀποφύγωμεν τὰς προστριβὰς ἐκείνας αἰτινας προκαλοῦσαι ψυχρότητας καὶ διαιρέσεις οὐδὲν ἄλλο ἀποφέρουσιν ἢ τὴν ἐλάττωσιν τῆς ὀφειλομένης πρὸς τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν φιλοτιμίαν καὶ ἀξιοπρέπειαν εὐλαβείας, ἧτις εἶπερ ποτὲ κατὰ τὰς παρούσας περιστάσεις δεόν νὰ παραμείνη ἀμείωτος.

Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων καὶ κατόπιν τοῦ ἠθικοῦ συνδέσμου τοῦ ἐνοῦντος τοὺς ἐκλογεῖς τῆς Βασιλείδος πρὸς τὴν γνώμην σύμπαντος τοῦ ἔθνους τοῦ δι' αὐτῶν παρισταμένου καὶ ἐκπροσωπούμενου ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν πατριαρχῶν, τυγχάνει ἀξία παντὸς ἐπαίνου καὶ ἐπιδοκιμασίας ἡ σύμνοια μεθ' ἧς ἡ συνέλευσις τῆς παρελθούσης Κυριακῆς συναίσθησιν τῆς τοιαύτης αὐτῆς κλήσεως ἔχουσα διέθηκε τὴν ψήφον αὐτῆς κατὰ τὰς ὑποδείξεις τῶν γενικῶν ἐθνικῶν ἀναγκῶν καὶ ἀπαιτήσεων, σπεύσασα ἐν πλήρει συνειδήσει καὶ χρηστότητι νὰ προκίση τὸ Ἐθνικὸν ἡμῶν Κέντρον δι' ἀνδρῶν ἱκανῶν ὅπως διὰ τῆς ἀρμονικῆς αὐτῶν συνεργασίας πρὸς τὰς ἐκκλησιαστικὰς καὶ ἐθνικὰς ἡμῶν ἀρχὰς συμβάλωσιν εἰς τὴν ἀμεράλαν περίσσωσιν καὶ τελείαν ἐπικράτησιν τῶν προαιωνίων ἡμῶν δικαίων.

Ἡ ΔΙΑΠΑΙΔΑΓΩΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ Ο ΑΙΩΝ

Ε'.

Προκαταβολικῶς λοιπὸν ἡ δυτικὴ Ἐκκλησία ἐπιβάλλει εἰς τοὺς πιστοὺς ἐν εἶδος πνευματικῆς καθυστερήσεως. Δὲν διαβλέπει εἰς τὴν λογικὴν εἰμὴ ἐν ὄργανον ἀπολείας, μὴ παρέχουσα τοῖς ἀνθρώποις ἕτερον ὁδηγὸν εἰμὴ τὴν πίστιν, ὡς αὕτη ἀθαιρέτως ὀρίζεται

αὐτὴν ἀκρωτηριάζουσα τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα. Καταπολεμῆν τὴν ἐλευθέραν σκέψιν συγχίζουσα αὐτὴν πρὸς τὸν ἀθεϊσμόν καὶ τὴν αἵρεσιν. Ὅποιος κίνδυνος διὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ἔγραφεν ὁ δόκτωρ Schell, «μία τοιαύτη ζωὴ πνευματικῆ ὄλως μηχανικῆ, ἀνευ αὐτονομίας, κινουμένη ἀποκλειστικῶς διὰ μιᾶς ἔξωτερικῆς ἐξουσίας!»

Ἐνῷ δὲ διεκέρυττεν αὐτὴ ὅτι ἐπεξίτηται νὰ ἀποσπάσῃ τοὺς ἐργάτας ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ κεφαλαίου, ἐπεφύλασεν αὐτοῖς τὴν χειροτέραν αἰχμαλωσίαν τοῦ πνεύματος, ἀποσκοποῦσα νὰ κατευθύνῃ τὴν χειραφέτησιν αὐτῶν κατὰ βούλησιν καὶ ἀποκόπτουσα τὰ δεσμὰ αὐτῶν πρὸς τὴν μίαν διεύθυνσιν ἵνα ἀνασυνδέσῃ αὐτὰ πρὸς ἄλλην.

Τοιοῦται θεωρίαι καὶ τάσεις ἦτο φυσικὸν νὰ ὀδηγήσωσιν εἰς τὴν ἀδικίαν καὶ τὴν ἔλλειψιν ἀνεξίτηρσκειας, ἡ δὲ δυτικὴ Ἐκκλησία δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀποβῇ ἀνεξίτηρσκος καὶ ἐπὶ Λέοντος ΙΓ' ὡς καὶ ἐπὶ Πίου τοῦ Θ' ἢ Γρηγορίου τοῦ ΙΣΤ'. Ἡ ἐγκύκλιος «ἐπὶ τῶν νεωτέρων πλανῶν» τοῦ δεκεμβρίου 1878 καταδικάζει τὸ λαϊκὸν κράτος, τὴν λαϊκὴν κυριαρχίαν καὶ τὴν λαϊκὴν παιδευσιν. Διὰ τὸν πάπαν Λέοντα ΙΓ', ἀλάνθαστον, ἡ κυριαρχία τοῦ λαοῦ δὲν ἀπετέλει ἡ «νέαν ἀσέβειαν ἄγνωστον καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς εἰδωλολάτραις, ὡς ἐκτῆς ὁποίας τὰ Κράτη ἐσηματίσθησαν χωρὶς νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν τὸν Θεὸν καὶ τὴν καθιερωθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ τάξιν, ἀπαιτοῦντα ἵνα ἡ δημοσία ἐξουσία ἔλκῃ τὴν καταγωγὴν αὐτῆς, τὰς ἀρχάς, τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν δύναμιν αὐτῆς ὅπως κυβερνᾷ ὄχι παρὰ τοῦ Θεοῦ ἀλλ' ἐκ τοῦ λαϊκοῦ πλήθους».

Ἡ ἐγκύκλιος ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἐλευθερίας τοῦ 1888 καταδικάζει τὰς νέας ἐλευθερίας, τὴν ἐλευθερίαν τῶν θρησκευμάτων, τὴν ἐλευθερίαν τῆς σκέψεως, τοῦ τύπου, τῆς διδασκαλίας, τὰς ὁποίας χαρακτηρίζει ὡς κατακτησεις τῆς ἐποχῆς μας. Ἐν αὐτῇ πρὸς τούτοις ἀναγινώσκωμεν τὰ ἑξῆς: «Ἡ

δικαιοσύνη καὶ ἡ λογικὴ ἀπαγορεύουσιν εἰς τὸ Κράτος νὰ εἶναι ἄθεον, ἢ ὅπερ καταλήγει εἰς τὸν ἀθεϊσμόν, νὰ ἔχη τὰ αὐτὰ αἰσθήματα πρὸς τὰς διαφόρους ὁμολογίας καὶ νὰ παρέχῃ αὐταῖς ἀδιακρίτως τὰ ἴδια δικαιώματα». Ὁ πάπας δὲν ἀναγνωρίζει «τὸ δικαίωμα νὰ διαδίδεται ἔλευθέρως καὶ φρονιμῶς εἰμὴ εἰς ἐκεῖνο μόνον τὸ ὅποιον εἶναι ἀληθὲς καὶ τίμιον. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ψευδεῖς ιδέας εἶναι δίκαιον νὰ κατιδιώκωνται ὑπὸ τῆς δημοσίας ἐξουσίας διὰ νὰ μὴ διαδίδωνται πρὸς καταστροφὴν τοῦ Κράτους».

Ὅριζων δὲ αὐτὸς ὁ ἴδιος ὑπὸ ποίαν ἐννοίαν καὶ ἐν τίνι μέτρῳ ἀναγνωρίζει τὴν κυβέρνησιν τὴν ὁποίαν οἱ λαοὶ παρέχουσιν εἰς ἑαυτούς, προσθέτει ἐν τῇ αὐτῇ ἐγκυκλίῳ: «Ἐὰν συνεπέα τῶν ἰδιαιτέρων ὄρων τῆς συστάσεως τοῦ Κράτους ἡ Ἐκκλησία προσχωρῇ ἐνίοτε εἰς μερικὰς νεωτέρας ἐλευθερίας τοῦτο γίνεται ὄχι διότι προτιμᾷ αὐτάς, αὐτὰς καθ' ἑαυτάς, ἀλλὰ διότι κρίνει ἐπάναγκες ἅμα ὡς αἱ περιστάσεις ἀλλάξωσι νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν ἐλευθερίαν αὐτῆς ἵνα ἐκπληρώσῃ τὸ καθήκον αὐτῆς ἐργαζομένη κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτῆς μέθοδον πρὸς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν». Δὲν θὰ ἠδύνατο τις νὰ ὁμολογήσῃ σαφέστερον ὅτι ἡ δυτικὴ Ἐκκλησία θὰ ἀπαλείψῃ ἅμα ὡς δυνηθῇ ὅλας τὰς νεωτέρας ἐλευθερίας.

Ἠράγματι δὲ ὁ πάπας καταδικάζει «τὴν ἀρχὴν ὅτι δὲν ἀνήκει εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκπονεῖν νόμους, τοῦ δικάζειν τοῦ τιμωρεῖν, καὶ τὴν ἀνάγκην ὅπως αὐτὴ περιορισθῇ νὰ ποιῆται Ἐκκλησίαν μόνον πρὸς τοὺς πιστοὺς πείθῃ αὐτοὺς καὶ διευθύνῃ μόνον ἐκείνους, οἵτινες οικειοθελῶς ὑποτάσσονται εἰς αὐτήν.

Ἡ ἐγκύκλιος *Quanta cura* καὶ ὁ *Syllabus* τοῦ 1864 δὲν ὑπῆρξε συνέπεια τῆς ἐκρήξεως τῆς ὀργῆς Πίου τοῦ Θ' ἐναντίον τῶν κατ' ἐξοχὴν σκληρῶν ἐκείνων διὰ τὴν παπώσυνον αὐτοῦ χρόνων. Τῷ 1885 Λέων ὁ ΙΓ' ἐκύρωσε τὸ περιεχόμενον αὐτῶν καὶ ἐκήρυξεν

αὐτὰς ἀρθρα πίστεως. Τοῦτο ὑπῆρξε τὸ ἀντικείμενον τῆς ἔγκυκλιου *Im mortale Dei*. Λοιπὸν τὸ *Syllabus* εἶναι ὁ κατάλογος τῶν νεωτέρων πλανῶν τὰς ὁποίας ἡ δυτικὴ Ἐκκλησία καταδικάζει, σημαίνεται δὲ ὥστε σχεδὸν ὅλαι αἱ ἀπὸ ἑκατὸν ἐτῶν κτηθεῖσαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐλευθερίαι νὰ περικλείωνται ἐν αὐτῷ καὶ νὰ χαρακτηρίζωνται «ὡς τερατώδεις γνῶμαι τῆς μαύρης αὐτῆς ἐποχῆς»· «Εἶναι τρέλλα νὰ λέγῃ τις ὅτι ἡ ἐλευθερία τῆς συνειδήσεως καὶ τῆς θρησκείας εἶναι δικαίωμα ἀποκλειστικῶν παντὸς ἀνθρώπου· τοῦτο ἀποτελεῖ ἐλευθερίαν ἀπωλείας».

Δὲν ὑπάρχει κατηγορηματικώτερα ὁμολογία τῆς ἀνάγκης τῆς καταναγκαστικῆς ἐνότητος τῆς πίστεως. Ἐὰν ἡ δυτικὴ Ἐκκλησία ἠδύνατο δὲν θὰ ἐπανήρχετο εἰς τοὺς διωγλοὺς; Ἡ ἔξουσία ἄλλως τε δὲν ἔχει ἄλλο ὄργανον παρὰ τὴν δύναμιν. «Ἀνάθεμα ἐν συνόψει, εἶναι τὸ τελευταῖον ἀρθρον τοῦ *Syllabus*, κατ' ἐκείνον οἱ ὅποιοι ἰσχυρίζονται ὅτι ὁ ρωμαῖος Ποντίφηξ δύναται καὶ ὑφέλει νὰ συμβιβασθῇ πρὸς τὴν πρόδοον, τὰς φιλελευθέρας ἀρχὰς καὶ τὸν νεώτερον πολιτισμόν». Τὸ ἰδεῶδες τὸ ὅποιον ἐπρότεινεν ἡ δυτικὴ Ἐκκλησία ἦτο ὁ μεσαιῶν, οἱ χρόνοι Γρηγορίου τοῦ Ζ', Ἰννοκεντίου τοῦ Γ' καὶ τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως. Μὲ τοιαύτας ἀρχὰς ἦτο φυσικῶς ἀδύνατον νὰ ἐπέλθῃ ποιὰ τις συμφωνία πρὸς τὰς εὐσεβεῖς καὶ γενναίας καρδίας ὁποθενδήποτε καὶ ἂν αὐταὶ προήρχοντο, ἵνα ἐργασθῇ ἀπὸ κοινοῦ πρὸς ἠθικὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν ἀτόμων καὶ τῶν κοινωνιῶν. Αἱ διπτάμεναι ὁμολογίαι πάντοτε ἐχαρακτηρίσθησαν ὑπὸ τῆς Ρώμης ὡς ἐδάφη ἀποστολῶν, ἡ δὲ ρωμαϊκὴ προπαγάνδα ἔστειλε καὶ στέλλει ἱεροκαστόλους εἰς τὰς πρότεσταντικὰς καὶ ὀρθοδόξους χώρας ἀπαρᾶλλάκτως ὅπως καὶ εἰς τὴν Σινικὴν καὶ τὴν καρδίαν τῆς Ἀφρικῆς. Ἐκτὸς τοῦ περιβόλου αὐτῆς δὲν ἀναγνωρίζει οὐδεμίαν ἀρετὴν, οὐδεμίαν σωτηρίαν εἶναι δυνατὴ ἐκτὸς αὐτῆς.

Οὕτω ἡ δυτικὴ Ἐκκλησία διέκοψε πᾶσαν

σχέσιν πρὸς τὸ παρὸν ἀνακαινιστικὸν πνεῦμα μὲ τὸ ὁποῖον ἠθέλησε νὰ ἀναζωογονήσῃ αὐτὴν ἢ σχολῇ τοῦ Λαμενέ, ἐνεκλείσθη δὲ μέσα εἰς τὰς ψυχρὰς καὶ θανατηφόρους αὐστηρότητας τοῦ δόγματος αὐτῆς λησμονοῦσα τὰς ἀρχὰς τῆς χριστιανικῆς εὐσπλαγχνίας καὶ μὴ γνωρίζουσα εἰμὴ μόνον τὸ μῖσος, ἐξερᾶγη δὲ τὸ σχίσμα μεταξὺ τῆς Ἐκκλησίας τοιαύτης ὅποια κατέστη καὶ τῆς ἀληθοῦς θρησκείας· τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας κατωτέρας ἠθικότητος συνεπέα τῶν φιλοδοξιῶν τὰς ὁποίας ὑπηρετεῖ καὶ τῆς θρησκείας μὲ τὴν διαρκῆ αὐτῆς ὠραιότητα χάρις ταῖς ἠθικαῖς ἀρχαῖς τὰς ὁποίας διδάσκει. Ἡ ἀληθὴς θρησκεία ἐξεγείρεται κατὰ τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας, καταδικάζει αὐτὴν διὰ νὰ ἐξέλθῃ αὐτῆς ἀγνοτέρα καὶ συγχωνευθῇ μετὰ τῆς ἠθικῆς, τῆς ἀληθείας, τοῦ ὠραίου καὶ τοῦ καλοῦ τῶν ὁποίων εἶναι ἡ ἰδεώδης ἐκδήλωσις.

Η 18 ΜΑΡΤΙΟΥ 1919

Ἦν μία τῶν ἐπιφανεστέρων ἡμερῶν, ἃς ἔχει νὰ σημειώσῃ τὸ ἀρχαιοπρεπὲς καὶ συνήθως ἥρεμον Φανάριον ἐν τῇ ἱστορίᾳ αὐτοῦ, διότι κατ' αὐτὴν ὑπεδέχετο τὸν εἰς προσκύνησιν τοῦ σεπτοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ καὶ τοῦ κέντρου τῆς ἔθνικῆς ζωῆς ἡμῶν προσελθόντα ἀρχιστράτηγον Λεωνίδα Παρρασκευόπουλον, ἀρχηγὸν τῶν νικηφόρων ἐν Μακεδονίᾳ στρατιωτικῶν δυνάμεων. Ὅσοι, οἰκίαι, καταστήματα, δάφναις καὶ σημαῖαι ἑλληνικαῖς καὶ συμμαχικαῖς κεκοσμημένα, πλήρη κόσμου, μετὰ συγκινήσεως, καὶ ἔθνικῆς ὑπερηφανίας ἐχαιρέτιζον τὸν τὴν ἀνδραγαθίαν τῆ πατραγαθία συνεισόντα στρατηγὸν, πύλλογι δ' ἡ Ἐκκλησία διὰ τοῦ πρώτου τῆ ἔβξει τῶν σεβ. ἀρχιερέων ἐντὸς τῶν κομπῶν αἰθουσῶν, τὰς ὁποίας διεκόσμησεν ἡ φιλοκαλία καὶ φιλογένεια τοῦ ἀθανάτου ἡμῶν πατριάρχου Ἰωακείμ Γ' τοῦ βυζαντινοῦ. Λαοῦ χιλιάδες, ὧν πολὺ μέρος ἀπετέλουν μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι τῶν ἐν Φαναρίῳ καὶ ταῖς πέριξ συνοικίαις σχολείων, ἐκπαιδευομένων ὑπὲρ τοῦ στρατηγοῦ κατὰ τὴν διδασίαν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐν τῷ Πατριαρχεῖῳ διαμονήν. Εἰς τὴν αἴθυσαν τοῦ Μ. Συνοδικοῦ παρῆσαν οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ μη-

τροπολιται καὶ οἱ παρεπιδημοῦντες Φιλιπποπόλεως, Ἰμβρου, Βάρνης, Προκοπνήσου, ὁ διευθυντὴς τῆς θεολογ. Σχολῆς μητροπολίτης Σελουκείας, τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου, καὶ τινες τῶν πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων. Εἰς τὴν λαμπρὰν προσφώνησιν τοῦ σεβ. ἀναπληρωτοῦ τοποτηρητοῦ, θαυμασίως ἀπάντησεν ὁ στρατηγός, ἐξάρας τὸ ἔργον τοῦ ἱεροῦ κλήρου κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας, καὶ πολλὰ τὰ καλὰ εἰπὼν περὶ τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἀπὸ τῶν Πατριαρχείων μετέβη πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, ὅπου ἐν μέσῳ ζητωκραυγῶν προσεφώνηθη ἐκ μέρους τῶν διδασκάλων καὶ τῶν μαθητῶν, πίντων ἀναμνησκομένων τῶν παλαιῶν στρατηγικῶν θριμμάτων, οὓς ἐβλεπεν ἡ βασιλεὺς τῶν πόλεων.

..

Τῆ ἑσπέρα τῆς 18 ὁ στρατηγός ἐκάλεσεν εἰς δεῖπνον τὰ μέλη τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Συμβουλίου, τῆ δὲ 19 πρὸς ἑσπέραν ἡ ἐνταῦθα ἑλληνικὴ στρατιωτικὴ ἀποστολὴ προσεκάλεσεν εἰς τὸ τέιον αὐτοὺς τε καὶ τινες τῶν πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων, κληρικῶν τε καὶ λαϊκῶν, τοὺς δημοσιογράφους καὶ τοὺς ἐν ταῖς ἐπιστήμασι, τοὺς γράμμασι καὶ τῷ ἐμπορικῷ κόσμῳ διαπρέποντας. Οἱ αὐτοὶ προσεκλήθησαν ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ καὶ προχθές.

Χθές, μετὰ μεσημβρίαν, ἐπιστρέφοντα εἰς Θεσσαλονίκην τὸν στρατηγὸν προέπεμψαν ἐπὶ τοῦ ἀεροπλοίου «Ἐσπερίας» οἱ σεβασμ. συνοδικοί, οἱ συμβουλοὶ, οἱ πανοσγ. Μ. πρωτοσύγκελλοι, ἀρχιγραμματεὺς τῆς ἱερᾶς Συνόδου, Μ. ἀρχιδιάκονοι, καὶ τινες τῶν πατριαρχικῶν κληρικῶν ὑπαλλήλων.

Ὁ ἀρχιστράτηγος ἐνεχείρισεν εἰς τὸν σεβ. τοποτηρητὴν χιλίας λίρας ὅπως διανεμηθῶσιν εἰς τοὺς πτωχοὺς.

Δήλωσις

Συνεπείθ' λογοκριτικῶν ἀνωμαλιῶν κατέστη ἀδύνατος ἡ πλήρης ἐκτύπωσις τοῦ προηγουμένου ἀριθμοῦ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».

Εἶδησεις

(10 μαρτίου—17)

Ἐπισκόψεις ἐπ' ἄσημοι

—Τῇ πέμπτῃ ἐπισκέψατο τὸν σεβασμ. τοποτηρητὴν ὁ ἐνταῦθα πρεσβυτὴς τῆς Περσίας, Τὴν Α. Ἐξ. πρότερον ἐπισκεψάμενος ὁ πανοσγ. Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Ἀθηναγόρας ἠρμύνευσεν αὐτῷ τὰς ἐπὶ τῇ περσικῇ ἐορτῇ τοῦ νεβροῦς συγχαρητικὰς προσορσεις τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐργὰ Συνόδου

—Ἐχορηγήθη συνοδικῶς εἰς τὸν ἐκ τῶν σεβ. μελῶν τῆς ἱερᾶς Συνόδου μητροπολίτην Φιλαδέλφειας κ. Χρυσόστομον ἀδεία διμήνου διαμονῆς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ.

Ἀποστολὴ

—Τῇ τρίτῃ ἀφίκετο εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ὁ σεβ. μητροπολίτης Τραπεζοῦντος κ. Χρυσάνθος Φιλιππίδης, ἀπερχόμενος εἰς Παρισίους, πρὸς συνεργασίαν μετὰ τοῦ σεβ. τοποτηρητοῦ μητροπολίτου Προύσης, προχθές δὲ ἀνεχώρησεν ὅπου καλεῖ αὐτὸν τὸ πρὸς τὸ ἔθνος καθῆκον.

Μητροπολεῖς Μακεδονίας

—Παρεπιδήμουν κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας ἐν Θεσσαλονίκῃ, κατ' ἐπιστολὰς ἰδιωτικὰς, οἱ πανιερ. μητροπολίται Πελαγονίας, Βερροίας, Μιτυλήνης, Μελενίκου καὶ Κασσανδρείας — ὁ τελευταῖος ἔλαβεν ἐντολὴν ἀπὸ τῆς ἱερᾶς συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἵνα μεταβῇ εἰς Ρωσσίαν, ἐπὶ παραμυθίᾳ τῆς ἀδελφῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, ἀπνῶς διωκομένης ὑπὸ πολιτευτῶν ἀσυνέτων. — Ἐν Θεσσαλονίκῃ παρεπιδημοῦσιν ὁ τε σεβ. μητροπολίτης Διδυμοτείχου κ. Φιλάρετος Βαφειδῆς — καὶ ὁ πανιερ. Λεοντοπόλεως κ. Σαφρόνιος Εὐστρατιάδης, ἄλλοτε κληρικὸς τοῦ ἡμετέρου πατριαρχικοῦ κλίματος, εἶτα δὲ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, ὃς οὐ καὶ ἐχειροτονήθη μητροπολίτης.

Μητροπολεῖς Πόντου

— Διέτριβεν ἐν Τραπεζοῦντι κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ παρελθόντος μηνὸς ὁ πανιερ. μητροπολίτης Χαλδίας καὶ Χερροιδῶν κ. Λαυρέντιος Παπαδόπουλος, μεταβὰς ἐκεῖθεν καὶ παρὰ τῷ πανιερ. μητροπολίτῃ Ροδοπόλεως, σοβαρῶς ἀσθενοῦντι.

Ἐκκεκτοὶ ἐπιτροπεύει

— Τῶν πρὸ διμηνίας σχεδὸν ὀνομασθειῶν ἐκτάκτων ἐπιτροπειῶν, δύο συμπληρώσασι τὸ ἀνατεθὲν αὐταῖς ἔργον ὑπέβαλον διὰ τῶν εἰσηγητῶν αὐτῶν, ἡ μὲν ἐπὶ τοῦ μοναστηριακοῦ ζητήματος ἐν γένει, διὰ τοῦ νομοδιδάκτορος καὶ δικαιοφύλακος τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἱκ. Μιλτ. Καραδοκυροῦ, ἡ δὲ περὶ κανονικῶν ψήφων, διὰ τοῦ Μ. χαρτοφύλακος κ. Μ. Ι. Γεδεῶν. Ἡ πρώτη ἀπεφάνθη παμπήθει, τῆς δὲ δευτέρας τὰ μὲν τέσσαρα μέλη ἀπεφάνθησαν ὅτι κανονικῶς οὐκ ἐπιτρέπεται γενέσθαι κανονικὰς ψήφους ἐν καιρῷ χρείας πατριαρχικῆς ἢ ἀρχιεπισκοπικῆς αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας, ἐναντίον δὲ σαφειστάτων ἱερῶν κανόνων, καὶ πολιτεύματος ἐκκλησιαστικοῦ δεκαετῶ σχεδὸν αἰῶνος ἰσχύσαντος ἐν πίσσας ταῖς Ἐκκλησίαις, οὐδεμία συνέλευσις ἐκ λαϊκῶν δικαιοῦται ν' ἀποφάνθῃ, ἢ μόνη οἰκουμενικὴ σύνοδος — τὰ δὲ πέντε μέλη συμφωνοῦσι μὲν, ὅτι κανονικῶς ἀδύνατον νὰ προβῇ ἡ σύνοδος εἰς ἐκλογὰς καὶ χειροτονίας ἐπισκόπων, ἀλλὰ, κατὰ τοὺς ἔθν. κανονισμοὺς, τοὺς δίδοντας πᾶσι δικαιώματα πατριάρχου εἰς τὸν τοποτηρητὴν, δύναται νὰ διατάξῃ οὗτος κανονικὰς ψήφους. — Ἰδιαίτερον γνώμην διατυποῖ ἐν τέλει τῆς γνωμοδοτήσεως ὁ εἰσηγητὴς, ἀφωρῶσαν εἰς ἀποκατάστασιν προσεχῆ τῶν ἐπισκόπων Μυρῶν καὶ Σεβαστίας (ὡς μητροπολιτῶν) καὶ τῶν ἐπισκόπων Ἀμφιπόλεως, Λεύκης καὶ ἑτέρων.

Ἀεξέως δημοσιογράφων

— Τῇ τετάρτῃ, μετὰ μεσημβρίαν, ἐγένετο ἐν τῇ μαυρογενεῖᾳ αἰθούσῃ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου σεμνὴ συνάθροισις ἐπιλέκτων μελῶν ἐπὶ τιμῇ τῶν ἐνταῦθα παρεπιδημούντων πολυμαθῶν γάλλων δημοσιογράφων κκ. Βουρδὸν ἀνταποκριτοῦ τοῦ «Φιγαρό», καὶ Μασσῆ, ἀνταποκριτοῦ τοῦ «Μικροῦ Παρισίου». Ὁ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου κ. Μηνὰς Αὐθεντόπουλος, καθηγητὴς τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τῆς φιλοσοφίας προσεφώνησεν ἑλληνιστὶ τὸν κ. Βουρδὸν, μεταφράζοντος τοῦ κ. Β. Ἀριστοβούλου, ἀπῆντισε δὲ λίαν εὐψύς οὗτος. Ὁ ἱατρὸς Τιβέριος πρὸσεφώνησε τὸν τοῦ Μικροῦ Παρισίου. — Εἰς τὴν ἐν ἀδελφικῇ συνεινότητι διεξαχθεῖσαν αὐτῶν συνέντευξιν παρέστη καὶ ὁ ἀναπληρωτὴς ἀρμυστὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Εὐθ. Κανελλόπουλος — ἐκ τῶν ἑλλήνων δι-

μοσιογράφων, προσκληθέντων, παρῆσαν οἱ ἑλλ. κκ. Στ. Βουτυρᾶς, Ν. Μαργαρίτης, Δ. Δαμασκηνός, καὶ ὁ Μ. χαρτοφύλαξ Μ. Ι. Γεδεῶν.

Ἄνευ ἐγκωμίων

Ἀπὸ τῶν ἐφημερίδων τῆς Τραπεζοῦντος μαρτυροῦμεν ὅτι οἱ ἐν Αἰκατερινοῦδῶν τῆς Ρωσίας ἐντιμότατοι κκ. Κων. Θ. Λεοντίδης καὶ Ἰωάννης Σαουλίδης προσήνεκον ἀνὰ πεντακιοχίλια ρούβλια, λίρας τουρκικὰς ἀμφότεροι, σχεδὸν χίλιας, ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τοῦ σχολείου καὶ τῶν ἀπόρων ἑλλήνων τοῦ χωρίου Ἀκνέαχαζς, πατριῶδες τοῦ δευτέρου τῶν φιλανθρωπῶν ὁμογενῶν τούτων. Καὶ τούτους μὲν ἔπαινοῦσιν οἱ εὐεργετούμενοι, ἡμεῖς δὲ καὶ πρὸς μίμησιν προβάλλομεν εἰς πάντας — ἀλλ' ἐκεῖνο, ὁπερ ἀνάγκη νὰ μιμηθῶσι πάντες, ὅσον ἠδολογήθῃον ὑπὸ Θεοῦ αἱ ἐργασίαι, παρουσιάζεται ἐν τῷ προσώπῳ τῶν ἐν Αἰκατερινοῦδῶν καὶ ἑτέρως τῆς Ρωσίας ἑλλήνων, οἵτινες συνέλεξαν ἑκατὸν πενήτησαν λίρας ὑπὲρ ὕλικῆς ὑποστηρίξεως τοῦ ἐν Κερασσοῦντι ἐλληνοκοῦ ὀρθοδόξου κλήρου. — Φοβούμεθα ὅτι πολλὸς θέλει παρέλθει χρόνος, ἕως οὗ ἴδωμεν καὶ ἕνα μόνον παρ' ἡμῶν ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν εὐσεβῶν δωρητῶν τούτων ἐπιθυμῶντα νὰ βαδίσῃ. — Θουμάσιον δὲ φιλογενεῖας καὶ φιλανθρωπίας παράδειγμα χορηγεῖ ἡμῖν ἢ ἐν τῇ ρωσικῇ πόλει Μάνκοα ὁμογενὴς ἡμῶν κοινότης προσεγεκοῦσα ὑπὲρ τῶν πασχόντων ὁμογενῶν τοῦ Πόντου περὶ τὰς δεκατέσσαρας χιλ. τουρκικῶν λιρῶν. — Οἱ δὲ ἐν Αἰκατερινοῦδῶν ἀναδείκνυνται καὶ πάλιν ἀφθονοὶ παραγωγεῖς ἱερῶν ὑπὲρ τῶν πτωχῶν ἀδελφῶν αὐτῶν, δισχίλιας ἀριτλίρας ἀποστείλαντες ὑπὲρ τῶν ἀνάξια πασχόντων ἑλλήνων κατοίκων τῶν χωρίων Χαμψι-κιοῦ καὶ Στάμας τῆς ἐπαρχίας Ροδοπόλεως — πεντακοσίαν ἑπὶ λιρῶν δωρεὰν τοῦ ἐν Τουαμπὲ τοῦ Καυκάσου κ. Κων. Ζαχαρίδου ἀγγέλλουσιν αἱ ἐφημερίδες, διατιθεμένας πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἐν τοῖς χωρίοις Μαλάχα καὶ Μοναστηρίῳ ὁμογενῶν ἀπόρων. — Αἱ εὐχαὶ τῆς Ἐκκλησίας ἐπιστέφουσι τὰς πράξεις αὐτῶν, ὁ δὲ τῶν ἀγαθῶν οὐρανὸς χορηγὸς εἶδε τὰ δίδαχά τῆν χριστιανικῆν αὐτοῦ προθυμίαν καὶ καρδίαν εἰς ἕκαστον.

ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Βραδέως ἰμαθόμεν δύο λαμπρὰς πράξεις τοῦ Ἐπουργείου τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαίδευσως τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος. Ἡ πρώτη ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις ἵδρυσιν Μουσείου χειροτεχνημάτων ἑλληνικῶν, εἰς ὃ θέλουσιν ἀποθησαυρίζεσθαι τὰ ἀπὸ τῆς ἀλώσεως Κηπόλεως μέγροι

τῆς συστάσεως τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου ἑλληνικὰ χειροτεχνήματα, προερχόμενα ἴσως οὖν ἐκ χωρῶν ἑλληνικῶν, τοιαῦτα δὲ εἶσι τὰ ἐπὶ ὑφασμάτων πανοειδῶν κεντήματα, εἶδη ἰνδυμασιῶν, οικιακὰ ἐπιπλα καὶ σκεῦη ἐξ οἰασθῆποτε ὕλης, ὕπλα, καὶ ἱθαλεία παντός εἴδους τέχνης καὶ βιομηχανίας. Τοῦ Μουσείου διαφύσθη διευθυντὴς ὁ ζωγράφος κ. Κ. Μαλέας, εὐρέθη δὲ καὶ τὸ κατάλληλον οἶκημα—πρῶτον καὶ τοῦτο παλαιὰς τέχνης μετὰ τὴν ἄλωσιν, ὅπου, διασκευαζομένου καταλλήλως, μέλλουσι ν' ἀποτεθῶσι τὰ συναθροισθησόμενα ἀντικείμενα, ἐξαιρουμένων βεβαίως τῶν ἱερῶν λειτουργικῶν.—Ἡ δευτέρα ἀφορὰ εἰς τὴν ἴδρυσιν ἐν τῷ καταστήματι τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας Σχολῆς τῆς ἱστορίας τῆς τέχνης, πρὸς διδασκαλίαν μαθημάτων περὶ τῆς ἀρχαίας βυζαντινῆς καὶ νεωτέρας τέχνης, καὶ πρὸς τὴν ἐν φροντιστηρίῳ ἀσκησιν τῶν φοιτητῶν τοῦ πανεπιστημίου καὶ τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς τῶν καλῶν τεχνῶν. Ἡ δωρεὰν ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ χορηγηθησομένη διδασκαλία θέλει διαρκεῖ δύο ἔτη. Οἱ καθηγηταὶ δ' αὐτῆς ὥρισθησαν ἤδη.

Ἐπιτίθοντες δὲ, μετὰ τὴν ἴδρυσιν τῆς Σχολῆς ταύτης, ἡ ἐν Ἀγίῳ Ὅρει ἀγιογραφία, ἣτις ἀπὸ πεντηκονταετίας παράγει ἔργα προσοχῆς ἄξια, θέλει τελειοποιηθῆ περισσότερον, ἀφοῦ ἔτι τοιαῦτα ἔτη, χωρὶς διδασκαλίας συστηματικῆς, εἶχε κατορθῶσαι νὰ συνδύξῃ τοὺς κανόνας τῆς τέχνης μετὰ τῶν πατρῶν παραδόσεων καὶ τῆς σεμνότητος τοῦ βυζαντινοῦ ἀγιογραφικοῦ τύπου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀποστολὴ εἰς Ἀμερικὴν

— Ἀπὸ τοῦ πρώτου τεύχους τοῦ «Δελτίου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἑκπαιδευσεως», ὅπερ ἤρξατο ἐκδίδουσι ὁ φιλογενὴς διουργός κ. Δημ. Ἀγκας, ἐρανιζόμεθα αὐθεντικὰς ἐπιδησεις περὶ τῆς εἰς Ἀμερικὴν Ἐκκλησιαστικῆς ἀποστολῆς, ἣτις, περὶ τὰς ἀρχὰς Ιουλίου τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐξ Ἀθηνῶν ἀναχωρήσασα, συναπετελείτο ἐκ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου Μεταξάκη, τοῦ θεοφίλ. Ἐπισκόπου Ροδοστέλου κ. Ἀλεξάνδρου Δήμογιου (ἐκ τῶν κληρικῶν τοῦ οἰκουμεν. πατριαρχικοῦ θρόνου), τῶν πανοσγ. ἀρχιμανδριτῶν κκ. Ἀλεξάνδρου Παπαδοπούλου, ἀρχιγραμματέως τῆς ἱερᾶς συνόδου (πρώην ἀρχιεπιφύλακος παρὰ τῷ ἡμετέρῳ Πατριαρχεῖῳ), Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου καθηγητοῦ τοῦ πανεπιστημίου καὶ διευθυντοῦ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ρίζαροῦ Σχολῆς, καὶ Ἀμιλία Ἀλεβιζίδου, ἐπιματάρχου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν. Ὁ σκοπὸς τῆς ἀποστολῆς ἦν νὰ διοργα-

νώσῃ τὰς ἑλληνικὰς ἐν Ἀμερικῇ κοινότητας συναρᾶ τῷ ψηφισθέντι τελευταίῳ νόμῳ.

Ἡ τὴν ἀποστολὴν ἀναλαβούσα Ἱερωποιία εὗρε τοὺς ἑλληνας Σινάγου, Νέου Ἐβροράκου (Ὑόρκης), Ἀγίου Λουδοβίκου, Βοστώνης, Ουασινγκτόνος καὶ ἄλλων πόλεων ἐν ἀκμῇ καὶ προόδῳ διατελοῦντας ὕλικῇ καὶ ἡθικῇ, φιλοτίμους καὶ νομοταγεῖς, ἀλλὰ καὶ φιλοπάτριδας εἰς βαθμὸν ὥστε νὰ ὑφίστανται πᾶσαν ὑπὲρ τῆς πατρίδος θυσίαν, ἔδωκαν δὲ καὶ πάλιν τεκμήρια τοῦ πατριωτικοῦ αὐτῶν. Καὶ οἱ Ἀμερικανοὶ δὲ, ὅτε διακρινόμενοι ἐν τοῖς γράμμασι καὶ ταῖς ἐπιστήμασι καὶ αἱ λοιπαὶ κοινωνικαὶ τάξεις ἐδρόντοντο πρὸς τὴν εὐκαίρου περιστάσεως ὅπως ἀποδείξωσι τὸν πολὺν αὐτῶν φιλελληνισμόν. Οἱ ἀντικρῶσται τῆς Ἐκκλησίας ἀνεχώρησαν διὰ τὴν Ἀγγλίαν, ἀφοῦ κατήρτισαν τὸν προσωρινὸν ὄργανισμόν τῶν ἑλληνικῶν θρηθοδῶν ἐν Ἀμερικῇ κοινοτήτων, οὗ πρὸς ἔφαρμογὴν παραμένει προσωρινῶς ἐκεῖ ὁ θεοφίλ. Ἐπίσκοπος Ροδοστέλου.

Ἐν Ἀγγλίᾳ, κατὰ τὴν διαμονὴν τοῦ σεβ. κ. Μελετίου Ἀθηνῶν, οἱ διακεκριμένοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ ἄγγλοι ἐδράξαντο τῆς εὐκαιρίας ὅπως ἐκδηλώσωσιν εὐκρινῆ ἀσθημάτων σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τὴν ἑλληνικὴν καὶ πρὸς τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος.

(17 μαρτίου—23)

Ἱερὰ Σύνοδος

Τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ, 17 μαιουῦντος, ἀφίκετο εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ὁ ἐκ τῶν πέρσει προσκληθέντων σεβ. συνοδικῶν μητροπολίτης Πισιδίας κ. Γερσίμος Τανταλίδης, ὃς ἀπὸ τῆς τρίτης ἀνάλαβε τὰ ἐν τῇ ἱερᾷ συνόδῳ καθήκοντα αὐτοῦ, ἀντικαταστήσας τὸν ἀπουρηθέντα σεβ. γέροντα Δέρκων κ. Καλλίνικον.

Ἐθνεκὸν Μ. Συμβούλιον

Κατὰ τὴν τῇ κυριακῇ συνελθούσαν ἐκλογικὴν συνέλευσιν, πρὸς ἀνάδειξιν τῶν νέων τοῦ Ἐθν. Μ. Συμβουλίου μελῶν, παρῆσαν δέκα ἐξ μέλῃ τῶν δύο Σωμάτων καὶ εἰκοσὶν ὀκτὰ ἀντιπρόσωποι τῶν ἑνοριῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κηπόμεως. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιθέσεως τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συμβουλίου, οὗ τὰ μέλη ἀπὸ τοῦ 1914-1918 ἐξελέγοντο οὐχὶ κατὰ τοὺς κειμένους ἐν ἡμῖν νόμους, καὶ μετὰ τὴν ἐκλογὴν ἐξελεγκτικῶν τινῶν ἐπιτροπευτῶν, ἐνέκρινεν ἡ ἐκλογικὴ συνέλευσις ἵνα παραμείνωσιν ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας εἰς ὡς μέλη τοῦ Συμβουλίου οἱ κκ. Ἀλ. Κιοστέγλους, Ἀλεξ. Παπᾶς, Ἀθρήλ. Σπαθάρης καὶ Χρ. Χαραλαμπίδης.

Μητροπόλεις Πόντου

Αἰτίσει τῶν ἐνταῦθα παρατιθημένων ἐλλείπων ὀρθοδόξων τῆς ἑπαρχίας Κολωνίας, περὶ ἀποστολῆς ἐκεῖσε μητροπολίτου ἱεροῦ καὶ δραστηρίου, ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐξελέξατο τὸν θεοφίλ. ἐπίσκοπον Σεδαστείας κ. Γερβάσιον Σουμλίδην, μεταδίδοντα ὡς ἔφαρξον πατριαρχικῶν, ἀπολαβόντα τὰ δίκαια μητροπολίτου, μέχρι τῆς ἐκλογῆς πατρίεόου, μετ' ἣν θέλει τελεσθῆ ἡ κανονικὴ αὐτοῦ ἐκλογὴ ὡς μητροπολίτου Κολωνίας.

Ἱερὰ τελεταί

Κατὰ τὴν χριστιανὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἀκαθίστου ἔθνου, ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἰχοροστάτησεν ὁ σεβ. ἀναπληρωτὴς τοποτηρητὴς γάμων Καισαρείας κ. Νικόλαος, ἀναγνούς τὴν πρώτην στίχον αὐτῶν, τῶν τριῶν ἐτέρων ἀναγνωθεισῶν ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ—Ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγιοταφίτικοῦ μετοχίου προϊστάτο ὁ πανιερ. ἐπίτροπος τοῦ Παναγίου Τάφου ἀρχιεπίσκοπος Φιλαδελφείας κ. Εὐδωρος.

Μεγάλη τοῦ Γένους Σχολή

Κατὰ τὴν χριστιανὴν τοῦ ἔθν. Μ. Συμβουλίου συνεδρίαν διαρτίσθη καθηγητῶν μαθηματικῶν διὰ τὰς κατωτέρας τῆς σχολικῆς τάξεις ὁ κατὰ τὸν κανονισμόν αὐτῆς ὑπὸ τῆς ἐφορίας προταθεὶς ἰλλόγιμος διδάκτωρ κ. Αἰμίλιος Καρούσος—ἐφοροὶ δὲ τῆς Σχολικῆς ἐξελέγησαν, ἀντὶ τῶν παραιτησαμένων τὸ ἔργον κκ. Αὐρ. Σπαθάρη καὶ Κ. Ἀχτάρη, οἱ κκ. Ἄγγελος Ἰωαννίδης, ἐκπροσωπῶν ἐν τῇ ἐφορίᾳ τὸ ἔθν. Συμβούλιον, καὶ Θεόφιλος Χρυσοστόμου.

Σχολὴ γλωσσῶν καὶ ἐμπορίου

Διευθυντὴς τῆς ἔθν. σχολικῆς ἐμπορίου καὶ γλωσσῶν διορίσθη ὑπὸ τοῦ ἔθν. Συμβουλίου ὁ καὶ ἄλλοτε εὐδοκίμως χρηματίσας καὶ βίᾳ καταταχθεὶς εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ἰλλογ. διδάκτωρ τῶν μαθηματικῶν κ. Ν. Καλαμαρτζής.

Ἡ κατάστασις τῶν Χριστιανῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Νεοκισιαικῆς

Ἐν Φάτμα ὁ ζαϊνδάρμα κουμανδανῆς μιλιτῆρῳ Γιαγαῖ διένειμι ὀπλα εἰς τοὺς τούρκους χωρικοὺς καὶ ἀπειλεῖ τοὺς χριστιανούς τῶν περὶ τῶν χωρίων καὶ τῆς κομποπόλεως Φάτμας διὰ ὡραγῆς, συνεπειᾶ τούτου οἱ χριστιανοὶ διασκορπίζονται εἰς ἄλλας πλησιοχώρους κομποπόλεις καὶ πολλοὶ φεύγουσιν εἰς Ρωσίαν.

Τὴν 16 Μαρτίου μεταξὺ Φάτμας καὶ Οἰνῆς τουρκικὴ συμμορία ἐπέρσε κατὰ τῶν ἐκ τοῦ ἑσπερικοῦ παλαιοστῶντων προσφύγων ἐκ Κερασούντος, Ὁροδοῦς, Οἰνῆς κτλ. καὶ ἀποῦλῆστευσεν αὐτοὺς, ἔδειξεν ἀνηλεῶς τοὺς ἀνδρας καὶ ἐξεγύμνασεν ὄλους καὶ μετὰ τοῦτο ἀφῆεν αὐτοὺς ἡμιθανεῖς καὶ ἀνεχώρησεν.

☒ Τὴν 18 Μαρτίου ἱεροεὐθεῖα ἰντὸς μύλου ὁ μόνος

ἐπιζήσας καὶ καλινωσθήσας χριστιανὸς Γεώργιος Τουλκίρογλους τοῦ χωρίου Ἐλεξικιοῦ τῆς περιφερείας Μπουλαμάνη τῆς διοικήσεως Ὁροδοῦ καὶ ὑπὸ τουρκικῆς συμμορίας.

Ἱ. Σύνοδος.

Κατὰ τὰς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ σεβ. Ἀναπληρωτοῦ Τοποτηρητοῦ μητροπολίτου Καισαρείας κ. Νικολαίου συνεδρίας τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς ἐβδομάδος ταύτης ἀνεγνώσθησαν διάφοροι ἐκθέσεις ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν περὶ τῆς ὀλονὲν ἐπιδεινουμένης θέσεως τῶν ὁμογενῶν.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς παρελθούσης Πέμπτης ἀπεφασίσθη προτάσει τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Αἰνου κ. Ἰωακείμ ὅπως ἐκδοθῆ ἑγκύκλιος δι' ἧς θὰ συνιστᾶται εἰς τοὺς σεβ. ἀρχιερεῖς ὅπως οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν προβαλῆν εἰς τὴν ἐκδοσὴν ἑπιτημίων κλ. ἂν δὲν ἐκθέσῃ τὴν δικαιολογησάντα αὐτὰ ἀφορμὴν τῇ Ἱ. Συνόδῳ καὶ τύχη τῆς ἐγκρίσεως αὐτῆς.

Μητροπολίτης Κασσανδρείας

Ἀφῆκετο ἐξ Ἀθηνῶν ὁ παν. Μητροπολίτης Κασσανδρείας κ. Βιργηναῖος παραστάς ἐνώπιον τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἐκδελ: τὰ τῆς καταστάσεως τῆς Ἐκκλησίας ἐν τε τῇ πολιτείᾳ καὶ τῇ γῆν Ἑλλάδι. Τὸ πόρισμα τῆς ἐκθέσεως τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου τυγχάνει ἰλιαν ἐνθαρρυντικῶν περὶ τῆς ἰνεοστάσεως καὶ τῆς μελλούσης δράσεως τῆς Ἐκκλησίας ἐν ταῖς χώραις ἐκείναις ἀπὸ τε ἠθικῆς καὶ οικονομικῆς ἀποψέως.

Ἡ δραστηριότης τῆν ἀνέπτυξε τὸ ἐκ τῶν σεβ. μητροπολιτῶν Θεσσαλονίκης, Βεργίας, Νικοπόλεως, Μιτυλήνης καὶ Κασσανδρείας ἀποτελούμενον καὶ ἐν Θεσσαλονικῇ ἑδρεῖον ἀρχιερατικῶν συμβουλίων τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Νέας Ἑλλάδος, ἀπέφερον ἱκανοποιητικώτατα ἀποτελέσματα διὰ τε τὴν ἠθικὴν καὶ πολιτικὴν ἔξυγιανσιν τῶν νέων χωρῶν καὶ τὴν οικονομικὴν ἀναγέννησιν τῶν μονῶν τῶν ὀποίων αἱ πρόσοδοι ἐλάχιστα ἄλλοτε ἀπέφερον περισσεύμα 500000 δραχμῶν.

Ἡ μουσικὴ ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις

Ἐπὶ τῆς Ἱ. Συνόδου ἰγένετο δεκτὴ αἴτησις τῆς Κεντρικῆς Ἐφορείας Πέγραν δι' ἧς ἰζητεῖτο ὅπως ἐν τῷ ναῷ τῶν Ἐπιστῶν κατὰ τὸν ἑσπερινὴν ἀκολουθίαν τῆς Μ. Τρίτης ψαλμῆ εἰς τετραφωνον μουσικῆν τὸ τροπάριον τῆς Κασσιανῆς. Ἐπίσης ἰπετραπή ὀπως ἐν τῇ αὐτῇ Ἐκκλησίᾳ εἰς τὴν αὐτὴν μουσικὴν ψάλλονται καὶ τινὰ ὀμοῖα τῆς ἱερᾶς λειτουργίας.

Ἐνεκὰ λόγων ἀνεξαρτήτων τῆς θαλήσεως ἡμῶν σήμερον μόνον ἐπετεύχθη ἡ ἐκδοσις τοῦ ἀριθ. 11—12 τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας».

Υπεύθυνος Μ. Ἱ. ΓΕΩΩΝ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Συνδρομὴ ἐτησίᾳ προκαταβηλομένη

Συνδρομὴ ἐτησίᾳ Λ. Τ. 2, διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 1. Ἐν τῷ ἔσωτερικῷ φρ. 50.

Η ΙΕΡΑΡΧΙΑ ΤΗΣ Ν. ΕΛΛΑΔΟΣ

Αἱ δηλώσεις εἰς ἃς προέβη τῇ παρελθούσῃ ἐβδομάδι ἐνώπιον τῆς ἱερᾶς Συνόδου ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Κασσανδρείας κ. Εἰρηναῖος, ἀπέτέλεσαν παρήγορον καὶ ἴαν ἐνθαρρυντικὸν γεγονός ἐκάνον νὰ ἐνισχύσῃ τὴν ἐπίμονον ἄσκησιν τοῦ καθήκοντος τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεραρχίας, παράσχη δὲ τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ νέους τίτλους ὑπερφανείας ἐπὶ τῇ ἀμέμπτῳ καὶ ἔθνοπρεπῇ ἐκπληρώσει τῆς ἀποστολῆς τῶν στρατιωτῶν αὐτῆς.

Πράγματι δὲ ἡ ἱεραρχία τῶν νέων ἐλληνικῶν χωρῶν βαθέως συναισθανομένη τὴν ὑψηλὴν σημασίαν τῆς συμμετοχῆς αὐτῆς εἰς πάντα ἔθνικὸν ἀγῶνα, δυνάμενον νὰ καθοδηγήσῃ τὴν πορείαν τοῦ ἔθνους διὰ μέσου τῶν ἀτελευτήτων περιπετειῶν αὐτοῦ καὶ ἐξασφάλισιν τὴν ὀριστικὴν ἀποκρυστάλλωσιν τῶν τυχῶν αὐτοῦ, ἔσπευσεν εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς νὰ ταχθῇ ἐκεῖ ὅπου ἡ ὑψηλοτέρα ἐκτίμησις τοῦ ἔθνικου συμφέροντος ἐκάλεε αὐτὴν καὶ νὰ παράσχη ἀμέριστον τὴν συνδρομὴν καὶ συνεργασίαν αὐτῆς πρὸς τὸν μέγαν πρῶμαχον τῶν δικαίων τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς καὶ συμβάλῃ διὰ τοῦ παραδείγματος

καὶ τῆς συνετῆς αὐτῆς διαγωγῆς εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ κινήματος ἐκείνου τὸ ὁποῖον ἐπέπρωτο νὰ ἀποβῇ ἡ ἐξίλαστήριος ἀφετηρία καὶ ἡ κρηπίς τῆς ἀνοικοδομήσεως τοῦ ἔθνικου ἡμῶν μέλλοντος.

Ἄλλὰ ἡ συμβολὴ τῆς ἱεραρχίας τῆς νέας Ἑλλάδος κατὰ τὴν κρίσιμον ἐκείνην περίοδον τῆς συγχρόνου ἔθνικῆς ἡμῶν ζωῆς δὲν περιορίσθη μόνον ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ. Ἡ διάσπασις τῆς ἑλληνικῆς Πολιτείας καὶ ἡ ἀποκήρυξις τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν τῆς ἐκπτώτου βασιλικῆς ἐξουσίας ἐπέφερε καὶ ἀνάλογον τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὄρων ἀνατροπὴν ἐν ταῖς νέαις χώραις, πρὸς ἀποτροπὴν δὲ τῆς συγχύσεως καὶ ἐκκλησιαστικῆς παραλυσίας ἦν θὰ ἐπῆγγοτο ἡ ἑλλειψις κανονικῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς, ἐδέησεν ὅπως ἡ ἱεραρχία ἐκείνη ἐχουσαἀμέριστον τὴν ὑποστήριξιν καὶ ἀρωγὴν τῆς ἔθνικῆς τότε Κυβερνήσεως τῆς Θεσσαλονίκης προβῇ εἰς τὴν πρόχειρον ἐξοικονομηομένων πολλαπλῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀνάγκῶν τῶν νέων ἐπαρχιῶν, ἐπολιτεύσασα εἰς τὴν διακυβέρνησιν αὐτῶν διὰ καταλλήλων κληρικῶν προσώπων καὶ συστήσασα τὸ ἀρχιερατικὸν λεγόμενον συμβούλιον, τὸ ὁποῖον ἀποτελεσθὲν ὑπὸ πέντε ἀρχιερέων ἐν στιγμῇ καθ'

ἦν πᾶσα ἐπικοινωνία μετὰ τοῦ Οἰκουμηνικοῦ Πατριαρχείου καθίστατο ἀδύνατος, ἀνέλαβε τὴν ἄμεσον ἐφαρμογὴν καὶ ἐκτέλεσιν τῶν μέτρων ἅτινα ἐκρίθησαν ἀπαραίτητα πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως τῶν ἐπαρχιῶν ἐκείνων.

Τὸ Συμβούλιον ἐκεῖνο λίαν ἐπικαίρως καὶ μετὰ πολλῆς φρονήσεως διεξαγαγόν τὸ δυσχερὲς τοῦτο ἔργον τῆς διατηρήσεως τοῦ ἀπαραίτητου συνδέσμου τῆς διοικητικῆς συνοχῆς, δὲν ὤκνησεν ὅπως στρέψῃ τὴν προσοχὴν αὐτοῦ καὶ πρὸς ἕν ἄλλο σημεῖον λίαν ἐνδιαφέρον τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν ὀργανώσεως, τὸ τῆς ἱερῶν Μονῶν καὶ τῆς διαχειρίσεως τῶν περιουσιῶν αὐτῶν, ἐπιτυχόν χάρις τῇ ἀναπτυχθείσῃ ἀξιοθαυμάστῳ πρωτοβουλίᾳ νὰ παράσῃ καρποὺς ἀδρούς τῆς ἐπιμελημένης μερίμνης αὐτοῦ.

Τὸ ζήτημα τοῦτο ἀνέκαθεν ἀπασχόλησεν τὴν Ἐκκλησίαν ἀπὸ πολλῶν δεκαετηρίδων, πάντοτε δὲ ἡ δίκανονισις αὐτοῦ προσέκοψεν εἰς μυριάς δυσχερείας, κατέστη δὲ προβληματικὴ ἡ ἀσκησις τόσοσιν τῆς ἀμέσου ἢ ἐμμέσου διοικητικῆς αὐτῆς ἐξουσίας, ὅσον καὶ τοῦ ἀπαραίτητου ἐλέγχου πρὸς πρόληψιν οἰωνδῆποτε παρεκτροπῶν. Αἱ Μοναὶ, αἵτινες ποικιλοτρόπως ἠδύναντο νὰ ἐπέλθωσιν ἀρωγοὶ εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας, ἀπέβησαν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ βάρους ἐπαχθῆς πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τοῦ ὀποίου αὕτη ἠναγκάζετο πλειστάκις νὰ καταφεύγῃ εἰς μέτρα ἐξαιρετικὰ, προκαλοῦντα τὴν ἀθυμίαν αὐτῆς.

Τὸ πρόβλημα τοῦτο λίαν δεξῶς καὶ ἐπιτυχῶς ἔλυσε τὸ ἀρχιερατικὸν συμβούλιον ἐξησφάλισε δὲ διὰ τῶν εὐστόχων αὐτοῦ ἐνεργειῶν ὄχι μόνον ὁμαλὴν καὶ ἀπρόσκοπον διοίκησιν, ἀλλὰ καὶ διαχείρησιν ἔντιμον, αἱ δὲ Μοναὶ αἵτινες ἄλλοτε διετέλουν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ βεβαρυνμέναι ὑπὸ χρεῶν, παρουσίασαν περίσσειμα ἐπίζηλον, ἀνερχόμενον μέχρι τοῦδε εἰς τὸ ποσὸν τῶν 500000 δραχμῶν, καὶ παρέχουσαι σήμερον ὅλα τὰ κεφάλαια ὅπως ἀναβιάσῃσι τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς πλεόν τοῦ ἑκατομμυρίου.

Τοιαυτὴ ἡ ἐθνωφελὴς πολιτεία τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ν. Ἑλλάδος, ἐπισπασαμένη τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὸν σεβασμὸν παντὸς τοῦ ὁμογενοῦς πληρώματος τῶν χωρῶν ἐκείνων, καὶ τὸν ἔπαινον καὶ τὰς εὐχαριστίας τοῦ μεγάλου τῆς Φυλῆς ἡμῶν Προέδρου, δικαίως δὲ μετ' ἐγκαυχήσεως καὶ σκιρτημάτων χαρᾶς ἡ Μ. Ἐκκλησία ἐνωτίσθη τῶν χαρισούντων δηλώσεων τοῦ παν. Μητροπολίτου Κασσανδρείας περὶ τῆς ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἐξυψώσεως τῶν στρατιωτῶν αὐτῆς εἰς τὸ ἐπίπεδον ἐκεῖνο τὸ ὅποιον αἱ μεγάλαι παραδόσεις τῶν αὐτῶν γεραρῶν προκατόχων ὠρισαν αὐτοῖς.

ΤΟ ΠΑΣΧΑ

Τὸ Πάσχα ἦλθε. Ὁ ἦχος τῶν κωδῶνων ἀγγέλλει τὴν ἑορτὴν τοῦ ἔαρος. Νέα ζωὴ διαχύνεται, περὶ τοὺς γηραιοὺς γρανιτώδεις βράχους οἵτινες ἐχρησίμευον ὡς θυσιαστήρια εἰς τοὺς ἀρχαίους ἡμῶν ἐθνικοὺς προπάτορας ἐν τῇ διαρκῶς ἀναγεννωμένη πίστει αὐτῶν πρὸς τὴν φύσιν. Ἐκ νέου οἱ κώδωνες ἀντηχοῦσιν διὰ μέσου τῆς εἰρηνικῆς-σιωπῆς τῆς ἐξοχῆς, καὶ τοῦ πυρετώδους θορόβου τῶν πόλεων. Φέρουσιν ὀλίγην ἀνάπαισιν, ὀλίγην περισυλλογὴν πρὸς ὅλους ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἐξησθηνημένοι ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν καὶ τοὺς κόπους τῆς συγχρόνου ζωῆς καὶ τὰς περιπετειᾶς τοῦ πολέμου διψῶσι καὶ μιᾶς ἀκόμη στιγμῆς ἡσυχίας διὰ νὰ ἀναπαύσῃσι τὸν βεβαρυνμένον ἰγκέφαλόν των καὶ ἀποδώσῃσι τὴν εἰρήνην εἰς τὰ ἐξεγερθέντα νεῦρα των.

Ἡ Ἀνατολὴ πάντοτε ἔσχε τὸ συναίσθημα τῆς αἰωνίου ἐπαναλήψεως τῶν ὄντων καὶ τῶν πραγμάτων, τὸ συναίσθημα τῆς ζωῆς θριαμβεύουσης κατὰ τῆς φρίκης τοῦ θανάτου. Οἱ ἀρχαῖοι Βαβυλώνιοι εἶχον τὴν Ἰχτάρ αὐτῶν τὴν θεὰν τῆς ἀγάπης κατερχομένην εἰς τὸν Ἄδην. Πάντοτε ἀναφαίνεται ἡ μεγάλη ἀλήθεια τὴν ὅποιαν ἠσθάνθη ὁ ἄνθρωπος

εὐθύς ἀπὸ τοῦ πρώτου πένθους ὄπερ ἔπληξεν αὐτόν· δὲν ὑπάρχει ζωὴ ἀνευ θανάτου οὔτε θάνατος ἀνευ ἐπιστροφῆς. Αἱ σημεῖα καὶ θρησκείαι ἐπελήφθησαν τῆς ἰδέας ταύτης καὶ κατέστησαν αὐτὴν τὴν ἀπαρχὴν πίστεως πλήρους μύθων καὶ μυστηρίων. Ὁ Χριστιανισμὸς ὁμοῦ προσέδωκεν εἰς τὴν ἀρχαίαν ταύτην ρεαλιστικὴν θεωρίαν ἠθικὴν ἔννοιαν ὑψίστης σημασίας καὶ μεγαλείου. Ὁ θάνατος κατέστη ἡ συνέπεια τοῦ ἠθικοῦ ἐκφυλισμοῦ, ἡ τῆθὴ δὲ διὰ τῆς ἀναγεννήσεως, πηγῆς νέας ζωῆς. Ἐκ τοῦ ἀδιαφθόρου τῆς ὕλης παρήχθη ἡ ἰδέα τῆς ἀτομικῆς ἀθανασίας ἡ δὲ ἀνθρωπίνη ψυχὴ κατέστη ἡ αἰωνία δύναμις ἣτις θριαμβεῦει πάσης μεταβολῆς.

Τὸ γεγονός τῆς Ἀναστάσεως συμβολίζει τὴν ἔκφρασιν ταύτην τοῦ θριαμβουτικῆς ζωῆς ἐπὶ τοῦ θανάτου. Ὡς ἐκ τούτου ἡ πεποίθησις αὐτῆς παρεμεινέν ἀμετακίνητος εἰς τὰ βῆθη τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς ἥτις αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ διαπιστώσῃ τὴν αἰωνιότητα τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς, ἐγείρεται δὲ πρὸς τοῦτο ὑπεράνω τῆς ἀτομικῆς ὑπάρξεως. Ἐνεῦθεν προέκυψεν καὶ ἡ ὠραία ἰδέα τῆς ἐπανόδου παντὸς, ὅτι ἐγκλείει ἐν ἑαυτῷ τὴν ζωὴν. Τίποτε μέγα ὑπᾶρξαν, δὲν ἀπόλλυται. Πάντοτε θὰ ἐπανεῖθῃ, ὑπὸ νέαν ἔστω μορφήν, ἀλλὰ μὲ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν, διότι μόνον ἡ ἑξωτερικὴ μορφή ὑφίσταται τοὺς νόμους τῆς ἐξελίξεως, ἡ οὐσία οὐδέποτε παραλλάσσει. Ἡ ἰδέα τῆς ἐξελίξεως ἀνέκαθεν ἀπασχόλησε τὰς κοινωνίας αἰτινες διείδον πάντοτε ἐν αὐτῇ μίαν ἀνάπτυξιν καθοδηγοῦσαν πρὸς ἀγνωστον τελειότητα, μία ὁμοῦ βαθεῖα φιλοσοφικὴ ἀρχὴ δὲν λέγει ὅτι οὐδὲν καινὸν ὑπάρχει ὑπὸ τὸν ἥλιον! Δὲν ἐνέχει περισσοτέραν ὠραιότητα ἡ ἰδέα ὅτι ἐκεῖνοι οἵτινες θὰ ἔλθωσι κατόπιν ἡμῶν θὰ ἔχωσι νὰ διεξαγάγωσι τὸν αὐτὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν αὐτῶν ἑλλείψεων καὶ ὅτι θὰ περιβάλλωνται τὰς αὐτὰς δυνάμεις, τὰς αὐτὰς ἀδυναμίας, μὲ ἡμᾶς; Οὕτω ἡ ἀνθρωπότης ἀδιακόπως συνεχίζεται, οὐδεμία δὲ χιμαιρικὴ ἀλλοίωσις θὰ χωρίσῃ ποτὲ ἐν εἶδει ἀβύσσου

τοῦ ὑπάρχοντος τοῦ ὑπάρξαντος ἢ τοῦ ὑπάρχοντος καὶ εἰς τὸ μᾶλλον ἀπώτερον μέλλον.

Ἡ θεωρία τῆς ἐπανόδου πάσης ζωῆς καθίσταται ἀληθὲς Εὐαγγέλιον, ὄπερ συνδέει ἡμᾶς πρὸς τὸ παρελθὸν καὶ πρὸς τὸ μέλλον, τὸ ὁποῖον δὲν μᾶς ὑπόσεται ὅτι θὰ καταστῶμεν ἀπείρως ἀνώτεροι τῶν προγενεστέρων μας οὔτε μᾶς ἀπειλεῖ οὐχ' ἦτον μὲ πλήρη ἔλλειψιν διὰ τῆς ἀπεριορίστου τελειοποιήσεως τῶν μεταγενεστέρων μας.

Ἡ ἑορτὴ τοῦ Πάσχα εἶναι ἡ ἑορτὴ τοῦ ἔαρος. Τὰ ἀρχαῖα τεῖχη τοῦ Βυζαντίου κοσμοῦνται μὲ νέαν γλῶσσαν, αἱ αὐλαὶ τῶν ἱστορικῶν τεμενῶν ἀναζωογονοῦνται μὲ ἀνθισμένους κλώνους. Καὶ ἐκεῖ ἀκόμη ὅλα μᾶς λέγουσιν ὅτι ἡ ζωὴ ἀναγεννᾶται καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄβυσσος μεταξὺ τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ παρόντος. Ἡ δύναμις ἀναγεννᾶται καὶ δὲν ἀπόλλυται ποτέ. Δύναται νὰ παραμείνῃ κεκρυμμένη ἐπὶ τινὰ χρόνον ἵνα ἀναμείνῃ τὴν στιγμὴν τῆς ἀναστάσεως. Ἀλλὰ ἐπιμένει. Οὐδὲ ἐν αὐτῆς ἄτομον καταστρέφεται.

Τὸ δόγμα τῆς Ἀναστάσεως εἶναι παρήγορον ὑπὸ οἰανδήποτε ἔννοιαν καὶ ἂν ἐκλάβωμεν αὐτό. Κληροδοτηθὲν ὑπὸ τῆς ὠραίας ἡμῶν πίστεως εἰς τὴν ἐθνικὴν μας ψυχὴν διετήρησεν ἐν αὐτῇ πάντοτε ἀκμαίαν τὴν πεποίθησιν τῆς μελλούσης ἀναβιώσεως τῆς φυλῆς μας. Δὲν αἰσθανόμεθα καθόλου τὴν ἀνάγκην νὰ καταφύγωμεν εἰς τὸν ὀρθολογισμὸν ἵνα ἐξετάσωμεν τὴν ἱστορίαν τῆς Ἀναστάσεως. Παρατιτούμεθα ὅλων τῶν ἐρωτημάτων, ὅλων τῶν ἐξηγήσεων, καὶ ἀρκούμεθα εἰς τὴν ὑπερφῶν ἔννοιαν τοῦ μεγάλου γεγονότος τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ, τὸ ὁποῖον πανηγυρίζει τὴν νίκην τῆς ζωῆς ἐν τῇ πάλῃ αὐτῆς κατὰ τοῦ θανάτου, τὴν νίκην τοῦ φωτὸς ἐν τῇ πάλῃ κατὰ τοῦ σκότους, τὴν νίκην τοῦ ἀγαθοῦ ἐν τῇ πάλῃ αὐτοῦ κατὰ τοῦ πονηροῦ.

Υπεύθυνος Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

Ἡ Μ. Ἐκκλησία μὴ ἐπιθυμοῦσα ὅπως ἐν τῷ λεπτῷ τούτῳ ζητήματι παραταθῆ ἢ προηγουμένη ἐπιφυλακτικῶς, ἦτις, παρὰ τὴν ἐνδεδειγμένην ἀνάγκην τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ ἐν χρῆσει ἰουλιανοῦ Ἡμερολογίου πλειστάκις οἱ ἀρχηγοὶ καὶ αἱ κεφαλαιαὶ αὐτῆς διετύπωσαν δι' ἐπιστῶμων προτάσεων ὡς ἐγένετο ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ σοφιδίου Πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Γ', ἀποταθέντος σὺν ἄλλοις πρὸς διαλεύκανσιν τοῦ ζητήματος τούτου ἐπιστῶμας ταῖς ὀρθοδόξοις αὐτοκεφάλαις Ἐκκλησίαις, ἐνηκολούθει τηροῦσα αὐτὴν δεδουλευμένην, ἐπιθυμοῦσα δὲ ὅπως κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τῆς γενικῆς ἀνακαινίσεως τῶν κοινωνικῶν συνθηκῶν τῆς διαδιδάσεως τῶν λαῶν μὴ ὑστερήσῃ τῆς ἐφαρμογῆς ὅλων ἐκείνων τῶν μεταρρυθμιστικῶν μέτρων ἅτινα μὴ θίγοντα τὴν δογματικὴν διδασκαλίαν, θὰ ἠδύνατο νὰ ἄρῃσι πάντα τυχόν φραγμὸν ἐν ταῖς σχέσεσι τοῦ ἡμετέρου ἔθνους καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν πρὸς τὸν δυτικὸν κόσμον, ἀνέλαβε τελευταίως ὅπως ὀριστικῶς ἀποφανθῆ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου, σχηματίσασα συνοδικῆ διαγνώμῃ εἰδικὴν ἐπιτροπὴν ὡς ἐγκαίρως ἐγράψαμεν μέλλουσαν νὰ μελετήσῃ τὴν ἥδη ὑπερῆσαν ἐργασίαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ ὑποδείξῃ τὰ μέτρα ἐκεῖνα δι' ὧν θὰ ἠδύνατο ὁ ἑλληνικὸς χριστιανικὸς κόσμος καὶ ἐν γένει ἡ Ἀνατολικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία νὰ ἀποδεχθῆ συμφώνως πρὸς τὰ τελευταῖα πορίσματα τῆς ἐπιστήμης τὰς μεταβολὰς ἐκείνας αἰτινες μὴ ἐπηρεάζουσαι τὴν συνοδικὴν ἀπαίτησιν πρὸς ἑορτασμὸν τοῦ Πάσχα θὰ συνέβαλον εἰς τὴν ἐνοποίησιν τοῦ παγκοσμίου Ἡμερολογίου.

Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τῆς ἱερᾶς Συνόδου Σεβ. Μητροπολίτου Βιζύης κ. Ἀνθίμου συνεληθοῦσα εἰς ἐπανεπιλημμένης συνεδρίας ἐξήτασε τὸ ζήτημα ὑφ' ὅλας αὐτοῦ τὰς ἐπόψεις, μέλλει δὲ ὁσονούπω νὰ ἐκδώσῃ τὴν σχετικὴν αὐτῆς γνωμοδότησιν διὰ τὰ περαιτέρω. Πρὸς πλήρη δμως τοῦ ἔργου αὐτῆς ἀναπαράστασιν πρὸ τοῦ κολλοῦ δημοσίου, ὁ σεβ. Μητροπολίτης

Βιζύης τῆ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἀνέγνωσεν ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ἐμπεριστατωμένην καὶ ἐμδριθῆ μελέτην ἱκανῶς διαφωτίζουσαν τὰ συμπεράσματα τῆς Ἐπιτροπῆς.

Τῆς μελέτης ταύτης τὰ οὐσιώδη σημεῖα καὶ τὰ γενικά πορίσματα μέλλομεν νὰ δημοσιεύσωμεν ἐν προσεχεί ἡμῶν φύλλῳ.

ΑΓΙΟΡΕΙΤΑΙ ΛΟΓΙΟΙ ΦΩΤΙΖΟΜΕΝΟΙ



(συνεχία ἀπὸ σελ. III τοῦ ΛΗ τόμου)

Ἐνα εἶτι παρατάτω τοῖς ἥδη σημειωθεῖσιν, ἐν Ἁγίῳ Ὁρει διαδεχθέντα, οὐ γινώσκομεν τὸ ὄνομα μόνον. Ἐν χειρογράφῳ ἀνήκοντι ἄλλοτε τῷ πατριάρχῃ Ἰωακείμ Γ', ἀναγράφει ὁ κάτοχος αὐτοῦ τάδε εἰς δύο μέρη· «αῦσον» (1778) ὀκτωμῆριον α', ἀφ' Ἠκόμην ἐν τῷ ἀγιωνύμῳ δευ· — «Γέγραπται τὰ παρόντα παρ' ἐμοῦ ἐλαχίστου Χρυσοδέργῃ ἐν τῇ κατὰ τὸ ἀγιώνυμον ὁροσ τοῦ Ἄθω σχολῆ κατὰ τὸ ἀψπα» (1781) ὀσπῆρον ἔτος· ἐν μηνί μαρτίου κδ' τέλος εἰληφεν». Καὶ τὰ μὲν ὑπὸ τοῦ Χρυσοδέργῃ μεταγραφέντα ἦσαν Ἀνωτίου τοῦ Βυζαντινοῦ καὶ Νικολάου τοῦ Κριτίου θέματα εἰς τὴν γραμματικὴν τοῦ ἐξ πορρῆτων, Ἀλεξάνδρου δὴλα δὲ τοῦ Μαυροκορδάτου, καὶ εἰς τοὺς ἐπιστολικοὺς χαρακτῆρας, ἴσως Θεοφίλου τοῦ Κορυθαλλέως· αὐτὸς δ' ὁ γράψας μαθητὴς ἐστὶ τῆς ἀγιορευτικῆς σχολῆς, οὗ ὁ μετὰ ταῦτα βίος ὡς καλογήρουπιθανῶς ἡ λαϊκοῦ θέλει γνωσθῆ κατόπιν, δταν πολλὰ μελετηθῶσιν ἐγγραφα καὶ σημειώματα, περιωζόμενα εἰς τινὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς ἐπὶ τῶν πινακιδίων καὶ τῶν περισελιδίων ἐντύπων βιβλίων ἢ χειρογράφων.

Κατ' ἐκεῖνα τὰ εἶτη ἄγνωστος ἢ τῆς ἀγιορευτικῆς ἀκαδημίας οἰκονομικὴ κατάστασις· ἀλλ' ἢ μετ' ὀλίγα εἶτι κατέστη, φαίνεται, δυσχερῆς· Σέργιος ὁ Μακραῖος, ἐπιστέλλων, κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1785, τοῖς διδασκάλοις τῆς σχολῆς, ἢ λοιπὸν εἶχε δύο τουλάχιστον, ἐσδαίου ὅτι ἐλήφθη ἡ ἰκασία τούτων πρὸς τὸν ἡγεμόνα Βλαχίας, πρὸς ὃν ἐστάλησαν γρίμματα, τὴν ὑπερ τῆς σχολῆς συνδρομὴν αὐτοῦ ἐξαιτούμενα. Ἦν δὲ τῷ τότε χρόνῳ Βλαχίας ἡγεμὼν Μιχαὴλ ὁ Σούτσος.

Ἐδίδοντο δὲ ἢ μᾶλλον διενέμοντο τὰ γράμματα τὰ ἐξ Ἁγίου Ὄρους, ὡς καὶ τὰ ἐντεθεθεν ἐστέλλοντο, διὰ τοῦ παρ' ἡμῖν ἐπιτρόπου τῆς ἱερᾶς Κοινότητος—εἰ καὶ τὴν πρώτην γραπτὴν μαρτυρίαν περὶ τῆς υπάρξεως ἐπιτρόπου παρὰ τῷ Μακρᾷ εὐρίσκω. Εἰς τὴν πρὸς Κύριλλον τὸν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει διδάσκαλον καὶ πνευματικὸν ἐπιστολὴν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς 7 Ἰανουαρίου 1792 γράφει· «Χθὲς πρὸς ἐσπέραν ἀπέδωκέ μοι ὁ τοῦ κοινού τῶν ἱερῶν μοναστηρίων ἐνταῦθα ἐπίτροπος ἐπιστολὴν αὐτῆς κλπ. Τίς ὅμως ἦν ὁ ἐπίτροπος καὶ τίνας οἱ κατόπιν, εἰς ἢ δύο, τούλαχιστον μέχρι τοῦ 1806, ἀγνοοῦμεν διότι ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου γινώσκωμεν τοὺς ἐπιτρόπους τοῦ Ἁγίου Ὄρους, δύο μέχρι τοῦ 1878. Ἐνα δ' ἔκτοτε μέχρι τοῦ τελευταίου ἐνταῦθα ἐπιτρόπου Κυριακοῦ Ζαχαριῶδου, πρώην βατοπεδνοῦ, μετὰ ταῦτα ξηροποταμνοῦ. Καὶ τῶν μὲν ἐπιτρόπων ἡ σειρὰ ἐξακριβωθῆσεται ποτε, καλὸν δὲ ν' ἀκριβωθῆ καὶ ἡ σειρὰ τῶν διδασκάλων, ἢ ὁ μακαρίτης Ματθαῖος Παρανίκας ἀφῆκεν ἀσυμπλήρωτον.

Ἐν ἀρχαῖς τῆς 10^{ης} ἑκατονταετηρίδος ἀγνοοῦμεν τὸν βίον τῆς ἀγιορειτικῆς σχολῆς. Ὁ πολλὰς τότε διαπρῆξας ἀγαθοεργίας Ἰωάννης Ἀνδρεάδης Βαρβάνης ἀπεφάσισε κατὰ τὸ 1820 ἵνα συστήσῃ σχολὴν, μᾶλλον ἢ ἀνασυστήσῃ τὴν παλαιάν, καταβάλλων τὰ πρὸς τοῦτο κεφάλαια· ἀλλὰ μετεμελήθη εὐκόλως πεισθεὶς εἰς τὰς συμβουλὰς ἐνὸς τῶν τοῦ «Λογίου Ἑρμοῦ» συντακτῶν, οἱ προέτερον αὐτὸν ἵνα δαπανῆσῃ πρὸς σπουδᾶν καὶ μόρφωσιν διδασκάλων τὰ πρὸς ἀνασυστάσιν τῆς ἀθωνιάδος δαπανηνοσόμενα χρήματα (Λόγ. Ἑρμ. 15 αὐγούστου 1820, σελ. 484). Βεβαίως ὁ συντάκτης, ἐκ Παρισίων γράφων, ἐστὶν ὁ Κοραῖς, ὡς ἐκ τῶν εἰς τὴν Χίον πλεκομένων ἐγκωμίων φαίνεται, καὶ ἐκ τῶν περὶ μορφώσεως διδασκάλων κρίσεων αὐτοῦ· «Ἐὰν ὁ κλεινὸς Εὐγένιος ἀπέτυχε, γράφει ὁ (Κοραῖς), εἶναι τολμηρὸν ἐκ μέρους κάθε ἄλλου διδασκάλου νὰ φαντασθῆ ὅτι θέλει εὐδοκιμήσῃ. Ἀλλὰ καὶ ἐπ' ἀδυνατίαν ὑποθέσεως οὐκ ἔμπορεῖ νὰ εὐδοωθῆ τὸ σχέδιόν σου, εἶναι ὀφελιμώτερον εἰς τὸ γένος, καὶ ἐπίσης ἀξίον τῆς εὐεργετικῆς σου ψυχῆς, νὰ προφθάσῃ τῶν κατεπίγουσαν ἀνάγκην μας. Ἡ διὰ τὸ ἐν Ἄθωνι σχολεῖον μελετήσῃ καταβολὴ ὡς χρησιμεύσῃ κεφάλαιον,

μὲ τοῦ ὁποῖου τὸν τόκον νὰ τρέφονται εἰς τὰ παιδιδακτῆρια τῆς σοφῆς Εὐρώπης μέλλοντες διδάσκαλοι τοῦ γένους».

Τὰ κατόπι γεγονότα τοῦ 21 ἀνέκοιψαν πᾶσαν ἐνέργειαν ὑπὲρ σχολείων καὶ βιβλίων, ἀπεδείχθη δ' ἀκριβὲς τὸ *inter arma silent artes*. Εἰ δὲ τινες ὑπῆρχον διδάσκαλοι, ἀγνοῶ. Γινώσκω μόνον τὸν κατὰ τὸ 1860 διδάσκαλον τῆς ἐν Βατοπεδίῳ σχολῆς Σάββαν, μοναχὸν ἱσως (Εὐεργετηνός· ἐκδ. τοῦ 1861, ἐν καταλόγῳ συνδρομητῶν). Ἀλλὰ τῆς ἐν Καραεῖς κεντρικῆς σχολῆς ἔδειξεν συναχθῆ βιογραφικὰ τὴς ἀναγραφῆς, διότι κινδυνεύομεν ἵνα λησμονήσωμεν ὄχι τὸν βίον, ἀλλὰ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν μετὰ τὸ 1850 διδασκάλων, τοῦ Δανιὴλ Μάγνητος, τοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου τοῦ ἐκ Σιατίστης, τοῦ Κοσμᾶ καὶ τοῦ Χρυσοστόμου τῶν Λαυριωτῶν, καὶ ἑτέρων συγχρόνων ἡμῖν λογίων ἀγιορειτῶν, ὡς καὶ τῶν οὐ τοιούτων, ἐν οἷς ἦν Ἰωάσαφ Σιάκος ὁ κατόπιν ἐπίσκοπος Ὑδρας καὶ Σπετσῶν, καὶ ὁ ἐκ Σερρών Χριστοφόρος Προδρομίτης, ἀρετῆ τε καὶ παιδείας ἕλιπα εἰς συγκροσημένους.

Ὅταν δὲ τῶν νεωτέρων οὐδεὶς ἀναλαμβάνῃ ἵνα διακριδῶσῃ τὴν βιογραφίαν, πολὺν βεβαίως ἀπαιτητικὸς ἦθελον νομισθῆ, ζητῶν ἵνα ἀκριδῶσωμεν τοὺς πρὸ χρόνων δυσμηνηνοῦτων ἀκμάσαντας, πῶθεν ἦσαν, καὶ εἰ τί ποτε ἔπραξαν.

δ μ. χ. Μ. Ι. Γ

Εἰδήσεις

Ἀμερικανικὴ ἐκκλησιαστικὴ Ἀποστολὴ

Τὸν σεβ. ἀναπληρωτὴν τοποτηρητὴν ἐπισκέφθη χθὲς ἡ ἀρετὴ ἀφιχθεῖσα εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀντιπροσωπεῖα τῆς ἀμερικανικῆς ἐπισκοπίας τῆς Ἑκκλησίας ἐκ τῶν παν. ἐπισκόπων Π. Ἀνδερσον, ἀρχιεπισκόπου τοῦ Σικάγου, Ε. Πάρσονς, Τάλβοτ Ρόγερς, καὶ Μ. Βινσέντ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ γενομένη δεκτὴ μετὰ τῶν ἐπιθισμένων τιμῶν ὠδηγήθη παρὰ τῷ σεβ. ἀναπληρωτῇ τοποτηρητῇ Μητροπολίτῃ Καισαρείας κ. Νικολάφ, ὅτι καὶ ἐξέθηκε τὸν σκοπὸν τῆς ἐλευσεώς της, συνιστάμενον εἰς

τὴν ἐξεύρεσιν τῶν διαφορῶν μέσων πρὸς ἄρσιν τῶν χωριζομένων τὰς Ἐκκλησίας διαφορῶν καὶ ἀμοιβαίαν προσέγγισιν πρὸς ἀπὸ κοινοῦ καλλιέργειαν τῶν ἀρχῶν τοῦ χριστιανισμοῦ. Ὁ σεβ. ἀναπληρωτὴς μετὰ πολλῆς χαρᾶς ἐδέχθη τὰς προτάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς, παρατηρήσας ὅτι τὸ γε νῦν εὐκαιρὸν θὰ ἦτο ὅπως αἱ διάφοροι Ἐκκλησίαι ἐπιζητήσωσιν ἀπὸ κοινοῦ ἕδαφος πρὸς ἄμισον συνεργασίαν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν γενικῶν ἠθικῶν ἀρχῶν τοῦ Εὐαγγελίου, αἵτινες τυγχάνουσι κοιναὶ δι' ὅλας τὰς χριστιανικὰς Ἐκκλησίας καὶ διάδοσιν τοῦ χριστιανισμοῦ παρὰ τοῖς ξένοις λαοῖς, ὅποτε θὰ γενηθῆ ἡ φυσικὴ ἐκείνη οἰκειότης καὶ ἀμοιβαιότης ἧτις θὰ καταστήσῃ εὐχερὲς τὸ ἔργον τῆς ἐπὶ τῶν γενικῶν δογματικῶν σημείων συζητήσεως καὶ συνεννοήσεως.

Αἱ σκέψεις τῆς Α. Σεβασμιότητος ἐτυχον πλήρους ἐπιδοκιμασίας ἀπὸ μέρους τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐζήτησεν ἐν τέλει ὅπως γένηται δεκτὴ ἐν ἰδιαιτέρᾳ συνεδρίᾳ τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἵνα καὶ ἐνώπιον αὐτῆς ἐκθέσῃ τὰ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς, προϋθεμένη ὅπως εἶτα μεταβῆ εἰς Ἀλεξάνδρειαν, Ἀντιόχειαν καὶ Ἱεροσόλυμα ἵνα καὶ μετὰ τῶν ἐκεῖ ὀρθόδοξων Πατριαρχείων συνεννοηθῆ πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς χριστιανοπρεποῦς αὐτῆς ἀποστολῆς.

Ἡ αἴτησις τῆς Ἐπιτροπῆς ἐγένετο δεκτὴ, προσεχῶς δὲ θὰ ὁρισθῆ ἡ ἡμέρα τῆς ἐνώπιον τῆς Ἱ. Συνόδου ἀκροάσεως.

Κατὰ τὴν συνέντευξιν παρήσαν οἱ σεβ. συνδοκίκοι Μητροπολίται Πισιδείας καὶ Κιλικιωτῶν καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἱ. Συνόδου κ. Διονύσιος ὡς καὶ οἱ καθηγηταὶ τῆς Ροβερτείου Σχολῆς κ.κ. Ἠλιὸν καὶ Κωνσταντίνου ὡς διερμηνεῖς.

ΜΕΡΙΜΝΑ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Ἀπὸ μιᾶς ἑβδομάδος διατριβεῖ ἐν τῇ ἡμέτρᾳ πάλαι ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Κασσανδρείας κ. Βίθρναϊος, ἐκλεγείς ὑπὸ τῆς ἱερᾶς συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἵνα μεταβῆ εἰς Ῥωσίαν

δοθῶν, ὡς ἂν ἦ δυνατόν, τῇ κινδυνευούσῃ χριστιανικῇ πίστει, καταδιωκομένῃ ὑπὸ πολιτικῆς ἀρέσεως ἀπανθρώπου, ἥτις περιπάγει τὴν ἀλλοτε ἰσχυρὰν Ῥωσικὴν αὐτοκρατορίαν εἰς ἀποσύνθεσιν. Μετὰ τοῦ σεβ. Κασσανδρείας θέλει συναναχωρήσει ὁ πανιερ. ἐπίσκοπος Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Διονύσιος Μαραγκοῦδάκης, ἀμφότεροι τρόφιμοι τῆς ἐν Χάλκῃ Σχολῆς, συμπληρώσαντες τὰς σπουδὰς αὐτῶν ἐν Ῥωσικαῖς θεολογικαῖς ἀκαδημίαις, ἀμφότεροι χριστιμοὶ διὰ τὸ ἱεραποστολικὸν ἔργον, ὅπερ ἀνέθηκεν αὐτοῖς ἡ τῆς Ἑλλάδος ἱερὰ σύνοδος. Τοῦτο δὲ εἰς πέρας ἀχθίσεται αἴτιον εἶναι ἐπὶ τινι καιρῶν λωφῆσθαι ὁ συνταροῦντων τὴν ἀδελφὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ῥωσσίας σάλοσ.

ἄφικοντο

τῇ προπαραελθούσῃ δευτέρᾳ ἐνταῦθα οἱ πανιερ. ἀρχιεπίσκοποι Ταυρίδος κ. Δημήτριος, Δικατερινουλαύης κ. Ἀγαπτός, καὶ ὁ πανιερ. ἐπίσκοπος Μιχαηλόδου κ. Παῦλος, ὁ γνωστός ἡμῖν ἀλλοτε ἠγούμενος τοῦ ἐν Γαλαταρίοις Ῥωσικοῦ μετοχίου, τοῦ τέλεον κατεδαφισθέντος ὑπὸ τῶν νεοτούρκων. — Τὴν ἐπιούσαν ἀφίκετο καὶ ὁ σεβ. μητροπολίτης Χερσῶνος καὶ Ὀδησοῦ κ. Πλάτων. Οἱ πρῶτοι τρεῖς ἐπεσκέψαντο τῇ τετάρτῃ τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος τὸν σεβ. τοποτηρητὴν γέροντα Καισαρείας κ. Νικόλαον, γινόμενοι δεκτοὶ μετὰ τῶν ἀνακουσῶν τῷ ἱερῷ αὐτῶν δεξιῶματι τιμῶν, κατελθόντες δὲ εἰς τὸν πατριαρχικὸν ναὸν προσεκύνησαν τὰ τε ἱερὰ κειμήλια καὶ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον, ὃν κατεσκεύασεν ὁ δειμννηστος πατριάρχης Ἱερემίας Β' ὁ ἀπὸ Λαρίσης, ὁ καθιδρῦσας πρὸ τριακοσίων τριάκοντα ἐτῶν τὸ πρῶτον Ῥωσικὸν πατριαρχεῖον καὶ εὐλογήσας τὸν πατριάρχην Μοσχοβίας Ἰώβ.

Τῇ παρελθούσῃ ἑβδομάδι τὸν σεβ. τοποτηρητὴν ἀναπληρωτὴν ἐπεσκέψαντο οἱ πανιερ. ἀρχιεπίσκοπος Κισνοβίου κ. Ἀναστάσιος καὶ ἐπίσκοπος Μίνσκης κ. Γεώργιος. — Πρῶτιστα δ' ἀφίκετο καὶ ὁ σεβ. ἀρχιεπίσκοπος Καμτσάτκας κ. Νέστορ, καὶ τινες πρωθιερεῖς, ξενιζόμενοὶ τινες τούτων ἐν τῇ κατὰ Χάλκην θεολογικῇ Σχολῇ. Ἡ Μ. Ἐκκλησία, συμπαθοῦσα τοῖς μακρὰν τῶν ποιμνίων αὐτῶν μένουσιν ἀδελφοῖς ἱεράρχαις, εὐχεται πρὸς τὸν οἰκτιζόμενον Θεὸν ἵνα ἐμὴ ἐάσῃ πειρασθῆσαι ἡμᾶς ὑπὲρ ὁ δυνάμεθα — Δίδει τὰ νε-

φύδρια, κατὰ τὸν μέγαν Ἀθανάσιον, ταχέως παρήχονται.

ΑΙ ΠΕΡΑΙ ΤΕΛΕΤΑΙ ΤΗΣ Μ. ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

διεξήχθησαν ἐν πᾶσι τοῖς ἐν Κηπόλει ναοῖς μετ' εὐλαθείας καὶ συγκινήσεως ἱερᾶς, ἢ ἐπιβάλλει ἢ προσδοκία τῆς μεγάλης ἡμέρας τῆς Ἀναστάσεως. Κατὰ τὰς ἀγίας ἡμέρας τῆς Μ. ἑβδομάδος ἐχοροστάτησεν πρῶτα καὶ ἑσπέρας ὁ σεβ. τοποτηρητῆς, ὃς καὶ προχθὲς ἀνέγνω τὸ πρῶτον Εὐαγγέλιον, τῶν λοιπῶν ἀναγνωσθέντων ὑπὸ τῶν ἱερέων τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ. Χθὲς ἐκήρυξεν ἀπ' ἀμβωνος ὁ πανοσλ. Μ. ἱεροκλήρυξ δρχιμ. κ. Γρηγόριος Κωνσταντινίδης. Πλήθη λαοῦ εὐσεβοῦς ἐπλήρουν τοὺς ναοὺς, ἰδίᾳ τὸν πατριαρχικόν, ἐν αὐτοῖς δ' ἐκκλησιασθήσασιν καὶ πολλοὶ τῶν ἀξιοματικῶν καὶ ναῦται τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου καὶ στρατοῦ.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ.—Προχθὲς, πέμπτην, 4 ἀπριλίου, ὁ διερμνεύς τῶν Πατριαρχείων κ. Σπυρίδων Π. Κωνσταντινίδης, ἐκ μέρους τοῦ σεβ. ἀναπληρωτοῦ τοποτηρητοῦ, ἐπισκεψάμενος τὸν ἐξ Ἀμερικῆς ἀφικόμενον σεβ. ἀρχιεπίσκοπον Σικάγου κ. Π. Ἄνδερσον καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ παν. ἐπισκόπους, συνεχάρη αὐτοῖς ἐπὶ τῇ ἀφίξει αὐτῶν.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΘΝΩΝ.—Προχθὲς ὁ πανοσλ. Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Ἀθναγόρας ἐπισκεψάμενος, ἐντολῆ τοῦ σεβ. τοποτηρητοῦ, τὸν σοφλγ. ἀρχιερραβῖνον, συνεχάρη αὐτῷ ἐπὶ ταῖς ἐορταῖς τοῦ νομικοῦ πάσχα.

Εὐαγγελισμοῦ ἐορτῇ

Τῇ προπαραβόσῃ δευτέρα, ἐπὶ τῇ μεγάλῃ ἐορτῇ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Ἀειπαρθένου, ὁ σεβ. τοποτηρητῆς γέρον Καισαρίας κ. Νικόλαος ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ, τὴν θείαν λειτουργίαν τελήσαντος τοῦ πανοσλ. πρῶτον Μ. πρωτοσυγκέλλου κ. Γεωργίου Μισοπλίδου—Ἐἶτα μετέβη εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Πρεσβείαν, ἧς ἐν τῷ ναῷ καὶ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐτέλεσεν ὁ πανοσλ. Μ. ἱεροκλήρυξ τῆς Μ. Ἐκκλησίας δρχιμ. κ. Γρηγόριος Κωνσταντινίδης—Ὁ σεβ. ἀναπλ. τοποτηρητῆς καὶ μετὰ τὴν ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ ἔξοδον καὶ κατὰ τὴν ἐν τῇ Πρεσβείᾳ δεξίωσιν προσεφώνησεν ἐξ ὄψεως, ἐπὶ τῇ ἐορτῇ, καθ' ἣν ὁ ἐξ οὐρανοῦ ἄγγελος εὐαγγελίζετο τῇ Θεοτόκῃ τὴν ἐπὶ γῆς

ἐμφάνειαν τοῦ Σωτῆρος καὶ τὴν ἀπὸ προαιωνίου δουλείας ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Ἱερὰ Σύνοδος

Τῇ 23 παρελθόντος μαρτίου, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ σεβ. μητροπολίτης Ἡλιουπόλεως κ. Σμάρμαδος Παπαεὐστάθιου—τῇ δὲ 30 ὁ σεβ. μητροπολίτης Σηλυβρίας κ. Εὐγένιος Παπαθωμᾶ, μεταβαίνοντες ὅπως συνοροτάσασιν τοῖς ἐκεῖ ὀρθοδόξοις τὰς ἀγίας ταύτας ἐορτάς. Ἀμφότεροι οἱ σεβ. συνοδικοὶ θέλουσιν ἐπανέλθει εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ἐντὸς τοῦ μηνὸς τούτου, πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ καθηκόντων αὐτῶν.

Περσοῦσεται

Ἀφίκετο ἐξ Ἀμισοῦ ἐπὶ ἀποστολῇ ἀνατεθεῖση αὐτῷ τε καὶ τισὶ προκρίτοις, ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Ἀριστείας κ. Ἱερόθεος Χριστοδουλίδης—Ἐπὶ τῆς ἱερᾶς Συνόδου προϊστάμενος τοῦ τμήματος Κεσάνης τῆς Θράκης, ὑπὸ τὴν πνευματικὴν τελούντος ἐποπτεῖαν καὶ διοίκησιν τῆς μητροπόλεως Ἡρακλείας, ἀπεστάλη ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Συννάδων κ. Χριστοφόρος Κίσις, ἀντὶ τοῦ ἐπὶ πενταετίαν διατελέσαντος τοιοῦτο θεοφ. ἐπισκόπου Πατάρων κ. Μελετίου Χρηστίδου.

Μητρόπολις Προικόννησος

Ἀνεχώρησεν εἰς Προικόννησον τῷ παρελθόντι σαββάτῳ ὁ πανιερ. μητροπολίτης πρῶτον Καισαρίας κ. Ἀμβρόσιος πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἀνάξια παθόντων ὀρθοδόξων τῆς δευχοῦς ταύτης ἐπαρχίας, εἰς ἣν ἀπλήθε καὶ ἡ εὐσεβὴς ἀδελφὴ τῶν φιλογενῶν Ἀδελφῶν Παντελῆ ἐντολὴν ἔχουσα νὰ ἐπιστατήσῃ εἰς τὴν κατὰ τὸς ἐγγράφους ὀδηγίας τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς, διανομὴν τοῦ γενναιοφρόνως ὑπ' αὐτῶν διατεθέντος ποσοῦ τριάκοντα περιπυ χιλιάδων λιρῶν.

Πατριαρχικὰ γραφεῖα

Ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τριετίαν μακρὰν τῆς ἐργασίας αὐτοῦ διαμένοντος κ. Π. Δ. Νικολοπούλου, διαβίβη πρῶτος γραμματεὺς τοῦ Ἐθν. Μ. Συμβουλίου ὁ ἄλλογ. δικηγόρος κ. Δ. Κουδέλας, διδάκτωρ τὰ νομικὰ τοῦ πανεπιστημίου τῶν Παρισίων.—Μετατεθέντος δὲ εἰς τὸ γραφεῖον τῆς διεορμνείας τοῦ ἄλλογ. κ. Ἀριστοδήμου Μ. Ζαχαριῶδου, ἀρχαίου τελειοφίτου τοῦ αὐτ. λυκείου τοῦ Γαλατᾶ Σαραγίου, εἰδήμονος τῆς τε

γαλλικῆς καὶ τῆς τουρκικῆς, τῶς δὲ ληξιαρχοῦ τῶν Πατριαρχείων, διορίσθη ληξιαρχος ὁ γραμματεὺς τῆς διαρκοῦς οἰκονομικῆς ἐπιτροπείας κ. Ἐμμ. Ταβανιώτης.

Κανονικὴ ἄδεια

ὑπὸ τῆς ἱεραῆς Συνόδου ἐχορηγήθη ἡ νενομισμένη ἄδεια εἰς τοὺς πανιερ. μητροπολίτας Πελαγονίας κ. Χρυσόστομον Καβουρίδην καὶ Ρόδου κ. Ἀπόστολον Τρύφωνος ἵνα μεταδώσιν, ἐνεκαλόγων ὑγείας, ὁ μὲν πρῶτος εἰς ἡν ἂν πόλιν θέλῃ, χάριν λουτρῶν, ὁ δὲ δευτέρος ἐνταῦθα. Ἀπὸ τῆς προπαρελθούσης ἐβδομάδος ἔλιπε τὴν ἡμετέραν πόλιν, ἐπιστρέφων εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ, ὁ πανιερ. μητροπολίτης Τυρολλόης καὶ Σερεντζίου κ. Χρυσόστομος.

Φόρος εὐλαχίειας

Ἡ Γ' τῶν νησιεὶδων κυριακῆ, 10 λήξαντος, ἐπαινετῆ μερίμνη καὶ συνδρομῇ τῶν μαθητῶν τοῦ δειμνύστου μητροπολίτου Σάργεδων Μιχαὴλ Κλεοβούλου, διευθυντοῦ τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, ἐτελέσθη μνημόσυνον ἐν τῷ πατρ. ναῶ, τὴν ἀναίμακτον θυσίαν προσαγόντων τῶν σεβ. Καισαρείας, Πισιδίας, Ἀγκύρας καὶ Κυθωνίων. Ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῆς Σχολῆς ὠμίλησεν ὁ ἱερολ. διάκονος κ. Δωρόθεος Γεωργιάδης, διδάσκαλος τῶν ἱερῶν ἐν αὐτῇ, οἱ ἱατροὶ κ.κ. Βαρσάμης καὶ Κοκκολάτος, ἀρχαῖοι μαθηταὶ τῆς μεγαλωνύμου σχολῆς, καὶ ὁ διευθυντὴς αὐτῆς διδάκτωρ Π. Γ. Παπακωνσταντίνου.

Σχολὴ γλωσσῶν

Παραιτηθείσης τῆς ἐφορίας τῆς Σχολῆς ἐμπορίου καὶ γλωσσῶν, ἐξελέγησαν ὑπὸ τοῦ Ἐθν. Συμβουλίου, συμφώνως τῷ κανονισμῷ τῆς Σχολῆς, οἱ κ.κ. Θεοεὺς Παπαδόπουλος, πρόεδρος, Ἀλ. Μάγκος, Ἀριστόδημος Καλωταῖος, Βασ. Ἀριστόβουλος, καὶ Κωνστ. Γαλάνης, μέντορας καὶ τοῦ κ. Π. Α. Χατζηναστάση, ἐκπροσωποῦντος ἐν τῇ ἐφορίᾳ τὸ Συμβούλιον.

Ἐπιτροπεὶα ἐλεῶν

Τὸ Συμβούλιον, κατὰ τὴν προτελευταίαν αὐτοῦ συνεδρίαν, ὠνόμασε τὴν ἐπιτροπείαν τῶν ἐπι τῷ Μ. Πάσχα δοθησομένων ἐλεῶν. Ταύτην ἀποτελοῦσιν, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ σεβ. μητροπολίτου Βιζύης, οἱ ἐκ τῶν συμβούλων κ.κ. Ἀλεξ. Κισσόγιλου καὶ Χρ. Χαρραμπίτης. Τὰ ἐλεῖν ἐφέτω διενεμήθησαν διὰ τῶν κατ

ἐνορίας καὶ κατὰ τὰ προόσταια φιλανθρωπικῶν σωματείων.

Σωματεῖα

Τῆ 25 μαρτίου, κατὰ τὴν ἐπέτειον πανηγυρικὴν συνεδρίαν τῆς ἐνταῦθα Ἀδελφότητος τῶν τινῶν «Εὐαγγελισμοῦ» παρέστη ἐκπροσωπῶν τὸν σεβ. τοποτηρητὴν ὁ πανοσλ. Μ. ἐκκλησιάρχης κ. Κύριλλος Ἀφεντουλίδης, προσφωνήσας τὰ δέοντα. Ἡ Ἀδελφότης συμπληροῦσιν τὰ τέσσαρα ἐπὶ τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς ἐτη, καθ' ἃ τὸ πρὸς τὴν πατρίδα καθῆκον φιλογενῶς ἐπιτέλεσεν.—Ἐν τῇ κατὰ τὴν 10 μαρτίου γενομένῃ πρώτῃ δημοσίᾳ συνεδριάσει τοῦ ἐν Φαναρίῳ «Ἀγαθοεργῶν Συλλόγου τῶν ἑλληνίδων» ἐξεπροσώπει τὸν σεβ. τοποτηρητὴν ὁ ἱερλ. διάκονος κ. Νικηφόρος Ζαβορδηνός, γραμματεὺς τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολ. Σχολῆς· παρίσταντο κατὰ τὴν συνεδρίαν οἱ σεβ. μητροπολίται Ἀγκύρας καὶ 40 Ἐκκλησιῶν, ὁ πανοσλ. Μ. ἀρχιδιάκονος, καὶ πλῆθος ἐκλεκτῶν. Τὸν ἀναρχτῆριον τῶν ἐργασιῶν ἀπήγγειλεν ὁ Μ. χαρτοφύλαξ κ. Μ. Ι. Γεδεῶν, θέμα λαβὼν «ἀναμνήσεις ἐκ τοῦ παλαιοῦ Φαναρίου» κυρίως διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ 1821—1869 χρονικὴν περίοδον. Ὁ Ἀγαθοεργὸς τῶν ἑλληνίδων Σύλλογος διέπραξέ τινας ἀγαθοεργίας ἐν τῷ ὀλίγῳ διαστήματι, δικαίως τὰς τὸν τίτλον αὐτοῦ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκτεκτον ἑκκαστήριον

Ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς ἱεραῆς συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προαθέντων ὡς μελῶν τοῦ ἐκτάκτου ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου, τὸ ὑπουργεῖον ὠνόμασε τοὺς πανιερ. μητροπολίτας Μαρωνείας κ. Μελισσινῶν Χριστοδούλου, Λήμνου κ. Στέφανον Δανιηλίδην, Μογλενῶν κ. Πολύκαρπον Σακελλαρόπουλον, τὸν παν. ἀρχιεπίσκοπον Ζακύνθου κ. Διονύσιον Πλέσαν, καὶ τοὺς πανιερ. ἐπισκόπους Ρεθύμνης κ. Τιμόθεον Βενέρον, Κισάμου καὶ Σελίνου κ. Ἀνθιμον Λαλεδάκην, καὶ Τρίκκης κ. Πολύκαρπον Θωμᾶ. Οὗτοι μετὰ τῶν πέντε τῆς διοικούσης ἱεραῆς συνόδου μελῶν θέλουσι δικάσει τοὺς σεβ. μητροπολίτας Ἰωαννίνων καὶ Βελῆα κ. Σπυρίδωνα Βλάχον, Κρήτας κ. Εὐμένιον Ξηρουδάκην, καὶ τοὺς πανιερ. ἐπισκόπους Σπάρτης καὶ Μονεμβασίας κ. Γερμανὸν Τρωάνων Ἰδαζ. καὶ Ἰππεῶν κ. Προκόπιον Καραμάνον καὶ Ἰέρου καὶ Ἀνάου κ. Ἰερόθεον.]

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Συνδρομῇ ἐτήσια προκαταβαλλομένη

Συνδρομῇ ἐτήσια Λ. Τ. 2, διὰ τὸν κατώτερον κληρὸν καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 1. Ἐν τῷ ἔσωτερικῷ φρ. 50.

Η ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΙΣ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Ἱστορικὴ καθόλου ἐν τῇ πορείᾳ τῆς Ἐκκλησίας θὰ παραμείνῃ ἡ ἡμέρα τῆς παρελθούσης τρίτης, καθ' ἣν ἐνώπιον τῆς ἱερᾶς Συνόδου προσήλθε καὶ ἀνέπτυξε τὸ πρόγραμμα καὶ τὰς προτάσεις αὐτῆς ἡ ἀντιπροσωπεία τῆς Ἐπισκοπικῆς Ἀμερικανικῆς Ἐκκλησίας ἔχουσα ἐπὶ κεφαλῆς τὸν παν. ἀρχιεπίσκοπον Σικάγου κ. Ἄνδερσον.

Ἡ χαρὰ τῆς Μ. Ἐκκλησίας ὑπῆρξεν ἀνεκφραστοῦ δεχομένης κατὰ μίαν ἐπίκαιρον ἔμπνευσιν ἐνώπιον τοῦ ἀνωτάτου ἐκκλησιαστικοῦ ἡμῶν βήματος τοὺς ἀπολογητὰς καὶ ἐρμηνευτὰς τοῦ χριστιανικοῦ πνεύματος, ὅπερ πνέει ἐν Ἀμερικῇ, καὶ ἐνισχυούσης καὶ ἐνθαρρυνούσης διὰ τῆς πανηγυρικῆς ἀποδοχῆς κατὰ τὸν ἐπισημότερον τρόπον τὴν χριστιανοπρεπῆ πρωτοβουλίαν τῆς ἐπισκοπικῆς Ἐκκλησίας πρὸς σύγκλησιν τοῦ παγκριστιανικοῦ συνεδρίου, τοῦ μέλλοντος ἵνα μελετήσῃ ἐν πνεύματι ἀληθοῦς χριστιανικῆς διαλλαγῆς καὶ ἐπικοινωνίας τὰς χωριζούσας τὰς χριστιανικὰς Ἐκκλησίας διαφορὰς καὶ ἐξεύρη τὰ μέσα τῆς ἄρσεως αὐτῶν.

Συνεπῆς πρὸς αὐτὴν καὶ τὰς φιλελευ-

θέρους αὐτῆς παραδόσεις ἡ Μ. Ἐκκλησία δὲν ἠδύνατο ἢ μετὰ τῆς μεγαλειτέρας προθυμίας νὰ δεχθῆ τὴν γενομένην εἰσήγησιν ἀνταποκρινομένη πρὸς τὴν αἰωνίαν αὐτῆς ἐπιθυμίαν τῆς ἐνότητος τῆς πίστεως, καὶ τῆς εὐσταθείας καὶ ἐνώσεως τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, ἧτις ἀπέτέλεσεν ἐν τῶν διαρκῶν αὐτῆς μελημάτων.

Πράγματι δὲ ἂν ἡ Μ. Ἐκκλησία παλαίσασα ἐναντίον μυρίων ὄσων δυσχερειῶν παρεμβαλλομένων εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἱερᾶς αὐτῆς κλήσεως, καὶ ἀγωνιζομένη πρὸς περισσῶν τῆς ἱερᾶς παρακαταθήκης τῆς χριστιανικῆς κληρονομίας, ἧς κατὰ τοὺς κάτω χρόνους κατέστη ὁ φρουρὸς καὶ θεματοφύλαξ, οὐκ ἐπαύσατο οὐχ' ἤτιον διαρκῶς ἔχουσα τὰ ὄμματα ἐστραμμένα πρὸς τὴν ὑψηλὴν ιδέαν τῆς καθόλου χριστιανικῆς ἐνότητος, ἐπιφανεῖς δὲ πατριάρχαι δὲν ἔλειψαν κατὰ τὰς κρισιμωτέρας στιγμὰς τῶν δοκιμασιῶν αὐτῆς ὅπως ἐν τῇ χριστιανικῇ ἀλληλεγγύῃ καὶ τῇ καταφυγῇ εἰς τὴν συνδρομὴν τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν ἀναζητήσωσι τὸ φάρμακον τῆς σωτηρίας τοῦ χριστιανικοῦ τῆς Ἀνατολῆς κόσμου.

Νῦν δὲ μετὰ συγκινήσεως ἱερᾶς δέ-

χεται τὴν τεινομένην αὐτῇ χεῖρα κοινῆς συνεργασίας πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς χριστιανικῆς ἐνότιτος, τοσοῦτο μᾶλλον ὅσοι τὴν αἰωνίαν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας ἢ ἱερὰ Σύνοδος πρὸ τινος ἐπιζητούσα ὅπως πληρώσῃ ἰδιαιτέραν ὄρισεν ἐπιτροπὴν, ἵνα ἐργασθῇ πρὸς σύστασιν πλήρους κοινωνίας τῶν Ἐκκλησιῶν, ἀφ' ἧς θὰ ἀπεβάλλοντο τὰ ζιζάνια τὰ ἐν σπεύροντα τὴν διαίρεσιν ἐν τοῖς κόλποις τῆς χριστιανικῆς ποίμνης.

Ἡ πρότασις τῆς ἀμερικανικῆς ἀντιπροσωπείας εὐρίσκει τὴν ζηροτέραν ἀπήχησιν παρ' ἡμῖν, ἢ δὲ εὐλάβειαν, ἢ ἀλληλεγγύην, ἢ ἐκδηλωμένη πρὸς τὴν ἀρχαίαν τοῦ ἀνατολικοῦ χριστιανισμοῦ καθέδραν, ἧς χριστιανικώτατον καὶ μεγαλοπρεπὲς δείγμα παρέσχεν ἢ ὑπὸ τοὺς θόλους τοῦ ἱστορικοῦ σκηνώματος τοῦ μαρτυρίου συναδελφώσεως μετὰ τῶν ἀμερικανῶν ἐπισκόπων, ἰδίᾳ τῆς συμμετοχῆς αὐτῶν εἰς τὴν τελευταίαν τοῦ ἐσπερινοῦ τῆς Ἀναστάσεως, ἀποτελοῦσι τὸ ἀσφαλλέστερον ἐγγύγγιον τῆς πληρώσεως τοῦ κοινῶ πύθου τῆς συναδελφώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

Σεβασμιώτατε ἅγιε ἀναπλ. τοποτηρητᾶ,
καὶ οἱ λοιποὶ σεβ. μητροπολιταὶ
οἱ ἀποσταλοῦντες τῆν Ἱ. Σύνοδον
τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου

Μέγα προνόμιον θεωροῦμεν ὅτι ἐπετρόπη ἡμῖν νὰ προσφωνήσωμεν τὴν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Βαθῆος ἐκτιμῶμεν τὴν ἅμα τῇ ἀφίξει ἡμῶν εἰς τὴν ἱστορικὴν ἡμῶν πόλιν ἐγκαρδιον υποδοχὴν, μεθ' ἧς ἐγενόμεθα δεκτοί. Κομίζομεν τῇ σεβασμίᾳ Ὑμῶν Ἐκκλησίᾳ τὸ σεβ. καὶ τοὺς χαίρεισμούς, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου, τῆς ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς Ἐπισκοπιανῆς Ἐκκλησίας.

Ἦλθομεν ἐνταῦθα ὡς αὐθεντικοὶ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἀμερικανικῆς Ἐπισκοπιανῆς Ἐκκλησίας νὰ προσκαλέσωμεν Ὑμᾶς καὶ νὰ ζητήσωμεν τὴν σύμπραξίν Σας εἰς παγκόσμιον Συνδιάσκεψιν ὄλων τῶν

χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, αἱ ὁποῖαι ἀναγνωρίζουσι καὶ ὁμολογοῦσι τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς Θεὸν καὶ Σωτῆρα τοῦ κόσμου.

Ἡ πρότασις τῆς συγχλήσεως τῆς συνδιασκέψεως ἐγένετο δεκτὴ ἐν Συνόδῳ τῆς Ἀμερικανικῆς Ἐπισκοπιανῆς Ἐκκλησίας, συγκροτηθεῖσα τῷ 1910 ἐν τῇ ἐπισκοπιῇ ἔδρα τῆς Κιγκινάτης, τῆς ὁποίας ὁ ἐπίσκοπος εἶνε μέλος τῆς ἡμετέρας ἀποστολῆς. Ἐκτοτε ἢ ὑπόθεσις ἔκαμε προόδους μέχρι τοῦ 1914, ὅτε ἐξεργάγη ὁ πόλεμος. Δηλαδὴ ἀπὸ τοῦ 1910 μέχρι τοῦ 1914 ἐξησφαλλομένη ἢ σύμπρασξις ἀπάσης τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, τῇ ἐξ ἀρχῆς ἰσχυρᾷ ὑποστηρίξει τῶν ἀρχιεπισκόπων Καντέρβουρου καὶ Ὑόρκης. Αἱ ἐν Εὐρώπῃ παλαيوκαθολικαὶ Ἐκκλησίαι διώρισαν συμπρατοῦσας ἐπιτροπὰς. Πολλοὶ προτεσταντικαὶ Ἐκκλησίαι ὑπεστήριξαν τὴν ἐπάθειαν καὶ διώρισαν ἀντιπροσώπους τῶν δι' αὐτήν. Τῷ δὲ 1914 ἐμιλλῶν ἢ Ἐπιτροπὴ νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν ἡπειρωτικὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀνατολήν, διὰ νὰ ἀνακοινώσῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τοὺς πατριάρχας καὶ τὰς ἱερὰς Συνόδους τῆς ἁγίας Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ὅπου ἦτο δυνατόν, ὡσαύτως δὲ εἰς τὰς Καθολικὰς καὶ Προτεσταντικὰς Ἐκκλησίας τῆς Εὐρώπης. Ἡ αἰφνιδία ἐκρηξις τοῦ πολέμου ἐματαίωσε τὴν ἐπίσκεψιν ἐκείνην. Διαρκούντος δὲ τοῦ πολέμου προσπαθήσαμεν νὰ διαπλεύσωμεν τὸν Ὄκεανόν, ἀλλὰ μάτην. Ἄλλ' ἀκριβῶς αὐτὸς ὁ πόλεμος, ὁ ὁποῖος δίκως ἐνεργεῖται ἡμῶν ἐνίσχυσε τὴν πεποιθὴσιν ἡμῶν, ὅτι τοιαύτη Συνδιάσκεψις εἶνε ποθητὴ καὶ ἐπετάχυνε τὸν ζῆλον ἡμῶν πρὸς κατορθῶσιν αὐτῆς. Διὰ τοῦτο ἐπανελάβομεν τὸ ἔργον, ἀφ' οὗ σημείου διεκόπη τῷ 1914.

Ἔσχομεν τὴν τιμὴν νὰ συναντήσωμεν ἐν Παρισίοις τὸν σεβ. μητροπολίτην Προῦσης, τοποτηρητὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, κ. Δωρόθεον, καὶ ἐνεχειρίσαμεν αὐτῷ πρόσκλησιν ἀπευθυνομένην πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον πρὸς συμμετοχὴν αὐτῆς εἰς τὴν παγκόσμιον Συνδιάσκεψιν. Ἐγενόμεθα δεκτοὶ μετὰ στοργῆς ὑπὸ τῆς Α. Σεβ. καὶ παρεκινήθημεν ὑπ' αὐτοῦ νὰ ἔλθομεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἵνα προσαγάγωμεν τὴν πρόσκλησιν ταύτην εἰς τὸ γεγρανὸν τοῦτο Σῶμα. Ἡ Ὑμετέρα Σεβασμιότης ἐπέστρεψε τοῦτο, καὶ τώρα ποιούμεθα τὴν πρόσκλησιν καὶ ἐξηγοῦμεν τὸ σχέδιον καὶ τὸν σκοπὸν τῆς προτεινομένης Συνδιασκέψεως.

Ἡ προτεινομένη Συνδιάσκεψις μέλλει νὰ ἦνε παγκόσμιος εἰς τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν σύστασιν αὐτῆς. Ἐπιθυμοῦν νὰ περιλάβῃ ἐκλελεγμένους ἀντιπροσώπους ὄλων τῶν ἐν Ἀνατολῇ καὶ Δύσει Ἐκκλησιῶν, αἱ ὁποῖαι εἶνε ἐν ὧς πρὸς τὴν ὁμολογίαν καὶ τὴν πίστιν εἰς τὴν Ἐνοσχόωσιν τοῦ Αἰωνίου Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Τοῦτο εἶνε ἡ ἡμετέρα ἀρετηρία, θὰ εἶνε

παγκριστιανικὴ Συνδιάσκεψις καὶ ὄχι Σύνοδος. Δὲν θὰ ἔχη ἔξουσίαν νὰ νομοθετήσῃ ἢ νὰ ἐκδώσῃ ἀποφάσεις δεσμευούσας τὰ μετέχοντα αὐτῆς Σώματα. Ἐκάστῃ Ἐκκλησίᾳ προσκαλεῖται νὰ εἰσελθῇ εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν μετὰ τελείως ἀνεξαρτήτου αὐτοεκτιμήσεως ἄνευ κινδύνου νὰ ἐκτεθῇ εἰς οἰανδήποτε παραχώρησιν ἢ στενοχωρίαν. Βεβαίως δὲν ἔχει ἀξιώσεις Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἀλλ' ἐπιθυμεῖ νὰ εἴναι οἰκουμενικὴ ὡς πρὸς τὰς ἀντιπροσωπευθησομένας Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἐξασκηθησομένην ὑπ' αὐτῆς ἀγαθὴν ἐπίδρασιν. Στήριξεν ἐπὶ τῆς πεποιθήσεως, ὅτι ἦλθεν ὁ χρόνος, καθ' ὃν οἱ χριστιανοὶ δύναται νὰ συναντῶνται χωρὶς νὰ συζητήσωσιν ἑριστικῶς, νὰ ἐρχῶνται εἰς ἑπικοινωνίαν ἄνευ συγκρούσεως, εἰς συνάντησιν χωρὶς νὰ ἐκτεθῶσι, καθ' ὃν δύναται νὰ συσκέπτονται ἡδέως καὶ νὰ συμπεριπατοῦσιν ἐν τῷ Οἴκῳ τοῦ Θεοῦ ὡς φίλοι.

Σκοπὸς τῆς Συνδιασκέψεως εἶνε ἡ σπουδὴ καὶ ἐξέτασις ἐν τῷ πνεύματι τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης τῶν μεταξὺ τῶν χριστιανῶν ὑπορχουσῶν διαφορῶν εἰς τὴν πίστιν καὶ τὴν ἱερωσύνην καὶ τὸν ἐκκλησιαστικὸν ὀργανισμόν, ὡσαύτως δὲ τῶν σημείων, ἔφ' ὧν συμφωνοῦσιν. Εἴμεθα πεπεισμένοι ὅτι τοιαύτη Συνδιάσκεψις θὰ διαλύσῃ πολλὰς παρεξηγήσεις καὶ πολλὰς ὑποψίας, θὰ γεννήσῃ ἀμοιβαίον σεβασμὸν καὶ ἀγάπην, θὰ προαγάγῃ τὴν ἀμοιβαίαν ἐκτίμησιν καὶ θὰ ἔμπνευσῇ ἀμοιβαίαν ἀγάπην καὶ ἔμπιστοσύνην. Τὸ σύνολον, θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν γνώσιν τῶν ἐπὶ μέρους, καὶ τὰ κεχωρισμένα μέρη θὰ ὀδηγηθῶσιν εἰς ἀνακάλυψιν ἑκ γένου τῆς μεγαλοπρεπείας τοῦ ὅλου. Πεποιθήμεν δὲ ὅτι ἡ Συνδιάσκεψις θὰ δημιουργήσῃ καὶ ἀτιμώσφαιραν εὐνοϊκὴν εἰς τὴν χριστιανικὴν ἐνότητα καὶ θὰ ἀποτελέσῃ ἐν βῆμα πρὸς τὴν ἔνωσιν τῆς Χριστιανωσύνης. Τὰ μέλη τῆς ἁγίας ἡμῶν Συνόδου συμμερίζονται πικρῶς τὴν γνώσιν ἡμῶν, ὅτι ἡ ὀργανικὴ ἐνότης θὰ κατορθωθῇ διὰ τοιοῦτον βαθμιαίων βημάτων. Ἐν ἑκάστῃ Εὐχαριστίᾳ προσευχόμεθα νὰ βοηθήσῃ ὁ Θεὸς τὴν Συνδιάσκεψιν καὶ δι' αὐτῆς νὰ φέρῃ ἡμᾶς ἐν βῆμα ἑγγύτερον πρὸς τὴν ὀρατὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας Αὐτοῦ.

Ἐκ πρώτης ὕψεως τὸ μέγεθος τοῦ σχεδίου καθιστᾷ αὐτὸ ἀδύνατον· ἀλλὰ δευτέρα σκέψις δεικνύει ὅτι ἀκριβῶς τὸ μέγεθος τοῦ σχεδίου καθιστᾷ αὐτὸ δυνατόν καὶ κατορθωτόν. Ὁ εὐρὺς αὐτοῦ ὄριζον αἶρει αὐτὸ ὑπεράνω τῶν τοπικῶν δυσκολιών, ἵνα αὐτὸ ὑπὲρ τὸ πνεῦμα τοῦ αἰῶνος εἰς τὸ πνεῦμα τῶν αἰώνων. Πολιτικαὶ ἀνωμαλίαι, παιδαγωγικαὶ ἑριδες καὶ φυλετικαὶ προκαταλήψεις καθιστῶσι τὰς συνδιασκέψεις τὰς ἐχούσας στενωτέρους ὄριζοντας ματαίας. Ἀλλὰ παγκόσμιος Συνδιάσκεψις ἀνυψοῖ ὅλην τὴν ὑπόθεσιν ὑπεράνω τῶν φραγμῶν, οἱ ὅποιοι χωρίζουν τοὺς ἀνθρώπους, ὑπεράνω τῶν ἑπαισιῶν καὶ τῶν

ἀτυχημάτων καὶ τῶν τραγηδιῶν τῆς ἱστορίας. εἰς καθαρωτέραν θέσιν τοῦ παγκοσμίου χαρακτῆρος τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας Αὐτοῦ. Ἀναρτήματα δυσκολία αὐτομάτως διαλύονται, ὅσα ἄγιοι καὶ σοφοὶ ἐκ πολλῶν χωρῶν συνέρχονται, διὰ νὰ θεωρήσωσι Παγκόσμιον Σωτήρα, σώζοντα ὅλον τὸν κόσμον διὰ παγκοσμίου Ἐκκλησίας.

Αἱ Ὑμέτεροι Σεβασμιότατες ἀναμφιβόλως θὰ συμφωνήσωσι μεθ' ἡμῶν, ὅτι αἱ σημεριναὶ συνθήκαι τοῦ κόσμου ἀπαιτοῦσι πυκνὴν καὶ ἡνωμένην τὴν Χριστιανωσύνην. Ὁ κόσμος διήλθε διὰ τετραστοῦς τρομεροῦ πολέμου. Τὰ ἔθνη κερμηκτότα ἐκ τοῦ ἀγῶνος προσπαθοῦσι νὰ προσεγίσωσι καὶ νὰ ἀποτελέσωσι Σύνδεσμόν τινα ἐλευθέρων ἔθνων ἐπὶ τῆς βίσεως τῆς ἀνθρωπότητος, τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀδελφότητος. Αὗται εἴνε χριστιανικαὶ ἀρχαί, διὰ τὰς ὁποίας ὁ κόσμος ἀγωνίζεται. Τὰ ἔθνη ἐμελειώδεις αὗται ἀρχαὶ πρέπει νὰ ἐκφρασθῶσι συνολικῶς πρῶτον καὶ πρὸ πάντων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ ἡγήθῃ τοῦ κόσμου καὶ νὰ δώσῃ τὸ παράδειγμα. Ὁ χριστιανικὸς πολιτισμὸς εἴνε ἡ μόνη ἔλπις τοῦ κόσμου, ἀλλ' ὁ πολιτισμὸς οὗτος ἀπαιτεῖ ἐνιαίαν Ἐκκλησίαν ὡς ὄργανον αὐτοῦ, σίμα καὶ συνείδησιν. Διηρημένη Ἐκκλησία δὲν δύναται νὰ ὑπομείνῃ τὴν ὀργανωμένην ἰσχὴν ἀντιχριστιανικῶν δυνάμεων, οὔτε νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰ κοινωνικὰ κακά, τὰ ὅποια ἀπειλοῦσι τὸν πολιτισμὸν ἡμῶν ἐν τῇ Δύσει καὶ τῇ Ἀνατολῇ. Ἠνωμένοι ἰσάριθμοι ὄρατοι, διηρημένοι πίστευομεν. Ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ ἦναι ὁ συμπεκνωτὴρ τῆς σημερινῆς γενεᾶς, ὡς ἦτο τὸ πάλαι. Δὲν ἔμπορεῖ νὰ μείνῃ στάσιμος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κόσμου, ὁ ὅποιος διέρχεται δι' ἑπανάστασιν καὶ ἀναστατάσιν. Ἡ Ἐκκλησία, ὡς ὁ Κύριος αὐτῆς, εἴνε ἡ αὐτὴ χθὲς καὶ σήμερον καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Τοῦτο σημαίνει ὅτι εἴνε αἰώνως νέα. Ἐπειδὴ εἴνε Ἐκκλησία τῶν αἰώνων, πρέπει νὰ ἦναι καὶ Ἐκκλησία τούτου τοῦ αἰῶνος. Μόνον Ἐκκλησία διεθνῆς, ὑπερεθνῆς, ὑπερφυσικῆ, καθολικῆ, διανοουμένη, ὁμιλοῦσα καὶ πράττουσα μεθ' ὅρων προσρόντων εἰς τὴν βλῶτητα, δύναται νὰ κηρύξῃ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Κυρίου τῆς παγκοσμίου σωτηρίας εἰς κόσμον, τοῦ ὁποίου τὰ μέρη συνδέονται πρὸς ἀλλήλα κατ' ἄλλον τρόπον. Πιστεύομεν, ὅπως καὶ ὑμεῖς, ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἴνε ὁ θεῖος ὀργανισμὸς τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης, δι' οὗ θὰ κατορθωθῇ ἡ παγκόσμιος ἀδελφότης.

Ἡ προτεινομένη Συνδιάσκεψις δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν σκοπὸν αὐτῆς ἄνευ τῆς ἑγκαθίδου ὑποστηρίξεως τῆς ἁγίας Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, τῆς μητρὸς τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἡ μεγάλη αὐτῆς ἀρχαιότης, ἡ πίστις καὶ ἀφοσίωσις αὐτῆς εἰς τὰς Οἰκουμενικὰς Συνόδους, ἡ ἀκλόνητος αὐτῆς ὀρ-

δοδοξία, ἡ σταθερὰ αὐτῆς μαρτυρία ὑπὲρ τῆς καθολικῆς πίστεως διὰ μέσου καταδιώξεων, οἱ πολλοὶ μάρτυρες αὐτῆς, ἡ θριαμβευτικὴ διάσωσις αὐτῆς ἀπὸ βαρβαρικῶν καταδρομῶν, ἡ ἰκανότης αὐτῆς ἡ ἔκτακτος εἰς τὸ νὰ γεννᾷ ἁγίους καὶ θεολόγους, πάντα ταῦτα καθιστοῦσιν ἀναγκαίαν τὴν σύμμερσιν τῆς ἁγίας Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὴν προπαρασκευὴν καὶ τὴν διεξαγωγὴν τῆς Συνδιασκέψεως. Θὰ συνιλέσῃ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἵνα γνωρίσῃ εἰς τὰς νεωτέρας Ἐκκλησίας τοῦ νέου κόσμου τὴν ἀρχαίαν Ἐκκλησίαν. Θὰ διαλύσῃ προκαταλήψεις πηγαζούσας ἐκ τοῦ χωρισμοῦ καὶ τῆς ἀπομονώσεως, καὶ θὰ γεφυρώσῃ τὸ χάσμα τὸ χωρίζον ἡμᾶς.

Ἐρχόμεθα ἐκ χώρος, ἐν ἧ αἱ ἀρχαῖαι Ἐκκλησίαι, ὀρθόδοξος, ρωμαιοκαθολικὴ καὶ ἀγγλικανή, ξιζοβόλησαν, ὅπου πολλαὶ νέα Ἐκκλησίαι ἄνωθ' ἔγενοντο, ἀλλ' ἐν ἧ ἡ θρησκευτικὴ κατάσταση εἶνε καώδης. Δηλοῦμεν ἡμῖν ὅτι ἔχομεν ἀνάγκη τῆς συνεισφορᾶς καὶ μαρτυρίας τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀρχαῖον περιεχόμενον τοῦ Χριστιανισμοῦ, τὴν ἐν τοῖς μυστηρίοις ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τὸ εὐλογητὸν δόγμα τῆς κοινωνίας τῶν ἁγίων. Δὲν συνηγοροῦμεν μόνον διὰ τὸ καλὸν τῆς Συνδιασκέψεως, ἀλλὰ διὰ τὸ καλὸν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ κόσμου.

Ἐρχόμενοι πρὸς τὴν ἁγίαν Ὁρθόδοξον Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, ἀισθανόμεθα ὅτι ἰσάμεθα ἐπὶ ἁγίον ἔδαφος. Ἐρχόμεθα εἰς τὴν κοιτίδα τοῦ Χριστιανισμοῦ, εἰς τὰς χώρας, ἐν αἷς διμυλεῖται ἡ γλώσσα τῶν ἱερῶν Ἐβανγγέλίων, ἐν αἷς τὰ θεόπνευστα σύμβολα τῆς ἁγίας ἡμῶν πίστεως συνετάχθησαν. Σεβόμεθα τὸ ἀρχαῖον Πατριαρχεῖον τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὡς κέντρον τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τῆς ἐνάτητος τῶν ἐν Ἀνατολῇ Ἐκκλησιῶν. Ζητοῦμεν παρ' αὐτοῦ νὰ μετασχη τῆς παγκοσμίου Συνδιασκέψεως καὶ νὰ χύσῃ φῶς καὶ αἴγλην ἐπ' ὅλου τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἀμέσως μὲν ἀντιπροσωπεύοντες τὴν Ἀμερικανικὴν Ἐπισκοπιανὴν Ἐκκλησίαν, ἡμέτερος δὲ ὅλας ἐκείνας τὰς Ἐκκλησίας, αἱ ὁποῖαι προσεχώρησαν εἰς τὴν ἐπιχειρήσιν αὐτήν, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ υποβάλωμεν εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τοῦ Οἰκουμηνικοῦ Θρόνου τὴν ἐπίσημον ἡμῶν πρόσκλησιν, καὶ παρακαλοῦμεν Αὐτὴν νὰ διορίσῃ ἀντιπροσώπους αὐτῆς, οἱ ὅποιοι θὰ μετῶσιν εἰς τὴν διοργανώσεως τῆς Συνδιασκέψεως τῆς παγκοσμίου.

Μετὰ βαθέως σεβασμοῦ ἀνιτελοῦμεν τῶν Ὑμετέρων Σεβασμιωτήτων πιστοὶ ἐν Χριστῷ, τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ἀδελφοί.

(Ἔπονται αἱ ὑπογραφαί).

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

Σεβασμιώτατοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ἐνωπιθεῖσα μετὰ χαρᾶς τῆς προτάσεως, ἦν αἱ Ὑμέτεροι Σεβασμιώτατοι ἐγγράφως ὑπέβαλλον ἀπὸ 9)22 ἀπριλίου 1919 πρὸς τὸ Οἰκουμηνικὸν Πατριαρχεῖον ἐκ μέρους τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἐπισκοπιανῆς Ἐκκλησίας περὶ συγκροτήσεως Χριστιανικῆς Οἰκουμηνικῆς Συνδιασκέψεως, δόξαν ἀνέπεμψε τῷ Κυρίῳ Ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ, τῷ ποιμένι τῶν προβάτων, τῷ ἐλλείψαντι ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ἀγαπῶντων Αὐτὸν τοιαύτας ὄντως θεαρέστους βουλὰς. Τοσοῦτον δὲ μᾶλλον ἡ χαρὰ ἡμῶν τυγχάνει ζωηροτέρα, ὅσα καὶ ἡμετέρα Ἐκκλησία, ἐν ἀγνοίᾳ ὁλοῦς διατελοῦσα τῶν ὑψηλῶν ἀποφάσεων τῆς Ὑμετέρας Ἐκκλησίας, τοῦ αὐτοῦ πόθου ἐμφορομένη καὶ τοῦ αὐτοῦ ἱεροῦ σκοποῦ στοχαζομένη, προέβη ἥδη εἰς τὴν μελέτην τοῦ ζητήματος τῆς κοινωνίας τῶν ἐπὶ μέρους Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς δυνατῆς πρὸς ἀλλήλας προσεγγίσεως πρὸς προλείανσιν σὺν τῷ χρόνῳ, τοῦ Κυρίου εὐδοκούντος καὶ συναρῆγοντος, καὶ τῆς ἐνώσεως αὐτῶν. Ἐπιτροπὴ δὲ εἰδικῶς μελετήσασα τὸ ζήτημα ἔχει ἔτοιμον τὸ πόρισμα αὐτῆς, ὅπερ μετὰ τὴν ὑποβολὴν αὐτοῦ εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον θέλομεν γνωρίσῃ ταῖς ἀδελφαῖς ἐν τῇ εἰς Χριστὸν πίστει Ἐκκλησίαις.

Βαθέως συνεκίνησεν ἡμᾶς, Σεβασμιώτατοι ἀδελφοί, ὅσα περὶ τῆς προκαθημένης τῶν κατὰ τὴν Ἐσῶν Ἐκκλησιῶν γράφετε. Ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἔχει τὴν συναίσθησιν ὅτι ἐπὶ αἰῶνας πέντε, καίπερ ὑπὸ δεσμευστάτων πολιτικῶν ἰδίως συνθηκῶν περικυκλωμένη καὶ ἐν διαρκεῖ ἀπννεῖ διωγμῷ διατελοῦσα. ὅμως πλέον ἢ κατὰ δύναμιν ἐπραξεν αὐτὴ αὐτῇ δέ, ἵνα κατὰ τὸν Ἀποστόλον εἰπῶμεν, ἀλλ' ἢ χάρις τοῦ Θεοῦ ἢ σὺν αὐτῇ, ἢ τὴν ἀνθρωπίνην δύναμιν ἐν ἀσθενείᾳ τελειούσα.

Ἀδορῶν δ' ἀνάγκη ἐργασθεῖσα ἐν τοῖς δυσχειμέροις ἐκείνοις χρόνοις ὑπὲρ τῆς ἰδίας αὐτῆς καὶ τοῦ ἰδιοῦ ποιμνίου αὐτοσυντηρησίας, χαίρει ὑπερβαλλόντως ὅτι παρουσιάζεται νῦν ἡ ποθητὴ εὐκαιρία, ὅπως ὑπὸ εὐνοῦ κατέρους δρῶν, Θεοῦ

εὐδοκοῦντος, συνυπουργοῦντων καὶ Ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δαΐσει τε καὶ πάσῃ ἄλλῃ προθυμίᾳ, συνεχίσῃ τὴν πρὶν γενικωτέραν δρᾶσιν αὐτῆς.

Ἐφ' ᾧ προθύμῳ γνώμῃ καὶ ἀγαλλομένη καρδίᾳ διαδοδαίουμεθα τὰς Ὑμετέρας Σεβασμιότητας ὅτι ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως θέλει πέμψῃ ἐν καιρῷ, τοῦ τε χρόνου καὶ τοῦ τόπου τῆς Συνδιασκέψεως ὀριζομένου, ἀντιπροσώπους αὐτῆς καταλλήλους, τείνουσα οὕτω χεῖρα συναντιλήψεως τοῖς ἐργαζομένοις ἐν τῷ ἰδίῳ ἀγρῷ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου, πρὸς ἀπόδοσιν δαψιλεστέραν διὰ κερπῶν δικαιοσύνης τῶν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς δόξαν καὶ ἑπαινον Θεοῦ (Φιλ. Α'. 11).

Ἀσπαζόμεθα Ὑμᾶς ἐν ἀγίῳ φιλίῳ. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶη μεθ' Ὑμῶν καὶ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν Κύριον ἐν ἀφθαρσίᾳ. Ἀμήν.

ἀπιθ'. Ἀπριλίου ι'.

Διὰ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον

Ὁ ἀναπληρωτὴς τοποτηρητὴς
τοῦ Οἴκουμ. Θρόνου

† Ὁ Καισαρείας ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός.

Η ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΙΣ ΤΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ



Τὰ γενικά συμπέρασματα τῆς μελέτης περὶ τῆς διαρρυθμίσεως τοῦ ἡμερολογίου, τὰ ὁποῖα ἐξηγγέλειν ὁ σεβ. μητροπολίτης Βιζύης κ. Ἀνθίμος πρόεδρος τῆς ἐπὶ τούτῳ Ἐπιτροπῆς, ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦ Ἐλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ἔχουσιν ὡς ἑξῆς:

1ον. Ἐπειδὴ μεταξὺ τοῦ Ἰουλιανοῦ καὶ τοῦ Ἀστρονομικοῦ (Ἡλιακοῦ Τροπικοῦ ἔτους) ὑπάρχει ἤδη διαφορὰ 13 ἡμερῶν, φρονῶ ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ προσθήκη τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἡμερῶν τούτων εἰς μίαν ὀρισμένην μηνολογίαν, οὕτως ὥστε ἡ ἡμερομηνία αὕτη νὰ θεωρηθῇ κατὰ 13 ἡμέρας ὑψημένη καὶ ἀναλόγως οὕτω χρονολογημένη. Ἀποτέλεσμα τῆς διαρρυθμίσεως ταύτης ἔσται ὅτι ὅλοι οἱ χριστιανικοὶ λαοὶ μέχρι τοῦ ἔτους 2100 θὰ ἔχωμεν τὴν αὐτὴν μηνολογίαν.

2ον. Ἐπειδὴ μεταξὺ τοῦ Ἰουλιανοῦ καὶ τοῦ Ἀστρονομικοῦ ἔτους ὑπάρχει ἐτησίως διαφορὰ 11 καὶ 15'' περίπου, ἡ διαφορὰ δὲ αὕτη εἰς διάστημα 128 ἐτῶν περίπου συμπληροῦν μίαν ὀλόκληρον ἡμέραν σχεδόν, διὰ τοῦτο πρὸς ἄρσιν τῆς διαφορᾶς ταύτης δεῖον ἑκαστον 128ον ἔτος νὰ θεωρηθῇ οὐχὶ ἐμβόλιμον ἢ δίσεκτον, ὡς ἔδει, κατὰ τὸ Ἰουλιανὸν Ἡμερολόγιον, ἀλλὰ κοινόν, ἀποτελούμενον τοῦτέστι καὶ τοῦτο ἐκ 365 ἡμερῶν. Ἐπειδὴ ὁμως τὸ τελευταῖον ἔτος ἐκάστης περιόδου δὲν δύναται κατὰ κανόνα νὰ ᾖ κοινόν, ἀλλὰ πάντως ἐμβόλιμον, διὰ τοῦτο, ἀφ' ἐνὸς ἕνεκα τοῦ λόγου τούτου καὶ ἀφ' ἑτέρου πρὸς εὐκολίαν τοῦ κοινοῦ, ὀρίζομεν ὅπως πᾶν ἔτος ἐκάστης ἑκατονταετηρίδος μὴ διαρετῆς διὰ τοῦ 400 καὶ περιλαμβανομένης μεταξὺ τῆς περιόδου τῶν 128 ἐτῶν θεωρηθῇ κοινόν, μόνον δὲ τὰ ἔτη τῶν διὰ τοῦ 400 διαρετῶν ἑκατονταετηρίδων λογίζονται ἐμβόλιμα ἢ δίσεκτα. Ἀποτέλεσμα τῆς διαρρυθμίσεως ταύτης ἀρχομένης ἀπὸ τοῦ 2100 ἔτους ἔσται ὅτι ἀφ' ἐνὸς οὕτω διαρρυθμιζόμενον Ἡμερολόγιον ἔστι τελειότερον τοῦ Γρηγοριανοῦ καὶ ἀφ' ἑτέρου ὅτι μέχρι τοῦ ἔτους 2800, ἤτοι ἐπὶ 880 συναπτὰ ἔτη ὅλοι οἱ χριστιανικοὶ λαοὶ θὰ ἔχωμεν τὴν αὐτὴν μηνολογίαν· ἀλλὰ καὶ ἀκολούθως διὰ παρεμφεροῦς ὑπολογισμοῦ ἐπὶ τῇ βάσει πάντοτε τῆς ἐξ 188 ἐτῶν περιόδου δύναται ὅπως ἐπιτευχθῇ ἵνα πάντες οἱ χριστιανικοὶ λαοὶ τῆς τε Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως ἐξακολουθῶσιν ἔχοντες τὴν αὐτὴν μηνολογίαν.

3ον. Ἐπειδὴ ἡ εὐρεσις τοῦ Πάσχα συμφώνως πρὸς τὸ ἐν ἰσχύϊ σύστημα στηρεζόμενον ἐπὶ τῆς 21ης μαρτίου, κατὰ τὸ Ἰουλιανὸν Ἡμερολόγιον ὡς ἑαρινῆς Ἰσημερίας, δὲν εἶνε συμφώνως πρὸς τὰ εἰρημένα κατὰ πάντα καὶ πάντοτε ὀρθή, διὰ τοῦτο φρονῶ ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ εὐρεσις τοῦ Πάσχα ἰφεξῆς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν Ἀστρονομικῶν πινάκων, καθοριζομένων οὕτω δι' αὐτῶν ἐπακριβῶς τῆς τε πραγματικῆς ἑαρινῆς ἰσημερίας καὶ τῆς ἀ-

ἀκολουθοῦσης ταύτῃ Πανσελήνου καὶ δὴ κατὰ τὸν χρόνον Ἱερουσαλήμ, τοῦ τόπου τούτου ἐστι, ἐν ᾧ ἐγεννήθη, ἐπαθε καὶ ἀνέστη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Τὴν τοιοῦτότροπον εὑρεσὶν τοῦ Πάσχα χωρὶς νὰ ὑπάρῃ ἀνάγκη χρησιμοποίησεως πρὸς τοῦτο τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ καὶ Γρηγοριανοῦ κανόνος, καὶ ἦτις ἐστὶ σύμφωνος πρὸς τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τῆς περὶ τοῦ Πάσχα εἰρημένης συνοδικῆς διατάξεως, πιστεύω ὅτι θέλουσιν ἐγκρίνει πᾶσαι αἱ χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι ὡς προτιμητέαν, ὡς εἰκόσ, ἀπὸ ἀπόψεως ἐπιστημονικῆς τε καὶ ἐκκλησιαστικῆς. Ἀποτέλεσμα τῆς ἀποδοχῆς τοῦ μέτρου τούτου καὶ ὑπὸ τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιῶν ἐστὶ ἀναμφιβόλως ἡ ποθουμένη ταυτόχρονος ἑορτὴ τοῦ Πάσχα ὑπὸ πάντων τῶν χριστιανικῶν λαῶν.

Ἄλλὰ ἐπὶ πᾶσι τούτοις φρονῶ, ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ σύγκλησις παγχριστιανικοῦ συνεδρίου, ἐν ᾧ νὰ ἐκπροσωπῶνται προσηκότως πᾶσαι αἱ χριστιανικαὶ κυβερνήσεις καὶ Ἐκκλησίαι καὶ μελετωμένων ἐν αὐτῷ καλῶς τοῦ τε Ἰουλιανοῦ καὶ Γρηγοριανοῦ Ἡμερολογίου καὶ παντὸς ἑτέρου τοιούτου, ὡς καὶ τῶν ὑποβληθησομένων βεβαίως σχετικῶν ὑπομνημάτων καὶ, μελετῶν παρὰ διαφόρων, δύναται καὶ θέλει πάντως ἀποφασισθῆ ἡ χρῆσις Ἡμερολογίου ὅσον ἐνεστί τελειοτέρου τῶν ἡδὴ ἐν ἰσχύϊ, ὡς καὶ ὁ καθορισμὸς κοινῶν τρόπου εὐρέσεως τοῦ Πάσχα καὶ διῆ ἴσως καὶ μετὰ περιστολῆς τοῦ ὄριου τῶν 25 ἡμερῶν ἐν αἷς ἡδὴ κυμαίνεται ἡ ἑορτὴ αὕτη, πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ταυτόχρονον παρὰ πάντων τῶν χριστιανικῶν λαῶν πανηγύρεως τῆς μεγίστης ταύτης τοῦ Χριστιανισμοῦ ἑορτῆς, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν χριστιανικῶν ἑορτῶν.

Ἡ συγκρότησις τοιούτου συνεδρίου φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως ἀρκούντως δυσχερῆς, ἀλλὰ τοιαύτη εἶνε ἡ σπουδαιότης τοῦ ζητήματος τοῦ Ἡμερολογίου, ὥστε οὐδεμίαν κατ' ἐμὲ δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο σοβαρῶς θὰ ἀπασχολήσῃ ἡμέραν τινὰ κυβερνήσεις τε καὶ Ἐκκλησίας,

ἀφοῦ καὶ ἡδὴ ὑπάρχει συνέδριον ἐξ ἱκανῶν ἐπιστημόνων περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀσχολούμενον· καὶ τοῦτο, οὐχὶ τόσον διότι ζητεῖται ἡ ἀκρίβεια ἐν τῷ Ἡμερολογίῳ, ὅσον διότι ἐπιζητεῖται ἐν αὐτῷ ἡ ἀπλότης· ἐπιζητεῖται τούτεστι ἰον ὅπως ἀφ' ἐνὸς μὲν ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλῆτερος ἦνε ὁ ἀριθμὸς τῶν κοινῶν λεγομένων ἐτῶν ἐν τινι ὠρισμένῃ περιόδῳ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅσον τὸ δυνατὸν μικρότερος ἦνε ὁ ἀριθμὸς τῶν καλουμένων ἐμβολίων, 2ον ὅπως ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν, αἵτινες προστίθενται εἰς τὰ ἐμβόλιμα καλούμενα εἴη ἦνε πάντοτε ὁ αὐτὸς καὶ ὄχι διάφορος; 3ον ὅπως ὅλοι οἱ μῆνες ἔχουσι τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν ἡμερῶν καὶ ὄχι ἄλλοι περισσοτέρας, ἄλλοι ὀλιγωτέρας; καὶ 4ον ὅπως πᾶσα μηνολογία ἐκάστου μηνὸς ἀντιστοιχῆ εἰς ὠρισμένην ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος, ὡς καὶ πᾶσα ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος ἔχη ὠρισμένην μηνολογίαν.

Τὸ ζήτημα, ὡς βλέπετε, εἶνε ἀρκούντως σοβαρὸν, οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ ἐπιβαλλόμενον ὡς ἐκ τῆς ἐπιζητουμένης καὶ ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ ἀπλότητος καὶ ἀποφυγῆς πάσης δυσχερείας ἐν τῇ εὐρέσει καὶ τῷ καθορισμῷ πάσης μηνολογίας. Διὸ καὶ καταβάλλονται ἐνέργειαι πρὸς ἐπίτευξιν τούτου, ὡς μαρτυρεῖ τὸ πρό τινον ἡμερῶν καὶ ἐν ταῖς ἡμετέραις ἐφημερίαις δημοσιευθὲν νέον Ἡμερολόγιον τοῦ διασήμου ἀμερικανοῦ Καρόλου Μπέτετ. Τοιαῦτα Ἡμερολόγια θέλουσιν ἀναμφισβητήτως προταθῆ ἱκανὰ παρὰ διαφόρων περὶ τὸ ζήτημα τοῦτο ἀσχολούμενων ἐν περιπτώσει συγκροτήσεως τοῦ προτεινομένου, ὡς ἄνωθι εἴρηται, ἐπισήμου διεθνoῦς συνεδρίου τοιούτου Ἡμερολογίου ἐπιφυλάσσομαι ὅπως ὑποβάλλω καὶ εἰς τὸ εἰρημένον συνέδριον, τιμὴν δὲ μεγάλην θεωρῶ ὅτι παρέχεται μοι ἡδὴ εὐκαιρία ἵνα ἐν πρώτοις φέρω τοῦτο εἰς γνῶσιν ὑμῶν καὶ ὑποβάλλω ὑπὸ τὴν ὑμετέραν εὐμενῆ κρίσιν.

Ἀποδέχομαι περίοδον ἐξ 124 ἐτῶν, τὸ δὲ ἔτος συνιστάμενον, ὡς καὶ τὸ Ἰουλιανόν, ἐκ

365 1)4 ἡμερῶν, ἦτοι ἡ περίοδος τῶν 124 ἔτων θὰ περιέχη ἐν ὄλῳ 45291 ἡμέρας, πλὴν μιᾶς ἀφαιρουμένης, ὡς κατωτέρω ρηθῆσεται, ἦτοι 45,290. Τὸ πολιτικὸν ἔτος ὀρίζω ἐκ 36 ἡμερῶν διαιρουμένων εἰς 13 μῆνας ἀπὸ 28 ἡμέρας ἕκαστον ἢ 52 ἑβδομάδας. Ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο ἔτων εἶναι μία καὶ ἐν τέταρτον ἡμέρας· αὕτη ἐπὶ 124 ἔτη, ἐξ ὧν ἀποδέχομαι συνισταμένην τὴν περίοδον, ἀποτελεῖ 155 ἡμέρας. Ἐπειδὴ δὲ ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ Ἰουλιανοῦ ἔτους ἐκ 365 καὶ 1)4 ἡμερῶν καὶ τοῦ Ἀστρονομικοῦ οὔσα 11' καὶ 15" ἀποτελεῖ ἐπὶ 128 περιόδου ἔτη μίαν περίπου σχεδὸν ἡμέραν, ἀφαιρούμεν ταύτην ὑπὸ τὸν ἀριθμὸν 155 καὶ μένουσι ἡμέραι 154. Ὁ ἀριθμὸς 154 διαιρούμενος διὰ τοῦ 7, ἦτοι τῶν ἡμερῶν μιᾶς ἑβδομάδος, μᾶς δίδει 22 ἑβδομάδας, αἵτινες θὰ προστεθῶσιν εἰς τὰ ἐμβόλιμα λεγόμενα ἔτη.

Ἐμβόλιμα δὲ ἔτη θὰ ὦσι τὸ πρῶτον καὶ τελευταῖον τῆς ἐξ 124 ἔτων περιόδου, ὡς καὶ πάντα τὰ διὰ τοῦ 6 διαιρούμενα, ἦτοι ἐν ὄλῳ 22 ἔτη μεταξὺ τῶν 125 ἔτων, καθ' ἃ θὰ προστίθεται μία ἑβδομάς περιπλέον, καὶ οὕτω τὰ ἐμβόλιμα θ' ἀποτελῶνται ἀπὸ 53 ἑβδομάδας, ἐνῶ τὰ κοινὰ ἔτη ὄντα 102 θὰ ἔχωσιν ἀπὸ 52 ἑβδομάδας.

Τὸ οὕτως ἀπαρτιζόμενον ἡμερολόγιον, ἀπὸ ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως ἐξεταζόμενον, εἶνε τελειότερον τοῦ τε Ἰουλιανοῦ καὶ τοῦ Γρηγοριανοῦ, διότι ἡ διαφορὰ μεταξὺ μὲν τοῦ Ἰουλιανοῦ ἔτους καὶ τοῦ Ἀστρονομικοῦ συμπληροῖ εἰς 128 ἔτη μίαν ἡμέραν, μεταξὺ δὲ τοῦ Γρηγοριανοῦ καὶ Ἀστρονομικοῦ εἰς 3333 ἔτη περίπου, ἐνῶ μεταξὺ τοῦ ὑπ' ἐμοῦ προτεινομένου καὶ τοῦ Ἀστρονομικοῦ εἰς 4166 ἔτη περίπου.

Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἀπλότητος ἐξεταζόμενον, δύναμαι νὰ εἶπω ὅτι συγκριθεὶς πάντας τοὺς ἀπαιτούμενους διὰ ταύτην ὄρους εἰς ἀρκούντως σπουδαῖον βαθμὸν, οὕτω π. χ.

1ον Ἐνῶ εἰς τὴν περίοδον τῶν 124 ἔτων τὸ μὲν Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον ἔχει 31 ἐμβό-

λιμα καὶ 93 κοινὰ ἔτη, τὸ δὲ Γρηγοριανὸν ἐπὶ τρεῖς μὲν κατὰ συνέχειαν ἑκατονταετηρίδας ἔχει 94 κοινὰ καὶ 30 ἐμβόλιμα, τὴν δὲ τετάρτην ἑκατονταετηρίδα 93 κοινὰ καὶ 31 ἐμβόλιμα, ὅπως τούτέστι καὶ τὸ Ἰουλιανόν, τὸ ἡμέτερον ἡμερολόγιον ἔχει ὠρισμένα 102 κοινὰ καὶ 22 μόνον ἐμβόλιμα ἔτη.

2ον Ἐνῶ κατὰ τε τὸ Ἰουλιανὸν καὶ τὸ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον τὰ ἔτη περιέχουσι 52 ἑβδομάδας τελείας καὶ μίαν ἀτελῆ ἀποτελουμένην ἐκ μιᾶς μὲν ἡμέρας διὰ τὰ κοινὰ καὶ ἐκ δύο διὰ τὰ δίσεκτα, κατὰ τὸ ἐμὸν ἡμερολόγιον πάντα ἀνεξαιρέτως τὰ ἔτη ἔχουσιν ὠρισμένων ἀριθμὸν τελείων ἑβδομάδων ἦτοι 52 μὲν τὰ κοινὰ 52 δὲ τὰ ἐμβόλιμα

3ον Ἐνῶ κατὰ τε τὸ Ἰουλιανὸν καὶ τὸ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον οἱ μῆνες ἔχουσι διάφορον ἀριθμὸν ἡμερῶν, ἄλλοι μὲν 31 ἡμέρας, ἄλλοι 30 καὶ ὁ φεβρουάριος ἄλλοτε 28 καὶ ἄλλοτε 29, κατὰ τὸ ἐμὸν ἡμερολόγιον δὲ ἄνεξαιρέτως οἱ μῆνες ἔχουσι τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν ἡμερῶν, ἦτοι 28 ἡμέρας.

4ον Ἐνῶ κατὰ τὸ Ἰουλιανὸν καὶ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον αἱ μηνολογίαι δὲν ἀντιστοιχοῦσιν εἰς ὠρισμένας ἡμέρας, οὔτε αἱ ἡμέραι τῆς ἑβδομάδος ἔχουσιν ὠρισμένας μηνολογίας, τοῦναντίον κατὰ τὸ ἐμὸν ἡμερολόγιον, πᾶσα μηνολογία οἰουδήποτε μηνὸς ἀντιστοιχεῖ εἰς ὠρισμένην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος καὶ πᾶσα ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος ἔχει ὠρισμένην μηνολογίαν: οὕτω π. χ. ἐὰν ὑποτεθῆ ἡ 1η Ἰανουαρίου Κυριακή, τότε καὶ ἡ πρώτη ὄλων τῶν ἄλλων μηνῶν θὰ εἶνε Κυριακή· καὶ ὄχι μόνον ἡ πρώτη ἀλλὰ φυσικῶς καὶ ἡ 8 καὶ 15 καὶ 22 καὶ τοῦ Ἰανουαρίου καὶ τῶν λοιπῶν μηνῶν θὰ εἶνε Κυριακή· ὥστε λέγοντες 1, 8ην, 15ην καὶ 22αν οἰουδήποτε μηνὸς. εἴμεθα βέβαιοι ὅτι αἱ μηνολογίαι αὗται ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τὴν Κυριακὴν καὶ ὄχι εἰς ἄλλην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος. Προσέτι καὶ τοῦναντίον· λέγοντες Κυριακὴν εἴμεθα βέβαιοι ὅτι αὕτη πίπτει εἰς τὴν 1ην, 8ην, 15ην καὶ 22αν οἰουδήποτε μηνὸς καὶ ὄχι εἰς ἄλ-

λην τινὰ μηρολογία. Διὰ τοῦ Ἡμερολογίου τούτου πᾶσα οἰαδήποτε ἑορτὴ θὰ ἔχη μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ συμπύπτῃ καὶ θὰ ἑορτάζεται πάντοτε μέχρι συντελείας τοῦ αἰῶνος καὶ ὄχι διάφορον ἐν ἑκάστῳ ἔτει, ὡς συμβαίνει ἤδη ἐν τῷ Ἰουλιανῷ καὶ Γρηγοριανῷ Ἡμερολογίῳ. Οὕτω δὲ διὰ τοῦ Ἡμερολογίου τούτου ἀποβαίνουν πλέον περιττοὶ καὶ οἱ ἡμεροδείκται.

Πρὸς ὀριστικὴν διατύπωσιν τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς καὶ ἐνοποιήσιν τῆς πρὸς τοῦτο ἐργασίας, ἀναγράφομεν ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπεθύνθη ἤδη τῇ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ὀριστικῇ Ἐπιτροπῇ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἔζητησεν τὸ πόρισμα αὐτῆς. Ἄρα δὲ καὶ ἰδντήγραφον τοῦ ὑπομνήματος τοῦ καθηγητοῦ τοῦ πανεπιστημίου κ. Αἰγινήτου.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

(6—13 Ἀπριλίου)

Αἱ ἱεραὶ ἀκολουθίαι τῆς Μ. ἐβδομάδος καὶ τοῦ σωτηρίου Πάσχα διετέλεσαν ἐν πᾶσι τοῖς ἐνταῦθα ναοῖς μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαθείας καὶ μεγαλοπρεπείας, εὐνοούντος τοῦ καιροῦ καὶ τῶν καλῶν ἡμερῶν, ὧν ἕνεκα καὶ τῶν ὀρθολόγων ἢ σωρροῦ ἦν πρωτοφανής. Ἡ περιφορά τοῦ Ἐπιταφίου τοῦ σεπτοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ ἐγένετο κατὰ τὸ ἔτος τοῦτοεὶς εὐρύν εὐκλον, οἷος ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς ἀλώσεως οὐδέποτε ἐγένετο. Ἐκτακτον ἐνεῖχε καὶ ὁ Ἐσπερινὸς τῆς Ἀναστάσεως, οὐ μόνον διὰ τὸ ἄπειρον πλῆθος τῶν προσκυνητῶν, ἀλλὰ καὶ διότι ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἱερᾷ τελετῇ μέρος ἔλαβον οἱ ἐκ Ρωσσίας πανιερ. ἀρχιεπίσκοποι Κισνοβίου κ. Ἀναστάσιος καὶ Κομιστάκας κ. Νέσιωφ, καὶ ὁ σεβ. ἀρχιεπίσκοπος Σικάγου κ. Ἀνδέρσον, λαβόντες μέρος εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Εὐαγγελίου.

Τὸν σεβ. ἀναπληρωτὴν τοποτηρητὴν, προστάντα ἀκουρόστως πασῶν τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν, ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τῶν Βαίων μέχρι τῆς Παρασκευῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ἐπεσκέψαντο τὰ

μέλα τῶν ἐνταῦθα ἑλληνικῶν ἀποστολῶν, ἱκανοὶ τῶν παραμενοντων ξένων, ἀντιπρόσωποι τῶν κοινοτήτων ἀρμενικῆς καὶ ἐβραϊκῆς, πολλοὶ δὲ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις σημαίνοντων τηλεγραφικῶς συνεχίρησαν, ἢ διὰ γραμμάτων. Αἱ ἐπισκέψεις ἀπεδόθησαν, αἱ μὲν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ σεβασμ. τοποτηρητοῦ, αἱ δὲ διὰ τῶν πατριαρχικῶν κληρικῶν ὑποκλήλων.

Ἡ ἀμερικανικὴ ἱερὰ ἀποστολὴ, ἡ προχθὲς, 11 μεσοῦντος, ἀναχωρήσασα εἰς Εὐρώπην, ἀπετελεῖτο ἐκ τῶν πανιερ. ἐπισκόπων Καρόλου Ἀνδέρσον τοῦ Σικάγου, Βόττ ἱϊνσεντ τῆς συμπολιτείας Ὀχάνα, καὶ Οὐέλλερ τῆς συμπολιτείας Φὸν-δε-Λάκ, καὶ τῶν ἀδισμ. πρεσβυτέρων Πάρσινς, καὶ Τάλλδοτ Ρόγερς, τοῦ καὶ ἀρχιδιακόνου (ὁ τίτλος παριστὰ βαθμὸν ὄχι ἱερατικόν).

Ῥώσσοι ἀρχιερεῖς. Ἐκ τῶν ἐνταῦθα παραμενοντων ρώσων ἀρχιερέων ἀνεχώρησαν εἰς Νοβορωσίσκην τὴν ἐβδομάδα ταύτην οἱ πανιερ. ἀρχιεπίσκοποι Κισνοβίου κ. Ἀναστάσιος καὶ Ἀκατερινοσλάβ κ. Ἀγαπτιός.

Ἐξ Ἀθηνῶν ἀγγέλλεται ὅτι εἰς τὸ ἔκτακτον ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον προσετέθη ὁ διατριβὸν παρ' ἡμῖν πανιερ. μητροπολίτης Ἰμβροῦ κ. Πανάρετος, ἀντὶ τοῦ παραιτηθέντος ἐπισκόπου Ρεθύμνης κ. Τιμοθέου. Κατ' ἐπιστολᾶς ἐκείθεν, ἐγένετο ἐνστάσις ἐκ μέρους τῶν εἰς τὸν πατριαρχ. οἰκουμενικὸν θρόνον ὑποκειμένων ἐπιμητροπολιτῶν Κρήτης καὶ Ἰωαννίνων, ὅτι ἀρμοδίᾳ πρὸς δίκην αὐτῶν ἀρχὴ ἔστιν ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης καὶ ἡ ὑπ' αὐτὸν ἱερὰ σύνοδος.

Η ΕΚΚΛ. ΑΛΗΘΕΙΑ ἐκδίδεται κατὰ πᾶν Σάββατον.

Συνδρομὴ ἔτησια προκαταβαλλομένη καθ' ὅλον τὸ ὀθμ. μενικὸν κράτος: λίραι 2, διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοτικασκελούς 1, ἐν τῇ ἑυτερικῇ φέρῃ. 50.—Πᾶσα αἴτησις ἢ χρηματικὸν ἔμβασμα ἀπευθυντέα ἐπ' ὀνόματι τοῦ προέδρου τῆς διευθυνοῦσας ἐπιτροπῆς σεβ. μητροπολίτου Φιλαδελφείας κ. Χρυσόστομου Πάουδ πληρωμὴ δέον ἀπαραίτητως νὰ φέρῃ τὰς ἀπογραφὰς αὐτοῦ τε καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ λογιστηρίου τῶν Πιστοπραξιῶν κ. Κ. Ξωαννίδου ως ταμίου, μετὰ τῆς σφραγίδος τοῦ φύλλου.

Υπεύθυνος Μ. Ι. ΓΕΔΕΡΝ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΔΕΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Συνδρομὴ ἑτησίᾳ προκαταβυλλομένη

Συνδρομὴ ἑτησίᾳ Λ. Τ. 2, διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 1. Ἐν τῇ ἔσωτερικῇ φρ. 50.

ΗΧΗΡΑ ΠΑΡΑΦΩΝΙΑ

Τὸ παγκόσμιον ἄσμα τῆς εἰρήνης καὶ τῆς συναδελφώσεως τῶν λαῶν τὸ ὁποῖον σύμπασα ἡ ἀνθρωπότης ἐξερχομένη ἐκ τῶν δεινῶν καὶ δοκιμασιῶν τῆς ἀλληλοκτονίας ψάλλει εἰς τὸν θρίαμβον τῶν νέων ἠθικῶν ἀρχῶν, αἵτινες μέλλουσι ἵνα πρυτανεύσωσιν ἐν ταῖς σχέσεσι τῶν ἔθνῶν καὶ τῶν λαῶν, ταράττει ἀπὸ τινος μίας παραφωνίας λίαν ἠχηρά, ὡς ἐκ τοῦ τύπου ἐκ τοῦ ὁποῦ προέρχεται, τῆς ὁποίας δὲ ἡ θλιβερὰ ἐντύπωσις εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸ ὕψος ἀφ' οὗ ἀπορρέει αὕτη.

Μετέχουσαι καὶ ὄλαι αἱ χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι, συνφθὰ τῇ φυσικῇ αὐτῶν κλήσει τῆς παγκοσμίου πανδαισίας καὶ τοῦ ἑορταστικοῦ συναγερμού ὅστις δονεὶ ἅπασαν τὴν ἀνθρωπότητα, μὲ φωνῇ ἐσπευσαν ὅπως ἀνταλλάξωσιν ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν ἐπὶ τῇ πανηγυρικῇ ἀποκαταστάσει τῶν κοινωνικῶν ἀρχῶν τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας, διὰ τῆς δημιουργίας τῶν νέων ἠθικῶν ὄρων τῶν ὑπὸ τῆς παγκοσμίου συναδελφώσεως διαγραφομένων. Ταυτοχρόνως σχεδόν, ἐνῶ ἡ Μ. Ἐκ-

κλησία ἐδέχετο πρόσκλησιν τῆς σκανδιναυκῆς Ἐκκλησίας περὶ συμμετοχῆς εἰς τὸ παγχοριστιανικὸν συνέδριον τῆς Οὐψάλης καὶ ἀντήλασεν ἀδελφικὰ γράμματα μετὰ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας στοχαζόμενα τὴν σύσφιγξιν τῶν ἀρχῆθεν ὑφισταμένων ἀδελφικῶν μεταξὺ τῶν δύο ἐκκλησιῶν σχέσεων, προτάσει τοῦ Σεβ. Τοποτηρητοῦ, ἀπεφάσισεν ὅπως καλέσῃ τὰς χριστιανικὰς Ἐκκλησίας εἰς συνεννόησιν πρὸς σύστασιν ἀναλόγου πρὸς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν Κοινωνίας τῶν Ἐκκλησιῶν, μελλούσης νὰ συνδέσῃ τὰς χριστιανικὰς Ἐκκλησίας ἐν τῇ διεξαγωγῇ τοῦ ἠθικοπλαστικοῦ αὐτῶν ἔργου καὶ τῇ διαπαιδαγωγῇ τῶν κοινωνιῶν διὰ τῆς ἀμοιβαίας ἀλληλεγγύης καὶ συνεργασίας ἐν τῇ κοινῇ ταύτῃ σταδιοδρομίᾳ.

Πρὶν ἤδη ἡ πρόσκλησις αὕτη τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἐνσαρκωθῆ καὶ προβληθῆ ταῖς λοιπαῖς Ἐκκλησίαις μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης συγκεκριμένης διατυπώσεως ἐπέροχο τὴ πρόσκλησις τῆς Ἐπισκοπιανῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀμερικῆς ἠτις δι' εἰδικῆς ἀντιπροσωπείας ἐκ τῶν περιφανεστέρων φυσιογνωμιῶν τῶν μελῶν αὐτῆς ὑπέβαλε πάσαις τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας τὰς προτάσεις αὐτῆς περὶ συγκλήσεως

ὕπὸ τὸ ἄνωθι πνεῦμα παγκοσμίου χριστιανικοῦ συνεδρίου, ἡ δὲ Μ. Ἐκκλησία ἐν αὐτοῖς τοῖς κόλποις αὐτῆς δεχομένη καὶ προσαγορεύουσα τοὺς ἀποστόλους τῆς εὐγενοῦς πρωτοβουλίας, ἄσμενος παρεῖχε τὴν συγκατάθεσιν αὐτῆς καὶ συνῴδευε διὰ τῶν θερμότερων αὐτῆς εὐχῶν τοὺς σεμνοὺς ἐργάτας τῆς χριστιανικωτάτης ἡμνεύσεως.

Τὴν παγχριστιανικὴν ὁμως ταύτην συναυλίαν ταράσσουσιν ἀπὸ τινος παράφρονος ἀποστοφαί, οὐ μόνον ἀντιτιθέμενοι πρὸς τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν καὶ τὴν ζωηρὰν ζύμωσιν ἣτις διαγράφεται μεταξὺ τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν πρὸς ἀναζωογόνησιν αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ προκλητικῶς σκανδαλίζουσαι τὰς χριστιανικὰς συνειδήσεις διὰ τὰς ὑπερφιάλους ἀξιώσεις ἃς ἡμῖν ἀκόμη νὰ προβάλλῃ ἡ Ἐδρα ἐκείνη, κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τῆς ἱστορικῆς μεταστροφῆς καθ' ἣν προβάλλει ἐπιμόνος καὶ ἐπειγόντως ζήτημα σοβαρὸν διὰ τὴν κοινωνικὴν τῆς Ἐκκλησίας δράσιν, τὸ τῆς προσαρμογῆς αὐτῆς πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν περιστάσεων διὰ τῆς κοινῆς συνδρομῆς καὶ τῆς ἐστρατείας ἣν αἱ χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι θὰ ἀναλάβωσιν ἐν ὀνόματι τοῦ Εὐαγγελίου πρὸς προώπισιν τῶν χριστιανικῶν κοινωνιῶν ἀπὸ ξένων καὶ ἀνατρεπτικῶν κηρυγμάτων καὶ ἐκλήσεων.

Ἀρνεῖται αὕτη νὰ μετᾶσῃ τῆς κοινῆς συνεργασίας τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν ὀχυρομένη ὀπισθεν τῶν ἀμετακινήτων αὐτῆς ἀπόψεων, τὰς ὁποίας ἀναγαθοῦσα εἰς περιοριστὴν δογματικῶν ἀληθειῶν ἀπαιτεῖ καὶ σήμερον εἶναι νὰ ἐπιβάλῃ πρὸς ἄρσιν τῶν ὑφισταμένων διαφορῶν. Ἀλλὰ ἀκριβῶς πρὸς ἀποτροπὴν τῶν προστριβῶν ἐκείνων αἰτινες ἤγειραν τὸν φραγμὸν τῆς διαστάσεως, αἱ χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι βᾶσιν τῶν ἐνεργειῶν αὐτῶν εὐθεντο, καὶ ἡ Μ. Ἐκκλησία ταύτην τὴν ἀρχὴν εὐθὺς ἀμέσως διεκήρυξεν, ὅπως ἀποφύγῃ τὰς ἀγόνους συζητήσεις αἰτινες ἠδύναντο νὰ ὀξύνωσι ψυχρότητας, ὧν τὴν ἄρσιν ἐπιζητοῦσι, χάριν δὲ καὶ μόνον τοῦ κοινωνικοῦ ἔργου

τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀναζωογόνησιν τοῦ χριστιανικοῦ πνεύματος παρὰ ταῖς κοινωνίας συνασπισθῶσιν αὐταὶ ἐν τῇ κοινῇ κατευθύνσει καὶ ὄχι τῇ ὑποκινήσει ἀλλήλων ἀναζητοῦσα τὴν εὐόδωσιν τοῦ κοινῶς ἔργου.

Τὸ πρᾶγμα καίτοι δυσκόλως πιστευτὸν δὲν μᾶς ἐκπλήττει, διότι αἱ μακρὰ παραδόσεις αἰτινες ἀπετέλεσαν τὸν αἰώνιον γνῶμονα τῆς καθόλου πολιτείας τῆς Ἐδρας ἐκείνης, πᾶν ἄλλο ἢ προσαρμογὴν πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς ἀμοιβαίας ἄνοιχῆς καὶ τῆς καθαρῶς πνευματικῆς κλήσεως τῆς Ἐκκλησίας ἐπιτρέπουσι ἀντιληθῆσαι δὲ καὶ κληροδοτηθῆσαι παρὰ περιβάλλοντος μηδὲν τὸ κοινὸν ἔχοντος πρὸς τὸ δημοκρατικὸν πνεῦμα τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τὰς λαϊκὰς καὶ φιλελευθέρους ἀρχὰς αἰτινες σήμερον πνέουσι καὶ ἀναζωογονοῦνται καὶ ἐν τῇ ἀνακαινίσει τῶν ὁποίων εἴπερ τις καὶ ἄλλος ἢ χριστιανικὴ διδασκαλία δικαιοῦται νὰ μετᾶσῃ, καὶ ἀποτελοῦσαι τὸν ἀποκλειστικὸν τίτλον ἐπιβολῆς καὶ κύρους ἐκκλησιαστικοῦ ἐφ' ὧν στηρίζεται τὸ ἀγέρχων ἐκεῖνο οἰκοδόμημα, εἶναι πολὺ φυσικὸν νὰ μὴ δύνανται νὰ συμβιβασθῶσιν πρὸς τὰς καθαρῶς χριστιανικὰς ἀρχὰς τῆς ἰσοπεδώσεως ἐν τῇ αὐτῇ κλήσει καὶ νὰ κατέλθωσιν ἐν ἴσῃ μοίρᾳ πρὸς πάσας τὰς Ἐκκλησίας εἰς τὸ στάδιον τῆς κοινωνικῆς δράσεως.

Τοῦτο μόνον ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ μετέλθωσι ποιάνα τινα ἐπιφύλαξιν ἐν τῇ διατυπώσει τῶν βλέψεων καὶ θεωριῶν αὐτῶν οἱ χειρισταὶ καὶ θεματοφύλακες τῶν ζηρῶν παραδόσεων ἐκείνων, τὴν στιγμὴν δὲ καθ' ἣν εὐρίσκονται ἔτοιμοι νὰ ἀρνηθῶσι τὴν συνδρομὴν αὐτῶν εἰς τὸ χριστιανικὸν ἔργον, τὸ ὁποῖον εἶδει νὰ ἀποτελῇ τὴν κυρίαν αὐτῶν κλήσιν, νὰ φεῖδωνται τοῦ ἁγίου πνεύματος καὶ τῶν δικαίων τῶν ἄλλων καὶ μὴ προβάλλωσι διὰ τῶν σκανδαλωδῶν αὐτῶν διακηρύξεων νέας προκλητικὰς θεωρίας δυναμένας νὰ ἀναζωογονήσωσιν ἀρχαία μίσση

καὶ πάθη τῶν ὁποίων ὁ χρόνος πειράται νὰ μετριάσῃ τὴν ὀξύτητα.

Αἱ ἐξ ἀφορμῆς ἐνὸς ἱστορικοῦ ναοῦ δηλώσεις τῶν αὐτῶ τοῦλάχιστον ἀποδεικνύουσι χωρὶς δὲ νὰ παρίσταται ἡ ἀνάγκη νὰ εἰσελθῶμεν εἰς τὴν ἀναίρεσιν τῶν ἀνοήτων ἐρεσχειῶν αἱ ὁποῖαι τόσον ἐπιπολαίως ἐκείνη τοῦσι νὰ πλαστογραφήσωσι τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν, δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ διαπιστώσωμεν μετ' εὐλόγου δυσφορίας τὸ γεγονός τοῦ ὑψίστου ἐνδιαφέροντος ὅπερ ἐπιδεικνύεται ὑπὲρ αὐτοῦ, καθ' ἣν στιγμὴν οἱ ἄμεσοι αὐτοῦ δικαιοῦχοι προβάλλουσι τὸ ζήτημα τῆς μελλούσης αὐτοῦ τύχης. Τὴν ἐποχὴν ἀκριβῶς καθ' ἣν ὁ ἀνατολικὸς χριστιανισμὸς διεξάγων τὴν φοβερὰν αὐτοῦ περιβωμῶν καὶ ἐστιῶν πάλιν ἐγκατελίπετο μόνος ἵνα ἀντιμετωπίσῃ τὸν φοβερὸν χεῖμαρρον καὶ ἐπιτεν ὑπὸ τοὺς ὄνειδισμοὺς καὶ τὰ σαρκαστικὰ μειδιήματα τῶν σημερινῶν ἀνταπαιτητῶν ἐντὸς δὲ τῆς ἐστίας ἐκείνης κατέθετε τὴν παρακαταθήκην τῆς κληρονομίας αὐτοῦ, καὶ τοὺς θόλους ἐκείνους καθίστα μετόχους τῆς φοβερᾶς αὐτοῦ ὀδύνης καὶ συμφορᾶς, οἱ σήμερον τίτλους ἰδιοκτησίας προβάλλοντες διὰ τῆς περιφροφρονητικῆς αὐτῶν ἡδιαφορίας ἀνωμολόγουν τὴν ἔλλειψιν παντὸς δεσμοῦ μετὰ τῶν κειμηλίων τὰ ὁποῖα ἀφίνοντο ἔρμαια τῆς τύχης αὐτῶν. Ἐνῶ δὲ καὶ ὅλον τὸ μακρὸν διάστημα τῆς δοκιμασίας καὶ τῶν δεινῶν αὐτοῦ ὁ ἑλληνικὸς χριστιανισμὸς ἐκεῖθεν ἐνεπνέετο τὰς ἐλπίδας αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τοὺς θόλους ἐκείνους ἐπλαττε τὰ ὄνειρα τῆς μελλούσης ἀπολυτροφώσεως αὐτοῦ, οἱ σημερινοὶ διεκδικηταὶ τῆς παρουσίας αὐτοῦ ξένοι ἀπολύτως θεαταὶ ἀδιαφόρως ἡτένιζον τὴν ἐξέλιξιν τῶν τυχῶν αὐτοῦ.

Σήμερον οὗτοι, πάντοτε ἐπιτήδειοι τῶν γεγονότων καὶ ἰσῶν περιστάσεων ἐρμηνευταί, ἐπικαλοῦνται πράξεις τὰς ὁποίας αὐτοὶ οὗτοι κατεπάτησαν καὶ ἀνειτάσσουν ἰσχυρισμοὺς τοὺς ὁποίους ἀνήρρεσεν αὐτὴ ἡ ἱστορικὴ αὐτῶν πολιτεία καὶ μακροαῖον τακτικῆ.

Εἶνε θλιβερόν, πολὺ θλιβερόν, τὸ θέαμα τῆς ἐπιμονῆς εἰς τὰς παλαιὰς καὶ τόσον πλεόν πανηγυρικῶς ἀποκαλυφθείσας μεθόδους τὸ ὁποῖον ἐπέπρωτο καὶ πάλιν νὰ μᾶς παρουσιάσωσιν οἱ κύκλοι ἐκεῖνοι.

Ἡ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ

Ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἔκκλησις τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Χερσῶνος ἐπαρκῶς διαγράφει τὴν οὐκράν καταστάσιν εἰς ἣν τὸ ρωσικὸν Κράτος καὶ ἡ ρωσικὴ κοινωνία περιήλθεν ὑπὸ τὸν ἀπαισιον ἐξήδילταν τοῦ μολοσεδικισμοῦ. Ὁ ρωσικὸς λαὸς ἐπλήγη εἰς τὰ καιρία, ἐγένετο τὸ ὄργανον καὶ τὸ θῦμα μίσε ὄργανωμένης σφαίρας λυμενῶν, ὅτινες ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἀπαλλαγῆς αὐτοῦ ἀπὸ τῆς κυριαρχίας τῶν κεφαλαιοκρατικῶν τάξεων ὤθησαν αὐτὸν εἰς τὴν φοβερωτέραν ἀναρχίαν καὶ κατέστησαν αὐτὸν ἔρμαϊον τῆς ἠθικῆς καὶ κοινωνικῆς ἐξαρθρώσεως ἧτις μαίνεται ἐν Ρωσίᾳ. Ἡ ἀγρία θύελλα ἡ ἐξαπολυθεῖσα ἐναντίον τῆς κοινωνικῆς συστάσεως τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ καὶ τοῦ θεματοφύλακος τῆς ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, τῆς ρωσικῆς Ἐκκλησίας, ἐπὶ τοῦ σώματος τῆς ὁποίας ὀρχεῖται ἀναιδῶς ἡ μολοσεδικὴ ἀκολασία, ληστεύουσα τὰς Ἐκκλησίας, διώκουσα καὶ θανατοῦσα τοὺς ἀρχηγοὺς αὐτῆς καὶ βίᾳ ἀποτρέπουσα τῶν ρωσικῶν λαδν τῆς ἐπιτελέσεως τῶν θρησκευτικῶν αὐτοῦ καθκόντων, ὑπὸ τὸ πρόσχημα καὶ τὴν ἀνάθικον σημαίαν τῆς ἀπαλλαγῆς αὐτῶν ἀπὸ ἀπρηχαιωμένων προλήψεων, καὶ αἱ νέαι καὶ ἀνήκουστοι ἀρχαὶ τὰς ὁποίας κηρύττουσιν οἱ ἐργάται τῆς κακοδαιμονίας τῆς μεγάλης χώρας, δὲν εἶναι δυνατόν ἢ νὰ εὕρισκωσι τὸν ἰσχυρότερον ἀντίκτυπον εἰς τὴν ἀδελφικὴν καρδίαν τῆς Μ. τοῦ Χρ. Ἐκκλησίας, ἧτις μετέχουσα εἰς τὴν ὀδύνην καὶ τὰς δοκιμασίας τῆς ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἰδιόζουσαν δοκιμάζει συντριβὴν μὴ δυναμένην τελεσφόρον νὰ παρῶσῃ τὴν ἀρωγὴν αὐτῆς πρὸς διδῶσιν αὐτῆς ἀπὸ τῶν φρικτῶν αὐτῆς βασανιστηρίων.

Οὐχ' ἥττον εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης στιγ-

μῆς, ἅμα τῇ ἐμφανίσει τῆς φοβερᾶς μάστιγος ἐσπευσεν ἡ Μ. Ἐκκλησία ὅπως διερμηνεύσῃ ἀπὸ τῶν σπηλαίων τούτων τὴν ἀποτροφὴν αὐτῆς πρὸς τὰ τερατουργούμενα καὶ τὴν ὀδύνην αὐτῆς ἐπὶ τοῖς δεινοπαθήμασι τῆς πασχούσης ἀδελφῆς Ἐκκλησίας.

Ἄμα δὲ δὲν ἔλλειψεν ὅπως ἐγκαίρως ἀποκαλύψῃ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου τὸ μέγεθος τοῦ συντελουμένου ἐκεῖ κακοῦ καὶ τὴν προβάλλουσαν ἀπειλὴν κατὰ τοῦ κοινωνικοῦ καθεστώτος, ὑποβάλλουσα εἰς τὴν κρίσιν καὶ ἐκτίμωσιν τῆς παγκοσμίου πεπολιτισμένης δημοσίας γνώμης τὰς ἐκθέσεις τὰς διαζωγραφεύσας τὰς ἐγκληματικὰς ἐνεργείας καὶ τὰ φονικὰ μέτρα ἅτινα μετέρχοντο οἱ τελεσιουργοὶ τῆς ρωσικῆς ἀναστατώσεως πρὸς ἐπικράτησιν τῶν ἀνοσιῶν ἀρχῶν αὐτῶν. Δύναται δὲ μέχρι τινὸς νὰ θεωρήσῃ ἑαυτὴν εὐτυχὴ διότι ὁ ἑλληνικὸς λαός, ἀναλογιζόμενος τὸν ὀφειλόμενον εὐγνώμονα φόρον, ἐσπευσε ὅπως προτάξῃ ἑαυτὸν πρὸς ἀπαλλαγὴν τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ ἀπὸ τῆς φοβερᾶς λύμης. Ἡ Μ. Ἐκκλησία μετὰ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ εὐμνήμων πάντοτε τῆς συνδρομῆς τὴν ὁποίαν ἡ ἁγία Ρωσία ἢ μὴ παραχθεῖσα ὑπὸ ἀλλοτρίων δαιμονίων καὶ μὴ παρασυρθεῖσα ὑπὸ ξένων πρὸς τὴν χριστιανικὴν ἀλληλεγγύην σχεδίων, ἢ ἀληθῶς δουλεύσασα ταῖς μεγάλας παραδόσεις ὧν ἡ ἰσχὺς πλειστακίς ἀπέβη εὐεργετικὴ κατὰ τοὺς μακροὺς χρόνους τῶν δοκιμασιῶν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ δὲν θά παύσῃ ἀκολουθεῖσα τὰς ὑποδείξεις τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ ἀλληλεγγύης καὶ μετὰ τῆς ζωηρόταρας καὶ τῆς μᾶλλον ἐντεταμιμένης μερίμνης ἀκολουθεῖσα τὰς ἐπαδύτους περιπετείας τῆς ρωσικῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ, σταθερὸν αὐτῆς μέλημα ἔχουσα πῶς νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἐπούλωσιν τῶν πληγῶν τοῦ πάσχοντος ἀδελφοῦ λαοῦ καὶ τὸν ὀριστικὸν θρίαμβον τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν καὶ τὴν πλήρη ἀπαλλαγὴν τῆς Ρωσίας ἀπὸ τῆς φοβερᾶς θεομηνίας.

ΤΑ ΕΝ ΡΩΣΙΑ

Ὡς διασκορπίζεται τῆδε κάκεισε ποίμνιον συννεπείᾳ ἐπιδρομῆς ἀγέλης αἰμοβόρων λύκων, οὕτω φεύγοντες τὴν ἐνοκήψασαν ἀληθῆ θεομηνίαν τῶν Μπολσεβίκων, τῶν ἀρνητῶν τούτων πάσης ἠθικῆς τάξεως, διεχύθησαν ἀνὰ τὰ διάφορα ἑλληνικὰ κέντρα τῆς Ἀνατολῆς οἱ τέως δυνάμει καὶ πλούτῳ κομῶντες καὶ νῦν καὶ ἐν ἀτυχήμασιν ἀδελφοὶ ὁμόδοχοι Ρῶσοι. Ἀπηλλαγμένοι ἀπὸ ἑκατονταετηρίδων πάσης βαρβαρικῆς ἐπιδρομῆς καὶ πίεσεως καὶ μόνον ἐν ἑαυτοῖς στενοχωρούμενοι διὰ τὸν καταθλιπτικὸν τῆς ἀπολυταρχίας ζυγόν, ἐμφανίζονται πάντῃ ἀπαράσκευοι εἰς τὴν καταλαβούσαν αὐτοὺς ἀνήκεστον συμφορὰν καὶ εὐλόγως θλίβονται καὶ δυσανασχετούσιν. Ὁ ὀρθόδοξος ἑλληνικὸς λαὸς ἀναμνησκοόμενος τῶν εὐεργεσιῶν, ἃς ἐν τῷ παρελθόντι ἀπῆλαισε παρὰ τῆς κραταιᾶς ὁμοδόξου Ρωσίας, τῆς ἐπὶ μακροῦς αἰῶνας ἀναγνωρισμένης προστάτιδος τῶν ἐν Ἀνατολῇ ὀρθοδόξων, λησιμονεῖ τὰς πικρίας, ἃς κατὰ τὰς τελευταίας ἰδίᾳ δεκαετηρίδας ἐπότισεν αὐτὸν ἡ ἀκόρεστος μεγαλομανία τῶν Πανσλαβιστῶν, οἵτινες ἐν τῇ μεταστροφῇ πρὸς τὰ ἔξω τοῦ πνεύματος τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ ἐνόμιζον ὅτι εὗρισκον τὴν πρόχειρον θεραπείαν τῆς ἐσωτερικῆς γαγγραινης, μετὰ εὐλικρινοῦς καὶ ἀπροσποίητου διαθέσεως συμμαρτίζοντες τὴν θλίψιν καὶ στενοχωρίαν τοῦ ἀδελφοῦ ρωσικοῦ λαοῦ. Ἐνῶ δὲ ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις δι' ὧν διαθέτει ἐφθονωτέρων μέσων προσέρχεται παντοιοτρόπως ἐπίκουρος εἰς τοὺς πλημμυρήσαντας τὰς παραλίους αὐτῆς πόλεις ρώσους πρόσφυγας κατὰ πολλὰς μυριάδας ἀξάνοντες τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπὸ ἐτῶν ἤδη μακρὰν τῶν ἐστίων αὐτῶν δειωγμένων καὶ εἰς τοὺς κόλπους τῆς φιλοστόργου μητρὸς Ἑλλάδος καταφυγόντων ὁμοεθνῶν ἀδελφῶν, ἡ Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, αὐτὴ παλαιούσα κατ' ἀνυπερβλήτων δυσχειρῶν πρὸς ἐπούλωσιν τῶν παντοειδῶν

Υπεύθυνος Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

πληγῶν, ἃς διήνοιξεν εἰς τὸ σῶμα αὐτῆς ἢ ἀποτρόπαιοι κομιτατικὴ κυβέρνησις, ἀδυνατεῖ μὲν ἰσως ὑλικῶς νὰ ἀνταποκριθῇ πρὸς τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς τῶν ἀδελφῶν Ρώσων, οὐδόλως ὁμως παραμένει ἀδιάφορος πρὸς αὐτὴν τοσοῦτ' ἄλλοι, ὅσ' ὑψύματα τῆς μανίας τῶν Μπολσεβίκων ἀποτελοῦσι κατ' ἐξοχὴν ὁ κληρὸς καὶ οἱ Ἱεράρχαι τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας. Εἶνε γνωστὰ ἤδη ἐκ τῶν ἄλλοτε δημοσιευθεισῶν ἐπιστολῶν τῆς ρωσικῆς Ἱεραρχίας τὰ καταλαβόντα τὴν ὀρθόδοξον Ρωσικὴν Ἐκκλησίαν δεινά. Πολυάριθμοι ἐπίσκοποι καὶ ἱερεῖς ἔπεσον θύματα τῆς θηριωδίας τῶν Μπολσεβίκων, διότι ἐθεωρήθησαν ἀντίθετοι πρὸς τὰς ἀνατρεπτικὰς πάσης κοινωνικῆς τάξεως ἰδέας αὐτῶν ἢ ἔσχον τὸ θάρρος νὰ ἐλέγξωσιν αὐτοὺς δημοσίᾳ ὡς ἀθετοῦντας τὰς ἐπαγγελίας, ἃς εἶχον δαψιλεύσῃ εἰς τὸν ρωσικὸν λαόν, ὅτε κατέλυον τὸ πρῶην καθεστῶς καὶ ἀνελάμβανον τὴν ἐξουσίαν. Οἱ ἱεροὶ ναοὶ καὶ τὰ μοναστήρια ἐβερβλώθησαν, ἢ ἐκκλησιαστικὴ περιουσία διηρπάγη καὶ ἐδημεύθη καὶ πᾶν ὄσιον καὶ ἱερὸν ἐποδοπατήθη. Αἱ πληρεῖς ἄλγους καὶ ὀδύνης αὐταί φωναὶ τῆς θηριομαχούσης ὀρθοδόξου Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, εὗρον συμπαθεστάτην ἠχώ ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς Μητρὸς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἣτις ἔσπευσε κατὰ καθήκον ἀμέσως δι' εὐχῶν καὶ παραμυθητικῶν γραμμάτων νὰ ἐνισχύσῃ ἐν τῷ ἀγῶνι καὶ κρατύνῃ ἐν τῇ ὑπομονῇ καὶ τῇ ἐλπίδι τὴν φιλόστοργον θυγατέρα ρωσικὴν Ἐκκλησίαν. Καὶ ἤδη ὅτε φεύγοντες μετὰ μεγάλου μέρους τοῦ ποιμνίου αὐτῶν τὴν μανίαν τῶν δικαίων ἱκανοὶ ἐκ τῶν ἐπισκόπων καὶ τῶν ἱερέων τῆς ρωσικῆς Ἐκκλησίας κατέφυγον εἰς τὴν βασιλεύουσαν, ἢ Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία προθύμως ἀνοίξασα τὰς ἰδίας ἀγκάλας πρὸς ὑποδοχὴν καὶ στέγασιν ἑκατοντάδων ρωσικοῦ λαοῦ ἐν τῷ εὐρρεπῇ μεγάρῳ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, ἰδιαιτέραν ἐπεδείξατο πρόνοιαν ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν παραμυθίαν καὶ περιποίησιν τῆς αὐτοῦ φιλοξενουμένης ρωσικῆς ἱεραρχίας. Ἄνα-

δημοσιεύοντες δι' ἐνταῦθα τὴν Ἐκκλησίαν, ἢ ὁ ἐκ τῶν διατρεπῶν αὐτῆς λειτουργῶν Μητροπολίτης Ὀδησοῦ καὶ Χερσῶνος Ἰλλάτων πρὸ τινος ἀπῆρθυνε πρὸς τοὺς ἀπανταχοῦ ἐπισκόπους πρὸς παντοειδῆ ἐπικουρίαν τοῦ πάσχοντος ρωσικοῦ λαοῦ δι' ἐλπίδος ἔχομεν, ὅτι καὶ οἱ ἡμέτεροι ὁμογενεῖς προθύμως θὰ ἀνταποκριθῶσι πρὸς αὐτὴν δι' ἔργων ἀποδεικνύοντες τὴν ὀφειλομένην εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν ὀρθόδοξον ρωσικὸν λαόν.

† Σ. Γ. Σ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΛΑΤΩΝΟΣ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΘΑΒΕΣΟΥ ΚΑΙ ΧΕΡΣΩΝΟΣ

Πρὸς τοὺς ἀγιωτάτους πατριάρχας, πανιερωτάτους μητροπολίτας, ἀρχιεπισκόπους, ἐπισκόπους καὶ πρὸς πάντας ἐν γένει τοὺς σεβασμιωτάτους ἀρχηγοὺς τῶν χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν καὶ ὁμολογιῶν.

Πλάτων, ταπεινὸς μητροπολίτης Χερσῶνος καὶ Ὀδησοῦ ἐν Ρωσίᾳ, ὁ πρεσβύτατος πάντων τῶν ἀρχιερέων τῆς Ὀρθ. Ρωσ. Ἐκκλησίας τῶν ὑπολειφθέντων ἐν τῇ ζωῇ καὶ ἐλευθερίας ἀπολαύοντων διὰ τῆς ἀδελφικῆς εἰρήνης εὐχεται καὶ τήνδε ἀκοστέλλει μετὰ δακρύων παρόλυσιν.

Ἡ δικαία καθ' ἡμῶν κινηθεῖσα ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐξακολουθεῖ μαστιζοῦσα τὴν ἀτυχῆ Ρωσίαν. Τὰ μέγιστα τοῦ χριστιανικοῦ ρωσικοῦ λαοῦ θὰ νὰ ἔξικοντο εἰς τὸ μὴ περαιτέρω. Χριστιανικὸς λαὸς ὑπερεκτὸν ἐκατομμυρίων ἀπόλλυται. Στεροῦμαι τῆς δυνάμεως καὶ λόγου πρὸς περιγραφήν τῆς μεγίστης θλίψεως καὶ φρικῆς τῆς συγχρόνου ἡμῖν ρωσικῆς τραγωδίας. Ἡ παγκόσμιος ἱστορία οὐδὲν τοιοῦτον γινώσκει. Ἡ πίστις τοῦ εὐσεβεστάτου τῶν λαῶν κατέπεσεν, ἐνεκαίχθη, ἐκηλιδώθη. Τὸ ἡμῖς τῆς καὶ ἄλλως εὐαριθμοῦ ρωσικῆς ἀνεπτυγμένης τάξεως ἐξηφανίσθη. Ἡ ρωσὶς γυνὴ ἢ περιγραφεῖσα ὑπὸ τοῦ Πούσκιν, Τουργένιεφ καὶ ἄλλων καλλιτεχνῶν τοῦ ρωσικοῦ λόγου ἐβιάσθη καὶ ἐξυβρίσθη. Τὰ παῖδια δυνμηθῶς ἐποδοπατήθησαν. Ἡ κυβερνητικὴ μηχανὴ ἐξηφανίσθη ἢ γαργάλα παρήλυσε, τὰ ὀικονομικὰ τῆς χώρας τελείως ἐξηντήθησαν.

Τὰ ἐν Ρωσίᾳ συμβαίνοντα οὐδὲν κοινὸν ἔχουσι πρὸς τὸν σοσιαλισμὸν ἢ τὸν κοινωισμὸν ἢ τὰς ἄλλας

μορφῆς τοῦ δημοκρατικοῦ τύπου τῆς διοικήσεως τῶν λαῶν. Τοῦτο ἐξήγγειλε καὶ ἡ ἐν Βέργη σοσιαλιστικὴ συνδιάσκεψις, ἡ καταδικάσα τὸν ρωσικῆς μολεβι- σμὸν ὡς διαργανωμένον ἐκβιασμὸν καὶ τελίαν ἀρνη- σιν τῆς ἐπαναστάσεως. Οἱ ὠραῖοι λόγοι τοῦ Ἰωσήφ Ρέιναξ ἐν τῇ παρουσίᾳ «Φιγαρώ» μέχρι φωτογραφικῆς ἀκριβείας ἔξαικίζουσι τὰ ἐν Ρωσίᾳ συμβαίνοντα ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ μολεβισμοῦ ὡς ὁμοίαν τῇ ἐν τῇ Ἰδίᾳ τοῦ Δάντου κατάστασιν βασιανιστρίων, κοπε- τῶν, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἀπηύθησαν καὶ αὐτοὶ οἱ Σῖναι δῆμοι οἱ ὀδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ τουδαίου Λέμπα Κι- προστέιν.

Δέομαι πάντων ὑμῶν, ἀδελφοί, ὑποστηρίζετε καὶ ἐνισχύσατε, ἂν μὴ δύνασθε νὰ σώσητε ἓνα μίγαν λαὸν ἀπολλόμενον· ἐνισχύσατε αὐτὸν διὰ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν προσευχῆς πρὸς σωτηρίαν ἀντικειμένης χώρας. Καλέσατε τὰ ποιμνία ὑμῶν πρὸς θερμὴν προ- σευχὴν, ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, ὡς τοῦτο ἤδη ἔπραξεν ὁ σε- βασιμώτατος πριμαῖος τῆς ἀγγλικανικῆς ἐκκλησίας. Ἰκετεύσατε τοὺς ὁμογενεῖς ὑμῶν ὅπως βοηθήσωσι τὸν ἀτυχῆ λαόν, τὸν ἐμπεσόντα εἰς χεῖρας ληστῶν (Λουκ. 10 30). Καλέσατε τὰ φιλανθρωπικὰ ὑμῶν ἠω- ματεῖα καὶ τοὺς συνδέσμους πρὸς ταχύτεραν βοή- θειαν τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ. Πείσατε τὰς παρ' ὑμῖν γυ- ναῖκας· ἵνα σκεύωσι καὶ ἀπομάξωσι τὰ μικρὰ δά- κρυα τῶν ρωσοῖδων μητέρων, ἀδελφῶν καὶ θυγατέ- ρων, θρηνησῶν ἐκβιαζόμενων ὑπὸ τῶν τεράτων τοῦ ἔθου ἐν ἀνθρωπίνῃ μορφῇ. Εἶπατε εἰς τοὺς νεανί- σκους ὑμῶν καὶ τοὺς παῖδας ἵνα ἱκετεύσωσι τοὺς πατέρας αὐτῶν πρὸς βοήθειαν καὶ σωτηρίαν τῶν ἀτυχῶν ῥώσων παιδίων, ἀσυμπαθῶς φρονεομένων ὑπὸ τῶν ἀγρίων ἀνθρωπομόρφων θηρίων.

Εἰς τὰς ἀνωτέρας τῆς Ρωσσίας δοκιμασίας ἐπ' ἐ- σχάτων φροστέθη μία ἔτι ἡ φρικωδέστατη, ὁ λι- μὸς. Ἡ γονιμότης τῶν χωρῶν, ἡ πρῶτη οὐταποδή- κη τοῦ κόσμου, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ μολεβισμοῦ, μετεβλήθη εἰς χώραν πείνης. Οἱ ἀνθρώποι ἀποθνή- σκουσιν ἐκ τῆς ἔξαντιλήσεως· οἱ ἐπιδημῖαι ποιοῦνται θρασταὶ· ὑπάρχει ἕλεσις ἐνδυμάτων (ἀσπροσούρων).

Παρακαλῶ πάντας ὑμᾶς, ἀδελφοί μου. Καλέσατε ὅλους τοὺς «ἐρηθρούς», «λεσκούς» καὶ «νυανούς» Σταυρούς ἵνα σκεύωσι πρὸς σωτηρίαν λαὸν ἀπολ- λυμένον.

Ἐξ ἐνόματος τοῦ ὀρθοδόξου Ρωσικοῦ λαοῦ ἐκ τῶν προτέρων θερμῶς εὐχαριστῶ πάντας, ὅσοι θ' ἀ- ποκριθῶσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν ἐν τῇ χώρῃ καὶ σκιᾷ θανάτου ἀπολλυμένων.

Μητροπολίτης ΠΛΑΤΩΝ

ΔΙΚΑΙΟΝ ΚΑΙ ΤΥΠΟΣ

ΕΚΛΟΓΗΣ, ΧΕΙΡΟΤΟΜΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΘΑΙΡΕΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ



Ἐπιθυμῶ νὰ ἔχω βοηθὸν τὴν τῶν ἀναγνω- στῶν ἐπιείκειαν, ὥστε νὰ ἀναζητήσωμεν ἀκού- ραστοι νόμους, ἔθνη, προηγούμενα, ἅπερ πρέπει νὰ χειραγωγήσωσιν ἡμᾶς εἰς σχηματισμὸν ἰ- δεῶς ἀκριβοῦς καὶ πλήρους περὶ τοῦ δικαίου τῆς ἐκλογῆς καὶ τῆς χειροτονίας καὶ τῆς κα- θαίρεσεως, ἢ κατὰ νεωτέρους χρόνους, τῆς παύ- σεως τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Αὐ- τὸς ἐστὶν ὁ σκοπὸς τῆς ἡμετέρας μελέτης, εἰς δὲ τὸν ἐν λόγῳ σκοπὸν τοῦτον ἀγεί ν' ἐξέτασις τοῦ κατὰ καιροῦς ἀλλοιούμενου, παραβιαζομένου, ἐρμηνευομένου οὕτως ἢ ἄλλως, ἢ συμπληρου- μένου ὀρθῶν τύπου τῆς ἐκλογῆς καὶ τῶν μετ' αὐτῆν.

Ἡ ἐκλογὴ ἐν γένει καὶ ἡ καθαίρεσις ἢ παύ- σις τοῦ πατριάρχου Κιόλεως χρηματίζει διαρ- κῶς ὁ στόχος, πρὸς ὃν ἀπέβλεπε καὶ κατέτεινεν ἡ καινοπραγία καὶ ἡ ὅλη δρᾶσις — ὡς κοινῇ μὲν λέγεται, ἀλλ' οὐ προσφηνῶς — ἐν τῇ ἐκκλη- σιαστικῇ καὶ ἐθνικῇ βιοτῇ τῶν τοῦ Χριστοῦ πε- νήτων, ὡς συνεβίβησεν ν' ἀποκαλῶμεν, ἀγνωῶ διατί, τὴν Ἐκκλησίαν τῶν μετὰ τὴν ἰάλωσιν χρόνων. Καθ' ὅλην μάλιστα τὴν ἸΖ' ἑκατονταε- τηρίδα, νομίζει τις ὅτι οὐδὲν ἔπραττον οἱ λογι- δεῖς τοῦ Γένους καὶ οἱ «λαμπρότατοι ἀρχόντες καὶ οἱ κτήτορες» καὶ οἱ κληρικοὶ τῆς Μ. Ἐκ- κλησίας ἢ νὰ γυμνάζωσιν ἑαυτοὺς εἰς ἐκλο- γὰς καὶ καθαίρεσις πατριάρχων, ἀλλὰ χωρὶς νὰ κανονίζωσιν ἐκάστοτε τὸν τρόπον καὶ τὸν τύπον τῆς ἐκλογῆς καὶ τῆς παύσεως, διότι κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπὶ τῇ βίβσει τοῦ ἐκπαλαί καθε- στῶτος ἐγίνοντο καὶ αὕτη κ' ἐκείνη. Ἐκλογὴ καὶ παύσις ἀπετέλουσαν κατὰ τοὺς μετὰ τὴν ἰά- λωσιν χρόνους τὸ πανορθῆν τῆς ἐθνικῆς ζωῆς τε «μῆρον» καὶ κατὰ τὰ τελευταῖα τῆς ἸΖ' ἑκα- τονταετηρίδος ἔτη βλέπει τις καὶ γυναῖκας ἐπι- φανεῖς ἀναμνησόμενας εἰς τὸ μέγα τοῦτο δρά- μα τῆς ἐκλογῆς καὶ τῆς καθαίρεσεως τοῦ πα- τριάρχου ταύτου. Διεξήγετο ὡς τις παιδικὴ παι- διὰ, καὶ αὕτην ἐπαιζον οἱ πρόκριτοι τοῦ Γένους καὶ τῆς Ἐκκλησίας, ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ

νέοι καὶ γέροντες τρώγοντες τοὺς ὀμφάκας, εἰς δὲ τοὺς ἐπιγόνους παραπέμποντες τὴν ἐκ τῆς ὀμφακοφθαγίας αἰμωδίασιν. Τὰ προσωπικὰ ταῦτα γεγονότα πληροῦσι κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπαλλάττωσιν τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν τῶν κάτω χρόνων· καὶ τῶν πράξεων καὶ σκηνῶν τούτων τοῦ μεγάλου καὶ μακροῦ δριμάτου ἐνόμισα ὅτι σύντομόν τινα περιγραφῆν ἡδυνάμην ἵνα χορηγήσω, ἀναπτύσσων γεγονότα καὶ τινὰς τύπους, ὧν ἐκ τῆς ἀντιβολῆς θέλετε σχηματίζομεν τὸ συμπέρασμα.

Καθὸ ἐπίσκοπος ὁ πατριάρχης τῆς ὑπερκειμένης τῶν πόλεων ἔπρεπε ἵνα ἐκλέγηται κατὰ τοὺς θεσμοὺς καὶ κατὰ τὰ ἔθνη καθ' ἃ καὶ οἱ λοιποὶ ἐπίσκοποι. Ὁ πρῶτος ἐπίσκοπος—πρέπει ἵνα δεχθῶμεν αὐτὸν τοιοῦτον, ἀποφεύγοντες συζητήσεις—ἐξελέγη ὑπὸ πάντων τῶν μαθητῶν τοῦ Κυρίου· αἱ Πράξεις τῶν ἀποστόλων μαρτυροῦσιν (Α' 15 καὶ ἐξῆς) ὅτι Μαθθίας, ὁ ἀντὶ Ἰούδα τοῦ Ἰσχαριώτου γενόμενος ἀπόστολος, ἐξελέγη παρόντων πολλῶν πιστῶν· γινώσκομεν ἀποστόλους ἑβδομήκοντα καὶ δώδεκα, ἀλλ' οἱ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐκλογῆς τοῦ Μαθθία παρόντες ἦσαν «ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν· εἴκοσιν» εἶτ' οὖν τεσσαράκοντα περισσότεροι τοῦ συνόλου τῶν ἀποστόλων ἀριθμοῦ. Πρὸς πάντας τούτους ἀνήγγειλεν ὁ Πέτρος τὸ ἐπιβάλλον τῆς ἐκλογῆς ἕτερον ἀπόστολον. Λεπτομερῶς εὐρίσκομεν τὴν διαταγὴν, ἣ μᾶλλον τὸν νόμον τῆς ἐκλογῆς εἰς τὰς διαταγὰς τῶν ἀποστόλων, ὧν τὸ 4 καὶ 5 κεφάλαιον τοῦ Ἡ' βιβλίου παριστάσιν σαφῶς τὸ ἱερὸν ἔθος καὶ θεσμὸν, καθ' ὃν ἡ τῶν ἐπισκόπων ἐκλογὴ διεξήγετο. Ὁ θεσμὸς ἀπαιτεῖ ἵνα ἐκλέγηται «ὑπὸ τοῦ λαοῦ παντός» ἀριστίνδων, ἐκ τῶν ἀρίστων δὴλα δὴ πολιτῶν. Ὀνομαστὶ δ' ὀρισθέντος, ἔπρεπε ἵνα συνέλθῃ ὁ λαὸς ἐν ἡμέρᾳ κυριακῇ, μετὰ τῶν παρευρισκομένων ἐπισκόπων, ὁ δὲ πρόκριτος αὐτῶν ἔπρεπε ἵνα ἐρωτήσῃ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τὸν λαὸν ἂν αὐτὸς ἢ ὁ ζατούμενος ὑπ' αὐτῶν πνευματικὸς ἄρχων. Μετὰ τὴν ἐπιβεβαίωσιν αὐτῶν, ἔπρεπε ἵνα ἐρωτήσῃ πάλιν ἂν μαρτυρῆται ὑπὸ πάντων ἄξιος τῆς ἱερᾶς καὶ μεγάλης ἀρχῆς· καὶ οἱ ψήφισαντες αὐτόν, οἱ ἐκλεξάμενοι, ἦσαν ὑποχωρούμενοι ἵνα μαρτυρῶσιν ὅτι κατὰ ἀλήθειαν, οὐχὶ δὲ κατὰ συμπάθειαν, μαρτυροῦσιν αὐτὸν ἄξιον.

(ἔπεται συνέχεια)

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἐπὶ Σύνοδος

Ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ τῆ πέμπτη, πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ὑπὸ τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ κυβέρνησιν ὀρθοδόξων ὁ σεβ. μητροπολίτης Βιζύης καὶ Μηδείας κ. Ἀνθίμος.

Ἐθν. Συμβούλιον

Ἀντὶ τῶν προσωρινῶς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις αὐτῶν μενόντων σεβ. μητροπολιτῶν Φιλαδελφείας καὶ Βιζύης, τὸ Ἐθν. Μ. Συμβούλιον ἐζήτησε τὴν προσωρινὴν ἀντικατάστασιν αὐτῶν, ἵνα μὴ ἐλλείψῃ ἀπαρτίας ἀναστελλεται ἡ ἐργασία τοῦ Συμβουλίου. Ὀνομάσθησαν δ' ἀναπληρωταὶ τῶν ἀπόντων οἱ σεβ. Αἰίου καὶ Κυδωνιῶν.

Ὀνομαστικαὶ ἑορταὶ

Τῆ τρίτῃ, 23 ἡγόντος, ὁ σεβ. τοποτηρητὴς ἐπεσκέψατο τὸν ἄγοντα τὴν ὀνομαστικὴν ἑορτὴν αὐτοῦ συνταγματάρχην κ. Γ. Κατεχάκην, ἀρχηγὸν τῆς ἐνταῦθα στρατιωτικῆς ἐλληνικῆς ἀποστολῆς—ὡς καὶ τὸν ἑορτάζοντα κ. Γ. Ἀδοσίδην, μέλος τοῦ Ἐθν. Συμβουλίου.

Ῥώσοι ἀρχιερεῖς

Ἐκ τῶν εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ἀφικομένων ἐπετῶν Ῥώσων ἀρχιερέων, διαμένουσιν εἰς ἐτὶ παρ' ἡμῖν ὁ πανιερ. ἀρχιεπίσκοπος Κισνοβίου κ. Ἀναστάσιος καὶ οἱ πανιερ. ἐπίσκοποι Μίνσκης κ. Γεώργιος, καὶ Μιχαηλόβου κ. Παῦλος, ὅπως ἀνεχωρεῖ προσεχῶς εἰς Ἅγιον Ὅρος, πρὸς πρόσκλησιν τῶν ἐν ταῖς ἱεραῖς μοναῖς ἱερῶν κειμηλίων.

Ἡ ἱερὰ λειτουργία τῆς 23 ἀπριλίου, ὑπὲρ τῶν ἐν Ἀμερικῇ ἐλλήνων, ἐτετέλεθη τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ. ἡμέρᾳ καθ' ἣν πανηγυρίζει ὁ πατριαρχικὸς ναός. Τῇ σεβασμ. γέροντι Καισαρείας ἀναπληρωτῇ τοποτηρητῇ, συνειλητούργησαν ὁ πανιερ. ἀρχιεπίσκοπος Κισνοβίου καὶ οἱ σεβ. μητροπολίται 40 Ἐκκλησιῶν καὶ Κυδωνιῶν.

Κεντρικὴ Ἐκκλησία. Ἐπιτροπὴ

Συνδικτικῶς διορίσθησαν μέλη τῆς πατριαρχικῆς κεντρικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς οἱ πανοσφ. ἀρχιμανδριταὶ κ. καὶ Γρηγόριος Κωνσταντινίδης Μ. ἱεροκλήρυξ καὶ Ἰωάννης Ἀνδρέιδης, προϊστάμενος τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῶν Χίων.

Ἐνορία Σταυροδρομίου

Αἰτήσῃ τῆς κεντρικῆς ἑορίας Σταυροδρομίου,

κατὰ τὸν ὅπο τῆς Μ. Ἐκκλησίας κεκυρωμένον κανονισμόν αὐτῆς, διορίσθη Ἐπισκοπικὸς προϊστάμενος τῆς ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου κοινότητος Σταυροδρομίου ὁ Θεοφίλ. Ἐπίσκοπος Εἰρηνοπόλεως κ. Φώτιος Μανιάτης, ἐν Ἑλλάδι καὶ Γερμανίᾳ τὰς ἐπιστημονικὰς αὐτοῦ σπουδὰς ποιησάμενος, καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη τῆς ἑλληνικῆς ἐν Φιλιπποπόλει κοινότητος ὑποστηρίζας τὰ δίκαια.

Διακερατώσεις ἐγγράφων

Ἡ ἱερὰ Σύνοδος ὑπενόησεν καὶ πάλιν διὰ σημειώματος εἰς πάντας τοὺς διὰ διαφόρους ὑποθέσεις πρὸς τὰ Πατριαρχεῖα γράφοντας, ὅτι πρέπει νὰ ἀποφύγῃσι τὴν ἐν μιᾷ ἐπιστολῇ συσώρευσιν πολλῶν αἰτήσεων, διότι ἢ εἰς πολλὰ γραφεῖα τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ἀποστολὴ δυσχεραίνει τὴν ταχίαν διεκπεραίωσιν τῶν αἰτήσεων. Ταχύτερον αὐταὶ θέλουσι διεξάγεσθαι, ἐὰν γράφηται μία ἐπιστολὴ δι' ἑκάστην ὑπόθεσιν.

Μονὴ Πάτμου

Δι' ἐπιστολῆς αὐτῆς ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου, περιελθούσης τὴν 28 μέρειον παρελθόντος εἰς τὴν γνῶσιν τῆς Ἐκκλησίας, πληροφοροῦμεθα ὅτι, τοῦ ἡγουμένου τῆς αυτοκρατορικῆς καὶ πατριαρχικῆς ἐν Πάτμῳ μονῆς Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου πανοσ. ἀρχιμ. κ. Παΐσιου Υερεντίνου παραιτηθέντος τῇ 16 αὐγούστου, ἡγούμενος ἐξ λέγει, τῇ 5 νοεμβρίου παρελθόντος ἔτους, ὑπὸ τῶν μοναχῶν, τὸ πέμπτον ἤδη, ὁ πανοσλλ. ἀρχιμ. κ. Ἀγαθάγγελος Βάτικας — σύμβουλος τῆς ἡγουμενίας ἐπεκυρώθησαν καὶ πάλιν οἱ τῇ 16 αὐγούστου ἐκλεγέντες ἱερομ. Εὐθύμιος Σκοπελίτης Ἐκκλησιαρχῆς, Θεοφάνης Κριμῆς, καλλάρης, Γεράσιμος Σχοινιάς, Γερμανὸς Σκοπελίτης, Ἰαρίων Τζαννουδάκης, Κύριλλος Βοήνης, καὶ Μελέτιος Ζερλέντας. Αἱ ἐκλογαὶ αὐταὶ ἐπεκυρώθησαν συνοδικῶς.

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Προϊστάμενος τῆς ἐν Φόρτ-Ουόρθ τῆς Τεξᾶς ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου κοινότητος διορίσθη ὁ διοικλ. ἀρχιμαν. κ. Χρυσάνθος Καπλάνης.

Παράρτημα εἰς ἀμερικανοὺς κληρικοὺς

ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως ἀπενεμήθησαν εἰς ἀμερικανοὺς κληρικοὺς, ὁ ἀνώτερος ταξιάρχης τοῦ Σωτήρος εἰς τὸν πανιερ. Ἐπίσκοπον Νέας Ὑόρκης κ. Γεώργιον Γρεθε, ὀρχουσοῦς Σταυρὸς εἰς τὸν πανιερ. Ἐπίσκοπον Χάρρισβουρ κ. Δάρλιγκτον, καὶ εἰς τὸν πρῶτον τὸν πανεπιστημίου Οὐάσιγκτων κ. Χόλλ— καὶ ὁ Σταυρὸς τοῦ Γεωργίου εἰς τοὺς αἰδεσμ. κ. κ. Γεώργιον Λάσο προϊστάμενον τοῦ ἐν Βροσικλιν ναοῦ τοῦ Σωτήρος, καὶ Ἰαδερχολ, πρόεδρον τῆς συνόδου τῶν ἐν Νέα Ὑόρκη πρεσβυτεριανῶν.

ΑΡΧΙΜ. ΝΕΟΦΥΤΟΣ ΑΔΑΜΙΔΗΣ

Χριστὸς καὶ ἐνάρετος λευίτης ἀπέβιασε τῇ ἑβδομαδί ταύτῃ, ὁ ἀρχ. Νεόφυτος, προϊστάμενος Εὐαγγελιστρίας. Ὁ μακαρίτης τύπος ἀγνοῦ κληρικοῦ διεκρίθη διὰ τὴν εὐσυνειδήτον ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος, ὑπηρετήσας τὴν Ἐκκλησίαν μετὰ ζήλου ὡς ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Κυζίκου καὶ Δέρκων, ἀμα δὲ καὶ τὴν ἑκτακτον αὐτοῦ φιλομουσίαν, σπαδάσας ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτοῦ καὶ ἀναδείξας κληρικοὺς δοκίμους καὶ φερῶλπιδας.

ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΝ

ΤΩ ΔΟΙΔΙΜΩ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ ΙΩΑΝΝΗ (+ 1902)

Ἀρχιερεὺς μὲν ἦν Ἰωάννης Καππαδόκεσιν, ποίμνης δ' εὐσεβίῃ τίσεν ἔμοις καρμάτους, σκῆνος μὲν κρύψαν ὀροσερὴν λιτὴν θ' ὑπὸ πέτρῃν ἀγχοῖτι μουσοπόλων παίδων τ' ὀρφανικῶν. Ὑπόθι δ' ἄρ ψυχῇ πτερυγίζει ἑευλογέουσα ἔργα τ' εὐλαβίης ἠδὲ κ' εὐεργεσίης, ἴνα περ ἰδμοσύνης πυρῶς πάντῃ σπλαγχιεὶ πατρίδ' ἄν, ἡμετέρῃν ἠδὲ καὶ ἀλλοδαπήν.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἄλλο

Ἡ σεμνὴ σκοπιὴ βιοτῆς τε θήτηρον ὁ χῶρος! , τερπνοῖς δ' ἄρ μίχθεν μικρότεραι στοναχαί. Αἰγείρων ὀρεῖς ὄρχου, πνοιῖς θ' ἀπαλῆσιν αἴθρῃ φύλλα δονεῖ· ἀδύ τέ νυ κελადεῖ νᾶμα μελισταγῆς, περὶ δ' ἄλλοα ἐν τε μελάθροισ μουσοπόλων ἐσμὸς παρθενικαὶ τ' αὐδαί. Δέρκεο δ' αὐ νεκύων χῶρον, ἴνα μίγδην κείνται ἀκριτὸς τε γέρων ἠδὲ καὶ ὀπλότερος, ἠὲ πένης λυπρὸς τε καὶ ἀφρονεὺς βιότιο. Τῶν δ' ἀγαθῶν φάτις μνάστις τ' αἰδίη. Σὺ θε περ, ὧ ξεῖνε, παριῶν κλίμακας ἐτύκτους δυσσηδέας ἐλέει παῖδας ὀρφανικοῦς· φθογὰς δειλοτέρους, θήκας σίτοιου πενιχᾶς· ὧν πέρι πολλὰ παθῶν θνήσκω Ἰωάννης· νβν δὲ πύλας φρουρέων μεγάρου ἑευλογῶν τε ἀμπαῖσμαι καρμάτων τόσσα θανοῦσι θέμις.

Σημ. Τὸ δευτέρον ἐπιγράμμα δεικνύει τὴν θέσιν τοῦ τάφου τοῦ δοιδίμου παρὰ τὰς βαθμίδας τῶν προσπυλαίων τοῦ μεγάρου τῶν ὀρφανῶν. Ἐμπροσθεν τούτων εἶνε ἄλλοσ καὶ μεγάλῃ πλατεῖα, δεξιὰ δὲ τοῦτου τὸ γυμνάσιον, ἀριστερὰ τὸ παρθαναγωγεῖον, εἰς τὸ πέρασ τῆς πλατείας πρὸς βορρᾶν τὸ ὀρφανοτροφεῖον τῶν θηλέων, ὀπισθεν δὲ τὸ ὀρφανοτροφεῖον τῶν ἀρρένων, τὸ νεκροταφεῖον τῶν Φλαβιανῶν, μετενεχθὲν ἐκ τῆς ρηθείσης πλατείας.

Μισαχὴλ Σ. Συμεωνῆτις ἱατρὸς

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Συνδρομὴ ἔτησίᾳ προκαταβλλομένη

Συνδρομὴ ἔτησίᾳ Λ Τ. 2, διὰ τὸν κατώτερον κληρὸν καὶ τοῦ δημοδιδασκάλου; 1. Ἐν τῷ ἔσωτερικῷ φρ. 50.

Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ

ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜ. ΤΟΠΟΤΗΡΗΤΟΥ



Ὁ Σεβ. Τοποτηρητὴς τοῦ Οἴκουμ. Θρόνου Μητροπολίτης Προύσης κ. Δωρόθεος χθὲς ἐπανήλθεν ἐκ τῆς μακτᾶς αὐτοῦ ἀποδημίας εἰς Παρισίους ἔνθα μετέβη πρὸς ὑποβολὴν τῶν δικαίων καὶ αἰτημάτων τῆς Μ. Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ Ὁρθόδοξου αὐτῆς ποιμνίου εἰς τὴν φιλοδικαίαν κρίσιν ἐκτίμησιν τῶν δικαστῶν τῶν συγκροτούντων τὸ μέγιστον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ὅσα ἄχρι τοῦδε ἐγνώρισεν ἢ γῆ πρὸς ρύθμισιν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀπαραγράπτων τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἠθικῆς καὶ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ ὑπαγορεύσεων τῆς θέσεως τῶν διαφορῶν λαῶν καὶ τῶν μεταξὺ αὐτῶν σχέσεων.

Τηρητὴς ἡ Μ. Ἐκκλησία τῆς βαρείας παρακαταθήκης τὴν ὁποίαν ὁ χριστιανικὸς πολιτισμὸς κατὰ τὴν φοβερὰν ἐκείνην ἱστορικὴν μεταστροφὴν κατέθηκεν εἰς χεῖρας αὐτῆς ἐν τῇ ὁδῷ τῶν πατριῶν παραδόσεων καὶ τῶν ὑψηλῶν ἐντολῶν τῶν ὁποίων πίπτοντες οἱ μεγάλοι αὐτῶν πρόμαχοι καθίστων

αὐτὴν φρουρὸν καὶ θεματοφύλακα, εἴπερ τις καὶ ἄλλος ἦτο ἐνδεδειγμένη ὅπως κατὰ τὴν τελικὴν ταύτην ρύθμισιν τῶν τυχῶν τῆς Ἀνατολῆς καταστάσεως γνωστὴν πρὸς τοὺς σοφοὺς τοῦ ἀνατολικοῦ καταστατικοῦ θεμελιωτὰς τῆ γνώμην καὶ τὰς ἀπαιτήσεις αὐτῆς τὰς ὁποίας μακρὸς ἀγὼν σφραγισθεὶς διὰ τοῦ ἀτελεσθέντος μαρτυρίου τοῦ ποιμνίου αὐτῆς καὶ τῶν ἡρωϊκῶν θυσιῶν τῶν τιμίων αὐτῆς ἀρχηγῶν συνίστα εἰς τὴν ἰδιάζουσαν προσοχὴν τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς.

Βαθεῖαν κεκτημένη συναίσθησιν ἡ Μ. Ἐκκλησία τῆς κλήσεως ἣν ἐπετέλεσεν ἐν Ἀνατολῇ καὶ διεξαγοῦσα διὰ τῶν ἰδίων αὐτῆς δυνάμεων καὶ πνευματικῶν ὄπλων τὸν τραχύτερον ἀγῶνα πρὸς διάσωσιν τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ ἐν ταῖς ἐσχαταῖς ταύταις τῆς ἀνατολικῆς Εὐρώπης, ἐν ἐποχῇ καθ' ἣν ὁ εὐρωπαϊκὸς κόσμος τὴν ἰδίαν στοχαζόμενος σωτηρίαν καὶ κοινωνικὴν κρηπίδωσιν ἀπέστρεψε τελείως ἀφ' ἡμῶν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἐθεώρησεν ὑποχρέωσιν αὐτῆς ἐπιβεβλημένην παρὰ τῆς εὐθύνης αὐτῆς ἀπέναντι τοῦ τοῦ ποιμνίου αὐτῆς καὶ τοῦ μεγάλου αὐτῆς θεμελιωτοῦ καὶ τῆς ἱστορίας ὅπως ποιήσῃται τὸν ἀπολογισμὸν τῆς μακρᾶς καὶ ἐπιπόνου χρήσεως τῆς

κληροδοτηθείρης αὐτῇ ὑπὸ τῆς ἱστορίας ἐν-
τολῆς καὶ ἐπικαλεσθῆ τὴν ἀνάλογον τοῦ ἔρ-
γου αὐτῆς ἐπιβράβευσιν καὶ ἀποκατάστασιν
τῶν βάσεων ἐκείνων ἐφ' ὧν ὁ εὐρωπαϊκὸς
πολιτισμὸς στηριζόμενος διεξήγαγε τὴν μα-
κρὰν αὐτοῦ ἐπὶ αἰῶνας σταδιοδρομίαν ἐν
Ἀνατολῇ.

Καὶ τὸ ὑψηλὸν τοῦτο ἔργον ἐπετέλεσεν
ἀποφάσει τῆς Ἐκκλησίας μετ' εἰδικῆς Ἐπι-
τροπῆς ἐκ τοῦ παν. μητροπολίτου Τραπεζοῦν-
τος καὶ τοῦ συμβούλου κ. Ν. Παπᾶ ὁ σεβ.
Τοποτηρητῆς τοῦ Οἴκ. Θρόνου Μητροπολίτης
Προύσης κ. Δωρόθεος ἀποδημήσας εἰς Πα-
ρισίους καὶ τεθεὶς παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ με-
γάλου Ἡγέτου τῆς Φυλῆς, τοῦ σφυρηλατοῦν-
τος τὰς ἐκκλ. τῆς Ἐθνοῦς μετὰ
τόσης ἐπιβολῆς καὶ δεξιότητος, καὶ ἐμφανι-
σθεὶς πρὸ τοῦ ὑψηλοῦ συνεδρίου ἵνα αἰτή-
ται τὴν φιλοδικαίαν ἀνόρθωσιν ἐκείνων ἄ-
τινα πεσόντα ὑπὸ τὴν ἰσχυρὰν δύναμιν τοῦ
ἀσιατικοῦ χεμάρρου, δὲν ἀπέθανον, ἀλλὰ
παρέμειναν ἐγκεκλεισμένα ἐντὸς τῶν ἀδύτων
τῆς Μ. Ἐκκλησίας, ἐκτοξεύοντα τὸ πενιχρὸν
ἀλλὰ ζωογόνον αὐτῶν φῶς εἰς τὸν χριστιαν-
ικὸν λαὸν πρὸς τήρησιν ἀλώβητον τῆς συνει-
δήσεως αὐτοῦ.

Αἱ ἀρχαὶ τὰς ὁποίας διεκήρυξε κατερχό-
μενος εἰς τὴν ἡλιγγιώδη πάλιν ὁ μέγας ὁμι-
λος οὗτινος οἱ ἀντιπρόσωποι σήμερον χαράτ-
τουσι τοὺς νέους ὄρους τῆς διαβιώσεως τῶν
λαῶν ἀπετέλεσαν πλέον ἢ ἐπαρκῆ ἐγγύησιν
ὅτι αἱ θυσίαι εἰς ἃς ὑπεβλήθησαν οἱ χάριν
τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν τὰς δοκιμασίας ὑπο-
στάντες λαοὶ θὰ ἐκτιμηθῶσι δεόντως, καὶ ἡ
φωνὴ τῆς Μ. Ἐκκλησίας, ἀναλαβούσης ἀπὸ
αἰῶνων τὸν τραχὺν καὶ σκληρὸν ἀγῶνα τῆς
καρτερίας καὶ ὑπομονῆς μέχρι τῆς πληρώ-
σεως τῆς ὥρας τῆς ἀσκήσεως αὐτῶν καθ'
ὄλην τὴν γῆν, θὰ εἰσακουσθῆ μετὰ τῆς εὐμε-
νείας ἐκείνης ἣν ἀπαιτεῖ ἡ εὐλάβεια πρὸς
τὸν ἱερὸν καὶ μέγαν ἀγῶνα ὃν οἱ μακάριοι
ἐκεῖνοι ἀρχηγοὶ αὐτῆς τόσον σθεναρῶς διε-
ξήγαγον.

Καὶ αἱ χρησταὶ ἐλπίδες ἐκεῖναι δὲν διε-
ψεύσθησαν, διότι τὸ μέγα Δικαστήριον ἐδέχθη
καὶ ἤκουσε τὸν ἀρχηγὸν τῆς Μ. Ἐκκλησίας
μετὰ τῆς εὐλαβείας ἐκείνης τῆς ἀρμοζούσης
εἰς τὸν ὄγκον τοῦ μεγάλου παρελθόντος τὸ
ὅποιον ἔφερε μετ' αὐτοῦ ἵνα καταθέσῃ αὐτὸ
εἰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἐπικαλεσθῆ τὴν δικαιο-
φρονα αὐτοῦ μέριμναν ὑπὲρ τοῦ κόσμου
ἐκείνου ὅστις προτάξας ἑαυτὸν κατὰ τοῦ ἀ-
σιατικοῦ ρεύματος δικαιοῦται εἰς ἀνάλογον
πλέον ἐξασφάλισιν τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ.

Βεβαίως δὲν εἶναι εἰσέτι γνωσταὶ αἱ μεγά-
λαι ἀποφάσεις αἵτινες θὰ ἀποτελέσωσι τὴν
περιφανεστέρην κατάκτησιν τῆς ἀνθρωπίνης
δικαιοσύνης κατὰ τοὺς χρόνους τούτους, οὐχ
ἤττον ἢ Μ. Ἐκκλησία ἐν πλήρει συνειδήσει
τῆς εὐθύνης αὐτῆς ἐπετέλεσε τὸ καθήκον
αὐτῆς ἀπέναντι τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ χριστιαν-
ικοῦ κόσμου.

ΜΙΑ ΕΠΕΤΕΙΟΣ



SISMANOGLIO
MEGALRO

Ἡ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΡΩΣΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ
ὑΠΟ ΤὸΝ ΖΥΓὸΝ ΤῶΝ ΜΠΟΛΣΕΒΙΚῶΝ

Οὐδέποτε ἡ Ἐκκλησία ἐξετέθη εἰς τοσαῦτα δεινὰ, οἷα δοκιμάζει νῦν ἡ Ρωσικὴ Ἐκκλησία ὑπὸ τὸν Μπολσεβικικὸν ζυγόν. Αἱ μπολσεβικικαὶ ἀρχαί, ὡς ἄκρως ὕλιστικαί, ἀντίκεινται πρὸς πᾶσαν καθόλου θρησκευτικὴν ἰδέαν· ἀλλ' ὁ

Μπολσεβικισμὸς καταδιώκει πρὸ πάντων τὴν Ὀρθόδοξον πίστιν ὡς διατελέσασαν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Πολιτείας. Ὁ διωγμὸς οὗτος τῆς Ὀρθόδοξου πίστεως καὶ Ἐκκλησίας ἤρξατο ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ περὶ χωρισμοῦ Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας διατάγματος, δημοσιευθέντος κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1918. Ἐξεδηλώθη δὲ ἐν τοῖς πρώτοις διὰ τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν Ἐκκλησιαστικῶν περιουσιῶν, καὶ διὰ τῆς διακοπῆς τῆς παροχῆς ὑλικῆς τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑποστηρίξεως ἐκ μέρους τῆς κυβερνήσεως, ἐπίσης δὲ καὶ διὰ τῆς μὴ ἀναγνωρίσεως τῆς Ἐκκλησίας ὡς νομικοῦ προσώπου δικαιουμένου νὰ ἔχῃ ἰδιοκτησίας. Ἄλλ' ὁ κατὰ τῆς Ἐκκλησίας διωγμὸς δὲν περιορίσθη ἐν τούτοις. Ἐπικολούθησαν πολυάριθμοι φόνοι ἀρχιερέων, ἱερέων καὶ μοναχῶν. Πρῶτος μάρτυς ἐγένετο ὁ πρωθιεράρχης Κιέβου Βλαδίμηρος, τυφεκισθεὶς ἐξω τῆς Λάδρας τῇ 25ῃ Ἰανουαρίου. Μαρτυρικῶς ἐπίσης ἀπέθανον: Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Πέρμης Ἄνδρόνικος, οὗ ἐξώρυξαν τοὺς ὀφθαλμοὺς, διεπόμευσαν ἀνὰ τὴν πόλιν, εἶτα δὲ ἐπιέξαν ἐν τῷ ποταμῷ Καμά. Ὁ ἐπίσκοπος Τομπόλσκης Ἐρμολόγης, ὃν ὑπέβαλον καὶ εἰς χειρωνακτικὰ ἔργασίας. Ὁ Συμολένσκης Μακάριος, ὃν ἠνάγκασαν νὰ ἀνοίξῃ τὸν ἴδιον αὐτοῦ τάφον. Ὁ ἐπίσκοπος Ἀμβρόσιος, ὃν ζῶντα ἔτι μετὰ τὸν τυφεκισμὸν προσέδεσαν εἰς οὐρανὸν ἵππου. Οἱ ἐπίσκοποι Ἐφραῖμ καὶ Βαρσανόφιος δεινοπαθήσαντες πρῶτον μακρὸν χρόνον ἐν τῇ εἰρῇ. Ὁ ἐπίσκοπος Νιζνεγορότσκινης Λαυρέντιος καὶ ἄλλοι, περιῶνδον ἐλήθηθησαν εἰς εἰδήσεις διὰ τὴν διακοπὴν τῶν συγκοινωνιῶν. Ἐφρονεῦθησαν ἐπίσης καὶ πολλοὶ ἱερεῖς, ἐν οἷς διακεκριμένοι ἱεροκέρυκες οἱ οἱ Ἰωάννης Βιστόργωφ ἐν Μόσχᾳ, καὶ ὁ φιλόσοφος Ὁρνάτσκι ἐν Πετρούπολει. Θύματα τοῦ κατὰ τῆς Ἐκκλησίας διωγμοῦ ὑπῆρξαν καὶ μοναχοί. Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ π. χ. τῆς Καλούγης ἐτυφεκίσθησαν πάντες οἱ μοναχοὶ τῆς μονῆς Λιούτικοβσκ, ὡς δῖθεν ἀντιδραστικοί. Ἐπὶ τούτοις οἱ Μπολσεβίκοι περιῶνδρίζουσι τὰ ἱερά. Ἐν τῇ Λίβρα τοῦ Κιέβου π. χ. ἀνοίξαντες οὗτοι τὰς θύκας τῶν ἱ. λειψάνων ἀπέκοψαν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας τῶν ἁγίων. Ἐν Πετρούπολει, κατὰ τινα εἰδήσιν, ἐπυροδόλησαν κατὰ τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνης τῆς Παναγίας τοῦ Καζάν. Καταλαμβάνοντες τὰς

μονὰς οὗτοι βεβηλοῦσι τὰς ἐν αὐταῖς Ἐκκλησίας καὶ τὰ ἱερά ἑθυσιαστήρια, ἐν οἷς ἐνοχοῦνται, ὡς ἐπὶ παραδείγματος ἐν τῇ μονῇ τοῦ Τύχωνος τῇ ἐπικαλουμένῃ Ἐρμιά τῆς ἐπαρχίας Καλούγης. Ἐπιβάλλουσι φορολογίαν εἰς τὰς εἰκόνας. Οὕτω π. χ. ἐν τῇ μονῇ τῆς Λάδρας τοῦ Κιέβου ἐκάστη εἰκὼν φορολογεῖται 15 ρούβλια. Τελευταίως ἀπηγορεύθησαν αἱ λιτανεῖαι, ἡ κωδωνοκρουσία, τὸ κήρυγμα τὸ μὴ ὑποβαλλόμενον εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ ἀρμοδίου μπολσεβίκου κλπ.

Ἄλλ' ἡ Ἐκκλησία παρὰ τὰ παθήματα ταῦτα καὶ τὰ ἀθάνα οἶματα δὲν ἐνδίδει, ἐλπίζουσα ἐπὶ τὴν νίκην αὐτῆς κατὰ τὸ γεγραμμένον, «καὶ πύλαι Ἄδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς.» Τὸ ἠθικὸν γόπτρον τῆς Ἐκκλησίας, ἀδίκως διωκομένης, ἐξυψώθη, τοῦτο δὲ ἀντιλαμβάνονται καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτῆς διώκοντες αὐτὴν διὰ τοῦτο μετὰ μεγαλυτέρου μίσους.

Ἄλλ' ἤθελεν ἐρωτήσει τις. Διατί δὲν ὑπερασπίζει τὴν Ἐκκλησίαν ὁ λαός; Μήπως ὁ εὐσεβὴς ρωσικὸς λαὸς ἔπαυσε νὰ ἀγαπᾷ τὴν πίστιν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν αὐτοῦ; Οὐχί. Ὁ ρωσικὸς λαὸς κατὰ πλειονοψηφίαν παραμένει ὁ αὐτὸς εὐσεβὴς καὶ πιστὸς λαός, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ προβάλλῃ τὴν προσήκουσαν ἀντίστασιν καταπτοήεις ὑπὸ τῶν Μπολσεβίκων διὰ τῶν τυφεκισμῶν καὶ τῶν καταδικῶν, εἶνε δὲ καὶ ἀσπλος. Ἄλλ' οὗτος φέρει βαρέως τὸ πρᾶγμα. Αὐξάνει δὲ ὀσημέραι ἡ ὀργὴ αὐτοῦ κατὰ τῶν μετερχομένων δόγματα κατὰ τῆς Ἐκκλησίας μέτρα. Καὶ ἔστιν ὅτε προβάλλει καὶ ἐνεργὸν κατ' αὐτῶν ἀντίστασιν. Οὕτω π. χ. ὅτε οἱ Μπολσεβίκοι ἐπεχείρησαν νὰ διαρπάσωσι τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Νεΐλου τοῦ Στολμπένσκι ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Τζέρεθς ὁ λαὸς προέβαλεν ἀποτελεσματικὴν ἀντίστασιν, ἔρριψε δὲ εἰς τὸν ποταμὸν Ὁσά τοὺς ἐπιδραμόντας κατὰ τῆς μονῆς Λιούτικοφ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Καλούγης. Ἀντιμέτωπον ἀγῶνα ἀνέλαθεν ἐπίσης ὁ λαὸς καὶ κατὰ τῶν ἐπιτεθέντων κατὰ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς ἡμῶν καὶ τοῦ ναοῦ ἐν Μίνσκη, ἐφ' ᾧ καὶ φόνοι καὶ τραυματισμοὶ ἴδια πολλοὶ ἔλαβον χώραν. Ὁ πατριάρχης Τύχην ὀφείλει τὴν ζωὴν αὐτοῦ εἰς τὸν λαὸν τῆς Μόσχας, ἀναλαβόντα αὐτὸν ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτοῦ.

Πιστεύομεν καὶ ἐλπίζομεν ὅτι δὲν ἀπέχει ὁ

χρόνος, καθ' ὃν ἡ ρωσικὴ Ἐκκλησία, καθαρθεῖσα ἐν τῷ χωνευτηρίῳ τῶν δεινῶν καὶ τοῦ μαρτυρίου, θὰ καταλάβῃ τὴν προσήκουσαν ἐν τῷ ρωσικῷ κράτει θέσιν καὶ θὰ ἐπιτελῇ ἀπροσκόπτως τὸ ἱερὸν ἔργον αὐτῆς ἐπ' ἐγαθῷ τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ.

Ἡ Ρωσικὴ Ἐκκλησία ἐκλιπαρεῖ τὴν μητέρα Μ. Ἐκκλησίαν ὅπως ἐπέλθῃ αὐτῇ ἀρωγὴς διὰ τῶν δεήσεων αὐτῆς καὶ ὅπως παράσχῃ τὴν ἠθικὴν ὑποστήριξιν αὐτῆς τῇ πασχούσῃ ἀδελφῇ.

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Μίνσκης καὶ Τουρόβις
ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ἐν τῇ κατὰ Χάλκιν
Ἱερῇ Θεολογικῇ Σχολῇ
τῇ 15]2 Μαΐου 1919

Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην

Μαυροβουνοῦ κ. Μητροφάνην
Βελιγρὰδον

Ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία δεξιμένη ἐν συγκινήσει συγχαρητήρια καὶ αἰσθήματα ἀφοσιώσεως καὶ ἀγάπης Πανιερωτάτων Μητροπολιτῶν τῶν ἡνωμένων Σερβικῶν χωρῶν, δείγμα ἐκδηλον ἀσκήτου πνευματικοῦ δεσμοῦ, διαβιβάζει γενικῇ αὐτῶν συνδιασκέψει καὶ ἐνὶ ἐκάστῳ τῶν Σεβασμιωτάτων αὐτῆς μελῶν εὐχαριστίας μητρικῆς καὶ ἀδελφικῆς. Συγγαίρουσα ὡσαύτως ἐπὶ τῇ ἐπιτεύξει τῇ τοῦ Θεοῦ βοηθείᾳ, ποθητῆς ἐνώσεως τῶν τέως πολιτικῶς κεχωρισμένων Σερβικῶν χωρῶν, δεῖξι μταδῶσαι ἀπαξάπαντι εὐσεβεῖ καὶ πεφιλημένῳ Σερβικῷ λαῷ στοργικὰς αὐτῆς εὐχὰς καὶ εὐλογίας, εἰς προκοπὴν καὶ εὐδαιμονίαν αὐτοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ πάντων ἡμῶν.

Διὰ τὴν Ἱ. Σύνοδον
Ὁ Ἀναπληρωτὴς Τοποτηρητὴς
τοῦ Οἴκου. Ἐθόνου
Καισαρείας ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΜΕΤΑΞΥ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Ὁ πρόεδρος τῆς συνελεύσεως τῶν Σέρβων Ἱεραρχῶν σεβ. μητροπολίτης Μαυροβουνοῦ κ. Μητροφάνης ἀπέστειλε τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ τηλεγράφημα ἔχον ὡς ἑξῆς:

«Οἱ Πανιερώτατοι ἀρχιερεῖς πασῶν τῶν Σερβικῶν χωρῶν συνερχόμενοι εἰς γενικὴν ἀδελφικὴν συνδιάσκεψιν θεωροῦμεν ἱερὸν καθήκον ἵνα διὰ παρουσίας ἀδελφικῆς συγχαρῶσι τὴν Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ἐκφράζοντες πρὸς Αὐτὴν τὰ ἐγκάρδια αἰσθήματα τῆς ἀφοσιώσεως καὶ ἀγάπης.»

ΔΙΚΑΙΟΝ ΚΑΙ ΤΥΠΟΣ

ΕΚΚΛΟΓΗΣ ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΘΑΙΡΕΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΛΕΩΣ



(συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Τρίτην φοράν ἐπανελαμβάνετο ἡ ἐρώτησις καὶ ἡ τοιαύτη διαβεβαίωσις. Περιερχόν ὅτι τὸ «ἄξιον», τὸ σήμερον κατὰ τὴν ἱερὰν τελετὴν ἐπαναλαμβάνόμενον ἐλέγετο, κατὰ τὴν Β' ἑκατονταετηρίδα, πρὸ τῆς χειροθεσίας· μετὰ τὴν ἐκ τρίτου μαρτυρίαν, εἰς τῶν πρώτων ἐπισκόπων, μετὰ δύο ἐτέρων, ἰστάμενος πλῆσιον τοῦ θυσιαστηρίου, ἔπρεπε ν' ἀπαγγέλλῃ τὴν πρὸς τὸν Θεὸν εὐχὴν, ἐνῶ οἱ μὲν συνιερουργοῦντες ἐπίσκοποι σιωπῶν προσψύχοντο, οἱ δὲ διάκονοι ἔπρεπε νὰ κρατῶσιν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ χειροτονουμένου τὰ θεῖα Εὐαγγέλια. Τὶ ἐγίνετο μετὰ ταῦτα, ὁ κανὼν ὀρίζει: «καὶ μετὰ τὴν προσευχὴν, εἰς τῶν ἐπισκόπων ἀναφερῆτω τὴν θυσίαν ἐπὶ τῶν χειρῶν τοῦ χειροτονηθέντος, καὶ τῇ ἔωθεν ἐνθρονιζέσθω εἰς τὸν αὐτῷ διαφέροντα τόπον παρὰ τῶν λοιπῶν ἐπισκόπων, πάντων αὐτὸν φιλοσάντων τῷ ἐν Κυρίῳ φιλίῳ. Καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν, ἀσπασάσθω ὁ χειροτονηθεὶς τὴν Ἐκκλησίαν· καὶ μετὰ τὴν πρόσρπσιν, προσλαλησάτω τῷ λαῷ λόγους παρακλήσεως (α).

Μετὰ τὴν λεπτομερῆ ταύτην καὶ σαφῆ τυπικὴν διάταξιν, μετὰ τὸν ἀποστολικὸν τοῦτον θεσμόν, περιττὸν εἶπεν ὅτι αἱ τῶν ἐπισκόπων ἐκλογαὶ τοιοῦτοτρόπως ἐγίνοντο· καὶ περιττὰ λοιπὸν ἦσαν ὅσα ἐγράψεν ὁ Θεόκλητος Φαρμακίδης εἰς τὸν Ἀντίτομον αὐτοῦ(β) περὶ διακρίσεως τῆς ἐκλογῆς ἀπὸ τῆς χειροτονίας ἡ καταστάσεως ἐπισκόπων, δφῶυ μάλιστα ἐγίνωσκε τὴν παρὰ Θεοδωρήτῳ(γ) ἐπιστολὴν τῆς Α' ἀγίας οἰκουμενικῆς Συνόδου πρὸς τὴν ἀγιωτάτην τῶν ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίαν. Γράφουσα ἡ Σύνοδος περὶ τῶν εἰς τὸ σχίσμα τῶν μελετιανῶν λαβόν-

α. κατὰ πολλὴν ἐφημερίαν ἐκδόσεων κριτικῶν, ὅπ' ὄφειλεται τὴν συλλογὴν τῶν Ἀποστολικῶν Διαταγῶν ἐν τῇ Συνοδικῇ Συλλογῇ Σπυρίδωνος Μήλια, κειμένη ἐν τῷ Α' τόμῳ

β. Ὁ Συνοδικὸς Τόμος ἡ περὶ ἄληθείας. Ἐν Ἀθήναις, 1852, σελ. 174-175.

γ. Θεοδωρήτου Ἐκκλησ. Ἱστορ. Α', 9.

των μέρος ἐπισκόπων, διατάττει ἵνα, θανόντος τυχόν τινος ἐπισκόπου ὀρθοδόξου, καταλαμβάνη τὴν ἱερὰν καθέδραν εἰς τῶν ἑξῶ τῆς ὀρθοδόξου δημογύρωσ, ἐὰν ἀξίως φανῆ καὶ ἂν ὁ λαὸς ἐκλέξη αὐτὸν, ἐπιφραγίση δὲ καὶ συνεπιψηφίσῃ, πλὴν γε δὴ ψηφίσῃ μετὰ τὸν λαὸν, καὶ τῆς Ἀλεξανδρείας ὁ πατριάρχης.

Ὅτι δὲ ἡ ὑπὸ τοῦ λαοῦ γινομένη ἐκλογὴ ἦν νόμιμος καὶ συνεπῶς ἔγκυρος ὅπως δῆλοι? Ἄν ἤθελε διεξαχθῆ, δεικνύει ἡ ἐκλογὴ Ἀμβροσίου τοῦ Μεδιολάνων καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ Κομάνων ἐπισκόπου. Ὁ ἱερός Ἀμβρόσιος, ὦν οὕτως εἰπεῖν νομάρχης τῆς πόλεως ταύτης, ἦλθε νὰ προτρέψῃ πρὸς ὁμόνοιαν καὶ ἀγάπην τὸν λαὸν αὐτῆς, διηρημένον καὶ στασιάζοντα σχεδὸν ἕνεκα τῆς ἐκλογῆς ἐπισκόπου. Τὰς τοῦ Ἀμβροσίου νοουθεσίας ἀκούσας καὶ θαυμάσας ὁ λαὸς ἐζήτησαν αὐτὸν ἐπίσκοπον, τοῦ συνθήματος δοθέντος ὑπὸ τινος παιδίου· ἀρειανοί τε καὶ ὀρθοδόξοι ἐπέμενον εἰς τὴν ἑξαφνικὴν καὶ οὐκ ἄθεοι γινομένην ἐκλογὴν, καὶ ὁ Ἀμβρόσιος ἔχειροτονήθη (7 δεκεμβρίου 374), διαλάμπας ἐπ' ἀρετῇ ἰδιωτικῇ καὶ κοινωνικῇ, ἱερῇ καὶ διπλωματικῇ, καὶ ἐπὶ παιδείᾳ(δ). Μίαν ἑκατονταετηρίδα πρὶν αὐτοῦ ἤκμαζεν Ἀλέξανδρος ὁ Κομάνων, ἱερομάρτυς, οὐδαμῶς τῶν ἡμετέρων ἀγιολογικῶν συλλογῶν ἀναφερόμενος ὀνομασί. Παρῆν εἰς ἐκλογὴν ἐπισκόπου Κομάνων Γρηγόριος ὁ Νεοκαισαρείας ὁ θαυματουργός, εἰς δὲ ὑπέγχετο ἡ ἐπισκοπὴ. Ὁ λαὸς καὶ ἐνταῦθα διηρεῖτο, τῶν μὲν εἰς τοῦτον, τῶν δὲ εἰς ἐκεῖνον ἀποβλεπόντων, ἀλλὰ πάντων ζητούντων τὸν υποψήφιον μετὰ τῶν ἐπὶ γένους σεμνότητι καὶ κοινωνικῇ περιωπῇ διακρινομένων· ὁ Νεοκαισαρείας συνεβούλευσεν αὐτοὺς ὅπως ἀποβλέψωσι καὶ πρὸς τοὺς εὐτελέστερον βίου σχῆμα φέροντας· ὅτε δὲ τις τῶν ἀριστοκρατῶν, τὴν τοιαύτην κρίσιν καὶ συμβουλὴν τοῦ Νεοκαισαρείας ὕβριν νομίσας, εἶπε τῷ Γρηγορίῳ «ἀφοῦ τοιαῦτα διατάττει, ὦρα λοιπὸν νὰ προσκαλέσωμεν εἰς τὴν ἐπισκοπὴν τὸν Ἀλέξανδρον τὸν καρβουνιάρην». Τὸν Ἀλέξανδρον ἐζήτησαν πάντες, ὡς ἀπορῶν καὶ αὐτὸς πῶς ἀπὸ ἀνθρακεμπόρου γίνεται ἐπί-

σκοπος, ἐλούσθη, ἐνεδύθη τὴν καλὴν αὐτοῦ ἐνδυμασίαν καὶ ἔχειροτονήθη ἐπίσκοπος, διότι ὁ λαὸς ἐξέλεξε αὐτόν. Ὁφείλομεν ὅμως εἰπεῖν ὅτι καὶ γραμμάτων ἦν μέτοχος ὁ ἄνθρακεύς, καὶ οὐκ ἀνάγκη πενίας ἐπὶ τὸν τοιοῦτον ἐπιλύθει βίον, ἀλλὰ φιλόσοφος ἦν ὁ ἄνθρωπος, ὡς ὁ μετὰ ταῦτα βίος ἐγνώρισεν, ὡς καὶ μέχρι τοῦ μαρτυρίου φθάσαι, διὰ πυρὸς τελειώσας τὸν δρόμον» (ε).

Νόμος ὅμως ὑπῆρχε τὰ κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ λαοῦ γινομένην ἐκλογὴν διατάττων. Ὅτε ἡ ἐν Ἀντιοχείᾳ σύνοδος, ἡ συνελθοῦσα δεκαπέντε σχεδὸν ἔτη μετὰ τὴν Ἀ' ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῇ, ἐξέδιδε τὸν 19 κανόνα αὐτῆς, ἀπόβλητον ἐπισκοπῆς ἐκήρυττε τὸν ἐπίσκοπον ἐκεῖνον, ὡς σχολάζων εἰς σχολάζουσαν ἐκκλησίαν ἤθελεν ἐπιρρίψει ἑαυτὸν δίχα συνόδου τελείας, «καὶ εἰ πᾶς ὁ λαὸς, ὃν ὑψήρπασεν, ἔλοιτο αὐτόν». Τὸ, καὶ εἰ πᾶς ὁ λαὸς, σημαίνει δεδαίως ὅτι οὐ πᾶς ὁ λαὸς ἔχειροτόνει, πλὴν γε δὴ οὐ πάντες ἐξέλεγον δι' ἀνατάσεως χειρῶν τὸν ἐπίσκοπον, ἀλλὰ τάξεις τινὲς κοινωνικαί, καθ' ἃ σήμερον λέγομεν. Φρονῶ ὅτι τὸ δίκαιον τοῦτο τὸ κατὰ συνθήθειαν ἦν τέως συνοδικῶς ἀκαθόριστον· διὸ, μετὰ τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ σύνοδον εἴκοσιν, ἡ εἰκοσιπέντε ἔτη, ἡ ἐν Λαοδικείᾳ σύνοδος διὰ τοῦ 13 κανόνος αὐτῆς ὥρισεν «μὴ τοῖς ὀχλοῖς ἐπιτρέπειν τὰς ἐκλογὰς ποιῆσθαι τῶν μελλόντων καθίστασθαι εἰς ἱερατεῖον».

Εἰ δὲ καὶ πάλιν ἀταξίαι τινες ἐγίνοντο οὐχὶ κατὰ τὴν ἀνάδειξιν ἐπισκόπου ἀλλὰ κατὰ τὴν διάκρισιν τῶν ἐκλογέων, εἴτ' οὖν τίνες εἶχον δίκαιον ἢ να συναπαρτίσωσι τὴν ἐκλογικὴν, οἷον εἰπεῖν, τοῦ ἐπισκόπου συνέλευσιν, ἐξαπελύθησαν δύο νεαραὶ διατάξεις Ἰουστινιανοῦ τοῦ Α', ἡ μὲν τῷ 528, ἡ δὲ τῷ 541, καθορίσασαι σαφῶς τίνες οἱ ἐκλογεῖς, καὶ τίνες οἱ ἐκλέξιμοι μετὰ φρασιν αὐτῶν παρατίθημι κατὰ σημερινὴν λέξιν καὶ φρασεολογίαν, ἵνα συντομώτερον γένωμαι καταληπτότερος· «θεσπίζομεν διὰ τοῦ νόμου τοῦ παρόντος, ἵνα, ὡς αἰεὶ ἐπισκοπικὸς θρόνος σχολάζῃ, (ὅπλα δὲ χρεῖσι καθὰ κανὼς σήμερον λέγεται), ἢ ψηφίσωσιν οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως ἐκείνης τρία πρόσωπα μεμαρτυρημένα ὡς ὀ-

δ. Βλέπε κατὰ πλάτος τὰ περὶ Ἀμβροσίου εἰς τὸν Β' τόμον, τῆς τοῦ Κοντογιάνου Φιλολογ. καὶ Κριτικῆς Ἱστορίας τῶν ἁγίων πατέρων ἀπὸ σελ. 616 καὶ ἑξῆς.

ε. Ἐδεργεντινὸς βλ. Β', ὁμοίως α', ἐκ τοῦ βίου Γρηγορίου τοῦ θαυματουργοῦ.

θόδοξα τὴν πίστιν, τὸ φρόνημα σεμνὰ καὶ τὸν βίον, καὶ ἐνάρετα, ὥστε ἄνα προχειρίζεται ἐκ τούτων εἰς τὴν ἐπισκοπὴν ὁ καταλληλότερος— μετὰ δεκατρία ἔτη ἐγένετο ἀνάγκη λεπτομεροῦς διατάξεως· καὶ δεσπίζει λοιπὸν «Ὁλόταν ἐπιστῆ ἀνάγκη νὰ χειροτονηθῇ ἐπίσκοπος εἰς τινὰ πόλιν, ἢ οὐ συνέρχωνται οἱ κληρικοί καὶ οἱ πρῶτοι τῆς πόλεως τῆς ἐν ὀρφανία ποιμένος διατελούσης, καὶ πρὸ τῶν ἀγίων Εὐαγγελίων ν' ψηφίζωσι τρία πρόσωπα, καὶ μετὰ τῆς ψήφου ἄνα βεβαιώσιν ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι οὔτε διὰ χρήματα, οὔτε χάριν φίλων, ἢ συμπαθείας, ἢ συμπέροντας ψηφίζουσιν αὐτούς, ἀλλὰ γινώσκοντες ὅτι καὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως εἰσι, καὶ βίου σεμνοῦ, καὶ ἀνω τοῦ τριακοστοῦ τῆς ἡλικίας ἔτους, καὶ ὅτι οὔτε σύζυγον, οὔτε παλλακὴν ἔχουσιν, οὔτε παῖδας φυσικοῦς κέκτνται, ἢ εἴπερ εἶχον γυναῖκα, εἶχον μίαν καὶ αὐτὴν οὔτε χήρην, οὔτε διαζευχθεῖσιν ἀπὸ τοῦ συζύγου, οὔτε τινὰ τῶν ὑπὸ τῶν ἱερῶν κανόνων ἀπαγορευμένην, ἔταιριδα δαπνοῦν, ἢ ἰσοποιὸν, ἢ σχοινοβάτιδα καὶ τὰ τοιαῦτα». Ἐπιβάλλει δ' ἡ νεαρὰ ἄνα μὴ παρεμβαίνωσι κατὰ τὴν ὑπόθεσιν τῶν ψήφων δωροδοκίαι, δεκάσμοι, χρημάτων ὑποσχέσεις, καὶ τὰ παραπλήσια.

Τὰ αὐτὰ εἰς τὴν «Ἐκλογὴν τῶν νόμων» ἐπανέλαβον Λέων καὶ Κωνσταντῖνος οἱ αὐτοκράτορες (ζ) «Κελεύομαι, εἰ μέλλει ἐπίσκοπος χειροτονεῖσθαι, συνελπλυθέναι τοὺς κληρικούς καὶ τοὺς πρῶτους τῆς πόλεως, καὶ ἐπὶ τρισὶ πρόσωποις ψηφίσματα ποιεῖν, καὶ ἕκαστον αὐτῶν χειρογραφεῖν ἀλλ' εἰδότες αὐτοὺς τῆς ὀρθῆς καὶ καθολικῆς πίστεως καὶ σεμνοῦ βίου, καὶ ὑπὲρ τὸ τριακοστὸν ἔτος εἶναι τούτους ἐπελέξαντο» κλπ. Ὁ νόμος, ὡς παρατηροῦμεν, ἔμεινε ὁ αὐτὸς, ἐψηφίζον δ' οἱ πρόκριτοι τῆς πόλεως, οἱ πολιτικοὶ ἄρχοντες, ὡς ἂν ἠθέλομεν εἰπεῖ σήμερον, οἱ ἀνώτεροι βαθμοῦχοι καὶ ὑπάλληλοι τοῦ κράτους, καὶ οἱ κτηματῖαι, ὅχι δὲ ὁ χυδὸν ὄχλος. Ἡ τοιαῦτη θεσμοθεσία συμφώνησε καὶ πρὸς τὴν νομοθεσίαν τῆς ἀρχαιοτέρας Ἐκκλησίας καὶ πρὸς ἱεροὺς κανόνας.

Ἄρα, κατ' αὐτὴν ἐμελλε ἄνα ἐκλέγεται καὶ ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ὅπως γὰρ δὴ, οἱ λαοὶ οἱ πρόκριτοι τῆς πόλεως ἐπρεπεῖν αὐ-

τοὶ ἄνα ψηφίζωσιν. Αὐτὸς ἦν ὁ τύπος, αὐτὸς ἦν ὁ νόμος, εἰς τὸν εἶχον καθῆκον ἄνα ἀκολουθήσωσι καὶ συμμορφωθῶσιν οἱ πατέρες ἡμῶν, καὶ πρὸ τῶν ἰουστινιανείων νευρῶν καὶ μάλιστα μετὰ τὴν ἐκδοσιν αὐτῶν.

ἔπεται συνέχεια.

ὁ μ. χ. Μ. Ι. Γ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἡ ἐπίνοδος τοῦ σεβ. Τοποτηρητοῦ

Σήμερον Σάββατον ἐπανῆλθεν ἐκ Παρισίων διὰ τοῦ ἀντιτορπιλικοῦ «Ἑλλήν» ὁ σεβ. Τοποτηρητὴς τοῦ Οἴκου. Θρόνον Μητροπολίτης Προύσης κ. Δωρόθεος. Τὸν σεβ. Τοποτηρητὴν ὑπεδέχθησαν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου οἱ πανοσ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Ἀθηναγόρας καὶ ὁ ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ι. Συνόδου ἀρχιμ. κ. Διονύσιος μετὰ τοῦ ἀ' γραμματέως τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου καὶ ὠδήγησαν δι' ἰδιαιτέρου ἀτμοπλοίου εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Ἐν τῇ ἀποβάθρᾳ τοῦ Φαναρίου ὑπεδέχθησαν τὴν Α. Σεβ. ὁ πατριαρχικὸς κληρὸς καὶ οἱ πατριαρχικοὶ ὑπάλληλοι καὶ πληθὸς πολὺν λαοῦ μετὰ δὲ τῶν τελεσεύσαν δοξολογίαν διεξήχθη ὑποδοχὴ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν Πατριαρχῶν παρισταμένων τῶν σεβ. συνοδικῶν καὶ τινῶν τῶν ἀξιοτίμων κκ. συμβούλων. Ὁ σεβ. Τοποτηρητὴς ἐν ὀλίγοις κατ' ἰδίαν ἐξέθηκε τοῖς ἀγίοις συνοδικοῖς καὶ τοῖς κκ. συμβούλοις τὰ τῆς αἰτίας ἐκδόσεως τοῦ ταξειδίου αὐτοῦ, ἐπιφυλασσόμενος νὰ πρὶδῇ εἰς λεπτομερεστέρως ἀνακοινώσεις ἐν ἰδιαιτέρᾳ συνεδρίᾳ τῶν Δύο Σωματίων.

Ὁ σεβ. Τοποτηρητὴς διερχόμενος ἐξ Ἀθηνῶν ἐγένετο ἀντικείμενον ζωηροτάτων ἐκδηλώσεων εὐλαθείας πρὸς αὐτὸν καὶ τὴν Μ. Ἐκκλησίαν ἀπὸ μέρους τῆς τε ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀπονεμεισῶν αὐτῷ τιμῶν βασιλικῶν κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐκεῖ διαμονῆς αὐτοῦ. Κατὰ τὴν ἐπίσημον πρὸς τιμὴν τῆς αὐτοῦ Σεβασμιότητος δοξολογίαν καὶ κατὰ τὰς διεξαχθείσας πρὸς τιμὴν αὐ-

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Συνδρομὴ ἑτησίᾳ προκαταβλητέα

Συνδρομὴ ἑτησίᾳ Α. Τ. 2, διὰ πέντε κατώτερον κλήρον καὶ τούτοις δημοδόχου 1, Ἐν ἑφ' ἡμετέροις φρ. 50.

ΤΟ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ



SISMANOGLIO
MEGARO

 Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

Αἱ παρελθούσαι καὶ αἱ μέλλουσαι αὐτῶν
σχέσεις. — Αἱ θεόφοροι μορφαὶ τῆς
μεταξὺ αὐτῶν ἐπικοινωνίας.

Τὸ τελευταῖον τέταρτον τοῦ 19ου αἰῶνος παρουσίασεν ὡς ἐξαιρετικὸν σύμπτωμα διακρίσεως ἀπὸ τὰς προηγουμένας ἐποχὰς τὴν σοβαρὰν πάλιν ἦτις συνέβη μεταξὺ τῶν πολιτικῶν καὶ θρησκευτικῶν προβλημάτων. Αἱ προστριβαὶ καὶ αἱ συγκρούσεις μεταξὺ τῶν δύο ἔξουσίων εἰς τὴν Εὐρώπῃν τοῦλάχιστον ἐξηκολούθουν μέχρι τῶν παραμονῶν τοῦ παγκοσμίου πολέμου, μοιραίαι διὰ τὸ ζήτημα θὰ προβληθῆ καὶ πάλιν καὶ θὰ ἀπαιτήσῃ πολλὰς μερίμας ἵνα κανονισθῆ κατὰ τρόπον σεβόμενοι καὶ τὰς ἐλευθερίας καὶ τὰ δίκαια τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὰς συνειδήσεις τῶν πιστῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἔξουσίαν τοῦ Κράτους ἵπταρκῶς κατοχυροῦντα. Μία ἀνδρομικὴ ἐπισκόπησις τοῦ πνεύματος τὸ ὅποιον ἐπρυτάνευσεν ἐν τῇ παρελθόντι ἐπὶ τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου ζητήματος δὲν θὰ ἦτο ἄσκοπος διὰ τὰ μὰς δεῖξῃ ποῖοι θεωρίαι κατίσχυσαν καὶ πῶς ἐλίθη τὸ πρόβλημα τοῦτο, τὸ ὅποιον μοιραίαι θὰ τεθῆ ἐν τῇ μέλλουσι

Α'.

Ἡ πάλιν μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ Κράτους διήρκεσεν ἐν τῇ Δύσει ἐπὶ αἰῶνας. Ἡ τελευταία λέξις ἐστὶ αὐτῆς δὲν ἐλίθη, οὐδεὶς δὲ

δύναται ἀπὸ τοῦδε νὰ κρίσῃ τίς θὰ προφέρῃ αὐτῆς. Οἱ δύο ἀντίπαλοι μέχρι τοῦδε κατατρέπον τὰς διουσίαις αὐτῶν καὶ περιστεύουσιν τὰ κεφάλαια αὐτῶν. Τὸ Κράτος ἐστηρίζεται ἐπὶ τῶν ἀποκροσώσεων τοῦ πνεύματος, ἡ Ἐκκλησία ἐπὶ τῶν πεποιθήσεων τοῦ πλῆθους καὶ τῆς συναίσθησός τῆς πνευματικῆς αὐτῆς ἕξουσας. Ἰούλιος δὲ ἀπέθανε μίαν ἡμέραν ἢ εἰς τὴν ἀσπὴν ὑπὲρ ἐκείνου, αἰνίως πραγματικῶς θὰ ἐνοθεῖν ἐν δυνάμει μίαις βαθείαις καὶ ζώσης πίστεως. Ἀπὸ τῆς ἀπόφωσις αὐτῆς εἶναι μέγα τὸ ἔργον τὸ ὑποῖον ἀναλογεῖ εἰς τοὺς ἐργάταις τοῦ πνεύματος ἐφ' ὃν ἐστηρίζεται τὸ Κράτος νὰ προστελείσων εἰς ἐαυτοὺς καὶ εἰς συνείδησιν μετ' αὐτῶν τὴν λαϊκὴν πίστιν. Πρὸς ἐκτέλεσιν ἴσως τῆς πίστεως τοῦ λαοῦ καὶ συγχύσεσιν μετ' αὐτῆς δὲν ἀρκεῖ ἡ πνευματικὴ ὑπεροχὴ, ἀλλ' ἀποκρίνεται κατοχὴ πίστεως ζωτικῆς καὶ καταφασίης. Ἡ πίστις τοῦ λαοῦ εἶναι κοχίσουτος, εἶναι κρινευσμένη μὲ μίαν εὐαισθησίαν τύπου λεπτῆς, ὥστε νὰ εἶναι πάλιν δύσκολον νὰ παρεκλιθεῖ μὲ μίαν ἀπλήν ἐπίφασιν πίστεως. Ἀποκρίνεται τῶσαν συναλλαγῆν δὲν παραδέχεται συμβιβαστικῆς καὶ ἀρκεῖται νὰ δευσιτῆ τὴν ζυγὸν τῆς ἠθικολογικῆς λογικῆς. Ὅσον δὲ καὶ ἐν συνήθειαι ἀποδέχεται εἰς τὴν πίστιν ἢ αὐτῆς ἔνοσι πρὸς τὴν τεκνοῦσιν, αὐδέποτε εἶναι ἕνωσις ἢ σύγχυσις τῶν πεποιθήσεων τῆς λογικῆς πρὸς τὰς πεποιθήσεις τῆς πίστεως, πάλιν δὲ θὰ ἢ τοῦτο πᾶς ὅστις θὰ ἐνόμιζεν ὅτι τὸ πνεῦμα, ἢ διακόσῃ καὶ οἱ συλλογισμοὶ ἀρκεῖσιν πρὸς σύστασιν τῆς πνευματικῆς δυνάμεως ἀνεξαρτήτως τῆς πίστεως, ἢτοι ἀποτελεῖ τὴν πηγὴν αὐτῶν.

Ἡ σύγχυσις αὐτῆς πάντως ἀπέφερε διὰ τὸ Κράτος πολλοὺς καθύστους εἰς τὴν πάλιν αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν. Ὅταν κατὰ τὴν μεταρρυθμίσει ἐν Γερμανίᾳ ἡ πολιτικὴ ἕξουσίς ἀνάλαβε τὴν ἡγεσίαν τοῦ κινήματος ἐναντίως τῆς ἀρχαίας θρησκευτικῆς ἕξουσας καὶ ἐθνομισθῆσεν νέαν ἀργάνωσιν τῆς Ἐκκλησίας, ἐπέστητο πρῶτον τὴν ἀληθῆ δυνάμιν τῆς πίστεως. Τὸ κίνημα εἰς τὸ ὑποῖον προσεχώρησεν ἡ πολιτικὴ ἕξουσία ἠγενομένη ἐν αὐτοῖς τοῖς χρόνοις λαοῦ καὶ καθολογίταις ἐπὶ τῆς ζυγ-

ποτέραις πίστεως. Ἡ αὐτῆ βαθεῖα καὶ φλογερὰ πίστις ὕψη τοὺς πρώτους ἡγέτας ἐκπροσωποῦντας τὴν ἀνωτέραν πνευματικὴν μέρφωσιν καὶ τὴν λαὸν αὐτοῦ τῆς ἐσοχῆς ἐκείνης. Μία ἀναπόσχετος ἠθικὴ δυνάμις διεκρίθη τὸ κίνημα ἐκείνῳ τὸ ὑποῖον ἐπέτρεψε κατόπιον μακρῶς πάλιν τὴν ἱστορικὴν δυνάμιν τῆς ἀρχαίας θρησκείας. Σήμερον οἱ ἄρει ἠλλαξαν μισοῦσι. Ὅταν ἀφῶν τὸ Κράτος, ἡ θρησκεία τοῦ λαοῦ ἐχωρίσθη διουσίαι μίαις νέαις ἀτελιθήσων τῆς λειτουργίας καὶ πολιτικῆς ἀργάνωσός τῆς Ἐκκλησίας. Ἐξ ἄλλου ἐκ μέρους τῶν μεταρρυθμῶν ἢ διουσίαις μεταξὺ θρησκείας καὶ ἐπιστημονικῆς ἀτελιθήσων καθίσταται ὅλον ἐκτοφικῶς ἐκτελεῖται. Ἐπὶ τῶν θεολογικῶν ζητημάτων δὲν ἀρκεῖται πλέον εἰς τὸ ἀρχαῖον πρόγραμμα τὸ ὑποῖον περιωρίζεται εἰς τὴν μελέτην καὶ τὴν περιλήψιν εἰς ἐν μόνον βλέμμα τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων. Ἡ θεολογικὴ ἐπιστήμη ἀπολεῖ τὸ ἀσπρηρόφῃς πῦλον πίστεως καὶ πεποιθήσεων ἰσοβάλλοντα αὐτῆν ἐπιλεκτικῶς εἰς καθὲν ἀπλοῦν φαινόμενον ἢ καθὲν ἕξωτερικόν ἀτικεῖται εἰς τὴν κριτικὴν ἀνάσιν τῆς λογικῆς. Ἡ πολιτικὴ ἕξ ἄλλου ἐπιστήμη ἀνεκάλυψε κατόπιον ἱερικῶν μελέτην τὴν θεωρίαν τοῦ ἠριστικῆς καὶ κλήρου χωρισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τοῦ Κράτους. Κατ' αὐτῆν καὶ διουσίαις ἐπὶ τῆς ἕνωσις δὲν ἐπιτρέσει τὴν διαίρεσιν τῶν κεντρικῶν διουσίαις. Ἡ Ἐκκλησία θὰ μεταβληθῆ ἠεπρίκτως εἰς θεωρὸν ὑποκείμενον ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ Κράτος τὸ ὑποῖον ταύτοχρονοι καὶ κατὰ τὴν κατ' αὐτῆν πάντως θεωρίαν εἰρήσεται τελείως ἀποκεχωρισμένον πάσης θρησκευτικῆς τάσεως καὶ ἀδιέφορον πρὸς πᾶσαν θρησκευτικὴν πεποιθήσιν.

Ἡ Ἐκκλησία ἐν τῷ αὐτῷ περιπτώσει δὲν εἶναι παρὶ εἰς θεωρίαις ἀποκλειστικῆς προνομισμένης ὅσον ἱερατικῆς μίαν τῶν ἀγωγῶν τοῦ λαοῦ τῶν ἐπὶ τοῦ Κράτους γενομένων ἀνεκτῶν, τῆς ἀνάγεσι τῆς θρησκείας, τὸ δὲ Κράτος κατὰ τὴν νέαν ταύτην διάταξιν θὰ ἀνεψῆσῃ ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας τὸ δικαίωμα αὐτοῦ πρὸς παραχώρησιν ἀδείας, πρὸς πολιτικὸν ἕλεγχον καὶ ἐπιστείαν, ἀδιεφοροῦν τελείως δὲ αὐτῆν ταύτην τὴν θρησκείαν.

(ἔκτετι πύξις)



SISMAN
MEGARI

Η ΕΝ ΧΑΛΚΗ

ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Προϊστάμενος τοῦ παθ. Μητροπολίτου Αἰνου κ. Ἰωάννου, Προέδρου τῆς Ἐφορίας τῆς Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ παριστάμενος πολλῶν καὶ φιλοπόνητων ἀκροατῶν, ἐν οἷς ὁ συνταγματάρχης κ. Διαλησπράς καὶ ὁ πρόεδρος τῆς παρ' ἡμῖν δημοσιογραφίας κ. Στ. Βουτιρῆς ἐγένετο τῆ παροῦσας Κυριακῆ 2 Ιουνίου ἡ ἐπίδοσις τῶν διαλαμάτων εἰς τοὺς 12 αὐτῆς ἀποφοιτῶντας ἐν τῷ κορυφαίῳ ταύτρῳ τῆς Σχολῆς. Μετὰ τὴν καθυραμένην ἄρρηστων τειχῶν ὁ Σχολάρχης Παντοῦ, Μητροπολίτης Σιλευκίας κ. Γερμανός διὰ μετῆς ὑποθηκῶν προσιαιῶς ἀπεγέρθησε πόντος τοῖς αἰσίοις ἀποφοιτῶσασιν τὰς σπουδὰς αὐτῶν παρ' ὅλα τὰ ἐκπερασεθέντα ἔργα καὶ καλῶν καλῶματα καὶ ἡγήθη, ὅπως ἐν τῷ προσέτι αὐτῶν Ἐκλόγησι καὶ Ἔθνοσι κέρωσι ἐδουλεθήτους ἐκκληρωτὰς τοῦ καθήκοντος. Ἐτα ἀνεγνώσθη τὸ πρακτικὸν τῆς βαθμολογίας τῶν ἀποφοιτῶν καὶ ἐγένετο ἡ δημοσίη ἀνακρίσις ὡς διδασκάλου τῆς ἁγίας Θεολογίας ἐνὸς μόνου, τοῦ διακόνου Γερμανοῦ Πολυζοῦλου, τῆς ἐπίδοσας τῶν διαλαμάτων εἰς τοὺς ἄλλους ἀναβληθείσης μετὰ τὴν χειροτονίαν αὐτῶν συναφῶς τῷ σχετικῷ ἁρθρῳ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Σχολῆς ἀφοῦ δι' εἰς ἐκ τῶν ἀποφοιτῶν, ὁ Παντοῦ

αίτησιν καὶ ὅς συνεδοκῶ μένοντας ἐντοῦθα αὐτ. μητροπολίτου Παιδίας κ. Γεροσίμου Ταναΐδου. — Πρὸ ἑβδομάδος ἀφίκετο εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ὁ παρὰ τῆς αὐτ. μητροπολίτης Ἀριστίας ἱερίσκος Ζήλων κ. Εὐθύμιος Ἀγροτίης.

Ἐκκλησιαστικὸς Σύνδεσμος

Ἐσχάτως εἰνεσιεῖθε προνοία τῶν κληρικῶν ἑκατοστάτων τῆς Πατριαρχειῆς Αἰθίης Ἐκκλησιαστικὸς Σύνδεσμος οὕτως τὸ καταστατικὸν ἐγκριθεὶν παρὰ τῆς Ι. Συνόδου, ἀπειλεῖται τὴν β' αἰν τῆς ἀναδιοργανώσεως καὶ ἐνωσεως ἡμῶν κληρ. Ἦτοι κοινῶς πρῶτον ὅπως κατὰ τὴν παρεῖσαν συγρῆν τῆς ἀναδιοργανώσεως τῶν κοινωτικῶν ἔρων τῆς ζωῆς τῶν ἐθνῶν δημοπραγῆ καὶ παρὰ τῆς ἡμετέρας κλήρης κινήσει ἀνάλογος ἔγγυσμένη τὴν ἡθικὴν αὐτοῦ ἡρώωνος εἰς τὸ ἱερίσκον ἀπειλεῖ τὸ ἄλοπον θά καταπέσει αὐτὸν ἀπαρτίζουσαν ἀναργίαν πᾶσης ἐκλήσεως καὶ προαγωγῆς τοῦ λαοῦ καὶ ἱεραρχίας τῶν ἡθικῶν αὐτοῦ ἀναγκῶν. Ὁ Ἐκκλησιαστικὸς Σύνδεσμος κατήρητο τοῦ ἔργου αὐτοῦ διὰ τοῦ διακριτοῦ ἰδιαιτέρου περιοριστικῶς ἱεροκρίσεως τοῦ ἱερ. κ. Εὐρηνοῦ, οὕτως ἡ ἐλογοῦ ἑνεκρίθη ἰσὺ τῆς Ι. Συνόδου, μέλλει δὲ δουνοῦσθαι καὶ κρηθῆ καὶ εἰς τὴν ἑδοῦσαν ἰδιαιτέρου περιοριστικῶς.

Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου Ἡελέγη ὁ ἐκ τῶν ἀγ. Συνδικῶν αὐτ. Μητροπολίτης Βεζύης κ. Ἀνθίμος.

Κανονικαὶ δόσεις

Ἀφίκετο εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν κατὰ τὴν παρεῖδοσαν ἑβδομάδα, ὁ αὐτ. μητροπολίτης Ἰκονίου κ. Πρωτόκως. — Ἐχορηγήθη δόσια ἑμῶν διαμονῆς εἰς τὴν Πρωτεύουσάν τ' αὐτ. γέροντι Κεζίκων κ. Κωνσταντίνῳ Ἀρβόγιου.

Ἐκκλησία Σμύρνης

Μετὰ γὰρ εἰδομεν ἱκανοαβόντων τῶν «ἱερῶν Πατέρων» τὴν ἑδοῦσαν αὐτοῦ, κατόπι πενταετοῦς ἔνεκα τῶν πολιτικῶν κακοηθειῶν δικαστικῆς. Τὸ ἐκδοθὲν φυλλάδιον (τῆς 18 μαιου) περιεῖχε τὴν ἀφήγησιν τῶν ἐν Σμύρνη γεγονότων τῆ 1 καὶ 2 μαιου, ἡμιλλας ἱεραρχίας καὶ συγγνωτικῆς τοῦ αὐτ. μητροπολίτου καὶ τοῦ ἱεροκρίτου αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τῆ δεκαετημέρας τῆς Σμύρνης ἀκαταλόγητα συγγραμμικῶς τηλεγραφήματα καὶ τὰς εἰς αὐτὰ γενομένας ἀπαντήσεως ὅς καὶ τὰ πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς κυβερνήτας τῶν νικητικῶν ἐντάμειν, πάντα προέδοντο πατριωτικῆς ἡρώων ἡμετινίσκου.

Ἐκκλησία Αἰγίου

Ἐκ πέντε φυλλαδίων τῆς «Ὁρθοδόξου Διδαχῆς» περιεβλήθησαν εἰς χεῖρας ἡμῶν, ἱεράσμεν εὐχαρίστως διὰ ἰσὺ εἰλικον τοσούτων ἢ ἑρβόδοξοις ἑλληνικῆς μητροπολίας Ρόδου ἀπὸ πενταετίας ἐκδοθῆ περιοδικῶν δημοτικῶν καὶ κοινωτικῶν, δίδουσα τοὺς συνδρομητοὺς

αὐτοῦ δύο ὀκταεπίδα φυλλάδια μικρὰ κατὰ μῆνα. Ἀπὸ τῶν μικρῶν τούτων φυλλαδίων ἀρροῦμεθα χρησίμους εἰδήσεις περὶ ἑκαταετούσεως, διὰ κατὰ τὸ παρελθὸν σχολικῶν ἔτος (1917—18) ἐκδοθήθησαν εἰς τὸ νηπιογωγίαι καὶ τὸ δημοτικὰ σχολεῖα τῆς Ρόδου (τῆσου) μόνης 2247 ἀρρενα καὶ 1083 θήλια, τὸ δὲ 3330, ἰσὺ διδασκάλους 112, ἑξωδεύθησαν δὲ ἰσὺ τῶν κοινοτήτων ὄπισθ τῆς κατοικίας αὐτῆς κατῆσεως 100000 φράγκων—Τῶν ἡθικῶν καὶ ἑρμηνευτικῶν διατριβῶν ἐνὶς φέρουσι τὴν ὑπογραφήν τοῦ πονυρ. μητροπολίτου Ρόδου κ. Ἀποστόλου Τρόφωνος, μικρὸν καταλαβάνουσαι πόρον—. Τὰ καλὸν ἔργον τῆς ἱερᾶς μητροπολίας Ρόδου πρέκει καὶ μνηθῶσι τόσῳ ἄλλοι κατὰ τόσους Ἐκκλησίας, δυναμῆται τὰ συντηροῦν ἡθικὰ καὶ δημοκρατικὰ τοσούτα περιοδικὰ ἀναγνώσματα, ἅπαντα εὐχρῆς ἔργον τὰ συσταθῶν ἐν Ἐφέσῳ, καὶ Μιτυλήνῃ καὶ Χίῳ καὶ ἄλλοις.

Πατριαρχεικὸν Τυπογραφεῖον — Ἄ ὁ τῆς ἑβδομάδος αὐτῆς ἡ διαχίρισις τοῦ Πατριαρχεικοῦ Τυπογραφεῖου ἐνεκρίθη τοῖς κ. κ. Κ. Βασιλειάδῃ καὶ Οὐ. Θεοδοπίδῃ, τῶν ὁποίων ἡ εἰσδοκίμας ἄλλοι ἐν αὐτῷ ἑτησίῳ καὶ χρησιμότητι καὶ πείρα παρέχουσι δοξαίῃ ἔγγυθον τῆς μελλούσης αὐτοῦ προαγωγῆς.

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΠΑΣΩΝ ΤΩΝ ΡΩΣΙΩΝ

ΤΥΧΩΝ

(ἐπὶ τῆς χαρακτομησίας).

Οἱ ἐν Ἀνατολῇ Ὁρθόδοξοι ἐνδιαφέρονται πάντως τὰ γνωρίσει τὸ κατὰ τὸ πρόσωπον τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου Τύχωνος, ἀρχιερεῖ τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας. Ὅθεν καὶ ἐνωρίσαμεν καλὸν ὅπως διατυπώσωμεν ἐντοῦθα ἱερῶς χαρακτηρισμὸν αὐτοῦ.

Ἡ Ρωσικὴ Ἐκκλησία εἶναι εὐνοχῆ, διὰ κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν φοβερῶν δ' ἐνοσηθημάτων αὐτῆς ἔχει ἐπὶ κεφαλῆς τοσούτων ἱεράρχων, οἱ δὲ ἀγιώτατος πατριάρχης Τύχων. Ἡ ἡθικὴ καθαρότης αὐτοῦ εἶναι καθαρὸς κρησάλλου. Οὐδέως δύναται νὰ εἶπῃ κ' ἑκὼν κατ' αὐτοῦ. Πενταετὸς ἔπος ἐκηρήθησαν, ἐν Ἀμερικῇ, Ἱερουσάλη, Βίλνυ, τὰς καλλίτερας ἀφῆμεν ἐνωσιώσεως. Ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἀγαθότης τῆς καρδίας του εἶναι ἀκατάβλητοι. Οὐδένα ποτε προσέβαλε. Διὰ πάντα ἔχει ἱερισμὸν ὑπερκατωτικῶν λόγων. Παρηγορεῖ πάντας καὶ ἀνακουφίζει. Ἐξ ἰσὺ ἑτέροισι εἶναι καὶ τὸ φιλοδικαίαι αὐτοῦ ἀποθέματα. Οὐδέποτε ἱερίσκεται ποτὲ παράπονον ἢ προσκόρον καθόλου. Εἶναι δὲ ἱερισμὸς πάντως ὅπως ὑπερασπίσῃ τὸ δίκαιον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ λαοῦ. Ἐν ἀναφορῇ εἰς τὸ θερι-

σκευτικὸν αὐτοῦ φρόνημα, ἡ ὀρθόδοξος συνείδησις αὐτοῦ ἀμιλλᾶται πρὸς τὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ καὶ τῶν λοιπῶν Πατριαρχῶν. Ἐπὶ πᾶσι διακρίνεται οὗτος διὰ τὴν ἡρωικὴν αὐτοῦ γενναϊότητα. Εὐρισκόμενος ἐν Μόσχᾳ, πρόσωπον πρὸς πρόσωπον πρὸς τὴν κυβερνήσασαν τῶν Μπολσεβίκων οὐδόλως δειλιᾷ νὰ ἐλέγῃ αὐτούς. Καὶ ἐν τοῖς κηρύγμασιν, ἀλλ' ἰδίᾳ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς αὐτοῦ λέγει πάντοτε τὴν αὐστηρὰν περὶ τῆς κυβερνήσεως ταύτης ἀλήθειαν. Τὴν πρώτην ἐπισημητικὴν ἐπιστολὴν αὐτοῦ ἐξετόξευε κατὰ τῆς κυβερνήσεως τῶν Μπολσεβίκων κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1918. Ἐν ταύτῃ κατέκρινεν οὗτος τὴν σκληρότητα, τὴν αἰματοχυσίαν καὶ τοὺς κατὰ τῆς Ἐκκλησίας διωγμούς τῆς κυβερνήσεως ταύτης. Κατὰ Φεβρουάριον τοῦ Ἰδίου ἔτους δι' ἑτέρας ἐπιστολῆς οὗτος κατέκρινε τὴν συνθήκην τῆς Μπρέστ-Λιθόβσκης. Κατὰ δὲ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1918 ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς Μπολσεβικῆς κυβερνήσεως ἀπέτεινεν αὐτοῖς πικροτάτους καὶ αὐστηροτάτους λόγους. Διὰ πάντα ταῦτα πολλάκις περιωρίσθη, ἐφυλακίσθη, ἀλλ' ὁ λόγος τῆς ἀληθείας δὲν ἀπέλιπε τὸ στόμα αὐτοῦ, εἰοίμιον ὅπως ὑπὲρ τοῦ δικαίου, τῆς ἀληθείας καὶ τῆς Ἐκκλησίας θύση καὶ τὴν ζωὴν αὐτοῦ. Μετὰ αἰσθήματος εὐλαβείας παρακολουθεῖ ἡ Ῥωσικὴ Ἱεραρχία καὶ ὁ Ῥωσικὸς λαὸς τὴν τοιαύτην δρᾶσιν τοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου Τύχωνος καὶ εὐχεται ὅπως φυλάττῃ αὐτὸν ὁ Θεὸς ἐπὶ πάμπολλα ἔτη ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ λαοῦ.

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Μίνσκης καὶ Τουρόβης

Γεώργιος

Ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Θεολογικῇ Σχολῇ

τῇ 16)29 Μαΐου 1919.

Ἡ ΚΑΛΑΙΣΘΗΣΙΑ ΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ

Εἶπον ἄλλοτε, κατὰ κοινὸν τόπον, ὅτι τῆς τοῦ Ὑψίστου δεξιᾶς ἀλλοιώσεις μεγάλη εἰ ἐμὲ σὺν τοῖς χοιροῖς πιστοῖς εἰς νέον μεταβάλλει ἐκ παλαιοῦ, τὸν παλαιὸν ἀποδυσθέντα ἤδη, καὶ νέον ἄνθρωπον ὑμῖν φαιδρᾷ ἐν ἡμερίδι παραδεικνύοντα ἑμαυτὸν, τὸν πρὶν διδασκαλίαν περὶ καλοῦ μὴ στέργοντα. Καινὸς ὡσεὶ Μαρσύας, τὴν ἀφυκτον φοβούμενος τοῦ Μουσηγιῶτου μῆνιν, ἐγγίσας εἰς αὐτὸν ποτὲ, ἐξέκλινα ἐκείνην, ἀλλ' εὐνοίαν ἐκλιπαρῶ κριτῶν ἐπιεικῶν, καὶ ταύτην ἀπεκδέχομαι, εἰσελθὼν ἀπὸ εἰκοσαετίας εἰς ἐξέτασιν θέματος σπουδαίου, περὶ οὗ πιθανόν ἐστίν ὅτι εἰς τῶν ἡμετέρων

—ὄν μᾶτην ζητῶ ν' ἀνακαλύψω—ἐγραψέ τινας στίχους. Ζητοῦμεν δὲ νὰ κρίνωσιν αὐστηρῶς περὶ ἡμῶν ὡς οὐ δαπανησάντων μᾶτην εἰς ἀμουσίαν, οὐ κενὴν, ζωῆς ἀκμαιοτάτην περίοδον καὶ σήμερον, ἐν ὀμηγύρῃ φιλῆ ὁμολογοῦμεν εὐθαρσῶς ὅτι οὐχὶ τῇ ὑλῇ ὑπηρετοῦμεν ἕως νῦν, πολλὰ μὲν ἐρευνῶντες, ἀκούοντες, μανθάνοντες, ἀλλ' οὐδαμῶς σιγῶντες. Καίπερ δὲ γινώσκοντες ὅτι σιγῆς τὸ γέρας ἀκίνδυνον ὑπάρχει, παρερχόμεθα καὶ πάλιν εἰς ἀνέλξιν θέματος ἐξόχου καὶ λαμπροῦ, σκιαζομένου μόνον ὑπότινος στενότητος ἰδεῶν. Ἀλλὰ τὸ ἐμὸν ἔργον ἐν τούτῳ συνίσταται, ἐν τῷ παρέχειν καὶ παρασκευάζειν ὑλὴν εἰς ἐτέρους πρὸς ἐξέτασιν ἐμβριθῆ, πληρεστέραν, τελείαν προσδεχομένην τὰ συμπεράσματα τῶν ἐχόντων διαγωγή τὴν μνήμην, ἀθόλωτον τὴν κρίσιν, ἐν τινι δὲ μέτρῳ καὶ φαντασίαν ἀσκανδάλιστον.

Ὀλίγα τιὰ περὶ τοῦ πρὸς τὴν μουσικὴν ἔρωτος τῶν χριστιανῶν ἡμῶν προγόνων εἰπὼν ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου, πρὸ εἰκοσιν σχεδὸν ἐτῶν, κατὰ τινα μουσικοφιλολογικὴν ἡμερίδα, εἶχον τὴν πεποιθήσιν ὅτι σοφοῖς—ζητούμενοις καὶ τοῦτοις ὑπὸ λύχνου διογενείου—δοὺς ἀφορμὴν, ἐμελλον νὰ ἴδω γεννωμένας συζητήσεις καὶ προβαλλομένας ὑποθέσεις καὶ θεωρίας, καὶ πιθανῶς ἀντεγκλήσεις, παραφωνίας, πρὸς ἃς εὐμενῶς προσκλίνουσιν ἐν βιαίαις συζητήσεσιν οἱ παρ' ἡμῖν μουσικολογίωτατοι καὶ πολλὰκις ἀμουσοὶ ψάλται. Ἄλλ' οὐδεὶς ἀέθορε συζητητής.

Τότε τὸ δέκατον μόλις τῆς ὄλης μελέτης ἐκείνης ὑπεβλήθη τῇ φιλομουσῳ ὀμηγύρῃ τοῦ Συλλόγου, τῆς προύστατο ὁ τελευταῖος τῶν παρ' ἡμῖν Μαυροκορδάτων, πλήρης δ' ἡρξάμην ἐκδιδούς εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν, πρὸ δεκαπέντε ἐτῶν, τὸ κείμενον, ἄρτιον, ἀδιαλώβητον, μετὰ τῶν ἀπαραιτήτων αὐτοῦ σημειώσεων, ἀλλὰ χωρὶς τῆς ἀξιώσεως ὅτι ἐξαντλεῖ θέμα τοσοῦτον ἐπαγωγόν, ἀλλὰ καὶ βεβαίως ἄξιον πολλῆς καὶ λιπαρᾶς ἀνακαμινεύσεως πολλῶν πηγῶν.

ἀκολουθεῖ

Υπεύθυνος Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Συνδρομὴ ἑτησία προκαταβαλλομένη

Συνδρομὴ ἑτησία Α. Τ. 2, διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 1. Ἐν τῷ ἔξωτερικῷ φρ. 50.

ΤΟ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Ἡ εἰς Εὐρώπην ἀποδημία τοῦ σεβασμ. τοποτηρητοῦ ἐπὶ τῇ ἐπικειμένη διακανονίσει τῶν ἀνατολικῶν πραγμάτων, παρέσχεν ἀφορμὴν ὅπως κριθῇ ἀπὸ ἀπόψεως ὀθωμανικῆς ἢ νομικῆ ἱκανότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, πλεῖστα δὲ πικραὶ ἐξηγήθησαν κρίσεις, ἐπικρίνουσαι τὰς ἐνεργείας τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Μ. Ἐκκλησίας, ὡς στρεφόμενας ἐναντίον τῶν ὀθωμανικῶν συμφερόντων καὶ τῶν ἐπιβαλλομένων εἰς τὸ Οἶκ. Πατριαρχεῖον ὑποχρεώσεων ὑπκοούτων.

Τὸ θέμα ὁμολογουμένως δὲν εἶναι καὶ πολὺ εὐχάριστον, θὰ νύχόμεθα δὲ ὅπως μὴ περιέλθωμεν εἰς τὴν ἀνάγκην, νὰ ἐκδηλώσωμεν ἀπροκαλύπτως τὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀρχὰς τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου, ἀφ' ὧν ὀρμούμενον τοῦτο προέβη εἰς τὰς ἀπαιτούμενας ἐνεργείας πρὸς προώπισιν τῶν προαιωνίων αὐτοῦ δικαίων. Θὰ ἠθέλωμεν ὅπως ἐντὸς ἀτμοσφαιρας ἀμοιβαίας ἀνοχῆς δημιουργουμένης ὑπὸ τῶν λεπτῶν περιστάσεων παρακαμφθῇ τὸ σημεῖον τοῦτο, τοῦ ὁποῖου ἢ διαπραγματεύσεις θὰ προεκάλει θλιβερὰς ὑπομνήσεις, πᾶσα δὲ ἀνοκίνησις αὐτοῦ θὰ ἀπέβαινε ματαία ἀπόπειρα πρὸς συγκάλυψιν πραγματικότητος σκληρᾶς, ἥς τὴν πειροῦσαν ἀνομολογοῦσιν ἴχνη διατηροῦντα ζωπρᾶν εἰσέτι τὴν σφραγίδα τοῦ ἐπιζητηθέντος στραγγαλισμοῦ.

Οὐχ' ἤττον ἀφοῦ ἀπαξ ἐτέθη τὸ ζήτημα, ἐπιβάλλεται ἡμῖν ὅπως καθορίσωμεν τὴν ἀποψιν ἡμῶν, ἀκριδῶς πρὸς πρόληψιν μεταγενεστέρων πλανῶν καὶ ἀδικαιολογητῶν ἐπιθέσεων. Θεσμὸς ἱστορικὸς τὸ Οἶκουμ. Πατριαρχεῖον πανάρχαιος, ὀφείλει τὴν σύστασιν αὐτοῦ εἰς αὐτὴν τὴν ἐγκαθίδρυσιν τοῦ χριστιανισμοῦ ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Βοσπόρου πρὸς ἐκπολίτισιν τοῦ ὁποῖου καὶ κοινωνικὴν ὀργάνωσιν διὰ τῆς ἰδρύσεως αὐτοῦ ἀπετέλεσε τὸν ἀκρογωνιαίον λίθον τοῦ ἀνατολικοῦ οἰκοδομήματος. Τὸ Οἶκουμ. Πατριαρχεῖον ὑπῆρξε διὰ τὴν Ἀνατολὴν ἢ ἐστία ἐν ἣ ἔγεννήθη καὶ διετηρήθη τὸ πῦρ πάσης κοινωνικῆς ζωῆς, ἢ σταθερὰ βᾶσις ἐφ' ἧς ἐστηρίχθη ὁ μόνιμος συν-οικισμὸς τοῦ ἀνατολικοῦ κόσμου καὶ ἐδημιουργήθη ὁ φραγμὸς κατὰ τῶν κατακτάσεων ὅστις ἐδημιούργησε τὴν κοινωνικὴν μονιμότητα τῆς Ἀνατολῆς. Δὲν ὑπῆρξε μόνον παράγων ἐκπολιτιστικὸς διὰ τὴν Ἀνατολὴν, διὰ τοῦ χριστιανισμοῦ δὲν διεμορφώθη ὁ ἱστορικὸς ἡμῶν βίος ὅστις τοσαύτην ἰσχυροῦσιν ἐπίδρασιν ἐπὶ τὰς καθόλου διαδόσεις τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ τὴν κρηπίδωσιν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ, ἀλλὰ ἀπέβη διὰ τῆς στερεώσεως τοῦ θεσμοῦ τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας ὁ μοχλὸς περὶ τὸν ὁποῖον ἐξειλίχθη ἡ ἀδιάκοπος ἱστορικὴ συνέχεια

καὶ ἐνότις τοῦ ἀνατολικοῦ κόσμου καὶ περὶ τὸν ὅποιον ἐστράφη ἅπασα ἡ κοινωνικὴ ζωτικότης αὐτοῦ.

Δὲν ἐκάμθη ὁ θεσμὸς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὑπὸ τῶν πολιτικῶν περιπετειῶν, δὲν ἐκλονίσθη ἡ ὑπόστασις αὐτοῦ ἐκ τῶν συνεχωῶν ἐπιθέσεων ἐξ Ἀσίας, δὲν ἡμαυρώθη ἡ αἴγλη καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ ἀπὸ τὰς τύχας τῶν ὀπλων, ἀλλὰ παρέμεινε πάντοτε ὁ ἀγρυπνος φρουρὸς ἐπὶ τῶν ἰσχυριῶν τῆς Εὐρώπης πρὸς τὴν Ἀσίαν τοῦ πνεύματος ἐκείνου τὸ ὅποιον κληροδοτήθη ὑπὸ τῆς ἀρχαιότητος εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ἀνεξωγογήθη διὰ τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας καὶ προσέδωκεν εἰς αὐτὴν τὴν ἐξαιρετικὴν αὐτοῦ μορφήν δι' ἧς διέλαμψεν ἐν τῇ παρόδῳ τῶν ἐτῶν καὶ τῶν αἰῶνων. Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐπρωτοστάτησεν εἰς τὴν θεμελίωσιν τῆς ἀνατολικῆς ρωμαϊκῆς Ἀυτοκρατορίας, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἀντλοῦν τὴν δύναμιν ἐκ τοῦ περιβάλλοντος αὐτοῦ καὶ τῆς κληροδοτηθείσης αὐτῷ διδασκαλίας τῶν μεγάλων τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας πατέρων καὶ διδασκάλων διέπλασε τὴν ὀριστικὴν σφραγίδα τῆς βυζαντινῆς Ἀυτοκρατορίας καὶ προσέδωκε διὰ τῆς γλώσσης καὶ τῶν θεσμῶν αὐτοῦ εἰς αὐτὴν τὴν ἑλληνικότητα αὐτῆς, μετέχον δὲ διὰ τῶν ἠθικῶν αὐτοῦ ὀπλων πασῶν τῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων τῆς ἠρωικῆς ἐκείνης Πολιτείας πρὸς διδόσιν καὶ στερέωσιν τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ ἀπόκρουσιν τῶν ἐπιδρομῶν, ἀπέδαινε τὸ ἰσχυρότερον ὀρμητήριον τῆς περισώσεως τοῦ ἑλληνικοῦ χαρακτῆρος τῆς Ἀνατολῆς. Περὶ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἱστορικὸν θεματοφύλακα τῶν ἀνατολικῶν ἀρχῶν καὶ θεσμῶν, ὡς ἐδημιούργησεν αὐτοὺς ἢ συγχώνευσις τοῦ χριστιανικοῦ μετὰ τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, περιγενεῖται κατὰ τὰς κρίσιμους περιστάσεις ἅπασα ἡ ζύμωσις τοῦ ἀνατολικοῦ κόσμου, ἀπ' αὐτοῦ ἀπέρρευσαν τὰ προστάγματα καὶ τὰ βουλευμάτα ἐκεῖνα τὰ ὅποια διέγραψαν τὸν τελειωτικὸν χαρακτῆρα τῶν μεγάλων τῆς Ἀνατολῆς γεγονότων.

Ἡ δρᾶσις καὶ αἱ κινήσεις ἄρα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου οὔτε χρονικῶς οὔτε τοπικῶς ποτὲ περιορίσθησαν. Ἀνάλογος πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῶν πολιτικῶν πραγμάτων τῆς Ἀνατολῆς ὑπῆρξε δεδαίως πάντοτε ἡ πορεία καὶ ἡ εὐρυστία ἢ ὁ περιορισμὸς τῆς ἐπιρροῆς καὶ δυνά-

μεις αὐτοῦ, ἀλλὰ τοῦτο ἀπέτέλεσε τὸν μεταδατικὸν οὗτος ἐπιεὶν χαρακτῆρα τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ, ἥτις κυρίως ἔσχε πάντοτε ὡς ἀποκλειστικὸν αὐτῆς μέλημα τὴν διατήρησιν τῆς ἱστορικῆς ἐνότιος καὶ καὶ συναφείας τοῦ χριστιανικοῦ καὶ ἑλληνικοῦ κόσμου πρὸς τὰς παναρχαίας αὐτῶν παραδόσεις καὶ ἀρχὰς καὶ τὴν ἀκεραίαν αὐτοῦ μετάδοσιν ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν καὶ ἀπὸ αἰῶνος εἰς αἰῶνα.

Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων δὲν ἠδύνατο τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον νὰ προσαρμοσθῆ ὀριστικῶς πρὸς οἰονδήποτε πολιτικὸν καθεστῶς καὶ ταυτίσῃ τὴν ὑπόστασιν αὐτοῦ καὶ τὴν νομικὰν αὐτοῦ σύστασιν πρὸς ὀρισμένας ὑποχρεώσεις ἐπιδηληθείσας αὐτῷ ὑπὸ τῆς φθορᾶς τῶν πραγμάτων. Ἦναγκάσθη τότε ἀναεῖρα ἐπόμενον ἀνάγκη νὰ δεχθῆ καὶ ἀναγνωρίσῃ ἱστορικὰ γεγονότα, χάριν τῆς περισώσεως ἑστώ καὶ τῶν ὑπολειφθέντων συντριμμάτων τοῦ χριστιανικοῦ αὐτοῦ ποιμνίου καὶ τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ παρουσίας, μὴ δυνηθὲν δὲ νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἀποτροπὴν αὐτῶν, νὰ προσαρμώσῃ πρὸς αὐτὰ τὴν νέαν αὐτοῦ ζωὴν, τοῦτο ὅμως οὐδόλως σημαίνει ὅτι ἀπηνήθη τὴν ἱστορικὴν αὐτοῦ κλησιν καὶ ἐπελάθετο τῆς ὑψίστης ἐντολῆς, τὴν ὅποιαν ἐκληροδότησεν αὐτῷ σβεννυμένη ἡ ἐθνικὴ καὶ πολιτικὴ ἡμῶν ἐστία καὶ παραδίδουσα αὐτῷ τὸν τελευταῖον σπινθῆρα τῆς ἐθνικῆς ὑποστάσεως αὐτῆς.

Ἄν' ἐναντίας ἡ νέα κατάσταση πῦξεν τὰ βάρη καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ Οἴκου. Πατριαρχεῖου, τὸ ὅποιον ἀπομείναν ὁ ἀποκλειστικὸς θεματοφύλαξ τῆς χριστιανικῆς παρακαταθήκης ἐν Ἀνατολῇ, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀρωγῆς καὶ προστασίας κατὰ τὰς κρίσιμους περιπετείας τῆς μακρᾶς πάλης πρὸς τήρησιν τοῦ ἀπομείναντος πενιχροῦ ὑπολείμματος αὐτῆς, περισυνέλεξεν ἅπαντα τὰ λείψανα τοῦ ἰδίου ἡμῶν βίου, καὶ κατευθύνον τὸ σκάφος τῆς Ἐκκλησίας διὰ μέσου διαρκῶν συγκρούσεων καὶ ἀναριθμῶν σκοπέλων, ἐπέτυχε διὰ τῆς ἀδιαλείπτου αὐτοῦ προσπλώσεως καὶ ἐπιμονῆς πρὸς τὰς ἐντολὰς τῶν μεγάλων προμάχων τῆς πίστεως αὐτοῦ νὰ ζωογονήσῃ τὸν πυρῆνα ἐκείνον ἐξ οὗ προέκυψε ἡ νέα ἐθνικὴ καὶ κοινωνικὴ ἡμῶν ζωὴ. Τὸ Πατριαρχεῖον οὐδέποτε κατὰ τὸ μακρὸν τοῦτο διάστημα τῆς δοκιμασίας ἔπαυσεν ὄν προσπλωμένον εἰς τὰς μεγάλας τῆς πίστεως καὶ τοῦ ἔθνους ἡ-

μῶν παραδόσεις, αἰτινες ἀποτελοῦν τὸ ἰδιαίτερον, τὸ ἐσωτερικὸν καθεστὼς τῆς αὐτοτελοῦς αὐτοῦ πολιτείας, τὰ ἐξωτερικὰ τῆς ὁποίας γνωρίσματα καὶ αὐτὴ ἡ νέα πολιτικὴ ἐξουσία ἵναγκάσθη νὰ ἀναγνωρίσῃ. Συνεπὲς πρὸς ἑαυτὸ ἐρρῦθμισεν τοιαύτην κατάστασιν πραγμάτων ὥστε νὰ δυνηθῆ ἐντὸς τοῦ νέου πολιτικοῦ πλαισίου τὸ ὁποῖον διέγραψαν τὰ ἱστορικὰ γεγονότα, νὰ δακίσῃ τὸ ἔργον αὐτοῦ, ἀλλὰ ἐπεφυλάξατο πάντοτε εἰς ἑαυτὸ τὸ δικαίωμα αὐτοῦ ὅπως παραμείνῃ πιστὸν εἰς τὴν αἰωνιότητα τῆς μεγάλης αὐτοῦ ἀποστολῆς καὶ καλέσῃ ὅταν ἐπέλθῃ τοῦ χρόνου τὸ πλήρωμα τὸν λαὸν αὐτοῦ εἰς ἐπίγνωσιν τῶν ἀπαραγρόπτων αὐτοῦ δικαιομάτων καὶ τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς εἰς τὴν φιλοδικαίαν αὐτῶν καθιέρωσιν. Ἡ καταναγκαστικὴ αὐτοῦ ὑπαγωγή εἰς ὄρους καὶ συνθήκας πολιτικὰς, ἡ ἀκύρωσις τῶν ὁποίων ἐξῆρχετο τῆς ὑπολειφθείσης αὐτῷ δυνάμεως, οὐδόλως ἐπήγετο διὰ τὸ Πατριαρχεῖον καὶ τὴν ὀριστικὴν ἀναγνωρίσιν αὐτῶν καὶ τὴν ἀπάντησιν τῆς γενικοτέρας καὶ ὑψηλότερας αὐτοῦ ἠθικῆς δυνάμεως καὶ ἱκανότητος. Ἡ προσρμογὴ αὐτοῦ πρὸς τὸ πολιτειακὸν καθεστὸς τῆς ἀλώσεως ὑπῆρξεν ἔργον ἀνωτέρας ἀνάγκης καὶ ἐπιβολῆς, μέτρον προσωρινὸν οὐδεμίαν δυνάμενον νὰ δακίσῃ τελειωτικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς εὐρυτέρας κατευθύνσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, εἶδος μεταβατικῆς ἐν τῇ σταδιοδρομίᾳ αὐτοῦ κρίσεως, ἡ ἀπὸ τῆς ὁποίας ἀπαλλαγὴ ὑπῆρξεν ἢ μᾶλλον ἐπίμονος αὐτοῦ προσπάθεια κατὰ τοὺς μακροὺς χρόνους τῶν ὀδυνηρῶν αὐτοῦ περιπετειῶν.

Ὅταν οὕτω τεθῆ τὸ ζήτημα εὐκόλως ἐξηγεῖται ἡ ὑψηλότερα ἔννοια καὶ ἡ ἀξία τῆς ἀποδημίας τοῦ σεβ. Τοποτηρητοῦ, πᾶς τις δὲ πείθεται πόσον ὠχρὰν σημασίαν δύνανται νὰ ἔχωσιν τὰ νομικὰ προσήματα, ἅτινα ἐπικαλοῦνται οἱ ἐπικριταὶ αὐτῆς.

Ἐπεὶ οὖν ὁ ἄνθρωπος Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

Ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

Αἱ παρελθούσαι καὶ αἱ μέλλουσαι αὐτῶν σχέσεις.— Αἱ διαφόροι μορφαὶ τῆς μεταξὺ αὐτῶν ἐπικοινωνίας.

Β'.

Τὸ ζήτημα τοῦ χωρισμοῦ Ἐκκλησίας καὶ Κράτους διεπραγματεύθη κατὰ τρόπον ὑπέροχον ὁ πολὺς πατήρ Ἰακώβος εἰς τὰς διαλέξεις αὐτοῦ ἐν Γενεῇ τῷ 1873.

Πόλεμος ἐξουτώσεως τῆς Ἐκκλησίας, τοῦτο ὑπῆρξε τὸ ὄνειρον τοῦ ἐπαναστατικοῦ κόμματος, τοῦλάχιστον τῶν μᾶλλον προηγμένων αὐτοῦ ἀντιπροσώπων, ἐκείνων οἵτινες ἐν τῇ πολιτικῇ παρουσιάζονται ὡς Ἰακωβίνοι καὶ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῶν θρησκευτικῶν ἰδεῶν διαδίδουσι τὸν ἀθεϊσμόν καὶ τὸν ὕλισμόν. Τὸ σόφισμα καὶ ἡ βία, ταῦτα ὑπῆρξαν τὰ ὄπλα αὐτῶν. Ἡ Γαλλικὴ Ἐπανάστασις ἦτις ἐθήκεν ὡς σκοπὸν αὐτῆς τὴν ἀνακαίνισιν τῆς κοινωνίας δὲν ἐπεδίωξεν αὐτὴν ἀτυχῶς διὰ τῆς ἀκεραίας καὶ ἀγνῆς ἐφαρμογῆς τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν ἐπὶ τῆς πολιτικῆς κοινωνίας. Ἡ μάχη συνήφθη μεταξὺ ἐπαναστάσεως καὶ ρωμαϊκῆς θεοκρατίας. Ἡ ἐπανάστασις ἐταύτισε τὴν θεοκρατίαν ταύτην πρὸς τὴν καθολικὴν Ἐκκλησίαν, πρὸς τὴν παγκόσμιον χριστιανωσύνην, πρὸς αὐτὸ τὸ Εὐαγγέλιον. Τοιοῦτοτρόπως δὲ ὁ πόλεμος ἐκρήχθη ὄχι τόσο πρὸς τὴν Ῥώμην τῶν παπῶν ὅσον πρὸς τὸ βασιλεῖον τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Οἱ ὀπαδοὶ αὐτῆς κατήντησαν νὰ καταδιώκωσιν ἐν τῷ χριστιανισμῷ αὐτὸ τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα τὸ ὁποῖον ἀπὸ 2000 ἐτῶν ἀναποσπάστως συνεταύτισθη πρὸς τὸν χριστιανισμόν.

Ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία συνεπεῖα τῆς ἐλαφρότητος τῶν ἡθῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ τῆς διαγωγῆς τῶν κληρικῶν οἵτινες ἐπλήρουν τοὺς ἀντιθαλάμους τῶν ἀνακτόρων, δὲν ἀπῆλαυε συμπαθειῶν ἐν Γαλλίᾳ. Αἷφνης ὅμως ἀφυπνίζουσιν αὐτὴν, ἐγκαλοῦσιν αὐτὴν καὶ τὴν σύρουσιν εἰς τὰς φυλακάς. Ἐν ὀνόματι αὐτῆς ἱερεῖς καὶ πολῖται ἀπλοῖκοι ἀνέρχονται τὸ ἱκρίωμα ἐκ παραλλήλου μὲ ποιητὰς, μὲ φιλοσόφους, μὲ πολιτικούς. Τὸ ἱερὸν αὐτῆς εἶδος εἴφερεν ἀκόμη τὰς κηλίδας τῆς νυκτὸς τοῦ ἁγίου Βαρθολομαίου καὶ τῶν δακρύων μὲ τὰ ὁποῖα ἐπλημμύρουν τὴν Γαλλίαν ἢ ἀνάκλησις

τοῦ διατάγματος τῆς Νάντης. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ ρύποι ἐξηφανίσθησαν αὐτοστιγμαί, ἐντὸς δὲ τοῦ ἰδίου αὐτῆς αἵματος, ἐκαθαρίσθησαν διὰ τῶν ἰδίων αὐτῆς δακρῶν. Οὕτω δὲ ὅταν ἀνελαβεν αὕτη περιεβλήθη μεγαλεῖον ἀσπίλου δόξης. Αὐτοὶ οἱ δῆμοι αὐτῆς εἶχον παρασκευάσει τὴν ἀποθῆυσίν τῆς. Οἱ σοφισταὶ φιλόσοφοι ἐνήργησαν ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα. Ἀνεσκάλευσαν ζητήματα τὰ ὁποῖα ἡ ἐπιστήμη τῶν ἡμερῶν μας διὰ τῶν τελευταίων αὐτῆς λέξεων χαρακτηρίζει ὡς ἄλυτα. Ἐθίξαν τὸ μυστήριον τοῦ θανάτου καὶ δὲν εἶδον ἐν αὐτῷ ἢ τὸ ὄνειρον καὶ τὴν αὐταπάτην. Ἐνεβάθυναν εἰς τὴν καταγωγὴν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἐν τῷ λίκνῳ αὐτῆς εἰς τὴν θέσιν τοῦ Ἀδάμ ἀνεκάλυψαν ἐν ἄγνωστον ὄν ἀποσπώμενον βαθμιαίως τοῦ ζωϊκοῦ κόσμου καὶ μεταμορφούμενον εἰς πύθκον ἐν ἀρχῇ, εἰς ἄνθρωπον ἀκολουθῶν. Κατόπιν ἀφοῦ ἐβύθισαν τὸν ἄνθρωπον τοῦτον κατὰ τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ ἐντὸς καθαρῶς ζωϊκοῦ περιβάλλοντος, ἀπεθαύμασαν τὸ μεγαλεῖον αὐτοῦ.

Καὶ χάνων ὁμως τὴν ιδέαν τῆς θεότητος ὁ ἄνθρωπος διετήρησεν πάντοτε τὴν ἀνάγκην τοῦ πιστεύειν. Ἡ ἀνάγκη δὲ αὕτη ὑπῆρξε τόσον ἰσχυρὰ ὥστε παρουσιάσθησαν περιπτώσεις καθ' ἃς παρήχθησαν θρησκείαι ἀνευ Θεοῦ ἀκόμη, ὅπως ὁ βουδισμός. Τοῦτου δοθέντος τί σημασίαν ἔχει τὸ γεγονός ἂν ὁ ἄνθρωπος προῆλθεν ἀπὸ ζωϊκὸν περιβάλλον. Ἡ Γέννησις παρουσιάζει ἡμῖν ὕλην ἀκόμη εὐτελεστέραν μὲ τὴν ὁποίαν ἐδημιουργήθη ὁ ἄνθρωπος. Τὸ χῶμα. Οἰαδήποτε ὁμως καὶ ἂν εἶνε τὰ συστατικά τῆς ὕλης τοῦ ἀνθρώπου, ἥτις ἀποτελεῖ τὸ περικάλυμμα, οὗτος ἔλαβε παρὰ τοῦ δημιουργοῦ αὐτοῦ μίαν **ζῶσαν ψυχὴν**, ἥτις ἀποτελεῖ τὴν πνοὴν τῆς ἠθικῆς καὶ θρησκευτικῆς ζωῆς τῆς ὁποίας δὲν δύναται οὗτος νὰ στερηθῆ ἔστω καὶ ὅταν ἀκόμη τὸ ἐπιδιώξῃ. Ἴδου διατὶ δὲν θὰ δυνηθῆ νὰ ἀπαρηθῆ τὴν χριστιανικὴν πίστιν.

Κηρύσσεται ὁ χωρισμὸς Ἐκκλησίας καὶ Κράτους. Ἀς ὀρίσωμεν ὁμως ἀκριβῶς τί ἐννοοῦσι χωρισμόν. Ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἐνὸς ἀκριβοῦς καθορισμοῦ μεταξὺ πολιτικῆς κοινωνίας καὶ θρησκευτικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς, ἥτις μεταξὺ πνευματικῆς καὶ κοσμικῆς ἐξου-

σίας, ἐφόσον πρόκειται περὶ ἐνὸς εἰλικρινοῦς καὶ ἐντίμου καθορισμοῦ ἀνευ δόλου καὶ πιέσεων, οὐδεὶς θὰ ἀντιστῆ εἰς ἓνα τοιοῦτον χωρισμόν. Ἐὰν, ὡς ἔχουσι τὰ πράγματα εἰς τὰς πλείστας ἀκόμη τῶν χριστιανικῶν χωρῶν, τὸ Κράτος διὰ τοῦ χωρισμοῦ ζητῆ νὰ παραιτηθῆ ἐπὶ τοῦ πρακτικοῦ ἐδάφους τοῦ δικαϊώματος τοῦ διορισμοῦ τῶν ἱερέων καὶ τῆς ὑποχρέωσης τῆς συντηρήσεως αὐτῶν, βεβαίως οὐδεὶς θὰ τολμήσῃ νὰ ἀντιτείνῃ εἰς τὴν ἐγκατάστασιν μιᾶς τύσον ἰδεώδους τάξεως πραγμάτων τῆς ὁποίας ἡ ἐφαρμογὴ πρέπει νὰ ἐπιζητηθῆ ὑπὸ συνθήκας εὐνοϊκᾶς καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς νομιμότητος πάντοτε. Ὅταν ὠριμάσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο τὸ Κράτος ἐὰν θελήσῃ νὰ τὸ λύσῃ ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ταύτην ὀφείλει ἐκεῖ ὅπου ἐπεκράτει τὸ σύστημα τῆς ἐνώσεως νὰ ἀποδώσῃ εἰς τοὺς δικαιοῦχους τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς τῶν ἱερέων καὶ τῶν ἐπισκόπων. Ἐπεὶ δὲ δὲν θὰ ἐπιστραφῆ εἰς τὸν πάπαν, ἀλλ' εἰς τὸν κληρὸν καὶ τὸν λαὸν πλέον, δικαίωμα τὸ ὁποῖον ἀνήκει εἰς αὐτοὺς ἱστορικῶς καὶ ἀποστολικῶς, διότι μέχρι τοῦδε τὸ Κράτος κατεκράτει οὕτως εἰπεῖν δικαίωμα μὴ ἀνήκον αὐτῷ.

Ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ οἱ ἰσχυριζόμενοι ὅτι ὁ χωρισμὸς πρέπει νὰ ἐννοηθῆ ὑπὸ τινὰ ἐννοίαν ἀκόμη εὐρύτεραν. Οὗτοι λέγουσιν ὅτι τὸ Κράτος τίποτε τὸ κοινὸν δὲν ἔχει πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, οὔτε ἡ Ἐκκλησία πρὸς τὸ Κράτος ἢ δὲ ἀνθρωπότης ὀφείλει νὰ ἐξελιχθῆ ἐντὸς δύο διαφόρων σφαιρῶν, οὕτως ὥστε τὸ μὲν σῶμα νὰ ἔχῃ θέσιν ἐντὸς τῆς μιᾶς ἐξ αὐτῶν τὸ δὲ πνεῦμα ἐντὸς τῆς ἄλλης, μεταξὺ δὲ τῶν δύο τούτων σφαιρῶν θὰ ὑπάρξῃ τὸ κενὸν ἀπαράλλακτα ὅπως μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς. Εἶναι ὅμως δυνατόν τὸ τοιοῦτον, δύναται κανεὶς νὰ χωρίσῃ τὸ πνεῦμα τοῦ σώματος, ἀφοῦ ταῦτα ζῶσι μίαν κοινὴν, μοναδικὴν καὶ ἀδιαχώριστον ζωὴν; Δύναται τις νὰ ζητήσῃ ἀπὸ μίαν Ἐκκλησίαν, οἰαδήποτε καὶ ἂν εἶναι αὕτη, ὅπως συγκατατεθῆ νὰ ἀπομακρύνῃ τῶν κόλπων αὐτῆς τὴν ἀστικὴν κοινωνίαν, τὴν οἰκὸγένειαν, τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν, πᾶν ὅτι συνοψίζεται εἰς τὴν λέξιν ταύτην, τὸ Κράτος. Ἀπὸ πότε συνεφωνήθη ὅτι ἡ Ἐκκλησία ὑφίσταται ἀποκλειστικῶς διὰ νὰ σχηματίξῃ ἀσκή-

τὰς διὰ τὰ πληροὶ τὰ μοναστήρια καὶ προβάλλη εἰς τοὺς ναοὺς αὐτῆς τὴν ποίησιν τῶν τελετῶν τῆς ; Ὅχι, τοῦτο ἀποτελεῖ ἐλάχιστον μέρος τοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον ἡ Ἐκκλησία ἔχει ὡς ἀντικείμενον. Αὕτη ἔλαβεν ἄλλην γενικωτέραν ἀποστολήν. **Διδάξατε πάντα τὰ ἔθνη.** Ἰδοὺ ὁ σκοπὸς αὐτῆς. Ἐλαβε τὴν ἐντολήν νὰ σχηματίσῃ ἀνθρώπους διὰ τὰ ἀποδώσῃ αὐτοὺς εἰς τοὺς κόλπους τῆς οἰκογενείας, εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἐπιγείου βασιλείας, ἱκανοὺς νὰ ἀποβλέψουν εἰς τὴν οὐράνιον κοινωσίαν. Κατὰ τὴν γέννησιν, κατὰ τὸν γάμον, κατὰ τὸν θάνατον, κατὰ τὰς κρίσιμους στιγμὰς τῆς ζωῆς του, ἡ Ἐκκλησία ἐπεμβαίνει μὲ τὰ τρία αὐτῆς μυστήρια, ἰσχυρίζονται δὲ κατόπιν ὅτι αὕτη οὐδὲν τὸ κοινὸν ἔχει μὲ τὴν οἰκογένειαν. Αὕτη ἔχει ἀποστολήν νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὸν λαὸν τὸν σεβασμὸν τοῦ νόμου εἰς δὲ τὴν ἐξουσίαν τὸν σεβασμὸν τῆς ἀτομικῆς ἡμῶν ἐλευθερίας. Ἡ ἠθικὴ ἀρχὴ εἶναι μία. Δὲν δύναται νὰ διαιρεθῇ εἰς δημοσίαν καὶ ἰδιωτικὴν. Αὕτη δὲ περιλαμβάνει ὅλας τὰς σχέσεις, ἰδιωτικὰς, οἰκογενειακὰς, δημοσίας, ἡ δὲ Ἐκκλησία, ἥτις διετήρησε τὸ συναίσθημα τῆς ἀποστολῆς αὐτῆς, δὲν θὰ παραιτηθῇ τῆς ἐπιρροῆς εἰς ἣν δικαιοῦται εἰς τὰ ζητήματα τὰ ἀφορῶντα τὴν οἰκογένειαν καὶ τὴν ἀστικὴν κοινωσίαν.

Ὅταν τῷ 1840 ἀνήγγειλαν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Πρωσίας ὅτι μερικοὶ κάτοικοι τοῦ Βερολίνου ἐγκατέλειψαν τὴν χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν, οὗτος ἐξεπλάγη ἠρώτησε δὲ μετ' ἀπορίας εἰς ποίαν λοιπὸν Ἐκκλησίαν θὰ προσέλθωσι; Σήμερον ἴσως τὸ ἐρώτημα τοῦτο ἔχασε τὴν ἔννοιάν του. Τότε ἐπεκράτει ἡ ἰδέα ὅτι πᾶς ὅστις θὰ ἐγκατέλειπε τὴν χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν ὄφειλε νὰ αἰσθανθῇ τὸ ἔδαφος φεῦγον ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ οἰωνεῖ αἰωρούμενοι εἰς τὸ κενόν. Σήμερον τὸ νὰ μὴ ἔχῃ κανεὶς θρησκείαν ἄχι μόνον δὲν σημαίνει νὰ αἰωρεῖται εἰς τὸ κενόν, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας ὅτι αἰσθάνεται ἑαυτὸν ἐπὶ πολὺ σταθεροῦ ἐδάφους. Ἐκεῖνος ὅστις κατὰ τὸν μεσαῖωνα θὰ διακηρύττητε ὅτι δὲν ἀνήκει εἰς οὐδεμίαν θρησκείαν θὰ ἐξελαμβάνετο ἐπισμένως ὡς τρελλὸς καὶ μάλιστα τὸσον ἐπικίνδυνος ὥστε νὰ καῆ ζῶν. Δὲν ὑπῆρχεν ἐκείνην τὴν ἐποχὴν θέσις ἐν τῷ κόσμῳ διὰ πολίτας ἄνευ θρησκείας.

Ἀπεναντίας ὑπῆρχον πολλοὶ ἐστερημένοι τῶν πολιτικῶν των δικαιωμάτων πλανώμενοι ἐκτὸς παντὸς νόμου πολιτικοῦ καὶ ζητούντες καταφύγιον παρά τινι δεσπότη ἐξ ἐκείνων οἵτινες δὲν ἀνεγνώριζον τὴν δύναμιν τοῦ Κράτους καὶ ἦσαν ἱκανοὶ νὰ ἀντιμετρηθῶσι πρὸς αὐτό. Σήμερον ἐκεῖνος ὅστις θὰ ἐτόλμα νὰ κηρύξῃ ἐάντὸν ἀνεξάρτητον παντὸς δεσμοῦ πρὸς τὴν δημοσίαν ἐξουσίαν, νὰ ἀρνηθῇ νὰ πληρώσῃ τοὺς φόρους, νὰ ὑπηρετήσῃ ὡς στρατιώτης θὰ ἐχαρακτηρίζετο ὡς τρελλὸς, ὅπως ὁ ἀπαρνούμενος κατὰ τὸν μεσαῖωνα κάθε θρησκείαν. Τώρα δύναται τις εὐκόλως νὰ ἀπαλλαγῇ τῆς θρησκείας ἀλλὰ ὄχι καὶ τοῦ Κράτους. Τὸ Κράτος ἐξασφαλίζει ἡμῖν τὴν δημοσίαν ζωὴν ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῆς, ἡ δὲ Ἐκκλησία δὲν δύναται νὰ κυριαρχήσῃ πλέον τῆς δημοσίας ζωῆς ὡς συνέβαινεν ἄλλοτε. Ἡ σύγχρονος ἐποχὴ διακρίνεται διὰ τῆς κρατούσης τάσεως ὅπως ὅλαι αἱ σχέσεις ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Κράτους παρ' ὅλας δὲ τὰς προκηρύξεις περὶ ἐλευθερίας ἢ παντοδυναμίας τοῦ Κράτους διαφαίνεται εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς. Συντάσσονται νόμοι, ἐκπονοῦνται κανονισμοὶ δι' ὅλας τὰς ἐκφάνσεις τῆς δημοσίας ζωῆς, τὰ πάντα δὲ φέρονται πρὸς τὴν ὁμοειδῆ οὕτως εἰπεῖν διοργάνωσιν καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς ἀτομικῆς ζωῆς ὑπὸ τοῦ Κράτους. Παραβαλλομένη πρὸς τὴν ἀπεριόριστον ἔκτασιν τῆς δυνάμεως τοῦ Κράτους, ἡ Ἐκκλησία φαίνεται καταδικασμένη εἰς πλήρη ἀδυναμίαν.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἐπισκέψεις ἐπίσημοι

Προχθὲς, πῆμπτῃ, ἐπισκέψατο τὸν σεβασμ. τοποτηρητὴν ὁ παρ' ἡμῖν δεσπασταλμένος τῆς Οὐκραίνης κ. Λουτότσκι, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἔλλογ. κ. Ἰω. Σπαθάρη, εἰδήμονος τῆς ρωσικῆς—Εἰς τὸν ἔξ. κ. Λουτότσκι κατὰ τὴν εἰσοδὸν καὶ τὴν ἐξοδὸν ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ οἴκου διεδόθησαν αἱ αὐτῷ ἀρμόζουσαι τιμαί.

Ἱερὰ Σύνοδος

Ἐπανῆλθε τῷ παρελθόντι σαββάτῳ, 15 μεσοῦντος, ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Σηλοβρίας κ. Εὐγένιος, ἀναλαβὼν τὰ ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ καθήκοντα αὐτοῦ.

Σχέσεις Ἐθνῶν

Τῇ δευτέρᾳ, πρώτῃ ἡμέρᾳ τοῦ βασιλείου, ὁ πανοσγ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Ἀθιναγόρας, μετὰ τοῦ διερμηνεύου τοῦ Πατριαρχείου κ. Σπυρ. Π. Κωνσταντινίδου ἐπεσκέψαντο τὸν ἐξοχ. ἐνταῦθα πρεσβευτὴν τῆς Περσίας, καὶ συνεχίρισαν ἐπὶ τῇ κατὰ μωαμεθανοὺς ἐορτῇ ταύτῃ, ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπιτροπεία μοναστηριακοῦ ζητήματος

Τηλεγραφικῶς ἀνήγγειλεν ὁ μακαριώτατος πάπας καὶ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Φώτιος ὅτι, πληρεξουσιότητα πρὸς ὑπογραφήν τῆς διαμαρτυρίας τῶν Ἁγίων Τόπων, ἦν οἱ κυριάρχου ὑποβάλλουσιν εἰς τὸ ἐν Παρισίοις συνέδριον, παρέχει εἰς τοὺς σεβασμ. γέροντας Ἡρακλείας κ. Γρηγόριον καὶ Χαλκιδόνος κ. Γρηγόριον—ἐπίσης ὁ μακαριώτατος πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Δαμιανὸς ἀνατίθει τὴν ἐντολὴν τῆς ὑπογραφῆς ταύτης εἰς τὸν σεβασμ. ἀρχιεπίσκοπον Φιλαδέλφειας κ. Εὐδωρον, τὸν παρ' ἡμῶν ἐπίτροπον τοῦ Παναγίου Τάφου—Ὁ πανιερ. ἀρχιεπίσκοπος Σιναίου, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ἔχει ἀνατεθειμένην τὴν τοιαύτην ἐντολὴν ἀπὸ τοῦ 1912 καὶ 1913 εἰς τὸν ἐνταῦθα ἀντιπρόσωπον τῆς εὐαγούσας συναϊτικῆς ἀδελφότητος πανοσγ. ἀρχιμ. κ. Νικόδημον Τσέκαν—Ἐκ τῶν λαϊκῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπείας ἐλάβανον μέρος εἰς τὰς τελευταίας συνεδριάσεις οἱ ἔλλογ. κ. κ. Μ. Καραδοκυρὸς, ὁ καὶ εἰσηγητῆς, Γ. Πουλουλίδης καὶ Μ. Ι. Γεδεών.

Συνκυλίαι ρωσικῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀσμάτων

Τῇ δευτέρᾳ, 17 μεσοῦντος, ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Ἑλλ. Φιλολ. Συλλόγου, ἐδόθη ὑπὸ χοροῦ ρώσων δεκαεξαμελοῦς (ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐξ ἡμισίας) συναυλία ρωσικῶν ἐκκλησιαστικῶν ᾠδῶν. Παρῆσαν οἱ σεβ. μητροπολίται Προύσης, τοποτηρητῆς τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, Καισαρείας, Πισιδίας, Φιλιππουπόλεως, Βιζύης, 40 Ἐκκλησιῶν, ὁ πανιερ. ἀρχιεπίσκοπος Βασσαραβίας, ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἐνταῦθα στρατιωτικῆς Ἑλλ. ἀποστολῆς κ. Κατεχάκης, καὶ πολλοὶ φιλόμουσοι, Ἕλληνες καὶ ρῶσοι. Τὸ «Βασιλεῦ σὺράνιε» καὶ τὸ «Τὸν δεσπότην καὶ ἀρχιερέα ἡμῶν» ἐψάλλσαν ἑλληνιστί. Δι' ὀλίγων ἀμίλησεν ὁ πανιερ. Βασσαραβίας, ὁμολογῆσας τί ὀφείλει ἡ Ρωσικὴ ἔρβο-

δοξία εἰς τοὺς Ἕλληνας—τὴν κατακλεῖδα ἐπέθηκε διὰ καλλίστης προσομιλίας ὁ σεβ. τοποτηρητής.

Ἐκκλησιαστικὴ Μακεδονία

Ἀφίκετο κατὰ τὴν ἑβδομάδα ταύτην εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν ὁ πανιερ. μητροπολίτης Δράμας καὶ Ζιγῶν κ. Ἀγαθάγγελος Κωνσταντινίδης.

Μητρόπολις Προικοννήσου

Ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος ἀναχωρήσας, μετὰ πενταετη παρ' ἡμῶν διαμονὴν, διαμένει ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὑπὸ τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ διοίκησιν ὀρθοδόξων ὁ πανιερ. μητροπολίτης Προικοννήσου κ. Νικόδημος Παπαδόπουλος.

Κανονικὴ ἄδεια

Εἰς τὸν σεβασμ. γέροντα Ἡρακλείας κ. Γρηγόριον Καλλιίδην ἐχορηγήθη ἄδεια ἐλεύσεως εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν, διὰ λόγους ὑγείας—Ἄνεχώρησεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ κατὰ τὴν ἑβδομάδα ταύτην ὁ πανιερ. μητροπολίτης Μετῶν καὶ Ἀθύρα κ. Ἰωακείμ Ἀποστολίδης.

Σωματεῖα

Τῇ κυριακῇ, 16, ὁ Ἐκκλ. Μουσικὸς Σύλλογος ἐτέλεσε τὴν εἰκοσαετηρίδα τῆς συστάσεως αὐτοῦ τε καὶ τῆς Μουσικῆς αὐτοῦ Σχολῆς. Ἐν τῇ Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς συνῆλθον, προεξάρχοντος τοῦ σεβ. τοποτηρητοῦ, ἀρχιερεῖς καὶ πλῆθος φιλομούσων, παρῆσαν δὲ καὶ ὁ ἐξοχ. συνταγματάρχης κ. Κατεχάκης. Τὴν δῆψασιν τοῦ βίου τοῦ Συλλόγου καὶ τῆς Σχολῆς, εἰκοσι καὶ ἐν ἑτη ἐργασθείσας, ἀνέγνω ὁ ἀντιπρόεδρος κ. Γ. Ι. Παπαδόπουλος, Μ. πρωτέκδικος, ἐν δυνατῇ συντομίᾳ—τὰ διπλώματα τῶν ἐξτελειωφότων τῆς σχολῆς ἐπέδωκεν ὁ σεβ. τοποτηρητής, ὁ καὶ ἐντέλει τῆς ἐορτῆς προσφεύστατα προσφωνήσας—ἐδραβεύθη δὲ διὰ δάφνης καὶ πεντηκονταλίου βραβείου ὁ μελοποιήσας τὸν εἰς τὸν κυβερνητὴν τῆς Ἑλλάδος κ. Ἑλ. Βενιζέλον ὕμνον ἱεροψάλλτης κ. Β. Ν. Καμαράδος. Ὁ ἀντιπρόεδρος, ὁ μετὰ σπανιωτάτης δραστηριότητος ἐργαζόμενος ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου, ἀνήγγειλεν ὅτι ὑλικῶς ἐξησφάλισθη ἡ ὑπαρξίς καὶ συντήρησις τῆς Σχολῆς, τοῦτο δὲ ὁμολογουμένως ὀφείλεται εἰς τὰς ἐνεργείας αὐτοῦ.

Ἡ ΚΑΛΗΣΘΕΙΑ ΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ

(συνέχεια ἀπὸ τοῦ προηγουμένου)

Ἰδίως ὁ λόγος ἐκτείνεται, παρὰ τὸ δίκαιον ἴσως, παρὰ τὴν ἀπαιτούμενὴν ἀναλογίαν, περὶ μουσικῆς, ἥτις, σὺν τῇ ἱερᾷ ζωγραφικῇ, μετὰ ζήλου καὶ πραγματικῆς εὐλαβείας ὑπὸ τῶν πατέρων ἡμῶν ἐκαλλιιεργεῖτο κατὰ τε τοὺς βυζαντινοὺς καὶ τοὺς μετὰ τὴν ἄλωσιν χρόνους, ἀπολαύουσα πάντοτε τῆς προστασίας τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τῆς συνδρομῆς τῶν εὐγενῶν καὶ τῶν ἀρχόντων ὑποστηρίξεως, καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ λαοῦ. Οὐτε δὲ πρῶτοι σήμερον, ἀλλ' οὔτε τελευταῖοι, οὔτε καταβαλλόμενοι, ἀλλ' οὔτε καὶ ἀκμαῖοι, παρέχονεν παράδειγμα οἰκτρᾶς κακομουσίας, περὶ Μουσῶν καὶ μουσικῆς λαλοῦντες θεσπεσίας καὶ περὶ τέχνης, καὶ καλοῦ, καὶ τῶν ἐκείνου λατρευτῶν. Ἐρασταὶ τῶν λόγων, τῆς ἀρετῆς, τῆς πατρίου καὶ κατὰ Χριστὸν παιδεύσεως, καὶ τῆς πρὸς τὸ καλὸν λατρείας τῶν βυζαντινῶν γενεῶν, ταῦτα στηλογραφοῦμεν καὶ νῦν, κλέα πατέρων ἀνερευνῶντες, καὶ δραστήριοι πάσης εὐκαιρίας ὅπως ἀποτελέσωμεν ἀρετῆς ἑορτὴν πᾶσαν λόγιμον καὶ φιλόστορα καὶ πατρῴζουσαν φιλακροάμονα συνάθροισιν καὶ φιλαναγνώστριαν ἢ μετ' εὐμενείας ἀναγνώσεται βεβαίως καὶ λόγον τινὰ περὶ μουσικῆς καὶ ἀσμάτων ἐπιμηκέστερον τοῦ προσδοκωμένου.

Μὴ διαφύγη τὴν ἐν τούτῳ προσοχὴν ἡμῶν ἢ παρατήρησιν τοῦ ἐπιφανεστάτου τῶν αὐτοκρατόρων συγγραφέων Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου, ἣν ποιεῖται περὶ τοῦ μαγίστρου Κατάκυλα τοῦ Ζήσαντος ἐπὶ Λέοντος τοῦ Σοφοῦ, δι' ὃν γράφει(1) ὅτι «ἐπεὶ μουσικῆς ἑλληνικῆς ἀμέτοχος ἦν (ὁ Κιτάκυλας δὴλὰ γε δὴ) πολλὰ

βάρβαρα καὶ σόλοικα καὶ ἀσυνταξίας ἢ τούτου συγγραφὴ περιεῖχεν, εἰ καὶ ὁ ἄνθρωπος θεοσεβῆς ἦν ἀνήρ». Ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον ὁ θεοσεβῆς ἐπρεπε νὰ γινώσκῃ καὶ τὴν μουσικὴν, ἣν φρονῶ ὅτι ἐγίνωσκον πάντες οἱ εἰς τὴν ἀριστοκρατίαν τῶν τότε χρόνων ἀνήκοντες, οἱ τὰ κοινὰ πράττοντες, οἱ διαχειριζόμενοι σπουδαίας δημοσίας ἀρχάς· τούτο δὲ κατὰ μίμησιν βεβαίως τῶν πάλαι Αἰλιανὸς ὁ σοφιστῆς, ὁ κατὰ Σουΐδαν Μελίγλωστος ἢ Μελίφθογγος ἐπικληθεὶς, διηγείται ἐν 15 κεφαλαίῳ τοῦ Δ' βιβλίου τῆς Ποικίλης Ἱστορίας αὐτοῦ περὶ τοῦ τυράννου τῆς Σικελίας Ἰέρωνος, ὅτι ἔλεγον αὐτὸν «ιδιώτην εἶναι τὰ πρῶτα, καὶ ἀνθρώπων ἀμουστότατον, καὶ τὴν ἀγροικίαν, ἀλλὰ μηδὲ κατ' ὀλίγον, τοῦ ἀδελφοῦ διαφέρειν τοῦ Γέλωνος· ἐπεὶ δὲ αὐτῷ συνηρέθη νοσήσαι, μουσικώτατος ἀνθρώπων ἐγένετο, τὴν σχολὴν τὴν ἐκ τῆς ἀρρωστίας εἰς ἀκούσματα πεπαιδευμένα καταθέμενος. Ρωσθεῖς οὖν Ἰέρων συνῆν Σιμωνίδῃ τῷ κείῳ, καὶ Πυδάρῳ τῷ θηβαίῳ, καὶ Βακχυνλίδῃ τῷ Ἰουλιήτῃ ὁ δὲ Γέλων ἄνθρωπος ἀμουστός». Τὴν μουσικὴν λοιπὸν ἐκμάθησιν ἱκανὸς ἐγένετο ἵνα συνομιλῆ καὶ συζητῇ μετὰ τῶν ἐπιφανῶν καὶ πολυμαθῶν ἀνδρῶν· διότι μέρος ἀπαραίτητον τῆς ἐλευθέρως ἀγωγῆς ἀποτελεῖ τῆς μουσικῆς ἡ σπουδὴ, καὶ τόσον αὐτῆς ἐπιμελοῦντο κατὰ τὸν αὐτὸν Αἰλιανὸν, οἱ πάλαι κρήτες, ὥστε(2) «τοὺς παῖδας τοὺς ἐλευθέρους ἐκέλευον μαθάνειν τοὺς νόμους μετὰ τινος μελωδίας, ἵνα ἐκ τῆς μουσικῆς ψυχαγωγῶνται, καὶ εὐκολώτερον αὐτοὺς τῇ μνήμῃ διαλαμβάνουσι· καὶ ἵνα μὴ τῶν κεκωλυμένων πράξαντες, ἀνοίξαι πεποιθῆναι ἀπολογίαν ἔχωσι· Δεύτερον δὲ μάθημα ἔταξαν τοὺς τῶν Θεῶν ὕμνους μαθάνειν».

Ἡμεῖς οὐ πάμπαν ἀμέτοχοι, καθὼς ὁ Κατάκυλας, ἑλληνικῆς μουσικῆς ὡς μουσικοῖς ἀσυντάκτοις ἢ σολοικίζουσι ζῶντες, ἴσως ἀποφύγωμεν τὰ σόλοικα καὶ τὰς ἀσυνταξίας—ἢ τῇ γραφῇ—γινώσκουμεν δ' ὅτι ἐκείνων ἐσμὲν ἀπόγονοι, οἷτινες καὶ κατὰ τὴν Δ' μὲν ἑκάτομ, ταπεινῶς τὴν μουσικὴν ἐπίστευον μέρος ἀποτελοῦσαν τῆς φιλοσοφίας καὶ μετ' αὐτῆς συναπαρτίζουσαν τὴν ἀνωτέραν παιδείαν, καὶ κατὰ

1. Ἐκθεσις βασιλείου τάξεως· σελ. 457 Βόννης. Ἦν δὲ πιθανῶς ὁ Κατάκυλας οὗτος ἢ Κατακοίλας ὁ Λέων, ὁ Φωτίου τοῦ πατριάρχου συγγενὴς, ὁ γενόμενος καὶ δρουγγάριος. Ἰδὲ ἐν Vita Euthymii patriarcha, εκδοσ. De Boor σελ. 3 (21) καὶ 13(8). Εὐτυχῶς ὁ Κατάκυλας ἠγνοεῖ καὶ τὴν ἑλληνικὴν καὶ παρίστα θέαμα σημερινῶν τινῶν ψαλτῶν ἀμαθῶν γραφόντων περὶ σπουδαίων ἐνίοτε θεμάτων.

(2) Ποικ. Ἰστ. κηφ. 39 τοῦ Β' βιβλίου. Βεβαίως ἀπηγγέλοντο μετὰ μελωδίας οἱ εἰδὲ Θεῶν ὕμνοι.

τὴν IB' διὰ τοῦ Τζέτζου, καὶ πολλῶ πρότερον διὰ τοῦ Θεολόγου Γρηγορίου, καὶ κατὰ τὴν IA' διὰ τοῦ πολυμαθεστάτου Μιχαήλ τοῦ Ψελλοῦ, οὐ μόνον εἰπόντες ὅτι καὶ οἱ τόνοι τῆς γραμματικῆς «ὄξεϊα καὶ βραεῖα διάφορον ἐν τοῖς γένεσι τὴν ἡχὴν δέχονται, καὶ χαλῶσης ἐστὶ τῆς φωνῆς, καὶ τῇ μὲν ἀνεσις ἀρχή, τῇ δὲ ἐπίτασις³⁾» ἀλλὰ καὶ σχόντες τὴν τόλμην «να διατυπώσωσιν ποτε τὴν ἀπορίαν «εἰ καὶ τὰ κατὰ τὸν οὐρανὸν κινούμενα ἢ ἀντικινούμενα μέλους εἶεν ἐργαστικά»⁴⁾

Διὰ τοιούτων τινῶν διδασκαλιῶν καὶ δογμάτων ἀπεδείκνυν πόσον μεγάλην τῇ μουσικῇ σημασίαν ἀπέδιδον, δηλοῦντες ἅμα καὶ τὴν πρὸς αὐτὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἔξοχον λατρείαν. Ἐντεῦθεν, ὁ μελετῶν τὴν ἱστορίαν τῆς μακρᾶς περιόδου ταύτης ἐν αὐταῖς ταῖς πηγαῖς ἀνευρίσκει μετ' εὐκολίας ὅτι καὶ πᾶσα συνάθροισις ἐφέστιον εἶχε θεότητα τὴν τῆς μουσικῆς ἔφορον καὶ ἐκτὸς τῶν ναῶν. Ἐξηγῶ ταῦτα, προστιθεὶς ὅτι ποιούμεναι λόγον περὶ τῶν κοσμικῶν, οὕτως εἰπεῖν, καὶ λαϊκῶν πανηγύρεων καὶ συνάξεων. Μελετήσατε τὰς παρὰ βυζαντινοῖς συνεχῶς ἀγομένας εἰς τὸ Ἴπποδρόμιον πανηγύρεις· καὶ ὅταν ἴδῃτε ἐν ταῖς ἐπισήμοις τοπικοῖς ἀναφερομένου ἤχους «ἀπελκτικούς»⁵⁾ καὶ «δρομικούς»⁶⁾ καὶ βαρὺν ἀπελατικὸν, ὑπὸ χορευτῶν χρησιμοποιούμενον ἐν περιστάσεσι, σὺν «Ἰχαδίοις» = εἴτ' οὖν Ἰχαδίοις καὶ τριλεξίοις, ὅταν ἴδῃτε κατὰ τὰς κοσμικὰς δοχὰς καὶ τὰς κοσμικῆς φύσεως πανηγύρεις χορευτικοὺς ἤχους καὶ μελωδικὰς ἐκφάνσεις καὶ κελεύσεις ἐμμελεῖς, καὶ

«ὄργανον» λαλοῦν, πρὸ καὶ μετὰ τὸν ἀπελατικόν, καὶ «τρισαγιάζον» δηλὰ γε δὴ τὸν τρισαγίον ὕμνον ἀνακροῦον, ὅταν ἴδῃτε στηλογραφεύμενα ἄσματα «αὐγουστιακὰ» καὶ χορευτικὰ καὶ «χρυσὰ ὄργανα» τὰ τῆς αὐλῆς, καὶ «τάργυρᾶ» τὰ τῶν φατριῶν τῶν ἐν τῷ Ἴπποδρόμῳ, πάντα ταῦτα δεικνύοντα διακριδὸν ἴχνη μελωδίας ἱερᾶς καὶ δημῶδους, ἀποδέξασθε καὶ ὑμεῖς, ὡς ἀποχομαι κ' ἐγὼ — προγόνων χριστιανῶν εὐγνώμονες ἀπόγονοι πάντες — ἐνώπιον τῶν μετ' ἐκείνους ἐπιγενομένων γενεῶν πάντα μέλοντα ἱκεσίαν, λευκὴν ἀπαιτοῦντα ψῆφον, οὕτως εἰπεῖν, ὑπὲρ τῆς ἀειμνήστου βυζαντινῆς ἐκείνης μεγάλης περιόδου, τῆς πλέον τῶν ἑνδεκα ἑκατοτατηρίδων διαρκεσάσης. Πείθουσιν ἡμᾶς πάντας πάντα ταῦτα ὅτι, ἡ μουσικὴ κατεκόσμη πάσας τὰς τῶν χρόνων ἐκείνων κοσμικὰς, ὡς καὶ τὰς ἱερὰς ἐπισήμους, ὡς καὶ τὰς ἰδιωτικὰς, κοινὰς τε καὶ δημοσίας, ὡς καὶ τὰς ἀγομένας οἴκοι πανηγύρεις, ἀθροίσματα καὶ συνάξεις.

Ὅσον καὶ ἂν φαίνονται ἀνεξήγητοι τῶν μελωδιῶν αἱ διαιρέσεις καὶ τάξεις, ἀλλ' ἡ χρῆσις τῆς ἱερᾶς μουσικῆς ἐν πάσαις ταῖς πανηγύρεσιν ἐρμηνεύεται διὰ τοῦ χαρακτήρος τῶν χρόνων, τοῦ θεολογικοῦ δηλὰ γε δὴ μᾶλλον δὲ μεταφυσικοῦ σταδίου, ὅπερ ἡ ἀνθρωπότης διήνυε, κατὰ τὸν ὑπέρμαχον τῆς θετικῆς φιλοσοφίας Auguste Comte, προσφύεστερον δ' εἰπεῖν διανύει καὶ νῦν. Εἶπατέ μοι, παρακαλῶ ἂν αὐτοὶ τῆς ἐσπερίας ὠδίκης ἡ μουσικῆς οἱ λάτρεις, οἱ περιερχόμενοι τὰς πέντε τῆς οἰκουμένης ἡπείρους, οἱ τὰ ὅλα πληροῦντες ἐξόχων αἰθεριῶν μελωδιῶν, ἂν μὴ ζητῶσι καὶ ποθῶσι κατὰ τὴν εἰς τὴν πατρίον χώραν ἐπιστροφήν, ἢ ἀκροασθῶν ἀποσπασμάτων καὶ τεμαχίων ἐξ ἱερῶν ἄσμάτων καὶ μελωδιῶν, ἴσως δέ τινες τούτων καὶ μελωδιῶν ἄλλοθρόων καὶ ξενικῶν! Ἐν τούτοις ἡ τοῖς πάλαι βυζαντινῆς ψαλμωδίας ἄγνοια οὐδαμῶς ἐπιτρέπει τὴν κατάκρισιν τῆς ὑπέκειναι καταχρήσεως τῆς ἱερᾶς μουσικῆς, ἐπικαίρως τε καὶ ἀκαίρως, ἐν δέοντι καὶ ἐν οὐ δέοντι. Γράφω δὲ καὶ ἐπαναλαμβάνω τὴν λέξιν ταύτην — ἱερὰν μουσικὴν — διότι φρονῶ ὅτι καὶ ἐν ἰδιωτικοῖς καὶ ἐν δημοσίοις καὶ ἐν ἱεροῖς καὶ ἐν κοσμικοῖς κώμοις καὶ πότοις καὶ συνάξεσι καὶ πανηγύρεσιν, αὐτὴν τὴν μουσικὴν εἶχον χρῆσιν.

(Ἔπεται συνέχεια)

3. «τῇ δὲ ἐπίτασις, καὶ ὡς ἄλλως μὲν ἐν τοῖς καθοριστοῖς ὀργάνοις νοοῦντο ταῦτα καὶ γέγονον, ἄλλως δὲ ἐν τοῖς λογικοῖς καὶ μελωδικοῖς διηγήμασι, καὶ ὡς ὀξύτετος καὶ θαυρύτετος μέσον τι ὁ τρίτος τόνος, ὅθεν καὶ τὸνομα ἔσχηκε, μερίζμενος καὶ περισπῶμενος ἐφ' ἑκάτερον». Ψελλοῦ Μιχαήλ, ἐπιτάφιος πρὸς Νικητῶν μαῖστορα κτλ. ἐν Ε' τόμῳ τῆς Μεσαιωνικῆς τοῦ Κ. Ν. Σάβα Βιβλιοθήκης, σελ. 90 93

4. περιλήψεις ἀνεκδότων βιογραφιῶν Ἀύξεντιου τοῦ ἐν τῷ δουνῶ· ἐν Ἐορτολόγῳ Βυζαντινῶ Μ. Ι. Γεδεῶν, σελ. 282, στήλη 6'.

5. Ἐκθετικὸς βασιλείου τάξεως· σελ. 253, 279, 282 294, 314, 380.

6. αὐτόθι, σελ. 266, 267.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Συνδρομὴ ἑτησία προκαταβαλλομένη

Συνδρομὴ ἑτησία Λ. Τ. 2, διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 1. Ἐν τῷ ἔξωτερικῷ φρ. 50.

Ο ΣΕΒ. ΤΟΠΟΤΗΡΗΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Μὲ λέξεις θερμὰς, μεστὰς λατρείας καὶ εὐλαβείας καὶ στοργῆς ὑπερέχου πρὸς τὴν Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ὁ «Ἐκκλησιαστικὸς Κήρυξ» τῶν Ἀθηνῶν, τὸ ἐπίσημον ὄργανον τῆς ἱ. συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, περιγράφει τὰ τῆς μεταβάσεως καὶ διαμονῆς τοῦ σεβ. Τοποτηρητοῦ ἐν Ἀθήναις. Αἱ εἰς τὸν ἀναπληρωτὴν ἀρχηγὸν τοῦ ἀλυτρώτου ἑλληνισμοῦ καὶ τοποτηρητὴν τοῦ Οἴκου. Θρόνον ἀφιερούμεναι ἐγκάρδιοι ἡράσεις, ἀποτελοῦσι τὸ ἀγνὸν ἀπαύγασμα τῶν εὐγενῶν συναισθημάτων τῆς ἀδελφῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Μητέρα Μ. Ἐκκλησίαν, οἱ δὲ λόγοι τοὺς ὁποίους ἀπήγγειλεν ὁ τε σεβ. μητροπολίτης Ἀθηνῶν καὶ ὁ ὑπουργὸς τῶν ἔξωτερικῶν ἀπὸ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἀποτελοῦσι τὸν περιφανέστερον τίτλον τιμῆς καὶ δόξης διὰ τὴν Μ. Ἐκκλησίαν, εὐτυχίσασαν ἐν τῷ προσώπῳ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ λαοῦ τῆς ἐλευθέρης Ἑλλάδος νὰ ἴδῃ τοὺς ἐνδοειγμένους ἀγωνιστὰς πρὸς ἐν-

σάρκωσιν τῶν μεγάλων προσδοκιῶν, ἄστινας παραλαβοῦσα αὐτὴ καὶ θερμάνασα ἐν μέσῳ ἀτελευτήτων δοκιμασιῶν καὶ πικριῶν ἐπὶ μακροῦς αἰῶνας καὶ φυλάξασα ὡς ἱερὰν παρακαταθήκην, παρέδωκεν εἰς χεῖρας αὐτῶν πρὸς συντέλεσιν τοῦ ὑψηλοῦ ἔργου εἰς ὃ ἐκλήθησαν ὑπὸ τῶν μεγάλων τοῦ ἔθνους ἡμῶν παραδόσεων.

Πράγματι δὲ ῥίγη συγκινήσεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ ἱεροῦ δοκιμάζει ἡ Μ. Ἐκκλησία, διαβλέπουσα ἐν τῇ γενομένῃ ὑποδοχῇ πρὸς τὸν σεπτὸν αὐτῆς ἀναπληρωτὴν Ἀρχηγὸν τὴν πανηγυρικὴν συναίσθησιν τῆς κληροδοτηθείσης ὑπὸ τῆς ἱστορίας μεγάλης εἰς αὐτὴν ἐντολῆς ὑπὸ τοῦ ἐλευθέρου ἑλληνικοῦ λαοῦ, περιφανῆ τῆς ὁποίας καθιέρωσιν ἀποτελοῦσιν αἱ μεγάλοι αὐτοῦ θυσίαι πρὸς ἀναβίωσιν τοῦ ἑλληνισμοῦ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐκείνου, ὅπερ ἀπέτέλεσεν τὸ ἐνδοξότερον στάδιον τετιμημένης δράσεως καὶ ἀγώνων εὐγενῶν διὰ τὴν χριστιανικὴν πίστιν καὶ τὴν ἑλληνικὴν ἰδέαν, τὸ πειστικότερον τεκμήριον τοῦ μεγαλείου τῶν ἰδεῶν καὶ πόθων, τῶν ὁποίων ἡ Μ. Ἐκκλησία κατέστη ἀπὸ αἰῶνων ὁ θεματοφύλαξ. Εἰς τὰς ὥραιας ἀποστροφῆς καὶ τοὺς ἀδρόους λόγους πρὸς τὸν Σεβ. Τοποτηρητὴν ἡ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ δὲν διεῖδε ἀπλᾶ δειγμάτων ἐκτι-

μήσεως τῶν μακρῶν αὐτῆς ἀγῶνων, ἀλλὰ τὴν μελωδικωτέραν ἀπήχησιν τοῦ μεγαλοπρεποῦς ὕμνου τὸν ὁποῖον ψάλλει ἡ ἀνδρεία καὶ ἡ ἀφοσίωσις εἰς τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα τῶν τέκνων τῆς μεγάλης Ἑλλάδος πρὸς ἐπεξεργασίαν τῶν τυχῶν τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν, καὶ τὸ καταφανέστερον δείγμα ὅτι ὁ σπόρος ὃν οἱ μακάριοι αὐτῆς Ἀρχαγοὶ μαρτυροῦντες πρὸς συντήρησιν ὑπὸ τὴν τέβραν τῶν λειψάνων τῆς ἐθνικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν ἐστίας δὲν ἐρρίφθη εἰς γῆν ἀγονον. Αἱ ἐνδείξεις αὐταὶ ὑπῆρξαν τὸ ἱερώτερον πρὸς αὐτοὺς μνημόσυνον ἑνσαρκούμενον εἰς τὰς ὑπερόχους πράξεις ἡρώτισμου, ἐξ ὧν πληροῦται ὁ ἀνατολικὸς κόσμος, πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ οἰκοδομήματος ἐκείνου, τὰ θεμέλια τοῦ ὁποίου ἐρρίψαν αἱ θυσίαι καὶ ἡ ἡρωικὴ εἰς τὸ καθῆκον προσήλωσις τῶν μεγάλων τῆς Ἐκκλησίας ἀθλητῶν.

Ἐπερὶφανος ἡ Μ. Ἐκκλησία ἤκουσε τὰ δειγμάτα τῆς πρὸς αὐτὴν στοργῆς, ἡ δὲ ἱκανοποίησις ἦν δοκιμάζει ἀπορρέει ἐκ τῆς διὰ τῶν συντελουμένων μεγάλων γεγονότων κυρώσεως τῆς ἀποτελεσματικῆς συμβολῆς πρὸς ἔμπρακτον καθιέρωσιν τῶν προαιωνίων πόθων καὶ ἐλπίδων τῆς Φυλῆς, ἦν ὁ Ἑλληνικὸς τοῦ Βασιλείου λαὸς καὶ ἡ Ἐκκλησία αὐτοῦ παρέσχον. Ἡ διδασκαλία καὶ αἱ παραδόσεις αἷς ἡ θυγάτηρ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία χειραφετούμενη τῆς Μητρὸς αὐτῆς παρέλαβε μεθ' ἑαυτῆς ἀπετέλεσαν τὸ ζώπυρον τὸ ὁποῖον ἐθέριμανε τὴν καρδίαν αὐτῆς καὶ μετέδιδε τὴν πίστιν καὶ τὰ μεγάλα ἰδανικὰ τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ τῆς ἑλληνικῆς Φυλῆς εἰς τὸν εὐσεβῆ τοῦ Βασιλείου λαόν, αὐτὴ ὑπῆρξεν ὁ ὑπογραμμὸς τῆς ἐθνικῆς καὶ πολιτικῆς διαπαιδαγωγήσεως τοῦ λαοῦ ἐκείνου, ταύτης τῆς διδασκαλίας τοὺς καρποὺς δρέπομεν σήμερον. Καὶ ὁ σεβ. Τοποτηρητὴς ἐπανερχόμενος τῆς ἀπειρημίας ἐκείνης, ἦν ἀνέλαβεν ἀκριβῶς πρὸς κατακύρωσιν τῶν πόθων ἐκείνων ὧν ἀπέδωσαν οἱ εὐθαρσεῖς ἐργάται τὰ τέκνα τῆς ἐλευθέρως γωνίας δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ διέλθῃ ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης ἐν ἧ ἐκαλλιεργήθη τὸσον ἐπιμόνως τὸ σπέρμα τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἑλληνικῆς Φυλῆς καὶ παρεσχέθησαν τοσαῦτα πολῦτιμοι θυσίαι πρὸς δάσχησιν αὐτοῦ καὶ γέννηται ὁ φορεὺς τῆς εὐγνωμοσύνης τῆς Μ. Ἐκκλησίας πρὸς τὰ τέκνα αὐτῆς ἐκεῖνα ἅτινα προέβαλον

τὰ στήθη αὐτῶν πρὸς ὀριστικὴν τῶν μεγάλων ἡμῶν πόθων καὶ δικαίων ἀποκρυστάλλωσιν.

ΤΟ ΔΗΜΙΟΝΟΝ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Εἶναι γνωσταὶ αἱ ὀμιλίαι τοῦ τε σεβ. Τοποτηρητοῦ καὶ τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Ἀθηνῶν διὰ παραθέτομεν τὸν κατωτέρω λόγον τῆς Ἑλλαν. Κυβερνήσεως μὴ δημοσιευθέντα ἐνταῦθα, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὴν γλαφυρωτέραν ὁμολογίαν πίστεως τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ πρὸς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν, καὶ τὴν ἀπάντησιν τοῦ σεβ. Τοποτηρητοῦ:

Παναγιώτατε,

Ἡ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι ὑπεδέχθη Ὑμᾶς μὲ ἀγαλλίασιν. Ἐν τῷ προσώπῳ τῆς Ὑμειτέρας Παναγιότητος ἔχαίρεισι τὴν Κεφαλὴν τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ τὸ σύμβολον συγχρόνως τῆς ἐνότητος τῆς Φυλῆς.

Ἐχαίρειται ἐπίσης τὸν θεομὸν, ὅστις συμβολίζει τοὺς ἀγῶνας μακρῶν αἰώνων.

Αἱ αὐθόρμητοι καὶ ἀνυπόκριτοι ἐκδηλώσεις χαρᾶς ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν τοποτηρητὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, τὸ πρῶτον πακούντα τὸ ἔδαφος τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος, εἶναι τρανὴ ἀπόδειξις τῶν αἰσθημάτων ἀγάπης, σεβασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς Οἰκουμενικοὺς Πατριάρχας Κωνσταντινουπόλεως, οἱ ὁποῖοι, ἀρπάσαντες εἰς τὰς χεῖρας των τὸ λάβαρον ἐκράτησαν αὐτὸ ὑψηλὰ μέχρι σήμερον, σύμβολον τῆς αἰωνιότητος τῆς Φυλῆς.

Οἱ ἀειμνηστοὶ ἄνδρες οἱ καθίσαντες ἐπὶ τοῦ Οἰκ. Θρόνου, ὅξυ ἔχοντες τὸ πολιτικὸν αἰσθητήριον, διέγνωσαν ἅμα τῇ ἀλώσει τὰ ἀληθῆ αὐτῶν πρὸς τὸ Γένος καθήκοντα.

Ἄντι τὰ ἐκλέξουν, ὡς μόνην αὐτῶν ἀποστολήν, τὴν ἡρεμον πνευματικὴν καὶ θρησκευτικὴν ἡγσίαν τοῦ ποιμνίου των, ἐρρίφθησαν ψυχῇ τε καὶ σώματι εἰς τὸν πολὺπλαγκτον ἀγῶνα τοῦ Γένους ὡς ἡγῆται αὐτοῦ.

Δὲν ἀπεδυσπέτησαν πρὸ τῶν κινδύνων καὶ μαρτυρίων μὲ τὰ ὁποῖα ἦτον ἱστρομένος ὁ ἀνάντης δρόμος των, ἀλλ' ἀνέλαβον μὲ βαθεῖαν συναίσθησιν τὸ βαρὺ ἔργον. Αὐτοὶ ὀργανώσαντες παρεσκεύασαν ἡρέμα τὸν νέον Ἑλληνισμόν.

Ὅταν ἐπέστη ἡ χαρμόσυτος τῆς ἀναστάσεως ὥρα αὐτοὶ ἠβλόγησαν τὸ ἀναστὰν ἔθνος.

Αὐτοὶ προτοὶ ἐπότισαν μὲ τὸ αἷμα των τὸ ἔδαφος, ἐξ οὗ ἐβλάστησε τὸ πρῶτον δένδρον τῆς Ἑλληνικῆς ἐλευθερίας.

Εἰς αὐτοὺς κατὰ τὸ πλεῖστον ὀφείλεται ἡ κατὰ τὸ ἀχανὲς διάστημα χρόνου, τὸ ἀπὸ τῆς ἀλώσεως διαρρηθῆσιν, κρατερὰ διατήρησις τῆς Ἑλληνικῆς Ἰδέας εἰς τὰς Ἑλληνικὰς χώρας καὶ πέραν τούτων.

Αὐτοὶ ἀπέδειξαν τοῦ μάρτυρος τὴν καρτερίαν, ἀλλὰ καὶ τοῦ Κυβερήτου συγχρόνως τὴν ἡμιτερίαν καὶ δεξιότητα.

Οὐδείς αὐτῶν ὠλόσθησεν περὶ τὴν ἀκριβῆ τοῦ πατρῷου δόγματος τήρησιν καὶ πάντες ἀνεδειχθήσαν τῶν ὑπᾶτων ἐθνικῶν συμφερόντων ἀκάματοι ὑπερασπισταί.

Αὐτοὶ κατὰ τοὺς σκοτεινοὺς καὶ ταραχώρους τῆς δουλείας χρόνους, ὅταν καμμία ἀκτίς δὲν ἐφώτιζε τὸ βαθὺ τῶν χρόνων ἐκείνων ἔρεβος, ὅταν βαρειά ἢ ἀπελπισία ἐπέβη τοῦ Γένους τὸ στήθος, αὐτοὶ δὲν ἀπηλίσθησαν.

Ἐπέμειναν, ἐμόχθησαν, ἀλλὰ ἔμειναν ὄρθοι πιστεύοντες εἰς τὴν ἱστορικὴν δικαιοσύνην, πιστεύοντες εἰς τὴν παλιγγενεσίαν τοῦ Ἔθνους.

Αὐτοὶ καὶ αἱ μυριάδες τῶν ἀσήμεων καὶ ταπεινῶν κληρικῶν τῶν ἐγκατεσπαρμένων εἰς τὰ πέρατα τῆς Ἑλληνικῆς οἰκουμένης, κινούμενοι ὅλοι τῶν ἀπὸ τὸ αὐτὸ ἔνθεον πῦρ, ἐκράτησαν ὑψηλὰ τὴν πίστιν τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ ἑαυτούς, διετήρησαν ἀνέσπερον τὸ φῶς τῆς Ἑλλάδος.

Αὐτοὶ ἐθέρμαιον τὰς καρδίας καὶ ἐχαλύβδωνον τὰς ψυχὰς τῶν χεμαζομένων δούλων ἀδελφῶν ἡμῶν.

Αὐτοὶ, μαζὶ μὲ τὴν πίστιν τὴν καρτερικὴν, ἔσπειρον καὶ τὴν γλυκειὰν ἐλπίδα, τὴν ἐλπίδα τῆς ἀναστάσεως. Μακρὰν ἐκεῖ μέσα εἰς τὸ βαθὺ σκότος, ἔδειχναν ἕνα σημεῖον, ὅπου ἐγλυκοχάραξεν ὁ οὐρανὸς καὶ εἰς τὰ ἔκθαμβα μάτια τῶν πιστῶν παρουσίαζαν εὐρεῖς καὶ ἀνοικτοὺς ὁρίζοντας νέας ζωῆς, μιᾶς ζωῆς ἑλευθέρου, ζωῆς πλήρους γαλήνης.

Αὐτοὶ εἶνε ὁ ἀπαράγατος τίτλος ἐπὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Γένους Ὀλοκλήρου, τοὺς ὁποίους ἀπέκτησεν ὁ Οἰκουμενικὸς Θρόνος. Οἱ τίτλοι αὐτοὶ δὲν ἔχουν νὰ ἐπιδείξουν ὡς μαρτύριον τῆς υποστάσεώς των χρυσόβουλα ἢ ἄλλα παρόμοια τῆς διατηρήσεως τῶν ἀνθρωπίνων ἔργων ὀλίκα πειστήρια.

Ἐχουν ἀλύτου περγαμνὰς, ἀθλίτους ἀπὸ κάθε ἀνθρωπίνην βεβήλωσιν, ἀφθάρτους ἀπὸ αὐτὴν ἀνόμη τὴν τὰ πάντα φθειρούσαν παρέλευσιν τοῦ χρόνου.

Ἐχουν βαθεῖα χαραγμένον εἰς τὴν ψυχὴν τῶν Ἑλλήνων, ὁπουδήποτε γῆς κειμένων, τὸν τίτλον τῆς εὐγνωμοσύνης.

Ἡ μία γενεὰ παραδίδει εἰς τὴν ἄλλην, ὡς ἱερὰν παρακαταθήκην, τὴν ἀσβεστον ταύτην ἀγάπην καὶ λατρείαν.

Καὶ τοῦτο ἀκριβῶς εἶνε τὸ μυστήριον, τὸ ὁποῖον κρατεῖ ἀειθαλὲς τὸ δένδρον τοῦ Ἑλληνισμοῦ, οὐδέποτε μαραινόμενον, οὐδέποτε φυλλορροοῦν, ἀλλὰ πάντοτε δροσερὸν καὶ θάλλον εἰς αἰώνιον ἔαρ.

Συνεχιστὴς αὐτῆς τῆς παραδόσεως εἰσθε καὶ Ὑ-

μεῖς. Δὲν ἰδιαστάσατε, ὅταν ἐπέστη ἡ ὥρα. Ἄλλ' ὡς σφραγῶν καὶ ἀλκιμὸς νέος ὀρμησάτε εἰς τὸν ἀγῶνα, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅμως, ὅτι οἱ ἀγ. νες αὐτοὶ εἶνε οἱ ὕστατοι ἀγῶνες, ὅτι εἶνε τὸ στεφάνωμα τῶν ἀγῶνων.

Εὐχόμεθα γαλήνια νὰ εἶνε ἡ θάλασσα, ἡ ὁποία θὰ σᾶς φέρῃ εἰς τὰ ἔρημα τερὰ τοῦ Βοσπόρου.

Εὐχομαι, ὅπως ἐπὶ μακροὺς χρόνους ἐξακολουθήσατε τὴν δρᾶσιν Ὑμῶν ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ Γένους καὶ παρακαλῶ τοὺς παρακαθημένους ὅπως ἐγείρωσι τὸ ποτήριον αὐτῶν ὑπὲρ τῆς ὑγείας καὶ εὐημερίας τοῦ Παναγιωτάτου Τοποτηρητοῦ τοῦ Οἴκου. Θρόνου.

Ἡ ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΕΒ. ΤΟΠΟΤΗΡΗΤΟΥ

Ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου κ. Δωρόθεως ἀπάντησεν ὡς ἀκολουθεῖ :

Κύριε Ὑπουργέ,

Οἱ ὄραιοι λόγοι σας καὶ ὁ καλλιτεχνικὸς ὕμνος, τὸν ὁποῖον ἐτονίσσατε διὰ τὸ ἔργον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατρ. αρχείου, εἶνε ὁ τιμιώτερος δι' αὐτὸ τίτλος. Σᾶς εὐχαριστῶ, καὶ ἐν ὀνόματι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ ἀτομικῶς. Ἡ Μεγάλῃ Ἐκκλησία, ἡς ταπεινὸς ἠγούμενος ἐκλήθην ἐν ταῖς σοβαραῖς ταύταις ὥραις, εἶχε μὲν πάντοτε τὴν ὑποστήριξιν τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος, ἀλλὰ ἰδιαίτερος τῶρα ἔχει ἐπιβάλλοντας λόγους ἵνα εὐγνωμονῇ πρὸς τὴν παροῦσαν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν καὶ διὰ τὴν γενικὴν πολιτικὴν τῆς, ἔθνωφελ. σάτην ἐκ τῶν πραγμάτων ἀποδειχθεῖσαν, καὶ διότι οὐδὲν μέτρον παρέλειπε πρὸς ὀλίγην καὶ ἡθικὴν ὑποστήριξιν κατὰ τὰς μαύρας ταύτας ἡμέρας, ποῦ διήλθε τὸ ἐλθὼν ἔθνος. Δὲν θὰ λησμονηθῇ ποτὲ, ὅτι ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως θὰ ἦτο προβληματικὴ ἡ θέσις ἑκατοντάδων χιλιάδων Ἑλλήνων.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις εὐηρεστήθη, ἵνα καὶ τὸ γεγονός τῆς ἡμῆς διελεύσεως καὶ διαμονῆς ἐν τῷ ἔδαφει τῆς γυκλείας Πατρίδος ἐρμηνεύσῃ εἰς τρόπον ὅστε νὰ παρῶσθῃ τιμὰς, τῶν ὁποίων μεγαλοπρεπέστερα ἔκφανσις εἶνε ἡ συγκέντρωσις αὐτῆς.

Ἀισθάνομαι τὴν υποχρέωσιν, κύριε Ὑπουργέ, ὅπως ἐκφράσω τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Κυβέρνησιν καὶ δεηθῶ ὅπως ὁ Ὑψίστος τὴν ἐννοχῶσθῃ πρὸς τὴν συνέλευσιν τοῦ μεγάλου αὐτῆς ἔργου, τῆς συνεννώσεως τῆς Φυλῆς εἰς μίαν μεγάλην καὶ ἀδιαίρετον Ἑλλάδα.

Τελευτῶν ὁ Π. Τοποτηρητὴς, ἠγείρε πρὸς τιμὴν τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Βενιζέλου τὴν ἐξῆς πρόποσιν :

« Προσίνω εἰς ὑγείαν τοῦ Μεγάλου Ἠγέτου τῆς Φυλῆς ὅστις τὴν στιγμήν ταύτην ἐξαντελεῖ ὄλην τὴν ἐκμάδα τῆς μεγάλης αὐτοῦ διανοίας, ὅπως δημιουργῆσθῃ μεγάλην Ἑλλάδα.

Εἰς ὑγείαν τοῦ κ. Βενιζέλου καὶ τῶν συνεργατῶν.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

Αἱ παρελθούσαι καὶ αἱ μέλλουσαι αὐτῶν σχέσεις.— Αἱ διέφοροι μορφαὶ τῆς μεταξὺ αὐτῶν ἐπικοινωνίας.

Γ'.

Τὸ ἀρχαιότερον καὶ γνωστότερον σύστημα σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Κράτους εἶναι τὸ τῆς καθεστῶσης Ἐκκλησίας ἢ Ἐκκλησίας τοῦ Κράτους.

Τὸ Κράτος ἀναγνωρίζει μίαν θρησκείαν μεταξὺ ἄλλων ὡς οὖσαν τὴν ὀρθότεραν θρησκείαν. Ὑποστηρίζει καὶ προστατεύει μίαν Ἐκκλησίαν ἀποκλειστικῶς ἐπὶ ζημίᾳ ὅλων τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν καὶ ὅλων τῶν ἄλλων θρησκειῶν. «Ἐπὶ ζημίᾳ» σημαίνει ἐν γένει ὅτι αἱ ἄλλαι θρησκείαι δὲν ἀναγνωρίζονται ὡς ὀρθαὶ ἢ τοῦλάχιστον καθ' ὀλοκληρίαν ὀρθαί. Ἐν τῇ πράξει τὸ σύστημα τοῦτο δύναται νὰ περιβληθῇ τὰς ποικιλοτέρας τῶν μορφῶν καὶ νὰ καταλήξῃ ἀπὸ τῆς ἀρνήσεως τῆς ἀναγνωρίσεως μιᾶς Ἐκκλησίας μέχρι τοῦ διωγμοῦ. Τὸ σύστημα τοῦτο θέτει τὰ ἄλλα θρησκευόμενα εἰς θέσιν ὑποδεστέραν, καθύσων ἀφορᾶ τὰς τιμὰς καὶ τὰ προνόμια ἐν σχέσει πρὸς τὴν θρησκείαν τοῦ Κράτους. Τὸ Κράτος δὲν δύναται νὰ περιορισθῇ ὅπως ἐκπροσωπῇ μόνον τὰ ὑλικά συμφέροντα τῆς Κοινωνίας, διότι τότε αὐτὸ τὸ ἴδιον θὰ ἀπεψιλοῦτο τῆς ἠθικῆς αὐτοῦ δυνάμεως καὶ θὰ κατέστρεφε τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ ἐνότητα μετὰ τοῦ ὅλου ἔθνους. Ὅσον περισσότερον καθίσταται καταφανὲς ὅτι τὸ Κράτος εἶναι ὁ ἀντιπρόσωπος πνευματικῶν συμφερόντων τοσοῦτον καὶ ἡ δύναμις καὶ τὸ γόητρον αὐτοῦ αὐξάνουν. Μόνον ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦτον συγκρατεῖται καὶ ἐνισχύεται παρὰ τῷ λαῷ τὸ αἶσθημα τῆς νομιμότητος, ὁ σεβασμὸς τοῦ νόμου καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη πρὸς τὴν ἐξουσίαν. Οὕτε ἡ ἀμυνα τῆς ἀκεραιότητος τῆς πατρίδος, οὔτε ἡ φροντίς τῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς προστασίας τῶν δημοσίων συμφερόντων, οὔτε πᾶσαι αἱ ἄλλαι ἐγγυήσεις τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν ἀρκοῦσιν καθ' ἑαυτὰς πρὸς δημιουργίαν διαρκούς καὶ ἰσχυρᾶς ἐνότητος μεταξὺ λαοῦ καὶ

κράτους, διότι αἱ ἠθικαὶ ἀρχαὶ δὲν εἶναι οὔτε σταθεραὶ, οὔτε ἰσχυραὶ ἐὰν δὲν περιβάλλονται τὸ κῦρος τῆς θρησκευτικῆς ἐπιβολῆς. Ὅλη αὐτὴ ἡ δύναμις τῆς συνοχῆς τῆς ἰκανῆς νὰ συγχωνεύσῃ εἰς ἓν ὁμογενὲς σύνολον διάφορα ἀποσπάσματα θὰ λείψῃ ἀπὸ τοῦ Κράτους ἐὰν τοῦτο ἐξ ἀμεροληψίας πρὸς ὅλας τὰς θρησκείας οὐδεμίαν ἐξ αὐτῶν πρεσβεύῃ. Ἡ ἐμπιστοσύνη τὴν ὁποίαν ὁ λαὸς παρέχει ἐκ τῶν κυβερνήτας αὐτοῦ ἀπορρέει ὅλη ἐκ τῆς πίστεως. Αὕτη ἐξαρτάται ὄχι μόνον ἐκ τῆς ταυτότητος τῆς πίστεως τοῦ λαοῦ καὶ τῆς κυβερνήσεως, ἀλλ' ἀπλούστερον ἀκόμη ἐκ τῆς βεβαιότητος ὅτι ἡ κυβέρνησις ἔχει μίαν πίστιν συνωδὰ τῇ ὁποίᾳ κανονίζει τὰς πράξεις αὐτῆς. Διὰ τοῦτο καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ μωαμεθανοὶ καὶ οἱ εἰδωολάτραι θὰ ἔχωσι περισσότεραν ἐμπιστοσύνην καὶ σεβασμὸν πρὸς μίαν κυβέρνησιν ἰσχυρῶς προσκεκολλημένην πρὸς τὴν θρησκείαν αὐτῆς, οἰαδήποτε καὶ ἂν εἶναι αὕτη, παρὰ πρὸς ἐκείνην, ἣτις οὐδεμίαν ἔχουσα πίστιν, μεταχειρίζεται ἐξ ἴσου ἀδιαφόρως ὅλας τὰς θρησκείας.

Τοῦτο εἶναι τὸ ἀναμφισβήτητον πλεονέκτημα τοῦ συστήματος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Κράτους. Ἀλλὰ σὺν τῷ χρόνῳ οἱ ἀρχικοὶ ὄροι τοῦ συστήματος αὐτοῦ παρεχώρησαν τὴν θέσιν αὐτῶν εἰς ἄλλους καὶ κατέστησαν τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ δυσκολωτέραν. Κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς πολιτικῆς τὰ χριστιανικὰ Κράτη ἤντλουν τὴν δύναμιν αὐτῶν ἐκ τῆς πλήρους καὶ ἀδιασπάστου ἐνότητος μετὰ τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, μιᾶς καὶ ἀδιαιρέτου. Κιτόπιν ἡ ἀρχικὴ ἐνότης τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας διελύθη εἰς εἴα κατακερματισμὸν δογμάτων καὶ ὁμολογιῶν διαφόρων, ὧν ἐκάστη ἰσχυρίσθη ὅτι μόνον αὕτη ἀποτελεῖ τὴν μόνην ἀληθῆ Ἐκκλησίαν, τὴν μόνην νόμιμον πίστιν.

Τοιουτοτρόπως τὸ Κράτος εὐρέθῃ ἀντιμέτωπον διαφόρων θρησκευτικῶν δογμάτων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ κατενεμήθη σὺν τῷ χρόνῳ τὸ πλῆθος τῶν λαῶν. Ἀπαξ ὁμως ἐξαφανισθείσης τῆς θρησκευτικῆς ἐνότητος οὐδὲν ἐμποδίζει ὅπως σὺν τῷ χρόνῳ ἡ κυριαρχοῦσα Ἐκκλησία ὑποστηριζομένη ὑπὸ τοῦ Κράτους εὐρέθῃ μίαν

ἡμέραν ξένη πρὸς τὸν πολλὸν λαὸν καὶ στερουμένη τῶν συμπαθειῶν του. Τότε δύνανται ν' ἀναφανῶσι σοβαραὶ περιπλοκαὶ ἐν τῷ καθορισμῷ τῶν σχέσεων τοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ μετὰ τῶν Ἐκκλησιῶν εἰς ἃς ἀνήκει ἡ πλειονοψηφία τοῦ ἔθνους. Οὕτω περὶ τὰ τέλη τοῦ 18ου αἰῶνος τὸ ἀρχαῖον σύστημα ἤρχισε νὰ παραχωρῇ τὴν θέσιν αὐτοῦ ἐν τῇ δυτικῇ Εὐρώπῃ εἰς νέον τι σύστημα συνιστάμενον εἰς τὴν ἀποκατάστασιν πλήρους ἰσότητος μετὰ τῶν θρησκειῶν ἀπέναντι τοῦ Κράτους, ἐξαιρουμένων τῶν ἰουδαίων καὶ τῶν αἰρετικῶν. Τὸ Κράτος ἀναγνωρίζει τὸν χριστιανισμὸν ὡς τὴν οὐσίαν καὶ βάσιν τῆς συστάσεως αὐτοῦ καὶ τῆς δημοσίας τάξεως, κάθε δὲ πολίτης ἔπρεπε νὰ ἀνήκῃ εἰς μίαν Ἐκκλησίαν, εἰς μίαν θρησκείαν οἰαιδὴποτε.

Ἀπὸ τοῦ 1848 αἱ σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Κράτους ἀλλοιοῦνται ριζικῶς. Τὰ ἀκατάσχετα κύματα τῶν φιλελευθέρων ἀρχῶν διασπῶσι τοὺς ἱστορικοὺς φραγμοὺς καὶ ἀπειλοῦσι νὰ καταρρίψωσι τὰς βάσεις τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ. Τὸ Κράτος χειραφετεῖται πάσης σχέσεως πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ἡ Ἐκκλησία δὲν τὸ ἀφορᾷ πλέον, διαγράφεται αὕτη ἐκ τοῦ κύκλου αὐτοῦ. Ἐκαστος εἶναι ἐλεύθερος νὰ πιστεύῃ, ὡς ἐννοεῖ, ἢ καὶ νὰ μὴ πιστεύῃ εἰς τίποτε. Τὸ σύμβολον τῆς θεωρίας ταύτης περιλαμβάνεται μέσα εἰς τὰς «θεμελιώδεις ἀρχὰς» τὰς προκηρυχθείσας ὑπὸ τοῦ Κοινοβουλίου τῆς Φραγκφούρτης τοῦ 1848—49. Ὅσον δὲ καὶ ἂν συντόμως ἐπαυσεν ἡ ἐφαρμογὴ αἱ ἀρχαὶ ἐκεῖναι ἐχρησίμευσαν οὐχ ἦτιον καὶ χρησιμεύουν ἀκόμη ὡς βίσις τοῦ ἰδεώδους συστήματος πρὸς εἰσαγωγὴν τῶν φιλελευθέρων ἀρχῶν ἐν τῇ δυτικῇ Εὐρώπῃ, σήμερον δὲ πανταχοῦ συμμορφοῦνται πρὸς τὰς θεωρίας ταύτας. Τὰ ἀστικὰ καὶ πολιτικὰ δικαιώματα εἶναι ἀνεξάρτητα τῆς θρησκείας καὶ δὲν ἀνήκουσι πλέον εἰς οὐδεμίαν ἐκκλησίαν καὶ εἰς οὐδεμίαν αἵρεσιν. Τὸ Κράτος δὲν ἐρωτᾷ διὰ τὴν θρησκείαν κανενός. Ἡ σύνταξις τῶν νόμων καὶ ἡ νόμιμος συμμετοχὴ εἰς τὰς ἄλλας ληξιαρχικὰς πράξεις δὲν ἀνήκει πλέον εἰς τὰς Ἐκκλησίας. Ἡ πλήρης ἐλευθερία τῶν μικτῶν γάμων προκηρύσσεται ἢ δὲ θρησκευτικῆ ἀρχῆ τοῦ ἀδιαλύτου τοῦ

γάμου παραβιάζεται διὰ τῆς εὐκολίας τοῦ διαζυγίου, τελείως διαγραφόμενον τῆς δικαιοδοσίας τῆς Ἐκκλησίας.

Βλέπων τις ὅλας αὐτὰς τὰς μεταβολὰς, λαμβάνει τὸ δικαίωμα νὰ ἐρωτηθῇ: Δύνανται νὰ ὀνομασθῇ χριστιανικὸν τὸ σύγχρονον Κράτος; Ἐδῶ δὲ ἀνακαλύπτωμεν τὰς αὐτὰς ἀντιθέσεις, ἃς καὶ παρά τινι ἀτόμῳ τὸ ὅποῖον θὰ ἀπεκήρυττε τὰ χριστιανικὰ στοιχεῖα, θὰ συνεμορφούτο οὐχ ἦτιον ἐν τῷ ζητήματι αὐτῷ πρὸς τὰ χριστιανικὰ παραγγέλματα. Καὶ τὸ σημερινὸν Κράτος καίτοι καταγγέλλον τὴν ὀργανικὴν ἔνωσιν μετὰ τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας δὲν δύνανται ἐν τούτοις νὰ ἀπαλλαγῇ συνηθειῶν καὶ τύπων, οἷτινες προϋποθέτουσι τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν. Ἡ συντήρησις τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῶν λειτουργῶν αὐτῶν ἀναλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους. Οἱ δημόσιοι θεσμοὶ, τὰ στρατεύματα, ἐφοδιάζονται μὲ χριστιανοὺς ἱερεῖς. Αἱ χριστιανικαὶ ἑορταὶ εἶναι καὶ ἑορταὶ πολιτικαί. Ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ὁ ὄρκος διατηρεῖται ὑποχρεωτικὸς. Ἡ Γερμανία δὲν ἔχει πλέον ἐθνικὴν ἐκκλησίαν, οὐχ ἦτιον εἰς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Κράτους ἀνήκει ἡ ἀρχηγία ἐν τῇ Εὐαγγελικῇ Ἐκκλησίᾳ, τὸ δὲ Κράτος ὀφείλει νὰ ὑπολογίζῃ ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ καὶ ταῖς δημοσίαις ὑποθέσεσι μὲ τὰ κόμματα αὐτῆς ἢ ἐκείνης τῆς ὁμολογίας. Ἐν Ἀγγλίᾳ, ὅπου τὰ διάφορα δόγματα ὑπόκεινται εἰς ἰσότητα, σύμφωνα αὐστηρῶς πρὸς τὰς φιλελευθέρους ἀρχὰς, ὄχι μόνον ὁ βασιλεὺς, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ ἀνώτεροι λειτουργοὶ τοῦ Κράτους ὀφείλουσι νὰ ἀνῆκωσιν εἰς τὴν Ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν. Αἱ Ἠνωμένα Πολιτεῖαι εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν χώρα τῆς ἰσότητος τῶν θρησκειῶν. Πρὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ Κράτους, κάθε Ἐκκλησία, κάθε θρησκευτικὴ κοινονία, δὲν εἶναι παρά ἰδιωτικὸν σωματεῖον. Εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Κράτους διοικούμενα σχολεῖα ἢ διδασκαλία τῆς θρησκείας καὶ ἡ ὑποχρεωτικὴ ἀνάγνωσις τῆς Βίβλου δὲν ἐπιτρέπεται. Καὶ ἐν τούτοις τὸ Κογκρέσον ἀρχεται τῶν ἐργασιῶν του διὰ προσευχῆς τῇ συμμετοχῇ θρησκευτικοῦ λειτουργοῦ. Ἱερεῖς διατηροῦνται ὑπὸ τοῦ Κράτους ἐν τῷ στρατῷ καὶ τῷ στόλῳ. Ἡγήρησις τῆς κυριακῆς ἀργίας ἐξασφαλίζεται δι' ἐνὸς αὐστηροῦ νόμου. Εἰς μερικὰ Κράτη αὐστη-

ραὶ ποιναὶ ὀρίζονται ἐναντίον τῶν ἐπιόρκων καὶ τῶν βλασφημῶν.

Δὲν ἔπεται ἐκ τούτων ὅτι ἡ θεωρία τοῦ Κράτους ἀθέου ἀποτελεῖ οὐτοπίαν ἀπραγματοποιήτων; Ἡ θρησκεία, καὶ ἰδίᾳ ὁ χριστιανισμὸς, εἶναι ἡ πνευματικὴ δύναμις, ἣγις χρησιμεύει ὡς βάσις τοῦ δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου ὡς καὶ πάσης ἄλλης ἀληθοῦς πνευματικῆς μορφώσεως.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Βασιλικὴ ἑορτὴ

Σήμερον, ἐπὶ τῇ ὀνοματικῇ ἑορτῇ τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως τ. ν. Σέρβων Πέτρου Α' Καραγεώργεβιτς, τλουμένης ἱεροουργίας καὶ δοξολογίας ἐν τῷ κατὰ τὸ Σταυροδρόμιον ἱερῷ ναῷ τῆς Ἁγίας Τριάδος, παρέστη ἐκπροσωπῶν τὴν Μ. Ἐκκλησίαν ὁ πανσ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Ἀθηναγόρας τὴν θείαν λειτουργίαν ἐτέλεσεν ὁ σεβασμ. ἀρχιεπίσκοπος Κισνοβίου (Βασσαρβίας) κ. Ἀναστάσιος.

Ἐπισκέψεις ἐπέσημοι

Τῇ παρελθούσῃ παρασκευῇ ὁ σεβ. τοποτηρητῆς ἀπέδωκε τὴν ἐπίσκεψιν εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς Οὐκρανίας κ. Λουτότσου, πολλῶν τιμῶν ἀντικείμενον γενόμενος.

Ἱερὰ σύνοδος

Ἐπανελθὼν ἐκ τῆς ἑπαρχίας αὐτοῦ, ἐπανέλαβε τὰ ἐν τῇ ἱερᾷ συνόδῳ καθήμενος, ἀπὸ τῆς τρίτης, ὁ ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίτης Δαρδανελλίων καὶ Λαμψάκου κ. Βιρνατίας.

Κανονικὴ ἄδεια

Ἀφίκετο τῇ παρελθούσῃ παρασκευῇ εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ὁ σεβασμ. γέρον Ἡρακλίας καὶ Ραιδεστοῦ κ. Γρηγόριος Καλλίδης—Τῇ δευτέρῃ, 24 Ἰῦνιου, ἀφίκετο ὁ σεβ. γέρον Κυζίκου κ. Κωνσταντῖνος Ἀράπογλου—Ἀνεχώρησεν ἐπιστρέφων εἰς τὴν ἑπαρχίαν αὐτοῦ ὁ σεβ. μητροπολίτης Ἰκονίου καὶ Τυάων κ. Προκόπιος Λαζαρίδης—εἰς τὸν πανιερ. μητροπολίτην Δράμας κ. Ἀγαθάγγελον ἐδόθη ἄδεια μεταβάσεως εἰς Προβσαν, χερσὶν τῶν λουτρῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Ἀχθῶν ἐκ τῆς ἡμετέρας πόλεως, προερχόμενος ἐκ Ταρνανίου, ὁ ἀπὸ δεκαετίας ἐν Ρωσσίᾳ διαμένων, ἐπὶ ἀποστολῇ, πανσ. ἀρχιμανδρίτης κ. Ἰουβενάλιος—πρὸ πινῶν δὲ ἡμερῶν ἀνεχώρησεν εἰς Ἀθήνας, ὅπως ἐκείθεν μεταβῇ εἰς Ἱεροσόλυμα, ὁ ἐπὶ τινὰ ἔτη διατρίψας παρ' ἡμῖν ὡς ἡγουμένος τῆς ἐν Χαλκῇ ἀγιοταφειτικῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Γεωργίου πανοσιώτους προσηγόμενος κ. Γερμανός.

ΕΚΚΛ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Σχέσεις Ἐκκλησιῶν

Οἱ τὴν ἡμετέραν πρωτεύουσαν καὶ τὸ Πατριαρχεῖον

ἐπισκεψάμενοι κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Πάσχα πανιερ. ἐπίσκοπος Φ. νδ δὲ Λὰκ κ. Ρέζιναλ Οὐέλλερ καὶ ἀρχιδιάκονος κ. Βενιαμὶν Ρόζερς μεταβάντες εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἐπισκέψαντο τὸν μακαριώτατον πάπαν καὶ καὶ πατριάρχην Ἀλεξάνδρειας κ. Φώσιον, προσκαλέσαντες εἰς τὴν γεραρὰν Ἐκκλησίαν τῶν ἀποστόλων Πέτρου καὶ Μάρκου τὰ μετὰ τὴν συγκληθησομένην ἐν Ἀμερικῇ πασχοσμίῳ χριστιανικοῦ συνεδρίου. Οἱ ἀμερικανοὶ κληρικοὶ τῆς αὐτῆς ἔτυχον εὐκρινεῖς δεξιώσεως, ὡς καὶ ἐν ἡμῖν.

Λεοντοπόλεως

Ἐπανελθὼν ἐξ Αἰγύπτου, διήλθε δι' Ἀθηνῶν μεταβαίνων εἰς Σμύρνην ὁ πανιερ. μητροπολίτης Λεοντοπόλεως κ. Σωφρόνιος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἱερὰ Σύνοδος

Κατὰ τὸν «Ἐκκλησιαστικ. Κήρυκα» Ἀθηνῶν, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ἀνήγγειλεν εἰς τὸν σεβασμ. ἀρχιεπίσκοπον Οὐψάλης κ. Νάθαν ὅτι δέχεται τὴν πρότασιν αὐτοῦ περὶ συμμετοχῆς τῆς Ἐκκλησίας Ἑλλάδος εἰς τὴν συγκληθησομένην Ἐκκλησιαστικὴν Διεθνῆς Συνέδριον, πρὸς ἐκδήλωσιν τῆς πνευματικῆς ἐνότητος τῆς καθόλου χριστιανικῆς Ἐκκλησίας.

ΕΚΚΛ. ΣΕΡΒΙΑΣ

Κανονικὴ ψήφος

Πρὸ ἐνὸς μηνὸς ἐγένετο ἐν Βελιγραδίῳ τῆς Σερβίας ἡ χειροτονία τοῦ νέου ἐπισκοπού Τσακτοῦκ πανιερ. κ. Νικολάου Βελιμητροβιτς κληρικοῦ λίαν ἀποτελεσματικῶς καὶ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐργασθέντος ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπὲρ τῶν ἐν γένει συμφερόντων τοῦ ὀρθοδόξου σερβικοῦ ἔθνους.

Ἡ ΚΑΛΙΣΘΕΙΑ ΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ

(συνέχεια ἀπὸ τοῦ προτέρου τεύχους)

Μνεῖα λίαν ἐκτενῆς τῶν ἐν κοσμικαῖς τελεταῖς, σπατάλη μᾶλλον εἰπεῖν εἰδήσεων ἐπὶ τούτου τοῦ κεφαλαίου γίνεται παρὰ Πορφυρογεννήτῳ εἰς τὴν Ἐκθεσιν τῆς βασιλείου τάξεως, τῶν ἐν τῇ βασιλικῇ αὐλῇ καὶ τῶν ἀλλαχῶ διεξυγομένων τελετῶν, εἰς ὅσας ὁ αὐτοκράτωρ ἢ πρίγκηπες, ἢ μεγιστάνες τῆς αὐλῆς, ἢ ὁ δήμαρχος τῆς πόλεως, ἀνηγορεύοντο, ἢ ἐγκαθιδρύνοντο, ἢ παρευρίσκοντο. Πρόσχωμεν λοιπὸν εἰς τὰ τοῦ Πορφυρογεννήτου, καθ' ἣν τάξιν ἀνεγραψα τὰς ἐπικλήσεις καὶ διαιρέσεις τῶν ἤχων καὶ τῶν μελωδιῶν. Εἰς τὸν ἀπελατικὸν τέταρτον ἤχον, ἐπὶ παραδείγματι, φαίνονται μοι ἔχνη

πολιτικῶν] μέτρον ὑποκαλυπτόμενα· δι κρίνομεν ἐν τοῖς ἤχοις τούτοις καὶ βαρὺν ἀπελατικὸν, ὃν χορευόντες ἔψαλλον, καὶ πλάγιον τέταρτον ἀπελατικὸν, καὶ πρῶτον τοιοῦτον, εἰς ὃν ἡρμόζοντο ὀκτασύλλαβι στίχοι, ψαλλόμενοι, καθὼς ἀμούσως ὑπολογίζω, πρὸς τὸ γνωστὸν «Χρυσοποκώτατε πύργε». Ἀπόσπασμα τοῦ πρώτου ἤχου ἀπελατικῶν·

«Ὁθεν ὁ κόσμος προσπίπτει - τῷ σκήπτρῳ τῆς [δεξιᾶς σου] εὐχαριστῶν τῷ Κυρίῳ - τῷ εὐδοκῆσαντι οὕτω· Σὲ γὰρ ἔχων ἐπεπόθει- τὸν εὐσεβῆ βασιλέα» κλπ.

Ἀπόσπασμα τοῦ πλαγίου τετάρτου ἀπελατικῶν καὶ εὐτυχοῦσι τὰ σκήπτρα, σκηπτοῦχον σὲ κεκτημένα· κατακοσμεῖς γὰρ τὸν θρόνον τῆς πατρώας βασιλείας σὺν τῇ αὐγούστῃ προπέμπων μαρμαρυγᾶς εὐταξίας» (7) κλπ.

τοῦτο δὲ λέγω κατὰ τὸ πλείστον, διότι εἰς τινα μέρη ἀδύνατον ἀπέβη μοι ἵνα διακρίνω τὸ μέτρον εἰς τὸν χορευτικὸν βαρὺν ἀπελατικὸν·

«Χαίρετε, δεσπότηι τῶν ρωμαίων, χαίρετε ὁ πόθος τῆς ὄλης οἰκουμένης, χαίρετε, ἄνακτες (ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα) οὓς ἡ τριάς ἀνηγόρευσε νικητὰς καὶ κόσμον εὐεργέτας» (8)

ὅπου ἢ κατὰ στίχους ταξινόμησις δύσκολος, ἀφοῦ εὐρίσκονται συνδυασμοὶ ἐπτασυλλάβων, δεκασυλλάβων, δωδεκασυλλάβων, καὶ τρισκαιδεκασυλλάβων, πάντως συναρμοζομένων πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν βημάτων τῶν χορευτῶν· οὐ μόνον δ' ἐνταῦθα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν α', καὶ εἰς τὸν πλ. δ' ἀπελατικὸν βλέπει τις ποικιλίαν καὶ διασφθορὰν μέτρων καὶ ποδῶν, ἀλλὰ καὶ συλλαβῶν, ἐὰν μὴ δεχόμεθα τὴν ὑπαρξίν τῶν δύο πρώτων. Ὁ τέταρτος δρομικὸς ἦχος φαίνεται μοι ὡς ὁ λεγόμενος πολιτικὸς στίχος, ἀλλὰ παρεφθαρμένος, ὡς ἐγένοντο τοιοῦτοι καὶ οἱ στίχοι «Εἰς τὴν τοῦ δημάρχου καλημέριν τῇ τρίτῃ τῆς Γαλιλαίας»

«Ὁ ἀναστὰς Θεὸς ἡμῶν ζωὴν ὑγιάν δώσει σοι·

τοῦ δεσπότην γνήσιε, τὸ θεῖον περισώσει σε, καὶ πλέονα δωρήσεται Θεὸς ὁ ἐπουράνιος, ἵνα εὐτυχοῦντος σου ὁρῶμεν καὶ χαिरώμεθα. Τοῦτο πάντως γίνεται προνοία τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Ἀξίως σοι εὐχόμεθα βένετοι,** παγκόσμιε, ὅτι ὑπερβάλλουσαν ἔχεις καλοθέλειαν, καὶ εὐχὰς κομίζεσαι ἐκ τῶν ἀγαπῶντων σε. Ὡς γὰρ ἀγαπῶμέν σε, ἀξίως σε εὐχόμεθα ἵνα ἀδιάδοχος μείνης διοικῶν ἡμᾶς(9), ἐνῶ ἀλλαχοῦ εἰς τὸν δήμαρχον ψάλλονται στίχοι εἰς ἦχον πλ. δ' ἀπελατικῶν·

Οἱ τὴν ἀξίαν θεόθεν = ἀξιοδότως λαβόντες θεοστεφεῖς εὐεργέται=ὡς προσφιλέστατον καὶ* οἰκειοπύθοντο δούλον· σὲ ἐδόξασαν σήμερον ἐν ὑπερτέραις ἀξίαις πρωτοσπαθάριον ἐντιμον καὶ δήμαρχον ἐπαξίως, ὅπως σὺ** - νικητικῶς

[εὐτυχήσης (ὁ δεῖνα) ἡγαπημένε - τὸν χρυσοβένετον,* * [δῆμον»(10)]

Περὶ τῶν τριλεξίων, ἅπερ ἐμίλλοντο εἰς ἦχον πρῶτον, ἄγνοια κρατεῖ τίνα ποτ' εἶχον τὴν ἐξήγησιν καὶ τὴν μελωδίαν, ἴσως δὲ καὶ τὴν προέλευσιν. Ἐγὼ φρονῶ ὅτι ταῦτα προήλθον ἐκ Συρίας, Ἀσινᾶ τοῦ διαιπρεποῦς ἐπὶ τε μεγαλείῳ καὶ πτώσει ἀξιοθρηνητῶ ὑμνογράφου ἔργα. Τρία τοιαῦτα διέσωσεν ἡμῖν ὁ Πορφυρογέννητος, ἐφ' ὅσων προσέσχον εἰς τὰ γραφόμενα ἐν τῇ Ἐκθέσει βασιλείου τάξεως, ἐν ἧ καὶ τετραλέκτων γίνεται μνεῖα.(11) Παρατίθημι τὰ τρία τριλέξια, λέιπων τὴν ἐπὶ τούτων μελέτην καὶ τὸ ἐπὶ τούτῳ, λαμπρὸν ἀγώνισμα εἰς τοὺς τὴν μουσικὴν καὶ τὴν μετρικὴν ἄμα καὶ τὴν ἐλληνικὴν — πρὸς ἐκείνην— γλῶτταν ἄριστα γινώσκοντας, ὅταν δηλαδὴ γεννηθῶτι παρ' ἡμῖν. Τὸ πρῶτον τριλέξιον ἔστι τοῦτο

9. Ἐκδ. βασ. τάξεως· σελ. 377-78

* λείπει μία συλλαβὴ

** παρέλκουσι τ' ὅπως σὺ

* οἱ πράσινοι ἐψάλλον ἐν χρυσοπράσινον δῆμον οἱ λοιποὶ δ' ἄλλως.

10. αὐτόθι, σελ. 314.

11. αὐτόθι καὶ ταῦτα, ἐν σελ. 280 281, τετραλέκτα δὲ ψιλῶς ἀναφέρονται ἐν σελ. 283 καὶ 291.

* ἴσως : εὐτυχοῦντά σε

** ἢ δοδαίως καὶ ; πράσινοι, ρουσίοι κλπ.

7. Βλέπε τὰς σχετικὰς παραπομπὰς εἰς σημείωσιν 5.

8. βλ. τὴν 5 σημείωσιν.

«Ὁ Θεὸς ὁ δεσπότης
ἀοράτων καὶ ὁρωμένων
ἀξιώσει ὑμᾶς, δεσπότης,
ἐκατὸν ἐν εἰρήνῃ χρόνου
βυσιλεύειν ρωμαίον
καὶ τὴν παρούσαν ἡμέραν
τῆς αὐτοκρατορίας ἐορτάζειν»

Τὸ δεύτερον τριλέξιον, ἔχον περισσοτέρους
τοῦ πρώτου στίχους, ἔχει ὧδε

- Ἄσυγκριτοι στρατιῶται,
οἰκουμένης οἱ πρόμαχοι,
(10) στεφφόροι,
(10) οἱ ἐκ Θεοῦ ὑψωθέντες
ἐπὶ θρόνου τῆς βασιλείας,
διεσκορπίσατε ἔθνη
ὄπλοις ἐνθέοις τῆς εὐσεβείας·
ἀλλ' ὁ Θεὸς ὁ στέψας
(15) ὑμᾶς, καὶ πάντων κτίστης,
ἐπὶ πλεόν πλεονάσει
ὑμῶν τὰς ἡμέρας».

Πρὸς συμπλήρωσιν, τὸ τρίτον τῶν τριλεξίων
τάττων,

- «Παρὰ Θεοῦ φιλανθρώπου
ὑμεῖς ἐστέφθητε, αὐγοῦσται,
(20) [τῶ] νοητῶ δὲ εὐλαίῳ
ἐπευλογήθητε οὐρανόθεν
εἰς χαρμοσύνην τοῦ λαοῦ ὑμῶν,
θεοπρόβλητοι αὐγοῦσται
καὶ εἰς κατάπτωιν πάντων ἐναντίων»

παρατηρῶ ὅτι ὁ στιχουργὸς ἐπέτυχε τῆς παρεμβολῆς τριῶν μόνον λέξεων εἰς τοὺς στίχους 2, 3, 7, 9, 16, 17, 18, 19, 20. Ἐὰν ὅμως ἀφαιρεθῶσιν ἐκ τοῦ 1 στίχου τὸ ἄρθρον **δ**, ἐκ τοῦ 6 ὁ σύνδεσμος **καὶ**, ἐκ τοῦ 10 τὸ ἄρθρον **οἱ**, ἐκ τοῦ 11 τὸ ἄρθρον **τῆς** καθὼς καὶ ἐκ τοῦ 13, καὶ μείνωσιν εἰς τὸν 24 στίχον τὰ «εἰς κατάπτωσιν ἐναντίων», ἃ δυνατὸν ἴνα ἀφαιρεθῶσι χωρὶς φόβου καταστροφῆς τῆς ἐννοίας, ἔχομεν τότε στίχους ἐξ 24 τοὺς 15 συνιστωμένους ἐκ τριῶν λέξεων, κατέχοντες ἤδη τὸν 5, τὸν 8, τὸν 12, τὸν 21 καὶ τὸν 23 διλέξια συνιστῶντας. Πιστεύω ὅτι ἡ πρώτη μορφή καὶ κατασκευὴ τῶν τριλεξίων οἷα προήλθον ἐκ τῆς φαντασίας καὶ τῆς γραφίδος Ἀσινᾶ τοῦ ἀπὸ Συρίας μελωδοῦ ἢ καθαροῦ τριλεξίου μορφή τε καὶ χαρακτήρ.

Τὰ τριλέξια ταῦτα, καὶ εἰς συριακὴν διάλεκτον καὶ εἰς συριακὴν διάλεκτον ἂν ὑποθεθῶσι γρα-

φέντα τὸ πρῶτον ἦν ἀδύνατον ἵνα μὴ εἰσαχθῶσι καὶ παρ' ἡμῶν ἐγκαίρως, ἀφ' οὗ τῆς συριακῆς μελοδίας ὁ εἰσηγητὴς, Αὐξέντιος ὁ ἐν τῷ βουνοῦ (σήμερον βαρβαρονύμως Καὶς-μπουνὰρ δαγῆ), κατὰ τὰ μέσα τῆς Ε' ἑκατονταετηρίδος, ἀπῆλθεν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ ταύτῃ τῆς τότε ἑλληνικῆς αὐτοκρατορίας εὐλαβείας πολλῆς καὶ σεβασμοῦ πολλοῦ. Ἐκ Συρίας εἰσήχθησαν καὶ παρ' ἡμῶν, ἴσως ἀπλῶς ἀναγινωσκόμενα. Ἐρείπια τριλεξίου, σάζοντος εἰς τινὰς στίχους ἔχνη φανερὰ τετραλεξίου καὶ διλέξιο, παρατηροῦμεν εἰς τὴν πολλὰκις ἐν ταῖς «Συνάξεσιν» ἀνατυπωθεῖσαν ἐπίκλησιν πρὸς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ταύτην, ἣν παῖδες ὄντες ἐμανθάνομεν καὶ ἀπεμνημονεύσαμεν

- Ἐλθέ Πνεῦμα ἅγιον
καὶ πέμψον οὐράνιον
σοῦ φωτὸς ἀπαύγασμα
Ἐλθέ πάτερ πενιχρῶν,
5 ἔλθέ δότερ δωρεῶν,
ἔλθέ φῶς τῶν καρδιῶν.
Παρακλήτορ ἄριστε,
Ψυχοδοχεῖ βέλτιστε,
γλυκεῖα ἀνάψυξις,
10 μόχθου ἢ ἀνάπαυσις,
καύματος ἢ χλῖανσις,
πένθους παραμύθιον,
ὃ φῶς τρισμακάριστον κλπ.

Εἰς τὴν ἐπίκλησιν ταύτην βλέπει τις τετραλέξιον τὸν 6 στίχον, διλέξιον δὲ 7, 8, 9 καὶ 11, διότι ὁ στιχουργὸς προσέχει πάντοτε οὐχὶ ἴνα ἀποτελέσῃ τοὺς στίχου αὐτοῦ ἐκ τριῶν ἢ δύο λέξεων, ἀλλ' ἐξ ἐπτὰ συλλαβῶν. Κατὰ ταῦτα μὲν ἔγραψα παρεκβατικῶς ἐπὶ τῶν τριλεξίων. Ἐπανέρχομαι εἰς τὴν Ἐκθεσιν τοῦ Πορφυρογεννήτου·

(Ἔπεται συνέχεια)

Ἐπεύθυνος Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Συνδρομὴ ἑτησία προκαταβαλλομένη

Συνδρομὴ ἑτησία Λ Τ. 2, διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 1. Ἐν τῷ ἔξωτερικῷ φρ. 50.

ΜΙΑ ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτῆς τῆς παρελθούσης Πέμπτης ἡ 1. Σύνοδος ἀκούσασα τὰς καταθέσεις τοῦ Μητροπολίτου Ἡλιουπόλεως κ. Σμαράγδου, ἀπροόπτως ὄλως ἐπανελθόντος ἐν στιγμῇ δοκιμασίας διὰ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ, ἐθεώρησε ταύτας ἀνεπαρκεῖς πρὸς δικαιολογίαν τῆς τοιαύτης πράξεως αὐτοῦ, λαβοῦσα δὲ ὑπ' ὄψιν τὴν ἐπιδειχθεῖσαν παρ' αὐτοῦ ἀμέλειαν πρὸς προστασίαν τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ καὶ παραθυμίαν καὶ ἀνακούφισιν αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐνσκήψασαν ἐπ' αὐτοῦ σιμοφορὰν, προέβη εἰς τὴν λήψιν ἀποφάσεως σοβαρᾶς, τῆς παύσεως δηλονότι τοῦ ἀθετήσαντος τὸ ποιμαντορικὸν αὐτοῦ καθῆκον Μητροπολίτου.

Τὸ αὐστηρὸν, ἀλλὰ παραδειγματικὸν τοῦτο μέτρον, τὸ ὁποῖον πλήττει ἓνα Ἱεράρχην λειποψυχῆσαντα πρὸ τῆς ἐκπληρώσεως τῆς υπερτάτης ἐντολῆς, ἣν ἀνέθηκεν αὐτῷ ἡ Ἐκκλησία καὶ καταλιπόντα τὴν θέσιν ἐκείνην, ἐν ἣ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ ἐθήκεν αὐτὸν πρὸς προάσπισιν καὶ φρουρήσιν τοῦ χριστιανικοῦ

λαοῦ, μετὰ τόσῳ τῷ μείζονος θλίψεως καὶ συντριβῆς ἐξηναγκάσθη ἡ 1. Σύνοδος ὅπως μετέλθῃ, ὅσῳ ἡ ἀπρεπὴς πολιτεία τοῦ παυθέντος Μητροπολίτου ἀπετέλει ἀνευλαβὴ ἀθέτησιν τῶν μεγάλων παραδόσεων, αἵτινες ὑπῆρξαν ἀπὸ μακρῶν οἰώνων ὁ γνῶμων καὶ ὑπογραμμὸς τῆς ποιμαντορικῆς δράσεως τῶν Ἑλλήνων Ἱεραρχῶν. Ὁ παυθεὶς Μητροπολίτης δὲν παρεβίβασε μόνον τὰς πρὸς τὸ ποίμνιον καὶ τὴν Ἐκκλησίαν αὐτοῦ ὑποχρεώσεις, ἠσέβησε συγχρόνως καὶ πρὸς τὴν μνήμην τῶν μεγάλων τῆς Ἐκκλησίας ἡρώων, οἵτινες ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς συστάσεως αὐτῆς μέχρι τῆς σήμερον, προσέφεραν ἑαυτοὺς ὀλοκαύτωμα εἰς τὸν βωμὸν τῆς πληρώσεως τῆς μεγάλης ἀποστολῆς τοῦ χριστιανισμοῦ.

Τὸ παράδειγμα τοῦ ἀπαρνηθέντος τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ Μητροπολίτου ἀπετέλεσεν ὀδυνηρὰν παραφωνίαν μέσα εἰς τὸν ὥραϊον ὕμνον τὸν ὁποῖον ψάλλουσιν οἱ αἰῶνες εἰς τὴν αὐτοθυσίαν καὶ τὸ μαρτυρικὸν θάρρος τῶν προμάχων τῆς ἑλληνικῆς ὀρθοδοξίας, τῶν ὁποίων αἱ φάλαγγες μέχρι τῶν τελευ-

ταίων τούτων χρόνων δὲν ἔπαυσαν νὰ πληροῦνται ἀπὸ τὰ πρότυπα ἡρωϊσμοῦ καὶ αὐταπαρνήσεως τῶν ἐκλεκτοτέρων μελῶν τῆς συγχρόνου ἱεραρχίας.

Ἡ ὑποδοχὴ ἧς ἔτυχεν ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐκκλησίας παρὰ τῇ δημοσίᾳ γνώμῃ καὶ ἡ πάνδημος ἐπικρότησις αὐτῆς ἀποδεικνύουσι τὴν πλήρη ἐνότητα αἰσθημάτων καὶ διαθέσεων τὴν ὑφισταμένην μεταξὺ τοῦ λαοῦ ἡμῶν καὶ τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ κέντρου, ἐπαυξάνουσα δὲ τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ πεποίθησιν τὴν ὅποیان δικαιοῦται νὰ τρέφῃ ὁ λαὸς ἡμῶν πρὸς τὴν ἀνωτέραν προσωποληψίῳν συναίσθησιν τῶν ὑψηλῶν ὑποχρεώσεων τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸν ἐθνικὸν ἡμῶν ἀγῶνα, ἀποτελεῖ κρίκον ἰσχυρὸν διαρκοῦς ψυχικοῦ συνδέσμου κλήρου καὶ λαοῦ, κοινὰς ἐχόντων τὰς δοκιμασίας, κοινὰ τὰ συναισθήματα καὶ ἰδανικὰ αὐτῶν, κοινὰ τὰ παθήματα καὶ τὰς εὐτυχίας.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

Αἱ παρελθούσαι καὶ αἱ μέλλουσαι αὐτῶν σχέσεις.— Αἱ διάφοροι μορφαὶ τῆς μεταξὺ αὐτῶν ἐπικοινωνίας.

Δ'.

Τὸ σύστημα τῆς ἐλευθέρως Ἐκκλησίας ἐν ἐλευθέρῳ Κράτει δὲν στηρίζεται μέχρι τοῦδε εἰμὴ εἰς ἀφηρημένας ἰδέας, δὲν παρίσταται δὲ παρὰ κατὰ θεωρίαν, οὕτως εἰπεῖν. Ἐστηρίζεται ὄχι ἐπὶ μιᾶς ἀρχῆς πίστεως, ἀλλὰ ἐπὶ τοῦ θρησκευτικοῦ ἀδιαφορισμοῦ, τοῦ σκεπτικισμοῦ. Κατ' ἀνάγκην εὐρίσκειται συνδεδεμένον πρὸς τὰ συστήματα τὰ ὅποια ἐκήρυττον συχυάκις ὄχι τὴν ἀνοχὴν καὶ τὸν σεβασμὸν, ἀλλὰ τὴν φανερὰν περιφρόνησιν τῆς θρησκείας ὡς πράγματος τοῦ ὁποίου παρῆλθεν ἡ ἐποχὴ. Ἐν τῷ συστήματι τούτῳ καρπὸς τοῦ μᾶλλον προσφάτου ὀρθολογισμοῦ, ἡ Ἐκκλησία θεωρεῖται ὡς θεσμὸς πολιτικὸς, φύσεως καθαρῶς τεχνητῆς μὲ καθωρισμένα ἀντικείμενα, ἢ μᾶλλον ὡς μία ἰδιωτικὴ κοινωνία, ἰδρυθεῖσα πρὸς ὀρισμέ-

νον σκοπὸν, ἀνάλογος πρὸς ὅλα τὰ ἄλλα σωματεῖα τὰ ἀνεγνωρισμένα παρὰ τοῦ Κράτους. Ὅρισμὸς τοῦ σκοποῦ τούτου εἶναι ἐπίσης πολὺ ἀφηρημένος, διότι δύναται νὰ εἶναι ἢ ἀντανάκλασις ὄλων τῶν ἀποχρώσεων τῶν διαφόρων συστημάτων περὶ πεποιωθῆσεων θρησκευτικῶν, ἀπὸ τοῦ σεβασμοῦ τοῦ ἐκδηλουμένου ὑπ' ἐκείνων οὔτινες διαβλέπουσι ἐν τῇ πίστει τὴν ὑψηλοτέραν ἐκδήλωσιν τῆς ἠθικῆς ζωῆς, μέχρι τῆς φανατικωτέρας περιφρονησεως πρὸς τὴν θρησκείαν θεωρουμένην ὡς ἀπαισίαν ἀρχὴν, πηγὴν παντὸς εἶδους κακῶν.

Οὕτως ἡ ἀρχικὴ μελέτη τοῦ συστήματος τούτου παρουσιάζει αὐτὸ ὡς περιβεβλημένον διπλῆν ὄψιν, ἐστερημένον πάσης σαφηνείας ἀπ' αὐτῶν τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν ἰδεῶν, αἵτινες ἀποτελοῦν τὴν βάσιν αὐτοῦ. Ποῦ δύναται νὰ ὀδηγήσῃ τοῦτο; Μόνον τὸ μέλλον θὰ δεῖξῃ. Ἡ πείρα εἶναι ἀκόμη πολὺ πρόσφατος ἰδίᾳ ἂν παραβάλλῃ κανεὶς αὐτὴν πρὸς τὴν μακρὰν συνέχειαν τῶν αἰῶνων διαρκούσης τῆς ὁποίας τὸ πρῶτον σύστημα ἐλειτούργησε καὶ λειτουργεῖ ἀκόμη. Ἐπάρχουσιν οἱ φρονοῦντες ὅτι ἡ λειτουργία αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ εἶναι διαρκῆς, διότι δὲν ἀνταποκρίνεται τοῦτο πρὸς τὰς ἀνάγκας καὶ τοὺς μᾶλλον ὑψιβάδεις ὄρους τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Ὅσον, λέγουσιν οὗτοι, καὶ ἂν εἶναι κατηγορηματικοὶ οἱ ὀρισμοί: «ὅλαι αἱ Ἐκκλησίαι καὶ ὅλαι αἱ θρησκείαι εἶναι ἴσαι», «ὄλων ἡ ἀξία εἶναι ἡ ἰδία», πρὸς παραδοχὴν αὐτῶν δὲν θὰ εὐρεθῇ οὔτε εἰς πιστὸς συναισθανόμενος ἐν τῷ βάθει τῆς συνειδήσεως αὐτοῦ τὴν ἀνάγκην τῆς πίστεως, ὅστις νὰ μὴ ἀπαντήσῃ ὅτι ὅσον καὶ ἂν ὅλαι αἱ θρησκείαι εἶναι ἰσάιαι, ἡ ἰδικὴ του δὲν εἶναι ἡ τελειότερα.

Δεχθῶμεν ὅτι προκηρύσσεται εἰς τὸ Κράτος ἡ αὐστηροτέρα ἰσότης ὄλων τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ὄλων τῶν θρησκείων. Εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἐπαύριον θὰ παρατηρήσωμεν συμπτώματα τὰ ὅποια θὰ μᾶς ἐπιτρέψουν νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἡ σχετικὴ δύναμις τῶν θρησκείων εἶναι μακρὰν τοῦ νὰ εἶναι ἰσάιαι ἴσοι. Τριάκοντα καὶ πενήτηντα ἔτη μετὰ τὴν προκήρυξιν τῆς ἰσότητος μεταξὺ Ἐκκλησιῶν, μία ἐξ αὐτῶν ὀρισμένως θὰ διεκδικήσῃ ἰδιαιτέραν ἐπιρροὴν καὶ θὰ κυριαρ-

χρήση τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν πραγμάτων. Εἴτε διότι προσεγγίζει περισσότερο πρὸς τὰς κανονικὰς ἀληθείας, εἴτε διότι ἡ διδασκαλία καὶ τὸ τυπικὸν αὐτῆς ἀνταποκρίνονται περισσότερο πρὸς τὸν ἐθνικὸν χαρακτήρα, εἴτε διότι ἡ ὀργάνωσις καὶ ἡ πειθαρχία αὐτῆς, τελειότεραι, παρέσχον εἰς αὐτὴν περισσοτέραν δύναμιν πρὸς συστηματικὴν δράσιν, εἴτε τέλος διότι ἀριθμεῖ ἐν τοῖς κόλποις αὐτῆς περισσοτέρους δραστηρίους καὶ ἀφοσιωμένους εἰς τὰς ποιηθῆσαι αὐτῶν ὁπαδούς, ἢ ὑπεροχὴ τῆς μῆς ἐπὶ τῆς ἄλλης εἶναι βεβαία. Τὰ παραδείγματα δὲν λείπουν. Ἡ βρεττανικὴ νομοθεσία ἐφήρμοσε τὴν ἰσότητά τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν Ἰρλανδίᾳ. Ἐπεταί ἐκ τούτου ὅτι αἱ ἐκκλησίαι, ἐκεῖ εἶναι ἴσαι; Κατ' οὐσίαν ἡ ρωμαϊκὴ καθολικὴ Ἐκκλησία εὗρε τὸ μέσον ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς προκηρύξεως τῆς ἰσότητος ταύτης νὰ ἐπεκτείνῃ καὶ ἐμπεδώσῃ καθ' ὅλην τὴν χώραν τὴν ἐπικράτησιν τῆς ἐπιτροπῆς αὐτῆς, καὶ τοῦτο ὄχι μόνον ἀπέναντι τῶν ἀτόμων, ἀλλὰ καὶ ἀπέναντι καὶ κυρίως αὐτῶν, τῶν θεσμῶν τῶν πολιτικῶν, τῆς χώρας, τῶν δικαστηρίων, τῆς δικικῆσεως τῶν σχολῶν. Αἱ Ἡνωμέναι Πολιταίαι τῆς Ἀμερικῆς ἔχουσιν ὡς θεμελιώδη βάσιν τοῦ πολιτεύματος αὐτῶν νὰ μὴ ἀναμιγνύονται εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς θρησκείας. Ἡ κατάστασις αὕτη πραγμάτων ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα ὅτι ὁ ρωμαϊκὸς καθολικισμὸς κατέστη ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ ἄρχουσα Ἐκκλησία τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν. Ἐν τῇ Νοτίᾳ Ἀμερικῇ ὁ καθολικισμὸς ἀπολαμβάνει ἐλευθερίαν τὰς ὁποίας δὲν διαθέτει εἰς οὐδὲν εὐρωπαϊκὸν Κράτος. Εἰς οὐδὲν πυρενοχλούμενος ὑπὸ τοῦ Κράτους μετὰ τοῦ ὁποίου οὐδένα ἔχει δεσμὸν, οὐδενὸς ὑφιστάμενος τὸν ἔλεγχον, ὁ πάπας διανέμει τὰς ἐπαρχίας, διορίζει ἐπισκόπους, συνιστᾷ εἰς ἀπεριόριστον ἀριθμὸν θρησκευτικὰ τάγματα καὶ μοναστήρια καὶ καλύπτει διαρκῶς τὸ ἔδαφος μὲ ἐν ἀτελείῳ τον δίκτυον πρακτόρων καὶ θρησκευτικῶν ἰδρυμάτων. Ἡ παπῶσύνη ὑποβάλλει εἰς τὴν ἐπιτροπὴν αὐτῆς ὁμάδας καθολικῶν τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς αὐξάνει ἀδιακόπως διὰ τῆς ἀφίξεως νέων μεταναστῶν, ἀπὸ τοῦδε δὲ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἰδικὸν τῆς τὸ ἐν τέταρτον τούλα-

χιστον ὅλου τοῦ πληθυσμοῦ, ἐνῶ τὸ ὑπόλοιπον εἶναι διηρημένον εἰς ἀπειρίαν αἱρέσεων καὶ δογματῶν. Ἐπιφελουμένη ὄλων τῶν μέσων πρὸς ἐρμηνείαν τοῦ νόμου, ἡ ρωμαϊκοκαθολικὴ Ἐκκλησία ἠῤῥησε τὸ ἔδαφος αὐτῆς καθ' ὑπερβολήν. Εἰς τινα Κράτη ἐπεξέτεινε τὴν ἐπιτροπὴν αὐτῆς καὶ ἔθηκε χεῖρα ἐπὶ πολιτικῶν ὀργανώσεων ὁλοκληρῶν. Εἰς πολλὰς μεγάλας πόλεις ἢ δημαρχία ἐξαρτᾶται ἀποκλειστικῶς ἀπὸ καθολικῶν. Ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία διαθέτει χιλιάδας ψήφων εἰς χώρας ἐν αἷς ἡ ἐσωτερικὴ καὶ ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ δὲν ἐξαρτῶνται παρὰ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ. Μέχρι τοῦδε τὸ Κράτος εἶδεν ἀδιαφόρως ὅλα αὐτὰ τὰ φαινόμενα, τὰ ὁποία κρίνει ἐκ τοῦ ὕψους τῶν ἀρχῶν αὐτοῦ περὶ ἰσότητος τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς ἀδιαφορίας αὐτοῦ περὶ θρησκείας. Τὸ μέλλον ὅμως θὰ δεῖξῃ πόσον δύναται νὰ διαρκέσῃ εἰς αὐτὰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἡ νέα θεωρία ἢ τόσον διαφημηθεῖσα.

Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ ὑπέρμαχοι αὐτῆς λέγουσιν ἀκόμη: τὸ Κράτος οὐδὲν ἔχει νὰ διῶδῃ εἰς τὰς ἀνισότητας, αἰτινες δὲν δημιουργοῦνται ἐκ προνομίων καὶ περιορισμῶν προκαλουμένων ὑπὸ τοῦ νόμου, ἀλλὰ προέρχονται ἐκ τῆς δυνάμεως ἢ τῆς αὐτομάτου ἀδυναμίας αὐτῆς ἢ ἐκείνης τῆς ὀργανώσεως: ὁ νόμος δὲν δύναται νὰ προλάβῃ αὐτὰς. Τοιοῦτοτρόπως ἡ δυσκολία παρακάμπτεται καὶ ἂν δὲ λύεται δὲν γίνεται τοῦτο εἰμὴ κατὰ θεωρίαν. Ἐπὶ τοῦ χάρτου ὅλα συμβιβάζονται, ὅλα προσαρμόζονται εἰς τὴν ἀρμονικὸν σύστημα.

Δύναται κανεῖς διὰ μῆς μονοκοιτουλίας νὰ καθορίξῃ καὶ διαχωρίξῃ τὸ πολιτικὸν ἔδαφος τοῦ πνευματικοῦ καὶ ἠθικοῦ. Τί διαφορὰ ὅμως ἐν τῇ πράξει; Οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶναι αὐτόματα τὰ ὁποία νὰ διαθέτῃ κανεῖς κατὰ τὴν μέθοδον ἐνὸς στρατηγοῦ κατατάσσοντος τὰ στρατεύματα αὐτοῦ διὰ τὴν μέλλουσαν μάχην. Κίθι ἄνθρωπος ἐγκλείει ἐν ἑαυτῷ ὁλόκληρον κόσμον πνευματικὸν καὶ ἠθικόν, ἐντὸς ταῦ ὁποίου γεννῶνται ὅλα τὰ ἐλατήρια καὶ αἱ ὑποδείξεις, αἵ τινες διευθύνουσι τὰς πράξεις αὐτοῦ καθ' ὅλας τὰς φάσεις τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ. Λοιπὸν, ἡ πρωτίστη τῶν ὑποδείξεων αὐτῶν κνοφορεῖται διὰ τῆς πίστεως, διὰ τῆς βεβαιότητος, τῆς ἀλη-

θείας. Μόνον θεωροῦνται ἀγνοοῦσαι τὴν ζωὴν ἢ παραγνωρίζουσαι αὐτήν, δύναται νὰ ἱκανοποιῶνται διὰ ἐρωτημάτων μεστῶν εἰρωνείας ἀναλόγων πρὸς τὴν φράσιν: «Τί εἶναι ἀλήθεια;» Τὸ ἐρώτημα αὐτὸ θὰ εἶναι πάντοτε δι' ὅλον τὸν κόσμον τὸ πρῶτον, τὸ σπουδαιότερον ὅλης τῆς ζωῆς, δι' αὐτὸ καὶ ἀπαιτεῖ πάντοτε ἀπάντησιν θετικὴν καὶ ὄχι ἀρηγικὴν.

ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Ἡ κοινότης Ἡστ-Μολίν τῆς Ἰλλινόης πρὸ τριμηναίας τὸν θεμέλιον λίθον τοῦ ἰδιοκτητοῦ ναοῦ αὐτῆς καταθέσασα, λαμπρὰν ἐτέλεσεν ἐορτήν, καθ' ἣν παρευρέθησαν καὶ ἔπιφανεῖς ἑλληνισταὶ καὶ φιλέλληνες ἀμερικανοὶ — τὸν νενομισμένον ἀγιασμόν ἐτέλεσεν ὁ αἰδεσ. προϊστάμενος κ. Π. Κωστόπουλος, τὸν δὲ θεμέλιον λίθον ἔθηκεν ὁ κ. Χρ. Ἀργυρόπουλος ἐπιτυχῶν τοῦ δικαίωματος τούτου κατὰ τὴν ἐνεργηθεῖσαν πλειοδοσίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἤλθε πρῶτος δούς διςχίλια περίπου φράγκα — ἡ κοινότης ἀριθμεῖ 800 σχεδὸν ἑλληνας, ἡ δὲ οἰκοδομὴ τοῦ ναοῦ ὑπελογίζετο εἶναι ἐπιτελεσθῆ κατὰ τὸν μῆνα τούτου.

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἰστορικῆς συμπήξεως καὶ ἔξασφαλίσεως τῆς κοινότητος Ἡστ-Μολίν, θεωροῦμεν ἀπαραίτητον νὰ καταριθμήσωμεν ἐνταῦθα τὰς ἑλληνικάς ἐν Ἀμερικῇ κοινότητας, ὅσαι κέκτηνται ναοὺς, ἢ καὶ σχολεῖα, καὶ ἱερεῖς· εἶναι δ' αὐταὶ: Ναὸς παλαιότερος θεωρεῖται ὁ τῷ 1837 ἰδρυθεὶς ἐν Νέξ Ἀυρηλία (Ὁρλεάνη).

Ὁ πρῶτος ἐν Νέω Ἐβροράκω (Υόρκη) ναὸς ἰδρύθη τῷ 1891, πρῶτον ἐφημερίου σταλέντος ἐκ Κπόλεως τῷ 1893 τοῦ τελειοφοῦτου Χάλκης ἀρχιμ. Καλλινίκου Διβέη — μετὰ δέκα πέντε ἔτη ἰδρύθη ναὸς δεύτερος, τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, τοῦ πρώτου τιμωμένου ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγίας Τριάδος — πρὸ πενταετίας ἰδρύθη ἡ τοῦ ἁγίου Νικολάου. τρίτη αὕτη, ἐν κοινότητι συναποτελουμένη ἐξ 25000 ἑλλήνων — ἐνῶ ἐν Βρούκλιν ἰδρύετο τῷ 1913 ἡ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου — εἰς τὸν «Ὀδηγὸν» τοῦ κ. Κανουτὰ βλέπομεν καὶ πέμπτον ναὸν, ἁγίου Ἐλευθερίου — ἐφημέριοι κατὰ χρονικὴν τάξιν διορισμοῦ, ἀναφέρονται Μεθόδιος Κουρκουλῆς, Νικόλαος Λάζαρης, Δ. Καλλιμάχος, ἐκ τοῦ ἑγγάμου κλήρου, Κύριλλος Βαφειαδάκης, καὶ Στέφανος Μακαρόνης, ἀρχιμανδριταί — παρὰ τῇ κοινότητι Ν. Ὑόρκης ὑφίστανται καὶ δύο σχολεῖα.

Ἡ ἐν Σικάγω κοινότης κέκτηται ναοὺς τρεῖς καὶ δύο σχολεῖα (Ἁγίας Τριάδος, Εὐαγγελισμοῦ,

ἁγίου Κωνσταντίνου) ἀριθμοῦσα 25000 ἑλλήνων — ἐφημέριοι Κώστας Χατζηδημητρίου καὶ Θωμὰς Παπαγεωργίου, ἐκ τοῦ ἑγγάμου κλήρου, καὶ Λέων Πηγάς, ἀρχιμ., διδάκτωρ τὰ νομικὰ.

Ἡ ἐν Δετρόιτ, ἐκ 5000 ἑλλήνων, μετὰ ναοῦ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, κέκτηται καὶ σχολεῖον — ἐφημέριοι: αἰδεσ. Γ. Πετριδῆς.

Ἡ ἐν Ἀγίω Φραγκίσκω (Καλιφορνίας) ἔχει ναὸν τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ σχολεῖον, ἑλληνας 6000 — ἐφημέριοι Καλλ. Παπαγεωργόπουλος καὶ Κωνστ. Τσαπαρλῆς.

Ἡ ἐν Πίτσβουργ ἔχει 6000 ἑλληνας δύο ναοὺς, Εὐαγγελισμοῦ καὶ ἁγίου Νικολάου, σχολεῖον — ἐφημέριους Συμεὼν Μυτακάκην καὶ Δωρόθεον Μπουραζάνην.

Ἡ τῆς Βοστόνης ἔχει ναὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, σχολεῖον, 5000 ἑλληνας, προϊστάμενον δὲ τὸν αἰδεσ. Κ. Δουρόπουλον.

Ἡ τῆς Λούουελλ ναὸν τῆς Ἁγίας Τριάδος, σχολεῖον, 9000 ἀποίκους, ἐφημέριον τὸν πανοσλ. Παναρέτον Ἀναγνωστόπουλον.

Ἡ ἐν Κάνσας 4100 ἑλληνας καὶ ναὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ — ἐφημέριος Δ. Ράγγος.

Ἡ ἐν Ἀγίω Λουδοβίκω ἑλληνας ἰσαριθμοὺς, δύο ναοὺς, ὧν ὁ ἕτερος τοῦ ἁγίου Νικολάου — ἐφημέριοι Π. Φιαμπόλης καὶ Θεόδ. Προυσιάνος, ἴσως οἱ παλαιότεροι τῶν ἱερατευόντων ἐν Ἀμερικῇ.

Ἡ ἐν Μάντζεστερ, 5.000 ἑλληνας, δύο ναοὺς Εὐαγγελισμοῦ καὶ ἁγίου Γεωργίου, καὶ σχολεῖον — ἐφημέριοι οἱ αἰδεσ. Κωνστ. Χαρμαντάς καὶ Πουλ. Οἰκονόμου.

Ἡ ἐν Ἄκρον, ἐκ 3.500 ἑλλήνων, ἔχει ναοὺς Ἁγίας Τριάδος καὶ ἁγίου Χαράλαμπος, ἐφημέριον τὸν πανοσλ. Πολύκαρπον Κρητινιδῆν.

Ἡ ἐν Χάιθερχηλλ, ἐκ 4000, ναὸν ἕνα τὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, καὶ σχολεῖον — ἐφημέριος ὁ ἱερομν. Σωφρόνιος Καραπιτέρης.

Ἡ ἐν Φιλκλδελφεία, ἐκ 3.000 ἑλλήνων, ἔχει καὶ ναὸν καὶ σχολεῖον, ἐφημέριον τὸν αἰδεσ. Χρ. Ἀγγελοπούλου.

Ἡ ἐν Βηθλεέμ, ἔχει ἀριθμὸν ἴσον ἑλλήνων, ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου ὁ ἐφημέριος Ἰ. Μανδρανῆς προϊσταται νῦν τῆς ἐν Θόμσομιλλ κοινότητος.

Ἡ ἐν Λὺνν, ἐκ 2.500 ἀποτελουμένη, ἔχει ναὸν τοῦ ἁγίου Γεωργίου καὶ ἐφημέριον τὸν αἰδεσμιγ. Βασ. Λομπριδῆν.

Ἡ ἐν Βόρτσεστερ, ἐκ 2000, ἔχει δύο ναοὺς, ἁγίου Σπυριδωνος, καὶ Ταξιαρχῶν, καὶ σχολεῖον — ἐφημέριος Βασ. Παπανίκας.

Ἡ ἐν Βρέιγδεπορτ, ἐκ 2.000, ἔχει ναὸν τῆς Ἀ-

γίας Τριάδος, καὶ σχολεῖον, ἐφημέριον δὲ τὸν ἀδελφ. Νέστορα Σουσιλίδην.

Ἡ ἐν Τάρπον-Σπρίγκ, ἐκ 2,000, προϋστάμενον ἔχει τὸν πρὸ δεκαετίας προϋστάμενον τῆς ἑλληνικῆς ἐν Βουκουρεστίῳ κοινότητος ἀρχιμ. Ἀρσένιον Δαβήν.

Ἡ ἐν Χόπουελ, ἐκ δισχιλίων ἑλλήνων, ἔχει ναὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας, προϋστάμενον τὸν ἀρχιμ. Γερμανὸν Παπαϊωάννου.

Ἡ ἐν Μολν προϋστάμενον Βαρθ. Καραχάλιον.

Ἡ ἐν Χάηγτ Σιάγου, ἐκ 2000, ἔχει ναὸν καὶ σχολεῖον—ἐφημέριος Καλλίστρατος Γκλαβάζ.

Ἡ ἐν Γκάρου, ἐκ τριεχιλίων ἑλλήνων, ἔχει ναὸν τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου—ἐφημέριος Μ. Μανδηλάς.

Ἡ ἐν Μιλγουόκι, ἐξ ἰσοριθμῶν ἀποίκων, ἔχει ναὸν, καὶ προϋστάμενον τὸν πρῶν ἱεροκήρυκα Πατρῶν ἀρχιμανδρίτην τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου Χαρίτωνα Παναγόπουλον.

Ἡ ἐν Μοντρεάλ τοῦ Καναδά, ἐκ 2500, ἔχει καὶ ναὸν καὶ σχολεῖον καὶ ἐφημέριον τὸν Ἀρσένιον Παληκάρην.

Ἡ ἐν Πρόβινς ἐκ 1500, ἔχει ναὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, καὶ σχολεῖον—ἐφημέριος ἀρχιμ. Πολύκαρκος Μαρινάκης.

Ἡ ἐν Νέξ Βέδφορντ (ἐκ 1500) κέκτηται ναὸν—ἐφημέριος Α. Πετράκης.

Ἡ ἐν Πήθροδ, ἐκ 1500, κέκτηται ναὸν τοῦ ἁγίου Βασιλείου, καὶ σχολεῖον—προϋστάμενος ἀρχιμ. Σάβας Ἰωσηφίδης.

Ἡ ἐν Πόρτλαντ, ἐκ 3000, κέκτηται ναὸν ὡς καὶ ἡ ἐν Νάσσουα (3000).

Αἱ κοινότητες τῶν πόλεων Τορόντο, Δένβερ, Ἰνδιανὰπόλεως, Μέμφις, Τολέδο, Σπρίγκφιλντ, Οὐέσττον, Οὐέελιγγ, Οὐάντερργριφτ καὶ Βούμφαλο, ἐκ χιλίων ἑλλήνων ἐκάστη, ἔχουσι ναοὺς καὶ ἐφημερίους, ἡ τῆς Ἰνδιανὰπόλεως δύο τοιοῦτους—αἱ δὲ κοινότητες αἱ ἐν Νεοῦρκ (χιλίων ὁμογενῶν μετὰ δύο ἐφημερίων καὶ αὐτῆ, δύο ναοὺς ἔχουσα), Οὐάσιγκτὼν, Βέδφορντ-Σάκο, Βερμειγκάμης, καὶ Μενναπόλεως, ἐκ 1000 ἀποίκων ἐκάστη, κέκτηνται καὶ ναὸν καὶ σχολεῖον.

Ἐθνομίχτικα ἐννέα κοινότητες ἑλληνικαὶ ἀναγράφονται εἰς τὸν λαμπρὸν «Ὀδηγὸν» τοῦ κ. Κανούτα, ἔχουσαι ναοὺς καὶ συνεπῶς ἐφημερίους· αὐταὶ κέκτηνται πληθυσμὸν ἐκάστη ὀλιγώτερον τῶν χιλίων, μέχρι τριακοσίων, ἑλλήνων—ἡ τῆς Ἀτλάντας, ἐξ ὀκτακοσίων ὁμογενῶν, ἔχει καὶ ναὸν καὶ σχολεῖον, ὡς καὶ ἡ τῆς Σαβάννας, τὸν ἴδιον πληθυσμὸν ἑλλήνων ἔχουσα—ἡ τῆς Σεβοῦγκάν, ἐξακοσίους ἑλλήνων ἀριθμοῦσα, κέκτηται καὶ ναὸν καὶ σχολεῖον.

Οἱ περισσότεροι τῶν ναῶν τιμῶνται ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ· κατόπιν ἄλλοι εἰς ὄνομα Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Ἁγίας Σοφίας, καὶ ἁγίων μαρτύρων καὶ ἱεραρχῶν—ὁ ναὸς τῆς κοινότητος Ἐλυ-Νεβάδα σεμνύνεται ἐπ' ὀνόματι τῆς ἁγίας Βαρβάρας.

Ἐκ τῶν προϋσταμένων τῶν ὑπερεκατὸν τούτων ἑλληνικῶν κοινότητων, τυγχάνουσι τρόφιμοι τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς οἱ ἑξῆς· Δωρόθεος Μπουραζάνης, ἐκ Πρεβέζης, Αἰμιλιανὸς Γεωργούλης, ἐκ Εἰάνθης (ἐφημέριος τῆς ἐν Πενσακόλα (800 ἑλλ.) κοινότητος), Βασίλειος Λαμπριδης, ἐκ Βάρνης, Σάββας Ἰωσηφίδης, ἐξ Ἰκονίου, Νέστορα Σουσιλίδης, ἐκ Σινώπης, Κώνστας Χατζηδημητρίου, ἐκ Σάμου, καὶ ὁ τῆς ἐν Ὀκλαντ ἑλληνικῆς κοινότητος ἐφημέριος Ἰωακείμ Μαλαχίας, ὑπότροφος τοῦ δευτέρου πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ ἀπὸ Θεσσαλονίκης.

Τὰ ὀνόματα τῶν προϋσταμένων ἀναγράφονται καθὼς ἠγγέλθησαν πέρσι, πολὺ πιθανὸν ὅμως εἶναι, τινὲς τούτων ἐντὸς ἐνὸς ἔτους ἤλλαξαν αὐτοὺς, κατέσασαι ἑτέρους, καθ' ὃ πᾶσα κοινότης δικαίωμα κέκτηται νὰ καλῆ αὐτὴ μόνη τὸν κρινόμενον ἐκάστοτε κατ' ἄλλῳ. Ὁ συγγραφεὺς τοῦ «Ὀδηγοῦ» ὁμολογεῖ, ὅτι ἔτιαν πιθανὸν εἶναι τὸ βιβλίον ἡμῶν θὰ κυκλοφορήσῃ, νὰ ἔχουν ἤδη γαίην μεταβολαὶ εἰς τὰ ὀνόματα καὶ τὰς διευθύνσεις τῶν ἐφημερίων, καθὼς καὶ εἰς τὸν κατὰ προσέγγισιν πληθυσμὸν εἰς διαφόρους ἐργατικὰς παροικίας—εἰς τὰς ἡμερησίας ἑλληνικὰς ἐφημερίδας τῆς Νέας Ὑόρκης, εἰς τὰς ὁποίας δημοσιεύονται ἀγγελίαι πρὸς ἐξέυρεσιν ὑπηρετριῶν, μαγαζῶν κλπ., ὑπὸ τὸν τίτλον «Ζητεῖται», ὑπάρχουσι καθ' ἑκάστην σχεδὸν καὶ ἀγγελίαι κοινότητων ζητουσῶν ἱερεῖς, καὶ τάνάπαλιν, ἱερέων ζητῶντων θέσεις, ἢ ἐνορίες.

§

Τὰς ὀλίγας ταύτας εἰδήσεις περὶ τῶν ἑλληνικῶν ἐν τῷ Νέῳ Κόσμῳ κοινότητων ἐκρίναμε καλὸν νὰ μεταδώσωμεν εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας οἵτινες πρέπει νὰ μάθωσι πόσαι καὶ τίνες εἰσὶν αἱ ὁμαίμονες ἐκεῖναι κοινότητες, αἱ προσερχόμεναι τόσῳ συνεπῶς ἐπίκουροι καὶ εἰς τὸ ἔργον τῆς Μ. Ἐκκλησίας, καὶ εἰς τὰς ὑλικὰς ἀνάγκας τῶν τόσῳ δοκιμασθέντων ἑλληνικῶν καὶ γειτόνων ἡμῖν συνοικισμῶν. Ἐπρεπε νὰ παρατεθῶσι βεβαίως καὶ τὰ ὀνόματα τῶν πληθῶν ἐν Ἀμερικῇ Συλλόγων, βοηθούτων καὶ γενικῶς καὶ κατὰ μέρη εἰς τὰς ἐθνικὰς περιπετείας. Μόλις πρὸ μικροῦ εἶδομεν τὴν Ἰακωβικήν Ἀδελφότητα, ἀθροίζουσαν χιλιάδας τουρκικῶν λιρῶν ὑπὲρ τοῦ ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ γυμνασίου, καὶ βλέπομεν σήμερον τὴν Ἀδελφότητα τῶν Γανοχωρηγῶν ὑπὲρ τὰς

δύο χιλιάδας ἀπορροῦσαν, χάριν τῶν ἀπόρων καὶ πασχόντων συμπολιτῶν αὐτῶν. Ἐὰν ἀριθμηθῶσιν ἑκατὸν οἱ Σύλλογοι, τοὺς ὁποίους συγκροτοῦσιν οἱ Ἕλληνες τῆς Βορείας Ἀμερικής, πρέπει νὰ μὴ λησμονώμεν ὅτι τὰ συναποτελοῦντα αὐτοὺς μέλη χορηγοῦσι καὶ ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τῶν ἐκεῖ ἑλληνικῶν ἀποικιῶν, καὶ ὑπὲρ ἔθνικῶν ἔργων γενναιοτέρων, ἐπὶ θυσίᾳ δηλαδὴ καὶ τῆς ζωῆς αὐτῶν.

ΣΚΗΝΑΙ ΦΑΝΑΡΙΩΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ

Ἡ σκηνή, ἡ γραφομένη ἐν τῇ διατριβῇ ταύτῃ, ἀναμνηστικὴ πενθίμων ἡμέρας τοῦ θίου τῶν πατέρων ἡμῶν, ὅτε, τοὺς ἀκρέμονας τῆς ἔθνικῆς κινήσεως καὶ ζωῆς ἀδικοκτονούντες, ἐστέρουν οὐ μόνον τὸ γένος ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ κράτος κοινωφελεστάτων ἀνδρῶν. Τὸ «χρονικὸν Μολδαβίας», ὅπερ εἶχον ἐπὶ τινα καιρὸν ὑπὸ μελέτην, ἀφηγεῖται τὸ μνημόσυνον ἐπιφανοῦς φαναριώτου, τοῦ Μ. διερμηνεύου τῆς Ἰψ. Πύλης Ἀλεξάνδρου Γκίκα, οὗ ὁ ἀδικὸς θάνατος συνέβη κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1741, καὶ ἐπιτρέπει νὰ συμπεράνωμεν ὅτι τὸ ἑτάσιον αὐτοῦ μνημόσυνον ἐτελέσθη τὸν αὐτὸν μῆνα τοῦ 1742, ὅτε πατριάρχης Κ]πόλεως ἦν ὁ ἀπὸ Νικομηδείας Παΐσιος Β', Ἱεροσολύμων δὲ Παρθένιος Γερῆνης καὶ ἀθηναῖος. Ἐπειδὴ δὲ τὸ Πάσχα συνέπεσε κατ' ἐκεῖνο τὸ ἔτος τῇ 18 ἀπριλίῳ, τὸ τριώδιον ἤρξατο τῇ 7 φεβρουαρίου, καὶ συνεπῶς τὸ μνημόσυνον ἐτελέσθη, εἰ οὐχὶ τῇ 7, ἀλλὰ δεβσιῶς τῇ 14, ἢ τῇ 21 φεβρουαρίου. ἄγνωστος δ' ὁ λόγος, δι' ὃν προετίμησαν οἱ συγγενεῖς, μάλιστα δ' ὁ ἀδελφὸς τοῦ φονευθέντος Ἀλεξάνδρου Γρηγόριος, τὸ πρότερον γενόμενος ἡγεμὼν Μολδαβίας, τὸν ναὸν τοῦ σιναϊτικοῦ μετοχίου.

Ἦν δὲ τότε διαθέσιμος ὁ Γρηγόριος καὶ διέμενεν ἐν τῇ συνοικίᾳ Ξηροκρήνης, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ τριμηνιαῖον μνημόσυνον τοῦ ἀδελφοῦ ἡμερίμνησεν, ἐν Ἰασίφ τελέσας αὐτό. Μεγάλην δ' ἐπιρροὴν εἶχε καὶ πολλὴν ἀπελάμβανεν ὑπόληψιν, ἐν Κπόλει μένων, ὡς πρῶτον ἡγεμὼν, ἀφ' οὗ κατάρθωσε νὰ συγκραταθεῖ ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλβετίας εἰς ἀπόδοσιν τῆς ἐν Σταυροδρομίῳ οἰκίας τοῦ Ἀλεξάνδρου, καίπερ ἔχων αὐτὴν ἐξ ἀγορᾶς· διότι, μὴ λησμονήσωμεν ὅτι τῶν ἀδικῶς

φονευμένων ἀνωτάτων ὑπαλλήλων τῆς Ἰψ. Πύλης τὰ οἰκίματα θεωροῦντο ὡς ἀδύνατα, καθὼς κτήματα προδοτῶν, καὶ ἐδημεύοντο, πωλούμενα δημοσίᾳ κατόπιν, ὡς ἐγένετο καὶ διὰ τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀπὸ τοιαύτης ἀδικου δημοπρασίας, ἢ μᾶλλον ἀπειλασίας, ἡγόρασεν ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλβετίας, ὃς ἀπέδωκεν αὐτὴν, ἀναλαβὼν πάλιν τὰ δοθέντα χρήματα, ἀναγνώρισας κτήμα τῶν ὀρφανῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ κρατήσας τὴν οἰκίαν ὑπ' ἐνοίκιον. Ἦν, ὡς φαίνεται, μαγαλοπρεπὴς οἰκοδομή, εἰς οἰκίαν πρεσβεῶς ἀρχοῦσας. Ἡ ἑτέρα οἰκία τοῦ Ἀλεξάνδρου ἔκειτο ἐν Φαναρίῳ, πλίσσιον τοῦ μεγάλου ξυλεμπορείου τοῦ φίλου κ. Ἰω. Μουράτογλου, πρὸ τριετίας ὑπὸ πυρκαϊᾶς καταστραφείσα, πάλαι δ' οἰκοδομηθεῖσα «καλλοναῖς ταῖς Δαιδάλου» τῷ 1730, ὅτε ἦν καὶ μέγας τῆς Πύλης διερμηνεύς καὶ μέγας λογοθέτης τῆς Μ. Ἐκκλησίας ὁ Ἀλέξανδρος. Ταῦτα ἔλεγεν ἡ ἐντὸς τῆς οἰκίας ἐπιγραφή, ἣτις ἴσως ἐτι σώζεται· διότι, μετὰ τὴν πυρκαϊάν καὶ τὴν κατάρρευσιν τοῦ οἰκοδομήματος, δυσχερῶς ἐπειθον ἑμαυτὸν ὅτι ἀκινδύνως ἠδυνάμην νὰ εἰσέλθω ἐντὸς οἰκίας ἐτοιμορόπου λιθοκτίστου· ἐμαρτύρει δὲ τὸ ἐπίγραμμα ταῦτα:

Λαμπρὸν τὸν οἶκον καλλοναῖς ταῖς Δαιδά(λ)ον
ἤγειρεν Ἀλέξανδρος λαμπρῶς τοῦ Γκίκα,
μέγας διερμηνευτῆς, καὶ λόγου θετῆρ
μέγας, πανοικει, δν Τριὰς περιφρούρει·

Ἐν ἔτει ΑΨΔ', σεπτεμβρίου α'

Ἐν τῇ οἰκίᾳ λοιπὸν ταύτῃ συνήχθησαν μιᾶ τῶν κυριακῶν τοῦ φεβρουαρίου 1742 οἱ πρόκριτοι τοῦ Φαναρίου, συλλυπούμενοι τῇ ὀρφανῇ οἰκογενείᾳ τοῦ Ἀλεξάνδρου Γκίκα, ἣτις, τυχοῦσα τῆς προστασίας τοῦ θείου Γραγορίου, διέπρεψε κατόπιν εἰς ὑπουργήματα δημοσίου· Γρηγόριος δὲ τοῦ φονευθέντος Ἀλεξάνδρου υἱὸς ἐγένετο τῷ 1758 μέγας διερμηνεύς τῆς Ἰ. Πύλης καὶ μετὰ σχεδὸν ἑξαετίαν ἡγεμὼν Μολδαβίας· ταύτης δὲ δις ἡγεμόνευσεν. Ἐπανέλθωμεν νῦν εἰς τὸ μνημόσυνον, ὅπερ ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀδελφὸς ὁ Γρηγόριος ἐτέλεσε, κατὰ τὸ χρονονικὸν Μολδαβίας, πρὸς παρηγορίαν μικρὰν τῆς τε μητρὸς καὶ τῆς χήρας «δραγομανέσας» καὶ τῶν τέκνων αὐτῆς. Ἰδοὺ δὲ τι γράφει τὸ χειρόγραφον, μαρτυροῦν ὅτι ἐτελέσθη «μὲ κόλυβα, εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἀγίου Ἰωάννου,

ὅπου εἶναι εἰς τὸν λεγόμενον Μπαλατάν, μὲ συλλειτουργοῦν τοῦ τε οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων καὶ ἄλων σχεδὸν τῶν ἀρχιερέων, συναχθέντων ἐκεῖ ὄλων τῶν ἀρχόντων, καὶ ἄλλου πλήθους λαοῦ ἀναριθμήτου, καὶ ἔγιναν εὐχαὶ καὶ λιτανεῖαι πολλαὶ ὑπὲρ τῆς ψυχῆς τοῦ μακαρίτου ἐκείνου. Ἐπειτα, τῇ ἄλλῃ ἡμέρᾳ διεμοιράσθησαν φαγητὰ ἀρετὰ μὲ καζάνια εἰς τὰς φυλακὰς, καὶ εἰς τὸ μπάνιον, καὶ εἰς ἄλλους πτωχοὺς, διὰ τὴν ψυχὴν ἐκείνου· τὰ ὅποια μεγάλην παραμυθίαν ἐπροξένησαν εἰς τε τὴν μητέρα αὐτῶν, καὶ τὴν σύζυγον καὶ ὄρφανὰ ἐκείνου· οἱ ὅποιοι ἔκαμαν καὶ τὸ σύνθηρος πένθος ἐπὶ τῶν κολυβῶν, μὲ πολλὴν θρήνον καὶ ὄδυρμόν, καὶ ἔλαβον καὶ μὲ τοῦτο κάποιαν ἀναψυχὴν, ἐπειδὴ ἡ λαμπρὰ παρουσία τοῦ Γρηγορίου βόδα, ὅπου τὸν εἶδαν μὲ τόσῃν τιμῇ καὶ περιποίησιν τῶν κρατούστων, οὐκ ὀλίγον τοὺς εἶχε παραμυθήσει, ἀνατιθεμένους ὅλας τὰς ἐλπίδας τῶν εἰς αὐτὸν, ὅποιος καὶ δὲν διέλειπε νὰ συντρέχη τοῖς ὀρφανοῖς τοῦ ἀδελφοῦ του μὲ κάθε δυνατὸν τρόπον, καθὼς καὶ ἐφάνη εἰς πολλὰ, καὶ ἐν ἔργῳ, καὶ μὲ τὴν ἐπανόληψιν(α) τοῦ ἐν Σταυροδρομίῳ ὀσπητίου τῶν, τὸ ὅποιον εἶχαν ἀγοράσει οἱ πρόβουχοι τῆς Σβετζίας, καὶ μεσάζοντος τοῦ Γρηγορίου βόδα, τὸ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν χήραν ἐκείνου, στέργοντες νὰ κάθωνται αὐτοὶ ἐν τούτῳ, μὲ ἐτήσιον ἀδρὸν ἐνοίκιον(β).

Ἡ παραμυθία, ἧς ἀπύλαυσαν τὰ ὄρφανὰ τοῦ φονευθέντος, ἐξηγεῖται ἐκ τῆς πανηγυρικῆς τοῦ ἐτησίου μνημοσύνου τελεσῶς, ἧτις ἠδύνατο νὰ διεξαχθῆ κατὰ τὴν κηδεῖαν, ἀλλ' ἀνεδύνη· Πᾶσα κηδεῖα τῶν καταδικαζομένων ἀδικῶς ὡς ἀπροδοτῶν ἐτελεῖτο λιτὴ καὶ πενιχρὰ, πομπῶδως δ' ἐτελεῖτο τὸ τεσσαρακονθήμερον ἢ τὸ ἐτήσιον μνημόσυνο τοῦ οὕτως ἢ ἄλλως θανόντος, ἢ, κατὰ συνθηματικὴν τῶν τότε χρόνων φρασολογίαν, οἰκτρῶς τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος, τότε δὲ καὶ λόγοι καὶ προσφωνήσεις ἦν δυνατὸν ἂν ἀπαγγελθῶσι, διότι ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις οὐδεμίαν παρενέβαλλε δυσκολίαν εἰς τὴν τέ-

λειν τοῦ θρησκευτικοῦ καθήκοντος τῶν ζώντων πρὸς τοὺς θανόντας. Τῷ 1765 ἐθανατώθη ὁ μέγας καὶ πολὺς ἐπὶ τε προτερήμασι καὶ ἐλαττώμασι Γεώργιος σπαθάριος ὁ τοῦ Σταυράκη, ὁ λεγόμενος καὶ γινωσκόμενος ἐν ταῖς παρελθούσαις γενεαῖς, ἐφ' ὅσον ἡ ἐρημάδα αὐτοῦ μετετυποῦτο, ὡς Σταυράκογλου· ὁ φοδερὸς ἀλλὰ καὶ εὐεργετικὸς ἄνθρωπος ἦν κατατεταγμένος, ὡς ἀπὸ γερόντων, νέος ὢν, εἶχον μαθῶν, εἰς τὸν ἐπιβόητον Οἰοῦζ-μπερ ὀρτάν (τριακοστὴν πρώτην λεγεῶνα) τῶν γενιτσάρων, ἀλλ' ὁ φιλέλληνας ὀρτάν εἶχε λάβει γνώσιν τῆς τοῦ συναδέλφου Σταυράκογλου καταδίκης πολὺν βραδέως· Ἀπέθανε καὶ αὐτὸς ὡς προδότης—διότι ἔπρεπε νὰ κατασκευασθῆ λόγος τις πρὸς δήμευσιν τῆς πλουσιωτάτης αὐτοῦ περιουσίας—καὶ κηδεῖα δημοτελῆς ἦν ἀδύνατος· Ἀλλὰ τὸ ἐτήσιον μνημόσυνον ἐγένετο δημοτελές, καὶ λόγον κατ' αὐτὸ θαυμάσιον ἐξεφώνησεν ὁ φλίναφος ἱεροκέρυξ Ἰωάσαφ ὁ Κορνήλιος· Τοῦτο βεβαίως ἐγένετο καὶ διὰ τὸν οἰκτρῶς ἐκμετρήσαντα τὸ ζῆν Ἀλέξανδρον Γκίκαν, καὶ ἐντεῦθεν ἠσθάνθησαν παραμυθίαν ἢ σύζυγος καὶ τὰ τέκνα τοῦ φονευθέντος, καίτοι παρηγορία ἀρετὴ δι' αὐτοὺς ἦν ὅτι, οὔτε πρώτος, οὔτε τελευταῖος τῶν οὕτω θηροκόντων ἦν ὁ Γκίκας Ἀλέξανδρος.

Συνήχθησαν λοιπὸν, παραμυθούμενοι τὰ ὄρφανὰ, οἱ πατριάρχαι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς οἱ συλλειτουργήσαντες. Ἀπὸ τῶν ἀποσπαιωμάτων τῶν παρ' ἐμοὶ εὕρισκω πράξεις πατριαρχικῆς, ὑπογεγραμμένης ὑπὸ δέκα ἔξ, ἢ δεκαεπτὰ ἀρχιερέων τῷ 1742, καὶ συμπεραίνω ὅτι εἰς τὸν «καλλοναῖς ταῖς Δαιδάλου» διαλάμποντα οἶκον τοῦ Ἀλεξάνδρου συνήχθησαν, παρακαθεσθέντες εἰς τὴν ὑπερπρόθεσμον «μακαρίδων» δεβαιότατα ὁ πολὺ σπανίως ἀπομακρυνθεὶς ἐκ Φαναρίου Γεράσιμος Ἡρακλείας, ἴσως δὲ καὶ Παρθένιος ὁ Καισαρείας, οὗτος μὲν πλουσίας (γ) οἰκογενεῖας υἱός, ἐκεῖνος δὲ «ἐξ οἴκου καὶ πατριῆς Δαβὶδ» κατογόμενος, ἐπιφανὴς ἐπὶ συνέσει καὶ πείρᾳ, ἀνεψιὸς ἄλλου πάλιν Ἡρακλείας, τοῦ Γενναδίου τοῦ ἀπὸ Νικαίας, ἐκ τῆς νήσου Λέρου ἀμφοτέροι—συνήχθησαν μετὰ τὴν λειτουργίαν Ἀνανίας ὁ Κυζίκου καὶ Θεόκλητος ὁ Νικομηδείας, Καλλίνικος ὁ

α. ἐπανόληψις σημαίνει τὴν ἐπανάκτησιν.

β. Χρονικὸν Μολδαβίας σελ. 1007. Σύζεται τὸ χειρόγραφον ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Ἁγιοταφικοῦ Μετοχίου, πιθανῶς ἐκ τοῦ ρουμανικοῦ μεταφρασθέν.

γ. Α. Λεβίδου Κοππαδοκίας Ἐκκλησ. ἱστορία ἐν Ἀθήναις (ἐν Κωνσταντινουπόλει πραγματικῶς) 1885, σελ. 183.

Νικαίας καὶ Καλλίνικος ὁ Χαλκηδόνος· ἐκ τῶν ἑπτὰ τότε βαρυτίμων εγερόντων οἱ ἕξ — καὶ παρακαθέσθησαν Ἰωακείμ ὁ Θεσσαλονίκης, καὶ Ἄνθιμος ὁ Τυρνόβου καὶ ὁ πάντων ἀνησυχώτατος Σερρών Γαβριήλ, καὶ αὐτὸς πρόσωπον ἐν ραδιοιουραγίαις σημαῖον διαδραματίσας, χάρις εἰς τὴν ἀγάπην καὶ προστασίαν, ἦν εἰς αὐτὸν ὁ Ἡρακλείας ἐχορήγει·—συνήχθησαν Ἰερεμίας ὁ Τραπεζοῦντος καὶ Κύριλλος ὁ Μελενίκου, πεπαιδευμένος ἀνὴρ, παιδεύμα τῆς περιφήμου σχολῆς τῆς Δημητζάνης, ὁ μετὰ ταῦτα Νικομηδείας καὶ κατόπιν πατριάρχης· — συνήχθησαν Κύριλλος Ἄδριανου πόλεως καὶ Γρηγόριος Ἰωαννίνων, Γρηγόριος ὁ Μεσομβρίας καὶ Νθαναὴλ Ἀγχιάλου ὁ πεπαιδευμένος ἀνὴρ, ἐκ Χίου, Κλονάρος τοῦπίκλιν, ὁ μετὰ τὸ 1753 γενόμενος Ἐφέσου· καὶ τελευταῖος συνανεκλίνετο ὁ συγγενὴς Χαντζερήδων καὶ Ρίζων εὐπατρίδης Σαμουὴλ ὁ Δέρκων, ὁ μετὰ εἴκοσι καὶ ἑν ἔτη πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἀγωνιζόμενοι πάντες, ἀλληλεγγύως ὑψιστάμενοι τὰς συμφορὰς, πρὸ τῶν ὀμμάτων ἔχοντες τὸν θάνατον καὶ τὰς ὑλικὰς ζημίας, ἐλάμβανον φοβεράν πείραν ἀλλοθρήσκου τυραννίας, παραδειγματιζομένης οἰκτρῶς ἐν μνημοσύνοις τοιοῦτοις· Τὸ μετὰ τὴν ἱερὰν λειτουργίαν γεῦμα, κατόπι τοιοῦτου μνημοσύνου, ἐδίδασκε τοὺς παρόντας κληρικοὺς καὶ τοὺς ἀνακεκλιμένους ἀρχοντας καὶ λογάδας τοῦ γένους τὸ καθῆκον λίαν ζωηρῶς, τὸ πρὸς τὸν ὁμοῖον ἡμῶν καὶ τὸ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἐν γένει. Καὶ κατὰ τοιαύτας πενθίμους πανηγύρεις οἱ ζῶντες, τῶν νεκρῶν μιμνησκόμενοι, οὐδαμῶς ἐπελανθάνοντο τῶν ζῶντων, ὅσοι ἔστεροῦντο τοῦ ἐπιουσίου, ἢ τὸν μὲν ἐπιούσιον εἶχον, ἔστεροῦντο δὲ τῆς πρὸς ζῶν ἄπειτουμένης καὶ ταύτην ἐν τινι μέτρῳ τροφοδοτούσης ἐλευθερίας.

Συνήθειαν τῶν ἐπιφανῶν ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν μανθάνομεν ἀπὸ τοῦ μικροῦ τούτου ἀποσπάσματος τοῦ Χρονικοῦ, ὅτι, μετὰ τὸ μνημόσυνον, οἱ παλαιοὶ ἐπιφανεῖς φαναριῶται παρέθετον τράπεζαν εἰς τοὺς ἐν φυλακαῖς καὶ τοὺς ἐν ταῖς ἐρκραταῖς τοῦ ναυστάθμου καθειργμένους· οὔτε ἐγράφετο ἢ γνωστὸν ἐγένετο τὸ δημοκοπικὸν καὶ οὐκ εὐάγωγον ἄγγελμα ὅτι «ἀντὶ στεφάνου» ὁ δεῖνα καὶ δεῖνα προσήνεγκον γεῦμα — πάντοτε πλούσιον—κἂν ἦ νερόδραστον—ὑπὲρ

πτωχῶν, ἀπόρων, ξηρῶν, τυφλῶν καὶ χωλῶν, ἢ παραπαύοντων σωματικῶς, ὡς παραπαύουσι, κατ' ἐμὲ, διανοητικῶς οἱ ἐπὶ μνήμαις ἱεραῖς δημοκοποῦντες.

Παρέβηκα τὸ τεμάχιον, ἵνα γνωσθῇ ἡ διαφορά, ἢ ὑφισταμένη μεταξὺ ἡμῶν καὶ τῶν ἐν Κυρίῳ πρόπαλαι ἡμετέρων μακαρισθέντων πατέρων καὶ πάππων ἡμῶν.

ὁ μ. χ. Μ. Ι. Γ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἐπὶ Σύνοδος

Ἐπανεκάμην ἐκ τῆς ἐπισκέψεως τῶν ἑλληνικῶν εἰς τὰ παρῆλι μέρη τῆς Θράκης καὶ τῆς Βιθυνίας συνοικισμῶν, τῶν ἀπὸ τῆς βαβυλωνιακῆς αἰχμαλωσίας ἐπιστρεφόντων, ὃ ἐκ τῶν σεβ. συνοδῶν μνηροπολίτης Αἴνου καὶ Τραϊανοπόλεως κ. Ἰωακείμ. — Σήμερον, εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ τέως Ἡλιουπόλεως καὶ τῶν σεβ. Φιλαδελφίας καὶ Κυδωνιῶν, ὧν ἀπαραιτήτος ἢ εἰς τὰς ἐπαρχίας διαμενῆ, προσεκληθησαν οἱ σεβ. μητροπολιταὶ Κυζίκου κ. Κωνσταντίνος, Ἀμασίας κ. Γερμανὸς καὶ Τυρολόης καὶ Σερεντζίου κ. Χρυσόστομος.

Κανονικὴ ἄεσα

Εἰς τὸν πανιερ. μητροπολίτην Γάνου καὶ Χώρας κ. Τιμόθεον Λαμνῆν ἐχορηγήθη συνοδικῶς ἡ ἄδεια τῆς εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ἐλεύσεως ἐπὶ θεραπεία τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.

Ἐκκλησίαι Ἡπείρου

Διέμενον ἐν Κερκίρᾳ κατὰ τοὺς δύο τελευταίους, ὡς ἐμάθομεν, μῆνας ὁ πανιερ. μητροπολίτης Δυρραχίου καὶ Γκόρα Μόκρας κ. Ἰάκωβος, ἀναβάλλων, κατ' ἀνάγκην, τὴν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ μετάβασιν. Ὁ παν. κ. Ἰάκωβος ἐπεσκέματ' μετ' ἀνωτέρων γάλλων ἀξιωματικῶν καὶ τὴν ἱστορικὴν Πάργον, ὅπου εἰς τὰ φρούρια εἰσέτι σώζεται ἑλληνιστὶ γεγραμμένον τὸ ὄνομα τοῦ περιβόητου διοικητοῦ τῆς Ἡπείρου Ἀλῆ πασσά, μετὰ τοῦ δικεφάλου βυζαντινοῦ ἀειτοῦ, παρὰ τὸν τίτλον αὐτοῦ. Ὁ γεγραρὸς ἀρχιεπίσκοπος Κερκύρας κ. Σεβαστιανὸς Νικοκόβουρας ἔδωκε φιλαδέλφως ἀπεριόριστον ἄδειαν ἐπιτελέσεως ἱερωργιῶν ἐν Κερκίρᾳ εἰς τὸν πανιερ. μητροπολίτην Δυρραχίου, ὃς, ἐν Ἀθήναις διαμένων κατὰ τὸ Μ. Πάσχα, ἔλαβε μὲς εἰς τὴν δευτέραν Ἀνάστασιν, φιλοφρόνως παρακληθεὶς ὑπὸ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου Μεταξάκη.

Ἐκκλησιαστικὸν Μακροβούσιον

Ἐξεδόθησαν ἐν Ἰδίῳ φυλλάδιῳ ἐκ 40 σελίδων οἱ πατριωτικοὶ λόγοι οἱ ἐκφωνηθέντες ὑπὸ τοῦ πανιερομνητροπολίτου Σιατίσῃ καὶ Σιατίστης κ. Ἱεροθέου Ἀνθουλίδου, κατὰ τὸ ἀπὸ 4 νοεμβρίου 1918 μέχρι τέλους τοῦ 1918 δεξιοσημαίωτον χρονικὸν δόστημα. Τὸν ἓνα τῶν λόγων ἀπήγγειλεν ἐν Καστορίᾳ «εἰς τὸν κανονικὸν ἀρχιερέως». Ὁλίγη βεβαίως τῶν ἀναγνωστῶν τῆς «Ἐκκλησίας Ἀληθείας» ἔμαθον ὅτι ὁ μητροπολίτης Καστορίας κ. Ἰωακείμ Λεπτιδῆς τυγχάνει πεπαισμένος. Τοὺς λοιποὺς ἀπήγγειλεν ἐν Σιατίστῃ, τούτων δ' εἰς, οὐχὶ λόγους ἀλλὰ πρό οἰσιν, ἀπηγγέθη τῇ 16 αὐγούστου 1918, κατὰ τὸ ἐν τῷ μητροπολιτικῷ οἴκῳ δοθὲν εἰς τὸν ἔξοχ. πρωθυπουργὸν τῆς Ἑλλάδος κ. Βενιζέλου γεῦμα. — Ἡ γλῶσσα τῶν λόγων καὶ προσφωνήσεων τοῦ πανιερομ. κ. Ἱεροθέου Ἀνθουλίδου ἀπλή, ἀφελής, τὰς συγκινήσεις τῶν καρδιῶν τῶν ἀλυτρώτων ἀριστοτεχνικῶς παριστάσας, ἀποβαίνει καταληπτὴ εἰς πάντας, ὡς ἦν καταληπτὴ ἐπίσης ἡ γλῶσσα τῶν «Εὐαγγελικῶν διδασμάτων», ὧν ἀπὸ τοῦ δευτέρου ἔτους εἶχεν ἀναλάβει τὴν σύνταξιν, ἐπιταγῇ τοῦ δειμνήστου πατριάρχου Ἰωακείμ, ὁ τότε διάκονος καὶ νῦν μητροπολίτης Σιατίστης κ. Ἱεροθέος.

Πατριαρχικὸς νῆδος—Τῇ πέμπτῃ, μνήμῃ τῆς ἀγίας Εὐφημίας τοῦ Ὄρου, πλήθη γυναικῶν εὐλαβῶν προσήρχοντο ἀπὸ πρώτας ἕως ἑσπέρας πρὸς προσκύνῃσιν ἐν τῷ ναῶ, ἐν ᾧ ἀπὸ τριακοσίων δέκα δικτῶ ἑτῶν φυλάττεται τὸ λείψανον τῆς παρθενομάγυρος.

Ἐθν. Ζάππειον Παρθεναγωγεῖον. — Ὑπὸ τοῦ Ἐθν. Συμβουλίου διορίσθη μέλος τῆς ἐφορίας τοῦ Ζαππεῖου ὁ ἔλληγ. κ. Ἄλ. Ζαμαρίας, ἀντικαθιστῶν τὸν ὑποβαλόντα παραίτησιν δεξιότιμον κ. Καπλάγγλου.

Ἑλληνικὰ κοινότητες ἐν Ρουμανίᾳ—Διελθὼν διὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως, ἐπ' ἀδείας, ἀναχωρεῖ εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ Μιτυλήνην, ὁ προεστάμενος τῆς ἑλληνικῆς ἐν Βουκουρεστίῳ κοινότητος ἐφημέριος τῆς Ἑλληνικῆς ἀεθλοῦ Προσβείας πανοσλ. ἀρχιμ. κ. Τιμόθεος Εὐαγγελινίδης, ὁ παν. κ. Τιμόθεος, ἐκ τῶν καλλίστων τελειοδιδάκτων τῆς τε Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς καὶ τῆς ἐν Φάκῃ θεολογικῆς, ἀπὸ ἑξ ἑτῶν ἐν Βουκουρεστίῳ μένων, ἀπολαύει τῆς ἀγάπης πάντων διὰ τὸ χρησὸν τῶν τρώπων καὶ τὸ τῆς πολιτείας ἀνεπίληπτον.

Ἐκκλησιαστικὸς Μουσικὸς Σύλλογος—Τῶν ἀρχαιρεσιῶν τοῦ συλλόγου γενομένων ἐσχάτως,

ἐξελέγησαν γεν. γραμματεὺς ὁ αἰδεσίμ. πρεσβύτερος κ. Θεόδωρος Θωδῆς, εἰδικὸς δ κ. Δημ. Θεραπειανός, ταμίης δ κ. Ἐλευθέριος Οἰκονόμου, λογιστῆς δ κ. Β. Ὀνουφριάδης, βιβλιοφύλαξ δ κ. Γ. Πρωγάκης, ὀργανοφύλαξ δ κ. Μιχ. Χατζηθανασίου, καὶ σύμβουλοι οἱ κκ. Νηλεὺς Καμαράδος, Δημ. Ἀκταρίδης, Θ. Γαπητανάκης, Ἄντ. Στεργίου, Δημ. Λαμπριδῆς καὶ Ἄντ. Καστελλίδης—Ἐξελέγησαν ἐπίσης οἱ ἐφοροὶ τῆς Ἐκκλησίας Μουσικῆς Σχοκῆς, ὡς καὶ τὰ μέλη τῶν διαφόρων ἐπιτροπειῶν—Ὁ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου (ὁ σεβ. γέρον Κανισαρείας) καὶ οἱ δύο ἀντιπρόεδροι εἰσὶν ἤδη διορισμένοι ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου.

Παναγία Βλαχερνῶν—Διπλὴν πανήγυριν ἐτέλεσεν ἐντὸς ἑξ ἡμερῶν ὁ ναὸς τῶν Βλαχερνῶν, λειτουργοῦντος ἐν ἀμφοτέροις ταῖς ἑσπέραις τοῦ σεβ. μητροπολίτου Σηλυβρίας κ. Εὐγενίου, προέδρου τῆς ἐπιτροπείας τοῦ τε πατριαρχικοῦ ναοῦ καὶ τοῦ τῶν Βλαχερνῶν. Ἡ πρώτη πανήγυρις ἐτελέσθη τῇ 2 ἰουλίου, ἐπὶ τῇ καταθέσει τῆς τιμίας ἐσθῆτος τῆς Θεοτόκου, πλῆθος δὲ λαοῦ προσῆλθε πανταχόθεν κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην. Ἡ δευτέρα πανήγυρις ἦγετο τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ, κατ' ἦν ἐώρταζεν ἡ Ἀδελφότης «Παναγία τῶν Βλαχερνῶν» λαβούσα ζωὴν νέαν ἐπὶ τῇ ἀνατολῇ περιόδου χρονικῆς εὐφροσύνης. Εἰς τὴν ἱερὰν ἄμην καὶ κοσμικὴν πανήγυριν ταύτην, προεδρεύοντος τοῦ σεβ. τοποτηρητοῦ, παρήσαν ὁ ἀναπληρωτὴς ἀρμοτῆς τῆς Ἑλλάδος κ. Κινελλόπουλος, ὁ ὑποστράτηγος κ. Μαζαράκης, κληρικοὶ καὶ λῆτικοὶ πολλοὶ, μετὰ συγκινήσεως ἀκροασάμενοι τῶν λαμπρῶν λόγων τοῦ τε τοποτηρητοῦ καὶ τοῦ ἐπιτίμου προέδρου τῆς Ἀδελφότητος ἱεργ. διακόνου κ. Γερμανοῦ Ἀθανασιάδου ὑπογραμματέως τῆς ἱερᾶς Συνόδου. Ἐξόχως δὲ συγκινητικὴ ἦν ἡ προσφώνησις τοῦ ἀναπλ. ἀρμοστοῦ κ. Κανελλοπούλου. Πάσας ταύτας τὰς προσφωνήσεις ἐλπίζομεν νὰ ἴδωμεν ἐντὸς μικροῦ τύποις ἐκδοσθέντων, ὅπως οὕτω καταστάσῃ γνωστὰ τὰ κατὰ τὴν Ἀδελφότητα ταύτην, εὐδοκῶν δ' ἀσφαλῆστερον ὁ ἱερός αὐτῆς σκοπός, ἡ συνάθροισις δηλ. τοῦ ποσοῦ, τοῦ απαιτουμένου πρὸς οἰκοδομὴν τοῦ περιωνύμου ναοῦ, ὅστις, μετὰ τὸν τῆς Θεοτόκου τῶν Χαλκοκρατειῶν τοσαύτης ἀπήλασεν εὐλαβείας παρὰ τοῖς βυζαντινοῖς ἡμῶν προγόνοις, ὧν τὴν εὐλάβειαν ἐκληρονόμησαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἀπὸ τῆς ἀλώσεως, εἰς τοὺς ἐπιγενησομένους αὐτὴν μεταδόθηκε. Εὐχόμεθα τὴν ἐντὸς μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος πραγματοποιήσῃν τοῦ εὐσεβοῦς τῆς Ἀδελφότητος σκοποῦ, ὃς ἀνάγκη ἔχει συνεργασίας πολλῶν, μάλιστα δὲ τῶν τιμῶντων τὴν μνήμην τῆς Βλαχερνίτιδος Θεοτόκου, ὧν ἐνὸς μόνον

ναοὺ ἐκ τῶν εἰς ὄνομα αὐτῆς τὰ λείψανα μέχρι σήμερον εἶναι ἡμῖν γνωστά.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐνεκα τῶν περὶ ἐκτάκτου ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου γραφομένων ἐν ταῖς ἡμετέραις, γράφουσιν ἡμῖν ἐξ Ἀθηνῶν, ἐπὶ ἡμετέρα αἰτήσῃ, διὰ οἱ πρὸ διετίας σχεδὸν δικασθέντες ὑπὸ ἐτέρου ἐκτάκτου ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου ἀρχιερεῖς εἶναι δέκα καὶ ἑννέα ἐν ὄλῳ.

Ἐκ τῶν μέχρι Σεπτεμβρίου 1917 μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, κατεδικάσθησαν, ἔνεκα τῶν γνωστῶν λόγων, οἱ μὲν μητροπολίται Ἀθηνῶν Θεόκλητος Μηνόπουλος καὶ Λαρίσης-Φερσάλων Ἀρσένιος Ἀφεντούλης εἰς καθάρειαν καὶ διετῆ περιορισμὸν, ὁ μὲν ἐν τινι μονῇ τῆς Κρήτης, ὁ δὲ δευτέρος ἐν τῇ μονῇ τῆς Ἀμοργοῦ— ὁ Ἡλίας Δαμασκηνὸς Σπηλιωτόπουλος εἰς παθὴν καὶ τριετῆ ἀργίαν (ἀπέθανε συγχρόνως σχεδόν)— ὁ Κεφαλληνίας Δαμασκηνὸς Πολυδώρου καὶ ὁ Φωκίδος Ἀμβρόσιος Τσάπος εἰς παθὴν.

Ἐκ τῶν ἔξω τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀρχιερέων, ὁ μητροπολίτης Καστορίας Ἰωακείμ εἰς καθάρειαν (οὐπω ἐγκριθεῖσαν)— ὁ μητροπολίτης Μεθύνης Βασίλειος Κομβόπουλος καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Τρωάδος κ. Νεόφυτος Λαμπδαρίου εἰς ἀργίαν μέχρι τέλους τοῦ πολέμου καὶ ὑπερορίαν ἐν Ἀγίῳ Ὁρει— ὁ Πατρῶν Ἀντώνιος Παράσχης, ὁ Μανιναῖος Γερμανὸς Μεταξᾶς ὁ Λευκάδος Ἰθάκης Δανιὴλ Σουλίδης, καὶ ὁ Ἄρτης Σπυρίδων Γκινάκας εἰς παθὴν καὶ ἑξάμηνον ἀργίαν— ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Γερμανὸς Τρωϊάνος εἰς ἑξάμηνον ἀργίαν καὶ ἰσόχρονον περιορισμὸν— εἰς ἀργίαν ἑξάμηνον ὁ μητροπολίτης Δρυινοπόλεως καὶ Δελφίνων Βασίλειος Παπαχρήστου καὶ ὁ ἐπίσκοπος Ἀργολίδος Ἀθανάσιος Λάσκαρης— εἰς ἀργίαν δὲ βραχυτάτου χρονικοῦ διαστήματος ὁ μητροπολίτης Κορινθίας Γερμανὸς καὶ οἱ ἐπίσκοποι Ναυλακτίας Ἀμβρόσιος, Θηβῶν Συνέσιος, Δημητριάδος καὶ Ζαγοράς Γερμανὸς, καὶ Γυθιῶν Διονύσιος— οἱ δύο τελευταῖοι νῦν ἀποτελοῦσι μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.— Ἡθωώθησαν ὁ μητροπολίτης Νικαπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Ἰωακείμ Βαλασιάδης καὶ ὁ ἐπίσκοπος Τρίκκης κ. Πολύκαρπος.

Διαμαρτυρίας ἐναντίον τῆς δίκης καὶ καταδίκης αὐτῶν ἐξέδωκαν τύποις ὁ πρῶν Ἀθηναῖν καὶ ὁ Μεθύνης— ἔγραψαν ἰπίσης ὁμοίως ὁ Λαρίσης καὶ ὁ Δρυινοπόλεως.

Ἡ ΚΑΛΑΙΣΘΗΣΙΑ ΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ

(συνέχεια ἀπὸ τοῦ 21 τεύχους)

Κιτὰ τὸ μακελλαρικὸν ἵπποδρόμιον «ὄψιμ κεύοντες οἱ δημῶται τὴν πολιτικὴν, λέγουσι τὸν χορευτικὸν ἦχ. α'. Λέγουσιν οἱ κράκται, καὶ ἀπρκρίνεται ὁ λαὸς»⁽¹²⁾

Ἴδε τὸ ἔαρ τὸ γλυκὺ πάλιν ἐπανατέλλει χαρὰν, ὑγείαν, καὶ ζωὴν, καὶ τὴν εὐημερίαν ἀνδραγαθίαν ἐκ Θεοῦ τοῖς βασιλεῦσι ρωμαίων* καὶ νίκην θεωδύρητον κατὰ τῶν πολεμίων».

Οἱ ψάλλοντες τὰ τοῦ Σοφοῦ Λέοντος ἑξαποστειλάρια, ἐπὶ παραδείγματι τὸ γνωστὸν «Τοῖς μαθηταῖς συνέλθωμεν», δύνανται ἵνα ψάλλωσι καὶ τοῦτο οὕτω, καὶ ἵνα συμφωνήσωσιν ἐμοὶ ἐν τῇ γνώμῃ, ὅτι καὶ ταῦτα κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐψάλλοντο, μικρὰς τινὸς ἀλλοιώσεως εἰσαγομένης ἴσως εἰς τὴν «καλημέριν» τῆς τρίτης τῆς Γαλιλαίας καὶ εἰς τὴν ἐγκαθίδρυσιν ἢ τὴν ἐπέτειον τοῦ δημάρχου. Εἰς πάσαις δὲ σχεδὸν τὰς ἑορτὰς τὰς κοσμικῆς χροιάς ἱερά εἰσι καὶ ἄσπρατα καὶ μελωδίαι· ἀλλὰ καὶ ψάλλται ἀναφέρνται κατὰ τι ἵπποδρόμιον, ἐπὶ Κωνσταντίνου Πορφυρογεννήτου, ἀγιοσοφίται καὶ ἀγιοποστολίται⁽¹³⁾ μόνον, καὶ οἱ δύο δ' οὗτοι χοροὶ «συνῆσαν τοῖς δήμοις ἐν ταῖς δοχαῖς εὐφημοῦντες»⁽¹³⁾. Ὅτι ὁμως ἐψάλλον καὶ ἐν πανηγύρεσιν ἱεραῖς καὶ ἐν κοσμικαῖς ὁμοῦ πάντες οἱ ψάλλται τῶν βυζαντινῶν, ὡς τινες ἔγραψαν καὶ δημοσίᾳ παρ' ἡμῖν, τολμηρῶν καὶ εἰπεῖν καὶ γράφειν. Ἐπὶ παραδείγματι, κατὰ τελετὴν θριάμβου γενομένην ἐν τῷ Φόρῳ μετὰ λιτῆς «οἱ ψάλλται ἄνωθεν ἐν τῷ ἄμβωνι ψάλλουσι θεοτόκια πρόσφωρα καὶ τῇ ὑποθέσει τῶν ἐπινικίων ἀρμόζοντα» οὖν, τὸ «Προστασία φοβερά»— καὶ τὸ «Ἐπὶ σοὶ χαίρει»— καὶ τὸ «Τείχος ἀπροσμάχητον» καὶ τὸ «Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ»..... καὶ εὐθὺς ἄρχεται ὁ ψάλλτης μετὰ μέλους⁽¹⁴⁾ τὴν ἐπινικίον ἄδων ὡδὴν «Ἄσμεν

12. Πορὴ ἔνθα ἄνω. δελ. 367

* προσψυθέντων ἐστὶ τῷ βασιλεῖ

13. αὐτόθι, δελ. 588, καὶ 591.

14. νομίζω ὅτι τοῦτο μόνον ἐν τῷ Κωνσταντινιανῷ Φόρῳ ἐλάμβανε χώραν.

τῷ Κυρίῳ ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται. Ἴππον καὶ ἀναβάτην ἔρριψεν εἰς θάλασσαν». **Τῶν δὲ λοιπῶν ψαλτῶν καὶ τοῦ λαοῦ παντός ἀποκρινομένου,** καὶ τῆς ᾠδῆς πάσης ἀποπληρουμένης» (15) κλπ. Ἐψάλλον λοιπὸν οἱ ἐπὶ τοῦ ἄμβωνος, ἢ εἰς ψάλτης, καὶ μετ' αὐτὸν οἱ λοιποὶ ψάλται ἔλεγον, ἢ ἀνα εἰς ἓνα στίχον ἴσως, ἢ μελωδικῶς ἐπαναλάμβανον τὸ ψαλθὲν ὑπὸ τῶν ἐπὶ τοῦ ἄμβωνος ψαλτῶν. Εἴπερ ἐν ναῷ τιτὶ τοῦ Φόρου ἐγίνετο τοῦτο, καθὼς ἐγὼ φρονῶ, πρόκειται περὶ ψαλμωδίας ἐν ναοῖς· ἀλλ' ἔχομεν καὶ τυπικὸν ψαλμωδίας ἐν κοσμικῇ πανηγύρει, ἢ μᾶλλον ἱερο κοσμικῇ, ὅπου κοινῆς ψαλμωδίας ἴχνος ἀνακαλύπτομεν· λόγου χάριν, κατὰ τὴν ἐν τῷ παλατίῳ ἐστίουσιν τῶν Φώτων, προσεκαλοῦντο καὶ ψάλται εἰκοσιτέσσαρες· εἰσηγόνοτο δὲ, κατὰ τὴν ὥραν τοῦ δουλκίου, τῇ στιγμή ἤδηλα δὴ, καθ' ἣν προσεφέρετο τὸ παρ' ἡμῶν τέως ἐν κοινῇ χρήσει «γλυκόν», οἱ δύο λαμπροὶ τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας δομέστικοι μετὰ τῶν ψαλτῶν καὶ τῶν ὄρφανῶν, περιβεβημένοι τὰ οἰκεία φελώνια, καὶ διηρημένοι εἰς δύο στίχους. ὦν εἰς τὸν δεξιὸν ἐξήρχεν ὁ εἰς δομέστικος μετὰ τῶν ψαλτῶν, εἰς δὲ τὸν ἀριστερὸν ὁ ἕτερος τῶν δομεστικῶν μετὰ τῶν ὄρφανῶν «χοροστατεῖν ἅπαντας πρὸς ἀντίφωνον μελωδίας» - καὶ τοῦτο μέχρι Λέοντος τοῦ Σοφοῦ. Ἄλλ' αὐτὸς διέταξεν ἵνα τέσσαρες εἰσάγῃνται δομέστικοι, ἀντὶ τῶν δύο «μετὰ τὴν περαίωσιν τῆς λεχθείσης τῶν ἀντιφωνῶν ἀρχαιοπαραδότου κοινῆς μελωδίας.... ἡμφισμένοι τὰ οἰκεία αὐτῶν καμίσια καὶ φελώνια καὶ σὺν τῇ εὐλογίᾳ τοῦ ἀγιωτάτου ἡμῶν πατριάρχου ἀπάρχεσθαι αὐτοὺς τὴν τιμίαν καὶ θεάρεστον αἴνεσιν τὴν ἐξ οἰκείων χειλέων τοῦ σοφωτάτου καὶ θεοπροβλήτου βασιλέως ἡμῶν Λέοντος ἐξυφανθεῖσαν, καὶ ἅμα τῇ αὐτῆς ἐκφωνήσει καὶ **πολυτέχνη τῆς χειρονομίας κινήσει, ΟΜΟΘΥΜΑΔΟΝ ΑΠΑΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΚΕΙΜΕΝΟΥΣ ΑΔΕΙΝ ΚΑΙ ΣΥΜΨΑΛΛΕΙΝ** τὸ ρηθὲν ἱερὸν ἄσμα». Φαίνεται δ' ὅτι τέσσαρες δομέστικοι ἐξήρχον τοῦ χοροῦ κατὰ πᾶσαν ἑβδομάδα (16).

15. Ἐκθ. βασιλ. τῆς ἐξ. σελ. 609—610.

16. «εἰσέρχονται οἱ προπορευόμενοι τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς καὶ ψάλλοντες». Πορφυρογ. Ἐκθ. σελ. 29 καὶ 30, περὶ δὲ τῆς ἐπίτιμης τῶν Φώτων δλ. σελ. 755-757.

Πρώτιστον πρὸς ἔξαρσιν πάσης τελετῆς καὶ πανηγύρεως, καὶ ἱερᾶς καὶ κοσμικῆς, στοιχεῖον καὶ κεφάλαιον ἦν ἡ μουσικῆ, ἢ καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικῆ, πθανῶς ἔχουσα τινες ἀλλοιώσεις, ἐν ὑποδοχαῖς καὶ δεξιώσεσιν ὠρισμέναις, ὡς εἶδομεν εἰς τὴν τοῦ δημάρχου καλημέριν. Ἄρα συνεπὲς ἦν καὶ πάντα τὰ κατὰ τὰς τελετὰς καὶ τὰ πρὸ τῶν μελωδιῶν παρακελεύσματα ἵνα ἀκούωνται εὐαρέστως· ἐγίνετο δὲ καὶ τοῦτο· κατὰ τινες ἐρτάς ὁ πραιπόσιτος, διαταγὰς διδούς, ἔλεγε τὸ πάντοτε ἀπαιτούμενον «Κελεύσατε **εὐήχως πως καὶ ἑναρμονίως**» ὁμοίως καὶ ὁ «φωναβόλος τοῦ νεοβυυκλείου» ἔλεγε τὸ «Κιλῶς»—ἀντηχῶν βεβαίως πρὸς τὴν τοῦ πραιποσίτου κέλευσιν, — εὐήχως πως (17) καὶ ἑναρμονίως.

? Συνώδευε ταῖς μελωδίαις ταῖς ἱεραῖς ὄργανον : Ἐναγκάσθη ἄλλοτε ἵνα γράψω—ὄχι κατ' ἔκτασιν—ἀναγκάζομαι καὶ νῦν, ἐπὶ τούτου τοῦ κεφαλαίου, χάριν τῶν ἡμιμαθῶν τῶν ἀνιστορήτως ἄλ' οἱ φληναφισάντων περὶ δῆθεν μουσικῶν ὀργάνων χρησιμοποιουμένων ἐν τοῖς τῶν βυζαντινῶν ναοῖς, διότι οἱ φληναφισάντες εἰ τι ἂν εἶπον εὕρισκον δῆθεν τὴν ὑποστήριξιν τῶν λήρων αὐτῶν παρὰ Πορφυρογενήτῳ, οὐ τῶν γραφομένων ἀντιλαμβάνομαι κ' ἐγὼ, καθὼς καὶ πᾶς τὴν ἑλληνικὴν γλώσσαν γινώσκων· Ματαίως ἐζήτησα ἵνα ἴδω μαρτυρίαν χρησιμοποίησεως τοῦ ὄργάνου ἐν ναοῖς ἢ κατὰ τὰς ἐν τῷ παλατίῳ ἐπὶ ἐρταῖς δεξιώσεις· «τοῦ ὄργάνου παύσαντος, ἄρχεται ὁ δῆμος τὸν ἀπελατικόν. καὶ, πληρουμένου τοῦ ἀπελατικού, αὐλεῖ τὸ ὄργανον». Περιττὸν ἵνα εἶπω ὅτι ὁ ἀπελατικὸς φαίνεται ἰδιᾶζον ταῖς ἐν τῷ Ἱπποδρομίῳ τελεταῖς. Ἀναφέρεται ποτε τὸ ὄργανον «τρισαγιάζον», δῆλα γε δὴ συνοδεῖον τῇ τῶν κρακτῶν ἐκφωνήσει «Ἄγιος»—ἀλλὰ τοῦτο γίνεται ἐν κοσμικαῖς ἐρταῖς καὶ **δοχαῖς, οὐχὶ δ' ἐν τῷ ναῷ**. Ἀναφέρεται τὸ ὄργανον αὐλοῦν, ἀλλ' ἐκτὸς τῶν ναῶν. «Ὁ δῆμαρχος, αὐλοῦντος καὶ τοῦ ὄργάνου, ἀνακράζει με γάλως τὸ Ἄγιος. παύσαντος δὲ τοῦ ὄργάνου. εὐφημῆσαντος τοῦ μέρους καὶ ἐκφωνήσαντος αὐλεῖ τὸ ὄργανον» καὶ παύσαντος αὐτοῦ, ἄρχεται ὁ δῆμος τὸν ἀπελατικόν. . .

17. Ἐκθ. βασιλ. τῆς ἐξ. σελ. 10, 21, 25.

... . τελεσθέντων δὲ τῶν ἀπελατικῶν, αὐλεῖ τὸ ὄργανον· καὶ παύσαντος αὐτοῦ, λέγουσιν οἱ τοῦ μέρους τὰ τετράλεκτα ἀκτολογοῦντες». Οὐδεὶς Ψυχάρης τῆς ἱερᾶς ἡμῶν μουσικῆς δύναται 'να φροῇ καὶ 'να γράψῃ ὅτι, δήμοι καὶ δήμαρχοι καὶ φατρίαι καὶ ἀπελατικοὶ παρισδύοντες ἔψαλλον ἐν τοῖς τῶν βυζαντινῶν ναοῖς. Τὸ ὄργανον ἀναφέρεται καὶ τῇ δευτέρᾳ τῆς διακαιησίμου — ἐν ἑτέρᾳ δοχῇ — ἀλλ' ἐκ τῆς ἐξῆς τυπικῆς διατάξεως «ὅτε ἀκουμβήσωσιν οἱ δεσπότες ἐπὶ τραπέζης, αὐλεῖ τὸ ὄργανον τῶν βενέτων, καὶ ὅτε παύσῃ τὸ ὄργανον, λέγουσιν οἱ κράκται» κλπ. γίνεται καὶ τυφλοῖς δῆλον ὅτι, τὸ ὄργανον ἤλκει κατὰ κοσμικὴν τελετήν, ἐν αὐτοκρατορικῷ γέφυματι. Ἄλλοτε πάλιν «αὐλεῖ τὸ χρυσοῦν ὄργανον, μελλόντων ἐξίεναι (τῶν νεονύμφων αὐτοκρατόρων) τὰς ἀργυρᾶς τοῦ Χρυσοτρικλίνου πύλας»· δηλὰ γὰρ δὴ, γάμου τελομένου ἐν τοῖς ἀνακτόροις, ἤλκει τὸ ὄργανον καθ' ἣν ὥραν ἐξήρχοντο οἱ νεόγαμοι οὐχὶ ἐκ τοῦ ναοῦ, ἀλλ' ἐκ τινος τῶν ἀνακτόρων διαμερισματος. Τὸ δ' ἄλλαχού πάλιν γραφόμενον «αὐλοῦντος τοῦ ὄργανου, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν τριῶν δοχῶν» ποιεῖται δῆλον ὅτι τὸ ὄργανον αὐλεῖ κατὰ κοσμικὴν ἔξω τοῦ ναοῦ δεξιῶσιν καὶ τελετήν. Ἦσαν δὲ, τὸ μὲν τῆς αὐτῆς χρυσοῦν, τὰ δὲ τῶν φατριῶν ἀργυρᾶ, διότι φατριῶν = μερῶν = τοῦ δήμου, οὐχὶ ναῶν ἀναφέρονται ὄργανα, ψάλλουσι δὲ ταῦτα τὸν τρισάγιον ὕμνον ἔξω τῶν ναῶν. Παραδόξως ἐν τινι κοσμικῇ τελετῇ τὸ ἔργον ἢ καθήκον 'να φυσῶσι τὰ ὄργανα ἐξεπλήρουν καὶ διεξήγον οἱ σκλάβοι, οὐχὶ δηλὰ δὴ οἱ δούλοι, καθὼς ἀντιλαμβάνομεθα πάντες σήμερον τῆς λέξεως, ἀλλὰ σλαῦοι⁽¹⁸⁾.

Μακρότερον τοῦ δέοντος ἐξύφανα λόγον περὶ μουσικῆς, καὶ μάλιστα πρώτον, ἐνῶ βεβαίως ἔδει 'να καταβάλω θεμέλιον τοῦ μακροῦ μου λόγου τὴν γλυπτικὴν, μετὰ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν, ἐννοεῖται. Ἄν δὲ μὴ ἔχωμεν τῆς τελευταίας ταύτης πολλὰ καὶ κάλλιστα τὰ προϊόντα, τὰ μνημεῖα τῆς τέχνης ταύτης τὰ σωζόμενα μέχρις ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλοτε πολλῶν ἐν

ἤρκεσε καὶ ἀρκεῖ 'να κινήσῃ τὸν θαυμασμὸν τῶν κρίναι τὰ τοιαῦτα δυναμένων, διότι ἡμεῖς, καὶ παρὰ λυδίον καὶ παρὰ μιζολύδιον ἄρμα πεζῇ βαίνοντες, ἀδυνατοῦμεν καὶ 'να κρίνωμεν καὶ τεχνικῶς 'να ἐκτιμήσωμεν, καὶ 'να θαυμάσωμεν δεόντως τὸ αἰωνόβιον οἰκοδόμημα τὸ διὰ τῆς τοῦ Θεοῦ Λόγου Σοφίας ἀγιασθέν τε καὶ δοξασθέν. Ἄν δὲ καὶ στιγμῶν τινῶν ἐν αὐτῷ διαμονῇ ἐμπνέῃ τοὺς δυναμένους περὶ τῶν μνημείων τῆς τέχνης τούτων 'να κρίνωσιν ἐξ ἐπιγνώσεως, ἀρὰ γε πόσον ἐνεπνεύετο καὶ πῶς ἀνέπτυσσον καὶ προῆγον τὴν καλαισθησίαν αὐτῶν οἱ τὰς ἐν αὐτῷ διατριβὰς πανημέριοι καὶ πάννηχοι διαρκῶς ποιούμενοι, λόγῳ συνάξεων ἱερῶν!! Παρὰ τῷ θεοδοξιάστῳ τούτῳ μνημείῳ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς ἀντιβλήδην τιθέμεθα τὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ναὸν «γλαυκόφωτον ἂν εἶποι τις ἐν τοῖς ναοῖς σελήνην — εἰς κάλλος δευτερεύοντα τοῦ λαμπραγοῦς ἡλίου» — κατ' αὐτὴν τὴν λέξιν τοῦ χρονογράφου καὶ στιχουργοῦ Κωνσταντίνου Μανασσῆ. Ἀμφότερα τὰ θαυμάσια τῆς ἀρχιτεκτονικῆς προϊόντα ἐνέπνεον τοὺς φαντασίαν τινὰ κεκτημένους καὶ ποτε παρόθουν εἰς ἐκφράσεις ἐνστίχους, ὡς ὁ τῶν Ἀποστόλων ναὸς ὁ μέγας Κωνσταντίνου τὸν Ρόδιον, καὶ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας ὁ ναὸς ὁ μέγιστος τὸν Παῦλον Κύρου (υἱοῦ Φλωρίου) Σιλεντάριον, οὗ τὴν ἐκφρασιν, τὴν γραφεῖσαν ἐπὶ τούτῳ, λίαν εὐμενῶς καὶ μετὰ θαυμασμῶν πολλοῦ κρίνει Ἀγαθίας ὀβυζαντινὸς ἱστοριογράφος ἐν Ἐ' βιβλίῳ τῶν ἱστοριῶν αὐτοῦ, γράφων «καὶ τοῖνυν πεποιήται οἱ καὶ ἄλλα ὡς πλείεστα ποιήματα, μνήμης τε ἄξια καὶ ἐπαίνου. Δοκεῖ μοι δὲ τὰ ἐπὶ τῷ ναῷ εἰρημένα μείζονός τε πόνου καὶ ἐπιστήμης ἀνάπλεα καθεστάναι».

(ἔπεται συνέχεια)

δ μ. χ. Μ. Ι. Γ

ΣΗΜ. Παραπομπαὶ πολλαὶ καὶ μακροὶ τινες παρεκβάσεις παραλείπονται, τεθησόμεναι ἐν τῇ ἰδιαιτέρῳ ἀνατ. πώσει.

Ἑπεύθυνος Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

18. Βλέπε συλλήθδην τὰς παραπομπὰς ἐν Ἐκθέσει σελ. 47, 168, 202, 287, 291, 315, 363, καὶ 680.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Συνδρομὴ ἑτησία προκαταβαλλομένη

Συνδρομὴ ἑτησία Α. Τ. 2, διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 1. Ἐν τῷ ἔξωτερικῷ φρ. 50.

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΤΟΠΟΙ

Ὁ περίφημος φιλέλληνας, ἀκαδημαϊκὸς καὶ πιστὸς καθολικὸς Δεὸς Κοσὲν, εἰς μακρὸν αὐτοῦ ἄρθρον ἐν τῇ Παρισινῇ «Πρωΐα» ὑπὸ τὸν ἄνωθι τίτλον γράφει τὰ ἑξῆς:

«Τρεῖς χιλιάδες ἐκκλησίαι ἔλεγε πρό τινων ἡμερῶν ὁ Μορίς Μπαρές ἔπεσαν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς τιμῆς.

(Σ. Σ. Α.) Ἐννοεῖται ὅτι μέσα εἰς αὐτὰς δὲν περιλαμβάνονται αἱ ὑπὸ τῶν νεοτούρκων βεβηλωθεῖσαι καὶ καταστραφείσαι κατὰ τὸν τελευταῖον ἀντιχριστιανικὸν διωγμὸν).

Τὰ πλείστα τῶν ρωμαϊκῶν καὶ γοθικῶν κειμηλίων, τὰ ὅποια δὲν θὰ δυνηθῆ τις πλέον νὰ ἀνασυστήσῃ. ἦσαν ἔστραμμένα πρὸς τὴν Ἀνατολήν. Μία εὐλαβὴς σκέψις τῶν ἀρχαίων χρόνων ἤθελεν, ὅπως ὁ ἱερεὺς ψάλλων τὴν λειτουργίαν ἔχη ἔστραμμένα τὰ ὄμματα πρὸς τὴν Παλαιστίνην.

Οἱ Ἅγιοι Τόποι ἔλαβον τὸ ὄνομα τοῦτο, ἀπ' αὐτῶν ἑτῶν χρόνων, τῶν Ἀποστόλων. Οἱ πιστοὶ συνηθοῦζοντο εἰς τοὺς πόδας τοῦ Γολγοθᾶ ἐντὸς τοῦ μικροῦ κήπου Ἰωσήφ τοῦ

ἀπὸ Ἀριμαθείας. Προσκυνηταὶ ἤρχοντο ἐξ Ἑλλάδος καὶ ἐκ Ρώμης. Ἡ πίστις εἰς τοὺς λόγους τοῦ Χριστοῦ δὲν προήρχετο ἀπὸ μεμακρυσμένας καὶ νεφελώδεις παραδόσεις. Εὐθύς ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἐπλήρωσε τὴν ψυχὴν ὄλων ἐκείνων, οἱ ὅποιοι τὴν ἤκουσαν: καὶ ἡ Ἐκκλησία ἀμέσως συνεπήχθη. Ὁ Σεβ. Δουσεὸν ἀπέδειξεν ἀναιρῶν τὸν Ρέναν, ὅτι ὁ ἅγιος Πέτρος ἰδρυσεν αὐτὴν ἐκ Ρώμης. Καὶ ὅτι οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἐφέσου τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ὁ ἅγιος Ἰωάννης μάρτυς τοῦ σωτηρίου πάθους ἔχει ἀκόμη, μετέβαινον ἵνα ὑποβάλωσι τὰς διαφορὰς αὐτῶν εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ἁγίου Λίνου ἢ τοῦ ἁγίου Κλαί, ἐπισκόπων τῆς Ρώμης, καὶ πρώτην διαδόχων τοῦ Πέτρου.

Ἐνα αἰῶνα μετὰ τὴν σταύρωσιν ὁ αὐτοκράτωρ Ἀδριανὸς κατὰ τὸν ἅγιον Ἱερώνυμον, κατεσκεύαζε ναοὺς εἰς τὸν Δία καὶ εἰς τὴν Ἀθηνῶν ἐπὶ τοῦ Calvade.

Ὁ Κωνσταντῖνος ἀνέτρεψεν αὐτοὺς ἐν ἀρχῇ τοῦ 4ου αἰῶνος καὶ ἐβοήθησε τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ἱερουσαλὴμ Μακάριον νὰ ἀνεγείρῃ τὸν πρῶτον βασιλικόν. Οὗτος κατεστράφη ἔπειτα τῷ 608 κατὰ τὴν ἐπέλασιν τοῦ Χοσρόη καὶ τῶν Περσῶν, ἀλλ' ἀνωκοδομήθη ἀμέσως διὰ τῶν

προσπαθειῶν ὅλης τῆς χριστιανώσους. Ὁ Καρολάγγος δέχεται τοὺς ἀπεσταλμένους τοῦ Γεωργίου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων καὶ στέλλει εἰς Βαγδάτιον παρὰ τῷ Χαρόν ελ Ρεσιδ ἓνα πρεσβευτήν, ὅστις ἐπαναφέρει τὰς κλεῖδας τοῦ ἁγίου Τάφου. Ὑφίσταται ἀσφαλῶς ἀπὸ τῶν πρώτων αἰῶνων ὁ κλῆρος τῆς λατινικῆς Ἐκκλησίας κατ'ὀρθώσε νὰ συγκρατηθῇ ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ ἐν Βηθλεὲμ, διὰ νὰ δέχεται τοὺς προσκυνητὰς καὶ προσευχητὰς ἐπὶ τῶν ναῶν αὐτῶν, τοῦ Χριστοῦ. Κατ' ἀρχὰς ἀπεστάλησαν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον κληρικοὶ ἐκ Ρώμης ὑπὸ τοῦ ἁγίου Ἱερωνύμου καὶ τοῦ ἁγίου Εὐσεβίου τῆς Κρεμών. Ἀρλότερον δὲ τακτικοὶ μοναχοὶ τοῦ τάγματος τοῦ ἁγίου Αὐγουστίνου.

Ἰάκωβος ὁ Β' βασιλεὺς τῆς Ἀραγώνης ζητεῖ μέσον τοῦ πρεσβευτοῦ αὐτοῦ παρὰ τοῦ Μωάμεθ, σουλτάνου τοῦ Καίρου, οἴκημα διαρκὲς παρὰ τὸν ἅγιον Τάφον χάριν τῶν Φραγκισκανῶν «διὰ νὰ δύνανται νὰ ὑπηρετῶσι τὸν Θεὸν καὶ ἐνισχύσωσι τοὺς χριστιανοὺς προσκυνητὰς ἐν τῇ πίστει αὐτῶν». Τὸ αὐτὸ ἔτος πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Κάρολος ὁ ὠραῖος, ἀποστέλλει ἐπίσης ἐπίσης πρὸς τὸν Σουλτάνον πρεσβευτήν. Τὰ διαβήματα ταῦτα ἀποτελοῦσι τὰς πρώτας ἐνεργείας πρὸς σύστασιν τοῦ ἰδρύματος τὸ ὁποῖον καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἀκόμη φέρει τὸ ὄνομα Κουσταδίας τῆς Ἁγίας Γῆς· τοῦτο ὅμως δὲν ἰδρῦθη παρὰ τῷ 1335, ὅταν ὁ βασιλεὺς τῆς Νεαπόλεως καὶ τῆς Σικελίας ἐπέτυχον παρὰ τοῦ Σουλτάνου Μελέκ ελ-Νασίρ, τὴν ἀδειαν διὰ τοὺς φραγκισκανοὺς μοναχοὺς «νὰ παραμένωσι διαρκῶς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Τάφου καὶ νὰ λειτουργῶσιν ἐπισήμως εἰς αὐτὴν καὶ τελῶσιν ὅλας τὰς ἱερὰς τελετάς».

(Ἐπεται συνέχεια)

ΕΝΩΣΙΣ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Κατόπιν προσπαθειῶν, αἴτινες διήρκεσαν ἐπὶ ἐννέα περίπου ἔτη, ὑπάρχει μεγάλη πιθανότης ἐφέτος, ἢ εἰς πολὺν προσεχῆς μέλλον, νὰ συνέλθῃ ἡ παγκόσμιος συνδιάσκεψις τῶν Ἐκκλησιῶν,

ἥτις θέλει προσπαθῆσαι νὰ συνενώσῃ τὰς Ἐκκλησίας ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου.

Ὡς γνωστὸν, ἐπιτροπὴ τῆς Ἀμερικανικῆς Ἐπισκοπελιανῆς Ἐκκλησίας, ἀνεχώρησεν εἰς Εὐρώπην, ἵνα προσκαλέσῃ τὰς Ἐκκλησίας τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς ἐγγύς Ἀνατολῆς. Τὸ διάβημα τοῦτο τῆς Ἐπισκοπελιανῆς Ἐκκλησίας ὑπεστηρίζετο ὑπὸ τῶν Ἐκκλησιῶν ὁλοκλήρου τῆς Ἀγγλίας καὶ τῶν Ἠνωμ. Πολιτειῶν ὡς καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας, τῶν ἑλληνικῶν ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, ἐπίσης καὶ πολλῶν καθολικῶν καὶ προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν εὐρισκομένων εἰς ὁλόκληρον τὴν Εὐρωπαϊκὴν ἥπειρον.

Ἡ ἀναχωρήσασα ἐπιτροπὴ ἐγένετο δεκτὴ μετ' ἐγκαρδιότατος πανταχοῦ. Εἰς τὸ Λονδίον συνήντησαν τὸν ἀρχιεπίσκοπον τῆς Κύπρου καὶ εἰς τοὺς Παρισίους τὸν τοποτηρητὴν τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου Κων]πόλεως. Ἀμφότεροι ὑπέσχοντο νὰ καλέσωσι τὰς συνόδους, ὧν προεδρεύουσιν, ὅπως συζητήσωσι τὴν ἐπίσημον πρόσκλησιν, καὶ ἔδωκαν διαβεβαιώσεις, ὅτι αὕτη δυνατὸν νὰ γίνῃ δεκτὴ.

Εἰς Παρισίους ἡ ἐπιτροπὴ συνήντησεν ὡσαύτως τὸν πάτερ Νικολάου Βελιμίροβιτς, μεταβαίνοντα εἰς Σερβίαν, οὗ ἡ ἐγκάρδιος βοήθεια ἐξοφασίθη ἐπὶ ἔτη.

Εἰς τὰς Ἀθήνας ἡ ἐπιτροπὴ ἐγένετο τιμητικώτατα δεκτὴ ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου, ὅστις παρέλαβε ταύτην ἐπὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅπου ἀνέγνωσεν ἑλληνιστὶ πρὸς τὰ μέλη αὐτῆς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ ἀποστόλου Παύλου. Τὴν δὲ ἐπομένην ἡ Σύνοδος παρεδέξατο ἐπισήμως τὴν πρόσκλησιν.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἀνεχώρησε κακόπιν ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Κων]πολιν, ὅπου ἡ πρόσκλησις ἐγένετο δεκτὴ, κατόπιν ἰδιαίτερας συνεδρίας τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ἡ ἐπιτροπὴ ἔλαβεν ἐκεῖ μέρος εἰς τὴν τελετὴν τοῦ Πάσχα, ἥτις ἐγένετο εἰς τὸν πατριαρχικὸν ναόν, καθ' ἣν ἀνεγνώσθη τὸ Εὐαγγέλιον εἰς ἐννέα γλώσσας, τοῦ ἐπισκόπου τοῦ Φὸν Ντε Ἀδκ καὶ μέλους τῆς ἐπιτροπῆς ἀναγνώσαντος τοῦτο ἀγγλιστὶ.

Εἰς τὴν Κων]πολιν ἡ ἐπιτροπὴ συννητήθη καὶ μετὰ τοῦ πατριάρχου τῶν ἀρμενίων, ὅστις ὑπέσχετο νὰ διαδιόσῃ τὴν πρόσκλησιν εἰς τὸν καθολικὸν τοῦ Ἑσμοιατῆν.

Κατόπιν ἡ ἐπιτροπὴ μετέβη εἰς Σόφίαν, ὅπου ἐπέδωκε τὴν πρόσκλησιν εἰς τὸν ἐξαρχον, ὑπο-

σχομένον ὅτι ἡ πρόσκλησις ἤθελε γίνῃ δεκτὴ ἀμέσως μετὰ τὴν σύγκλησιν τῆς συνόδου αὐτοῦ, τὴν αὐτὴν δὲ διαβεβαίωσιν ἔδωκε καὶ ὁ μνητροπολίτης Βουκουρεστίου.

Εἰς τὸ Βελιγράδιον, ὅπου μετέβη κατόπιν ἡ ἐπιτροπὴ, ἔτυχε λαμπρῆς ὑποδοχῆς. Ὁ μνητροπολίτικὸς ναὸς τοῦ Βελιγραδίου ἐτέθη εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς κατὰ τὴν τετάρτην, ὅπου αὐτὴ ἐλειτούργησε καὶ ἐκοινωνήσεν ἀμερικανίδα κυρίαν. Σέρβοι κληρικοί ἔλαβον μέρος εἰς τὴν τελετὴν. Ἡ σερβικὴ Σύνοδος ἐδέξατο κατόπιν τούτου ἀμέσως τὴν πρόσκλησιν εἰς τὴν παγκόσμιον συνδιάσκεψιν τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐβῆσεν τὴν 10 Μαΐου εἰς Ρώμην, ὅπου ὁ ἀρχιεπίσκοπος Τσερέτι κατέστρωσεν ἰδιαιτέραν ἀκρόασιν ἐκ μέρους τοῦ πάπα, ἀρνηθέντος νὰ ἀποστείλῃ ἀντιπροσώπους εἰς τὴν συνδιάσκεψιν, περιορισθέντος δὲ νὰ δηλώσῃ ὅτι, ἔνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν μόνον ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν αὐτοῦ ἦν δυνατὸν νὰ συντελεσθῇ. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐξέφρασεν ὁμοφώνως τὴν λύπην τῆς πρὸς τὸν πάπαν διὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην, καὶ ἀνεχώρησεν, ὅπως ἐξακολουθήσῃ τὸ ταξίδιον αὐτῆς καὶ προσκαλέσῃ τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας τῆς Εὐρώπης, ὀλιγαδὴ τῆς Ἑλβετίας, Γαλλίας, Βελγίου, Ὀλλανδίας, Δανιμαρκίας, Νορβηγίας καὶ Σουηδίας. Δύο μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ἀνεχώρησαν ἐπίσης εἰς Ἀλεξάνδρειαν, Ἀντιόχειαν καὶ Ἱερουσαλὴμ, ὅπως προσκαλέσωσι τὰς ἐκεῖ Ἐκκλησίας.

Ἡ ἐπιτροπὴ, ἀδιαφόρως πρὸς τὰς ἀποφάσεις, ἃς θέλουσι λάβει αἱ διάφοροι Ἐκκλησίαι, θέλει παρουσιάσῃ τὰς προσκλήσεις αὐτῆς πανταχοῦ, καὶ θέλει προσκαλέσῃ ταύτας ὅπως συνέλθωσιν ὄχι νὰ φιλονικήσωσιν, ἀλλὰ νὰ ἀντιληφθῶσιν ἀλλήλας καὶ νὰ κατορθώσωσι νὰ συνεννοηθῶσι πρὸς τὸ κοινὸν καλόν.

§

Καὶ ταῦτα μὲν, κατὰ τὴν ἀγγελίαν ἀμερικανικῆς ἐφημερίδος, εὐχάριστα πάντα, ὑπὸ τῶν φίλων τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης καὶ τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης ἀσπασίως ἀποδεκτὰ, παράδοξον δὲ μόνον τὸ, καθ' ἡμᾶς ἀπίστευτον, γεγονός ἐπιχειρηματικῆς ὀρθοδόξων κληρικῶν πρὸς κληρικούς σεβασμίους εἰς ἑτέραν Ἐκκλησίαν ἀνήκοντας, μὴ μὴ κηρύξασαν τὴν μετὰ τῆς Ἀνα-

τολικῆς ὀρθοδόξου δογματικῆν ἔνωσιν. Ἐὰν ὑπάρχωσι λαϊκοὶ τινες ἀδελφεὶς τῆς διδασκαλίας τῆς μᾶς, ἀγίας, καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, εἰς ἣν πιστεύομεν, εἰς ἣν ἀνήκομεν, ὄφειλον οἱ κληρικοί καὶ διδάσκαλοι, οἱ ταχθέντες ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν «εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ», νὰ διδάξωσεν οἱ ἀνώτεροι κατωτέρους, οἱ ἐμβριθῶς σκεπτόμενοι καὶ πράττοντες τοὺς ἀπλοῦστέρους ὅτι, ἐτέθησαν πρὸ αἰῶνων ὄριά τινα καὶ φραγμοὶ, τοὺς ὁποίους ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ καὶ συμφύροντι δυνάμεθα νὰ ὑπερπηδῶμεν, ἕως ἂν ἐπιστῇ ἡ ποθητὴ ὥρα τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως. Παράδοξός τις συμφύροντι χριστιανῶν ἐπίσης ἔλαβε χώραν τῇ 12 Μαΐου μηνός, εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Βαρνάβα, ἐν Νιούαρκ τῆς ἀρκτικής Ἀμερικῆς, ἀνήκοντα εἰς τὸ ἐπισκοπιανὸν δόγμα. Ἐν τῷ ναῷ, οὗ τὴν ὄραϊαν πύλιν ἐκόσμουσαν ἡ ἀμερικανικὴ καὶ ἡ ἑλληνικὴ σημαία, παρῆσαν καὶ δύο Ἕλληνες ἱερεῖς, περιβεβλημένοι τὰ ἀμφία αὐτῶν, κρατοῦντες Σταυρὸν, ἰστάμενοι παρὰ τὸ θυσιαστήριον. Τὸ εὐαγγέλιον ἀνέγνω πρῶτον ὁ ἱερεὺς τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος αἰδεσ. κ. Σπυριδῆκος ἑλληνιστὶ, μετ' αὐτὸν ὁ αἰδεσ. κ. Δάβριγκτων, υἱὸς τοῦ πανιεροῦ ἐπισκόπου, ἀγγλιστὶ, ἀφοῦ πρὸ τοῦ ἑλληνιστὶ ἀναγνώσθῃ τὸ εὐαγγελίον ὁμίλησε «περὶ τῆς ἀγνότητος τῆς ἀνατολικῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, διὰ μέσου τῶν αἰῶνων πιστῶς ἀκολουθούσης τοῖς ἴχνεσι τῶν ἀποστόλων τοῦ Μεγάλου Διδασκάλου». Μετ' αὐτὸν ὁ ἀρχιμ. κ. Ἰωακείμ Ἀλεξόπουλος ἑλληνιστὶ καὶ ἀγγλιστὶ ὁμίλησεν ἐπ' ἁμύνας περὶ τῆς μελλούσης ἐνώσεως τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Ὁμίλησε κατόπι λαϊκῶς τις, παρακληθεὶς ἐπὶ τούτῳ, περὶ τῶν θυσιῶν τοῦ ἑλληνικοῦ κλήρου, καὶ περὶ ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν, εὐχαριστήσας τὴν ἐπισκοπιανὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀμερικῆς δι' ὅσα ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἔπραξεν. Εἶτα ὁ αὐτὸς ἀγγλος κληρικός ἐπήνεσε τοὺς ὑπὸ τὴν ἀμερικανικὴν σημαίαν πολεμήσαντας Ἕλληνας στρατιώτας κλπ. Κατὰ τὸ τέλος τῆς ἐν ναῷ συγκεντρώσεως τὸ μέγα δρυγανον τοῦ ναοῦ ἀνέκρουσε τοὺς ἔθνικοὺς ἕμνονας τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Ἑλλάδος.

Τὴν τοιαύτην λαϊκοκληρικὴν ἐν ναῷ σύμπραξιν ὁ γράφων ἑπανειλημμένως ἀποκαλεῖ λειτουργίαν· ἀλλὰ πιστεύομεν ὅτι ἀλλοῖόν τι εἶδος

τελετῆς ἐγένετο, προσλαβούσης μορφὴν ἱερατικῆς καὶ λαϊκῆς διεθνούς συγκεντρώσεως. Ἐὰν δεχθῶμεν ὅτι διεξήχθη λειτουργία, ἀκατάληπτος καὶ ἀδύνατος ἰαδὴ τις συμμετοχῆ κληρικῶν ἡμετέρων μετὰ ξένων. Ἐὰν θέλωμεν ἵνα δώσωμεν τεκμήρια τῆς ἐπιθυμίας ἡμῶν πρὸς κατάσπασιν τῶν μεσοτοιχῶν τοῦ φραγμοῦ, μὴ λησμονῶμεν ὅτι ἐγκωμιαζόμεθα πάντες οἱ ἀνατολικοὶ ὀρθόδοξοι ὑπὸ κληρικῶν τῆς ἐπισκοπιακῆς Ἐκκλησίας, ὅτι τρυφῶμεν ἀγνὴν τὴν διδασκαλίαν, ἣν παρελάβομεν. Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρέπει ἵνα προφυλαττώμεθα μήπως ἀποδειχθῶσιν ἀνυπόστατα τὰ πλεκόμενα δι' ἡμᾶς ὑπ' ἐκείνων δίκαια, τοῦλάχιστον μέχρι σήμερον, ἐγκώμια.

Γ.

Ἡ ΚΑΛΑΙΣΘΗΣΙΑ ΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ

(συνέχεια ἀπὸ τοῦ 21 τεύχους)

Τάξωμεν νῦν πλησίον τῶν μεγάλων τούτων ἱερῶν οἰκοδομημάτων καὶ λοιπῶν ναῶν, τῶν οἴκοι καὶ ἐν μοναῖς καὶ τῶν κατ' ἐνορίας, τάξωμεν τὸ μέγα τοῦ Ζευξίππου λουτρῶν, ἵνα μὴ, ὑπομνήσκων οἰκοδομὰς ἀνακτόρων καὶ ἀρχοντικῶν οἰκιῶν, ἀποτελείτω τὴν παροῦσαν διατριβὴν ὀγκώδη. Κατὰ καθήκον ὁμῶς ὑπευθιμίζω τὰς στοὰς τὰς σκεπαστὰς, αἵτινες εἰς τοὺς τότε τὴν Κ)πολιν κατοικοῦντας καὶ παροικοῦντας ἐπεδείκνουν θαυμασίαν τὴν ἀγλαίαν τὴν εἰκόνα τε καὶ στηλῶν, εἴτ' οὖν ἀνδριάντων ἢ ἀναγλύφων, ἐν αἷς στοαῖς, καθὰ καὶ ἐν ἄλλαις οἰκοδομίαις, οἱ ἀείμνηστοὶ πατέρες ἡμῶν θαυμάσιον ἐποιούνοτο συνδυασμὸν καλαισθησίας τε καὶ φιλανθρωπίας. Ἐν παρόδῳ ποιῶμαι μνεῖαν νυμφαίων καὶ λουτρῶν καὶ τῶν κατὰ μέρος παλατίων, εἰς ἃ καὶ δι' ἃ τὴν καλαισθησίαν αὐτῶν ἐτεκμηρίουν οἱ πάλοι χριστιανοὶ βυζαντινοὶ καὶ οἱ μετὰ τὴν Μακεδονικὴν δυναστείαν, κοσμοῦντες αὐτὰ δι' ἀγαμάτων, ἢ θεοτήτων, ἢ μεγάλων ἀνδρῶν τῆς εἰδωλολατρικῆς Ἑλλάδος. Παραλείπω τὸν λόγον περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ κομισθέντων εἰς Κ)πολιν μαρμαρίνων ἀνδριάντων καὶ χαλκουργημάτων,

ὧν μνεῖαν εὐρίσκει τις ἐν τῇ «Κωνσταντινουπόλει» τοῦ Σκαρλάτου Βυζαντίου καὶ ἐκτενέστερον παρὰ τοῖς ἀληθμονήτοις Δουκαγγίω τε καὶ Γυλλίω, ὧν τὰ γραφόμενα μετέγραψεν ὁ Βυζάντιος. Ἐφιστῶ δὲ τὴν προσοχὴν ἡμῶν ἐπὶ τῆς καλαισθησίας τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Μακεδονικῆς δυναστείας καὶ τῶν αὐτοῖς συναρχόντων, διότι πάντες οὗτοι πολλὴν ἐπεδείξαντο μέριμναν ὑπὲρ τῆς διακοσμήσεως καὶ τῆς ἀγλαίας τῶν δημοσίων οἰκοδομῶν καὶ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν κοσμοῦτων αὐτὰς παλαιῶν ἀγαμάτων καὶ τῶν ἐκ χαλμοῦ προϋόντων τῆς τέχνης, ὧσων ἐφείσθησαν οἱ καταστρεπτικοὶ σεισμοὶ τῶν βυζαντινῶν αἰώνων. Ὅτι δὲ στήλας ἐννοοῦσιν οἱ βυζαντινοὶ χρονογράφοι τοὺς ἀνδριάντας, ἢ τὰ ἐπὶ τῶν μαρμάρων καὶ στηλῶν ἀνάγλυφα, δῆλον ἐξ ὧν περὶ τίνος ἀγάλματος τοῦ Ἀσκληπιοῦ γράφουσι Συμεὼν ὁ Μάγιστρος καὶ Γεώργιος ὁ Μοναχός²⁰. Καὶ Βασίλειος μὲν ὁ Μακεδὼν, κτίζων τὴν Νέαν ἐκκλησίαν, ἣς ἐκφρασίην ἐγράψε Φώτιος ὁ πατριάρχης, πολλὰς στήλας ἐκ πολλῶν ναῶν ἐν αὐτῇ μετεκόμισε. Κωνσταντῖνος δ' ὁ Πορφυρογέννητος, ὁ τοῦ παρὰ βυζαντινοῖς, αὐτοκρατορικοῦ θησαυροφυλακείου τὰς στολὰς καὶ τὰ παλαιὰ στέμματα καὶ τὰ διαδήματα καινούργησας, ἐκαλλώπισε καὶ τὸν Βουκολέοντα (Κίτεργα=λιμάν), τὸ παλάτιον βεβαίως, «ζωδίοις, ἐκ διαφόρων τόπων ἀγαγῶν» — λαμπρότερον δ' ἀνφοκόμησε τὸ λουτρῶν, τὸ ἐν τῇ συνοικίᾳ Μαρίνης (Τὰ Μαρίνης) ἐγερθεῖν ὑπὸ τοῦ πάππου αὐτοῦ Λέοντος τοῦ Σοφοῦ²¹. Ἀλλὰ καὶ Ῥωμανὸς ὁ Λακαπηνὸς, ὁ διὰ κηδεστίας παρεισδύσας εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν Μακεδόνων, τῇ φιλανθρωπίᾳ συνδυάζων τὴν καλαισθησίαν, «τὰς στοὰς τῶν ἐμβόλων ἀνέφραξε θυρίσι καὶ σανιδώμασιν, ὡς μὴ τὴν χιόνα καὶ τὸ ψῦχος ἐκείθεν ἐπεισιέναι τοῖς πένησιν». Αὐτὸς καὶ ξενοδοχεῖον εἰς τὰ Μαβριανοῦ, ἐν τῇ Κ)πόλει δῆλα δὴ, καταστήσας, φκοδόμησεν ἐν αὐτῷ «ὀσπῆτια κάλλιστα» καὶ ἀλλαχοῦ δὲ τῆς πρωτεύουσας ταύτης τοῦ κράτους «ἐκαινούρ»

20. βλ. σελ. 691 καὶ 843 κατὰ τὴν ἐκδ. Βόννης.

21. Theoph Continuati. Βόννης σελ. 447 καὶ 460.

γῆσε λειμῶνας ἀμφιλαφεῖς καὶ εὐκάρπους(22)». Ἐὰν ἀναγνώτε καὶ χρονογράφους καὶ ἀγιολόγους καὶ ἐπιγραμματοποιούς, θέλετε συναντῆσαι εἰδήσεις περὶ οἰκῶν καὶ δημοσίων κτιρίων καὶ ἐμβόλων καὶ στοῶν καὶ πλατειῶν, ἐστολισμένων δι' ὅς: λμάτων καὶ εἰκόνων, προΐοντων δηλὰ γὰρ τῶν τεχνῶν, ἀρχιτεκτονικῆς καὶ γλυπτικῆς καὶ ζωγραφικῆς. συμβολὴν παρεχομένων πρὸς εὐπρεπῆ παράστασιν αὐτῶν, πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ συναισθημοσίου τοῦ καλοῦ πρὸς τῷ λαῷ, πρὸς ἠθικὴν αὐτοῦ καὶ θρησκευτικὴν ἐποικοδόμησιν, ἀλλὰ καὶ βαθμηδὸν πρὸς διδασκαλίαν ὅτι, τῶν μεγάλων τῆς ἀρχαιότητος ἐλλήνων τεχνιτῶν ἦσαν ἔργα τὰ κοσμοῦντα τοὺς τόπους τῶν τότε συναθροίσεων, καὶ ὅτι τῶν τεχνιτῶν ἐκείνων ἦσαν ἀπόγονοι οἱ ταῦτα θαυμάζοντες.

Διότι πάντα ταῦτα τὰ οἰκοδομήματα, μετὰ τοὺς ναοὺς αἱ πλατεῖαι, αἱ θέρμαι, οἱ ἐμβολοὶ, αἱ σκεπασταὶ ἢ ἀνοικταὶ ἀγοραὶ καὶ στοαὶ, τὰ νυμφαῖα, καὶ τὰ παραπλήσια, τόποι συνεχῶς ἐγίνοντο συναθροίσεων καὶ συνάξεων, καὶ πανηγύρεων καὶ διαχύσεων, εἰς τὰ κέντρα δὲ ταῦτα τῶν συναντήσεων, τὰ κοσμοῦμενα διὰ προΐοντων τῶν ὠραίων τεχνῶν, ἠρύοντο μὲν ἐμπνεύσεις οἱ τῶν λόγων τρόφιμοι, διεπλάττοντο δὲ τὴν καρδίαν ἀσυναίσθητως οἱ πολλοὶ καὶ συνήθεις. Πρὸς τὸ παρὸν εἰσερχόμεθα εἰς τὰ λουτρά, κυρίως εἰς τὸ μέγιστον τοῦ Ζευξίππου λουτρόν. Ἐν πρώτοις, ἀκριβῆ πρέπει νὰ σχηματίσωμεν γνῶσιν τῶν τότε λουτρῶν, μονῶν ἢ διδύμων (τσιφτε-χαμά). Εὐρίσκομεν παρ' Ὀλυμπιόδωρου²²) ὅτι «ἐκαστος τῶν μεγάλων οἰκῶν τῆς Ρώμης ἅπαντα εἶχεν ἐν ἑαυτῷ ὅποσα πόλις σύμμετρος ἠδύνατο ἔχειν, ἵπποδρόμιον, καὶ φόρον (ἀγορὰς), καὶ ναοὺς, καὶ πηγὰς, καὶ λουτρά διάφορα» Ἦσαν ἰδιωτικὰ ταῦτα· ἀλλὰ προστίθησιν Ὀλυμπιόδωρος· «ἢ» **σαν δὲ καὶ λουτρά δημοδία παμμεγέθη**· αἱ δὲ Ἀντωνινιαναὶ οὕτω καλούμεναι, εἰς χρεῖαν τῶν λουομένων, καθέδρας εἶχον παρακειμένας χιλίας ἑξακοσίας, ἐκ μαρμάρου κατεσκευασμένας ξεστοῦ· αἱ δὲ Διοκλητιαναὶ ἐγγὺς διπλα-

σίας(24)· ἦσαν δὲ αὗται λουτρόν. Φαντάσθητε λουτρόν περιλαμβάνον τρισχίλια καθίσματα μαρμάρινα. Φαντάσθητε λουτρόν, ἀριθμῶν δώδεκα θόλους, οἷον τὸ ἐν Γόρτυνι τῆς Κρήτης ἐπὶ Θεοδοσίου Β', κατὰ Μαλαλάν(24), καταπεσόν, καὶ συμπεράνατε πόσον μέγα λουτρόν ἦν ὁ Ζευξίππος, συγχρόνως ὢν καὶ λουτρόν μουσεῖον ἀρχαιολογικὸν καὶ συνεντευξέων κέντρον. Ἐκατὸν ἀνδριάντες θεοτήτων, ἡμίθειων, ἢ σοφῶν ἀνδρῶν, ἢ στρατηγῶν, εἰκόνες ἐκ χαλκοῦ πεποιημέναι, θεάς καὶ σπουδῆς ἐγίνοντο παρὰ ταῖς τότε γενεαῖς ἀντικείμενον· ἀλλ' ἐδήλουν αἱ συναθροίσεις αἱ λαϊκαὶ καὶ τὸν θαυμασμόν, ὃν ἔτρεφον οἱ βυζαντινοὶ πρὸς τὰ προϊόντα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς τέχνης, ἀσυμμετρήτως, οὕτως εἶπεῖν, ἐκ τῆς τούτων εὐφροσύνης θεάς ἐμπνεόμενοι καὶ διδασκόμενοι, ἢ παραθηγόμενοι πρὸς μίμησιν ἀρετῆς. Δηλοῦσι δ' ἅμα καὶ τοῖς ἐπιγενεστέροις ἡμῖν, οἷαν φροντίδι κατέβαλλον πρὸς σωτηρίαν τῶν ἐξόχων τούτων μνημείων τῆς τέχνης, ἃ προεκάλουν τὴν τῶν λογίμων τῶν τότε θλίψιν «τῷ μὴ παρῆναι αὐτοῖς ψυχὰς»—ὡς ὁ χρονογράφος Κεδρηνὸς αὐτολεξεὶ λέγει.

Καὶ λοιπὸν ἄνω σχῶμεν τὸν νοῦν ὅσοι τῆς προγονικῆς καὶ τῆς πατριου τέχνης τὰ προϊόντα λατρεύομεν, μεταίροντες αὐτὸν ἀπὸ τῶν νυνὶ καὶ παρ' ἡμῖν πεζοτήτων εἰς τὰ θαυμάσια ταῦτα κειμηλιοῦχέα τῶν βυζαντινῶν αἰῶνων. Αἴρομεν τὸν νοῦν ἀπὸ τοῦ Ζευξίππου πρὸς τὰς Θεοδοσιανὰς θέρμας· ἐστολίζοντο καὶ αὐταὶ δι' ἀγαλμάτων πολλῶν, ἐκ τούτων δὲ γινώσκουμεν Ἀνδρομέδας καὶ Περσεύς. Προεέλθωμεν ἐπὶ θεῶν τοῦ Κωνσταντινιανοῦ φόρου, ὅπως θαυμάσωμεν τὸ Ρέας τῆς μητρὸς τῶν θεῶν ἄγαλμα, μετενεχθὲν ἐκ Δυνδύμου τοῦ κατὰ Κύζικον ὄρους ὑπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. Μεγαβῶμεν, εἰς τὸ Λαυσακὸν παλάτιον, ὅπως ἐμπνεύσῃ ἡμᾶς τὸ τετράπηχυ τῆς Λινδίας Ἀθηνᾶς ἄγαλμα, προῖον τῆς τοῦ Σκύλλιδος καὶ τῆς τοῦ Διποῖνου γλυφίδος, ἐκ σμαράγδου πεποιημένον· ὅπως ἐμπνεύσῃ ἡμᾶς τὸ τῆς Κνιδίας Ἀφροδίτης, ἔργον Πραξιτέλους τοῦ ἐκ

22. Continuati. σελ. 418, 430, 431.

23. Φωτίου Βιβλιοθήκη· ἀνάγν. Π.

24. Historici Graeci Minores· εκδ. Lud. Dindorfii. τόμου Α' σελ. 469.

Κνίδου ὅπως ἐμπνεύσῃ τὸ τῆς Σαμίας Ἦρας, ἔργον Βουπάλου τοῦ χιόν καὶ τοῦ Λυσίππου· Ἐπισκεψώμεθα καὶ τὸ Σενᾶτον, ἵνα μελετήσωμεν τὸ μέγα τοῦ Δωδωναίου Διὸς ἄγαλμα· Πότε θέλετε ἵνα ζήσωμεν, εἰς τίνα χρονικὴν περίοδον ἵνα μεταγάγωμεν τὸν νοῦν; Εἰς τοὺς χρόνους τῶν τοῦ Μ. Κωνσταντίνου διαδόχων; Δραττόμεθα τοῦ Παλλαδά, τοῦ δοκίμου ποιητοῦ ἐπιγραμμάτων, ἀνθήσαντος μετὰ τὰ μέσα τῆς Δ' ἑκατονταετηρίδος. Ἀνάγνωτε τὰ εἰς ἀνδριάντας ἐπιγράμματα καὶ ὅσα ἄλλοι τινὲς μέχρις Ἰουστινιανοῦ τοῦ Α' ἔγραψαν εἰς ἔπαινον, εἰς θαυμασμὸν, εἰς ἔκφρασιν ἀρχαίων ἀγαλμάτων, καὶ ἴδετε μετὰ πόσης θερμότητος, μετὰ πόσου ἔρωτος πρὸς τὸ ἰδανικὸν γράφουσιν, ἀδιαφόρως ἔχοντες ἂν τὸ ἄγαλμα παριστᾷ θεὸν τῆς εἰδωλολατρικῆς Ἑλλάδος ἢ τίνα παγανιστὴν ἤρωα, στρατηγὸν, ρήτορα, σοφιστὴν, φιλόσοφον. Ἡ μεταξὺ τῶν προϊόντων τῆς τῶν ἑλλήνων γλυπτικῆς πανηγέριος διατριβῆ, ἴσως καὶ πάνυχος—ἀφοῦ πλατεῖαι καὶ ἀγοραὶ ἀπὸ τῶν μέσων τῆς Ε' ἑκατονταετηρίδος ἐφωτίζοντο κατὰ τὰς νύκτας, προνοία Κύρου ἐπάρχου, τοῦ μετὰ ταῦτα ἐπισκόπου Κοτυαείου καὶ κατόπι λαϊκοῦ—ἡ πολὺωρος καὶ πολυχρόνιος διατριβὴ ἐδίδασκεν, ἰδίᾳ ἢ ἐν τῷ θαυμασίῳ ἀρχαιολογικῷ μουσεῖῳ, τῷ λουτρῷ τοῦ Ζευξίππου, ὅπερ ἦν κατὰ τινὰς περιστάσεις συναθροίσεων παραξένων κέντρον. Φίλιππος ὁ τῆς πόλεως ὑπαρχος, διαταγὴν λαβὼν ἵνα διώξῃ Παῦλον τὸν ἐν ἁγίοις ὁμολογητὴν καὶ Κ) πόλεως ἐπίσκοπον, ἀλλὰ φοβούμενος ταραχὴν τίνα δημοτικὴν «εἰς δημόσιον λουτρὸν, ᾧ ὄνομα Ζευξίππος προσελθὼν, περιφανὲς δὲ τοῦτο καὶ μέγιστον, μετεκαλέσατο τὸν Παῦλον(25)» ἐκεῖ. Εἰς ἕτερον μέγιστον λουτρὸν, τῷ 404 οἱ χρυσοστομίται ἐπανηγύρισαν τὸ πάσχα, μετὰ πολλῶν ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν(26), ἦν δὲ τοῦτο αἱ Κωνσταντινῶναι, μάλα πολυχώρητον, ὡς μαρτυρεῖ Σωζόμενος ὁ ἐκκλησιαστικὸς ἱστοριογράφος, σωπῶν ὅμως περὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ αὐτοῦ διακόσμου, ὃν ἐγὼ φρονῶ παρόμοιον πῶς πρὸς τὸν τῶν Θεοδοσιανῶν θερμῶν, εἰ οὐχὶ πρὸς τὸν τοῦ

Ζευξίππου, ἀφοῦ καὶ αἱ Κωνσταντινῶναι ἦσαν μάλα πολυχώρητοι. Ὅτε δὲ κατεδίωκε τὸν ἐν ἁγίοις πατριάρχην Μακεδόσιον τὸν Β' Ἄναστάσιος αὐτοκράτωρ ὁ Δίκωρος καὶ κακοῦθεις συνέκλωθε κατ' αὐτοῦ κατηγορίας, ὁ Μακεδόσιος ἀπήτει ἵνα διεξαχθῇ δημοσίᾳ ἢ κατ' αὐτοῦ μῆνυσις καὶ ἡ ἀπολογία ἐν τῷ λουτρῷ Ζευξίππου, καθὰ μαρτυρεῖ ὁ ἐκκλησιαστικὸς χρονογράφος Ἰωάννης Διακρινόμενος, οὗ τεμάχια περιέργα ἐξέδωκεν ὁ Emmanuel Miller(27). Φαίνεται δ' ὅτι τὰ κέντρα ταῦτα τῶν συννευξέων ἀπέβαινον ἀπαραίτητα εἰς τὸν κοινωνικὸν βίον τῶν βυζαντινῶν, εἶχε δὲ λουτρὸν καὶ ὁ πατριαρχικὸς ἡμῶν οἶκος, ὡς εἶχε καὶ ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας, ἐπὶ δὲ τοῦ Θεοδώρου τοῦ Βαλσαμώνος, εἴτ' οὖν κατὰ τὰ τέλη τῆς ΙΒ' ἑκατονταετηρίδος, εἶχε λουτρὸν δημοσιακὸν καὶ τῶν Ὀδηγῶν(28) ἢ περιώνυμος μονή. Ὁ περιλάλητος Ζευξίππος ἔσχε τὸ τέλος αὐτοῦ σὺν ἐτέραις μεγάλαις δημοσίαις οἰκοδομαῖς τῷ 532, ὅτε τίς οἶδε καὶ τίνα παλαιᾶς ἑλληνικῆς τέχνης ἀριστουργήματα τέλους ἔλαβον τῆς ζωῆς αὐτῶν.

ΟΦΦΙΚΙΑ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΑ

Ἐν τῷ Ε' τόμῳ τοῦ «Συντάγματος τῶν ἱερῶν κανόνων» Ποτλῆ καὶ Ράλλη ἐξεδόθη κατάλογός τις διὰ στίχων πολιτικῶν τῶν ὀφφικίων τῆς Μ. Ἐκκλησίας, συντάκτην ἐπιγράφων Ματθαῖον μοναχόν, πιθανῶς τὸν γνωστὸν Βλάσταριν· Ἀφορᾷ εἰς τὰ ἱερά ὀφφίκια ὁ κατάλογος ἐκεῖνος, τὰ παρὰ τῆς Ἐκκλησίας εἰς ἱερωμένους ἢ τοῦλάχιστον μοναχοὺς διδόμενα, κατὰ τοὺς πρὸ τῆς ἀλώσεως χρόνους, ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινοπόλεως. Πᾶς προσεκτικῶς τὸν κατάλογον ἐκεῖνον μελετῶν θέλει συμπεράνει ὅτι τὸ ἐκδοθὲν ἐν τῷ «Συντάγματι» στιχοῦρημα τυγχάνει κολοβόν, εὐχῆς δ' ἔργον ἠθέλεν εἶναι εἴπερ εὐρίσκετο κείμενον πληρέστερον τοῦ ἐκδοθέντος ἔργου τοῦ Βλαστάρεως, διότι βεβαίως ὑπάρχει πῶς κεκρυμμένον.

27. Melanges d' archéologie et de philologie.

28. Νέος Ἑλληνομνήμων, ὑπὸ Σπ. Π. Λάμπρου τόμου Η' σελ. 12.

25. Σωζόμε. Ἐκκλ. Ἰστ. Γ', 9.

26. Σωζόμε. Η', 21. Σωκρ. 5', 18.

Σκουτέριος, πρωτοκυρηγός, ἀμιράλιός τε,
ναὶ μὴν ἀκτουάριος, ἀδνουμιστής τε μέγας.

Τῆς δ' ἐνδεκάτης πέφυκεν ὁ ἔνδοξος κοιαί-
[στωρ,

ὁ τοῦ στρατιωτικοῦ λογοθέτης καταλόγου,

45 πρωτοἰερακάριος, ὃ τε κριτῆς τοῦ βήλου,

ὁ μέγας διερμηνευτής· οἱ δὲ τῆς δωδεκάτης.

Ἄ λογοθέτης ἀγγελῶν, ὃ τε δικαιοφύλαξ,
καὶ μετὰ τὸν ἀκόλουθον εὐθύς ὀρφανοτρόφος,
πρῶτος τῶν νοταρίων τε· τῆς δὲ τρισκεδεκάτης

50 Ὅρα φουσσάτου τὴν κριτὴν, δομέστικον τε
[χέων,

τὸν τε πρωταλλαγάτορα, καὶ τὸν βεστιαρίου,

στρατοπεδάρχην καθεξῆς τῆς τῶν μονοκα-

[βάλλων.

Τῆς δεκάτης τετάρτης δὲ ἔστιν ὁ τῶν μορ-

[τάτων*

ὁ τῶν τζακόνων ἕτερος, ἄλλος τῶν τζαγ-

[γρατόρων,

55 ἐπὶ τῶν ἀναμνήσεων, ἐξῆς τε τοῦ κοιτῶνος

ὁ προκαθήμενος· εἶτα τῆς πεντεκαίδεκάτης.

* Ἐτερος προκαθήμενος, ὁ τοῦ βεστιαρίου,

καὶ μετ' αὐτὸν δομέστικος ἀπάντων τῶν

[θεμάτων,

ὁ πρωτοκόμης τῶν αὐτῶν, δομέστικοί τε

[δύο

60 ὃ τε τῶν ἀνα ολικῶν, δυσικῶν τε θεμάτων.

Ἐξῆς ἐκκαίδεκάτης δὲ προθήμενοι δύο

μεγάλου παλατίου τε μετὰ τῶν Βλαχερνῶν τε,

ὃ λογιστής ὁ τῆς αὐλῆς, μέγας διοικητής τε,

ὁ νομοφύλαξ μετ' αὐτούς· τῆς δὲ ιζ'*

65 βεστιαρῖται δείκνυνται καὶ μὴν ἑταιρειάρχαι,
ἄρχων τῶν ἀλλαγίων τε, καὶ μέγας μυρταίτης.

ὁ τῶν σεκρέτων τε κριτής· τῆς δὲ ὀκτωκαίδεκάτης

ραβδούχοι, καβαλλάριοι, καὶ σεβαστῶν τὸ

[γέρας,

69 τοῦ κάστρου προκαθήμενος, δρουγγάριος

[τοῦ στόλου.

Τοῦ αὐτοῦ

Ταύταις ἐκτόπως ταῖς τιμαῖς κεχῆναμεν οἱ
[πλείστοι

ταῖς ἐπικήροις, ταῖς σαθραῖς, ἄς φθόνος ρά-

[στα φθείρει,

ἢ πρὸς ἀθάνατον ζωὴν ὑπὸ Θεοῦ κτισθέντες

καὶ πρὸς τὴν ἀφθαρτον τιμὴν ἐμβλέπειν κε-

[λευσθέντες·

5 φύσει γὰρ ἔχομεν ἐρᾶν δόξης, ἀλλὰ τῆς

[ἄνω,

τῆς ἀνωλέθρου, τῆς λαμπρᾶς, τῆς πέρας οὐκ

[ἐχούσης·

νῦν δὲ διωμαρτάνοντες τῆς αἰδίου δόξης

ὡς χρήμα περιμάχητον τὴν πρόσκαιρον

[ζητοῦμεν,

καμάτους ὑφιστάμενοι καὶ πόνοους ἀνυποί-

[στούς,

10 πρὸς τὸ λαβεῖν τὰ παίγνια τοῦ βίου τοῦ

[ματαίου·

ἢ γὰρ ἐνήδοκος τρυφῆ καὶ τῆς τιμῆς τὸ

[χρήμα

ἦκιστα διενήνοχε σκιάς καὶ ὄνειράτων

καὶ ὧν οἱ παῖδες παίζουσιν ἀφρόνως κατὰ

[ψάμμου·

Φεῦ τῆς ἡμῶν πορώσεως! Φεῦ πλάνης ἀνη-

[κέστου!

15 Εὐθύμως γὰρ διώκοντες τὴν ἡδονὴν τοῦ

[κόσμου

καὶ τὴν τιμὴν τὴν δύστηνον, τρυγῶμεν τὰ-

[ναντία,

μηδὲ ὅλως διδασκόμενοι τῇ πείρᾳ τῶν πραγ-

[μάτων

φεύγειν, ὀπόση δύναμις, τὰ σαίνοντα τοῦ

[βίου

ἐμβάλλειν πεφυκότα τε πρὸς δυο[εκ] φύκτους

[πάγας,

20 εἰς θάλασσαν τῶν συμφορῶν, κακῶν εἰς

[Ἰλιάδα,

ὅθεν οὐκ ἐνὶ ράδιον ἐκδῦναι τοὺς ἀλόντας.

* Ἄλλ' ὁ πικρὸς πρὶν θάνατος ἡδὺς τότ' εἶ-

[εργέτης,

ὡς τὸν ἐσμὸν τῶν συμφορῶν φυγεῖν παρέ-

[χων μόνος.

Διὰ δὴ τοῦτο τὰ κακὰ τῷ βίῳ προσερρῆν

5 ὡς τῷ πικρῷ τῆς ἡδονῆς τὴν βλάβην θε-

* μουρτάτιδες ;

* δεκακεθδύμης θὰ πῖτε βέβαια διὰ τὸ μέτρον, ὃ ἀλ-
λως ἐν τισὶ παρανάζει.

[ραπεύσῃ, αἶτε θεήλατοι πληγαί, δεινῶν μαγίστων δί-
[κην, ἡμᾶς δραμεῖν βιάσονται πρὸς τὴν ζωὴν τὴν
[ἄνω, εἰς δόξαν τὴν αἰδίου καὶ ἄκοντας ἐκτρέχειν,
πέραν λαβύντας αἰσθητὴν τοῦ τέλους ἄμ-
[φοτέρων.
30 τῆς τε παρούσης, τῆς φθαρτῆς, καὶ τῆς
προσδοκωμένης.

ΤΕΛΟΣ

ὁ μ. κ. Μ. Ι. Γ.

ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Ἡ ἐν Μολίν τῆς συμπολιτείας Ἰλλινόης ἑλληνικὴ κοινότης, συμπληρώσασα πᾶσαν τὴν διακόσμησιν τοῦ ναοῦ αὐτῆς, ἐργάζεται νῦν πρὸς οἰκοδομὴν ἰδιοκτητοῦ σχολῆς, ἀρκετὸν μέρος τῆς χρηματικῆς δαπάνης ἐξασφαλίσασα.

Οἱ ἐν Γιογκσταύουν τῆς πολιτείας Ὁχάιο ἑλληγες, ἀποφασίσαντες τὴν οἰκοδομὴν ναοῦ τῆς κοινότητος αὐτῶν, ὃν ἐπεφήμισαν εἰς τιμὴν τοῦ τιμίου Προδρόμου, συνέλεξαν ἐν πρώτῳ καταλόγῳ ὑπὲρ τὰς 6,000 δολλάρια, ὧν ἔδωκε τὰ χίλια δ κ. Βασ. Τσελέκης, ἑπτακόσια δ' ἔχορηγησαν ἕτερα τρεῖς μέλη τῆς αὐτῆς οἰκογενείας.

Τῆς ἐν Λὸς Ἀντζελες Καλλιφορνίας ἑλλ. παροικίας ἐφημέριος διωρίσθη ὁ αἰδεσ. κ. Παπαγεωργακόπουλος, ἀντικαταστήσας τὸν ὑποβαλόντα παραίτησιν ἀρχιμανδρίτην κ. Δαμιανὸν Ἐρμογένην, ὃν κρίνουσι δυσαναπλήρωτον οἱ πρὸς τὸν ε' Ἐθνικὸν Κήρυκα τῆς Νέας Ὑόρκης, ἐπιστέλλοντες, ὡς ἔξῃς: «Ὁ πανοσλ. Ἐρμογένης, ὅπου καὶ ἂν διήλθε, παντοῦ ἴδρουσε κοινότητος καὶ ἀνήγειρε ναοὺς, τοιοῦτος δὲ ὢν, δὲν ἠδύνατο ν' ἀφήσῃ καὶ τὴν ἡμετέραν Ἐκκλησίαν χωρὶς καὶ νὰ προσθέσῃ καὶ χάρις εἰς τὰς ἐνεργείας του, ἡ ἐκκλησία μας διεκοσμήθη περιλάμπρως, ἑσωτερικῶς καὶ ἑξωτερικῶς, τοῦ πανοσλ. Ἐρμογένους δώσαντος τὸ περισσότερον χορηγία διὰ τὸν τοῦ ναοῦ καλλωπισμὸν ἐκ τοῦ ταμεῖου του».

Κοινότης εὐτυχῆς δυνατὸν νὰ λεχθῇ ἡ ἐν Κάντων τῆς Ὁχάιο, εἰςπράξασα ὑπὲρ τῶν θρησκευτικῶν αὐτῆς ἀναγκῶν, ἐντὸς ἑξ μηνῶν, ἀπὸ τῆς 25 δεκεμβρίου μέχρι 31 μαΐου παρελθόντος 10,124 δολλάρια, ὑπὲρ τὰς 50,000 φράγκων, ἐξοδεύσασα 8812, κατέχουσα νῦν ἐν ταμεῖῳ αὐτῆς 2351, σχεδὸν δεκαεπτὰ

χιλιάδας φράγκων. Ἡ ἐξελεγκτικὴ τῆς διαχειρίσεως ἐπιτροπεία, ἐπαινοῦσα τὸ τόσῳ θεαρέστως ἐργασθὲν διοικητικὸν τῆς κοινότητος συμβούλιον, παρατηρεῖ «δικαίως ἡ κοινότης, ἀναθέσασα τὴν διαχείρισιν τῶν κοινοτικῶν ὑποθέσεων εἰς τοιοῦτους ἄνδρας ἐνεργείας καὶ θελήσεως, δύναται νὰ καυχᾶται ὅτι κατέχει τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν ἑλληνικῶν ἐν Ἀμερικῇ κοινοτήτων» — Ἐν τούτοις, οἱ ταῦτα γράφοντες οὐδεμίαν ποιοῦνται μνείαν τῆς οἰαζθήποτε τοῦ ἱερέως αὐτῶν ἐργασίας.

Εἰς τὴν ἐν Σάουθ Βηθλεὲμ ἐκλήθη προϊστάμενος ὁ αἰδεσ. κ. Δημ. Βεργίνιας. Ἡ ἑλληνικὴ παροικία (καθ' ἃ γράφει) «ἔμεινε τελείως εὐχαριστημένη ἐκ τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἐφημερίου, διότι τυγχάνει μορφώσεως ἀνὴρ, ἐπὶ ἐπαισιᾶν διατελέσας ἐν Κρήνῃ, τῇ ἰδιαιτέρῳ πατρὶδι του, διδάσκαλος. Ἦλθε πρὸ τεσσάρων ἐτῶν εἰς Ἀμερικὴν, καὶ κατηνύνηθη εἰς Βάντερράητ, ὅπου ἠνθρῆγε καὶ ἀνηγέρθη ναὸς ὠραῖος. Ἐκεῖθεν μετέβη εἰς Λόουελ (Μασαχουσέτης) καὶ Νεὺ-Κάσλ, ὅπουθεν μετετέθη ἐνταῦθα.

Ἡ κοινότης Φόρτ Οὐάιλιαμ καὶ Πόρτ Ἀρθούρ ἀνοίγει συνδρομῶν κατάλογον ὑπὲρ οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ αὐτῆς, σεμνυνομένου ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Συμπληροῦντες τὴν ἐν προγενεστέρῳ τεύχει σημειώσιν ὀνομάτων ἐφημερίων τινῶν κοινοτήτων, προσθέτομεν ὅτι τῆς κοινότητος Ρεχμόνδ (Βιργίνιας) τυγχάνει προϊστάμενος ὁ αἰδεσ. κ. Παῦλος Θεοδώρου — τῆς Ἀλτόνκς (Πενσυλβανίας;) ὁ ἀρχιμ. Ἰάκωβος Λελοῦδας, Βίτθφορντ Ἡσύχιος Ραππίδης, Συρακουσῶν ὁ πανοσ. Σεραφεῖμ Λαζάρου, Ὁλουκ ὁ αἰδεσ. Κωνστ. Γαρουφαλῆς, Σαθάννας Σεραφεῖμ Στελίδης, Ἡστ-Πιτσβούργ ὁ πανοσ. ἀρχιμ. Θαδδαῖος Λέκας — καὶ ὁ ἕτερος τῶν ἐν Νιούρκ κ. ὁ αἰδεσ. Γεώργιος Σπυριδάκης.

Πράξεις εὐσεβείας καὶ φιλογενεῖας καθήκον ἔχομεν ν' ἀναγοράωμεν εἰς τὰς στήλας τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας, πρῶτιστα δὲ πασῶν τῶν τῶν ἑλλήνων ὀρθοδόξων τῆς Ἀμερικῆς. Ὡς εἴπομεν ἐν τῷ προγενεστέρῳ φύλλῳ, θεωροῦμεν ἐπιβαλλόμενον εἰς ἡμᾶς τὸν θαυμασμὸν, ὃν πᾶς πρέπει νὰ αἰσθάνηται πρὸς τὰς ἐν Ἀμερ κῆ ἑλληνικὰς ἀποικίας καὶ δυστυχῶς, ἔχομεν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν ἔργα τῶν ἐν τῇ Βορείῃ Ἀμερικῇ παροικιῶν ἡμῶν, ἀγνωστῆς τι πράττουσιν ὑπὲρ ἑθνικῶν ὑποθέσεων, γενικωτέρου καὶ μερικωτέρου χαρακτῆρος, οἱ ἐν Νοτίᾳ Ἀμερικῇ, καίτοι φρονοῦμεν ὅτι ἐκτελοῦσι τὸ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα χρέος παντὸς χριστιανοῦ, οὐ ὑπέροχοι ἐκτελεσθαὶ ἀναδεικνύονται οἱ ἀμερικανοί. Θαυμάζομεν δὲ τῶν ἑλλή-

νων τῶν ἐν τῷ Νέῳ Κόσμῳ τὸ πρὸς ἀγαθοεργίαν ἀνεξάντητον· δίδουσι ὑπὲρ τῶν ἑγγύς καὶ τῶν μακρὰν, καὶ πιστεύομεν ὅτι οὐδεὶς εὐρίσκειται γογγύζων, ὡς ἀλαχοῦ γίνεται, ὅτι «πολλοὶ ἔβριαν οἱ ἔρανοι — «πολλὰ μᾶς ἤτησεν» κλπ. κτλ. "Ὅς τις ἂν ἤθελεν ἀναγνώσῃ ἐφημερίδας ἑλληνικὰς τῆς Ἀμερικῆς, ἐκπληττεται βεβαίως καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἑλληνικῶν κοινοτήτων διατηρουσῶν ναοὺς καὶ σχολεῖα, ἱερεῖς καὶ διδασκάλους καὶ ψάλτας, καὶ διὰ τὴν πλησμονὴν τῶν Ἀδελφοτήτων καὶ Συλλόγων, εἰς τοὺς ὁποίους προσετέθη ἂν ἱσχύτως καὶ οἱ ἄπειροι Σύνδεσμοι καὶ ἐπιτροπεῖαι τῶν ἀλυτρώτων». "Ὅλοι αὐταὶ αἱ καθεστηκυῖαι ἀρχαί, καὶ οἱ ποικιλόνημοι συνεταϊρισμοὶ ἔχουσι μέλη, κατὰ ἐννενηταεπταετία τοῖς ἑκατὸν μετέχοντα καὶ τοῦτον κ' ἑκείνου τοῦ συνεταϊρισμοῦ, τῆς κοινότητος, τοῦ συνδέσμου, τῆς ἐπιτροπείας, καὶ πρέπει νὰ δίδωσι — καὶ δίδουσι — τὰς συνδρομὰς αὐτῶν εἰς ὅλα τὰ σωματεῖα ταῦτα.

Οὔτε περιορίζονται εἰς ἀδελφότητας καὶ συλλόγους μονίμως εἰς διαφόρους πόλεις ἐγκατεστημένους, ἀπαιτοῦνται χρήματα πρὸς πραγμάτων τούτοις ταχθέντος εἰς αὐτὸν ὑπ' ἑκάστου τούτων προορισμοῦ καὶ σκοποῦ. Εἰς τελευταῖα φύλλα τῆς Νέας Ὑόρκης εὐρίσκομεν ἔκτακτον ἐπιτροπεῖαν πρὸς ἄθροισιν ἐράνων ὑπὲρ τῶν ἐν Κοζάνῃ λουτρῶν — ἄλλην, ἀθροίζουσαν ὑπὲρ τῶν ἀπύρων τῶν ἐν Πριγκηποννήσῳ (μᾶλλον τῶν ἐν Προικοννήσῳ, ὑπὲρ ὧν τοιαῦτα ποσὰ συνήχθησαν ἐν Ἀμερικῇ), — ἄλλην, πρὸς συμπλήρωσιν οἰκοδομῆς τε καὶ διδασκαλίας τῶν ἐν Ἰκαρίᾳ τῇ νήσῳ γυμνασίου — ἄλλην, ὑπὲρ τοῦ ἐν Τριπόλει νοσοκομείου — ἄλλην, εἰσπράττουσαν ποσὰ πρὸς ἀποστολὴν ὠρολογίου εἰς τὸν δῆμον Πετρίνης τῆς Λακεδαίμονος, — ἄλλην, ἀναλαβοῦσαν νὰ συναθροίσῃ ἐράνους ὑπὲρ τοῦ δημοτικοῦ φαρμακείου καρλοβασιωτῶν τῆς Σάμου — ἄλλην ἀναδεξαμένην τὴν ὑποχρέωσιν τῆς συλλογῆς συνδρομῶν ὑπὲρ οἰκοδομῆς ἑξεκκλησιασίου Ἁγίου Χαράλαμπος ἐν τῷ δήμῳ Βαλτέτσι τῆς Τριπόλεως. Εἰς ταῦτα πάντα προσθέσατε καὶ μίαν ἐκκλησίαν πρὸς τοὺς ἀπανταχοῦ κορινθίους ὑπογραφομένην ὑπὸ τοῦ ἀρχιμ. Ἰωακείμ Ἀλεξοπούλου καὶ τεσσάρων ἑλλήνων, ἐπικαλουμένων τὴν χρηματικὴν ἑκάστου συνδρομὴν ὑπὲρ ἐπαρχιώτου, συμπολίτου αὐτῶν, προσβληθέντος ἐκ καρδιακοῦ νοσήματος, ἐξαντλησαντος «ὅλας τὰς οἰκονομίας του» καὶ μὴ ἔχοντος τὰ μέσα τῆς εἰς τὸ πάτριον ἔδαφος ἐπανόδου.

Νομίζει τις ὅτι δημιουργοῦνται ἀνάγκαι, γενικαὶ καὶ μερικαί, ἰδιωτικαὶ καὶ ἔθνικαί, ἐπὶ σκοπῷ νὰ δοκιμασθῇ ἡ φιλοπατρία καὶ εὐσέβεια τῶν ἑλλήνων ἐν Ἀμερικῇ παροίκων, οἵτινες ἄλλοτε ἐχορήγουν καὶ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ πατριαρχικοῦ ταμεῖου, καὶ

πρὸς πλουτισμὸν τῶν ἐν Ἀθήναις ἐκτάκτων τε καὶ τακτικῶν ταμεῖων καὶ σκοπῶν εὐαγῶν, καὶ οἵτινες συναπτελλοῦν εἰς τὸν ἀείμνηστον πατριαρχὴν Ἰωακείμ καὶ χρῆμα ὑπὲρ τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας». Ἡ μήτηρ Ἐκκλησία, ἡ πείραν λαμβάνουσα ἑκάστοτε τῆς εὐσεβείας καὶ φιλογενείας τῶν ἑλλήνων παροίκων Ἀμερικῆς, οὐδέποτε διέλιπεν εὐλογοῦσα αὐτῶν τὰ ἔργα, οὔτε παύεται ποτε ἐπικαλουμένη τὴν ἐξ Ὑψίστου βοήθειαν πρὸς ἐβδόμων πάσης αὐτῶν ἐπιχειρήσεως, ἥτις ὁμως οὐδέποτε ἀπερρόφησε σύμπασαν αὐτῶν τὴν προσοχὴν εἰς τὴν ὕλην, οὔτε κατέβαλε τὴν εἰς πᾶν καλὸν προθυμίαν αὐτῶν, οὔτε ἠμελώσσε τὰ πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὴν πᾶτριον πλῆθιν ἀγνά καὶ πατροπαράδοτα αὐτῶν αἰσθήματα.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ



Βασιλικὴ ἑορτὴ

Προχθὲς, πανηγυριζομένης τῆς ἐπετείου γενεθλιακῆς ἑορτῆς τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως τῆς Ἰταλίας Βίκτωρος Ἐμμανουὴλ τοῦ Β', τὰς συγχαρητικὰς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους εὐχὰς καὶ προσερχοῖς ἠορμήνευσε τῇ παρ' ἡμῶν ὑπάτῃ Ἰταλικῇ ἀρμοστείᾳ ὁ πανοσφ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Ἀθηναγόρας.

Μνήμη λησιμονηθεῶς

Σήμερον, μνήμη τοῦ προφήτου Ἠλιού, καθ' ἣν ἡ ἄλλοτε περιώνυμος συντεχνία τῶν γουναράδων ἐτέλει πανηγυρικῶς τὴν μνήμην τοῦ πάτριως ἁγίου ἐν τῷ ναῷ πρότερον τῆν τοῦ Κανάβη (Ξυλοπόρτης), ὕστερον δὲ τῶν Βλαχερνῶν, τὴν θείαν λειτουργίαν ἐτέλεσεν ἐν αὐτῷ ὁ σεβ. μητροπολίτης Σηλυβρίας κ. Εὐγένιος. Ὁ τῶν Βλαχερνῶν ναὸς εἰς τὴν ἐπιφανῆ συντεχνίαν ταύτην ὀφείλει τὴν πρὸ ἐνός καὶ ἡμισέως αἰῶνος ἀπὸ τῆς ἐπο τῆς τῶν ἀδιγγάνων ἀπολύτρωσιν αὐτοῦ, πολλὰ δὲ σχολεῖα ἀπὸ διακοσίων ἐτῶν εὐσεγετοῦντα τὸ ἔθνος, μάλιστα δὲ ἡ ἐπιφανὴς σχολὴ τῆς Πάτμου, ὑπὸ τῆς συντεχνίας ταύτης ἐπροστατεύθησαν. Διὰ τοῦτο ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ, κατὰ πᾶσαν ἐκτενῆ καὶ ἐν ταῖς ἱεραῖς λειτουργίαις ἐγένετο δέησις ὑπὲρ τοῦ εὐλογημένου ρουφείου τῶν γουναράδων. Τὸ ἱερὸν ἔθος τοῦτο, παραμειθὲν ἀπὸ τινῶν ἐτῶν, ἄγνωστον διὰ τίνα λόγον, ὁ σεβασμ. πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ πατριαρχ. ναοῦ μητροπολίτης Σηλυβρίας, ὀρθῶς καὶ ἔθνοπρεπέστατα πρῶτων διέταξε νὰ ἐπανορθωθῇ. Διαιωνίζομένης ἐν τε τῷ πατριαρχικῷ καὶ τῷ τῶν Βλαχερνῶν ναῷ τῆς ἀλήστου μνήμης τῆς εὐσεβοῦς καὶ φιλογενεστάτης συντεχνίας τῶν γουναράδων.

Ἱερά Σύνοδος

Προσεκλήθησαν ὡς μέλη τῆς ἱερᾶς Συνόδου οἱ σεβ. μητροπολίται Κυζίκου κ. Κωνσταντίνου, Ἀμασειᾶς κ. Γερμανός, Τυρολλίδης καὶ Σερεντζίου κ. Χρυσόστομος.— Ὁ σεβ. μητροπολίτης Φιλαδελφείας κ. Χρυσόστομος ἤγγειλε τηλεγραφικῶς ὄτι, διευθετήσας τὰ τῆς ἐπαρχίας, ἐπανέρχεται εἰς Κωνσταντινούπολιν, πρὸς συνέχισιν τῶν ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ καθηκόντων αὐτοῦ.

Ἐκκλησίαι Πόντου

Τῇ παρελθούσῃ ἐβδομαδί ἀνεχώρησεν εἰς Κερασούντα, πρὸς ἕξτασιν τῶν κατὰ τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Χαλδεΐας καὶ Χερροιδῶν διατυπωθειῶν κατηγοριῶν ὁ πατριαρχικὸς ἔξαρχος θεοφιλ. ἐπίσκοπος Ἀπολλωνιάδος κ. Ἰωακείμ Σιγάλας — τῇ τρίτῃ τῆς παρουσίας ἐβδομάδος ἀνεχώρησεν ἐπιστρέφων εἰς Ἀμισόν ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Ζήλων κ. Εὐθύμιος Ἀγριτέλλης, βοηθὸς τοῦ σεβ. γέροντος Ἀμασειᾶς.

Ἐκκλησίαι Ἠπείρου

Ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος παρεπιδημεῖ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει ὁ πανιερ. μητροπολίτης Κοριναῖς καὶ Σελασφόρου κ. Γερμανός Ἀναστασιάδης.— Τὴν προσωρινὴν διοίκησιν τῆς ἐπαρχίας ἡ ἱερά Σύνοδος ἀνέθηκεν εἰς τὸν θεοφιλ. ἐπίσκοπον Ἀρδαμερίου καὶ Γαλατίστης κ. Ἰωακείμ Στρουμπῆν, ἕως ἂν διευκολυνθῇ ἡ εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην ἐπάνοδος τοῦ πανιερ. μητροπολίτου.

Ἐπαρχία Θράκης

Ἀφίκετο πρὸς τριῶν ἡμερῶν ἑνταῦθα ὁ ἐν τῷ ἐμήματι Μαλγάρων ἀρχιερ. ἐπίτροπος θεοφιλ. ἐπίσκοπος Συνάδων κ. Χριστοφόρος Κίσης.

Ἐκκλησίαι Αἰγίου.

Ἐν Ρόδῳ, κατὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Μ. Πάσχα τὴν ἱερὰν Μητρόπολιν ἐπεσκέψαντο, πλὴν τῶν ὁρθοδόξων προξένων, ὁ τῆς Γαλλίας, ὁ σοφογ. καθῆς, καὶ ἀντιπροσωπεῖα τῆς Ἰσραηλιτικῆς κοινότητος, ἧς μέλη τινὰ παρέστησαν καὶ κατὰ τὴν τελετὴν τῆς Β' ἀναστάσεως, παραμείναντα μέχρι τέλους τῆς ἱερᾶς ἀκολουθίας.— Ἀφίκετο κατὰ τὴν τελευταίαν ἐβδομάδα τοῦ μηνὸς ἀπριλίου εἰς Ρόδον, χάριν θεραπείας τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, καὶ διέμενον ἐπὶ μακρὸν ξενιζόμενος ὑπὸ τῆς ἱερᾶς αὐτόθι μητροπόλεως, ὁ πανιερ. μητροπολίτης Καρπάθου καὶ Κόσσου κ. Γερμανός Μονοδιάδης. Τὰς εἰδήσεις ταύτας μεταδίδει ἡμῖν ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Διδαχὴ», τὸ ἔκκλησιαστ. περιοδικὸν τῆς μητροπόλεως Ρόδου.

Κανονικὴ ἄδεια

Ἀφίκετο πρότερον, χρησιμοποιῶν τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ ἄδειαν, ὁ πανιερ. μητροπολίτης Γένου καὶ Χώρας κ. Τιμόθεος.

Ἑλληνικαὶ κοινότητες ἐν Ἑσπερίᾳ

Ἀφίκετο πρὸς τριῶν ἡμερῶν εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἡμῶν ὁ πανοσλ. ἀρχιμ. κ. Κωνστ. Βαλλιᾶδης, προϊστάμενος τῆς ἑλληνικῆς ἐν Λοζάνῃ κοινότητος — παρεπιδημεῖ δ' ἀπὸ τινος ἑνταῦθα καὶ ὁ τῆς ἐν Γενεύῃ (τῆς Ἑλβετίας ἐπίσης) ἑλληνικῆς ὁρθοδόξου κοινότητος προϊστάμενος πανοσλ. ἀρχιμ. κ. Βασίλειος Μαγκριώτης.

Ἐπεύθυνος Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΡΩΗΝ ΒΕΛΙΣΣΟΥ καὶ ΔΕΒΡΩΝ**ΠΟΔΥΚΑΡΦΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΝΣ**

Ἐν Μεσαχώρῳ τοῦ Βοσπόρου, ὅπου διέμενον ἀπὸ δωδεκαετίας σχολάζων, ἀπεβίωσε τῷ σαββάτῳ, κηδευθεὶς τὴν κυριακὴν, 14 μεσοῦντος, ὁ πρῶν Δεβρῶν Πολύκαρπος, ὑπερπεντηκοντούτης. Καλόγηρος τῆς μονῆς Σερρών καὶ μακεδὼν τὴν πατρίδα, ἐξεπαιδευθὴ ἐν τῇ κατὰ Χάλκην θεολογικῇ σχολῇ, λαβὼν τῷ 1891 τὸ δίπλωμα τοῦ τελειοδιδάκτου. Ὑψηρετήσας ἐν τῇ πατρίδι καὶ ἑνταῦθα, τελευταῖον ὡς προϊστάμενος Τριβαλίου, προήχθη εἰς τὴν ἱερὰν μητρόπολιν Δεβρῶν καὶ Βελισσοῦ τῷ 1900.— Εἰδήμων τῆς σερβικῆς καὶ βουλγαρικῆς, ὑψηρετήσε τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅσον αἱ πνευματικαὶ αὐτοῦ καὶ σωματικαὶ δυνάμεις ἐπέτρεπον — τῆς κηδείας αὐτοῦ προεξήρχον ὁ σεβ. μητροπολίτης πρῶν Καίσαρειας κ. Ἀμβρόσιος.

ΕΛΛΗΝΑΡΜΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

εἰς προγενέστερα ἔτη

πιστοποιεῖται ὑπερδεόντως διὰ τοῦ παρόντος πατριαρχικοῦ γράμματος. Ἀπέλυσεν αὐτὸ τῷ 1706 Δοσίθεος Ἱεροσολύμων, ὁ πολλὴν εὐνοίαν καὶ σεβασμὸν πολλῶν ἀπολαμβάνων ἐν Ἰδριᾷ, παρ' ἀρχουσὶ καὶ ἀρχομένοις, παρὰ βασιλεῦσι καὶ κληρικοῖς ἐκείνων τῶν τόπων, τὸσαύτην, ὥστε ἂν ἀπονέμῃ δίκαια ἐλευθερίας καὶ προνόμια κοσμικὰ, πρὶν ἐπικυρωθῶσι ταῦτα ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνου τοῦ τόπου. Τόσον εἶχε πεποίθησιν εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην τῶν κοσμικῶν τῆς Ἰδριᾶς ἀρχόντων, ὥστε ἂν βεβαίωσεν, ἡ ὑπὲρ ἐνὸς ἰδιώτου γραπτὰ ἀτιμίας αὐτοῦ πρὸς τὸν ἐν Γεωργία βασιλεύοντα θέλει τυχεῖ τῆς ἐπικυρώσεως ἐκείνου. Βλέπει δ' ὁ τοῦ παρόντος ἀναγνώστης οἷα καὶ δσα προνόμια ἀτελείας εἰς ἰδιώτην χορηγεῖ ὁ Δοσίθεος, προδικάζων, ὅσον εἶπεῖν, τὴν βασιλικὴν ἀπόφασιν.

Ἦν δ' ὁ ἰδιώτης οὗτος ἀρμένιος, ἐκ τῶν κοινοῦ Τυφλίδος. Ἐν Τυφλίδι εἶχεν ἡ εὐαγής ἀδελφότης τῶν ἀγιοταφίτων κτήματα πολλὰ, ἀπέστειλεν ἠγουμένους τῶν κτημάτων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ὑπαρχόντων ναῶν, ἀλλ' ἀπέστειλε καὶ περιοδεύτας, ἢ μᾶλλον ἀπὸ καιρῶν εἰς καιροὺς τοὺς πατριάρχας τῆς Ἁγίας Σιών, ὅπως ἀθροίσωσι τὰς τῶν εὐσεβῶν ὑπὲρ τῶν ἐν Παλαιστίνῃ προσκυνημάτων λογίας, ὅπως ὑπανάψωσι τὸ συναίσθημα τῆς πρὸς τὴν Ἁγίαν Πόλιν εἰς τὸν ζωφόρον Τάφον εὐλαθείας τῶν ἱδρῶν, πολλὰ δαπανησάντων ὑπὲρ ἱερῶν οἰκοδομῶν ἐν Παλαιστίνῃ. Εἰς τὰς ἐν Τυφλίδι ὑποθέσεις τοῦ Παναγίου Τάφου προθύμως συνεργάζετο ὁ ἀρμένιος Μεστρόφης, θεάρεστον παρέχων ὑπογραμμῶν ἀφοσιώσεως ποδὲς θεόδητον καθεστῶς, ἀδιαφόρως ἔχων εἴπερ Ἕλληνες ἢ ἄραβες ὑπηρετούν τῷ καθεστῶτι.

? Ἐμενε μόνος εἰς τὴν τοιαύτην αὐτοῦ φιλίαν πρὸς τοὺς Ἕλληνας πνευματικοὺς ἀρχηγούς τῆς Ἁγίας Σιών; - ? Ἡ καίτερος εἶχε συμφρονούσας εἰς τὰς ἰδέας αὐτοῦ; Τὸ κράτος, ἐν ᾧ ὁ Μεστρόφης, ἦν ὀρθόδοξον, αὐτὸς δὲ ἀλλοεθνῆς καὶ ἀλλόθροος. εἰς ἕτερον Ἐκκλησίαν ἀνάγκη. Οἱ κάτοικοι τῆς χώρας ἦσαν φίλοι τῶν ἑλλήνων καὶ τῶν ἀγιοταφίτων, ἐβοήθησαν ὑλικῶς τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἱεροσολύμων, ὁ δὲ φιλέλλην ἀρμένιος συννοθάνετο τὸ καθήκον τῆς μετὰ πάντων ἀδελφικῆς ἀπὸ κοινοῦ συνεργασίας. Ἐπέβαλλε ταύτην καὶ ἡ θέσις τῆς Ἱβηρίας, πολεμουμένης συνεχῶς ὑπὸ περσικῶν ὀρδῶν. Ἡ νομισμένη τοῦ Μεστρόφου ἐδραβεύετο παραδειγματικῶς ὑπὸ τοῦ Δοσιθέου, φρονῶν ὅτι τὰ χορηγούμενα αὐτῷ προνόμια παρασκευάσαν αὐτῷ καὶ πολλοὺς ἄλλους ἀσφόδρους.

Ἐγράμμα ἐλευθερωτικῶν

διὰ τὸν Μεστρόφην

Ἡ μετριότης ἡμῶν ἀποφαίνεται διὰ τοῦ παρόντος αὐτῆς πατριαρχικοῦ γράμματος ὅτι, εἰπεὶ δὲ παρῶν Μεστρόφης ἀρμένιος ἐφάνηκεν εἰς τὸ Τυφλίδι, εἰς τοὺς πατέρας τοῦ Ἁγίου Τάφου, χρῆσιμος ὑπάρξει, καὶ εἰς Κωνσταντινουπόλιν ἀπαξ καὶ δις, τὸν ἐγνωρίσωμεν καλὸν καὶ πιστὸν ἄνθρωπον καὶ χρήσιμον διὰ πᾶσαν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἁγίου Τάφου, ὅπου ἡμπορεῖ νὰ συνέβη εἰς τὴν Ἱβηρίαν, ἐπαρακαλέσμεν τὸν ἐκλαμπρότατον καὶ ἐνδοξότατον ἀθθέντην τοῦ Καρτελίου κύριον Βαχτάν νὰ τοῦ δώσῃ γράμμα καὶ νὰ τὸν συγχωρήσῃ νὰ εἶναι ἐλεύθερος ἀπὸ κάθε δόσιμον καὶ ἀπὸ πᾶσαν ὑπηρεσίαν ἀθθεντικὴν καὶ ἀρχοντικὴν, καὶ νὰ εἶναι μόνον δούλος τοῦ Ἁγ. Τάφου, καὶ ἐλπίζοντας ὅτι ὁ ἐνδοξότατος θέλει μᾶς ἀκούσει καὶ θέλει τελειώσει τὴν αἰτησίαν μας, γράφομεν καὶ ἡμεῖς τὸ

παρὸν μετὰ παντὸς πνευματικοῦ θάρρους βεβαιούντες δύο τινὰ πρῶτον, ἵνα οὗτος ὁ Μεστρόφης καὶ τὰ τέκνα τοῦ Ἰωάννης Χατζανδοῦρης, Μωυσῆς, καὶ Μαρτύριος, καὶ τὰ τέκνα τῶν τέκνων αὐτοῦ, νὰ εἶναι ἐλεύθεροι ἀπὸ κάθε δόσιμον καὶ ἀπὸ πᾶσαν ἐξοδον καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ δόσιματα, τῶσαν ἀθθεντικὰ ὅσον ἀρχοντικά, μήτε σκλάβους νὰ διδῆ εἰς τὴν ἀθθεντείαν, μήτε χρήματα διὰ σκλάβους, μήτε ὁ μοράδης, μήτε ὁ μελικῆς, μήτε ὁ μάμης σάχλης νὰ ἔχουν νὰ τοῦ γυρεύουν μήτε μᾶλ, μήτε χάρτζη, μήτε σαταργῶ, μήτε μπάκη, μήτε ἄλλο τι πολὺ ἢ ὀλίγον, ἀλλ' ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω νὰ εἶναι πάντῃ καὶ πάντως καὶ κατὰ πάντα τρόπον ἐλεύθερος καὶ αὐτὸς καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέκνα τῶν τέκνων αὐτοῦ, ἕως οὗ ὁ ἥλιος ἐφωρᾷ· δεύτερον, νὰ ἔχη νὰ διδῆ εἰς τὸν Ἁγίον Τάφον τὸν κάθε χρόνον τρεῖς ὀκάδες κηρὶ καὶ μίαν ὀκάν θυμίαμα, αὐτὸς καὶ τὰ παιδία του, καὶ νὰ εὐρίσκειται εἰς πᾶσαν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἁγίου Τάφου, εἴτε ἐκεῖ εἰς τὴν Ἱβηρίαν εἶναι, εἴτε ἀκολουθήσει χρεῖα νὰ πεμψῆ εἰς ἄλλους τόπους, εἴτε ἐγγύς, εἴτε μακρουνούς, πάλιν διὰ ὑπηρεσίαν τοῦ Ἁγ. Τάφου, καὶ καθ' ἑξῆς οὕτως ἔχουν νὰ υπηρετοῦν καὶ τὰ τέκνα του καὶ τὰ τέκνα τῶν τέκνων αὐτοῦ μετὰ πάσης ὑποταγῆς καὶ ἐμπιστοσύνης· ὅσοι δὲ χριστιανοί, ἱερωμένοι ἢ λαϊκοί, ἀρχοντες ἢ ἀρχόμενοι, φυλάττουσι τὸ παρὸν τῆς ἡμῶν μετριότητος γράμμα βέβαιον, ἀπαρασάλευτον, καὶ διόλου μετακίνητον, ὡς δίκαια καὶ νόμιμα πράττοντες καὶ ἐνεργοῦντες καὶ μετὰ εὐλαθείας τιμώντες τὸν Παναγίον Τάφον, εἴπωσαν εὐλογημένοι καὶ συγχωρημένοι παρὰ Πατρὸς, Ἰησοῦ καὶ ἁγίου Πνεύματος καὶ ψυχικὰ καὶ σωματικά, καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Εἰ δὲ τινὲς ποτε, εἴτε ἱερωμένοι εἶνε, εἴτε λαϊκοί, εἴτε ἀρχοντες, εἴτε ἀρχόμενοι, βουλθῶσι νὰ ἀθετήσωσιν, ἢ νὰ διάσεισωσι τὸ παρὸν τῆς ἡμῶν μετριότητος γράμμα, εἴτε εἰς πολὺν εἴτε εἰς ὀλίγον, ὡς ἀδικοί, ὡς τῶν καλῶς διωρισμένων κακοθελίται, ὡς τοῦ Ἁγίου Τάφου καταφρονεῖται, ὡς πατριαρχικῆς ἀποφάσεως παραβάται καὶ ἄθεοι ὅσον κατ' αὐτοὺς τῆς δοθείας καὶ ἐλεημοσύνης τῆς ἁγίας πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν μητρὸς, οἱ τοιοῦτοι ἔστωσαν ἀφωρισμένοι παρὰ πατρὸς, Ἰησοῦ καὶ ἁγ. Πνεύματος, καὶ κατηραμένοι καὶ ἀσυγχώρητοι, καὶ ἄλυτοι μετὰ θάνατον, καὶ τυμπανιαῖοι· ἔχουσιν καὶ τὰς ἀρὰς τῶν ἁγίων τριακοσίων δέκα καὶ ἑκτῶ πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ καὶ λοιπῶν ἁγίων συνόδων, καὶ ἡ μερὶς αὐτῶν μετὰ τοῦ προδότου Ἰουδα καὶ τῶν σταυρωσάντων τὸν Κύριον. Ἐδόθη ἐν Κωνσταντινουπόλει αἴψα· Ἰουνίου».

(διὰ τὸ πιστὸν τῆς μεταφραφῆς

δ μ. χ. Μ. Ι. Γ.)

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Συνδρομὴ ἑτησία προκαταβαλλομένη

ἑτησία λῆρ. τουρκικαὶ 2, διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 1. Ἐν τῷ ἔξωτερικῷ φρ. 50.

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΤΟΠΟΙ

Α'

Ὁ περιήγητος φιλέλλην, ἀκαδημαϊκὸς καὶ πιστὸς καθολικὸς Δεμὶ Κοσὲν, εἰς μακρὸν αὐτοῦ ἀρθρον ἐν τῇ Παρισίνῃ «Πρωτῶν» ὑπὸ τὸν ἀνωθι τίτλον γράφει τὰ ἑξῆς :

Τρεῖς χιλιάδες ἐκκλησῖαι ἔλεγε πρό τινων ἡμερῶν ὁ Μορίς Μπαρές ἔπασαν ἐπὶ τοῦ πεδίου τοῦ τιμῆς*.

Τὰ πλεῖστα τῶν ρωμαϊκῶν καὶ γοθικῶν κειμηλίων, τὰ ὁποῖα δὲν θὰ δυνηθῆ τις πλεονὰ ἀνασυστήσῃ, ἦσαν ἐστραμμένα πρὸς τὴν Ἀνατολήν. Μία εὐλρβῆς σκέψις τῶν ἀρχαίων χρόνων ἤθελεν ὅπως ὁ ἱερεὺς ψάλλων τὴν λειτουργίαν ἔχῃ ἐστραμμένα τὰ ὄμματα πρὸς τὴν Παλαιστίνην.

Οἱ Ἅγιοι Τόποι ἔλαβον τὸ ὄνομα τοῦτο, ἀπ' αὐτῶν ἔτι τῶν χρόνων, τῶν Ἀποστόλων. Οἱ πιστοὶ συνηθοῦζοντο εἰς τοὺς πόδας τοῦ Γολγοθᾶ ἐντὸς τοῦ μικροῦ κήπου Ἰωσήφ τοῦ

ἀπὸ Ἀριμαθείας. Προσκυνηταὶ ἤρχοντο ἐξ Ἑλλάδος καὶ ἐκ Ρώμης. Ἡ πίστις εἰς τοὺς λόγους τοῦ Χριστοῦ δὲν προήρχετο ἀπὸ μεμακρυσμένας καὶ νεφελάδεις παραδόσεις. Εὐθύς ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἐπλήρωσε τὴν ψυχὴν ὄλων ἐκείνων, οἱ ὅποιοι τὴν ἤκουσαν : καὶ ἡ Ἐκκλησία ἀμέσως συνεπήχθη. Ὁ Σεβ. Δουσσέσν ἀπέδειξε ἀναιρῶν τὸν Ρενὰν, ὅτι ὁ ἅγιος Πέτρος ἵδρυσεν αὐτὴν ἐν Ρώμῃ. Καὶ ὅτι οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἐφέσου τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ὁ ἅγιος Ἰωάννης μάρτυς τοῦ σωτηρίου πάθους ἔζη ἀκόμη, μετέβαινον ἵνα υποβάλωσι τὰς διαφορὰς αὐτῶν εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ἁγίου Λίνου ἢ τοῦ ἁγίου Κλαί, ἐπισκόπων τῆς Ρώμης, καὶ πρώτων διαδόχων τοῦ Πέτρου.

Ἐνα αἰῶνα μετὰ τὴν σταύρωσιν ὁ αὐτοκράτωρ Ἀδριανὸς, κατὰ τὸν ἅγιον Ἱερώνυμον, κατεσκεύαζε ναοὺς εἰς τὸν Δία καὶ εἰς τὴν Ἀθηνῶν ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ.

Ὁ Κωνσταντῖνος ἀνέτρεψεν αὐτοὺς ἐν ἀρχῇ τοῦ 4ου αἰῶνος καὶ ἐβοήθησε τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ἱερουσαλήμ Μακάριον νὰ ἀνεγείρῃ τὸν πρῶτον βασιλικόν. Οὗτος κατεστράφη ἔπειτα τῷ 608 κατὰ τὴν ἐπέλασιν τοῦ Χοσρόη καὶ τῶν Περσῶν, ἀλλ' ἀνωκοδομήθη ἀμέσως διὰ τῶν προσπαθειῶν ὅλης τῆς χριστιανωσύνης. Ὁ Κα-

* (Σ. Σ. Α.) Ἐννοεῖται ὅτι μέγα εἰς αὐτὰς δὲν περιλαμβάνονται αἱ ὑπὸ τῶν νεοσύρκων βεβηλωθεῖσαι καὶ καταστραφεῖσαι κατὰ τὸν τελευταῖον ἀντιχριστιανικὸν διωγμὸν).

ρολομάγνος δέχεται τοὺς ἀπεσταλμένους τοῦ Γεωργίου, πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων, καὶ στέλλει εἰς Βυγδάτιον παρὰ τῷ Χαρὸν ἐλ Ρεσιδ πρεσβευτήν, ὅστις ἐπαναφέρει τὰς κλεῖδας τοῦ παραγίου Τάφου. Ἀσφαλῶς ἀπὸ τῶν πρώτων αἰώνων ὁ κληρὸς τῆς λατινικῆς Ἐκκλησίας κατώρθωσε νὰ συγκρατηθῇ ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ ἐν Βηθλεέμ, διὰ νὰ δέχεται τοὺς προσκυνητὰς καὶ προσεύχεται ἐπὶ τῶν ἰχνῶν αὐτῶν τοῦ Χριστοῦ. Κατ' ἀρχὰς ἀπεστάλησαν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον κληρικοὶ ἐκ Ρώμης ὑπὸ τοῦ ἁγίου Ἱερωνύμου καὶ τοῦ ἁγίου Εὐσεβίου τοῦ Κρεμάτου. Ἀργότερον δὲ τακτικοὶ μοναχοὶ τοῦ τάγματος τοῦ ἁγίου Αὐγουστίνου.

Ἰάκωβος ὁ Β' βασιλεὺς τῆς Ἀραγωνίας ζητεῖ μέσον τοῦ πρεσβευτοῦ αὐτοῦ παρὰ τοῦ Μωάμεθ, σουλτάνου τοῦ Καῖρου, οἴκημα διαρκὲς παρὰ τὸν ἅγιον Τάφον χάριν τῶν Φραγκισκανῶν «διὰ νὰ δύνανται νὰ ὑπηρετῶσι τὸν Θεὸν καὶ ἐνισχύωσι τοὺς χριστιανοὺς προσκυνητὰς ἐν τῇ πίστει αὐτῶν». Τὸ αὐτὸ ἔτος πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Κάρολος ὁ ὡραῖος ἀποστέλλει ἐπίσης πρὸς τὸν Σουλτάνον πρεσβευτήν. Τὰ διαβήματα ταῦτα ἀποτελοῦσι τὰς πρώτας ἐνεργείας πρὸς σύστασιν τοῦ ἰδρύματος τὸ ὁποῖον καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἀκόμη φέρει τὸ ὄνομα Κουσταδίας τῆς Ἁγίας Γῆς. Τοῦτο ὅμως δὲν ἰδρύθη παρὰ τῷ 1335, ὅταν οἱ βασιλεῖς τῆς Νεαπόλεως καὶ τῆς Σικελίας ἐπέτυχον παρὰ τοῦ Σουλτάνου Μελέκ ἐλ Νασίρ τὴν ἀδειαν διὰ τοὺς Φραγκισκανοὺς μοναχοὺς ἐνὰ παραμένωσι διαρκῶς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Τάφου καὶ νὰ λειτουργῶσιν ἐπισήμως εἰς αὐτὴν καὶ τελῶσιν ὅλας τὰς ἱεράς τελετάς». Ἡ ἀλησμόνητος αὕτη ὑπηρεσία ὀφείλεται εἰς τὴν Ἰταλίαν πρὸς τὴν ὁποίαν αἰωνίως θὰ εἶναι εὐγνώμων ἡ χριστιανωσύνη.

Οὐχ ἦττον ἡ παρουσία καὶ διατήρησις τῶν λατίνων κληρικῶν ἐν τῇ ἁγίᾳ Γῇ δὲν ἐγένετο ἄνευ ταραχῶν ἐν τῇ παρόδῳ τῶν αἰώνων. Οὗτοι εἶδον ἐρχομένους ἐκ τῆς Δύσεως τοὺς στόλους τῶν σταυροφόρων καὶ ἐπίστευσαν πρὸς στιγμήν εἰς τὴν σύστασιν χριστιανικοῦ βασιλείου ἐν Ἱεροσολύμοις. Διελύθησαν ὅμως κατόπιν ἅμα τῇ ἐπανόδῳ τῶν ἀπίστων καὶ μετὰ δυσκολίας

ἐπανίδρυσαν τὰ μοναστήρια αὐτῶν. Αἱ ἐσωτερικαὶ διαμάχαι ἐδημιούργησαν εἰς αὐτοὺς καὶ ἄλλας μερίμνας. Κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους ἦσαν οὗτοι οἱ μόνον ἀντιπρόσωποι τῆς παγκοσμίου Ἐκκλησίας. Αἱ διάφοροι ὁμολογίαι, κόπται, ἀρμένιοι, ἀβυσσινιοὶ, διεξεδίκησαν ἀργότερον τὴν θέσιν αὐτῶν ἐντὸς τῶν κόλπων τοῦ θυσιαστηρίου. Οἱ ὁπαδοὶ τοῦ ἑλληνικοῦ σχίσματος ἀπὸ τοῦ ἐνδεκάτου αἰῶνος ἐκήρυξαν κατ' αὐτῶν ἀμειλικτον πόλεμον. Αἱ ἄλλαι ὁμολογίαι κατὰ τὰς μεγάλας ἐορτὰς τῆς Κυριακῆς τῶν Βατῶν καὶ τοῦ μεγάλου Σαββάτου ἦνουντο μετ' αὐτῶν. Ἡ κοινὴ συνοδεία προὔχρει διὰ μέσου τοῦ εὐλαβοῦς πλήθους τῶν προσκυνητῶν. Οἱ Ἕλληνες μόνον ἀπεῖχον. «*graeceisoli latinos execrantur*», λέγει κάποιος συγγραφεὺς τοῦ 14ου αἰῶνος. Τῷ 1461, ὁ ἐπίσκοπος Λουδοβίκος ἐπανερχόμενος ἐκ Παλαιστίνης ἔγραφε: «*Nos canes vocant, et maximo odio habent fratres minores*».

Λουδοβίκος ὁ ΙΔ', Λουδοβίκος ὁ ΙΕ', ἀπησχολήθησαν μετὰ τοὺς ἀτελευτήτους αὐτοὺς διαπληκτισμούς, εἰς ἑλληνὸν περιφίμους πατριάρχης, ὁ Δοσίθεος, ὑφῆρπασεν ἡ ἐξηγόρασε τὴν εὐνοϊαν τῶν διαδοχικῶν βεζυρῶν τοῦ Σουλτάνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῶν νεοπροσυλλήτων. Ἡ Γαλλία πιστὴ καὶ σταθερὰ εἰς τὰς συνθήκας τοῦ Πασάροβιτς (1718) τοῦ Βελιγραδίου, (1739) τοῦ Σιστοβίου, (1791), ἀπέκτησε δηλώσεις εὐνοϊκὰς πρὸς τὴν λατινικὴν Ἐκκλησίαν. Ὁ πρεσβευτὴς αὐτῆς Βέρζιν, ἐν Κων]πόλει τῷ 1740, κατήγγελλε τὰς ἐνεργείας τοῦ Μ. Βεζύρου καὶ ἐπετύγχανε τὴν σύναψιν συνθήκης μετὰ διατάξεις εὐνοϊκὰς πρὸς τὴν λατινικὴν Ἐκκλησίαν.

Τῷ 1811, ἐκ συμφώνου μετὰ τῆς Αὐστρίας ἡ Γαλλία ἀπέσπα παρὰ τοῦ Σουλτάνου φερμάριον διατηροῦν τὰ δικαιώματα τῶν καθολικῶν κληρικῶν καὶ ἐξασφαλίζον τὴν ἀπόδοσιν εἰς αὐτοὺς τοῦ Ἁγίου Τάφου. Τῷ 1847 ἐξεδίδεν ἡ Γαλλία διὰ τοῦ ἐν Παλαιστίνῃ ἐπιτρόπου αὐτῆς κ. Εὐγενίου Μπορέ, σοφὴν μονογραφίαν περὶ τῶν ἁγίων Τόπων ἀποδεικνύουσαν τὴν ἀρχαίαν κτήσιν ὑπὸ τῶν Φραγκισκανῶν τοῦ ἁγίου Τάφου καὶ τοῦ ναοῦ τῆς Βηθλεέμ. Τῷ

1850 ὁ στρατηγὸς Ὀπικ, πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐκάλεε τὴν ὀθωμανικὴν κυβέρνησιν νὰ σεβασθῇ τὰς συμφωνίας τοῦ 1840 καὶ τοῦ 1817. Ὁ Μ. Βεζύρης Ἀληπασῶς ἐδίσταζε καὶ ἀπεπειράτο νὰ κερδίσῃ καιρὸν, ὅτε τῷ 1852 περιῆλθεν εἰς τὸν Σουλτάνον μία αὐτόγραφος ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοκράτορος Νικολάου, ἀπαιτοῦσα τὴν τήρησιν τοῦ Statu quo, μὲ τὴν ἀπειλὴν νὰ ἀνακαλέσῃ τὸν πρεσβευτὴν αὐτοῦ. Καὶ ὁ στρατηγὸς Μεντσικώφ, φοβερὸς πρεσβευτὴς, ὡς τὸν ἐχαρακτήριζον οἱ «Καιροὶ» τοῦ Λονδίνου, τὸν Μάρτιον τοῦ 1853 ἔφθανεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅχι χωρὶς νὰ ἐπιθεωρήσῃ τὸν ρωσικὸν ἐν Σεβαστουπόλει στόλον καὶ τὰ στρατεύματα τὰ συγκεντρωθέντα ἐν Βεσσαραβίᾳ.

Εἶναι γνωστὰ τὰ ἐπακολουθήσαντα μεγάλα γεγονότα, ἐν τῇ γεννέσει τῶν ὁποίων τὸ ζήτημα τῶν ἁγίων Τόπων διεδραμάτισε καὶ κατέλαβε θέσιν σημαντικὴν. Τοῦτο μνημονεύεται, ἀλλὰ δὲν ἐλύθη ὀριστικῶς ἐν τῇ συνθήκῃ τῶν Παρισίων τοῦ 1854. Ἐτι ὀλιγώτερον ἐλύθη διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Βερολίνου τοῦ 1878, ἣτις περικλείει τὰς ἀκολουθοῦσας διατάξεις (ἀρθ. 62):

«Τὰ δικαιώματα τὰ ἀναγνωρισθέντα εἰς τὴν Γαλλίαν ἰδιαίτερος ἐπιφυλάσσονται, ἐννοεῖται δὲ ὅτι τὸ καθεστῶς τῶν ἁγίων Τόπων παραμένει ἀθικτον»,

Δικαιώματα τῆς Γαλλίας! Εἶδομεν διὰ μέσου τῆς ἀφηγήσεως ταύτης τῆς συντόμου τὴν Γαλλίαν ἐπιμόνως ἀσχολουμένην νὰ προστατεύσῃ τοὺς κληρικοὺς τῆς λατινικῆς Ἐκκλησίας. Διὰ μέσου ὧν τῶν αἰῶνων καὶ ὑφ' ὅλα τὰ συστήματα, μοναρχίαν, αὐτοκρατορίαν, καὶ δημοκρατίαν, τὸ δικαίωμα τῆς προστασίας τῶν Λατίνων ἐν Ἀνατολῇ ἠσκήθη πιστῶς. Οἱ περιφανέστεροι ρήτορες τῆς τρίτης Δημοκρατίας, ἰδίᾳ δὲ ὁ Παῦλος Δεσανέλ, εἰς ἓνα ἀξιοληνημένον του λόγον, διεξεδίκησαν αὐτά. Καὶ οἱ καλλίτεροι διπλωμάται μας ἀκόμη δὲν ἀπέφυγον νὰ τὸ πράξωσι πλειστάκις, ὁ Δελκασέ, ὁ Πισῶν, ὁ Ζερὰρ ἐν τῇ Ἀπφ Ἀνατολῇ.

Τὸ προτεκτοράτον τῆς Γαλλίας ἄλλοτε ὑπῆρξε πολὺ περισσότερον παρὰ σήμερον ἐκτεταμένον. Ἐπὶ Ἑρρίκου τοῦ Γ', «οἱ Βενετοὶ, οἱ Γενουήνσιοι, οἱ Ἄγγλοι, οἱ Πορτογάλλοι, οἱ Ἰσπανοί,

οἱ Καταλανοὶ καὶ Σικελιανοὶ ἔμποροι ἐταξίδεον ὑπὸ τὸ ὄνομα καὶ τὴν σκέπην τῆς Γαλλίας».

«... Οἱ πρεσβευταὶ τῆς Γαλλίας ἐρχόμενοι εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν μας διβάνιον, καὶ ὅταν θὰ μεταβαίνωσιν εἰς τὰ παλάτια τῶν μεγάλων καὶ τιμημένων βεζυρῶν μας ὑπεράνω τῶν πρεσβευτῶν τῆς Ἰσπανίας καὶ τῶν ἄλλων χριστιανῶν πριγκήπων κατὰ τὴν κρατούσαν ἀρχαιότητα, θὰ ἔχωσι τὴν πρωτοκαθεδρίαν.

Ἡ σύμβασις τοῦ 1864 διατηρεῖ τὴν ὑποχρέωσιν διὰ τὰ χριστιανικὰ ἔθνη «νὰ ναυσιπλοῶσι ὑπὸ τὴν σκέπην καὶ τὴν σημαίαν τῆς Γαλλίας, τὴν ὁποίας θὰ φέρωσιν ὡς ἀσφάλειαν αὐτῶν...»

Οἱ στόλοι τῆς Εὐρώπης δὲν πορεύονται σήμερον πλέον εἰς τὰς θαλάσσας τῆς Ἀνατολῆς ὑπὸ τὴν Γαλλικὴν σημαίαν. Ἡ συνήθεια ὅμως διετήρησε διὰ λογαριασμὸν τῶν πρεσβευτῶν μας καὶ τῶν προξένων μας τὸ δικαίωμα τῆς πρωτοκαθεδρίας. Ἡ δὲ θέλησις τοῦ Πάπα, κυροῦσα τὰς Διομολογήσεις, διεφύλαξεν ἡμῖν τὸ ἀποκλειστικὸν προτεκτοράτον τῶν θρησκευτικῶν καθιδρυμάτων τῆς λατινικῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ θέλησις αὕτη ἐπεβεβαιώθη διὰ πράξεων προσφάτων τῶν ὀδηγῶν αἵτινες ἐδόθησαν τὴν 22 Μαΐου 1887 ὑπὸ τοῦ τμήματος τῆς προπαγάνδας τῆς ἐπιστολῆς τῆς γραφείσης τῷ καρδινάλιῳ Δανζενιῆ ὑπὸ τοῦ Λέοντος ΙΓ' τὴν 1ην αὐγούστου 1898, ὅπου ἀναγινώσκονται αἱ ἐξῆς λέξεις: «Ἡ Γαλλία ἔχει ἐν Ἀνατολῇ ἰδιαίτερον ἀποστολήν, ἀποστολήν εὐγενῆ, κυρωθεῖσαν ὅχι μόνον διὰ πράξεως μακροχρονίου, ἀλλὰ καὶ διὰ συνθηκῶν διεθνῶν. Ἡ Ἀγία Ἐδρα ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ θ. λει νὰ θίξῃ τὴν ἐνδοξον κληρονομίαν τὴν ὁποίαν ἡ Γαλλία ἔλαβε παρὰ τῶν προγόνων της». Τὴν ἐπιστολὴν τέλος, ἣν ὁ σεβασμ. καρδινάλιος Γκάσπαρι μετέκαμε τὴν τιμὴν νὰ μεγράψῃ τὴν 29 ἰουνίου 1917 καὶ ἐξ ἧς ἀποσπῶ τὰς ἀκολουθοῦσας γραμμάς:

«Ὅλοι οἱ κληρικοὶ καὶ αἱ μοναχαὶ τοῦ λατινικοῦ δόγματος ἐν Ἀνατολῇ ὀφείλουσιν συνψῆδὰ κατηγορηματικῇ διαταγῇ τῆς Ἀγίας Ἐδρας νὰ ζητῶσιν ἐν ἀνάγκῃ τὴν προστασίαν τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Γαλλίας καὶ μόνης, παραλείποντες νὰ ἀπευθυνθῶσιν εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν ἄλλων ἐθνῶν, περι-

λαμβανομένων καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς ἰδι-
ας ἐθνικότητός των, ὅσον ἂν καὶ οὗτοι ἐπὶ τῷ
αὐτῷ τίτῳ κέκτηνται τὸ δικαίωμα τῆς προ-
στασίας

«Σπεύδω νὰ εἶπω ὅτι ἡ Ἁγία Ἐδρα οὐδὲν
θὰ πράξῃ τὸ κατ' αὐτὴν πρὸς κατάργησιν ἢ
ἐλάττωσιν ὑπὸ οἰανδήποτε μορφῆν τοῦ πρετε-
κτοράτου τῆς Γαλλίας. Ἡ Ἁγία Ἐδρα διεκή-
ρυξε τοῦτο κατηγορηματικῶς ἐν τῷ παρελθόντι,
δύνασθε δὲ νὰ παράσχητε τὴν πρὸς τοῦτο δια-
βεβαίωσιν εἰς τὰς ἐν τῇ κυβερνήσει συνα-
δελφους σας.»

Ἡ Γαλλία λοιπὸν καὶ σήμερον ἀκόμη ἀνα-
γνωρίζεται ὑπὸ τῆς Ἁγίας Ἐδρας ἢ προστά-
της, μεταξὺ ἄλλων θρησκευτικῶν ἰδρυμάτων,
τῆς φραγκισκανικῆς κουστωδίας, ἣτις ἐπαγρυ-
πνεῖ ἐπὶ τῶν Ἁγίων Τόπων.

Σήμερον τὸ ζήτημα τῶν Ἁγίων Τόπων δὲν
θὰ συζητηθῇ ἐνώπιον τῶν σουλτάνων καὶ τῶν
βεζυρῶν. Τὰ χριστιανικὰ στρατεύματα τῆς
Ἀγγλίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἰταλίας ὑπὸ τὰς
διαταγὰς τοῦ στρατηγοῦ σέρ Ἐδγαρ Ἀλεμπυ
εἰσῆλθον ὅπως καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν σταν-
ροφόρων εἰς Ἱερουσόλυμα.

Τι θὰ ἀποφασίσῃ ἡ Συνδιάσκεψις;

Εἰς ποῖον ἄλλον παρὰ εἰς τὴν Γαλιάν δύνα-
ται νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν φροντίδα τῆς προστα-
σίας συμφώνως πρὸς μακρὰς παραδόσεις μιᾶς
Συρίας μεγάλης καὶ ἐλευθέρης; Ἀλλὰ δὲν ὀμι-
λοῦμεν σήμερον εἰμὴ περὶ τῶν Ἁγίων Τόπων
καὶ τῆς Παλαιστίνης. Κλείων τὰς συντόμους
ταύτας γραμμὰς εἰς ἃς δὲν θὰ διακρίνῃ τις
οὐδὲ μίαν κἀν ἀπλῆν ἱστορικὴν σύνοψιν, ἀλλὰ
μόνον ἀπλῆν σελίδα λεξικοῦ, θέλω νὰ ἐπικαλε-
σθῶ τὸ κύρος τοῦ μαρκεσίου δὲ Βογκέ ἀρχαι-
ολόγου, ἱστορικοῦ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τῶν Ἁ-
γίων Τόπων, καὶ ἐνὸς ἐκ τῶν καλλίστων πρεσ-
βητῶν μας ἐν Ἀνατολῇ.

«Ἡ διεθνοποίησις τῆς Παλαιστίνης, ἔγραφεν
οὗτος τὴν 1ην ὁκτωβρίου 1915, εἶναι μία λέξις
κενὴ ἢ μία ἐπιχειρήσις χιμαιρικὴ πλήρης κιν-
δύων διὰ τὸ παρὸν καὶ διὰ τὸ μέλλον. Ἡ Συ-
ρία ἀποτελεῖ ἐν ὅλῳ ἀδιαίρετον. Ὅσον ἀφορᾷ
τὸ ἰδιαίτερον ζήτημα τῶν Ἁγίων Τόπων, δύναται
τοῦτο νὰ ἀποτελέσῃ τὸ ἀντικείμενον συμβάσεως
ἣτις λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὰ νόμιμα δικαίω-

ματα τῶν διαφόρων θρησκευτικῶν ὁμολογιῶν
καὶ καθιερούσα τὰ ἱστορικὰ δικαίωματα τῆς
Γαλλίας, θὰ ἐξησφάλιζε τὴν εἰρήνην τοῦ θυ-
σιαστηρίου διὰ τοῦ ἀμοιβαίου σεβασμοῦ τῶν
συμφερόντων.

«Οὐδεὶς καλλίτερον τῆς Γαλλίας διὰ τοῦ πνεύ-
ματος αὐτῆς τῆς ἀνοχῆς, τῶν φιλελευθέρων
αὐτῆς παραδόσεων, τῆς πίστεως αὐτῆς πρὸς τὰς
ὑποχρεώσεις», εἶναι ἐνδεδειγμένος νὰ ἀναλάβῃ
τὴν παρακαταθήκην τοῦ διπλωματικοῦ τούτου
ὄργανου, καὶ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐντιμον αὐτοῦ χρήσιν».

Τοῦτο εἶναι τὸ ἄρθρον τοῦ μεγάλου σοφοῦ καὶ
πολυτίμου τοῦ ἐλληνισμοῦ φίλοι.

Εἰς τὸ προσεχὲς ἡμῶν φύλλον θὰ ἐκθέσωμεν
τὰς ἐπ' αὐτοῦ κρίσεις ἡμῶν.

ΟΧΙ ΑΘΡΗΣΚΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΝ

(ἐξ Ἀθηνῶν)

«Ἐπλανήθημεν πιστεύσαντες, ὅτι ὁ κ. διευθυν-
τῆς τοῦ Πολυτεχνείου ἀποτελεῖ μοναδικὴν ἐξαί-
ρεσιν παρ' ἡμῖν» ἰσχυρίζομενος, ὅτι εἶνε ἐπιβλα-
βὴς ἢ ἀνάμιξις τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν κατεύ-
θυνσιν τῆς ἐλληνικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ἐκ τῆς πλάνης ταύτης ἦλθε νὰ ἐξαγάγῃ ἡμᾶς
ἐπιστολὴ θεολόγου καθηγητοῦ, ἐκ τῆς ὁποίας
καταδεικνύεται δυστυχῶς, ὅτι αἱ χαρακτηρίζουσαι
τὰς ἐκπαιδευτικὰς θεωρίας τοῦ κ. διευθυντοῦ τοῦ
Πολυτεχνείου τάσεις δὲν εἶνε «μοναδικὸν φαι-
νόμενον παρ' ἡμῖν», ἀλλὰ ἀποτελοῦσι τὴν κα-
τεύθυνσιν εὐρυτέρου κύκλου ἐκ τῶν λειτουργῶν
τῆς παρ' ἡμῖν ἐκπαιδεύσεως.

Ἐν τῷ πρό τινος ἐκδοθέντι Ἀτεύχει τοῦ «Δελ-
τίου τῆς Ἑλληνικῆς Μαθηματικῆς Ἐταιρείας»
δημοσιεύεται Ἰπόμνημα τῆς Ἐταιρείας ταύ-
της περὶ τῆς ἀνάγκης ἰδρύσεως «πραγματικῶν
γυμνασίων» ὑποβληθὲν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν
ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύ-
σεως (σελ. 20—23) διὰ τοῦ ὑπομνήματος τού-
του προτείνεται ὅπως ἡ μέση ἐκπαίδευσις κα-
ταστή ἐπταετής, διαιρουμένη δ' εἰς δύο κύκλους,
τὰ θρησκευτικὰ μαθήματα (Ἱερὰν Ἱστορίαν καὶ
Κατήχησιν) περιορίζῃ εἰς μόνας τὰς τρεῖς κατω-

τέρας τάξεις τοῦ πρώτου κύκλου, ἀφαιρούσα αὐτὰ παντελῶς ἀπὸ τοῦ δευτέρου τεταρτοετοῦς κύκλου, ὃν ἀπαρτίζουσι τό τε κλασικὸν καὶ τὸ ἐπιστημονικὸν ἢ πραγματικὸν τμήματα. Διευθύνται γυμνασίων προτείνονται φιλόλογοι, μαθηματικοὶ καὶ φυσικοὶ, ἀποκλειομένων τῶν θεολόγων (σελ. 22), εἰς δὲ τοὺς τελειοφοίτους τοῦ τε κλασικοῦ καὶ τοῦ πραγματικοῦ τμήματος ἀποκλείεται ἡ ἔγγραφὴ εἰς τὴν θεολογικὴν σχολὴν τοῦ πανεπιστημίου, ἐπιτρεπομένη εἰς μόνους τοὺς ἀποφοίτους τῆς Ριζαρείου σχολῆς καὶ τῶν ἰσοτίμων αὐτῇ θεολογικῶν σχολῶν» (σελ. 23).

Δὲν εἶνε πάντως ἀνάγκη νὰ ἐνδιατριψώμεν εἰς τὰ καθέκαστα τοῦ προγράμματος τούτου διὰ νὰ ἀποδειχθῇ ὅτι οἱ συντάξαντες αὐτὸ εὐρίσκονται ὑπὸ τὸ κράτος τῆς θεωρίας, ἥτις θέλει τὴν ἐθνικὴν ἐκπαίδευσιν θεμελιωμένην ἐπὶ τοῦ θετικισμοῦ καὶ ἀππλλαγμένην θρησκευτικῶν ἐπιρροασμῶν, ἐὰν δὲ ληθῆ ὑπ' ὅψιν ὅτι τὴν Ἑλληνικὴν Μαθηματικὴν Ἐταιρείαν ἀποτελοῦσι καθηγηταὶ τοῦ πανεπιστημίου, τοῦ πολυτεχνίου, τῶν γυμνασίων καὶ ἄλλοι διδάκτορες καὶ πτυχιούχοι τῶν μαθηματικῶν ἐπιστημῶν, καὶ ὅτι τὸ ἐν λόγῳ ὑπόμνημα ἐλήφθη μετ' ἐνδιαφέροντος ὑπ' ὅψιν ὑπὸ τῆς πολιτείας (σελ. 10—11), εὐνόητος καθίσταται ἡ ἀσυγκρίτως μείζων σοβαρότης τοῦ ζητήματος. Ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ ζήτημα μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ ἐξακολουθήσωμεν μέχρι πλήρους αὐτοῦ διαφωτίσεως, καθ' ὅσον μάλιστα ἡ προσοχὴ εἶχεν ἡ ἡ στραφῆ πρὸς αὐτὸ πρὶν ἐκδοθῆ τὸ σχετικὸν τεῦχος τοῦ Ἐκκλῆσ. Κήρυκος.

Πρὸ τοῦ κινδύνου ὅμως συσκοτίσεως τοῦ ζητήματος διὰ τῆς ἀναμίξεως αὐτοῦ μὲ γλωσσικὰς συζητήσεις, αἰσθανόμεθα τὴν ὑποχρέωσιν νὰ δηλώσωμεν, ὅτι τὸ γλωσσικὸν ζήτημα ἐκφεύγει τῆς ἀρμοδιότητος ἡμῶν ὡς ἀντιπροσώπων σκέψεων ἐκκλησιαστικῶν καὶ καθόλου θρησκευτικῶν. Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἐνδιαφέρεται διὰ ποίων φραστικῶν εἰκόνων θὰ εἰσδύσῃ καὶ θὰ ἐνευπωθῆ εἰς τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν ὁ λόγος τῆς σωτηρίας, ὁ δὲ ἀπόστολος Παῦλος περιφρονεῖ πάσας καθόλου τὰς γλώσσας, ὅχι μόνον τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀγγέλων, ὅταν δὲν εἶνε ὑπερηλικὸς τῆς ἀγάπης τῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον.

Τὴν μὲν γλώσσαν τῆς ἐκπαίδευσως λοιπὸν ἀς

τὴν καθορίσουν οἱ γλωσσολόγοι ἡ Ἐκκλησία ἐνδιαφέρεται μόνον ὅπως τὰ τέκνα τῶν ἑλλήνων ἐκπαιδεύωνται ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου καὶ ὅπως ἐνοικῆ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν πλουσίως ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Ἐδῶ ὅμως ἡγέρθη διάτορος ἡ διαμαρτυρία τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Πολυτεχνείου, λέγουσα: Μάλιστα, ἐφ' ὅσον οἱ Ἕλληνες εἶνε ὑπὸ δουλείαν δὲν ἀντιλέγω νὰ ἐκπαιδεύωνται τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν συναφείᾳ πρὸς τὴν θρησκείαν ἢ τῶν τέκνων ὅμως ἐλευθέρων ἑλλήνων ἐκπαιδεύσεις πρέπει νὰ εἶνε χειραφετημένη ἀπὸ τὴν θρησκευτικὴν ἀντίληψιν, διότι ἡ θρησκευτικὴ ἀντίληψις εἶνε ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν πρόοδον.

Εἶνε τοῦτο ἀληθές; Εἶνε ἀληθές, ὅτι θρησκευτικότης θὰ εἴπῃ ὀπισθοδρομικότης, καὶ ὅτι ἀθρησκεία θὰ εἴπῃ πρόοδος; Δὲν θὰ ἐπικαλεσθῶμεν τὸ δέξιμα τῶν προγόνων μας, τὸ ὅποιον διακηρύττει, ὅτι γνῶσις χωρισμένη ἀπὸ τὴν θρησκείαν καὶ τὰς ἐπ' αὐτῆς βασίζομενας ἀρετὰς εἶνε πανουργία καὶ ὄχι σοφία· διότι ἴσως θεωρηθῆ πολὺ ἀπρηχαιωμένον ἐπιχείρημα. Θὰ ἐπικαλεσθῶμεν συγχρόνους ἀντιλήψεις.

Ἡ ζωτικότης τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς κυριαρχεῖ τῶν πνευμάτων ὀλοκλήρου τοῦ κόσμου. Οὐδεμία χώρα ἐν τῷ κόσμῳ ἐπωφελήθη εἰς τόσον ὑψηλὴν καὶ τόσον εὐρείαν κλίμακα τὰς θετικὰς ἐπιστήμας. Ὅχι μόνον ἡμεῖς οἱ ἡμῖνοι κάτοικοι τῆς πολυπαθοῦς Ἀνατολῆς, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ εὐρωπαῖοι μεταβαίνοντες εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας, καταπλήσσονται πρὸς τῆς ἰλιγγιώδους ταχύτητος, μὲ τὴν ὅποιαν ἐκεῖ ἐξελισσεται ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ ὑφ' ὅλας αὐτῆς τὰς ἐκφάνσεις. Μηχάνημα, ἴδρυμα, ἐφεύρεσις, μέθοδος, ἡλικίας εἰκοσι, τριδκοντα ἑτῶν, θεωρεῖται ἀνῆκον εἰς τὴν ἀρχαιότητα. Ἐκεῖ ἡ πρόοδος δὲν προχωρεῖ βᾶδων, τρέχει ἀπὸ ρυτῆρος. Ἄλοιπόν! Μάθετε, κύριοι ὁπαδοὶ τοῦ ἀποκλειστικοῦ θετικισμοῦ ἐν τῇ ἐκπαίδευσί, ὅτι ἡ καταπληκτικὴ αὕτη πρόοδος τοῦ ἀμερικανικοῦ λαοῦ ὄχι μόνον δὲν ἔχει διαζύγιον μὲ τὴν θρησκευτικὴν ἀντίληψιν, ἀλλὰ, τούναντίον, σεμνύναται ὅτι ὀδηγεῖται εἰς τὸν δρόμον τῆς ὑπὸ τῆς θρησκευτικῆς ἀντιλήψεως. Πόθεν διπλόν; Καὶ ἀπὸ τὴν καθόδον καθόλου τῆς Ἀμερικῆς εἰς τὸν πόλεμον, καὶ ἀπὸ τὰς ἀρχὰς, ὑφ' ὧν ἐχειραγωγῆθη κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ

Οὐίλσον. Θέλων δηλ. ὁ μέγας πρόεδρος νὰ καταστήσῃ συμπαθεῖς τοὺς Ἴλληνας τῆς Μ. Ἀσίας πρὸς τὸν λαὸν του, παρουσιάζει αὐτοὺς κατόχους δύο ἀρετῶν, «τῆς σταθερῆς ἀφοσιώσεως των εἰς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν» καὶ «τῆς ἐμμονῆς αὐτῶν εἰς τὰ ἰδεώδη τῆς συνταγματικῆς κυβερνήσεως». Ἐἶνε βέβαιος ὁ πρόεδρος Οὐίλσον, ὅτι, παρουσιάζων τοὺς Ἴλληνας ὡς λαὸν θρησκευτικῶν ἀμὰ καὶ φιλελεύθερον, θὰ καταστήσῃ αὐτοὺς «ἐντικείμενον ἐγκαρδίου συμπαθείας» διὰ τὸν ἀμερικανικὸν λαόν.

Δὲν θεωρεῖται λοιπὸν ἐν Ἀμερικῇ ἐμπόδιον πρὸς τὴν πρόοδον τὸ Εὐαγγέλιον, οὐδὲ ἀντίθετοι πρὸς τὴν πολιτικὴν ἐλευθερίαν νομίζονται αἱ ἀρχαὶ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Αἱ «θρησκευτικαὶ ἀντιλήψεις» δὲν θεωροῦνται ἐκεῖ ἀντίθετοι πρὸς τὴν ἐλευθερίαν· τὸναντίον πιστεύεται καὶ ὁμολογεῖται γενικῶς, ὅτι μόνον αὐτὸ τὸ πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία». Οἱ ἀμερικανοὶ κατῆλθον εἰς τὸν πόλεμον ὄχι διὰ νὰ ἐλευθερώσῃσιν δούλους ὁμοεθνῆς των, ὄχι διὰ νὰ προφυλάξῃσιν ἀπὸ κινδύνου ἀμέσου ἐπιδρομῆς τὴν χώραν των, ὄχι διὰ νὰ αὐξήσῃσιν τὸ κράτος των. Εἰς τὸν πόλεμον κατῆλθον μὲ ὄλας τὰς δυνάμεις, διότι ἐπίστευσαν ὅτι κατέρχοντο εἰς ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δικαιοσύνης. Εἰς ποίαν δὲ σχέσιν θέτουν οἱ ἀμερικανοὶ τὰ ἰδεώδη ταῦτα πρὸς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν; δηλοῦσι σαφῶς καὶ οἱ λόγοι, οὗς ἀπηύθυνεν ὁ Οὐίλσον πρὸς τὸν μητροπολίτην Ἀθηνῶν, ὅτε τὸν ἐδέχθη εἰς τὸν Λευκὸν Οἶκον. Χαίρω, εἶπεν ὁ Οὐίλσον, δεχόμενος ἕνα ἐξ Ἀνατολῆς ἀντιπρόσωπον τῶν ἰδεῶν, ὑπὲρ τῶν ὁποίων διεξάγομεν τὸν πόλεμον καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ βασισθῇ ἡ μέλλουσα εἰρήνη.

Αἱ ἀρχαὶ λοιπὸν τοῦ Εὐαγγελίου ἐν τῇ κρατούσῃ τὰ σκῆπτρα τῆς θετικῆς προόδου Ἀμερικῇ ὄχι μόνον δὲν κρίνονται ὡς σύμβολον ὀπισθοδρομικότητος, ἀλλὰ γίνονται σημαία πολέμου καὶ πρόγραμμα εἰρήνης παγκοσμίου, ὡς τῆς μόνης βάσεως τῆς ἀνθρωπίνης εὐδαιμονίας. Κάτοχοι οἱ ἀμερικανοὶ τοῦ τελειότερου θετικισμοῦ, θεωροῦσιν αὐτὸν ὡς μέσον, οὐδαμῶς δὲ ὡς σκοπὸν τοῦ βίου. Οἱ λατρεύσαντες ὡς σκοπὸν τοῦ βίου τὸν θετικισμὸν εἶνε οἱ γερμανοὶ, οἵτινες ἠττηθέντες, συμπαρέσυρον εἰς τὴν ἥτταν των καὶ τὸν ἄψυχον θετικισμὸν, ὡς σύστημα μορφώσεως

ἀνθρωπιστικῆς, ἐπαληθεύσαντες ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν καὶ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ὄλου τοῦ κόσμου τὸ δέξιμα τῶν φιλοθρησκῶν προγόνων μας, ὅτι ἐπιστήμην ἀθρησκῶς δὲν εἶνε σοφία· εἶνε πανουργία».

§

Τὴν διατριβὴν ταύτην ἐξέδωκεν ὁ «Ἐκκλησιασ. Κήρυξ» Ἀθηνῶν, ἐκιδόμενος ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου τῆς πόλεως καὶ προέδρου τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Οὐδεὶς Ἴλλην ὀρθῶς σκεπτόμενος ἀρνεῖται τὴν ἐπικαιρότητα διατριβῆς ταύτης, θιγούσης τὸ φοβερὸν διὰ τὸ ἔθνος ἡμῶν πρόβλημα ζωῆς ἢ θανάτου, τὸν ὁποῖον οὐδεὶς κηρύττει πραγματικῶς, ἀλλὰ λαθροβλῶς παρασκευάζομεν, ἀφοῦ μετέχομεν, ἀρνητικῶς ἢ θετικῶς, εἰς ἔργον ἀποσυνθέσεως, τὸ ὁποῖον οὐδέποτε θὰ συγχωρήσωσιν οἱ αἰῶνες. Σχεδὸν τοιοῦτοι δεκαεννέα παρήλθον ἀπὸ τοῦ ἀρεοπαγίτου Διονυσίου καὶ τοῦ ἑλληνος διακόνου Νικολάου, ἡ δὲ ἐμμονὴ ἡμῶν εἰς τὰς ἠθικὰς καὶ δογματικὰς ἀληθείας τοῦ χριστιανισμοῦ ὁμολογεῖται μὲν ὑπὸ παντὸς τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου τοῦ θρησκευόντος, τιμᾶται δ' ὑπὸ ἄλλοσθινῶν ἑτεροίαν πρεσβευόντων δογματικὴν διδασκαλίαν, διότι, ἐμμέναντες, ἔτι χίλια ὀκτακόσια δοξοῦνται σχεδὸν ἔτη, εἰς τὴν θρησκευτικὴν ταύτην διδασκαλίαν καὶ ταύτην ἀπόστολοι γενόμενοι, ἐξεπολίτισαμεν ἀμέσως μέγα μέρος τῆς Εὐρώπης, ἀρεκτὸν δὲ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς. Τηρήσαντες εἰ τι ἂν εἴχομεν παραλάβει θεόδοτον μάθημα, διδάξαντες καὶ ποιήσαντες καὶ κηρύξαντες, ἀγράφητα καὶ νόμους καὶ βιβλία κατασκευάσαντες πρὸς ὄφελος ἄλλων, ἀγνοοῦμεν εἰς ποῖον ἔθνος ἀπέβημεν ἐπιζημίω διὰ τῆς προσκολλήσεως ἡμῶν εἰς τὴν πίστιν τῶν πατέρων, ἐὰν παραδεχθῆ τις ὅτι καὶ προσκολλήσιν ἐδιδάξαμεν ἢ ἐπεβάλομεν τοιαύτην; ἀγνοοῦμεν τίνα τῶν χριστιανικῶν λαῶν ἐζημιώσαμεν, τίνας τὴν πρόοδον παρημποδίσσαμεν, διδάξαντες ἢ συστήσαντες τὴν ἀποδοχὴν τῶν ἱερῶν καὶ τῶν κοσμικῶν νόμων, τοὺς ὁποίους ἐδανείσαμεν εἰς αὐτούς. Τοῦναντίον βλέπομεν, μετὰ πολλῆς ἐγκαυχήσεως, ὅτι λαοὶ χριστιανικοὶ προαχθέντες εἰς τὸν πολιτισμὸν, οὗ τὰ στοιχεῖα, θεματοφύλακες ἔνοπλοι αὐτοῦ διατελέσαντες ἐπὶ αἰῶνας, ἡμεῖς παρεχωρήσαμεν εἰς αὐτούς, ὅτι οἱ λαοὶ οὗτοι οἱ πολεμοῦντες σήμερον ἐν ὀνόματι καὶ πρὸς διάδοσιν τοῦ πολιτισμοῦ τούτου, οὐδαμῶς ἐζημιώθησαν ἐκ τῆς θρησκευτικῆς ἀντελήψεως, ἢ ἢ Μαθηματικῆς Ἐταιρίας φοβεῖται, οὔτε τῶν λαῶν τούτων τὴν ἐκπληκτικὴν ἐν παντὶ πρόοδον ἀνέκοιψεν ἢ πεποιθήσιν εἰς τὴν δειότητα τῆς χριστιανικῆς πίστεως, τὴν ὁποῖαν καλῶς διδάσκονται καὶ γινώσκουσιν.

Οἱ τὸν «Ἐκκλησ. Κήρυκα» τῶν Ἀθηῶν ἱμπνόντες καὶ συντάττοντες, οἱ πρὸς ὑποστήριξιν τῶν φρονιμῶν αὐτῶν ἰδεῶν προσάγοντες ἡμῖν τὴν Ἀμερικανικὴν, ἣς ἡ τεραστία πρόδοδος καὶ συγχρόνως ἡ πρὸς τὴν θρησκευτικὴν ἀγωγὴν τοῦ πολίτου προσοχὴ πρέπει νὰ χορηγησῇ εἰς ἡμᾶς μαθήματα πολιτικῆς συνέσεως, παρέλιπον μίαν ἀπορίαν, τὴν ὅποιαν καλὸν νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν οἱ νεωτεροποιοί. Φρονοῦντες ὅτι «ἡ θρησκευτικὴ ἀντίληψις εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν πρόδοτον» ἐννοοῦσι βεβαίως πρόδοτον τὴν ἐν ταῖς ἱπιστήμας;— Ἀλλὰ πότε παρ' ἡμῖν ἱμπόδιον, πότε παρὰ λαοῖς ἑτέροις κώλυμα παρενέβαλεν εἰς τὰς μελέτας τῶν ἐπιστημόνων; Μήπως εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ τηλεφώνου; εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν σιδηροδρόμων; εἰς τὴν ἐφεύρεσιν τῶν ἀκτίνων τοῦ Ραίντγκεν;— Καὶ φρονοῦσι λοιπὸν οἱ πολέμιοι τῆς ἐκ παιδῶν θρησκευτικῆς διδασκαλίας ὅτι, διὰ ταύτην καὶ μόνην Ἦρωον δ' Ἀλεξανδρεὺς ἱμπόδισθη εἰς τὴν περαιτέρω καλλιέργειαν καὶ προαγωγὴν τῆς ἰδέας αὐτοῦ καὶ πεποισθήσεως περὶ τῆς κινητικῆς τοῦ ἀέρος δυνάμεως; Ἡ νομιζοῦσιν ὅτι ἡ διδασκαλία τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς ἢ τῆς δογματικῆς εἰς ὅλας τοῦ γυμνασίου τὰς τάξεις παρεπέμψεν εἰς τὸ τέλος τοῦ ἸΘ' αἰῶνος τὴν εὔρεσιν τοῦ ἀσυρμάτου τηλεγράφου, ἢ τοῦ γραμμοφώνου; Διατὶ δὲ μέχρι τῆς σήμερον οἱ ἄθρησκοὶ χημικοὶ καὶ μαθηματικοὶ μένουσιν ὀπίσω τοῦ ἐκ Συρίας Καλλίνικου; Ἡ ἄρνησις τῆς θρησκευτικῆς ἀντιλήψεως οὐδεμίαν παρέσχεν εἰς αὐτοὺς εὐκολίαν πρὸς δημιουργίαν νέου ὑγροῦ πυρὸς, οὐ πρὸς κατασκευὴν οὔτε ἱμπόδισεν ἐν χρόνῳ χλευαζομένῳ φαντισμῷ τὸν ἐφευρέτην, ὡς οὔτε ἐνέπευσέ τινα τῶν πολεμίων τῆς «θρησκευτικῆς ἀντιλήψεως» εἰς ἐφεύρεσιν ὁμοίαν δὲ κατὰ τῆς «ἀντιλήψεως» ταύτης πόλεμος.

Ἐὰν ἐπιστήμονες ἄθρησκοὶ κρῖνωσι πρόδοτον τὴν οἰκοδομὴν ἰδεῶν ἀνατρεπτικῶν τῶν κοινωνικῶν θεμελιῶν, ἐπιμένοντες ὅτι πρέπει νὰ ὑποαξάωμεν τοὺς πιστοὺς πάντας εἰς τὴν θρησκευτικὴν ἀντίληψιν, τὴν ὑπὸ τῶν ἀθρηστικῶν ἐννοουμένην. Μαρτύροισιν ἑκατομύρια καταστραφέντων πληθυσμῶν ὁποῖαν θυελλώδη καταστροφὴν ἐπιφέρουσιν ἀντικεινῶνικὰ «ξενίζοντα δόγματα», τῶν ὁποίων οἱ εἰσηγηταί, πᾶσαν θρησκευτικὴν ἀντίληψιν ἀναιρέσαντες, ἔσυραν μέγα κράτος εἰς ἀσύνθεσιν ἀξιολύπητον. Ἐπιμένοντες φρονοῦντες ὅτι, ὅσον ἢ «θρησκευτικὴ ἀντίληψις» δύναται καὶ δικαιούται νὰ ἱμπόδισθαι καταστροφὰς τοιαύτας, ἄλλο τόσον ἀδυνατεῖ νὰ ἱμπόδισθαι τὴν ἀληθῆ πρόδοτον.

Ἡ ΚΑΛΑΙΣΘΗΣΙΑ ΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ

(συνέχεια ἀπὸ τοῦ 21 τεύχους)

Λεπτομερῶν εἰδήσεων περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Μ. Κωνσταντίνου μετακομισθέντων εἰς τὴν ἐπάνωμον αὐτῷ πόλιν ἀγαλμάτων στεροῦμαι, ἀρκούμενος τῇ μαρτυρίᾳ τοῦ Σωζομένου (29) καθ' ἣν, τῶν παλαιῶν εἰδωλολατρικῶν ναῶν καταλυόμενων, τὰ μὲν ἐκ τιμίας ὕλης ξόανα, πυρὶ διακρινόμενα, δημόσια ἐγίνοντο χρήματα, «τὰ δὲ ἐν χαλκῷ θαυμασιῶς εἰργασμένα πάντοθεν εἰς τὴν ἐπάνωμον πόλιν τοῦ αὐτοκράτορος μετεκομίσθη πρὸς κόσμον, καὶ εἰσέτι νῦν ἰδρυνταὶ δημοσίᾳ» καὶ ἀπὸ τοῦ ἐν Δελφοῖς μαντείου ἀναφέρει μετακομισθέντα, καὶ Μουσῶν ἐλικωνιάδων ἀγάλματα, καὶ τρίποδα τὸν δελφικόν, καὶ Πάνα τὸν βοώμενον, «ὃν Πausanias ὁ Λακεδαιμόνιος καὶ αἱ ἑλληνίδες πόλεις ἀνέθεντο, μετὰ τὸν πρὸς Μήδους πόλεμον». Τίνα δ' ἐσώζοντο μέχρι τῆς ἐνταῦθα βραχυχροῦνίας ἐγκαταστάσεως τοῦ λατινικοῦ βασιλείου καὶ τίνα κατέστρεψαν «οἱ τοῦ καλοῦ ἀνέραστοι κηρεσιφόρητοι βάρβαροι» (30) ἀφηγγείται Νικήτας ὁ Χωνιάτης, ἀποδυρόμενος περιπαθῶς τὴν καταστροφὴν ὅχι ὡς χριστιανὸς ἱστοριογράφος, ἀλλὰ σχεδὸν ὡς εἰδωλολάτρης.

Τοιοῦτοι τρόποι καὶ τοιοῦτοι πανταχόθεν ἐράνοις ἐστόλισε τὴν Κων[σταντι]νούπολιν ὁ ἰσαπόστολος αὐτῆς κτίτωρ, οὗ τὴν καλαισθησίαν ἐκληρονόμησαν καὶ τινας τῶν τοῦ θρόνου διαδόχων, ἴσως δὲ καὶ τὴν περὶ συντηρήσεως τῶν μνημείων τῆς τέχνης μέριμναν. Αὐτοῦ τοῦ Σωζομένου μαρτυρίαν ἐπικαλοῦμαι, γράφοντος ὅτι ὁ Κωνσταντίνος ἔταξε φόρους ἐπίτιδες, ὅπως ἀπο τούτων αἱ δαπάναι γίνονται τῶν οἰκοδομῶν καὶ τοῦ καλλωπισμοῦ τῆς Κων[σταντι]νούπολεως. 31) Ὅταν δὲ λάβωμεν κατὰ νοῦν, ἀφ' ἐνὸς μὲν τὴν αὐτοκρατορικὴν ὑπὲρ τῆς συντηρήσεως τῶν μνημείων τῆς τέχνης κηδῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὰς συχρὰς εἰς τὸν Ἰππόδρομον τελετὰς καὶ τὰς κοσμικὰς παηγύρεις τὰς ἀγομένας ἐν μέσῳ πλήθους ἀγα-

29. Σωζομένου διδλ. Β' 8.

30. Χωνιάτης: Βόννης δελ. 741.

31. Σωζομ. Β', 3.

μάτων ἀρχαίων, ἀπό τε Ρώμης καὶ Κυζικίου κομισθέντων, κατὰ τὴν παράδοσιν, ἀπ' Ἀθηῶν τε καὶ Καισαρείας, Ἀντιοχείας καὶ Κύπρου, Σάρδεων καὶ Τράλλεων, Ἰκονίου καὶ Σεβαστείας, Τυάων καὶ Νικαίας τῆς ἐν Βιθυνίᾳ, Ρόδου καὶ Χίου, Κρήτης καὶ Σικελίας· ὅταν ἀναμνησθῶμεν ὅτι εἰς τὰς ἐντέχνως ἐστρωμμένας πλατείας, ὅπου συναθροίσεις ἐγίνοντο δημῶδεις, εἰκόνες ὑπάρχων ἀνεστηλοῦντο καὶ κουβικουλαρίων βυζαντινῶν, ἀγωνιστῶν καὶ στρατηγῶν, ὀρχηστῶν καὶ κιθαρῶδων γυναικῶν, ἀθλητῶν καὶ ἀρμαθλατῶν τῶν ἐν τῷ Ἰπποδρόμῳ νικησάντων, εἰς δὲ τοὺς οὕτως εἰκονιζομένους ἐπιγραμματοποιοὶ δόκιμοι πρὸς ἀλλήλους ἡμιλλῶντο τίς ἐντεχνότερον ἢ να διαιωίσῃ τὴν ἀρετὴν, ἢ τὴν καλλονήν· ὅταν κατὰ νοὺν λάβωμεν ὅτι πολλὰς οἰκοδομὰς δημοσίας, ἐμπορικὰς ἀποθήκας, ἐμβόλους, ἀγορὰς, ἀμφόδους, στοὰς ἐστόλιζον εἰκόνες ἐπιφανῶν ἀνδρῶν τε καὶ γεγονότων, γραφικὰ δὲ παραστάσεις οὕτω ζῶσαν ἐπεδείκνυον τὴν βράβευσιν τῆς ἀρετῆς καὶ τὴν τιμωρίαν τῆς κακίας, ὥστε ἢ να προσελκύσωσιν εἰς τὴν ὀρθὴν ὁδὸν τῆς ἀληθοῦς τοῦ Θεοῦ γνώσεως ψυχὰς ἀξέστοιχους· ὅταν ἐν νῷ σχηματίσωμεν ἰδέαν καὶ πεποιθήσιν ὅτι, πᾶς παρὰ τοῖς πατράσιν ἡμῶν ναὸς ἐπισκευαζόμενος ἢ νεωστὶ δομούμενος ἐγίνετο συγχρόνως ζωγραφικῆς ἅμα μουσεῖον, μουσικῶν δὲ ἀνδρῶν παιδευτήριον, καὶ συνεντευκτήριον εὐσεβῶν καὶ φιλομούσων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, πρέπει ἢ να προσθῶμεν ἅμα ὅτι, πεποιθήσιν εἶχον οἱ εἰς τὰ συνεντευκτήρια ταῦτα μεταβαίνοντες καὶ προσδοκίαν ἀγιασμοῦ σώματος καὶ καθαρμοῦ ψυχῆς καὶ νήψεως πνεύματος, καὶ εἰς τοὺς ἱερῶς τούτους τόπους πρὸς ἅμιλλαν ἕκαστος ἔσπευδεν εὐγενῆ πῶς ἠδύνατο ἢ να ὑπερτερῆσῃ τῶν λοιπῶν, κατὰ τὴν ἀντίληψιν καὶ τὴν διδασκαλίαν τῶν τότε χρόνων — μετ' εὐγνωμοσύνης πρέπει ἢ να γεραίρωμεν τὰς γενεὰς ἐκείνας, παρ' αἷς εἰς τὴν σπουδὴν καὶ τοῦ καλοῦ τὸν ἔρωτα καὶ τὴν τούτου μελέτην μίαν εἶχον πάντες καὶ πᾶσαι ἰδέαν ὑψίστην καὶ πρώτην ἀρχὴν ἐμπνεούσας καὶ ἀγιαζούσας αὐτοὺς, τὴν τῆς πρώτης αἰτίας, καὶ ἕνα θεῖον ἔρωτα πυρπολοῦντα καὶ θερμαίνοντα αὐτοὺς, τὸν ἄγιον ἔρωτα πρὸς τὴν δημιουργικὴν καὶ συνεκτικὴν τῶν ἀπάντων σοφίαν καὶ δύναμιν.

Ἐὰν δὲ, καθόσον ἀφορᾷ εἰς τὰ προϊόντα τῆς ποιήσεως, εὐρίσκωμεν δημῶδους ποιήσεως ἴχνη παρὰ βυζαντινοῖς, ἀλλὰ τῆς ἱερᾶς ποιήσεως ζωντανὰ καὶ προσοχῆς ἄξια προϊόντα, καθὼς καὶ τοῦ πεζοῦ λόγου τὰ μᾶλλον ἄξια σπουδῆς, ἀναζητητέον ἐν τοῖς παλαιότεροις χρόνοις, τὸ πολὺ, καθὼς πιστεῖω, μέχρι τέλους τῆς IB' ἑκατονταετηρίδος, ὅτε οὐδὲ ἴχνος ἴσως ὑπῆρχε τῶν ἐν Ζευξίππῳ καὶ τῷ Λαυσιακῷ ἀγαλμάτων, ἀλλ' ἐσώζοντο ζῶντα καὶ λαλοῦντα μονοουχὶ μέχρι τῆς 13 ἀπριλίου 1204 Πάρις ὁ συνεστὼς Ἀφροδίτη καὶ χειρίζων αὐτῇ τὸ μῆλον τῆς ἔριδος, Ἡρα ἢ πολὺχαλκος, καὶ Βελλερεφόντης τῷ Πηγάσῳ ἐπικαθήμενος, Ἡρακλῆς ὁ τριέσπερος, καὶ ἢ λευκώλενος Ἐλένη, ἀφ' ὧν ἐνεπνεέτο Νικήτας ὁ Χονιάτης, ἴσως δὲ καὶ τινες ἕτεροι τῶν πρὶν αὐτοῦ συγγραφέων τῶν ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ διακριθέντων· διότι στιχουργοὶ καὶ ποιηταὶ ἐνεπνεύοντο, καθὰ δεικνύει ἢ συλλογὴ τῶν ἐν τῇ γνωστῇ Ἀνθολογίᾳ σωθέντων ἐπιγραμμάτων.

Εἰς τὴν ἐν μέσῳ παλαιῶν λαμπρῶν ἀνδριάντων καὶ εἰκόνων διαμονὴν τε καὶ συνδιατριβὴν δέον ἢ ἀποδοθῆ καὶ ἢ πρὸς τὰς καλὰς τέχνας ἐπίδοσις τῶν βυζαντινῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἤδη ἀπὸ τοῦ Μ. Κωνσταντίνου καὶ κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τῆς βυζαντινῆς περιόδου. Ἀγαθίας ὁ ἱστοριογράφος εἰς τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Εὐγενίαν ἐπίγραμμα γράψας, παριστᾷ αὐτὴν «ἀνθήσασαν ἐν ἀγλατᾷ καὶ αἰοιδᾷ», ἢς ἐπὶ τῷ τάφῳ «κείραντο πλοκάμους, Μούσα, Θέμις, Παφίη». ἔξ ὧν γίνεται δῆλον ὅτι καὶ λόγιμος ἦν ἢ ἄνθρωπος, καὶ περὶ τὴν μουσικὴν ἠσχολοῦτο, καὶ τῶν νόμων ἴστωρ ἐλογίζετο ἴσως δ' ἦν ἢ παλαιότερα τῶν βυζαντιδῶν λογίμων τῶν εἰς τὴν μουσικὴν ἀσχοληθεισῶν, ἢ ἢ παλαιότερα τῶν γνωρίμων ἡμῶν, ἀφοῦ ἀγνωσοῦμεν τὰς εἰς τὸ ὄρος ἢ βουνὸν τοῦ Λυξεντίου ψαλλούσας ἐκ Συρίας μουσικοψαλτρίας. Ἐπερτέρων δὲ τῆς Εὐγενίας σχεδὸν παρίστησιν ὁ Ἀγαθίας Ἰωάνναν τὴν κιθαρῶδον, τὴν ἐν ἰδίῳ ἐπιγράμματι κληθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ «δεκάτην ἑλικωνίδα, τὴν λυραοῖδον Ρώμης καὶ Φαρίης» — ἔξ ὧν μανθάνομεν ὅτι καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ ἐν Ρώμῃ διεκρίθη ταύτης

δὲ τὸν τάφον καὶ περὶ αὐτοῦ δὴ, κατὰ τὸν Ἀγαθίαν,

«καὶ τάχα θεσμὸν ἔθηκαν ἐπάξιον ἐννεὰ Μούσαι
τύμβον Ἰωάννας ἀνθ' Ἑλικῶνος ἔχειν».

Ἐγνωρίσθημεν λοιπὸν μετὰ δύο κιθαρῶδων ἢ
αἰοιδῶν γυναικῶν, ἀλλὰ καὶ τρίτην γινώσκομεν,
Μαρίαν τινά, δι' ἣν ἐγράφη τὸ δίστιχον ἐπί-
γραμμα

Πληκτρον ἔχει φόρμιγγος ἔχει καὶ πληκτρον
[ἔρωτος, κρούει δ' ἀμφοτέροις καὶ φρένα καὶ κραδίην.

Καὶ σαφῶς ἀπὸ τούτων δείκνυται λοιπὸν, ὅτι
καὶ τὴν φωνητικὴν καὶ τὴν ὀργανικὴν μουσικὴν
ἐκαλλιέργουν. Ἐκαλλιέργουν καὶ τὴν ζωγρα-
φικὴν, μέχρι καὶ τῆς γελοιογραφίας. Μαρτυ-
ρεῖ Νικήτας ὁ Παφλαγῶν, ὁ βιογράφος Ἰγνα-
τίου τοῦ πατριάρχου καὶ τούτου ἐπανέτης
καὶ Φωτίου πολέμιος, περὶ Γρηγορίου Ἀσβε-
στά τοῦ ἀρχιεπισκόπου Συρακουσῶν καὶ φι-
λάτου τῷ Φωτίῳ, ὅτι ὁ Γρηγόριος αὗτος «ἦν
καὶ ζωγράφος, ὁ γεννάδας, εἰς προσθήκην,
οἶμαι, τῶν αὐτοῦ κακῶν», καὶ μιμνήσκειται (32)
γελοιογραφιῶν τινῶν Ἰγνατίου τοῦ πατριάρχου,
τὸ ὅλον ἐπὶ «διὰ χρωματικῆς ζωγραφίας» —
Περὶ τὸν δὲ ἵ' ἀναφέρωμεν προϊόντα ζωγραφι-
κῆς ἱερᾶς, ἀγιογραφικῆς, διότι μακρὸς ἀπη-
τεῖτο καὶ ἀπαιτεῖται λόγος περὶ ταύτης, καὶ μετ'
ὀλίγου, ὡς εὐχομαι καὶ ποθῶ καὶ πιστεύω,
κλάδος ἴδιος τῶν μεσαιωνικῶν μελετῶν ἰδρυ-
θῆσεται «Ἱστορίας τῶν εἰκόνων», τοῦλάχιστον
ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἑλληνικὴν καὶ καθ'
ἡμᾶς Ἀνατολὴν καὶ τέχνην, ἐν ἧ' καὶ μνεῖα
τῶν τεχνιτῶν γενήσεται, ὧν ἀγνοοῦμεν τὸν ἀρ-
χαιότερον. Διότι γυναῖκας κιθαρῶδους ἐμάθο-
μεν τὰς πρώτας—καὶ ἀρχιτέκτονας ἐμάθομεν
χριστιανοὺς, τοὺς ἀρχαιότερους, Ζηρόβιον
τὸν ἀρχιτέκτονα τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως
τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ Τρύφωνα τὸν μετὰ
ἑκατὸν ἔτη ζήσαντα, πρὸς ὃν ἐπιστέλλει Νεί-
λος (34) ὁ θαυμάσιος ἐπιστολογράφος καὶ ἀ-
σκητῆς—καὶ ὑμνογράφους ἅμα γινώσκομεν τοὺς
ἀρχαιότερους, πρὸ τοῦ Ρωμανοῦ, τὸν ἐπὶ τῆς

Δ' οἰκουμεικῆς Συνόδου Αὐξέντιον τὸν ἐκ Συ-
ρίας, καὶ πρὸ αὐτοῦ τὸν τοῦ Βαρδησανοῦ υἱὸν
Ἀρμόνιον, τοὺς περισσοτέρους ἐκ Συρίας, ἀ-
κραιφνῶς ἐλληρίζοντας. Ἐγραφον δ' οὗτοι καὶ
διεκρίνοντο λαμπρῶς ἐν καιρῷ, καθ' ὃν «οὐκ ἐπι-
Φοῖβος εἶχε καλύβην—οὐ μάντιδα δάφνην—οὐ
παγὰν λαλέουσάν».

Καὶ νέον μὲν τι βεβαίως ἀπ' ἐμοῦ σήμερον
οὐδεὶς ἀναμανθάνει, δεῖον ὅμως πρόληψιν τινα
ἵ' ἀνασκευάσωμεν, ὅτι δὴθεν ἀπέφευγον οἱ
βυζαντινοὶ τὴν γλυπτικὴν. Διότι τὰ ἐν τῇ Ἀν-
θολογίᾳ ἐπιγράμματα, τὰ γραφέντα ὑπὸ βυ-
ζαντινῶν λογίμων ἀνδρῶν, γίνονται καὶ εἰς εἰ-
κόνας καὶ εἰς στήλας, εἴτ' οὖν ἀγάλματα ἀγω-
νιστῶν, καὶ δημοσίων, κυβερνητικῶν δὴλα
δὴ, ὑπαλλήλων, ἀκμασάντων μετὰ τὴν Δ' καὶ
μετὰ τὴν Ε' ἑκατονταετηρίδα, καθ' ἃς φρονεῖται
ἐσφαλμένως ὅτι μείζων καὶ μέγιστος ἐπολι-
τεῦτο παρ' ἡμῶν φανατισμός. Ἄλλ' ἀκούσωμεν
τοῦ μικρῷ πρὸ τῆς ἀλώσεως ζήσαντος Ἐμμα-
νουὴλ Χρυσολωρᾶ, πῶς ἀποφαίνεται ἐν τῇ
«Συγκρίσει παλαιᾶς καὶ νέας Ρώμης»· «Ὅτι δὲ
καὶ ἄλλοι πλείστοι ἀνδριάντες τοιοῦτοι ἐπὶ
τῆς πόλεως ἦσαν, δείκνυται ἀπὸ τῶν φαινομέ-
νων βάσεων αὐτῶν καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ἐπιγραμ-
μάτων· ὧν ἄλλαι μὲν ἀλλαχοῦ, πλείσται δὲ
ἦσαν ἐν Ἱπποδρόμῳ καὶ ἄλλας καὶ πλείστας
εἶδον αὐτὸς πρότερον, ἃς νῦν εἶδα ἀφαιρεθεί-
σας· Εἰ δὲ βιάσεις ἀνδριάντων μετ' ἐπιγραμ-
μάτων ἀφῆρῆθησαν, ἀλλ' ἐσώζοντο [καὶ πολλὰ
ἀγάλματα μέχρι χρόνων ὀλίγων πρὸ τῆς ἀλώ-
σεως, παριστῶντα θριαμβεύοντας αὐτοκράτο-
ρας καὶ στρατηγοὺς· Αὐτὸς ὁ Χρυσολωρᾶς
προστίθησι «καὶ πολλοὺς τῶν ἀνδριάντων τῶν
εὐδαιμόνων ἐκείνων καὶ μακαρίων νικητῶν, αὐ-
τοῖς τροπαίοις καὶ στεφάνοις, ἔστιν ἰδεῖν ἐν
βορβόρῳ καὶ πηλῷ καλυδουμένους καὶ ἔρριμ-
μένους· ἄλλους δὲ ἠκραθηριασμένους καὶ διε-
σπασμένους. ὅσοι δὲ βελτίονος τύ-
χης ἔτυχον, ἵππου ἐπίβαθρον πρὸς ἀνάβα-
σιν, ἢ κρηπίδα τοίχου, ἢ ὄνου φάτιν» κλπ.
Τὴν τοιαύτην τῶν ἀνδριάντων τύχην δικαιολο-
γεῖ ἡ τῶν τότε καιρῶν ἀκαταστασία καὶ ποικίλη
δυστυχία.

Κατεσκευάζον δὲ κατὰ χρόνους ἡρέμους καὶ
εὐδαιμόνας ἀγάλματα· «ἐπεὶ καὶ εἶτι τοιοῦτο,

32. Βίος Ἰγνατίου, ἐν Ἑλλ. Πατρολογίᾳ Migne' τόμ. ΡΕ' στήλην 540.

34. ἐπιστ. 197 καὶ 198 τοῦ Α' διδύλου.

ἐνταῦθα ἢ ἀλλαχοῦ δείκνυται, ἐκείθεν (ἐκ τῆς πάλαι Ἑλλάδος*) τὴν ὕλην ἔσχε καὶ τὴν τέχνην· ὁ νομίζω καὶ ἐπὶ τῆς ἀνδριαντοποιικῆς συμβῆναι· ἄρξασθαι μὲν καὶ ἔλθειν τὴν τέχνην ἐκείθεν (ἐκ τῆς Ἑλλάδος τῆς πάλαι)*. **ΕΠΙΔΟΥΝΑΙ ΔΕ ΘΑΥΜΑΣΙΩΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΥΘΑ**. ἐν τῷ κράτει τῶν βυζαντινῶν ἐννοεῖ, ἐν ᾧ, κατ' αὐτὴν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν, «ἐποίησαν καὶ ἐξεύρου καὶ ἄλλα· τὰ διὰ τῶν πινάκων καὶ εἰκόνων καὶ γραφῶν καὶ τὰ διὰ ψηφιδῶν, λέγω, τέχνης οὕτως λαμπροτάτης καὶ μονιμωιάτης· **Α ΚΑΙ ΔΙΑ ΤΩΝ ΨΗΦΙΔΩΝ ΔΗΠΟΥ ΣΠΑΝΙΑ ΕΝΤΑΥΘΑ ΚΑΙ ΑΛΗΘΩΣ ΜΟΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**».

*Ἴνα δὲ δικαιοῦμεν τοὺς βυζαντινοὺς ἡμῶν πατέρας ἐν τῇ φρονίδι τῆς συντηρήσεως τῶν μνημείων τῆς πάλαι γλυπτικῆς, ἃ μετεκόμιζον οὐχὶ εἰκῆ καὶ ἄνευ σκοποῦ τινὸς καὶ τέλους, ἀνάγνωτε τὰ τοῦ αὐτοῦ Χρυσολωρᾶ (35) ταῦτα: «Ἐγὼ γὰρ οὐ ζώντων σωματῶν κάλλη ἐν ἐκείνοις ζητῶν τοῦτο ποιῶ, ἀλλὰ λίθων καὶ μαρμάρων καὶ ὁμοιωμάτων τί δὴ ποτε ἵππου μὲν, ἢ κύνᾳ, ἢ λέοντα καθημέραν ζῶντα ὀρῶντες οὐ πρὸς θαῦμα ἐγειρόμεθα, οὔτε τοσοῦτον αὐτὰ ἀγάμεθα τοῦ κάλλους ταῦτο δὲ καὶ ἐπ' ἀνθρώπων ἵππου δὲ εἰκόνα ὀρῶντες, ἢ βοῶς, ἢ ὄρνιθος, ἢ ἀνθρώπου. σφόδρα διατιθέμεθα, ὀρῶντες τούτων τὰς εἰκόνας, περὶ πολλοῦ ποιούμεθα Ταῦτα μὲν καὶ τὰ τούτων κάλλη παρατρέχομεν παρόντα, ταῖς δὲ ἐκείνων εἰκόσιν ἐκπλητιόμεθα· καὶ τοῦ μὲν ζῶντος ὄρνιθος ρύγχος, ἢ τὴν ὀπλὴν τοῦ ζῶντος ἵππου οὐ πολυπραγμονοῦμεν· τὴν δὲ χαιτήν τοῦ χαλκοῦ λέοντος, εἰ καλῶς ἤπλωται ἢ τὴν τοῦ ἀνδριάντος κνήμην, εἰ τὰ νεῦρα καὶ τὰς φλέβας ὑποδείκνυσιν ἐπὶ τοῦ λίθου, τοῦτο τοὺς ἀνθρώπους τέρπει, καὶ πολλοὶ πολλοὺς ἂν ἵππους ζῶντας καὶ ἀκεραίους ἀσμένως ἔδοκον, ὥστε ἓνα λίθον τοῦ Φειδίου ἢ τοῦ Πραξίτελου, καὶ τοῦτον, εἰ τύχοι, διερρωγῶτα καὶ λελωβημένον ἔχειν **ὅτι οὐ σώματος κάλλη θαν-**

* τὰ ἐν (παρενθέσειν) ἐπεξηγήσεις ἐπι.

35. Migne Πατρολ. Ἑλλν. τόμου ΡΝ΄ στίλοι 45, 52, 49, 57, 60.

μάζομεν ἐν τούτοις, ΑΛΛΑ ΝΟΥ ΚΑΛΩΣ ΤΟΥ ΠΕΠΟΙΗΚΟΤΟΣ. Οὕτω τὴν τοῦ λίθου φύσιν οὕτως ἀντίτυπον καὶ σκληρὰν. ἢ τοῦ χαλκοῦ, ἢ τῶν χρωμάτων τὴν τῶν ἀλλοτριῶν τε καὶ ἕξω διὰ τῆς ὁμοιότητος καὶ τέχνης διατίθην, ὥστε ἐν τούτοις τὰ πάθη τῆς ψυχῆς ὀραῖσθαι. Καὶ τοῦτο ἀληθῶς ἐστὶ τὸ φιλοσοφεῖν. καὶ ἡ τοιαύτη θεωρία καὶ ὁ τοιοῦτος ἔρωσ, πρὸς τῷ σεμνὸς καὶ σώφρων εἶναι, ἐπέκεινά ἐστι πάσης ἡδονῆς. Τὰ τελευταῖα ταῦτα πρὸς τὸν Δημήτριον Χρυσολωρᾶν γράφων, εἰκονίζει λαμπρῶς τὰ συναισθήματα τῶν βυζαντινῶν καὶ τὸν πρὸς τὰς ὠραίας τέχνας ἔρωτα, ὃς δέον ἔνα μελετηθῆ ἔμβριθως, μείζον ἢ ὑπ' ἐμοῦ τοῦ ἀτέχνου.

ὁ μ. χ. Μ. Ι. Γ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

{ 20 Ἰουλίου — 3 αὐγούστου }

Ἱερὰ Σύνοδος

Ἀφίκετο εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν, πρὸς ἀνάληψιν τῶν ἐν τῇ Ἱερᾷ συνόδῳ καθηκότων αὐτοῦ, ὁ σεβ. μητροπολίτης Τυρολόης καὶ Σερεντζίου κ. Χρυσόστομος.— Ἀνεχώρησεν εἰς Πηγὰς τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ, πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν καὶ ἐκεῖ πασχόντων ὀρθοδόξων ἐλλήνων ὁ σεβ. μητροπολίτης Δαρδανελλικῶν καὶ Λαμψάκου κ. Εἰρηναῖος.

Ἐκκλησιαστικὰ Πόντου

Ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ, κατὰ τὴν παρελθούσαν ἑβδομάδα, ὁ σεβ. μητροπολίτης Νεοκαισαρείας καὶ Ἰνέου κ. Πολύκαρπος Ψωμιάδης.— Ὁ σεβ. μητροπολίτης Τραπεζούντος κ. Χρυσάνθος Φιλιππίδης διέτριβε κατὰ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος μηνὸς ἐν Λονδίῳ.

Πατριαρχικὰ γραφεῖα

Τὸ ἔθν. Μ. Συμβούλιον, ἐγκρίθην τὴν προαγωγήν καὶ διαρρῦθμιν τοῦ Ληξιαρχικοῦ γραφείου τῶν Πατριαρχείων εἰς αὐτοτελὲς καὶ ἀνεξάρτητον τμήμα, διώρισεν διευθυντὴν αὐτοῦ, προαγαγόν εἰς τμηματάρχην, τὸν ἔλλογ. κ. Μάρκον Βασιλείου, τὸν ἀπὸ τεσσαρακονταετίας ἐν τῇ πατριαρχικῇ αἰλῇ εἰσυνειδήτως ὑπηρετήσαντα. Δεύτερος γραμματεὺς τοῦ Ἀ' πατριαρχικοῦ γραφείου γραμματεὺς μετὰ ταῦτα τοῦ Πνευματικοῦ δικαστηρίου, καὶ τελευταῖον ἀπὸ τοῦ 1907 δευτέρος γραμματεὺς τοῦ Ἐθν. Συμβουλίου, τρία ἔλα ἔτη

ἑπισκοπίας καὶ καθήκοντι πρώτου γραμματέως αὐτοῦ, δ κ. Μ. Βασιλείου ἐδικαιώθη νὰ τύχη τῆς τιμῆς ταύτης. — Εἰς τὴν θέσιν δευτέρου γραμματέως τὸ Συμβούλιον διώρισε τὸν ἑλλόγ. κ. Ἀλέξανδρον Ι. Μελίδην, συντάκτην τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας».

Κανονικὴ ἄδεια

Πρὸ δέκα ἡμερῶν ἀνεχώρησεν ἐπιστρέφων εἰς τὴν ἑπαρχίαν αὐτοῦ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Γάνου καὶ Χώρας κ. Τιμόθεος Λαμνῆς.

Βραβεῖον πνευματικῆς ἐργασίας — Ὑπὸ τῆς βασιλ. Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως ἀπενεμήθη, διὰ βασιλ. διατάγματος, ὁ διαξίαρχος τοῦ τάγματος τοῦ Γεωργίου Α' εἰς τὸν ἀρχοντα μέγαν χαροφύλακα καὶ χρονογράφου τῆς Μ. Ἐκκλησίας κ. Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών, βραβευμένης οὕτως ἐπιστήμῳ; πεντηκονταετοῦς συγγραφικῆς ἐργασίας.

Σύνδεσμος ἱεροψαλτῶν Κωνσταντινουπόλεως

Τῆ προπαρελθούσῃ δευτέρᾳ, 22 Ἰουλίου, συνελθόντες τινὲς τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ δοκιμοτέρων ἱεροψαλτῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τῶν πλησιοχώρων ἑνοριῶν καὶ χωρίων, ἐνέκριναν ὡς ὠφελιμοτάτην τῷ ἱερῷ αὐτῶν ἐπαγγέλματι καὶ ἐπιβαλλομένῃ μάλιστα τῶν Ἰθρυσιν «Ἱεροψαλτικὸν Σύνδεσμον». Σκοπὸν ἔθηκαν τοῦ σωματείου τούτου τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν ὕλικὴν ἀλληλεγγύην καὶ ὑποστήριξιν τῶν ἀποτελούντων τὸν «Σύνδεσμον» ἑταίρων, εἰς οὓς θέλουσι προστεθῆ καὶ ἐπικουρικὰ μέλη, βοηθοῦντα τῷ ἔργῳ τοῦ Συνδέσμου τῷ φιλανθρωπικῷ, οὕτως εἰπεῖν, οὐ τοσαύτην ἀνδρῆν ἔχουσιν οἱ τὸ ἱεροψαλτικὸν ἑπάγγελμα μετερχόμενοι. Ὑπὲρ ὕλικῆς αὐτῶν ἀνακουφίσεως ἐν δυσπραγίαις ἐκτός τῶν κατὰ τὸ 1906 διοικούντων τὸν Μουσικὸν ἑνταῦθα Σύλλογον, ὃν τὸ ἔργον ἀνέκοψε καὶ κατέστρεψε ἡ ἐνταῦθα Σύλλογος, ὃν τὸ ἔργον ἀνέκοψε καὶ κατέστρεψε ἡ ἐνταῦθα Σύλλογος, ὃν τὸ ἔργον ἀνέκοψε καὶ κατέστρεψε ἡ ἐνταῦθα Σύλλογος, ὃν τὸ ἔργον ἀνέκοψε καὶ κατέστρεψε ἡ ἐνταῦθα Σύλλογος. — Τὴν τοῦ κανονισμοῦ τοῦ «Συνδέσμου» σύνοταξιν ἐνεπίστευσαν οἱ παρόντες εἰς τοὺς ἑλλόγ. ἱεροψαλτάς Εὐστ. Βιγγόπουλον, λαμπαδάριον τῆς Μ. Ἐκκλησίας, Δημ. Μπαλαμπάνην, πρῶτην καθηγήτην τῆς μουσικῆς ἐν τῷ διδασκαλεῖῳ Κρήτης, καὶ Γ. Σναβαθῆν. — Τὴν δὲ διεύθυνσιν τοῦ σωματείου εἰς συμβούλιον ἐκ τῶν κκ. Ἰακ. Ναυπλιώτου, πρωτοψάλτου, Εὐστ. Βιγγόπουλου, λαμπαδάρου, Δημ. Μπαλαμπάνη, Δ. Φωκαέως, Δημ. Βουτσινᾶ, Ἰω. Χατζῆ Κωνσταντῆ, καὶ Ν. Γ. Ραϊδεστηνοῦ, οἵτινες θέλουσιν ἀναγγεῖλαι δι' ἑγκυκλίων τὴν τε σύστασιν καὶ τὸν κοινωφελῆ τοῦ σωματείου σκοπὸν, ἀπεκδεχόμενοι τὴν πρόθυμον εἰς τὸν «Σύνδεσμον» προσχώρησιν πάντων τῶν ἐνταῦθα καὶ τοῖς περὶχώροις ἱεροψαλτῶν, πρὸς ἠθικὴν καὶ ὕλικὴν ἀμοιβαίαν αὐτῶν ὑποστήριξιν καὶ προσγωγήν.

Ξένοι λόγιοι περὶ ἡμῶν — Ἐν τῇ πόλει ἡμῶν διατίθει ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος ὁ ἐν τῷ

πανεπιστημίῳ Βουκουρεστίου καθηγητῆς τῆς Ἐκκλησ. ἱστορίας καὶ πρῶτην γερουσιαστῆς κ. Δραγομήρος Δημητρεσκός. Εὐσεβῆς ἐκ πεποιθήσεως ὁ ρωμοῦνος ἐπιστήμων, τρέφει σεβασμὸν πρὸς τὴν ἡμετέραν Ἐκκλησίαν, ἣς ὑπὲρ τῶν δικαίων πολλὰς ἔγραψε, καὶ ἀγάπην πρὸς τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος, οὐ εἰς τὸ πανεπιστήμιον διήνευσε τὰς θεολογικὰς σπουδὰς, τυχὼν τοῦ βαθμοῦ τοῦ προλύτου, ὅστις τότε ἐδίδετο ἀντὶ τοῦ σήμερον διδομένου βαθμοῦ τοῦ διδάκτορος τῆς θεολογίας. — Ὁ κ. Δημητρεσκός φέρει τὸ ἑκκλησιαστικὸν ὄφρῆκιον τοῦ νομοφύλακος τῆς Μ. Ἐκκλησίας, πρὸ ἐτῶν ἕξ δικαίως εἰς αὐτὸν ἀπονεμηθέν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Ὁ πρῶτην ἐπίτροπος ἐνταῦθα τοῦ Παναγίου Τάφου, πανοσιμ. ἀρχιμ. κ. Βασίλειος Καντόπουλος ἀνεχώρησε χθὲς εἰς Ἱεροσόλυμα, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ πανοσιμ. κ. Ἀναστασίου, ἀνήκοντος εἰς τὸν πατριαρχ. ἀποστολικὸν θρόνον Ἀλεξανδρείας, ὅπου καὶ μεταβαίνει. Ἐπὶ πλήρη πενταετία παρ' ἡμῶν διαμεινάντες διεκρίθησαν ἐπὶ λεπτότητι τρόπῳ ἀπροσποίητῳ καὶ ἐπὶ ἀφοσιώσει εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ Παναγίου Τάφου, ὃν ὁ τέως ἐπίτροπος κ. Βασίλειος ὑπερέστησεν ἐν μέσῳ στενοχωρίας ὕλικῆς καὶ ποικίλων ἠηρεασμῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκτακτον ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον

Πρὸ μηνὸς ἤδη τὸ ἀνώτατον ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον, διεξαχθεῖσες ἐν αὐτῷ τῆς δίκης τοῦ πανιερ. ἐπισκόπου Πάρου-Νέξου κ. Ἱεροθέου, ἐκήρυξε μὲν αὐτὸν ἀθῶον ἐπὶ ἀναμῆσει εἰς τὰ πολιτικά, ἀλλ' ὡς ἔνοχον ἐπὶ τῇ στάσει αὐτοῦ ἀπέναντι τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ συνελεύσεως τῶν ἀρχιερέων τῶν νέων τοῦ κράτους ἑπαρχίων, κατεδικάσεν εἰς περιορισμὸν ἐνόχους ἐν τινι μορῇ, συνειρήφισεν ὁμοῦ τὸν χρόνον τοῦ περιορισμοῦ τούτου πρὸς τὸν χρόνον τοῦ μέχρι τοῦδε περιορισμοῦ τοῦ ἀθωωθέντος ἐπισκόπου εἰς τὴν μονὴν τῆς Σφακιδιάς. — Ὡς πρὸς τὴν δίκην τοῦ παν. ἐπισκόπου Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Γερμανοῦ Τρωγιάνου, τὸ δικαστήριον ἀπέριψε, κατὰ τὴν βεβαίωσιν τῶν ἐφημερίδων, ἔστασιν τοῦ κατηγορουμένου, ζητοῦντος τὴν ἐξαίρεσιν τοῦ πανιερ. ἐπισκόπου Δημητριάδος κ. Γερμανοῦ. — Τὸ δικαστήριον ἀποτελεῖται νῦν ἐκ τῶν μελῶν τῆς ἱερᾶς συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μητροπολίτου Ἀθηνῶν Μελετίου, πρωτέρου, Θεσσαλιώτιδος Εὐθυμίου, Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας Ἀμβροσίου, Δημητριάδος Γερμανοῦ, Οἰτύλου Διονυσίου, τῶν ὑπὸ τὸν πατριαρχικὸν οἰκουμενικὸν θρόνον μητροπολιτῶν, Μαροναίας Μελισσηνοῦ, Λήμνου Στεφάνου, Ἰμβρου Παναρέτου,

Μογλεῶν Πολυκάρπου, Παραμυθίας Νεοφύτου καὶ Κισσάμου καὶ Σελίνου Ἀνθίμου - καὶ τῶν τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος ἀρχιερέων Διονυσίου ἀρχιεπισκόπου Ζακύνθου καὶ Πολυκάρπου ἐπισκόπου Τρίκης.

Τὸ ἔκτακτον ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον ἐξέδωκε τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ περὶ τοῦ πανιε. Ἐπισκόπου Ὑδρας καὶ Σπετσῶν κ. Προκοπίου Καραμάνου κηρύξαν αὐτὸν ἔκπτωτον τῆς ἱερᾶς Ἐπισκοπῆς ταύτης—ἀναθεώρησαν δὲ τὴν τοῦ πρώτου ἐκκλησιασ. δικαστηρίου ἀπόφασιν κατὰ τοῦ πα. ιερ. μητροπολίτου Καστορίας κ. Ἰωακείμ Λεπτιδίου, ἀνακόπτοντος αὐτὴν ἐνώπιον τοῦ νῦν ἔκτακτου δικαστηρίου, ἐξέδωκεν ἀπόφασιν ἀθωωτικὴν, καταδικάσαν μόνον αὐτὸν εἰς ἀργίαν τρίμηνον, ἐπειδὴ ὁμολόγησεν ὅτι εἰς τὴν περιβόητον τοῦ ἀναθέματος» σκηνὴν παρευρέθη ἐφ' ἑμαυτοῦ καὶ αὐτὸς, ἐκ περιεργείας κινούμενος, ὡς θεατῆς.

ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 116 τεύχους τῆς «Θρησκευτικῆς Ἠχοῦς» μαθαίνομεν μετὰ χαρᾶς, ὅτι εἰς τὸν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ναὸν τῆς ἑλληνικῆς ἐν Μίλιγουοκ κοινότητος ἰκομίσθησαν, ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἀπριλίου, ἀναρτηθέντες εἰς τὸ κωδωνοστάσιον, τέσσαρες μεγάλοι κώδωνες, ἀξίας δεκακισχιλίων περίπου δραχμῶν. Τὸ ποσὸν τοῦτο συνέλεξαν ἀπὸ ἐράνων οἱ ἐκεῖ διαμένοντες Ἕλληνες. — Περὶ δὲ τοῦ περιοδικοῦ σημειωμένου ἐκτενέστερον νῦν, ὅτι διανύει τὸ ὄγδωον ἔτος, συναριθμουμένων βεβαίως τῶν ἐτῶν, καθ' ἃ ἐξεδίδετο ἐν Πάτραις, ὅτε ὁ συγγραφεὺς καὶ ἐκδίδων αὐτοῦ πανοσλ. ἀρχιμ. κ. Χαρίτων Παναγόπουλος διετέλει ἱεροκήρυξ Ἀχαΐας. Ἐξακολουθεῖ καὶ νῦν ὁ ἀκούραστος ἐκδότης αὐτοῦ γράφων καὶ διαπλάττων ἠθικῶς καὶ θρησκευτικῶς τοὺς ἐν ξένη διαβιούντας Ἕλληνας, τύπος ἀραιφνῆς ποιμένος τῶν ἐν διασπορᾷ γινόμενος.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΤΑΠΕΙΝΟΣ

Ἠγγέλθη τηλεγραφικῶς ἐκ Σμύρνης ὁ θάνατος ἡμετέρου ἐπιτάμου συνεργάτου, τοῦ δικηγόρου, διδασκάλου δ' ἐπ' ἐσχάτων, δυστυχῶς, Ἐλευθερίου Ταπεινοῦ. Γεννηθεὶς ἐνταῦθα ὁ Ἄριστος τέλης Ταπεινός, ἀνεψιὸς Διονυσίου μητροπολίτου Μελενίκου ἐκ πατρὸς (τοῦ Γρηγορίου), ἔλαβε τὸ ὄνομα Ἐλευθέριος ὑπὸ τοῦ θεοῦ, κατὰ κόσμον Ἐλευθερίου καλουμένου.

Ἐσπούδασεν ἐν τῇ Μ. τοῦ Γ. Σχολῇ, καὶ τῷ 1875 συμπληρώσας τὰς ἐγκυκλίους σπουδὰς, ἀπῆλθε μετὰ τινα χρόνον εἰς Ἀθήνας πρὸς σπουδὴν τῆς τῶν νόμων ἐπιστήμης, ἣς ἀπεδείχθη μύστης δόκιμος, ἰδίως ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ βυζαντινὸν δίκαιον, ἐξασκήσας αὐτὴν ἀπὸ τοῦ 1881, ὅτε ἀνηγορεύθη διδάκτωρ, μέχρι τοῦ 1918, ὅτε ἠθέλησε νὰ δοκιμάσῃ τὴν ἡδύτητα τοῦ διδασκαλικοῦ ἑπαγγέλματος. Ἄλλ' ἔνωρὶς ἐπεδόθη καὶ εἰς τὴν ἔρευναν τῆς βυζαντινῆς καὶ τῆς μετὰ τὴν ἄλωσιν ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, καὶ ἡ διατριβὴ αὐτοῦ περὶ τῆς ἱστορίας τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Μελενίκου, ἐκδοθεῖσα πρὸς τριακονταετίας σχεδὸν εἰς τὴν «Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν», εὐαρέστως ἀνεγνώσθη. Εἰς τὸ περιοδικὸν τοῦτο καὶ ἑτέρας ἐξέδωκε διατριβὰς, γίνοντο δὲ γνωστὸς ὡς συγγραφεὺς Ὀδηγοῦ δικονομικοῦ εἰς δύο τεύχη, καὶ τοῦ «Προχείρου Νομικοῦ» τοῦ Θεοφίλου Ἐπισκόπου Καταναίας, εἰς ὃ προσέθηκε σημειώματα καὶ παρεκβολὰς. Ὁ μακαρίτης Ἐλευθέριος συνῆγε κατὰ καιροὺς ὕλην ἀναφερομένην εἰς τὴν ἱστορίαν φαναριωτικῶν τινων οἰκογενειῶν καὶ εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν οἰκημάτων αὐτῶν ἐν Φαναρίῳ καὶ ἐν Θεραπειᾷ, ἤρξατο δ' ἐκδιδούς ἀναγραφὴν τούτων εἰς τὴν ἐφημερίδα «Κωνσταντινουπόλιν», ἀλλ' ἡ τότε λογοκρισία ἠμπόδισε τὴν ἐκδοσιν τῆς διατριβῆς. Εἰς τὴν «Ἐκκλησ. Ἀλήθειαν» ἐξεδόθησαν καὶ μικρότεραι τινες διατριβαὶ τοῦ Ἐλευθ. Ταπεινοῦ ἀναφερόμεναι εἰς τὸν παρ' ἡμῶν ἰσχύοντα βυζαντινὸν νόμον. — Ἐπιζήτητος ἐν ταῖς συναστροφαῖς διὰ τὴν εὐφυίαν αὐτοῦ ὁ Ἐλ. Ταπεινός, ἐπιζήτητος καὶ διὰ τὴν δραστηριότητα ἐν τῇ διευσθύνσει σωματείων κοινωφελῶν, ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς ἡλικίαν ἐτῶν ἑξήντα δύο, ἀφείξ μνήμην ἐν τῷ κόσμῳ τοῦτω ὡς φιλόπονος τῆς ἔθνικῆς ἱστορίας ἔρευνητῆς καὶ γνώστης τοῦ βυζαντινοῦ νόμου.

M. I. Γ.

Ὑπεύθυνος M. I. ΓΕΔΕΩΝ

ΤΟ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ

παντὸς εἶδους ἐργασίας ἐν διαφόροις γλώσσαις
ἐκτύπων βιβλίων, ἀγγελοτρύπων, διπλο-
τύπων, ἐπισκεπτηρῶν κλπ.
εἰς τιμὰς προσαίτιας καὶ συγκαταβατικάς

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Συνδρομὴ ἑτησίᾳ προκαταβαλλομένη

Λίρι τουργικαὶ 2, διὰ τὸν κατώτερον κληρὸν καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 1. Ἐν τῷ ἔσωτερικῷ φρ. 50.

ΣΑΦΕΙΣ ΕΠΙΚΑΙΡΟΙ ΓΝΩΜΑΙ

Εἰς τὴν ἑφημερίδα «Καιροὺς» τῶν Ἀθηνῶν ἀνέγνωμεν εὐχαρίστως πελαιδευμένων κληρικῶν γνώμας περὶ τῶν προτεινομένων ἐκκλησιαστικῶν δῆθεν μεταρρυθμίσεων, κρίνομεν δὲ ταύτας ἀξίας καὶ τῆς παρ' ἡμῖν διαδόσεως, τὸ μὲν διότι πολλοὶ χλιαροὶ τῇ πίστει δυνατὸν ἀνανήψωσιν, καίτοι τὸν χλιαρὸν ἀποδοκιμάζει ὁ τὴν Ἀποκάλυψιν γράψας, ἥσσονα κρίνων τοῦ ψυχροῦ τὴν πίστιν, τὸ δὲ διότι τὰς περὶ οἰωνδήτινων ἀλλοιώσεων γνώμας ἐκφέρουσι κληρικοὶ ἀληθῶς ἔχοντες πολλὴν γνῶσιν καὶ τοῦ καθεστῶτος ἐν γένει τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τῆς σημερινῆς ἠθικῆς καὶ θρησκευτικῆς ἡμῶν ἐμπεδώσεως, καὶ τῶν κατὰ τόπους ἀναγκῶν.

Λαμβάνομεν ὑπ' ὄψιν πρῶτον τὴν ἰδέαν τοῦ πανοσιολ. ἀρχιμ. καὶ ἑφημερίου τοῦ ἑλληνοστόλου κ. Νεοφύτου Σταματιάδου, πρὸ τριῶν ἑβδομάδων γράφοντος, ἵνα βεβαιώσῃ ἡμᾶς τὴν δυσμενῆ τύχην, ἧς ἀπολαύουσιν αἱ τοιαῦται παρακεκινδυνευμένα γνῶμαι καὶ τὸ περὶ ἐθίμων καὶ τυπικῶν ἐκκλησιαστικῶν ξενίζοντα δόγματα. Ἀποφεύγει μὲν νὰ εἰσέλθῃ εἰς συζή-

τησιν, μελετῶν νῦν «τὸ ζήτημα κατὰ πόσον οἱ κατώτεροι κληρικοὶ δύνανται νὰ δίδωσι συνεντεύξεις ἐπὶ ζητημάτων ἐκκλησιαστικῶν, ἐφ' ὅσον προηγοῦνται (αὐτῶν) οἱ ἐπίσκοποι, οἱ τε ἅγιοι συνοδικοὶ καὶ οἱ λοιποὶ, οἵτινες, ὡς ἔχοντες ψῆφον ἐν τῇ διοικήσει τῆς Ἐκκλησίας, δικαιοῦνται καὶ ὑποχρεοῦνται, πρῶτον νὰ διαφωτίξωσι τὴν κοινὴν γνώμην, ἀνησυχούσαν, καὶ νὰ θέτωσιν εἰς τὴν θέσιν τῶν τοῦς παρεκτρεπομένους καὶ καινὰ δαιμόνια καὶ ἀναρχίαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν εἰσάγοντας» — ἐν τούτοις σαφέστατα διατυποῖ τὰς κρίσεις αὐτοῦ κατὰ τῆς τόλμης τῶν εἰς ἀνατροπὴν τοῦ ἐν γένει καθεστῶτος χωροῦντων. Ὃταν δὲ γράφῃ ὅτι ἐνδοιάζει νὰ εἰσέλθῃ εἰς συζήτησιν, ἀπαιτεῖ ὁμως νὰ ἐπαναγάγῃ τοὺς παρεκτρεπομένους ἢ ἱερὰ Σύνοδος εἰς τὴν τροχίαν, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐξολισθαίνουσιν, ὅταν γράφῃ τόσο γενικῶς ὅτι, οἱ εἰς ἀλλοίωσιν καὶ μετατροπὴν ἐνὸς ἱεροῦ καθεστῶτος ἐργαζόμενοι παρεκτρέπονται εἰς ἀναρχίαν, τὴν ὁποίαν παρασκευάζομεν, εἰσάγοντες εἰς τὴν Ἐκκλησίαν αὐτὴν τε καὶ τὰ καινὰ δαιμόνια, φανερὸν ὅτι ἀποδοκιμάζει ταῦτα.

Ἄλλὰ διαφωτίζει ἡμᾶς ὁ λόγιμος ἀρχιμ. κ. Σταματιάδης, περὶ τῆς ἀποδοχῆς, ἧς εὐχχαναί τολμηραὶ τῶν μεταρρυθμιστῶν, παρὰ τὴν ὀρθοδόξον πληρώματι, οὐ βεβαίως ἢ συναίνεσις ἀπαιτεῖται εἰς πᾶσαν τάσιν, εἰς κρίσιν, εἰς διαβασάνισιν προτάσεων περὶ μεταρρυθμίσεων ἐκκλησιαστικῶν. «Τοῦτο μόνον ἔχω νὰ δηλώσω—γράφει—ἐπὶ τοῦ παρόντος, ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη ἦτο τελείως ἀγανακτικὴ ἐναντίον τῶν κουρευμένων κληρικῶν, φθόσασα μέχρι τοῦ σημείου νὰ ἐκστομίξῃ καὶ ὕβρεις ἀσεβεῖς».

Ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Διδυμοτείχου κ. Φιλάρτος Βαφείδης, ἐκ Θεσσαλονίκης πρὸς τινὰ φίλον αὐτοῦ γράφων εἰς Ἀθήνας, κρίνει περὶ μεταβολῶν οὕτω: «Πολλὰ βεβαίως τὰ μεταρρυθμιστέα καὶ διορθωτέα ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ, τὰ ὁποῖα χρόνοι βαρεῖς καὶ ζήλος ὑπερβολικὸς, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ μὴ ἀκριβῆς ἐκτίμησις τῶν πραγμάτων ἐκέρωσαν παρ' ἡμῖν. Ἄλλ' ἐν τῇ μεταρρυθμίσει ταύτῃ, δέον οὐ μόνον νὰ γίνῃ τις αὐστηρὰ διάκρισις τῶν μεταρρυθμιστέων, ὧν τινὰ μὲν ἐδράζονται ἐπὶ τῆς Γραφῆς, τῆς παραδόσεως, καὶ τῆς ἠθικῆς, τινὰ δὲ ἐπὶ συνηθειῶν καὶ ἐθίμων ἀναλόγως τῶν περιστάσεων, ἀλλὰ καὶ πᾶσα τυχὸν μεταρρυθμίσις δέον νὰ γένηται ἐν δέοντι, ὑφ' ὧν δεῖ, καὶ ὡς δεῖ. Οὕτως, ἐν παραδείγματι, διακρίτεον τὸ ζήτημα τοῦ γάμου τῶν κληρικῶν, τῆς νησιείας, τοῦ ἡμερολογίου, καὶ εἰ τι ἕτερον, τοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀκολουθιῶν, τοῦ σχήματος τῆς περιβολῆς τῶν κληρικῶν, κλπ. Καταδικάζω ἐκθύμως τὸ ὅτι τινὲς τῶν ἡμετέρων, ἐπαύοντες καὶ μὴ, καὶ δὴ σήμερον, ἐν τῇ πολιτικῇ ταύτῃ καὶ κοινωνικῇ τύρβῃ, κατήλθον εἰς τὸν τύπον, καὶ ἀκαίρως, ἀμελετήτως, καὶ ἀκρίτως ἐξέφρασαν τὰς γνώμας αὐτῶν καὶ ιδέας. Ἄκαιρος καὶ σκανδαλώδεις καὶ ἡ τῶν ἐν Ἀθήναις ἐνέργεια ἐν σχέσει πρὸς τὴν κοινὰν τῆς κόμης, καὶ ἄλλα—καταδικαστέα δ' ἀπολύτως καὶ ἡ τᾶσις τινῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει πρὸς ὁ-

μοίαις σκανδαλώδεις καὶ διαφημιστικὰς πράξεις». Ὁ σεβ. κ. Φιλάρτος ἀνεπιφυλάκτως οὕτω καταδικάζει τὰς πρὸς ἄλλοίωσιν καθεστῶτος τάσεις κληρικῶν τινῶν, ἀποδίδους αὐτὰς εἰς ἀγνοίαν τοῦ καθεστῶτος καὶ τοῦ παρελθόντος τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, καὶ εἰς αὐτοφνημοσὸν, παρατηρῶν ὅτι πρέπει τὰ ἐπουσιώδη ἀπὸ τῶν οὐσιωδῶν, τὰ πιθανῶς ἀνευ κινδύνου μετατρέπομενα, ἀπὸ τῶν θεμελιωδῶν νὰ διακριθῶσιν, ἀλλ' οὐχὶ διὰ συζητήσεων καὶ τολμηριῶν ἀκαίρων καὶ σκανδαλωδῶν.

Ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Κρήτης ἀποκαλύπτει εἰς ἡμᾶς κίνδυνον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ προφυλάξωμεν τὴν θρησκευτικὴν ἡμῶν καὶ τὴν ἐθνικὴν ἐνότητα καὶ ὑπόστασιν. «Παρακολουθήσας τὸν ἀγῶνα τῶν «Καιρῶν»—βεβαιοῖ—ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν λεγομένων μεταρρυθμίσεων, λυποῦμαι διότι, ἕνεκα τοῦ σημερινοῦ ταξιδίου, δὲν ἔχω τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸν ἵνα ἀπαντήσω ὡς ἐπιθυμῶ εἰς τὰ τιθέμενά μοι ἐρωτήματα. Μ' ὅλα ταῦτα, σᾶς παρακαλῶ νὰ σημειώσητε ἐπὶ λέξει τὰ ἑξῆς».

«Πρὸς τοὺς ζηλώσαντας τὴν δόξαν τάφων κεκοιμημένων μεταρρυθμιστῶν, οἱ ὁποῖοι μόνον ἔξωθεν θέλουσι νὰ φαίνονται ὠραῖοι, ἔχω ἐν πρώτοις νὰ ὑπενθυμίσω τὸ ἐν τοῖς μύθοις τοῦ Αἰσώπου «τῶν οἰκιῶν ὑμῶν ἐμπιπραμένων, ὑμεῖς ἄδετε». Καὶ πράγματι, ὡς αἱ οἰκίαι τῶν κοχλιῶν ἐκαίνοντο ἀπὸ αὐτὸ τὸ ψήσιμον, τοιοῦτοτρόπως καὶ αἱ ἡμετέραι οἰκίαι ἤρχισαν νὰ καίνονται ἀπὸ αὐτὴν τὴν πρᾶξιν τῶν μεταρρυθμιστῶν· δηλονότι τὰ ὀλέθρια ἀποτελέσματα ἤρχισαν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ. Ἐν Ρώμῃ, οἱ οὐνίται ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι, ὡς γνωστὸν, τὴν αὐτὴν ἔχουσι πρὸς τοὺς ἡμετέρους κληρικοὺς ἑξωτερικὴν παράστασιν, ἐπιδεικνύοντες ἐν τοῖς σχολείοις εἰς ὀρθοδόξους παιδᾶς φωτογραφίαις οὐνιτῶν ἱερέων καὶ φωτογραφίαις κληρικῶν ἡμετέρων, ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων, μὲ κόμην κεκαρμένην καὶ μὲ ἐνδυμασίαν πολιτικὴν, ἐρωτῶ-

σι, ποιοὶ κληρικοὶ εἶναι ὀρθόδοξοι, οἱ δὲ παῖδες δεικνύουσιν ὡς ὀρθοδόξους τοὺς οὐνίτας· διότι ἀκριβῶς φέρουσι κόμην καὶ τὴν λοιπὴν περιβολήν. Εἰς διάφορα δὲ μέρη τῆς Ἑλλάδος, οἱ εὐαγγελικοὶ προτεστάνται, μὲ τὰς φωτογραφίας τῶν κεκαρμένων ἡμετέρων κληρικῶν καὶ μὲ τὴν πολιτικὴν τῶν ἐνδυμασίαν, κατορθώνουσι νὰ πείθωσι πολλοὺς ὅτι δὲν ἔχομεν πλέον διαφορὰν οὐδεμίαν, καὶ νὰ προσηλυτίζωμεν αὐτοὺς, ἰδίᾳ δὲ πρόσφυγας.

«Ἐάν τις, εἰς τὸν σπουδαῖον τοῦτον λόγον τοῦ κινδύνου, τὸν ὁποῖον διατρέχομεν, προσθέσῃ τὸν σκανδαλισμὸν τῶν συνειδήσεων, τὸν παρηχθέντα ἐκ τῆς κουρᾶς—τὸ ὅτι παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἡ περιβολὴ καὶ ἡ κόμη θεωρεῖται σύμβολον ἱερῶν, καὶ δὴ τόσον ἱερῶν, ὥστε καὶ πολλοὶ λαϊκοὶ, διότι εἶναι ἀναγνώσται, ἢ διότι ἐχρημάτισαν ὄπλαρχηγοὶ, νὰ τρέφωσι μετὰ θρησκευτικῆς ὑπερηφάνιας κόμην, θὰ δικαιολογήσετε πληρέστατα τὸ συμπέρασμα, εἰς τὸ ὁποῖον καταλήγω, ὅτι ἡ διατηρησις τῆς κόμης καὶ τῆς περιβολῆς ἐν γένει εἶναι σκοπιμοτάτη, καὶ ὠφελιμοτάτη.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν κανονικὴν ἰσχύν τοῦ ἐθνικοῦ τῆς κόμης, φρονῶ ὅτι αὕτη εἶναι ἀπροσμάχητος καὶ ἐπέχει νόμου θέσιν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ ὑποχρεωτικοῦ διὰ πάντας ἀνεξαιρέτως, νόμου, τὸν ὁποῖον μόνῃ ἡ ἱεραρχία ἐν συνόδῳ δύναται ἐν καιρῷ καταλλήλῳ, ἄνευ οὐδενὸς κλονισμοῦ καὶ βλάβης, νὰ μεταβάλῃ, οὐχὶ δὲ οἷοςδήποτε ἱεράρχης, μονομερῶς, οὐδὲ πάντες οἱ ἱεράρχαι ἕκαστος χωριστὰ διὰ παρασκηνακῶν συνεννοήσεων. Τιθεμένης ὁμως τῆς βάσεως ταύτης, ἔπεται τὸ ἀμείλικτον συμπέρασμα, ὅτι οἱ κατώτεροι κληρικοὶ, οἱ κείραντες τὴν κόμην παρηνόμισαν, καὶ διότι περιεφρόνησαν τὸν ἐν ἰσχύϊ νόμον τῆς Ἐκκλησίας, καὶ διότι κατεπάτησαν τὰ δικαιώματα τῆς ἱεραρχίας, καὶ διότι ἐτάραξαν καὶ ἐσκάνδαλίσαν τὰς συνειδήσεις τῶν χριστιανῶν.

Ὅτι δὲ διὰ ταῦτα πρέπει νὰ ἐπιβληθῇ αὐτοῖς παραδειγματικὴ τιμωρία, περὶ τούτου οὐδεὶς πιστεύω νὰ ὑπάρχῃ ὁ ἀντιφρονῶν».

Ταῦτα φρονοῦσι καὶ δημοσίως ἀποφαίνονται τρεῖς κληρικοὶ διαρρεπῆς τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, ὧν τὰς ἰδέας καὶ γνώμας οὐδεὶς εὐπαίδευτος καὶ σωφρονῶν ἀπεδοκίμασεν. Ἐτέρων δὲ γνώμας ἰδίᾳ κατέχομεν, φρονοῦσι δὲ καὶ οὗτοι ὅτι, πρὸ πάσης ἀπὸ κοινοῦ συζητήσεως μεταξὺ τῶν κληρικῶν, ἀνάγκη νὰ διαφωτισθῇ διὰ δημοσίων ὁμιλιῶν, δι' ἐκδόσεως διατριβῶν ἐν ἐφημερίσιν καὶ βιβλίοις ὁ λαὸς ὁ ὀρθόδοξος, οὗ κυρία ἡ ψήφος. Καὶ ἐάν πολλαὶ λεχθῶσι λέξεις, ἀλλ' ἡ τελευταία λέξις εἰς αὐτὸν ἀνήκει. Οὔτε πρέπει νὰ τίθῃται ὑπὸ δοκιμασίαν ἢ ἀνοχὴ αὐτοῦ. Πρὸ πάσης ὁμως τοιαύτης διαφωτίσεως, πρὸ πάσης σχετικῆς ἀποφάσεως, πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι σπουδαιότατα ἐθνικὰ συμφέροντα ἀπαιτοῦσιν ἀμέριστον ἐπὶ ἔτη πολλὰ τὴν προσοχὴν ἡμῶν, τὴν μελέτην ἡμῶν, τοὺς ἀγῶνας ἡμῶν πρὸς ἐνότητα καὶ συμπλήρωσιν αὐτῶν, μετὰ τοῦτο δὲ μόνον ἔσται θεμιτὴ πᾶσα φρονίμη συζήτησις περὶ μεταβολῶν. Εἰ τι ἂν γίνῃται βεβιασμένον, θέλει μένει ἀθεμελιωτον, παρασυρόμενον ὑπὸ τῆς πρώτης προσβολῆς ἄλλων ἰδεῶν, δῆθεν νεωτέρων, τοιαῦται δὲ φρονοῦμεν ὅτι πολλὰ θὰ φυτρώσωσιν ἐν μέλλοντι.

ΣΤΑΣΙΔΙΑ

ΕΝ Τῷ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚῷ ΝΑῶ

Παρὰ τοῦ ἐν τοῖς Α. Μουσείοις ἀγαπητοῦ συναδέλφου κ. Ν. Ὁχάνη ἐφένδη ἔλαβον πιστὸν ἀντίγραφον τοῦ κατωτέρου πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ γραμματός, ὃπερ ὑποκείμενον ἔχει τὴν κυριότητα στασιδίου ἐν τοῖς ἀρχοντικοῖς τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ, ἀνήκοντος τῷ μακαρίτῳ πατρὶ αὐτοῦ Ἀντωνάκῃ, Καποκεχαγιαῖ ἀρχαίῳ τῶν Πατριαρχείων. Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ γραμματός τούτου δυνατὸν ὁ θεῶν ἵνα προσλάβῃ εὐδήσεις τινὰς περὶ οἰκογενειῶν καὶ συνηθείας τῶν αἰδιδίμων ἡμῶν πατέρων καὶ πάτρων καὶ τῶν τινὰ διδδῆ ἐν τῇ τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν οἰκονομίᾳ. Οὔτε περὶ τοῦ συνοδικοῦ τόμου τοῦ περὶ στασιδίων τοῦ ἐπὶ τοῦ

πατριάρχου Χρυσόφθου ἐκδεδομένου οὔτε περὶ τοῦ γραμματος τοῦ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν παρὰ τοῦ μακαρίου μνήμης πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε' λέγω τι, διότι περὶ ἄλλα ἡσχολημένος. Εἰδικωτέρως, τὰ εἰδικωτέρα πρὸς διασάφειν ἀφίενται. Γινώσκω μόνον δι' ἡ τῶν στασιδίων πώλησις ἦτο μέγα ταῖς ἱεραῖς ἡμῶν ἔκκλησιαις ἐισόδημα. Ἐν κώδικι π. χ. τοῦ παρελθόντος αἰῶνος τῆς ἐν Κουρούτοσμε τοῦ Βοσπόρου ἔκκλησιαις τοῦ ἁγίου Δημητρίου ἀπήντησα ὅτι ὁ εὐγενέστατος ἄρχων μέγας Λογοθέτης κύριος Γρηγόριος Παλασάκης διὰ τὸ εἰς τὸ πρόσωπον στασιδίων ἐπλήρωσε τῷ 1798 χίλια γρόσια, σπουδαῖον ποσὸν διὰ τῶν χρόνους ἐκείνους τῆς ἀνοικοδομίας τοῦ ναοῦ τούτου.

Κατέχω δὲ καὶ πωλητήρια ἔγγραφα οὐχ ὅμως πατριαρχικῆ κυράσεως κεκυρωμένα ἀλλὰ τῆ τῶν ἐπιτρόπων βεβαίωσις, 1779 φεβρουαρίου δ' διὰ στασιδίων ἐν τῇ ἔκκλησίᾳ τῆς ἐνορίας τῆς ἀγίας ἐνδοξοῦ παρθενομάτρωτος Κυριακῆς πωληθὲν εἰς τὴν σὺζυγον τοῦ Μεγάλου ἀραβῆζο, καὶ ἕτερον ἀνηκόν ἐν τὴν μητέρα του ἑκ μητρὸς πάππου μου, τοῦ τελεπῆ Βασιλάκη τοῦ Μπεζάση, δι' οὗ αὕτη γίνεται κυρία στασιδίων ἐν τῇ ἔκκλησίᾳ τῆς κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου τῆς ἐπιλεγομένης Ἐγρικαπίου. Τοῦτο εἶναι, τὸ ἄνω γραδίκιον κατὰ τὸ δεξιὸν μέλος τῆς μέσης στασιδίων τὸ τρίτον.

Τὸ ἡμάρτυρον τοῦτο ἔγγραφον ἐγένετο τῆ 29 νοεμβρίου 1826.

Ἐπικυροῖ:

παπᾶ ἀντώνιος προεστὸς τοῦ Ἐγρικαπίου βεβεῶ καὶ μεταξὺ ἄλλων πρῶτος ὁ

Σπύρος ἱετρός συνεπίτροπος θεοδικῶ.

αὐτὸς μόνον ὀρθογραφῶν μεταξὺ τῶν ὑπ' αὐτὸν ὑπογραφόντων ἐπὶ ἄλλων μαρτύρων καὶ τοῦ πνευματικοῦ τῆς αὐτῆς ἐνορίας παπᾶ Ἀποστόλου.

Ἐν Φαναρίῳ

Ἐγγραφον τῆ 2 Αὐγούστου 1919. B. A. M.

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ἑλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος
Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

(1848, Μαρτίου 23, ἐσφραγίσθη ἀντ' αὐτοῦ νέον γράμμα ἐν' ὄνοματι τῆς Κας Σμαράγδας συζύγου τοῦ Κ. Ἀντωνίου καπουκεγαλιᾶ τῆς Μ. Ἐκκλησίας Ὁχάνη εἰς ἀρ. 76).

Διὰ τοῦ παρόντος ἡμετέρου πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ γραμματος, δῆλον γίνεται, ὅτι μετὰ τὴν ἐν τῇ

γενομένη προσφάτως οἰκοδομῇ τοῦ ἡμετέρου πατριαρχικοῦ ναοῦ, μετάθεσιν τῆς γυναικωνίτιδος, ἐπὶ τοῦ νάρθηκος αὐτοῦ, καὶ τὴν συμβάσαν παραλλαγῆν τῶν ἐν αὐτῷ γυναικείων στασιδίων, γενομένης συνοδικῆς ἀποφάσεως, περὶ τῆς διατιθέσεως αὐτῶν, ἐπὶ γενικῆς συνελύσεως, διορθώθησαν ὡς θέσεις τῶν στασιδίων εἰς ἑπτὰ τάξεις, μετὰ προσδιορισμὸν προσφορᾶς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀναλόγου τῆς θέσεως τῶν στασιδίων· κατὰ τὴν ἀπόφασιν καὶ διατίθωνται αὐτὴν ὁ τιμιώτατος κύρ Κωνσταντῖνος, υἱὸς τοῦ Κυρίου Βασιλείου Τζαλικῆ καὶ τῆς μακαρίτιδος Ἐλέγκως, ἀνήγειλε συνοδικῶς, ὅτι ἔχων τὴν κτήσιν καὶ χρῆσιν τοῦ γυναικείου στασιδίου τοῦ κεκμένου ἐν τῇ σειρᾷ τῶν ἀρχοντικῶν λεγομένων ἀριστερόθεν προσεχῶς τῇ κολῶν, ὑπὸ Νοῦ 50 κατὰ τὸ ἐμφανισθὲν παρ' αὐτοῦ συνοδικὸν γράμμα τοῦ ἀειμνήστου ἐν πατριαρχίᾳ κυροῦ Γρηγορίου, οἰκεία αὐτοῦ βουλή ὑπεχώρησεν αὐτὸ εἰς τὸ παγκάριον τοῦ πατριαρχικοῦ Ναοῦ, καὶ κατὰ τὴν συνοδικὴν διατίθων λαβὼν παρ' αὐτοῦ τὴν ἐκτιμηθεῖσαν ποσότητα τῆς 2ας τάξεως ἐξώφλησε τέλειον, καὶ διέμεινε τὸ στασιδίον ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν τοῦ παγκαρίου. Αὐτὸ οὖν τοῦτο τὸ στασιδίον ὑποχωρηθὲν παρὰ τοῦ παγκαρίου, ἐπὶ συμπεφωνημένη διατιμῆσει, περιήλθεν ὑπὸ τὴν κτήσιν καὶ χρῆσιν τοῦ ἀρχοντος καπουκεγαλιᾶ κυροῦ Γεωργίου Σιλβέστρου Ὁχάννη, ἦν καὶ ἐκυροῦντες, κατ' ἐξαιρέσειν τῆς ἀπολύτου κυριότητος, γράφοντες ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς Ἱεροσταντων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων τῶν ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα τὸ εἰρημένον στασιδίον τὸ κεκείμενον πρὸς τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ χοροῦ τῶν ἀρχοντικῶν, τὸ βλέπον ἀπάναντι τοῦ Ἱεροῦ Βήματος, ὑπὸ Νοῦ 50 καὶ ἔχον παρακείμενα ἐνθεν μὲν τὴν πρώτην κολῶναν, ἐνθεν δὲ τὸ στασιδίον τῆς κ. Ἐλέγκως, συζύγου τοῦ μησέρ Λουρεντζῆ, ὑπάρχη καὶ λέγεται καὶ παρὰ πάντων γινώσκεται κτήμα καὶ χρῆμα τοῦ διαληφθέντος ἀρχοντος καπουκεγαλιᾶ κυροῦ Γεωργίου Σιλβέστρου Ὁχάννη ἐπὶ τῷ ἴστασθαι τὰς θυγατέρας αὐτοῦ ἐλευθέρως ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς ἀκολουθίαις τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ ἀκροᾶσθαι τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν. Μὴ δύνηται μένει ἢ αὐτοῦ εὐγενεία πωλεῖν αὐτὸ εἰς ἕτερον ὁποιοῦνδεοῦν πρόσωπον, ὅλα τῆς εἰδήσεως τῶν κατὰ καιροὺς ἐπιτρόπων τὸ παγκάριον καὶ τῆς ἐκδόσεως ἔκκλησιαστικοῦ γραμματος· ἦν δὲ ποτε βουληθῆ λάθρῃ πωλῆσαι αὐτὸ, δι' ἰδίου αὐτοῦ γραμματος, καὶ ἀνευ ἀδείας τῶν ἐπιτρόπων καὶ ἐκδόσεως συνοδικοῦ γραμματος, ἢ τοιαύτη πώλησις ἔχει μένει ἄκυρος καὶ ἀνίσχυρος κατὰ τὴν συνοδικὴν ἀπόφασιν καὶ κατὰ τὸν προεκδοθέντα ἐπὶ τοῦ ἀοιδίμου προκατόχου ἡμῶν κυροῦ Χρυσόφθου συνοδικῶ τῶνον, ὅστις ἐπικυρωμένος ἦν

καὶ παρ' ἡμῶν διὰ τῆς κατὰ καιροὺς ἐκδόσεως τῶν περὶ στασιδίων Ἐκκλησιαστικῶν γραμμάτων ἡ δὲ χρῆσις τοῦ εἰρημένου στασιδίου ἔχει περιερχεσθαι μόνος τοῖς κατὰ βῆθος καὶ κατοιοῖσι κληρονόμοις τῆς αὐτοῦ εὐγενείας, μετὰ τὴν ἀποβίωσιν ἐκεῖνου, τῶν τε ἀνιόντων καὶ τῶν ἐκ πлагίων καὶ παντὸς ἄλλου τοιοῦτου προσώπου συγγενικοῦ ἀποκλεισμένου τῆς κληρονομικῆς διαδοχῆς, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ προεκδοθέντος εἰρημένου διασακτηρίου τόμου· Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν γράμμα, ὡς εὐσημανθὲν καὶ τῇ τοῦ κώδικος τοῦ Κοινοῦ σφραγίδι, ἐπεδόθη τῷ ρηθέντι ἄρχοντι Κεκουκεχαγιᾷ κυρίῳ Γεωργίῳ Σιλβέστρου Ὁσχάνη.

§ Ὁπισθεν ἐν αἰδεί ἐπιγραφῆς σημειοῦται ὑπὸ τοῦ ἀρχιεποφύλακος

Κατεστρώθη Ν. 47.

γράμμα συνοδικὸν τοῦ στασιδίου τοῦ ἄρχοντος καπουκχαγιᾷ κυρίῳ Γεωργίῳ Σιλβέστρου Ὁσχάνη, ἐκδοθὲν κατὰ τὸ 1838 ἐν μηνί φεβρουαρίῳ.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ αὐλή(1)

Ἐν μηνί Φεβρουαρίῳ Ἰνδικτιῶνος ια'

Ἱερκλεῖας Διονύσιος

Σαλκηδόνης Ἱεροθέου

Δέρκων Γερμανός

Τυρνόδου Πανδρέου

Λαρίσσης Ἀνανίας(2)

1) Ὑπὸ τὴν χρονολογίαν ταύτην ἡ σφραγὶς τοῦ κώδικος τοῦ Κοινοῦ. Ἐν αὐτῇ κεχαραγμένα εἶναι κιονηθὸν τὰ στοιχεῖα Κ καὶ Δ χωριζόμενα δι' ἐπιμήκους σταυροῦ, ἀπὸ τῶν ἄλλων στοιχείων τῶν κατ' ἀντιστοιχίαν τεθειμένων Ω καὶ Ξ. Ἐν τῷ μεγάλῳ καθέτω στύλῳ τοῦ σταυροῦ τούτου ἀπὸ τῶν ὀριζόντιων ὑπάρχει γ γλυμμένον φύλλον, ἐκατέρωθεν τοῦ ὁποῦ ἀριστερᾷ μὲν μηνίσκος, δεξιᾷ δὲ ἀπέναντι ἐν τῷ ἄλλῳ τμήματι ἀστῆρ, καὶ κάτω δ ἀριθμὸς 185, πᾶντος τοῦ κώδικος, τοῦ ὁποῦ πάλιν οἱ μὲν δύο ἀριθμοὶ (18) πρὸς τὰ ἀριστερᾷ δ δ' ἕτερος 5 δεξιᾷ τῷ προσβλέποντι. Ἡ σφραγὶς ὡσειδῆς μᾶλλον ἢ στογγύλη ἔχει ὕψος 15 χιλιοστά τοῦ μ. ἐπὶ 12 πλάτους. Τὸ γράμμα ἐπὶ ναστοχάρτου ἔχει ὕψος 0,55 χιλ. 0,37 πλ.

2) Αἱ ὑπογραφαὶ ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ὀριζοντίῳ σειρᾷ.

ΒΑΣΜΑΤΩΝ ὙΠΟ ΚΑΒΑΣΙΛΑ

ΚΡΙΝΟΜΕΝΟΣ

Τὸ σήμερον ἐκδιδόμενον ὑπόμνημα συμπληροῦ τὴν ἱστορίαν ὑποθέσεως ἐκκλησιαστικῆς, ἧς ἡ μὲν ἔναρξις σημειοῦται τὸν ἰούλιον τοῦ 1356, ἡ δὲ λήξις ἐπῆλθε πρὸ τοῦ 1364. Τὴν ἔναρξιν ἐδίδαξεν ἡμᾶς παλαιὸν τι γράμμα τοῦ πατριάρχου Κπόλεως Καλλίστου, κείμενον ἐν ταῖς σελήσι 356 — 363 τοῦ Α' τόμου τῶν Πατριαρχικῶν γραμμάτων τῆς σπανιωτάτης ἐκδόσεως Μικλόσιτς καὶ Μύλλερ· τὴν λῆξιν μαθάνομεν ἀπὸ τῆς μετὰ χεῖρας «ἀντιλογίας» τοῦ Θεσσαλονικῆς μητροπολίτου Νεῖλου τοῦ κατὰ κόσμον Καβάσιλα, τοῦ κατὰ τὸ 1360, κατὰ τὴν κοινῶς παραδειγμένην γνώμην, διαδεξιμένου τὸν θρόνον Γρηγορίου Θεσσαλονικῆς τοῦ Παλαμᾶ (Ὁρθοδόξου Ἑλλάδος Ἄνδρον. Δημητρακοπούλου σελ. 76 καὶ 80). Ὁ γράφων τὴν ἀντιλογίαν Νεῖλος ἦν λοιπὸν καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου γνώστης, γνωστὸς ἕως σήμερον ὡς συγγραφεὺς δογματικῶν, τὰς τῆς ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας καὶν. τομίας ἐξελέγξας. Τὸν χρόνον τῆς ἀκμῆς αὐτοῦ γνωσκόμεν καὶ νῦν ἀπὸ τῆς ἀντιλογίας σαφῶς, ὡς ἐγνώσκομεν καὶ ἄλλοθεν.

Ἡ «ἀντιλογία» φαίνεται σαφέστερον ἐρμηνεύουσα τὸν 12 κανόνα τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ συνόδου. Καταδικάζει ὁ κανὼν τὴν κατ' ἔφεσιν ἀναφερόμενον εἰς τὸν βασιλέα πρὸς ἀναθεώρησιν δυσμενοῦς τινος συνοδικῆς καὶ πατριαρχικῆς ἀποφάσεως περὶ αὐτοῦ. Θεόδωρος ὁ Βαλσαμῶν ἀποφαίνεται ὅτι ὁ πατριάρχης Κπόλεως ἀνώτερός ἐστι πάσης ἀνακρίσεως ἐν ἱερατικοῦς τινος δικάσει, ἐὰν λαϊκοῦς, ἐὰν λαϊκὸν μετὰ ἱερωμένον, καὶ ἐὰν διὰ βασιλικῆς προτάξεως, ἐὰν οἰκείῳ δικαίῳ, ἐὰν μετὰ συνδικαστοῦ, ἐὰν μόνος· ὁ δὲ τολμήσας τὴν πατριαρχικὴν ἀποφασίαν εἰς τὸν βασιλέα ἵνα ἐκκαλέσῃ, πρὸς ἀναθεώρησιν, οὔτε συγγνώμης, πρέπει ἵν' ἀξιοῦσθαι, οὔτε τόπον ἀπολογίας ἔχει, οὔτε μελλούσης ἀποκαταστάσεως ἐλπίδας. Ἀλλὰ Νεῖλος ὁ Καβάσιλας ἀντιλέγει πρὸς τὸν Βαλσαμῶνα, καὶ μαθάνομεν οὕτως ὅτι, τῆς ἀναθεώρησεως

τῆς τοῦ Ἀλαρίας μητροπολίτου καταδικῆς προηγήθη ἡ μικρὰ αὐτῆ μελέτη τοῦ Νείλου, διενεκομένησα τὴν κέαν ὑπὲρ τοῦ Ἀλαρίας συνοδικὴν καὶ πατριαρχικὴν ἀπόφασιν. Ἦν δὲ Κάλιστος, ὁ τὴν καθαιρέσειν βεβιασμένως ἴσως — ὡς ἐν πολλοῖς εἶθε συμβαίνειν — ἀπαγγείλας καὶ τὴν ἀθωωτικὴν ψῆφον ἀναγκασθεὶς μετὰ τινα καιρὸν ἵνα ἐξεπέγκη. Ὁ πρόλογος τῆς «ἀντιλογίας» συμπληροῦ καὶ διαφωτίζει τὴν ἱστορίαν τῆς ὑποθέσεως, προστίθησι δὲ τινα καὶ τὸ σχόλιον, τὸ προταττόμενον τῆς κανονικῆς ταύτης τοῦ Καβάσιλα λύσεως.

Ἄλλ' ὁ Καβάσιλας εἶχε συνηγοροῦσαν ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ γνώμης συνοδικὴν καὶ πατριαρχικὴν ἀπόφασιν, ἣ συγκατάθεσιν, κατὰ διακόσια σχεδὸν εἴη προγενεστέραν. Ταύτην ἐγίνωσκεν ὁ Βαλσαμῶν, καὶ γνώσκων ἐφλυάρησεν ὅσα παρεσκευάσθησαν ἐν ἐρμηναίᾳ τοῦ 12 τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ συνόδου. Ὅτε Μελέτιος ὁ τῆς τοῦ Παιτεπόπου μονῆς ἡγουμένος, ἐναγόμενος εἰς τὸ συνοδικὸν δικαστήριον, ἀπέστειρε μὲν τὴν εἰς αὐτὸ διαδικασίαν, μετῆγαγε δὲ τὴν ὑπόθεσιν εἰς κοσμικὸν κριτήριον, τοῦ βασιλέως οὕτω διατάξαντος, ὁ δυστυχῆς πατριάρχης ὁ Λουκάς Χρυσοβέργης (1156—1169), ὁ γνώσκων καὶ τὸν 12 τῆς Ἀντιοχείας καὶ τὸν 15 τῆς Καρθαγένης, ὡς ἐγίνωσκε βεβαίως αὐτοὺς καὶ ὁ Μελέτιος, ἐνήργησε πάσῃ δυνάμει, πρὸς ἀποτροπὴν τῆς τοιαύτης τῶν κληρικῶν παρὰ δικασταῖς κοσμικοῖς διαδικασίας. Ἄλλὰ τί εἶπον πρὸς τὸν πατριάρχην; — «Ἡ βασιλικὴ ἐξουσία πάντα δύναται ποιεῖν καὶ ὡς περ ἡδύνατο δοῦναι πρωτοτύπως πολιτικὸν δικαστὴν χάριν τοῦ δικαστοῦ ἐπίσκοπον, ἢ ἕτερον ἱερωμένον, ἐναγόμενον, οὕτω καὶ, κατὰ μετάθεσιν, τὸ ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον μεταγαγ[εῖν] εἰς πολιτικόν, κατὰ νόμιμον παρατήρησιν». Φλυαρῶν ἐπίσης ὁ Βαλσαμῶν καὶ ἐνταῦθα, ζητεῖ, βεβαίως ἀπατῶν καὶ ἐαυτὸν, ἵνα διίδη διάκρισιν μεταξὺ τῶν τὴν διαδικασίαν ἀπὸ τῶν ἐπισκοπικῶν κριτηρίων εἰς τὰ πολιτικὰ μετακομίζοντων. Ἄλλ' ἰδοὺ πόσον ἀνοήτως ζητεῖ ἵνα μεταπέσει τοὺς διαβλέποντας ἔθος καὶ τάξιν καὶ δίκαιον εἰς ὑποθέσεις ὁμοίας τῆ τοῦ Μελετίου: «μεγάλῃ ἔστι διαφορὰ τοῦ ἀθαιρέτως

παρατιμυμένου τοῦ ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον καὶ ζητούντος τὸ πολιτικὸν δικαστήριον διὰ προστάξεως βασιλικῆς — καὶ τοῦ κατὰ κέλυσιν βασιλικὴν ἀκουσίως ἐλκυσθέντος εἰς κοσμικὸν δικαστήριον».

Ἄλλ' ἐὰν ἐγὼ, καταγελλόμενος, καὶ καλοῦμενος ὡς ἱερεὺς ἵνα δικασθῶ ἐνώπιον ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον, κατορθώσω, διὰ γοητειῶν οἰωνοῦν καὶ πυρπαλαμώμενος, εὖνοιαν ἵνα ἐφελέκωσω βασιλικὴν, ἣ καὶ διὰ συγγενῶν μου, ἣ διὰ τοῦ γυναικωνίτου ἵνα ἐπιτύχω βασιλικὸν διατάγματος δίκην μετάγοντος ἀπὸ τοῦ ἐμοὶ δυσαρέστου εἰς τὸ ἐμοὶ ἀρεστὸν δικαστήριον, εὐρίσκομαι ἐν τάξει πρὸς τὴν τοιαύτην τῶν κανόνων ἐρμηνείαν. Ἐννοεῖται ὅτι πάντες οἱ δικαστικοί, εἴπερ εὐρισκόν τὸ μέσον ἵνα προσεταίριεθῶσι γιγαντιαίους τινὰς παραδυναστάς, οὐδὲν εἶχον ἵνα φοβηθῶσιν ἀπὸ τῆς αὐστηροῦρας ἐπιδιώξεως τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἱερῶν κανόνων, οἰοσθήποτε δὲ Χρυσοβέργης ἤθελεν ἀποτύχει. Φαίνεται δ' ὅτι αἱ ἀξιώσεις τοῦ πατριάρχου Κπόλεως ὡς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς προαγωγῆς τῶν ἐπισκοπῶν, οὕτω καὶ ἐν τῷ ζητήματι τῆς μεταγωγῆς τῶν δικῶν, εἶχον καταστήσει ὑπερφίαλοι, πολὺ δὲ δυσκόλως ἡδύνατο ἵνα ἐπιβληθῇ κληρικοῖς, καὶ πολὺ περισσότερον λαϊκοῖς, ἢ θεωρία ὅτι αἱ τῶν πατριαρχῶν ἀποφάσεις εἰς οὐδεμίαν ὑπόκεινται ἀναθεώρησιν παρ' ἑτέρῳ δικαστηρίῳ — ἐξ ἐπισκόπων — ἐννοεῖται — συγκροτουμένῳ, καὶ κατὰ βασιλικὴν προστογῆν (ἐρμην. 12 Ἀντιοχείας).

Φρονιμωτέρα δεικνύεται ἡ θεωρία τοῦ Νείλου Καβάσιλα, ὅς ἐγίνασεν ἴσως ἀπὸ προγενεστέραν περιστατικῶν ὅτι, οὐχὶ μόνον ἐπὶ καταδικῆς ἐπισκόπων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ καταδικῆς πρεσβυτέρων, ἢ μετὰ συνόδου ἀπόφασις τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ἀνεθεωρεῖτο καὶ δις ἐξεδικάζετο ὑπ' αὐτοῦ τούτου, κατὰ βασιλικὴν προσταγῆν, ἀφοῦ τοιοῦτό τι ἐγένετο καὶ τινα εἴη μετὰ θάνατον τοῦ Νείλου. Οἱ μελετήσαντες τὰ πατριαρχικὰ γράμματα (Μικλ. καὶ Μύλλερ) ἀναμιμήσκονται βεβαίως ὅτι ὁ τῆ 24 αὐγούστου 1383 ἐπὶ παρανομίας καὶ ἀσχρολογίας καθαιρεθεὶς προ-οπαπᾶς τοῦ

τοῦ ναοῦ τῶν Βλαχερινῶν καὶ πρότερον τῆς Θεοτόκου τῶν Ὁδηγῶν Κωνσταντῖνος ὁ Καβάσιλας, ἀνηνέχθη πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, καὶ κατ' ὀρθώσῃ ἐν ἀναθεωρηθῆ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἢ κατ' αὐτοῦ συνοδικῶς ἐξενεχθεῖσα καταδικη. Καίτοι δ' ἐπεκυρώθη καὶ πάλιν ἡ προγενεστέρα ἀπόφασις, ἀλλὰ, διὰ τῶν αὐτῶν μέσων βεβαίως, ἐπέτυχε ἐν ἀναδικασθῆ καὶ τὸ τρίτον, τῇ 27 ὀκτωβρίου, τὸ τρίτον δ' ἡ καθαίρεσις ἐπεκυρώθη. Ἀλλὰ καὶ τετάρτην φορὰν, ἐκ βασιλικῆς προστάξεως, ἐπανεδικάσθη ὁ Καβάσιλας, ἡ δὲ σύνοδος καὶ ὁ πατριάρχης ἐνέδωκεν εἰς τοῦτο «ὡς ἂν τις εἴποι τὸ συνοδικὸν κριτήριον αὐτὸ ὑφ' ἑαυτοῦ ἀνακριθῆναι κατὰ τοὺς νόμους, καὶ ταῦτα τοῦ βασιλέως ἀξιοῦντος, οὐδὲν ἄπεινός». Ἡδύνατο λοιπὸν δευτέραν καὶ τρίτην φορὰν ἐν ἀναθεωρηθῆ ἡ ἀπαξ ἐκδιδομένη συνοδικῆ ἀπόφασις, εἰς ἰσισπῆν δὲ ἵνα καταδικασθῶσι καὶ τῆς Κερθαγένης ὁ 15 καὶ τῆς Ἀντιοχείας ὁ 12, καὶ αἱ τοῦ Βαλσαμῶνος ἐρμηνεῖαι. Εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἀναθεωρήσεως τῆς δίκης καὶ καταδίκης τοῦ Ἀλανίας ὁ Νεῖλος Καβάσιλας εὐδόκιμος δέικνται γνώστης τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου.

Τὴν «ἀντιλογίαν» τοῦ Νεῖλου Θεσσαλονίκης, πολῦτιμον ἱστορικὸν καὶ νομολογικὸν μνημεῖον, ἀναγινώσκομεν ἐν φύλλοις 240β—243β τοῦ 473 χειρογράφου τοῦ παρ' ἡμῶν ἀγιοταφικοῦ Μετοχίου, τούτου δ' ἐγγράφῃ τὸ πλείστον μέρος ἐν τῇ ΙΖ' ἑκατονταετηρίδι. Τὸ κείμενον περιέχει τεκμήριά τινα τῆς τοῦ γραφέως ἀμαθείας· τῆς ἀντιλογίας προτάττεται τὸ ἐξῆς σχόλιον, γράμμασι κοκκίνοις· «Κανὼν ΟΑ' τοῦ αὐτοῦ βιβλίου. Ὅτι αἱ τῶν πατριαρχῶν κρίσεις, αἱ καὶ μετὰ συνόδου, ἐπανακρίνονται καὶ ἐπιδιορθοῦνται· καὶ οὗς αὐτοὶ καθέλον, παρὰ τοὺς νόμους καὶ τοὺς κανόνας, ἡ σύνοδος εἰς τὴν ἰδίαν τιμὴν ἐπανάγει, συνδιαγιγῶντων ἀρχόντων καὶ τῆς συγκλήτου, βασιλέως κελεύοντος, δεήσεις ποιούντων τῶν καταδικασθέντων πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἔνεκα τούτου μηδὲν βλαπτομένων, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἐπαινουμένων, κατὰ τὰ πρακτικὰ τῆς ἁγίας Δ' συνόδου καὶ τὰς ἐρωταποκρίσεις Φωτίου τοῦ ἀνωτάτου πατριάρχου καὶ ἄλλα συγγράμματα πολλῶν ἁγίων».

Τὴν καθαίρεσιν (ἐν ἰουλίῳ μηνὶ τοῦ 1356) ἀναγινώσκομεν ἀπὸ σελ. 356—63 τοῦ Α' τόμου τῶν Πατριαρχ. γραμμάτων, ὡς εἵπομεν, λόγος δὲ σπουδαῖος τῆς καθαιρέσεως ἦν ὅτι τὴν μητρόπολιν Καυκασίων, ὑπὸ τὴν ἀγιωτάτην τοῦ Θεοῦ καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κπόλεως ὑποκειμένην, ἀποσπάσας ὑπέταξεν εἰς τὴν μητρόπολιν Ἀλανίας, χειροτονήσας ἴδιον αὐτῆς ἀρχιερέα. Καθὰ μανθάνομεν ἀπὸ νεότερου γράμματος (ἐν μηνὶ Σεπτεμβρίῳ 1364) ὁ Ἀλανίας ἐλέγετο Συμεὼν, ἀλλὰ σημειοῦται θανάτων.

Ταῦτα γράφω ἐν προοίμῳ τῆς ἀντιλογίας, ταύτης δὴ.

Τοῦ μακαριωτάτου μητροπολίτου Θεοδοιλονίκης Νεῖλου τοῦ Καβάσιλα ἀντιλογία εἰς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ Βαλσαμῶν τὴν εἰς τὸν ΙΒ' κανόνα τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ συνόδου, ἧς δὲ ἀντιλογία ἔσῃς τοιαύτην διὰ τὴν ἀρχὴν καὶ αἰτίαν

Τοῦ Ἀλανίας ἱερωτάτου μητροπολίτου καθαιρέντος παρὰ τοῦ παναγιωτάτου πατριάρχου Καλλίστου καὶ τῆς μετ' αὐτοῦ ἱερᾶς Συνόδου, ὕστερον ἀναδραμῶν οὗτος εἰς τὸν κραταῖον καὶ ἅγιον βασιλέα κύριον Ἰωάννην τὸν Παλαιολόγον, ἐδεήθη ἵνα ἐξετασθῆ τὰ κατ' αὐτὸν συνοδικῶς, παρουσίας καὶ τῆς ἁγίας βασιλείας αὐτοῦ· καὶ αὐτὸς μὲν ἐπηνυδόκησεν ὁ δὲ γε πατριάρχης· εἰς τοῦτο, εἰ καὶ ἰσχυρῶς ἀνένευε τὸ πρῶτον, ἀλλ' ὕστερον ἐνέδωκε. Καὶ δὴ, συνόδου συγκροτηθείσης ἐν τῇ σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ τιμίου Προδρόμου ἐν τῇ Πέτρᾳ, προκαθεσθεὶς ὁ ἅγιος βασιλεὺς, συνούσης αὐτῷ καὶ τῆς ἱερᾶς συγκλήτου, συνεδριάζοντός τε τοῦ ἀνωτάτου πατριάρχου, συγκαθημένων καὶ πολλῶν ἱερωτάτων μητροπολιτῶν, καὶ τῆς ὑποθέσεως ἀναψηλαφηθείσης καὶ ἐξετασθείσης νομίμως καὶ κανονικῶς κατὰ λεπτόν, δεδικαίωται παρὰ πάντων ὁ Ἀλανίας κατὰ κράτος καὶ εἰς τὴν προτέραν ἐπανῆλθε τιμὴν καὶ ἀξίαν, ὡς πρότερον ἀδίκως καθαιρέθει. Τότε τοῖνυν καὶ τὸ παρὸν ἐξετέθη ψήφισμα, ἐπράχθη τε καὶ ἐστέρχθη συνοδικῶς, ὡς κατὰ πάντα συνάδον τοῖς τε νόμοις, τοῖς τε κανόσι, καὶ μάλιστα τοῖς πρακτικοῖς τῆς Δ' Συνόδου.

Τοῦ μακαριωτάτου μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κυρίου Νείλου τοῦ Καβάσιλα ἀντιλογία εἰς τὰ ἐν τῷ ΙΒ' κανόνι τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ (συνόδου)* διερμηνεύμενα τῷ Βασιλεῶν ἄπερ ἐστὶ τὸ, εἰ γὰρ καὶ παντὶ καταδικαζομένῳ καὶ [δικαίως] δεομένῳ ἢ τῆς Ἐκκλησίας βοήθεια δίδοται, ἀλλ' ἐπεὶ τοῖ γε τῶν πατριαρχῶν αἱ ψήφοι ἐφέσει οὐχ ὑπόκεινται, ὁ πειρώμενος ἐκκλητον ὡς βασιλεῖ** ποιήσασθαι, μετὰ τὴν τοῦ πατριάρχου ἐξενεχθεῖσαν ἀπόφασιν, τιμωρεῖται κατὰ τὸν παρόντα κανόνα, καὶ τὰ ἐξῆς.

Ταῦτα ὅτι οὐ καλῶς εἰρηγαί αὐτῷ τῷ Βασιλεῶν φανερόν μὲν καὶ ἐξ ἄλλων πολλῶν, φανερόν δὲ μάλιστα καὶ ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμένης Δ' Συνόδου, ἃ τοσοῦτον ἡ Ἐκκλησία ἐδέξατο, ὡς καὶ ἀνάθεμα ρητῶς λέγειν ἐπ' ἄμβωνος κατὰ τῶν μὴ κατασπαζομένων αὐτά. Ἐν πολλοῖς οὖν τοῖς ἐκεῖ πεπραγμένοις φαίνονται αἱ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν ἄλλων πατριαρχῶν κρίσεις ἐπανακρινόμεναι καὶ διορθούμεναι καὶ τινας, οὓς αὐτοὶ καθείλιν, εἰς τοὺς ἰδίους θρόνους ἢ σύνοδος ἐπανήγαγε, συνδιαιτώντων καὶ τῶν ἀρχόντων καὶ τῆς συγκλήτου, βασιλέως κελεύοντος. Πάνυ δὲ παράδοξον, αὐτὸν μὲν τὸν πατριάρχην παρὰ μερικῆς συνόδου καὶ κρίνεσθαι καὶ εἰς εὐθύναν ἔρχεσθαι, καὶ καθαιρεῖσθαι, εἰ τύχοι, τὰ δὲ ὑπ' αὐτοῦ πεπραγμένα τοσοῦτον ἔχει τὸ ἰσχυρόν, ὡς μὴ δύνασθαι μηδένα πρὸς αὐτὰ ἀντιβλέπειν. Ἐπιὸ ταῦτα λέγων, τοὺς περὶ τῶν ἐπισκόπων κανόνας, πολλοὺς ὄντας, καὶ τοὺς περὶ τῆς δίκης αὐτῶν, ἐπὶ τῶν πατριαρχῶν ἀργοὺς εἶναι λέγει καὶ μηδεμίαν ἰσχὺν ἔχειν ἀθετησαί γὰρ ἐκείνους τὸν πατριάρχην ἐνδέχεται ἢ ἀγνοήσαντα, ἢ περιφρονητικῶς διατεθέντα καὶ πρὸς χάριν δὲ ἐνδέχεται, καὶ πρὸς ἀργύριον τὴν δίκην ἐξενεγκεῖν. Ἄν τοῦντο κατ' αὐτὸν πάσης ἀνακρίσεως ἐστὶν ἐπέκεινα, πάντες οἱ τὰ τοιαῦτα στηλιτεύοντες καὶ παιδεύοντες κανόνες, τό γε εἰς τοὺς πατριάρχας ἦκον, ἀργοὶ καὶ ἄπρακοι. Ἀλλὰ τοῦτο παρὰ τὴν ἀπόφασιν τῶν ἁγίων ἀποστόλων καὶ τῶν μακαρίων πατέρων ἐστὶν

ἐκεῖνοι γὰρ καθόλου κατὰ παντὸς ἐπισκόπου τὰ μὴ δέοντα τολμῶντος τὴν καταδίκην ὀρίζουσιν. Εἰ μὲν οὖν ὁ πατριάρχης οὐκ ἐστὶν ἐπίσκοπος, οὐδὲ ἀρμόσει τοῦτῳ ὡς ἐπισκόπῳ καὶ κρίνεσθαι καὶ εὐθύνεσθαι· εἰ δὲ ἐπίσκοπος ἐστὶν, ἀρμόσουσι πάντως οἱ περὶ τοῦ ἐπισκόπου κανόνες αὐτῷ, καὶ κατ' αὐτοὺς καὶ δίκην ὑφέξει, καὶ κριθήσεται πολλῷ πρότερον, καὶ ἀπολογησεται, εἴτε ὑπὲρ ὧν ἄλλοις ἐδίκωσεν, εἴτε ὑπὲρ ὧν τὰ τῆς Ἐκκλησίας διώκησεν, ἂν μὴ κατὰ τοὺς τοῦ Θεοῦ νόμους καὶ τὰς ἐπαγγελίας, ἃς ἔδωκεν ἐνώπιον τοῦ θυσιαστηρίου, τύχοι πολιτευσάμενος.

Καὶ ὁ θεὸς δὲ Χρυσόστομος, ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως ὢν, ἀπὸ τῆς ὑπερορίας ἐπανιῶν, δικαστήριον ἤστησεν ἐπισκόπων.

Περὶ δὲ τοῦ εἶναι ὑπόδικον τὸν τολμήσαντα προσιέναι τῷ βασιλεῖ, λέγομεν τοῦτο· Εἰ μὲν τις παρὰ πατριάρχου ἱερωμένος ἢ παρ' οἰουδήτινος ἐπισκόπου καταδίκην οἰανδήτινα δεξάμενος παραιτεῖται μὲν πάντῃ τὸ τῆς Ἐκκλησίας δικαστήριον, ἐνοχλεῖ δὲ τῷ βασιλεῖ, βασιλικῆ ἔξουσίᾳ ἑαυτῷ περιποιούμενος τὴν διακονίαν, ὁ τοιοῦτος κατάκριτος· καὶ ἀποκαταστάσεως οὐχ ἔξει ἐλπίδα· τοῦτο γὰρ καὶ ὁ ΙΒ' κανὼν οὗτος βούλεται. Εἰ δὲ τις καθαιρεθεὶς οἰοῖτο ἀδικεῖσθαι καὶ προσιῶν τῷ βασιλεῖ ζητεῖ παρὰ τοῦ βασιλέως δικαστήριον ἐπισκόπων, συνδιαιτώντων ἐκείνους καὶ συνδικαζόντων καὶ ἀρχόντων, ὁ τοιοῦτος ἐπαίνων ἄξιος, καὶ τῆς ζητήσεως, δικαίας οὐσης, οὐκ ἀποτεύξεται. Μαρτύριον τοῦ λόγου τῶν ἐξ οἰκουμένης συνόδων ἢ Δ'. Κατὰ τοὺς χρόνους γὰρ ἐκείνους, πολλῶν ἐπισκόπων οἰομένων ἀδικεῖσθαι καὶ τῷ βασιλεῖ Μαρκίανῳ προσελθόντων, ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς, παρόντων τῶν ἀρχόντων, ἐπὶ τῆς συνόδου λαληθῆναι τὰς δίκας αὐτῶν· καὶ ἡ σύνοδος τὸ πρᾶγμα ἐπένευσε, καὶ τὰς δίκας τῶν ἐπισκόπων μετὰ τῶν ἀρχόντων διέλυσε, καὶ πολλοὺς καθαιρεθέντας ἐπὶ τὴν προτέραν τιμὴν ἐπανήγαγε, καθελοῖσα τοὺς ἀντ' αὐτῶν χειροτονηθέντας. Καὶ εἴεται ταῦτα ὁ τὰς πράξεις τῆς Συνόδου ἐκείνης οὐ περιέργως μετιῶν.

(διὰ τὸ πιστὸν τῆς μεταγραφῆς

ὁ μ. χ. Μ. Ι. Γ.

* ἐμὴ προσθήκη· ἴσως ἢ ἐν τῷ κειμένῳ λέξις ἀγνωστέρα «ἐτέρως»

** γραπτέον, ὅπερ εἰσοδεῖ τὴν ἐννοιαν. τῷ βασιλεῖ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

[3 αὐγούστου—14]

Ἐπισκέψεις ἐπίσημοι

Τῇ κυριακῇ, 11] μῆσοῦντος ἡ Α. Σεβ. ὁ τοποτηρητής, ἐν συνοδίᾳ τοῦ ἀρχοντος καλουκεχαγιαῖ κ. Α. Οἰκιάδου, ἐπεσκέψατο τὸν εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν παρεπιδησοῦντα μεγαλειότατον σάκην τῆς Περσίας, πολλὴν ἐπιδεξάμενον τῇ Α. Σ. τιμὴν καὶ φιλοφροσύνην. Ὁ σεβ. τοποτηρητής νύχρητισσε τὴν Α. Μ. ἐπὶ τῇ προστασίᾳ, ἧς ἀπολαύουσιν οἱ ὀλίγοι ἐν Περσίᾳ ἐμπορευόμενοι Ἕλληνες, ἡ δὲ Α. Μεγαλειότατος μετὰ πολλῆς ἐκτιμῆσεως καὶ εὐνοίας ὠμίλησε περὶ τοῦτων καὶ τοῦ ἑλλαν. ἔθνους.

Σερβικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Ἀποστολὴ

Παρεπιδημεῖ εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν ἀπὸ δύο σχεδὸν ἐβδομάδων ἐξαμελὴς ἀντιπροσωπεῖα ἐκ Σερβίας, ἣν ἀποτελοῦσιν ὁ ἐξ. κ. Πάντα Γαβριήλοβιτς, διπλωματικὸς πράκτωρ τῆς μεγάλης Σερβίας ἐν Καίρω, Στέβα Δημητρίεβιτς, πρωθιερέυς, διευθυντής τῆς Ιερατικῆς ἐν Πρεσβέρῃ σχολῆς, Αἰμιλιανὸς Πιπέροβιτς, διάκονος καὶ διδάσκαλος, Τσέδα Μήτροβιτς, καθηγητῆς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Βελιγραδίου, Σάβας Λιουμπιράβιτς, βουλευτῆς καὶ γερουσιαστής, καὶ Θεμιστοκλῆς (Τέμκο) Πόποβιτς, βουλευτῆς, πρόφην μέλος τῆς τουρκικῆς ἐνταῦθα γερουσίας. Ἡ ἀποστολὴ σκοπὸν ἔχει νὰ πραγματοποιήσῃ τὰ κατὰ τὴν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς ὀρθοδόξου καὶ μεγαλυνοῦσας Σερβίας προσάρτησιν τῶν ἐν τῇ ἄνω Μακεδονίᾳ ὀρθοδόξων παροικιῶν τῶν κανονικῶς ἀπὸ τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἐξαρτωμένων εἰς ἃς προστεθῆσονται καὶ τινες Ἐκκλησίαι, περιλαμβανόμεναι εἰς τὰς μεγάλας ἐπαρχίας, ὅσαι, μετὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον, περιέρχονται, θεῖω ἔλλει, εἰς τὴν Μικρὰν τέως Σερβίαν, μεγαλυνομένην νῦν ἀξίως τῆς ἡρωϊκῆς αὐτοθυσίας καὶ τῆς πρὸς τὴν ὀρθοδόξον πίστιν θεομῆς ἀφοσιώσεως τῶν εὐσεβῶν αὐτῆς τέκνων. Ἡ ἐκκλῆσ. Ἀποστολὴ τρεῖς ἄχρι σήμερον ἐπεσκέψατο τὸ ἡμέτερον Πατριαρχεῖον. — Ἡ ἱερὰ Σύνοδος, εὐκολύνουσα τὰ τῆς Σερβικῆς Ἀποστολῆς, ἀνέθηκε τὴν προπαρασκευὴν τῆς μελετηθσομένης ὕλης εἰς τοὺς σεβασμ. μητροπολίτας Κυζίκου, Αἴνου, καὶ Βιζύης. Τῆς ἐπιτροπέας διαφύσθη γραμματεῖς ὁ ἱερολογ. κ. Γερμανὸς Ἀθανασιάδης, ὑπογραμματεὺς τῆς ἱερᾶς Συνόδου. Ἡ πρώτη κοινὴ

συνέντευξις τῶν σεβ. Κυζίκου καὶ Βιζύης καὶ τῶν κκ. Γαβριήλοβιτς καὶ Πόποβιτς ἔλαβε χώραν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις κατὰ τὸ παρελθὸν σάββατον.

Ἱεράρχαι ρώσσοι

Ἀφίκοντο εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν οἱ σεβασμ. ἐκ Ρωσίας ἱεράρχαι Ἀντώνιος μητροπολίτης Κιέβου, Βελόγιος ἀρχιεπίσκοπος Βολνίας καὶ Νικόδημος ἐπίσκοπος Τσιγαρίνοκ, διαμεινοντες ἐν τῷ κατὰ Γαλατὰν μετοχίῳ τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὁρει ρωσσοικῆς (βατοπεδινῆς) σκήτης τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου τοῦ Σεραγίου. Οἱ ρώσσοι ἀρχιερεῖς τῇ πέμπτῃ τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος ἐπεσκέψατο τὸ Πατριαρχεῖον, λαθρόνως συνέντευξιν μετὰ τοῦ σεβ. τοποτηρητοῦ, παρισταμένων τῶν σεβ. μητροπολιτῶν Πισσιδείας καὶ Σηλυβρίας, καὶ τοῦ σεβ. ἀρχιεπισκόπου Βασαραβίας κ. Ἀναστασίου, συνοδύσαντος αὐτοῖς. Καθῆκοντα διεμνηνῶς ἐξεπλήρου ὁ ἔλλογ. καθηγητῆς τῆς ἐν Χάλκῃ θεολογ. σχολῆς κ. Παντ. Κορνηνός.—Σημειούμεν χρονολογικῶς ὅτι, ἐκ τῶν ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ διαμεινάντων ἐπὶ τινὰ χρόνον, ἀνεχώρησεν ἐπιστρέφων εἰς Ρωσίαν ὁ πανιερ. ἐπίσκοπος Μίνσκης κ. Γεώργιος.—Ὁ σεβασμ. ἀρχιεπίσκοπος Καμτσάτσκα κ. Νέστορ ἔμενεν ἐν Αἰγύπτῳ, κατὰ τὸν προπαραελθόντα μῆνα, καθ' ὃν—ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς μένων διεφώτιζε τὴν κοινὴν γνώμην περὶ τοῦ κατὰ τῆς χριστιανικῆς ἐν γένει πίστεως διωγμοῦ ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ὀδυσσοῦ κ. Πλάτων. Κατὰ τὰ ὑπὸ τῶν ἐκείως ἐφημερίδων γραφόμενα, δεκατέσσαρες ἀρχιερεῖς ἐφθνεύσαν, βασανίσαντες πολυτρόπως, οἱ πολέμοι τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ μολοσεβίκοι.

Τὸν σεβασμ. μητροπολίτην Κιέβου τῇ κυριακῇ ἐπεσκέψατο ὁ σεβ. τοποτηρητής, ἐκ μέρους δὲ τῶν σεβ. συνοδικῶν ὁ πονοσλγ. Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Ἀθηνάγορος. — Ἡ Α. Σεβ. ἀναχωρεῖ, σήμερον ἡ αὐριον, εἰς Ταγάνιον, ὅπου μεταβαίνουσιν ὡσαύτως καὶ οἱ δύο πανιερώτατοι αὐτοῦ συνοδοί.

Τὸν σεβ. μητροπολίτην Κιέβου ἐγνώρισεν ἄλλοτε ἡ παρ' ἡμῶν δημοσιογραφία, ὅτε ἔγραψε συγκινητικώτατον «θρήνον» ἐπὶ τῇ πρὸς Κύριον μεταστάσει τοῦ ἀεμινήστου πατριάρχου Ἰακείμ Γ, ὃν περιπαθῶς καὶ μετ' εὐλοβίας πειροσγήρεως τὴν ἐξ Ἁγίου Ὁρους ἔλευσιν, κατὰ τὴν τὸ δεῦτερον ἐπὶ τὸν πατριαρχικὸν θρονὸν ἀνάβασιν. Ὁ σεβ. ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἀντώνιος ἦν τῷ τότε χρόνῳ ἀρχιεπίσκοπος Βολνίας. Ἀλλὰ καὶ ἐν Χαρκόβῳ διαμείνων λαμπρὸν ἐξέφυαν πανηγυρικὸν τῶν πρὸς τὸν πολιτισμὸν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, ὁμολογήσας ὅτι εἰς τὸ ἔθνος τοῦτο καὶ τὴν Ἐκκλησίαν αὐτοῦ πολλὰ ὀφείλει ἡ Ρωσσία, ἧς ἀνεκήρουξε καθῆκον ἱερὸν τὴν προστασίαν τῶν ἑλληνικῶν δικαίων ἐπὶ πάντων τῶν τμημάτων τῆς βυζαντινῆς

αὐτοκρατορίας. Ὁ ἱστορικὸς ἱκεῖνος τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Κιέβου λόγος ἑλληνιστὶ μεταφρασθεὶς διενεμήθη δωρεάν εἰς πολλὰς χιλιάδας ἀντιτύπων κρῦξοετίας ἐκτυπωθεὶς.

Ἱερὰ Σύνοδος

Ἐπανήλθε τὴν παρελθούσαν ἑβδομάδα ἐκ τῆς εἰς τὸ τμήμα Πηγῶν ἐπισκέψεως αὐτοῦ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Δορδανελλίαν καὶ Λαμφάκου κ. Εἰρηναῖος.

Ἐκκλησίαι Μακεδονίας

Ἀνεχώρησεν εἰς Ἀθήνας ὁ ἐπί τινος ἡμέρας διαμείνας παρ' ἡμῖν πανιερ. μητροπολίτης Κοριτσᾶς καὶ Σελασφρού κ. Γερμανὸς Ἐκκλησιαστικῆς—Πρὸς ἐπίσκεψιν πνευματικῆν τὸν ὀρθοδόξων ἑλλήνων τῆς ἑπικαίρου ταύτης ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως ἐνεκρίθη συνοδικῶς ἵνα μεταβῇ ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Ἀρδαμερίου καὶ Γαλατίστης κ. Ἰωακείμ Στρουμπής. Ἄνι αὐτοῦ, μὴ μεταβαίνοντος ἑκείως, συνεστήθη συνοδικῶς εἰς τὸν ἐν Κερκύρᾳ διατρίβοντα πανιερ. μητροπολίτην Λυρραχίου καὶ Γκόρα Μόκρας κ. Ἰάκωβον, ὅπως εἰς Κοριτσᾶν μεταβαίνων ἀναλάβῃ προσωρινῶς τὴν πνευματικὴν διακυβέρνησιν τῶν χριστιανῶν τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης.

Ἄγιον Ὅρος

Ἐπισκέψατο κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα τὸ Ἅγιον Ὅρος, προσορμισθεὶς εἰς τὸν λιμένα τῆς Ἱερᾶς τοῦ Βατοπεδίου μονῆς, ὁ ἀγγλος ναύαρχος καὶ ἀρχηγὸς ἐν Ἀνατολῇ ναυτικῆς Ἀγγλικῆς Ἀποστολῆς, ὃν ἡ Ἱερὰ Κοινότης καὶ πάντες οἱ μοναχοὶ ὑπεδέξαντο μετὰ τιμῶν ἐκτάκτων, οἷας εἰς οὐδένα μέχρι σήμερον ἀπένευμεν ἢ Ἱερὰ τῶν ἁγιορειτῶν ἀδελφότης. Ἐν Κερσεῖς τὸν ἔσοχ. ναύαρχον προσεφώνησεν ὁ ἱερογλ. σχολάρχης τῆς ἀθωνιάδος σχολῆς, παρεκάλησε δὲ καὶ εἰς πλοῖον γενῆμα παρατεθῆν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος. Ὁ ναύαρχος ἐπισκέψατο τὰς Ἱερὰς βασιλικὰς καὶ πατριαρχικὰς μονὰς Μεγίστης Λαύρας, Βατοπεδίου, Ἰβήρων, Κουτλουμουσίου καὶ ἁγίου Παντελεήμονος, τὸ ρωσικὸν λεγόμενον κοινόβιον, οὗ ὁ ἡγούμενος ἔλαβε καὶ συστατικὴν ἰδιαιτέριαν ρώσσου τανός, ὅνιο παρελκυσαν, ἀφοῦ τὸ Πατριαρχεῖον ἔγραψε τὰ δέοντα πρὸς τὴν Ἱερὰν Κοινότητα, συνιστῶσα τὸν ἔσοχ. ἐπισκέπτην. — Εἰς τὴν ἐν τῷ καθεδρικῷ ναφ τῶν Κα. ρεῶν (Πρωτάτω) γενομένην δοξολογίαν ὑπὸ πολυριθμῶν πρεσβυτέρων καὶ διακόνων, ἐψάλλε ὁ πολυχρονισμὸς τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας, εἶτα δὲ καὶ ὁ πολυχρονισμὸς τοῦ μεγάλωτάτου βασιλέως τῶν ἑλλήνων Ἀλεξάνδρου.

Ἐκκλησιαστ. Ἀλήθεια

Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ἀνοικίσθη συνοδικῶς ὁ σεβ. μητροπολίτης Δορδανελλίαν κ. Εἰρηναῖος.

Ἡ ἐν Βατοῦμ ἑλληνικὴ κοινότης.

καθ' ἡ γράφει ἡ τῆς πόλεως ταύτης ἑλληνικὴ ἑφημερίς Ἐλευθέρος Πόντος τῆς 6 Ἰουλίου, καθ' ὅλην τοῦ πολέμου τὴν διάρκειαν, ἐτεκμηρίωσε τὸ πατρῶζον τῆς φιλαδελφίας συναίσθημα, συντελέσασα εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ ὕλικὴν σωτηρίαν καὶ στηρίξιν μεγάλου μέρους ἑλλήνων, παθόντων ἐκ τῶν πολεμικῶν ἐπηρειῶν. Κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων ρώσων ἀπελευθέρωσιν τῶν μέχρι Τραπεζοῦντος μερῶν, ἐπὶ τῆς ρωσικῆς δηλ. κατοχῆς, ἡ κοινότης ἦ ἐν Βατοῦμ ἀπέστειλε βοηθήματα εἰς τοὺς ἐν Τραπεζοῦντι, Σουρμένους καὶ Ριζοῦντι λιμώτοντας ἑλληνας. Τὸ αὐτὸ βοηθητικὸν καὶ φιλάνθρωπον ἔργον ἐξηκολούθησεν ἡ κοινότης Βατοῦμ καὶ κατὰ τὴν ἀνανδρον ὑποχώρησιν τῶν ρώσων ἐκ Τραπεζοῦντος καὶ ἄλλων μερῶν, ὅτε αἱ κακοῦργοι ληστρικαὶ συμμορίαὶ τῶν «στειθέων» περιεφέροντο σπειροῦσαι τὸν φόβον καὶ τὸν τρόμον, ὑποδεικνύουσαι διὰ τῶν ὀργάνων αὐτῶν ὡς σωτηρίαν μόνην τὴν φυγὴν τοὺς διὰ Βατοῦμ διερχομένους διέτρεφεν ἡ τῆς πόλεως ταύτης ἑλληνικὴ κοινότης καὶ ἐστέγαξε, διημερόλυσε δὲ εἰς πολλοὺς τῆς εἰς τὰς παραλίους ἢ μεσογείους πόλεις τῆς Ρωσσίας ἀναχώρησιν. «Ὅταν δὲ ἡ Μοῖρα—(γράφει ὁ Ἐλευθέρος Πόντος)—ἐπέγραψεν εἰς τὴν πόλιν Βατοῦμ νὰ καταληφθῇ προσωρινῶς ὑπὸ τῶν τούρκων, οἱ ὅποιοι ἔφεραν μαζῆ τὸν τῆν πτωχείαν καὶ τὴν πείναν, ἡ ἑλλ. κοινότης διέτρεφε καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς κατοχῆς αὐτῆς καὶ χωρὶς διακοπῆν, ὑπὲρ τούτων χιλίους ἵναπομειναικούς (ἐν Βατοῦμ) πτωχοὺς πρόσφυγας». Καὶ ἀφοῦ ἀνέτειλαν ἡμέραι εὐφροσύνης καὶ πολλοὶ θορροῦντως ἤρξαντο νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰς πατρίδας αὐτῶν, ἡ φιλαδελφία ἐξηκολούθησεν ἐκδηλουμένη, καὶ οἱ ἐν Βατοῦμ ἑλληνες, εἰς τὰς ἴδιαις ὕλικαις δυνάμεις ἐνεπίστευσαν τὴν διατήρησιν τῶν πασχόντων, διότι τὴν ὑπὸ τῆς Μ. Ἐκκλησίας σταλείσων χιλιάδων βοήθειαν διέθεσαν ὑπὲρ τοῦ πλείον τῶν ἄλλων πάσχοντος ἑλληνικοῦ χωρίου Χεβεβέκ—τὴν πρὸς ἀδελφοῦς πάσχοντα συμπαθειαν τῶν ἐκ Πόντου ἑλλήνων ἐπηνέσαμεν ἐν τῇ Ἐκκλ. Ἀληθείᾳ καὶ ἄλλοτε πολλάκις Ἡ σημερινὴ μινεὶα τῆς χριστιανικῆς αὐτῶν φιλαδελφίας ἀποτελεῖ βεβαίως ὄχι τὸ τέλος τῆς συνεχοῦς αὐτῶν ἀγαθοεργίας.

Πεντηκονταετηρίς

Εἰς τὸν ἐπίσημον Ἐκκλησιαστικὸν Κήρυκα τῶν Ἀθηνῶν, τῆς 28 μηνός Ἰουνίου ἀναγινώσκομεν τὰ ἑξῆς: Ἐγγέθη ἐκ ΚΠόλεως ὅτι, κατὰ τὸ ἐνεστώτος ἔτος, συμπληρουμένης πεντηκονταετίας τῆς ἐπιστημονικῆς δράσεως τοῦ γνωστοτάτου ἐν τοῖς διεθνεσίν ἐπιστημονικοῖς κύκλοις κ. Μανουὴλ Ι. Γεδεών, ἐπιτροπεία ἐξ ἱεραρχῶν ἐν Κπόλει ἐνθιμούντων καὶ

Ἐπιστημόνων καὶ λογίων τῆς Βασιλευσῆς ἀπέλυ-
σεν ἐγκύκλιον «πρὸς πάντας τοὺς τιμῶντας τὸν ἄνδρα
καὶ τοὺς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ ἔθνος ἡμῶν λόφω
τε καὶ γραφίδι ὑπηρετοῦντας», ὅπως συμμετάσχωσι
τῆς ἐκδόσεως πανηγυρικοῦ καὶ τιμητικοῦ τεύχους διὰ
τῆς ἀποστολῆς τῆς πνευματικῆς καὶ ὁλικῆς αὐτῶν
συμβολῆς. — Πρὸς τοῦτο καὶ ἐνταῦθα ἐσχματίσθη
ἐπιτροπεία ἐκ τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου
κκ. Χρυσόστομου Παπαδοπούλου (ἀρχιμανδρίτου),
Μαργαρίτου Εὐαγγελίδου, Νικ. Πολίτου, τοῦ διευ-
θυντοῦ τῆς «Ἀκροπόλεως» κ. Βλ. Γαβριηλίδου, καὶ
τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Ὁδίου κ. Κωνστ. Ψόχου, ἦτις,
κατοστήσασα γνωστὸν τὸν ἑορτασμὸν τοῦ ἱοβηλαίου
τοῦ κ. Μ. Γεδεῶν εἰς τὰ διάφορα ἐπιστημονικὰ σω-
ματεῖα, ἐπεκλήσθη τὴν εἰς αὐτὸν συμμετοχὴν των.
Οὕτω, τῇ παρελθούσῃ παρασκευῇ (21 Ἰουνίου), ἐν
τῇ αἰθούσῃ τῆς βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς, ἐν μεγάλῃ
συγκεντρώσει ἐταίρου τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογι-
κῆς Ἑταιρίας, ὁ καθηγητὴς κ. Χρυσόστ. Πα-
παδόπουλος ἐξῆρε τὸ ἔργον τοῦ διαπραχθεῖς με-
σαιωνοδίδου, μετ' ὃ ἔσπευσαν νὰ συγκαρῶσιν αὐ-
τὸν ἡ θεολογικῇ σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου, ὁ Σύλ-
λογος «Παρνασσός», καὶ ἄλλα ἐπιστημονικὰ σωμα-
τεῖα καὶ Ἑταιρεῖαι. Ὡς δὲ πληροφοροῦμεθα, καὶ ἡ
ἑλληνικὴ κυβέρνησις, μετὰ συνεννόησιν τῶν Ὑπουρ-
γεῶν παιδείας καὶ ἐξωτερικῶν, θὰ τιμῆσθαι προσήκον-
τος τὸν ἄνδρα.

Τὸν ὄντως ὀνηρὸν τῶν γραμμάτων ἐργάτην καὶ
χαλκέντερον συγγραφεῖα σπεύδει νὰ συγκαρῇ ἀπὸ
καρδίας καὶ ὁ Ἐκκλησι. Κύριος». Πλεῖστα περιοδικὰ
καὶ ἡμερησία φύλλα τῆς τελευταίας πεντηκονταετίας
βρῖθουσι διατριβῶν αὐτοῦ, σπανίαν μορτυρουσῶν
φιλοπονίαν καὶ πολυμάθειαν, καὶ συμβολὴν ἀποτε-
λουσῶν πολῦτιμόν, εἰς τὴν ἔθνην καὶ ἐκκλησιαστι-
κὴν ἡμῶν ἱστορίαν, τὴν ἀρχαιολογίαν, τὸ κανονικὸν
δίκαιον, καὶ εἰς πλείστους ἄλλους κλάδους τῆς παρ' ἡ-
μῖν ἐπιστήμης, τὰ δὲ αὐτοτελεῖ αὐτοῦ συγγράμματα,
ἀναγόμενα ἰδίως εἰς τὴν μεσοχρόνιον καὶ τὴν νεωτέ-
ραν ἐποχὴν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν ἱστορίας, ἐπι-
βραβευθέντα καὶ ἐπαινεθέντα ὑπὸ σοφῶν τῆς Ἑσπε-
ρίας καὶ εὐρωπαϊκῶν κυβερνήσεων καὶ ἀκαδημιῶν,
πρόκεινται περίτρανα τεκμήρια τοῦ ἀσβεστοῦ αὐτοῦ
πρὸς τὴν ἐπιστήμην ἔρωτος.

Σ. Ε. Ἀλ. Εἰς τὴν ἐπιτροπείαν τὴν ἐν Ἀθήναις
παρεκλήθη νὰ συμμετάσχη καὶ ὁ καθηγητὴς τοῦ Πα-
νεπιστημίου κ. Κ. Ράδος, ὁ γραμματεὺς τῆς Ἱστορι-
κῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρίας, ἦτις ἀνέλαβε νὰ
τεμηριώσῃ πρακτικώτερον τὴν πρὸς τὸ μακροχρό-
νιον ἔργον τοῦ κ. Γεδεῶν ἐκτίμησιν καὶ στοργὴν
ἐπίσης δὲ παρεκλήθη νὰ συνεργασθῇ καὶ ὁ ἔλληγ. κ.
Γ. Βεγλερῆς. Ἡ τῶν Ἀθηνῶν ἐπιτροπεία δικαιοῦται
νὰ προσλάβῃ καὶ ἐτέρους συνεργάτας.

Ἐπιτροπεία μοναστηριακῆ

Συνήλθε σήμερον ἐν τῷ Πατριαρχεῖῳ ἡ διο-
ρισθεῖσα ὑπὸ τῶν δύο Σωμάτων ἐπιτροπεία
τοῦ μοναστηριακοῦ ζητήματος, καὶ μετὰ τὴν
ἀνάγνωσιν τῶν τριῶν (ἐντύπων ἦδη) διαμαρ-
τυριῶν τῶν Ἀγίων Τόπων πρὸς τὴν ἐν Παρι-
σίῳ Συνδιάσκεψιν τῆς εἰρήνης, ὑπέγραψε τὰ
ἐπίσημα ταῦτα γράμματα. — Ἐκ μέρους τῶν
Πατριαρχεῶν ὑπεγράφησαν ὑπὸ τοῦ σεβασμ.
τοποτηρητοῦ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ κτή-
ματα τῶν ἱερῶν μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους
Ἄθω, τῶν μετοχιῶν τῶν ὑπὸ τὸν Οἶκον. Πα-
τριαρχικὸν θρόνον ἱερῶν σταυροπηγιακῶν μο-
νῶν, καὶ τῶν κτημάτων τοῦ πατριαρχείου Ἀν-
τιοχείας, οὗ πληρεξούσιος ἐπίτροπος διορίσθη
ὁ σεβ. μητροπολίτης Προύσης—ἐκ μέρους τῆς
πατριαρχικῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας ὑπὸ
τῶν σεβ. γερόντων Ἡρακλείας καὶ Χαλκιδό-
νος—ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων
ὑπὸ τοῦ πανιερ. ἀρχιεπισκόπου Φιλαδελφείας
καὶ Εὐδάρου—ἐκ μέρους τῆς αὐτοκρατορικῆς
μονῆς τοῦ θεοβαδίστου ὄρους Σινᾶ ὑπεγράφη-
σαν ὑπὸ τοῦ πανοσφ. ἀρχιμ. κ. Νικοδήμου Τσέκα,
συναίτου.—Ἐκ τῶν λαϊκῶν μελῶν τῆς ἐπιτρο-
πείας παρῶν ἐν τῇ συνεδριάσει ὁ Μ. χαρτοφύ-
λαξ κ. Μ. Ι. Γεδεῶν.

Ἀναγέννησις

Ἐπὶ τὸν τίτλον τοῦτον ἀρχεται ἐκδιδόμενον
ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς Σεπτεμβρίου κατὰ δεκα-
πενθήμερον, ὕστερον δὲ καθ' ἑβδομάδα, περιο-
δικὸν ἐκκλησιαστικόν, οὗ συντάκτης μὲν ἀγ-
γέλλεται ὁ τῆς ἐν Χάλκῃ θεολογ. σχολῆς κα-
θηγητῆς κ. Παντ. Κομνηνός, διευθυντῆς δὲ ὁ
σεβ. μητροπολίτης Βιζύνης κ. Ἀνθιμος, προέ-
δρος τοῦ ἐνταῦθα Ἐκκλησιαστικοῦ Συνδέ-
σμου, τοῦ καὶ τὸ περιοδικὸν ἐκδίδοντος Περι-
τὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι καὶ ἕτεροι τῶν παρ' ἡμῖν
λογίων θέλουσι παρέχει τὴν ἀπὸ τῶν γνώσεων
αὐτῶν καὶ τῆς γραφίδος συμβολὴν, πρὸς προα-
γωγὴν καὶ σύστασιν τοῦ θρησκευτικοῦ τούτου
περιοδικοῦ, καὶ πρὸς διάδοσιν τῶν εἰς πάντας
τοὺς κληρικῶς χρῆσιμων γνώσεων, τῶν εἰς
τὸν λεγόμενον ἐνοριακὸν κλῆρον κυρίως ἀνη-
κόντων. Εἰς καιροὺς, καθ' οὓς ποικίλα λαλή-
ματα καὶ κρούγματα ξενίζοντα θέτουσιν ὑπὸ
δοκιμασίαν τὰς θρησκευτικὰς ἐν γένει ἰδίως

καὶ πεποιθήσεις, ἢ διὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς δημοσιογραφίας διαφώτισι ἐπιβάλλεται. Διὰ τοῦτο καθῆκον παντὸς χριστιανοῦ φρονουῦμεν τὴν ὑλικὴν ὑποστήριξιν καὶ τῆς «Ἀναγεννήσεως» καὶ παντὸς ἠθικοθρησκευτικοῦ περιοδικοῦ.

Ἔθν. Φιλανθρωπ. Καταστήματα

ὑπὸ τοῦ Ἔθν. Μ. Συμβουλίου ἐξελέγη μέλος τῆς ἐφορίας τῶν ἔθνικῶν φιλανθρωπικῶν καταστημάτων ὁ ἑλλ. Ιατρός κ. Ε. Ζώτος, ἐκπροσωπῶν ἐν αὐτῇ τὸ Συμβούλιον, ἀντὶ τοῦ παραίτησιν ὑποβαλόντος ἀξίως κ. Σόλωνος Καζανόβα.

Ἔθνικὸν Ὀρφανοτροφεῖον

Διευθυντὰς τοῦ ἔθνικοῦ ὀρφανοτροφείου ἀρρένων διορίσθη ὁ πανοσλγ. ἀρχιμ. κ. Βασίλειος Μαγκριώτης, πρῶν προϊστάμενος τῆς ἑλληνικῆς ἐν Γενεύῃ κοινότητος.

ΕΚΚΛΗΣ. ΑΔΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἀφίκετο ἐνταῦθα ὁ πανιερ. μητροπολίτης Λεοντοπόλεως κ. Χριστοφόρος Δανιηλίδης, πρότερον μητροπολίτης Ἀζώμης.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Ὁ ἐν Ἀθήναις ἑξαρχος τοῦ Παναγίου Τάφου πανοσλγ. ἀρχιμ. κ. Μελίτων Δροσοφορίδης ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πόλιν ταύτην, ἐπιστρέψας ἐξ Ἱεροσολύμων, ὅπου μετέβη πρὸς συνάντησιν τοῦ μακαρίου αὐτοῦ πατριάρχου τῆς Ἁγίας Πόλεως κ. Δαμιανοῦ.

Ἀφίκετο ὁ πανοσλγ. ἀρχιμ. κ. Διομήδης, ἑξαρχος ἐν Ταγανίφ τοῦ Παναγίου Τάφου, πρὸς διεκπεραίωσιν ἰδίων τινῶν ὑποθέσεων, προτιθέμενος ἐντὸς μικροῦ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν διακονίαν αὐτοῦ.

ΕΚΚΗΣ. ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἱερατικὴ σχολὴ Χαλκιδικῆς

Ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς οεπτεμβρίου, καθὼς ἐλπίζομεν, ἀρξεται λειτουργοῦσα Ἱερατικὴ σχολὴ εἰς τὴν ἐν Χαλκιδικῇ, παρὰ τῇ Γαλατίστῃ, σταυροπηγιακὴν ἱερὰν μονὴν τῆς ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας. Ἡ ἴδρυσις σχολῆς ἐν τῇ ἀπὸ τῶν πολλῶν χρηματικῶν ὀφειλῶν ἀπαλλαγείῃ μονῇ ταύτῃ ἐνεκρίθη διὰ βασιλικοῦ διατάγματος τῆς 26 ὁκτωβρίου 1918, ὑπῆχθη δὲ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τ. Ὑπουργείου τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, ὑπὸ τὴν ἀμεσον ἐπιτοίαν προσωρινῶς ταχθεῖσα τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἀρχιερατικοῦ συμβουλίου. Τὴν ἐγγυτέραν ὁμοίαν ἐφορίαν τῆς σχολῆς συνιστῶσιν ὁ πανιερ. μητροπολίτης Κασσανδρείας,

ὁ καὶ πρόεδρος, ὁ τῆς μονῆς ἡγούμενος, καὶ τῆς σχολῆς ὁ διευθυντής, ὃς ὄρισθη νὰ ᾗ προλύτης ἢ διδάκτωρ θεολογικῆς τινὸς σχολῆς, πρεσβυτέρου βαθμοῦ φέρων, καὶ συμπληρωμένον ἔχων τὸ τεσσαρακοστὸν τῆς ἡλικίας, ὃν ἅμα ἑλλην ὀρθόδοξος—διδάσκαλοι τῆς σχολῆς ὀρίζονται δέκα καὶ τρεῖς, ὃν οἱ τρεῖς διὰ τὴν ὀδικὴν, διὰ τὴν χειροτεχνίαν, καὶ διὰ τὴν ἱερογραφίαν καὶ καλλιγραφίαν—ὀρίζεται εἰς διὰ τὴν ἐκκλησιαστ. μουσικὴν, εἰς διὰ τὴν γυμναστικὴν, εἰς διὰ τὰ παιδαγωγικὰ καὶ τὸ κυριώτερον, εἰς διὰ τὸν κλάδον τῶν διὰ τοὺς ἱερεῖς τῶν χωρίων ἴαν ἀπαραιτῶν γεωπονικῶν μαθημάτων. Διὰ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ὀρίζονται δύο καὶ διὰ τὰ θεολογικὰ δύο.—οἱ πλοῦσοι τῆς μονῆς πόροι διατίθενται διὰ τὴν ἐν γένει συντήρησιν τῆς σχολῆς—Διευθυντῆς ἐκλήθη πέρυσιν ὁ πανοσλγ. Εὐάγγελος Ἀντωνιάδης, συμπληρώσας ἐν τῇ θεολογ. σχολῇ τὰς σπουδὰς αὐτοῦ καὶ κατόπιν ἐν Γερμανίᾳ, τούτου ὁμοίως δηλώσαντος ὅτι μετὰ μόλις ἑξ μῆνας δύναται νὰ ἔλθῃ, προσεκλήθη ὁ ἐν Σιατίστῃ λόγιος ἱερεὺς κ. Ἰωάννης Παπανικολάου, οὗ καὶ ὑπερβολικὰ ἀπαιτήσεις κατέστῃσαν ἀδύνατον τὸν διορισμὸν αὐτοῦ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ ΕΝ ΔΙΑΣΠΟΡΑ

Ἑλληνικὴ κοινότης Βούρφαλο

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ μηνὸς Ἰουλίου ἀνάλαβε τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ὁ προϊστάμενος τῆς ἑλληνικῆς ἐν Βούρφαλο κοινότητος αἰδεσ. οἰκονόμος κ. Ἰωάννης Παπανικολάου, διδάκτωρ τῆς θεολογικῆς τοῦ ἔθνικοῦ πανεπιστημίου σχολῆς, ἐκ Σιατίστῃς τῆς Μακεδονίας, ἀνήκων εἰς τὸν ἑγγαμον κλήρον.

Ἑλληνικὴ κοινότης Μέλγους

Διορίσθη προϊστάμενος τῆς κοινότητος ταύτης ὁ πανοσλγ. ἀρχιμ. κ. Συμεὼν Μητατάκης, διδάκτωρ τῆς θεολογίας καὶ οὗτος τοῦ πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Κοινότης Λὸς—Ἄγγελος

Οἱ συνιστῶντες τὴν ἐν Λὸς—Ἄγγελος τῆς Καλλιφρονίας ἑλληνικὴν κοινότητα προσέβησαν εἰς συλλογὴν ἐράνων πρὸς ἴδρυσιν ἑλληνικοῦ σχολείου παρ' αὐτῇ. Τὸ ταμεῖον τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς κοινότητος ἐχορήγησε πρῶτον, διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἱεροῦ τούτου σκοποῦ, διαχίλια δολάρια (χιλίας πντακοσίας περίπου λίρας χαρτίνας τουρκικῆς).

Ἐπεύθυνος Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΔΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Συνδρομὴ ἑτησίᾳ προκαταβαλλομένη

Λίρι τοιρικαί 2, διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκλοὺς 1. Ἐν τῷ ἔσωτερικῷ φρ. 50.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Τὴν ἐκδιδομένην νῦν ἐπιστολὴν τοῦ πολυμαθοῦς Ἑλληνοῦ Νικολάου Παπαδοπούλου τοῦ κρητοῦ, τοῦ πιστεύσαντος ὅτι κατήγετο ἐκ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ τῶν Κομνηνῶν οἴκου ἀναγινώσκωμεν ἐν τέλει τοῦ κώδικος 182 τῆς τοῦ Ἁγιοταφικοῦ Μετοχίου βιβλιοθήκης. Αὐτόγραφος οὖσα τοῦ παπᾶ Νικολάου, κατέχει μεγάλας σελίδας 25 καὶ ἐκτείνεται εἰς στίχους ἢ γραμμὰς ἑκατὸν ὀγδοήντα καὶ πέντε. Ἀμιελῶς ἡ ἐπιστολὴ γραφείσα, στερεῖται χρόνου γραφῆς, ἀποστελλομένη δὲ πρὸς Χρυσάνθου πατριάρχην Ἱεροσολύμων τὸν Νοταρᾶν, ὄντα μητροπολίτην Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης ἐγράφη μετὰ τῶν ἐτῶν 1702—1707. Ἐνεκα τῆς κακοτεχνίας τοῦ ἀθλοῦ βιβλιοδέτου, τοῦ προσκολλησαντος τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὸν 182 κώδικα, λέξεις τινὲς ἐξηλείφθησαν.

Πολλὰ εἶσι τὰ θέματα, ἅπερ ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἔξετάζει, φρονεῖ δ' ἴσως ὁ συγγραφεὺς ὅτι ἔλυσεν αὐτὰ, καίτοι εἰς ἐν 25 αὐτῶν, τὸ περὶ χωρεπισκόπων οὐδὲν γράφει σαφῶς. Ὅσα δὲ συμφώνως τῇ διδασκαλίᾳ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Δύσεως ἐκτίθησιν εἰσι σύμφωνα ταῖς πεποιθήσεσι τοῦ γράφοντος· διότι ὁ Κομνηνὸς Παπαδόπουλος μακρόθεν χαίρειν εἰπὼν τῇ δογματικῇ διδασκαλίᾳ τῆς Ἐκκλησίας, εἰς ἣν ἐκ γονέων ἀνήκε, προσῆλθε τῇ τῆς ρωμαϊκῆς· εἰς τινὰς ἐπιστολάς αὐτοῦ πρὸς τὸν Δοσίθεον καὶ τὸν Χρυσάνθου τοὺς Ἱεροσολύμων ὑπογράφεται καὶ χαρακτηρεῖται ἑαυτὸν οὐ φω-

τιανόν, ἦγουν οὐχὶ φίλον τοῦ πατριάρχου Φωτίου, καίτοι ἠγάπα τοὺς Ἕλληνας πάντας, ὑπερήσπισε δὲ τὰ δίκαια αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἐν Βενετίᾳ ταραχῶν, ἃς ἐδημιούργησεν ἡ παραφροσύνῃ τοῦ ψευδοφιλαδελφείας Μελετίου Τυπάλδου.

Τοὺς δύο ἀναφερομένους ἀνωτέρω πατριάρχας ἠγάπα καὶ ἐσέβετο, μετὰ πολλῆς δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔγραφεν εὐλαβείας, ἀποφεύγων ἢ εἰς ἐλθῆν εἰς συζητήσεις δογματικάς. Αἱ ἐπιστολαί, ἃς αὐτοῖς πέμπει, πολλὰς περιέχουσιν εἰδήσεις περὶ τινῶν λογίων Ἑλλήνων ἀκμασάντων ἐν Ἰταλίᾳ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς 17ῆς ἑκατονταετηρίδος. Ἄγνοοῦμεν μέχρι τοῦδε ποῦ κρύπτονται αἱ πρὸς τὸν παπᾶ Νικόλαον ἐπιστολαὶ τοῦ Χρυσάνθου, ὃς εἴηται, ὡς φαίνεται, τὴν λύσιν ἢ διακρίβωσιν πολλῶν ἀποριῶν. Ἴσως μάλιστα ἡ σήμερον ἐκδιδομένη τύποις ἐστὶν ἀπόκρισις εἰς ἐπιστολὴν, ἣν ἔπεμψε ὁ Χρυσάνθος, καθ' ὃν χρόνον ἔγραφε τὸ γνωστὸν αὐτοῦ «Συνταγματικὸν περὶ ὀφθαλμίων, κληρικῶν καὶ ἀρχοντικῶν τῆς Μ. Ἐκκλησίας». Ὁ γινώσκων, ὁ μελετήσας, ὁ κατέχων τὸ βιβλίον τοῦτο δύναται ἢ εἰς κρῖνον μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς παρούσης μακρᾶς ἐπιστολῆς, εἰάν ἔχηται τινος ὑποτίσεως ἢ εἰκασίας μου ὅτι, ὁ Χρυσάνθος εἴηται κατὰ τὴν τοῦ «Συνταγματικῶν» σύνταξιν ἀπὸ τοῦ Νικολάου Παπαδοπούλου Κομνηνοῦ τὴν λύσιν ἀποριῶν τινῶν.

Κακῶς ὑπογράφει ἑαυτὸν γέροντα ὁ οὐ φωτιανὸς Κομνηνὸς Παπαδόπουλος, ἀφοῦ μόλις ἦν πενήτηκοντοῦτης ὅτε τὴν ἐπιστολὴν ἔγραψε ταύτην. Φρονῶ αὐτὴν πολλοῖς χρησίμη, καὶ υποβάλλω τῇ φιλομαθείᾳ αὐτῶν, οὕτως ἔχουσιν· δὴλὰ γὰρ δὴ ἀπαρραλλάκτως ὡς ἐγράφη

Πανιερώτατε δέδοπτα

Πρὸς τὴν πρώτην ἀπορίαν, ἐν ἣ ἑρωτᾶται ἂν οἱ καλβίνοι καὶ λουτέροι ἔχουν ἱερωσύνην κατὰ διαδοχὴν; Ἀποκρίνομαι ὅτι οὐκ ἔχουσι παντελῶς. Εἰ γὰρ καὶ οἱ πρῶτοι ἀποστάτες ἐπίσκοποι τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας εἶχον ἐξουσίαν χειροτονίας, ἀλλ' ὅμως οὐκ ἔδωκάν ποτε τάξιν ἱερατικὴν κατὰ τὴν ὕλην καὶ τὴν μορφήν τοῦ μυστηρίου, τοῦτο ἐν πρώτοις ἀπαρνησάμενοι μυστήριον εἶναι καὶ διδάξαντες εἶναι μόνον πολιτικὴν τινα τάξιν τῆς Ἐκκλησίας· ὅθεν καὶ οἱ μετ' αὐτοὺς ἐπίσκοποι οὐκ ἦσαν ἐπίσκοποι, καὶ διὰ τοῦτο παντελῶς ἠφανίσθη ἐν αὐτοῖς πᾶσα ἱερωσύνη. Πρὸς τοῦτους, μετὰ τοὺς πρώτους ἔλαβον τὰς ἐπισκοπὰς οἱ ἄρχοντες ἄνευ τινὸς χειροτονίας ἐν τῇ Γερμανίᾳ, καθὼς καὶ νῦν πράττουσι, καὶ οἱ μὲν ἄρχοντες οὐδὲν σημεῖον ἢ σφραγίδα ἱερατικὴν λομβάνουσιν ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ· οἱ δὲ καλβίνοι, πᾶσαν ὁρατὴν ἀρχιερωσύνην ἀποκαθήραντες, οὔτε ἐπισκόπους ἔχουσιν, οὔτε ἱερεῖς, δεδωκότες τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δαίπνου τοῖς λαϊκοῖς, οὗς, καθάπερ καὶ πάντας τοὺς πιστοῦς, ἱερεῖς λέγουσι, καθὼς οἴονται πάντας δύναται ὑπηρετεῖν καὶ διδάσκειν. Ἐναργῆς οὖν ὅτι, οὐτ' ἐν λουτέροις, ἀλλ' ἤτιον ἐν τοῖς καλβίνοις, οὔτε ἐστίν, οὔτε δύναται εἶναι κατὰ διαδοχὴν ἱερωσύνη.

Πρὸς τὴν δευτέραν, ἐν ἣ ζητεῖται, ἂν ἔξεστιν ἀναβαπτίζειν τοὺς καλβίνους καὶ λουθέρους, λέγομεν, ὅτι μηδαμῶς γινώσκουσι γὰρ τὸ ἀληθές βάπτισμα, καὶ τοῦ μυστηρίου νομίζουσι, καὶ διδόνσι καθ' ὃν τρόπον αὐτὸ δίδωσιν ἡ ἀπανταχοῦ Ἐκκλησία. Τὸ δὲ ἄπορον ἐν τούτῳ τινὲς νομίζουσιν ὅτι τὸ βάπτισμα δοσμένον ἔξω ἀνάγκης ἀπὸ λαϊκοῦ εἶναι ἄθεσμον, τὸ λοιπὸν μὴ ἔχοντες οἱ αἱρετικοὶ τοὺς ἱερεῖς, ὡς εἶπαμεν, τὸ αὐτῶν βάπτισμα ἄθεσμον. Ἀποκρίνομαι κῶς κάθε μυστήριον ἔχει τὸν ὑπηρετὴν του παρὰ τοῦ Σωτῆρος διωρισμένον, ὁ δὲ ὑπηρετὴς τοῦ ἀγίου βαπτίσματος εἶναι πᾶς ἄνθρωπος ἔχων διάκρισιν ὅταν ἔχη σκοπὸν νὰ κάμῃ ἐκεῖνο,

ὅπου κάμνει ἡ Ἐκκλησία, καὶ τὸ κάμνει. Ταύτης τῆς ἀληθείας τὸ αἷτιον λαμβάνεται ἀπὸ τὴν φύσιν τοῦ μυστηρίου, τὸ ὁποῖον, ὃν ἀναγκαιότατον πάντων πρὸς σωτηρίαν, ἐξ ἀνάγκης ἐδόθη εἰς ὑπηρεσίαν ἀπὸ Χριστοῦ εἰς κάθε ἄνθρωπον, διὰ τοῦτο ἐν ἀνάγκῃ δίδεται καὶ ἀπὸ λαϊκοῦ, καὶ ἀπὸ γυναικὸς, καὶ ἀπὸ αἱρετικοῦ, καὶ ἀπὸ ἐθνικοῦ, μόνον νὰ ἔχουν τὸν σκοπὸν ἐκεῖνον καὶ νὰ βαπτίζουσιν μὲ τὸ εἶδος καὶ μὲ τὴν ὕλην τοῦ μυστηρίου. Ἐδὼν δὲ ὁ Χριστὸς ἤθελε διορίσῃ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην εἰς τινὰς καὶ ὄχι εἰς ὅλους, οὐκ ἂν ἠδύναντο οἱ λαϊκοὶ καὶ οἱ λοιποὶ νὰ βαπτίσουν ἐν ἀνάγκῃ, καθὼς δὲν δύναται νὰ χειροτονήσουν, οὐδὲ νὰ ἱερουργήσουν κἂν ἐν ἀνάγκῃ. Ὅταν οὖν ὁ Χριστὸς ἔδωκε ταύτην τὴν ἐξουσίαν τοῦ βαπτίζειν τοῖς ἀποστόλοις, τὴν ἔδωκε καὶ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις, διὰ τὸ ἐπάναγκες τοῦ μυστηρίου, ἡ δὲ Ἐκκλησία ἔπειτα διὰ τὸ εὐπρεπὲς διέκριεν ἐν αὐτῷ τῷ διωρισμένῳ ὑπηρετῇ τὸν κατὰ τάξιν καὶ τὸν ἐν ἀνάγκῃ, καὶ παρήτησε τοῖς μὴ ἱερεῦσιν ἔξω ἀνάγκης βαπτίζειν· αὕτη δὲ ἡ παραίτησις δὲν κάμνει ἀνίσχυρον τὸ βάπτισμα δοσμένον ἀπὸ λαϊκοῦ καὶ τῶν λοιπῶν ἔξω ἀνάγκης, ἀμὴ τὸ κάμνει παράνομον· ἡ γὰρ παραίτησις τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἰσχύει τίποτε εἰς τὴν φύσιν τῶν μυστηρίων, ὧν ἡ οὐσιαστικὴ κατάστασις ἐστὶν ἐκ Χριστοῦ· ὅθεν παραιτοῦσα λειτουργεῖν τινὶ ἐνεργεῖ εἰς τὸ νὰ γίνεταί με ἀμάρτημα ἡ ἱερουργία τοῦ ἀλειτουργήτου, ἀλλ' οὐχὶ εἰς τὸ νὰ εἶναι ἀνίσχυρος. Διὰ τοῦτο δὲν θέλομεν εὖρη εἰς κανένα ἅγιον ἢ θεολόγον νὰ λέγεται ὅτι οὐ δύναται λαϊκὸς βαπτίζειν ἀπλῶς καὶ ἀπολύτως, καθὼς εὐρίσκομεν ὅτι ἀπλῶς οὐ δύναται ἱερουργεῖν, ἀλλὰ πάντα λέγεται ὅτι οὐκ ἔξεστι λαϊκῶς βαπτίζειν ἔξω ἀνάγκης, ἵνα γνῶμεν ὅτι ἐνεργεῖ μὲν βαπτίζων ἔξω ἀνάγκης, ἀλλ' ἐνεργεῖ ἀθέσμως καὶ ἀνοσίως· αὕτη εἶναι ἡ παράδοσις τῆς Ἐκκλησίας· καὶ γὰρ Τερτυλλιανὸς, βιβ. περὶ βαπτίσματος, λέγει ἄλλως γε καὶ τοῖς λαϊκοῖς ἐστὶν ἐξουσία τοῦ βαπτίζειν, τὸ γὰρ [ἔξ] ἴσου λαμβανόμενον ἐξ ἴσου οἷον τε δίδωσθαι. Καὶ Ἀλέξανδρος ὁ

Ἀλεξανδρείας μετὰ τῆς συνόδου [αὐτοῦ] ἰσχυρὸν ἠγήσατο τὸ δοθὲν βάπτισμα ἔξω ἀνάγκης παρ' Ἀθανασίου τοῦ μεγάλου, ὄντος τότε μ[ε]ρακίου, καθὼς ἱστοροῦσι πάντες ἐκ τῶν Ρουφίνου ἱστοριῶν, βιβ. 10, κεφ. 14. Ἡ πρώτη σύνοδος [αὐτοῦ] ἰσχυρὸν ἀπεφήνατο τὸ τῶν αἰρετικῶν βάπτισμα ἐὰν βαπτίζωσι κατὰ τὸ εἶδος τῆς Ἐκκλησί[ας]. Λέγει Ἰερώνυμος ἐν τῷ κατὰ λουκιφεριανῶν. Καὶ Ἀμβρόσιος εἰς τὸ 4 κεφαλ. τῆς πρὸς ἐφε[σίους] διδάσκει ἐν τῇ παλαιᾷ Ἐκκλησίᾳ ὅτι πᾶσιν ἐξῆν καὶ διδάσκει καὶ κηρύττειν, εἶτα δὲ [τὴν] Ἐκκλησίαν διὰ τὸ ἀξιοπρεπὲς ταῦτα τοῖς ἱερεῦσιν ἀπονεῖμαι. Καὶ δὴ, καὶ Πραξ. 9, Ἀνανί[ας] βαπτίζει τὸν Παῦλον ἔξω ἀνάγκης· οὐκ ἦν δὲ ἱερεὺς, οὐδὲ διάκονος· καὶ ἐν τῷ κεφ. ια [;] προστάττει τοὺς περὶ Κορνήλιον βαπτισθῆναι παρὰ τῶν ἀδελφῶν, οἵτινες οὐ δοκοῦσι γενέσθαι ἀπόστολοι ἢ διάκονοι, ἀλλὰ μόνον μαθηταί· καὶ κεφ. 2, ἐν αὐτῇ τῇ πεντηκοστῇ, ὅταν οἱ μόνοι ἀπόστολοι ἱερεῖς, βαπτίζονται τριαχίλιοι οὐ φαίνεται δὲ τοῦτο δυνατὸν γενέσθαι ὑπὸ μόνων τῶν ἀποστόλων· ὅθεν δῆλον καὶ τοῖς μὴ ἱερεῦσιν ἐξουσίαν τοῦ βαπτίζειν δοθῆναι παρὰ Κυρίου, ἢν ὕστερον ἡ Ἐκκλησία διωρίσατο οὕτως, ὥστε δύνασθαι μὲν πάντας πάντοτε διὰ τὸ ἰσχυρὸν, ἀλλ' ἔξω ἀνάγκης ἐξεῖναι μὲν μόνοις τοῖς ἱερεῦσι διὰ τὸ ἔννομον καὶ ἰσχυρὸν, τοῖς δὲ λοιποῖς διὰ τὸ ἰσχυρὸν μὲν, ἀλλὰ μεθ' ἁμαρτίας· καθὼς παραβαίνουσι τὸν νόμον τῆς Ἐκκλησίας.

Τρίτον ζητεῖται, ἂν οἱ ποτὲ χωρεπίσκοποι ἦτον ἀληθῶς ἐπίσκοποι. Ἀποκρίνομαι καὶ ἦτον, καὶ δὲν ἦτον. Ἰστέον γὰρ ὅτι τοῖς περὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἔθνη πολυπλόνως ἐσπουδακοῖ τοῦνομα τῶν χωρεπισκόπων ἀπλῶς δηλοῖ πρεσβυτέρους τινάς, οἵτινες εἰς τὰ χωρία τῶν ψυχῶν ἐκήδοντο, καθάπερ καὶ τώρα ἐκείνοι, οὓς λέγομεν ἐνορίτας καὶ πρωτο[πα]πάδες τῶν πολυχνίων· ἐλέγοντο δὲ χωρεπίσκοποι τῇ μὲν ὡς τινες ἐπιστολῇ μετὰ Δαμάσου σημειοῦσιν, οἳ δὴ ἐπίσκοποι τῆς χώρας, καθ' ὃ εἶχον φροντίδα τῶν ἐν τοῖς χωρίοις, τῇ δὲ καὶ κυριώτερον, καθὼς διδάσκουσιν αἱ σύνοδοι, ἢ

ἐν Καισαρείᾳ κανόνι 13, καὶ ἡ ἐν Ἀντιοχείᾳ κανό. 8, οἳ δὴ κατ' ἐπιτροπὴν ἐπίσκοποι, ἢ ἐπίτροποι τῶν ἐπισκόπων· χώρα γὰρ καὶ τόπον σημαίνει, ὅθεν χωρεπίσκοποι ὡς χώραν ἔχοντες ἐπισκόπων· ἐξ ὧν δῆλον ὅτι τὸνομα καὶ τὸ τῶν χωρεπισκόπων ὀφράκιον οὐκ ὑπερβαίνει τὴν τῶν ἱερέων τάξιν, οὐτ' ἀναγκαίως ἔχει ἀρχιερατικὴν χειροτονίαν· ἦν δὲ πολλάκις εὐρεῖν καὶ χωρεπισκόπους ἔχοντας ἐπισκόπου χειροτονίαν, ἦσαν δὲ οὗτοι ἢ διὰ βίαν βαρβάρων καὶ αἰρετικῶν ἐκπεπτωκότες τῆς αὐτῶν ἐνορίας καὶ ἀνειλημμένοι παρ' ἄλλων ἐπισκόπων εἰς ὑπηρεσίαν καὶ φροντίδα χωρίων, ἢ καὶ αἰρετικοὶ ἐπίσκοποι στραφέντες εἰς ὀρθοδοξίαν· καὶ διὰ τοῦτο ἐδίδετο αὐτοῖς μέρος τῆς ὑπαρχίας, μετὰ τὴν μετάνοιαν, ἵνα ὅμως ὑποκείμενοι ὡσι τῷ ἀεὶ ὀρθοδόξῳ ἀρχιερεῖ, καὶ ἐλέγοντο χωρεπίσκοποι, ὅτι ἡ αὐτῶν διαμονὴ ἦν οὐκ ἐν τῇ πόλει, ἀλλ' ἐν τοῖς χωρίοις· καὶ περὶ τούτων δοκεῖ μοι ἐρεῖσθαι ἀμφοτέρων ἐν τῷ 10 κανόνι τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ, ὅπου ἐξ ἀρχῆς λόγος ἐστὶ περὶ χωρεπισκόπων χειροθεσίαν ἐπισκόπων εὐληφῶτων, ἐν τῷ τέλει δὲ λέγεται χωρεπισκόπους γίνεσθαι ὑπὸ τοῦ τῆς πόλεως ἢ ὑπόκειται, ἐπίσκοπου· καὶ γὰρ ὁ τε εὐληφῶς χειροθεσίαν ἐπίσκοπων ἐπίσκοπος ἀληθῶς ἐστὶ, καὶ ὁ γενόμενος ὑφ' ἐνὸς ἐπίσκοπου χωρεπίσκοπος οὐκ ἐστὶν ἐπίσκοπος, οὐ ἡ χειροτονία ἐκ πολλῶν ἐστὶν ἐπισκόπων. Δῆλον οὖν ὅτι τῶν χωρεπισκόπων ἔνιοι μὲν ἦσαν ἐπίσκοποι, ἔνιοι δὲ μόνον πρεσβύτεροι, καὶ ὅτι τὸ καθῆκον αὐτοῖς οὐκ ἐπισκοπικόν, διὸ αὐτοῖς παρατεῖται τὰ τῶν ἐπισκόπων, καὶ μόνον παραχωρεῖται τὰ καὶ πρεσβυτέροις δυνάμενα συγχωρηθῆναι, τὸ καθιστᾶν δηλαδὴ τάξεις οὐκ ἱεράς, οἳα παρ' ἡμῖν ὁ ἀναγνώστης καὶ ὑποδιάκονος, οὐ παρὰ λατίνοις ἢ χειροτονία καὶ τοῖς χωρεπισκόποις παρηγεῖτο, κατὰ τὸν Δάμασον, ἐν τῇ προληφθείσῃ ἐπιστολῇ τρίτῃ, ὅτι αὐτοῖς ἱερά τάξις ὁ ὑποδιάκονος.

Τέταρτον ζητεῖται, τί ἡ ἐκκλησία καὶ τίς ἡ δύναμις ταύτης; Ἀποκρίνομαι, ὅτι ἡ ἐκκλησία ἐστὶν ἀπὸ ἐλάττωνος εἰς μεῖζον κριτή-

ριον πρόκλησις μετὰ τὴν τοῦ ἐλάττωτος ἀπόφασιν, ἐπ' ἀφορμῇ ἀδικίας. Τοῦτος εἶναι ὁ ὄρος τῆς ἐκκλήτου κοινῇ ὑφ' ἀπάντων τῶν νομικῶν, ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων, ἐκτεθεισὶς, κατὰ τὸν νόμον 18 Διγέστων βιβ. 4, τίτλ. 4, καὶ τὸν νόμον 21 Διγέστ. βιβ. 49, τίτλ. 1, ὅθεν ἡ δύναμις τῆς ἐκκλήτου εἶναι νὰ στομῶνῃ τὴν ἐξουσίαν τοῦ κατωτέρου κριτοῦ καὶ νὰ τοῦ ἀφαιρῇ ὅλην τὴν ἐξουσίαν εἰς ἐκείνην τὴν ὑπόθεσιν, ὅπου ἔκρινεν ὁ κατώτερος, φέρωντάς τιν ὀλόκληρον εἰς τὸν ἀνώτερον, διὰ νὰ τὴν ἀνακρίνῃ, ἀποκρεμάζωντας ἐν τῷ μεταξὺ πάντα τὰ πραχθέντα καὶ ἐξουθενώνωντας πᾶν ὅ,τι θέλει γένη μετὰ τὴν ἐκκλητον. Τὸ δὲ τέλος αὐτῆς λέγουσιν ὅλοι μὲ τὸν Ἀτταλειάτην ἐν τῇ συνόψει, τίτλ. 92, μετὰ τὰς ἀποφάσεις τῶν ὑποθέσεων τὴν ἀδικίαν καὶ τὴν ἀπ[ε;ο;]ρίαν τοῦ ἄρχοντος ἐπανορθοῦσθαι διὰ τοῦτο γὰρ εὐρέθη ἡ ἔκκλητος ἐξ ὧν φανερόν ὅτι δὲν γίνεται ἔκκλητος ἀπὸ ἴσον ἢ μεγαλύτερον κριτήριον εἰς ἴσον ἢ ἐλάττωτον, τόσον ὅτι τοῦτο τὸ ἴδιωμα τῆς ἐκκλήτου βάνεται εἰς τὸν ὄρον αὐτῆς ἀπὸ ὅλους τοὺς συγγραφεῖς νομικοὺς καὶ εἶναι ἐμφανὲς εἰς τοὺς νόμους, τόσον διὰ τὸ τέλος αὐτῆς, καὶ γὰρ γίνεται ἵνα ἐπανορθωθῇ ἡ τοῦ πρώτου κριτοῦ ἀδικία ἀναγκαῖον νὰ γίνεται εἰς δυνάμενον τοῦτο ἐνεργῆσαι· οὐ δύναται δὲ ὁ ἴσος ἢ κατώτερος νὰ ἐνεργῆσῃ καὶ νὰ ἀναγκάσῃ τὸν ἴσον ἢ μεγαλύτερον· καὶ τοῦτο, δέσποτά μου, εἶναι ἀρχαὶ παρὰ πᾶσι τοῖς νομικοῖς, ἑλλῆσι καὶ βαρβάροις, μᾶλλον δὲ τοῖς γινώσκουσι τί ἐστίν ὁποιαοῦν πολιτεία. Πρὸς [δὲ] ἐκεῖνο, ὅπου ζητεῖται, ἂν ἡ σύνοδος τοῦ πατριάρχου κρίνῃ τὸν πατριάρχην αὐτῆς, λέγω ὅτι, ὄχι καὶ [γὰρ] ἡ ὀμιλοῦμεν διὰ τὴν ἔκκλητον, καὶ τὸ κριτήριον τοῦ πατριάρχου οὐκ ἀναψηλαφᾶται, ὡς ἀρχὴ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κριτηρίων, ὡς λέγει Λέων ὁ Σοφὸς ἐν τῇ Ἐπιτομῇ, τίτλ. 10, ἀριθ. 6, καὶ ἐξ αὐτοῦ πάντα τὰ ἐκκλησιαστικὰ κριτήρια τοῦτέστι τὰ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ, ὅθεν ὡς κατώτερα οὐ δέχονται ἔκκλητον, ἢ ὁ λόγος περὶ κρίσεως, ἐν ἣ κρίνεται αὐτὸς ὁ πατριάρχης,

καὶ οὐδ' οὕτως κρίνεται ἀπὸ τῆς συνόδου αὐτοῦ· [οἱ] γὰρ πατριάρχαι οὐκ ὑποτάσσονται εἰ μὴ τῇ συνόδῳ τῇ οἰκουμενικῇ, ἢ τῷ ἔχοντι τὴν τῆς οἰκουμενικῆς συνόδου ἐξουσίαν, ὅταν δὲν εἶναι ἡ ἐνεργεῖα συγκροτημένη, ἢ ἔγγιστα συγκροτησομένη· καὶ τὸ.....τιον φανερόν τοῖς νοῦν ἔχουσιν, ὅτι ὁ πατριάρχης εἶναι κεφαλὴ, ἀρχὴ καὶ προεστὼς εἰς ἐκάστου. καὶ ὅλους τῆς ἐπαρχίας του, ὁ δὲ προεστὼς δὲν κρίνεται παρὰ τῶν ὑποκειμένων. Καὶ ταῦτα εἶναι βέβαια εἰς πάντα τὰ σοφὰ ἔθνη τῆς Εὐρώτης, ἀμὴ τὸ ταλαίπωρον τὸ ἐδικὸν μας ἐσυγχίσθη ἀφ' οὗ ὑπερίσχυσε τὸ σχίσμα· ἀρησάμενοι γὰρ οἱ πατριάρχαι τὴν ἀρχὴν τοῦ πάπα, καθὼς οἱ φρόνιμοι τὴν φρονούσιν, ἠκολούθησε τὸ ἐκάτερον· ἢ ὅτι οὐ κρίνονται παντελῶς οἱ πατριάρχαι, ὁ ἐστὶ πάσης ἀδικίας ἀνοίγειν τὰς πύλας, ἢ ὅτι κρίνονται ὑπὸ τῶν ὑποκειμένων αὐτοῖς, ὁ ἐστὶ καὶ παράνομον, καὶ ἄτακτον, καὶ ἀνόητον.

Πέμπτον, ζητεῖται, ἂν ἐν τῷ 9 κανόνι τῆς ἐν Καλκηδόνι οἱ ἔξαρχοι ἐννοοῦνται ὅλοι οἱ πατριάρχαι, ἢ μόνον οἱ τρεῖς οἱ ὑποτεταγμένοι τῷ Κωνσταντινουπόλεως· ὁ Ἐφέσου, ὁ Θρακίας, ὁ Πόντου. Ἀποκρίνομαι [ὅτι], ἔστωντας ὁ κανὼν ἀσαφῆς, ἔξεστιν ἀναπτύσσεσθαι ὡς ἐκάστῳ δοκεῖ, καὶ καλῶς ἐρμηνεύσειεν[....] αὐτὸν καθὼς ἡ ἀπορία δηλοῦ· Ἐμοὶ δὲ διασκεπτομένῳ τὸ καὶ κοινῇ τοὺς πατριάρχας ἔξω τοῦ καλεῖσθαι ἔξαρχους καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ κανόνος, δοκεῖ ἐν αὐτῷ ἐννοεῖσθαι καὶ τοὺς τρεῖς μεγάλ[ους] πατριάρχας, καὶ μάλιστα ὅτι δὲν βλέπω τὸ ἄτοπον. Ἐξηγῶ ἕκαστα διὰ βραχέων. Οἱ πατριάρχαι λέγονται ἔξαρχοι ὅτι ἔχουν σχέσιν πρὸς τὸν πάπαν· Κύριος ὁ Θεὸς μου μάρτυς ἂν δὲν λέγω τὸ δοκ[οῦν] κατ' ἀλήθειαν· ἔστωντας γὰρ οἱ πατριάρχαι ἐκ τοῦ Πέτρου, ἢ ἐκ τοῦ Χριστοῦ, οὗ τοποτηρητῆς ὁ Πέτρος, εἶναι ἔξαρχοι, τοῦτέστιν ὡς ἐκ τοῦ ἄρχοντος ἐπιχειμένοι μεγάλας καὶ πολλαῖς ἐπαρχίας,

* ὁ κώδικς ΚΠ γράφει: ὑπερ ἀλλαχοῦ ἀφῆκα ὡς ἔχει.

τοῦτο γὰρ ὁ ἔξαρχος· ὁ ἀπὸ ἄρχοντος πάντων προΐσταμένου προΐστάμενος πολλῶν καὶ μεγάλων ἐπαρχιῶν· διὸ καὶ οἱ ἔξαρχοι τρεῖς τῆς ΚΠ, οὐκ ἀπλῶς ἔξαρχοι, ἀλλ' ἔξαρχοι τοῦ θρόνου ΚΠ. Τὸ λοιπὸν οὕτε ὁ πάπας ἔξαρχος, οὔτε διὰ τοῦτον λέγει ὁ κανὼν, ὁ ὁποῖος οὐδὲ διὰ τὸν ΚΠ ὀμιλεῖ, εἰ καὶ ἔξαρχος καυτὸ πατριάρχης ὁ ΚΠ. Ὁ γὰρ κανὼν θέλει νὰ δύνωνται νὰ κρίνωνται παρὰ τῷ ΚΠ οἱ ἔχοντες πρᾶγμα μὲ τοὺς ἐξάρχους· τούτους τοὺς ἐξάρχους τοὺς διαιρεῖ ἀπὸ τὸν ΚΠ, ἔξω δὲ τοῦ πάπα καὶ τοῦ ΚΠ, δὲν βλέπω ἄλλους ἐξάρχους, ἢ τοὺς τρεῖς, μᾶλλον δὲ τοὺς δύο· ὁ γὰρ Ἱερουσαλήμ εἰ καὶ πατριάρχης, ἀλλ' οὐχ ἔξαρχος τότε, ἐπειδὴ οὐκ ἦν προεστῶς μεγάλαις καὶ πολλαῖς ἐπαρχίαις, μᾶλλον δ' ἦτον ὑποταξαμένους τῷ Καισαρείας Παλαιστίνης, ὡς δῆλον. Ἀλλὰ διατὶ δὲν ἐννοοῦνται ἐκεῖ μᾶλλον οἱ τρεῖς ἔξαρχοι τοῦ θρόνου ΚΠ; Πρῶτον ὅτι οὗτοι οὐκ ἀπλῶς λέγονται ἔξαρχοι καὶ ὁ κανὼν λέγει περὶ ἐξάρχων ἀπλῶς· δευτέρου, ὅτι ὁ κανὼν, ὡς φαίνεται, ἠθέλησε νὰ δώσῃ τι νέον τῷ Κωνσταντίνῳ· δὲν ἔδιδε δὲ τίποτε ἀν' ἔδιδε νὰ κρίνῃ τοὺς τρεῖς ἐξάρχους του. Λοιπὸν ἡ ἐννοια τοῦ κανόνος ἐστὶ περὶ τῶν μεγάλων πατριαρχῶν, καὶ ἀπαξ-ἀπλῶς περὶ πάντων τῶν ἐπισκόπων τῆς Ἀνατολῆς· οὐδ' ἀφῆρε τι τοῖς πατριαρχαῖς διὰ τοῦτο, ἀλλὰ τὸ ἀφῆρε τῷ Ρώμῃ καὶ τὸ ἔδωκε τῷ Κ. Π. Φανερὸν γὰρ ὅτι ὁ κανὼν δὲν λέγει ἐκεῖ περὶ ἐκκλησίᾳ, ἀμὴ περὶ τῆς πρώτης κρίσεως, ἣτις δὲν εἶναι ἐκκλησίᾳ, ὅτι τούτῃ, οὐσα μετὰ τὰς ἀποφάσεις, εἶναι δευτέρα κρίσις, καὶ ὅτι ὁ κανὼν ἄλλο δὲν λέγει, παρὰ, ὅστις ἔχει πρᾶγμα μὲ τὸν ἐπίσκοπόν του, ἂς δικασθῇ ἔμπροσθεν τοῦ μητροπολίτου· ἀν μὲ τοῦτον, ἔμπροσθεν τοῦ ἐξάρχου ἢ γου τοῦ πατριάρχου, ἀν δὲ μὲ αὐτὸν τὸν πατριάρχην, ἐπειδὴ καὶ οὐδεὶς δικάζεται ἐνώπιον τοῦ ἀντιδίκου του, ἐτύχαινε νὰ εἴπῃ ἂς δικασθῇ ἔμπροσθεν τοῦ πρώτου τῶν ἐξάρχων, καθὼς πάντα ἐγένετο, ἀμὴ θέλωντας νὰ ὑψηλώσῃ τὸν θρόνον τῆς ΚΠ, εἶπεν, ἂς δικασθῇ ἔμπροσθεν τούτου· καὶ διὰ τοῦτο μό-

νον ὁ πάπας Λέων τότε ἐκάκωσε διὰ τὸν κανὼνα τοῦτον, οἱ δ' ἄλλοι δύο ἐσιώπησαν, ὅτι δὲν τοὺς ἔμελε τίποτε νὰ δικασθῶν εἰς ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν ἠμποροῦσαν νὰ κρίνουν αὐτοὶ ἔμπροσθεν εἰς τοῦτον ἢ ἐκείνον τὸν πατριάρχην, μᾶλλον δ' ἔσπερξαν ἐν τούτοις κριθῆναι ὑπὸ ἀνατολικῆς ἢ ὑπὸ δυτικῆς καὶ εὐκολώτερον ἐπήγγεναν εἰς τὴν ΚΠ, ἢ εἰς τὴν Ρώμην διὰ πολλαῖς τῶν ὑπόθεσες. Ἐτὶ νομίζω, ἀλλ' οὐκ ἀθετῶ καὶ τὴν πρώτην ἐννοίαν ὡς ταπεινώσαν* τὸ θράσος τοῦ ὑπερβαίνοντος αὐτὸν πάντων· Οἶμαι δὲ ὅμως ὅτι δοκιμώτερα καὶ μᾶλλον κατὰ τὸν κανὼνα ἢ δευτέρα ἐξηγήσεις, ἐξ ἧς συμπεράνω, ὅτι ὁ Ρώμης δὲν λέγεται ἔξαρχος ἐπειδὴ πρῶτος τῶν ἐπισκόπων, ὁ δ' ἔξαρχος οὐδέποτε πρῶτος, ἐξ ἄλλου γὰρ ἄρχοντος· ὅτι εἰ καὶ ὁ ΚΠ λέγεται ἔξαρχος καυτὸς, ὡς πατριάρχης, ἀλλ' ἐν τῷ κανόνι διακρίνεται τῶν ἄλλων, καθ' ὃ οἱ κρίνομενοι διακρίνονται τοῦ λεγομένου κριτοῦ, καὶ ὅτι ὁ κανὼν δὲν δίδει καμίαν ἐξουσίαν τῷ ΚΠ εἰς τοὺς λοιποὺς πατριαρχὰς ὡς πατριάρχης**, ἀλλ' ὡς ἰδιωτεύοντος ἐν κρίσει καὶ ἔχοντος πρᾶγμα δεόμενον ἄλλου δικαστοῦ.

Ἐκτον ζητεῖται, ἀν ὁ Ἀλεξανδρείας, ὁποῦ τώρα δὲν ἔχει παρὰ δύο ἢ τρεῖς ἐπίσκοπους, δύναται νὰ καθαιρήσῃ ἐπίσκοπον. Ἀποκρίνομαι· ὅταν ἡ καθαιρέσις ἐντρίβεται τῷ αὐτῷ ἔργῳ καὶ δικαίῳ, ὡς οἱ θεολόγοι λέγομεν, τούτέστιν ὅταν τυχήνῃ νὰ καθαιρεθῇ διὰ πλημμέλημα, εἰς τὸ ὁποῖον οἱ κανόνες θέλουν νὰ εἶναι καθηρημένοι ὅς τις τὸ ἔκαμε καὶ λέγουν, ἔστω καθηρημένος, δύναται νὰ τὸν καθαιρήσῃ ἀτὸς του χωρὶς σύνοδον ἐπισκόπων· ἀλλ' ὅταν ἡ καθαιρέσις τυχήνῃ νὰ δοθῇ εἰς *firmita non**** καὶ οἱ κανόνες λέ-

* ταπεινώσαν, ἢ μᾶλλον ταπεινοῦσαν.

** πατριάρχης γράφει, ἀφίρων ἀνευ τονισμοῦ τῆς λέξιν·

*** τόσον ἐλευθῶς εἰσι γεγραμμένα ὥστε μὴ ἀναγινώσκεισθαι.

γουςι καθαιρείσθω, τότε δύναται χωρὶς συνόδου τοῦλάχιστον ἕξ ἐπισκόπων, καὶ τοῦτη εἶναι ἡ ἔννοια τῶν κανόνων, ὅπου προσφέρονται. Τὸ αἷτιον τοῦ πρώτου μέρους τῆς ἀποκρίσεως, ὅτι ὅταν οἱ κανόνες αὐτοὶ καθ' ἑαυτοὺς καθαιρῶσι, δὲν εἶναι χρεῖα ἐξετάσεως καὶ σιστιῆς κρίσεως, ἀμὴ μόνον δηλώσεως καὶ σημειώσεως, *declaratiois*, δι' ἧς σημειοῦται ὅτι ὁ δεῖνας ἔπεσεν εἰς τὸν κανόνα καὶ εἶναι παρὰ τοῦ κανόνος καθηρημένος· τὸ δὲ δὲν ἀπαιτεῖ ἔρευναν καὶ τάξιν κριτικὴν, ἐπειδὴ καὶ εἰμυθεν εἰς φανερά. Τὸ αἷτιον τοῦ [ἐ]τέρου μέρους εἶναι ὅτι καθαιροῦσα τῶν ἐπισκόπων δὲν γίνεται, παρὰ καθὼς καὶ ἡ ἐκλογὴ αὐτῶν, καθὼς δὲ οὐκ ἐκλέγονται παρ' ἀνθρώπων ἢ ἐν συνόδῳ, οὕτως οὐ καθαιρῶνται παρ' ἀνθρώπων ἢ ἐν συνόδῳ· τοῦτο εἶναι κύριον αἷτιον· ἀμὴ ἐπειδὴ καὶ εἰς τὴν Ἀνατολὴν, ὡς θέλετε, ἰσχύουσιν οἱ κανόνες, ἀπέκισ φωνάζετε διὰ τοὺς λατίνους, ἔστω τὸ αἷτιον ὅτι ρητῶς λέγουσιν οἱ κανόνες πῶς οὐκ ὀλιγώτεροι τῶν ἕξ καθαιροῦσιν ἐπίσκοπον· ὅταν δὲ γίνε[ται] κρίσις, οὐχ ὁ κανὼν, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι καθαιροῦσιν. Οὕτως, διὰ τὰ ἀποκριθῶ διδασκαλικῶς· ὁμως λέγω, πῶς, καθὼς ὁ Ἀλεξανδρείας, διὰ τὴν σπάνιν τῶν ἐπισκόπων, ἐκ παλαιῶς συνηθείας, δὲν τηρεῖ τοὺς κανόνας ὅπου θέλουν νὰ ἐκλέγεται ὁ ἐπίσκοπος ἀπὸ τὸν λαόν, τοὺς ἱερεῖς καὶ ἐπισκόπους τῆς ἐπαρχίας, ἔτι δικαιολογεῖται μὲ τὴν συνηθειαν, διὰ τὴν σπάνιν, νὰ τοὺς καθαιρῇ καὶ μοναχός του· οἱ γὰρ κανόνες δὲν εἶναι θεῖοι νόμοι, καὶ τὸσον ἰσχύουσιν ὅσον τὸ [...] τοὺς ἐπιστηρίζει. Ὅθεν σκοπητέον ἂν ὁ Ἀλεξανδρείας ἔχη ταύτην τὴν συνηθειαν κατὰ τῶν κανόνων, καὶ ἂν τὴν ἔχη ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν ἢ καὶ τεσσαράκοντα χρόνους ἐννόμως δύναται καὶ ἀτὸς του νὰ καθαιρήσῃ ἐπίσκοπους.

ἔπεται τὸ τέλος

Υπεύθυνος Μ. Ι. ΓΕΔΩΝ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Σχέσεις Ἐκκλησιῶν

Τὸ παραρρησιαστικὸν συμβούλιον τῆς ἐν Ἀμερικῇ συγκροτηθεσμένης Παγκοσμίου Συνδιασκέψεως, περὶ ἧς ἠγκαίως ἐγράψαμεν ἀπέστειλε τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ, διὰ τοῦ γραμματέως αὐτοῦ κ. Γάρνερ, γράμμα ἀπὸ 1 αὐγούστου (ν. ἡμ.), δηλοῦν, ὅτι, ὁ εὐσεβῆς οὗτος πόθος ἐγένετο δεκτὸς παρὰ πάσαις ταῖς Ἐκκλησίαις, μόνον δὲ ἡ Α. Ἀγίους ὁ πάπας Ρώμης, ἀπονεύσας εὐχὰς ὑπὲρ τοῦ ἔργου, ἐδήλωσεν ὅτι πρὸς τὸ παρὸν ἀδυνατεῖ νὰ συμμετάσχη τῆς Συνδιασκέψεως. Ὁ γράφων βεβαίῳ ὅτι, ἐξασφαλισθεὶς σθεναρῶς τῆς συνεργασίας τοῦ ὑπολοίπου χριστιανικοῦ κόσμου, ἐλπὶς ὑπάρχει νὰ ἐπισπευσθῶσι τάχιον αἱ ἐργασίαι, ἀποβλέπουσαι εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ σπουδὴν τῶν ζητημάτων τῆς πίστεως καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὀργανισμοῦ, φρονοῦσι δ' οἱ τῆς Ἐπιτροπείας ὅτι «δὲν εἶναι μακρὰν ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἡ συνεννόησις μεταξὺ τῶν δύο μεγάλων Ἐκκλησιῶν (Ἀνατολ. Ὀρθοδόξου καὶ Ἐπισκοπιανῆς) ἐπισήμως θέλει ἐκδηλωθῆ».—Τὴν παραρρησιαστικὴν ἐπιτροπεῖαν ἀποτελοῦσιν οἱ πανιερ. ἐπίσκοποι Σικάγου, Κινκινάτης, Μέμφιδος, Κορνελιούτης, Φὸν δὲ Λὰκ, Βερμόντ, Νέας Ὑόρκης, Πενσυλβανίας καὶ Φιλιππῶν νήσων, καὶ δεκαπέντε ἄλλοι κληρικοὶ.—Ἡ «Ἐκκλησι. Ἀλήθεια» εὐρίσκειται εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν ν' ἀναγγεῖλη ὅτι θέλει ἐκδίδει διὰ τοῦ Παραρρησιαστικοῦ αὐτῆς τοῦ «Ν. Ποιμένος» τὰ στελλόμενα ἐνταῦθα δελτία τῶν διαβημάτων τῆς Παγκοσμίου Συνδιασκέψεως, ἧς τὸ ἔργον ἐνδιαφερόντως θέλουσι παρακολουθεῖ πάσαι αἱ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαι.

Βασιλικὴ ἐορτὴ

Τῇ παρελθούσῃ παρασκευῇ, μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀλεξάνδρου, κατὰ τὴν ἐπὶ τῇ ὀνοματικῇ ἐορτῇ τοῦ μεγαλύτερου βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Ἀλεξάνδρου ψαλεῖσαν, ἐν τῷ ναῷ τῶν Εἰσοδίων ἐν Σταυροδρομείῳ, δοξολογίαν, παρέστη ὁ πανοσλ. Μ. πρωτοσύγκελλος, ἐκ μέρους τοῦ σεβ. τοποτηρητοῦ, δεξ ἐπισκεψάμενος τὴν Α. Ἐξ. τὸν ἀρμυστὴν τῆς Ἑλλάδος κ. Κανελλόπουλον, ἠρμήνευσεν τὰς εὐχὰς καὶ προσήρσει τοῦ ἔθνους ὑπὲρ τῆς Α. Β. Μεγαλειότητος.

Πρώσοι ἱεράρχαι

Ἀπῆλθον ἐκ τῆς πόλεως ἡμῶν μεταβαίνοντες εἰς Ρωσίαν οἱ ἐπὶ δύο σχεδὸν εβδομάδας διατρίψαντες παρ' ἡμῖν σεβασμ. Ἀντώνιος μητροπολίτης Κιέβου καὶ Γολικίας, Εὐλόγιος ἀρχιεπίσκοπος Βολνίας, καὶ Νικόδημος ἐπίσκοπος Τοχιρίνης.

—Ἐπίσης συνανεχώρησε μετ' αὐτῶν καὶ ὁ περισσότερο παρ' ἡμῖν διαμείνας σεβ. ἀρχιεπίσκοπος Κι-

σνοβίου καὶ Βασσαραβιάς κ. Ἀναστάσιος, ὅς καὶ πρωτοπικῶς καὶ ἐκ μέρους τοῦ σεβ. μητροπολίτου Κιέβου ὑπέβλε τῷ σεβ. τοποτηρητῇ, ἐπισκεψάμενος αὐτὸν, καὶ ἀποκαιρείσας, τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἀδελφικῆς αὐτῶν εὐγνωμοσύνης ἐπὶ ταῖς περιποιήσεσιν, ἃς ἐπεδαψίλευσε τοῖς ρώσοις ἀρχιερεῦσιν ἡ Μ. Ἐκκλησία. — Τοὺς σεβασμ. ρώσους ἀρχιερεῖς προέπεμψεν ἐκ μέρους τῆς Μ. Ἐκκλησίας, ἀναχωροῦντας, ὁ πανοσλ. Μ. ἀρχιδιάκονος.

Ἱερά Σύνοδος

Ἀνεχώρησεν ἐπ' ἀδεία εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ ἐκ τῶν σεβ. συνοδικῶν γέρον Κυζικίου κ. Κωνσταντῖνος.

Κανονικὴ ἄδεια

Καταλίπων τὴν πρωτεύουσαν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ σεβ. γέρον Ἡρακλείας καὶ Ραιδεστοῦ κ. Γρηγόριος Καλλίδης.

ΕΚΚΛΗΣ. ΑΔΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ὁ πνευρ. μητροπολίτης Λεοντοπόλεως κ. Χριστοφόρος Δανιηλίδης ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς πόλεως ἡμῶν τῇ τρίτῃ (27) καυεθυνόμενος εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ Μάδυτον, ὁπόθεν θέλει μεταβῆ δι' Ἀθηνῶν καὶ Σμύρνης εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ (Ζαγαζίκ).

ἀρχιμανδριτὴς

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Τῇ 19 ἐκηδεύθη ἐν Σταυροδρομίῳ ὁ μετὰ βραχυχρόνιον νόσον ἐκμετρήσας τὸ ζῆν μέγας ἱεροκέρυξ τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἀρχμ. Γρηγόριος Κωνσταντινίδης, παρισταμένον κατὰ τὴν κηδεῖαν τῶν μελῶν τῆς πατριαρχ. κεντρικῆς Ἐκκλησίας. Ἐπιτροπῆς, ἀναβαλοῦσης τὴν συνεδρίαν αὐτῆς, καὶ πολλῶν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν αὐτοῦ φίλων.

— Ὁ Γρηγόριος, ἐκ Γανοχώρων ὁρώμενος, ἐσπούδασεν ἐν τῇ κατὰ Χάλκην θεολογ. σχολῇ, ἐδίδαξεν ἀπὸ τοῦ 1876 — 79 ἐν Κ)πλίει, προσκληθεὶς δ' ὡς ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τότε ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Ἰωακείμ, προτίμησε ν' ἀπέλθῃ εἰς Γερμανίαν πρὸς σπουδὴν, παρὰ νὰ δεχθῇ τὴν θέσιν. Ἀπὸ τοῦ 1884, ἐπανελθὼν ἐναυθῆα, προσεκλήθη ἱεροκέρυξ ἐν Σμύρῃ καὶ μετὰ τετραετῆ ὑπηρεσίαν ἐπιστρέψας ἐναυθῆα, διωρίσθη τῷ 1893 ἀρχισυντάκτης τῆς Ἐκκλησιᾶς. Ἀληθείας, καὶ τῷ 1895 Μ. ἱεροκέρυξ τῆς Μ. Ἐκκλησίας, διαμεινας εἰς τὴν θέσιν ταύτην μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Εὐγενῆς τοῦς τρόπους καὶ πρὸς φίλους χρησμός κατέλιπε μνήμην ἀγαθὴν τοῖς πᾶσι.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΑΥΛΟΥ ΛΑΜΠΡΟΣ

Πρὶν ἀκόμη φθάσῃ εἰς τὸ λεγόμενον «ὄριον ἡλικίας» τῶν δημοσίων λειτουργῶν, καίτοι ὀλίγον ἀπέιχεν ἀπ' αὐτοῦ, ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Ἰουλίου ὁ πρῶν καθηγητῆς τοῦ πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ πρῶν, ὡς μὴ ὄφειλε, πρωθυπουργὸς τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος Σπυρίδων Π. Λάμπρος. Ἐκ Καλαρυτιῶν τῆς Ἠπείρου καταγόμενος, ἐν Κερκύρᾳ δὲ γεννηθεὶς, ἔσχε πατέρα τὸν ἐν τοῖς πρὸ ἡμῶν χρόνοις ὄνομα μέγα κησάμενον νομισματολόγον Παῦλον Λάμπρον, εἰς ἐπίσημον ἐπίσης οἰκογένειαν ἀνήκοντα. Σπουδάσας ὁ Σπυρίδων τὴν φιλολογίαν ἐν τῷ ἡμετέρῳ πανεπιστημίῳ καὶ συμπληρώσας τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ἐν Γερμανίᾳ, περιήλθε πολλὰς τῆς Ἑσπερίας πόλεις, ὅπου συλλογαὶ πολλαὶ χειρογράφων ἑλληνικῶν περιεσώζοντο, καὶ πολλὴν ὕλην μετέγραψεν, ἣν κατέστησεν ἕκκοτε διὰ τοῦ τύπου κοινὴν εἰς τοὺς ἑραστὰς τῶν ἱστορικῶν μελετῶν. Εἰς τὴν στιχογραφίαν ἀσχοληθεὶς ἐν ἐφηβικῇ ἡλικίᾳ, κατέστη τῷ 1870 γνωστὸς διὰ τοῦ δράματος «Τελευταίου κόμητος τῶν Σαλώνων», οὗ τὴν ὑπόθεσιν καὶ πλοκὴν ἐνέπνευσεν αὐτῷ ἡ ἐν Πελοποννήσῳ φραγκοκρατία, ὡς ἱστοριογράφος δ' ἐγνώσθη διὰ μικρᾶς διατριβῆς «Τὰ κατὰ τοὺς οἰκιστὰς τῶν παρ' ἑλληνικῶν ἀποικιῶν, καὶ τὰς αὐτοῖς ἀποδομένας τιμὰς» ἐπιγραφομένης. Μόλις εἰκοσιεπταετῆς ἐπανῆλθε ἐξ Ἑσπερίας τῷ 1877, καὶ μετὰ μικρὸν ἐξέδωκε τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ Ἀτ' Ἀθῆναι κατὰ τὰ τέλη τοῦ ἸΒ' αἰῶνος», πηγὴν πρωτίστην ἔχων ἐπιστολὰς καὶ λόγους τοῦ σοφοῦ μητροπολίτου Ἀθηνῶν Μιχαῆλ Ἀκομινάτου τοῦ Χωνιάτου, ἐπιδοθεὶς ἐπὶ τεσσαρακονταετίαν εἰς ἱστορικὰς ἐπὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς μεσαίωτος ἔρευνας, εἰς ἃς ἔσχε παρουσίαν τὸν πατέρα ἀρεῖς εἰς τὸν ἀδελφον αὐτοῦ Ἰωάννην, ὄντα πρεσβύτερον, τὴν ἐξέτασιν καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν παλαιῶν νομισμάτων, εἰς ἣν ἐχειρογώγησεν αὐτὸν ὁ πατήρ, διότι ὁ Παῦλος ἦν ἐν Κερκύρᾳ γνωστὸς καὶ ὡς ἐκτιμητῆς, καὶ ὡς ἀνεκνευτῆς καὶ κατὰ τινὰς, ὡς παρσκευαστῆς τύπων ἀρχαίων νομισμάτων, ὑπερβὰς εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο τοὺς ἐν Κερκύρᾳ διδασκαλοὺς αὐτοῦ ἰουδαίους.

Ἀπὸ τοῦ 1878 ἐπεζήτησεν ὁ Σπυρίδων τὴν θέσιν ὑφηγητοῦ τῆς ἱστορίας, ἐπιτυχῶν δὲ ταύτης, ἐπεδίωξε τὴν θέσιν καθηγητοῦ, ἣς οἱ γηραιότεροι ἔκριναν αὐτὸν οὐκ ἄξιον. Οἱ ἀείμνηστοι καθηγηταὶ Κουμανούδης καὶ Καστόρχης, ἐμπιστευτικῶς ἔλεγον μοι τῷ 1878 ὅτι «αἱ φυλλάδες τοῦ Λάμπρου δὲν εἶναι τίτλοι ἑπαρκεῖς διὰ τὴν θέσιν τοῦ καθηγητοῦ· διεδέξατο ὁμοῦς τὸ ἔργον τοῦ μακαρίτου Κωνστ. Παπαρηγοπούλου, καὶ ἐδίωξεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη τὴν ἱστορίαν τοῦ ἑλληνικοῦ

ἔθνος, ἣς ἐξέδωκεν ἑξάτομον βιβλίον, ὃν τρόπον κ' ἐκείνος, ὑπερφέρων τῆς τοῦ Παπαρρηγοπούλου συγγραφῆς ὡς πρὸς τὰς ἐν αὐτῷ ἱστορίας καὶ τὰς περὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι φραγκοκρατίας ἐκδόσεις. Αἱ μεταφράσεις, ἅς διεξήγαγεν ὁ Σπυρίδιον Λάμπρος, τῆς Ἑλλην. Ἱστορίας τοῦ Κορυτῆου καὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς τοῦ Βαρτολίμου, χάριν τῆς τοῦ Μαρασλή Βιβλιοθήκης, ἦρουν ἴνα τιμηθῶσιν αὐτὸν ὑπὲρ πᾶσαν Ἱστορίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἐκδοσὶν χειρογράφων, ὧν μίαν μόνην, τὴν τῶν ἔργων τοῦ Ἀκοιμιάτου Μεγαλή, ἐπικρίνας τῷ 1883 ὁ μακαρίτης Πέτρος Παπαγεωργίου ἀπέδειξε δεομένην καὶ δευτέρας ἐκδόσεως, ἐπιμελῶς διεξαχθσομένης. Αἱ βιβλιασμένα μεταγραφαὶ καὶ συμπληρώσεις τῶν χειρογράφων κωθίκων βιβλίων παρουσιάζουσι ἀνεύρα λάθη, εἰς ἃ θέλοντες ὑποπίπτει πάντες, ὅσοι ποθοῦσι ἴνα ἀναδειχθῶσιν ἐκδοταὶ καὶ συγγραφεῖς πολλῶν βιβλίων. Ὡς πρὸς τὴν ἐν τῇ παλαιογραφικῇ ἐμπειρίᾳ ἐλκιδότητα ὑπέστη πικρὰς ἐπικρίσεις ὁ Λάμπρος ὅταν δὲ λαμβάνομεν ἐν μνήμῃ τὸν μακαρίτην Ἰωάννην Σακελλίωνα, ὡς πρὸς τὴν παλαιογραφίαν, πρέπει ἴνα ἐπαναληφθῇ δι' ἐκείνου, ἐν ἀντιβολῇ πρὸς πάντας ἡμᾶς, τὸ περὶ Τειρεσίου «οἷος πέπνυται» τοῖ δὲ σκιά ἀίσουσι».

Ἐν τούτοις ὅλαι αἱ ἐκδόσεις τῶν βυζαντινῶν καὶ τῶν ἑλλήνων ἐν τοῖς ἑκατάσι χρόνοις συγγραφέων, ἅς ὁ Σπ. Λάμπρος συμπεριέλαβεν εἰς πολλοὺς τόμους καὶ μάλιστα εἰς τὸν πᾶσι χορηγώτατον «Νέον Ἑλληνονήμιον», θέλοντι μὲν παραμόνιμον μάρτυρες τῆς θαυμαστοτάτης αὐτοῦ φιλοπονίας, ἔσονται δὲ ἐπιμακροῦς αἰῶνας πηγαὶ πολὺτιμοι διὰ τοὺς μελετῶντας τὴν ἐν γένει μεσαιωνικὴν ἱστορίαν τοῦ ἔθνους, μεθ' ὅλα τὰ παλαιογραφικὰ σφάλματα, ὅσα εἰς τὰς ἐκδόσεις αὐτοῦ ταῦτα ἐγκατέσπειρον, ἄνιν οὐδαμῶς ὑποτιμῶσι τὰς ἐν τοῖς ἐκδοθεῖσι κειμένους ὑπαρχούσας πολυτίμους ἱστορικάς ἐκδόσεις.

Καλὸς ἐπίσης χειραγωγὸς ἐνκοιλίων τὴν γνώσιν χειρογράφων ἑλληνικῶν θεωρηθῆσονται οἱ καταστρωθέντες ὑπ' αὐτοῦ κατάλογοι μοναστηριακῶν τινῶν καὶ δημοσίων βιβλιοθηκῶν, ὧν ὁ τῶν ἐν Ἄγρῳ Ὅρει χειρογράφων κατάλογος ἀπαιτεῖ δευτέραν καὶ ταχεῖαν ἀνασύνταξιν καὶ ἐκ νέου κατάστρωσιν, διότι ἐγένετο λίαν ταχέως, σχεδὸν εἰπεῖν ἐπιπολαῖως. Ἐξ καὶ ἐπὶ χιλιάδες χειρογράφων οὕτε **φυλλομετροῦνται** καὶ εἰς δύο μῆνας ὑπὸ δύο ἢ τεσσάρων ἀνθρώπων, ἐννοεῖται δὲ ὅτι μόλις οἱ τίτλοι τῶν ἐν αὐτοῖς συγγραφέων μετὰ δυσκολίας ἀναγιγνώσκονται ὑπὸ δέκα κίρκων παλαιογράφων εἰς ἓν ἔτος. Τὸ γράφειν ἀπλῶς ἐκώδηκες δώδεκα ἀγιολόγοι» ἢ ἐκώδηκες ἐνενηντα μουςικῶν συνθέσεων— «διαφθῶρον αἰώνων» — μαρτυρεῖ σαφέστατα ὅτι πολλὰ ἱστορικὰ πληροφοροῦντα συγκατεχώσθησαν εἰς τὴν λαλοποιεῖν ἐπιδρομὴν βίαιας ἐπιθεωρήσεως τῶν χειρογράφων. Ἄλλ' ὁ πολυτίμος τοῦ ἁγίου Μεγαλή Συνακλίου βίος, οὗ «ἐκλογὰς» εἰς τὸ «Βυζαντινὸν Ἐροτολόγιον» ἔξεδωκε, καὶ ὁ πολυτιμότερος τοῦ ἁγίου Θεοδοῦρου τοῦ πρώτου κείτορος τῆς μονῆς τῆς Χώρας, ὃν βλέπει τις εἰς τὸ αὐτὸ βιβλίον μου, περιλαμβανόμενα ἐν τινι τῶν οὐτιῶν ἔξανδροποδίζομενων ἑλληνικῶν χειρογράφων τῆς ἱερᾶς ἐν Ἀθῶν μονῆς τοῦ Παντοκράτορος. Ὁ κατάλογος τῶν ἀγιορειτικῶν χειρογράφων ἀπαιτεῖ δευτέραν ἀναψηλάφησιν, ἀνάγνωσιν, ἔξετασιν, ὃν τρόπον ἀπαι-

τεῖ τοιαύτην καὶ ὁ τῆς ἐθνικῆς τῶν Ἀθηνῶν βιβλιοθήκης, ὁ συνταχθεὶς ὑπὸ Ἰω. Σακελλίωνος, ἀλλ' οὐχὶ καθ' ὃ σύστημα διακριτικὸν καὶ ἐπιμελὲς συντελέθη τῶν τῆς Πατριακῆς χειρογράφων ὁ κατάλογος. Ἐκ τῶν ἐν Ἀνατολῇ λογίων ἑλλήνων ὁ Σακελλίων καὶ ὁ Φλωρίδης ὁ Ἰερόθεος, διὰ τὴν τῆς Πάτιμου, καὶ ὁ Χρυσόστομος ἀρχιμανδρῆς ὁ Λαυριώτης πρέπει ἴνα κηρυχθῶσι πρότυποι βιβλιοφιλίας καὶ βιββιολόγοι, συγγραφεῖς δὴλα δὴ καταλόγων χειρογράφων οὐδὲ ἀπέχομεν τῆς ἀληθείας ἴαν εἰπωμεν ὅτι ὁ γραφεὶς ὑπὸ τοῦ Χρυσόστομου κατάλογος τῆς Λαύρας ὁ γεγραμμένος εὐσυνειδήτως, ὑπὸ κληρικῶν κατὰ βάθος τὴν ἑλληνικὴν γινώσκοντος, ἀναγιγνώσκοντος, δ' ἀπαιτῶς ἑλληνικὰ χειρόγραφα, πρέπει ἴνα τύχη τῆς ποθητῆς ἐκδόσεως, ὑποβλαβόμενος οὕτως εἰς πολλοὺς ὡς ὑπόδειγμα ἐργασίας ἐπιστημονικῆς ἀκριβεστάτης, ὠφελίμου πᾶσιν, οὐχὶ δὲ μόνον εἰς τὸν γράφοντα, ὡς ἔπραξεν ἡμιμῆθης τις τῶν ἡμετέρων ἡμιολόγων.

Εἰς τὸ πλήθος τῶν ἐκδόσεων ὁ Λάμπρος ὑπερτερεῖ τοῦ Κωνσταντίνου Σάθα, μὴ θηλήσας μάλιστα ἴνα προβῆ εἰς κρίσεις ἀμμοθεμέλτους, εἰς ἅς ἐκείνος προέβη κατὰ τὴν ἐκδοσὶν τοῦ Ζ' τόμου τῆς «Μεσαιωνικῆς» αὐτοῦ «Βιβλιοθήκης», οὗ τὰ προλεγόμενα διακρίνονται ἐπὶ τισὶ παραληφθήσασιν διανοαῖς ἀποκαουήσεως ἐξ ἐργασίας πολυετούς πνευματικῆς. Ἡρξαστο ὁ δυστυχῆς, ὁ πάσχων οικονομικῶς, Σάθας ἡμικρήμιστα ἴνα παραδεικνύη τὰ τελευταία προσκολλημένα τῆς πρότερον λαμπαῶς αὐτοῦ ἐπιστημονικῆς οικοδομῆς. Ἡσθάνετο τὰς ἀνεπείλας τοῦ γῆρατος, ὡς ἡσθάνετο αὐτὰς ὁ Σπυρίδιον, κατὰ τινὰ πρὸς ἐμὲ ἐπιστολὴν αὐτοῦ, γραφεῖσιν πρὸ ἑξαετίας» καὶ σύμπτωμα τῆς παραμῆθης τοῦ πνευματικῶ τοῦ Λάμπρου σθένους ἢ ἢ ἀποδοχῆ τοῦ βάρους τῆς πρωθυπουργίας ἐν κράτει, ὅπερ ὁ μὴ κυβερνῶν—μὴ ἔχων δικαίωμα κυβερνήσεως—κυβερνήτης ἔσπραχεν εἰς ἀποσύνθεσιν καὶ καταστροφῆν. Ἐλημόνησεν ὁ τὰς ἀνεπείλας τοῦ γῆρατος διολογήσας, ὅτι διπλωμάτου περιγομητὰς καὶ πολιτευτοῦ δοκίμου τίτλους οὐδαμῶς δύναται ἴνα χορηγήσῃ τὰ ἀγιορειτικὰ παλμῆματα, οὕτε τὰ «Παλαιολόγια» καὶ «Ἀργυροπούλεια», τιμῶντα τὸν ἐκιδόντα καὶ γράψαντα αὐτὰ πολλὴ περισσότερον τῆς τυπικῆς προδερεῖας συμβουλίων ὑπουργικῶν—παρ' ὀλίγων νεκροπατικῶν.—Ἡρκει εἰς αὐτὸν ἡ τιμὴ τοῦ ἐκδότη τῶν βιβλίων, ἢ τιμὴ καθήγητοῦ τῆς ἱστορίας, ἢ δόξα τῆς προτιμεινείας—δις μάλιστα—τοῦ ἐθνικοῦ πανεπιστημίου, τόσοι τίτλοι ὅσοι τιμῶσιν αὐτοῦ τὴν μνήμην. Ἡρκουν αὐτοῖ ἴνα εὐρίθωσιν εἰς τὴν λήθην καὶ οὐδαμῶτε αὐτοῦ παλαιογραφικὰ σφάλματα, ὧν τινὰ σποδοῦς ἐκρίθησαν, ἀπᾶς δὲ ὑπέπεσαν ὑπὸ τὴν εὐφρεσάτην καὶ καυστικὴν εἰρωνείαν τοῦ δειμνήστου φυλόλογου καὶ δημοσιογράφου Διονυσίου Θεραϊανοῦ. Ἄλλὰ καὶ μεθ' ὅσα ἐγγράφωσιν κατὰ τοῦ Λάμπρου ὡς παλαιογράφου καὶ ἐκδότη μεσαιωνικῶν κειμένων, πρέπει ἴνα διολογήσωμεν ὅτι ἔγραψε πολλὰ, ἔξεδωκε πλείστα, πολλοὺς εἰδίθεσιν, ἀπέθανεν δὲ ἀφελὲς ἡμιτελεῖς πολλὰς ἐκδόσεις, ἅς ἴσως θέλει συμπληρώσει μαθητῆς ἢ μαθητὰ τῆς αὐτοῦ, τιμῶντες διδασκάλου μνήμην. ἴητι, καὶ μετὰ τὰ κατὰ τοῦ γῆρατος—ὅπερ ἀνωμολογεῖ—παρασημῆματα, θέλει μείνει ἀλονόβιος, ἐνόςφω τῶσιν καὶ πληθύνονται οἱ ἔρασταί τῶν μεσαιωνικῶν μελετῶν.

δ μ. χ. Μ. Ι. Γ.